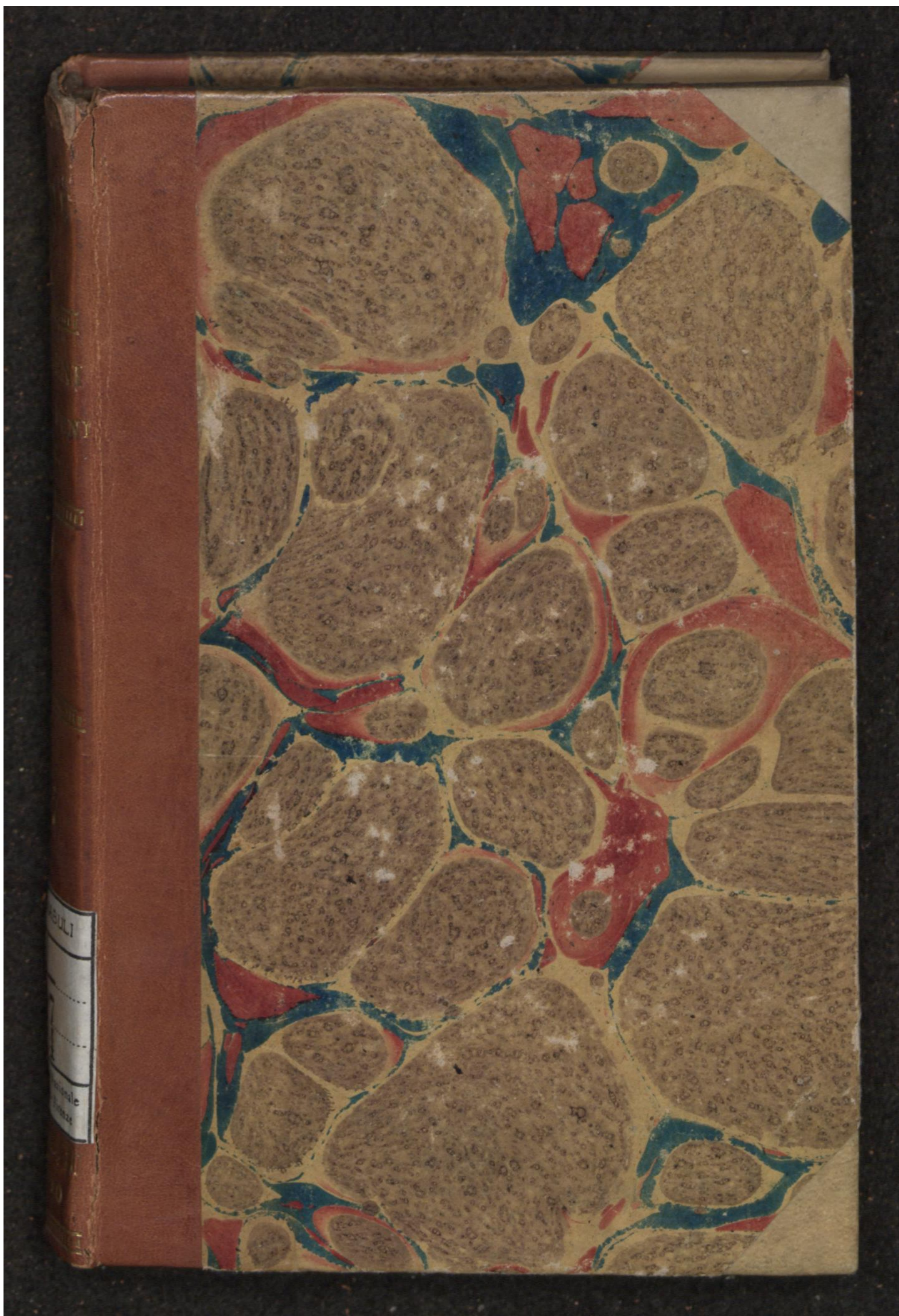
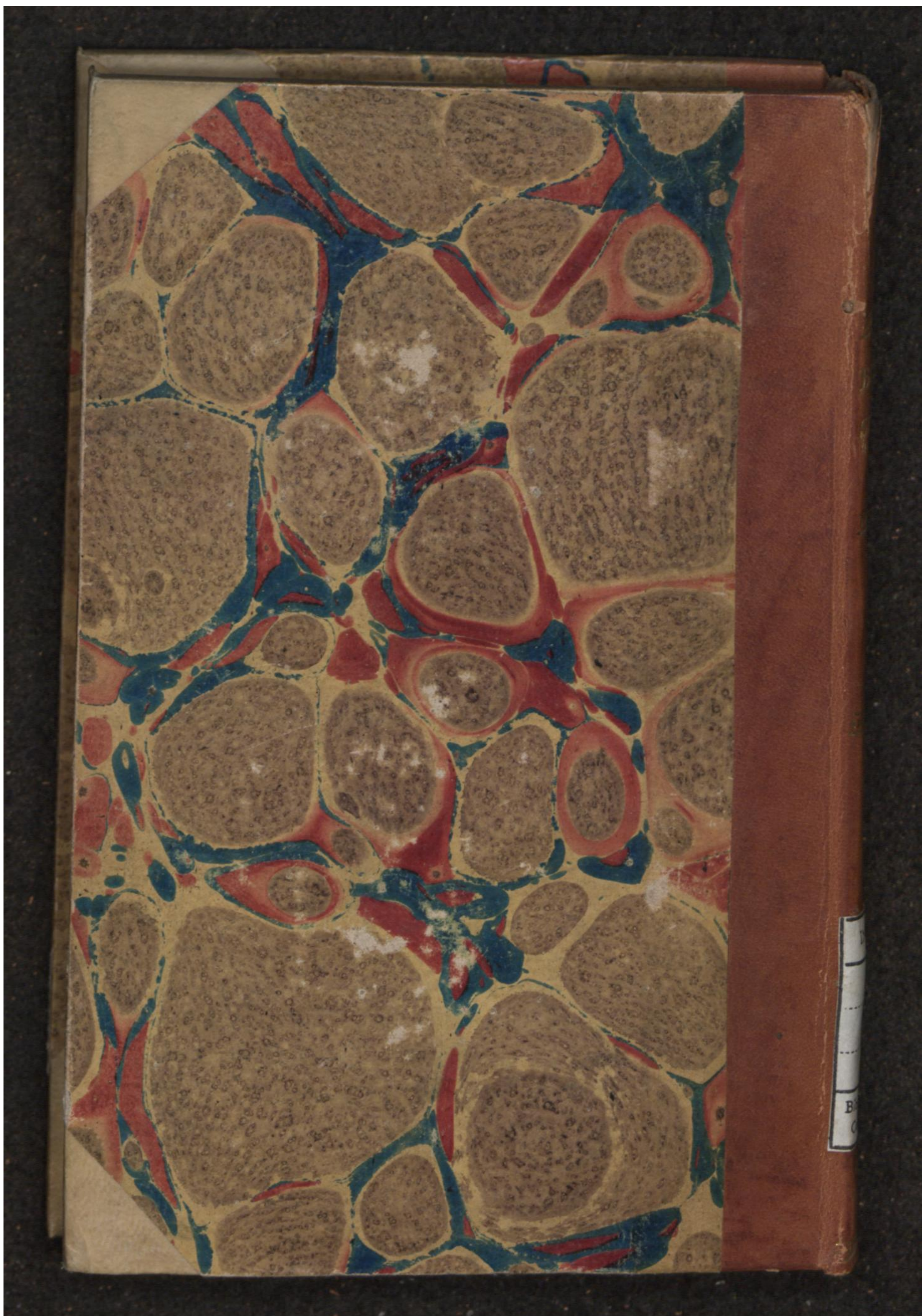

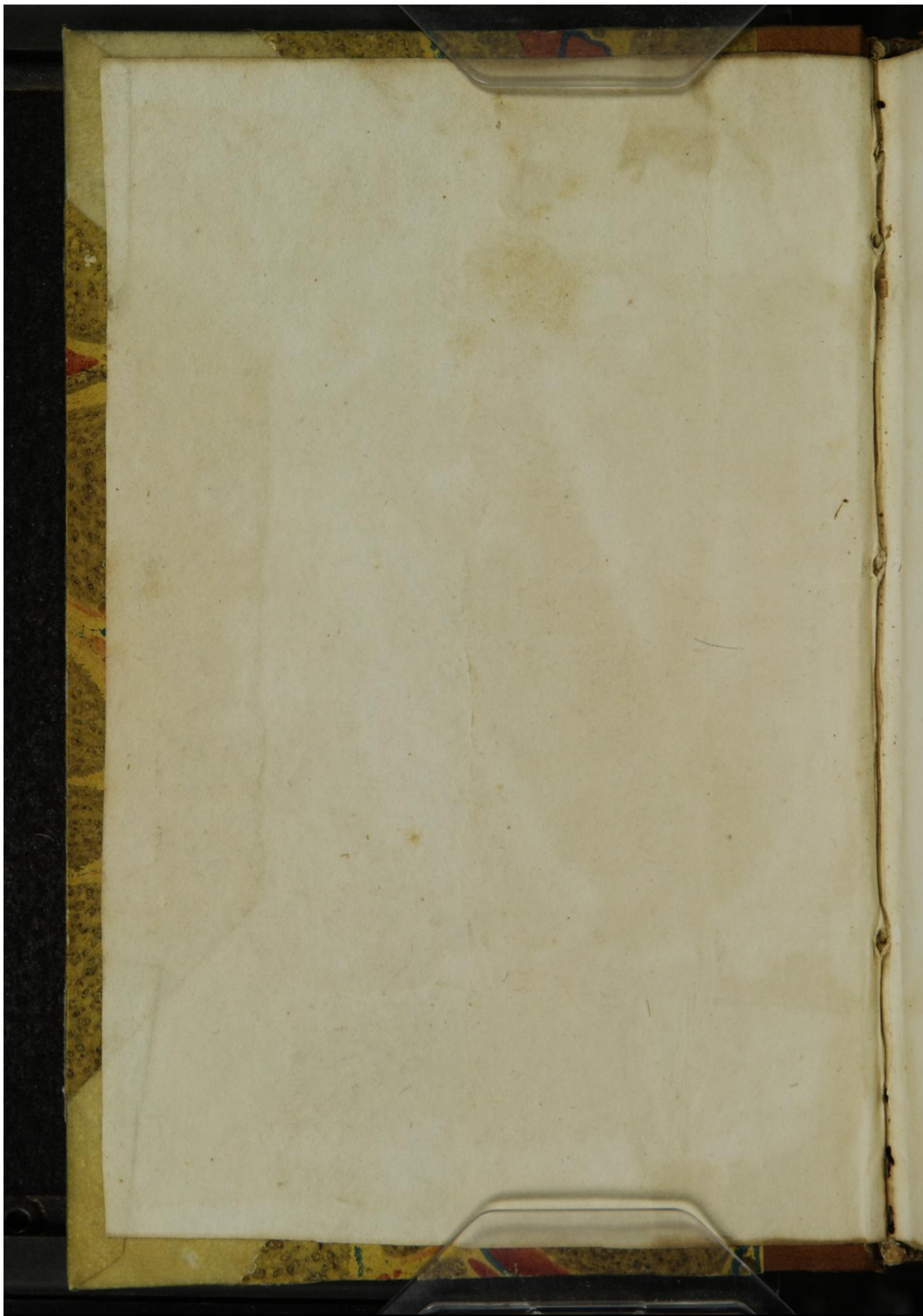

87
INCUNABULI
Biblioteca Nazionale Centrale - Firenze
1500

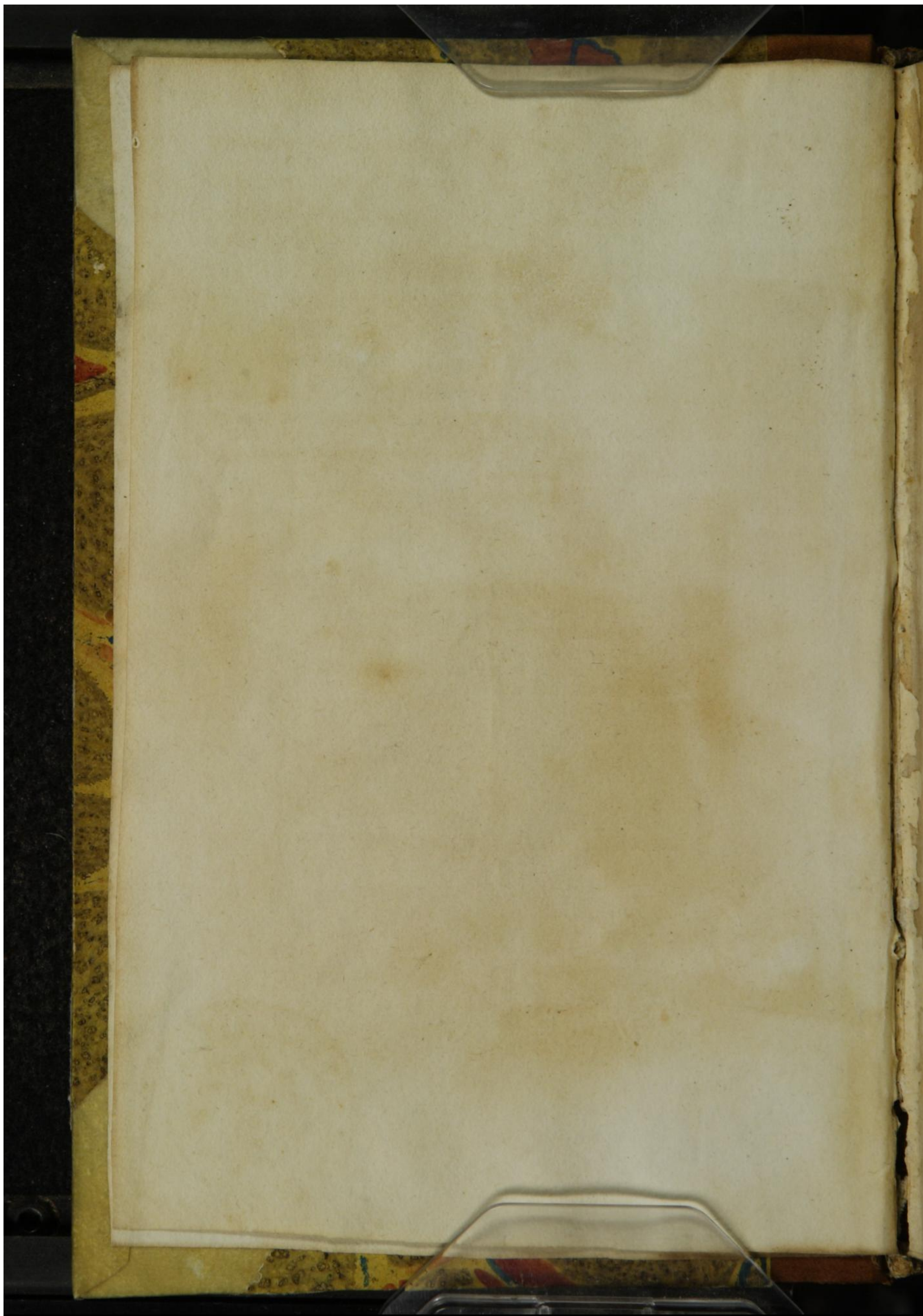

Sermones Funebres vulgares: litteraliterqz pronunciandi. Itē sermones nuptiales pulcherrimi.

¶ Hoc in opusculo cōtinētur sexagintaq̄ttuor sermones de mortuis vulgarizandi tā pro viris q̄̄ pro mulieribus & tam pro pueris q̄̄ pro puellis cōmunes & singulares.

¶ Item decem cum octo latini & luculenti communes necnon particulares.

¶ Item vndecim orationes nuptiales elegantissime: quarum quedam proprie: quedam cōmunes.

¶ Item supra mille auctoritates pro defunctis interponende pro arbitrio.

¶ Item quindecim orationes vulgares pro defunctis communes.

¶ Item decem nuptiales vulgares: cōes.

¶ Ad lectorem Epigrāma elegiacū.

¶ Jura tibi si forte velis decerpere lector.
¶ Uel fora non presto hec iura libellus inops.
¶ Si cupis herbarum vires: medicamina circes.
¶ Uicenam poscas: aut magis Hypocraten.
¶ Astrorum motus quoniam noticia rara est.
¶ Si raperis studio: hinc Ptholomeus abit.
¶ Si natura placet cunctorum secunda mater.
¶ Phedon phus sit tibi conspicu9.
¶ Bartholus hinc longe: simul exulat hinc Galenus.
¶ Euclides Conon Cadmus Aristoteles.
¶ Hic Biodorus abest. Atlas: Platoque Palemon.
¶ Grammaticus Peon Bardaniusque Capis.
¶ Sed viget in toto mortis patentia libro.
¶ Et peragit partes solliciti medici.
¶ Excipe tu luctus solatia magna sodalis.
¶ Hoc aius mest9 ebibat ātidotum:
¶ Postremo accipias tibi si placet hinc hymeneum.
¶ Jo pean carmē lector amice vale.

¶ Ad reuerendissimū in Christo Patrē & dñm. D. Paulū zane humanaꝝ omniū pastorem & diuino afflatu epm Brixianum Benemeritum: Frater Gregorius Britānicus Sacri ordinis predicatorum professor. S. P. D.

e T si nulla vnq̄ Reuerendissime Antistes nec cōsuetudo nec
familiaritas mihi tecū intercessit: tum q2 dispar dignitatis
cōditio ab tuo diuz desideratissimo me cōsortio semouit. tū
q2 quo tpe tute ad studiorū matrē Patauiū disciplinaꝝ gra
tia cōtulisti: ipsi mihi agrū Picenū aliaq3 pleraq3 loca lōgin
qua colere cōtigit: incredibili tñ te semp ꝓsecut9 sum amo-
re. Nec imerito qdē. Tā multa. n. de prudētia: humanitate: & virtute tua vbi
q3 pdicabanť: vt ad te amandū mirabiliter sim accēsus: putaueriq3 nihil
mihi gloriosius: honorificētiusue cōparatū iri posse: q̄ beniuolētiā & ami-
citiā tuā ꝓmereri. Nā qđ oino singulari & pcipua laude dignum est: in ea te
ois doctrine arce positū eē intellexi: vt quū te oēs ob tuā amplissimā ꝓbita
tē mirū in modū venerenť: hac vna re nō solū ciuib9 tuis: sed externis pci-
pue sis admirationi: hincq3 mirific9 quidā vndiq3 amoris & obseruantie
cōciliat9 sit tibi cumulus. Nec iniuria quidē. Quis. n. eū patrē nō amet: ac
colat: in quo ea adsint: q̄ Plato sapiēs & sūmus phūs optimo presidi ven-
dicanda censuit: Ea eni es integritate: & iustitia: eaq3 prudētia: & animi mo
deratione stipatus: vt vniuersa ciuitas tua Brixiana: seipsam quotidie du-
ctu tuo felicē appellet: mirabiliq3 beniuolētia obseruet: accolat. Nihil eni
Reuerendissime Antistites agis: qđ nō tecū ante diu multūq3 sis meditat9
Quicqd eni cōsideras: qcqd dicis: qcqd agis: mirā semp pre se fert vitatē:
& sapientiā. Nihil nāq3 a te fictū nihil simulatū: nihil deniq3 ineptū ꝓficisci
tur. Illuc deniq3 oēs animi tui cogitatiōes tēdere cōspicuū est: vt oues tue
quarū curā geris recto calle ducanť: eamq3 videndi rōnem teneant: que
nō minus ꝓbabilis sit q̄ salubris. Eas enim ad pabula virtutis: vt optimū
decet pastorem: nō minus studiose q̄ amanter & ducis & erigis. Qua qui-
dem vna re nihil in summo presule pōt esse excellentius. Innocentiā autē
& abstinentiā tantope in teipso tuearis: quis ignoret: est nemo. Que om-
nia quum in te esse vniuersi & sciant & predicent: factum ē: vt incredibili q̄-
dam beniuolentia atq3 insigni amore ego quoq3 te prosequar: eoq3 ma-
gis q̄ preter cetera ornamenta ea es doctrina atq3 eloquentia que mira-
biles de se possit amores cōcitare. Habes ea oia: que pontifici optimo & sa
pientissimo conueniāt. Quum igitur oium virtutū cumulo sis circunsep-
tus nihil sane restat quare non oibus sis admirationi. Illud certe affirma
re possum quod ad laudem tuā ptineat: tantā tibi cuiuscunq3 doctrine li-
broꝝ esse supelectilem cōparatā in qua ois tua etas conquiescat: vt isto tuo
pontificatu nihil preciosius possideas. Sed quum ad eam ornandaz quo-
tidie studium tuum conferas: putaui pro mea in te singulari obseruantia:
quodcunq3 ingeniolo nostro superioribus temporibus esset elucubratum
id omne illuc esse conferendum. Itaq3 quum forte nōnulla epitalamia q̄
mihi quum inter seculares agerez sub Jo. Britānici disciplina exciderant:
aliasque orationes in defunctos haberem quas in religione conscripserā:
multiq3 a me flagitarent vt in lucem omnia ederem. putaui tam honeste
petitioni nullo modo refragandum. Fieri enim posse existimabam vt iis
q in his studiis minus sunt exercitati aliqua ex parte possent ꝓdesse. Cete-

rum quum anima āuertere fieri nō posse: quin virtus semper inuidie sit ob
noxia: nec obtrectatoꝝ facille morsus vitari licere: putaui aliquē mihi tan
q̄ patronū ⁊ defensorē parandū: cuius p̄sidio ⁊ auctoritate oīa mihi in tu-
to posita essent. Tu igiť Reuerēdissime Antistes sol⁹ inter amplissimos hu
iusce ciuitatis nostre viros occurristi: cui cū ob singularē humanitatē tuā:
tum ob egregiā morū ꝓbitatē: opusculū meū dicandū censui. Mun⁹ igiť
nostrū accipies ea animi benignitate qua a nobis mittiť. Itaq̃ a te penit⁹
vt aliquādo quū per occupationes liceat: totū quicq̄d est: legas. Confido
enim fore vt qđ per te cōprobatū fuerit latrantiū morsus minus formidet
vale Reuerēdissime. Episcope ⁊ fratrē Gregoriū Britānicuȝ amplitudinis
tue studiosissimum ama plurimum. vale iterum.

¶ Ex ede diui Floriani Quartodecimo Kalēdas aprilis. 1495.

¶ Paulus zane Ep̄s Brixiē. fratri Gregrio Britānico. S. P. D.

p Erlectis suauissimis litteris tuis dilecte frater Gregorij: q̄s
ad me nudiustertius dedisti adeo suȝ mirifice delectatus: vt
haud vnq̄ in legēdis epistolis potueriȝ edepol affici gaudio
maiore. Nā quāto me ꝓsequaris aīo quāta me tua amplec-
taris itegerrima humanitate: quāta me demū afficias beni-
gnitate: tū tuis de me amplissimis laudib⁹: tū tuo munere n̄
vulgari elegātissime significasti. Nihil. n. antea verebar q̄n me: meūq̃ ho-
norē multifaceres: verū mō nedū nō possuȝ dubitare: sȝ ne extimescere q̄-
dē q̄ nō apud te tāti sit oīs laus: oīs glīa: ⁊ dec⁹ ⁊ ornamētū atq̃ oīs ampli
tudo mea: vt mage diuelli a volūtate tua difficilli⁹ crediderī: q̄ ab meo in-
dicio laudū incremēta existimari. Proide quū nōnunq̄ Phalaridē legerī
in nullos gcq̄ p̄terijsse: de se bn̄ essent ꝓmeriti: q̄n ⁊ glīose: ⁊ ex tpe studio-
rū musarūq̃ sese amatorē ꝓfiteretť: maxime vō i eo actu q̄ Stesichoꝝ poe
tā sui inimicissimū: ꝓ reuerētia musaꝝ nō solū nō ènecauit: nō cesuȝ dedit: n̄
extorrē fecit: sed multis ēt munerib⁹ donauit: p̄tereaq̃ liberalitatē pre sese
tulit semꝑ atq̃ alīs: eo aūt p̄cipue quū nō ab quoq̄ munera voluit accipe: sȝ
q̄ a se min⁹ acciperenť: sepe cōquest⁹ est: ab eo mihi sūme magnificētie: ⁊
singularis humanitatis exēplū p̄stari intellexi: vt plenissimas tibi ꝓ meri-
to tuo īmortalisq̃ agerē gratias atq̃ haberē: q̄ mei dignū feceris tāti do-
natiōe laboris. Opus mihi q̄dē peculiare ē: gratū ⁊ piucūdū. Suauissimuȝ
aūt erit ac magis oblectabile: mi dilecte frater gregori: si opaȝ nauaueris:
vt accuratissime: diligētissime atq̃ examussiȝ iprimať: ne ipressoꝝ neglectu
ac iperitia: qđ sepe euenire solet: v̄boꝝ stillus p̄posteretť: sniarū ordo depra-
uetť: opisue dignitas labefactetť. Ego aūt opificē sūmū obtestor atq̃ supplex
exoro: vt qđ offm̄ boni viri suadet: oēs q̄ lr̄arū studio oblectanť: quos alta
facinoꝝ fastigia demulcenť: quos ēt disciplinaꝝ virtutūq̃ suauitates oblec
tanť: hoc opusculū piucundū tāti pēdāt: estimēt honorē: ac suis i bibliothe
cis ꝯscribāt: vt quū in manib⁹ nihil hoc habeāt p̄stantius: hoc vel supmo
haud deserere laborēt: qđ excellētissimoꝝ sese virorū frugalitatib⁹ cōpara-
rint: illustribusq̃ ac laudatissimis mortalib⁹ cōtulerint. Tu igiť frater gre
gori cura: vt q̄ p̄mū ipressorib⁹ hoc imortale opus ꝯmēdeť: ne icuria vni⁹
multorū vtilitatis ipediať: ⁊ testimoniūamplexādevirtutis multitudie mo
dicū: sȝ eterna cōmēdatōe dignū diuti⁹. Quātū aūt debeat huic domui. Bri

tánice ista mortalitas: que tũ Joánis fratris tui iterpretationibus tam in Persiuz poetá q̃ difficillimũ q̃ in Statiuz Achileidos: satis illustrata est: egregiaq; in dies expectat cómentaria in Juuenalẽ. Ouidiũq; Methamorphoseos: tum reliquorum fratruz ornamẽtis: qui sese student ceteris prestare suis venustissimis morib' animátib' meis sermonib' difficile panderem: sed si in illis ipsis cónumerãdis orónez ptraxero. Que meá excedũt dicendi facultatẽ: vereor ne lectorib' meis tediũ inijciam. Ad te vero postremo recurro mihi oĩum mortaliuz amicissimũ: qui quuz me satis ornaueris studuerisq; amplissimis laudib' insignire: pstantissimis titulis decorare summisq; tuis conatib' extollere: ego aũt min' meruerĩz: gr̃as quátas possuz. ⁊ ago ⁊ habeo: nec puto: mõ fata finát: iter viuẽtes tui vnq̃ posse obliuisci. Tu iterea vale: ⁊ me vt cepisti obserua iubar lucidissimũ domus Británice Ex episcopatu nostro Brixiano duodecimo Kalen. Apriles. 1495.

¶ Tabula orationum funebrium vulgariuz.

¶Sextusdecim⁹ quõ mors timetur pre oibus qr destruit eẽ: quo nihil ꝺ siderabilius. Destruit bñ eẽ quo nihil est delectabilius. Destruit posse quo nihil est vtilius. Destruit conuiuere: quo nihil cīullius.

¶Decimusseptimus quõ mors multũ timet: r rõne incertitudinis accessus: rõne similitudinis igressus rõne impossibilitatis successus.

¶Decimusoctauus: quõ de dotibus cõsurgentiũ: que sunt visio immediata. Tentio firma. Dilectio inflãmas. r dilectio continua.

¶Decimusnonus quõ. dotes corporum icorruptibilitas: agilitas subtilitas r claritas.

¶Uigesimus quõ. Corpora damnatorum erunt incorruptibilia. Deformia. integra r grauia.

¶Uigesimusprim⁹ quõ. Cõditiones dãnatorũ. Tenebre obnubilantes Snia separans. Inuidia contristans. Et gehẽna excrucians.

¶Sermo cõis xxij. bñ oia fecit rc.

¶Ser. cõis xxiij. modicũ plora. rc.

¶Sermo cõmunis: xxiiij. Spiritus eleuauit me rc.

¶Ser. p ciue. xxv. rc. nobil abijt. r

¶Sermo communis. xxvi. Tolle animã meã rc.

¶Sermo cõis. xxvij. Estote pati. rc.

¶Ser. cõis. xxviij. melior ẽ dies. rc.

¶Sermo pro muliere. xxviiij. Ueni in hortum meum rc.

¶Sermo cõis. xxx. melior ẽ dies. rc.

¶Ser. cõis. xxxi. Cupio dissolui. rc.

¶Sermo pro puero. xxxij. Iste puer magnus rc.

¶Sermo pro sene. xxxiij. Mortu⁹ est senex rc.

¶Ser. cõis. ꝫiiij. notũ fac mihi. rc.

¶Ser. cõis. xxxv. Bti mortui. rc.

¶Sermo cõis. ꝫvi. quñ venerit rc.

¶Ser. cõis. ꝫvij. melior ẽ mors. rc.

¶Sermo cõis. ꝫviij. Reuertar in domum rc.

¶Sermo cõis. ꝫviiij O mortale. rc.

¶Ser. cõis. xxxx. Uocabis me rc.

¶Sermo pro muliere: xxxxi. Surge propera amica rc.

¶Ser. cõis. xxxxij. Uocabis me rc.

¶Ser. cõis. xxxxiij: Uado ad eũ rc

¶Sermo cõmunis. xxxxiiij. Sancta r salubris rc.

¶Sermo cõis. xxxxv. Uia pl⁹ ẽ rc.

¶Ser. cõis. xxxxvi. Audiuivocẽ rc.

¶Sermo cõmunis. xxxxvij. Reddite que sunt cesaris rc.

¶Sermo cõmunis. xxxxviij. Solũ mihi superest rc.

¶Sermo pro puella. xxxxviij. Non est mortua rc.

¶Sermo cõis. l. Breues dies hominis sunt rc.

¶Ser. cõis. li. Cupio dissolui rc.

¶Ser. cõis. lij. Oẽs morimur rc.

¶Ser. cõis. liij. Oẽs morimur rc.

¶Sermo cõis. liiij. Uinũ tuum rc.

¶Sermo cõis. lv. Nudus ingressus sum rc.

¶Ser. cõis. lvi. Modicũ plora rc.

¶Sermo cõmunis. lvij. Oẽs isti cõgregati rc.

¶Ser. cõis. lviij. Ff g adiuuat. rc.

¶Sermo cõmunis. lviiij. Memor esto iudicij rc.

¶Ser. cõis. lx. Miserimini mei rc.

¶Sermo cõmunis. lxi. Fenũ agri hodie rc.

¶Sermo cõmunis. lxij. Redde qꝺ debes rc.

¶Sermo cõmunis. lxiij. Preciosa est in conspectu rc.

¶Tabula sermonum litteraliũ funebrium.

¶Primus sermo est pro quocunqꝫ Imperatore Rege. Duce. Principe r Marchione r ad Regem Pãdulphum applicatus.

¶Secũdus sermo est. Pro quacũqꝫ iperatrice. Regina. Ducissa. Marchionissa in constantiam direct⁹ pisaurensium dominam.

¶Tertius est pro quocunqꝫ Equite aurato.

¶ Quartus est pro quocunque docto re: siue aliquo philosopho.
¶ Quintus pro aliquo magistratu in Nicolaum duodo habitus brixie.
¶ Sextus est pro quocunque principe Capitaneo doctore. Magistratu legato doctore omni sciētia celeberrimo attributus dño Carolo zeno.
¶ Septimus est cōmunis pro quocunque comite.
¶ Octauus est communis.
¶ Nonus est cōmunis pro quacūque nobili muliere et matrona.
¶ Decimus est communis pro quocunque biothanato.
¶ Undecimus est cōmunis pro quacunque muliere nobili.
¶ Duodecimus est cōmunis pro quocunque doctore genere nobilissimo.
¶ Tertiusdecimus est communis.
¶ Quartusdecimus est cōmunis.
¶ Quintusdecimus est cōmunis.
¶ Sextusdecimus est cōmunis.
¶ Decimusseptimus est cōmunis.
¶ Decimusoctauus est cōmunis.
¶ Relique autem sunt pro senibus pro mulieribus pro pueris et puellis communis.

¶ Orationes matrimoniales litterales. Incipiūt a numero. xx. usque ad numerum. xxiiij. quarum prima.

¶ Prima et si mihi iure letandum est etc. Joannis britannici: que est cōmunis et potest haberi in nuptijs alicuius iudee.
¶ Secunda qualem in pñti cā etc. xpofori baregij: et est cōmunis.
¶ Tertia exaudiuit dominus deprecationem etc. fratris Gregorij britannici communis.
¶ Quarta nulle mihi pres ampli etc. fratris Gergorij britannici cōis.
¶ Quinta fuere nōnulle etc. fratris Gregorij britannici cōmunis.
¶ Sexta et si abūde aliquem etc. fratris Gregorij britannici cōmunis.
¶ Septima videor videre etc. fratris Gregorij britannici cōmunis.
¶ Octaua nō vererer viri etc. fratris Gregorij britannici cōmunis.
¶ Nona censeo plerosque etc. fratris Gregorij britannici cōmunis.
¶ Decima videre videor etc. fratis Gregorij britannici communis.

¶ Tabula sermonum funebriū vulgarizandorum pro pueris vltra primam impressionem.

FINIS.

Ecce agn⁹
dei q̄ tol-
lit pecca-
ta mũdi.

¶Excellentissimorum virorum sermones ornatissimi funebres: in vulgus pplures: p pauci vero s; luculēti in doctos: nuptiales aūt aliquot(verū peculiares) in lucē editi cura diligētia q; fratris Gregorij Britannici: almi ordinis predicatorum pfessoris: quorum nōnullos ex propria: nōnullos ex aliena prompsit officina.

SEcundū q dicit Damascenus: nulla res distiguit propria operatione: sed sm Philosophum libro de celo & mūdo: ad suam operationē vnaqueq; res ordinatur: sicut nauificatio ad nauigandū: & medicina ad sanādū: ad hec deus reb' omnib' indidit potentias naturales: que sunt principia naturaliū opationū: qbus mediantib': res pducunt ad opus. Quū igit ordo noster ad salutē animarum ex inspiratiōe diuina a pncipio fuerit institutus: institū est & rōni ɔsonū: vt frēs hui' ordinis: q pdicatores vocabulo cēsentur officio salutari insistant & predicēt saluberrimā veritatē: exhortent homines ad penitentiā preterite vite ex culpa: indulgētiā diuine gratie pollicētes. Et qr executio talis officij ex iprouiso fratrib' sepe a plātis iniungitur p generalē influxum mortalitatis humane: diuino instictu induct' nec nō & fratribus exigētibus excitatus ac sociorum spūaliū pcibus: incepi diuina largitate cōfixus: cōpilare opusculū quoddā de mortuis: ad' qd fratres Iuniores recurrere poterūt & inuenire materias: sm exigentiam defunctorum. Temata aūt cōuenientia cōditionib' & statibus mortuorum cōmitto fratrū volūtati & studio eligēdi. Diuidit aūt psens opus in quinq; partes. In quarum prima agit de causis mortis. In secūda de eius cōditionibus. In tertia de cōditiōib' mortuorū. In quarta de statu eorum post mortē. In qnta de resurrectiōe eorum. Hec aūt sūt capitula pme partis q mors cātur ex inobedientia primorum parētū. Scōm ex principijs nature. Tertium ex prouidētia diuina. Quartum ex iusticia equitatis. Quintū ex misericordia & pietate. Sermo. i.

DEus mortē nō fecit. Sapienrie. i. Cum deus oia fecerit iuxta illud. Jo. i. Oia per ipsum facta sunt: & sine ipso factū est nihil: mirabile videt: q actor libri sapiētie dicat: q deus nō fecit mortē. Circa q sciendū est: q deus est pncipaliter cā esse. Mors aūt est puatio eē. Jō dicēdū est q mors ē ɔsecuta ex pctō inobedientie primorū parentum. Deus aūt fecit hoiem imortalē a pncipio: qr poterat nō mori: si a deo per peccatum inobedientie nō declinasset: qd potest ostendi ratione triplici.

¶Primo rōne finalis ɔditionis.

¶Scōo rōne virtualis operationis.

¶Tertio ratione nutrimētalis subuentionis.

¶Finalis qdē cōditio fuit: q hō fieret imortalis: qr sicut hētur in alijs lris: ea que sunt ad finē istituunt scdm rōnem finis sicut pz in artib'. Nauificatiua disponit ligna & ēt armamēta sm q ɔuenit ad finē nauigatōis. Miles parat equos: dispōit arma: ordinat acies: sz q ɔuenit victorie. Quū igitur hō institut' fuerit ad finē btitudinis: q omnē facultatē humāe nature excedit: oportuit q in ipsa sui institutiōe aliqd sibi collatū fuerit supra pncipiorum suorum nāliū facultatē. Nā ex suis pricipijs nālib' eē ppetuū habere nō pōt: cū cōponatur ex ɔtrarijs: qd est cā corruptionis in reb': & forma

p̄ficit materiā: ſm eiꝰ capacitatē. Vñ
hec ſibi ſupra ɔditiōez nature ſue: col
lata ſūt: vt aīa: que ad tā nobilē finē
ordinabaꝛ. ſ. ad eternā btitudinem:
ſm ꝑtātē ſuā ſupra cōem nature ſue
ordinē eſſe ꝑpetuū: materie cōicaret.
Nec aūt ꝑtās ſup corpus erat ex ordi
natiōe eiꝰ in finē: ꝛ iō īpedire nō pote
rat eiꝰ effectū: niſi ꝑ deordinationem
eiꝰ a fine: Deordinatio aūt fieri nō po
terat: ſine pctō mortali: ꝛ iō ante ꝙ̄ i
pctm̄ rueret erat imortalis. Sed per
pctm̄ fctūs ē mortalis: eo ꝙ peccare
poterat libero arbitrio mūdū in iuſti
cia ɔfirmato: ꝑꝑ quod dicit Apoſto
lus Ro. vi. Stipendia pcti mors.
¶ Scdo rōne virtualis oꝑationis: qꝛ
ſicut dicit in Deute. xxxij. Dei ꝑfecta
ſūt oꝑa. Sꝫ ꝑfecta oꝑatio ꝑfectū ꝓ-
ducit effectū. Quū igiꝛ primꝰ hō hy-
poſtaſis oium reꝝ factꝰ fuerit iuxta il
lud. Gen̄. i. formauit deꝰ hoiem de li-
mo terre: ꝛ ſicut ꝑmus hō ꝑfectꝰ fuit
quātū ad aiam ꝛ quātū ad ſapiaꝫ ꝛ
ſm Augu. Fuit mēte ꝑditꝰ: ꝛ ita ꝑfe-
ctus fuit: ꝙ̄tū ad corporalē ſuſiſtētiā:
Et iō ſcdm ſtatutum inocētie hō erat
ſimplex: ꝛ imortalis nō ꝑ naturā ſed
ꝑ diuinā gratiā q̄ collata fuerat hoi ꝑ
originalē iuſticiā. q̄ qdē gratia abla-
ta fuit ꝑ culpā: ꝛ amota cā remoueꝛ
effectus ꝛ iō primꝰ hō: quuꝫ peccauit
fuit morti traditus: iuxta illud apli.
Corpꝰ ꝑꝑ pctm̄ mortuum ē. Ro. viij.
Rōne nutrimētalis ſubuētiōis: nā in
ſtatu ante pctm̄ duplici bñficio ad cō
ſeruādū vitā ſubueniebaꝛ hoi. Nā cō
tra actionē caloris naturalis: q ē in-
ſtrumētū aie cōſumiꝛ cōtinue: hūidū
radicale in quo ē vita. Per cōſumpti
onē cōtinuā fit deꝑditio in corꝑe cui
ſubijcebaꝛ ꝑ eſum lignorū paradiſi:
ſicut mō ſubuenitur nobis per cibos
quos ſumimus. Sꝫ ad ꝑpetuandaꝫ
vitā ſubueniebatur illi ꝑ lignū vite ꝓ
pter virtutē ei diuinitus cōceſſaꝫ. Et
dr a qbuſdā: ꝙ ɔferebat ad reſtaura
tionē humidi radicalis deꝑditi ꝛ ad
hoc pōt ſumi qđ dr Gen̄. ij. De ligno
autē ſcie boni ꝛ mali ne comedas.
Circa qđ ſciēdū eſt: ꝙ lignū vite habe
bat virtutē ex ſe ɔſeruādi vitā in eter
nū. nec erat imortalitatis cā ꝑncipa-
lis. ſed ex virtute ſua poterat diuini-
tus cōſeruare vitā. eo ꝙ alimentū ex
ipō ſumptū ad iperfectā aſſimilatio
nē adducebātur. ꝛ ponitur in eternū
ꝓpter tp̄s longeuū. Sermo ſecūdo.

c Orpus

ꝑꝑ pctm̄ mortuū eſt. Ro. viij. Cū deꝰ
animā faciat. ꝛ oia in eſſe conſtituat
poſſet dubitari: vñ mors attigat: ſi a
deo nō cauſatur. Dr. Sap. i. Deꝰ mor
tē nō fecit. Circa qđ ſciēdū ē ꝙ mors
intrauit in mūdū ꝑꝑ peccatū ſicut ait
Apoſtolus. Ro. v. ꝑꝑ peccatū facta
eſt. ꝑmo nāqꝫ corruptio fontalis ꝑn
cipij. Videmꝰ. n. ꝙ ad corruptioneꝫ
principiorū. ſequiꝛ corruptio princi
piatorū. eo ꝙ oia ꝑncipiata i virtute
ſunt in ſuis principiis ſicut pꝫ ad ſen
ſum. qꝛ ois diſtinctio: colorum eſt ꝑ
lucem. ꝛ ideo obſcurato fontali ꝑn-
cipio lucis nulla apparet colorū di-
ſtinctio. Itē omnis fructus ramorū
procedit a ſtipite. ꝛ iō corrupto ſtipi
te corrumpuntur ꝛ ramuli. Itē oēs
homines fuerūt in primo hoie ꝛ ab
eo deſcenderūt. Sed qꝛ primus hō fu
it per peccatū corruptus. qꝛ peccatuꝫ
priuauit illū beneficio per quod po-
terat nō mori. Sed illo corrupto to-
ta illa natura hūana. que in illo erat
fuit corrupta. ꝛ neceſſitati mortis
addicta. ideo omnes qui ab eo deſcē
derunt. cum neceſſitate mortis na-
ſcuntur. Et hoc eſt quod dicit Apo-
ſtolus. Ro. v. Per vnū hominē pec-
catum intrauit in mundum. ꝛ ꝑ pec-
catum mors. ¶ Secundum per pec
catum facta eſt mors corruptio ori-

ginalis rectitudinis. Nam talis erat primi status rectitudo. quia superior pars rationis subiicebatur deo. Corpus autem subiicebatur rationi. Ita quod prima subiectio erat causa secunde: ꝛ secunda causa tertie. Manente autem causa: manebat effectus. Unde dum homo sic erat subiectus deo: nihil poterat contingere contrarium in partibus corporis. quod esset contrarium anime. Ita etiam in viribus anime nihil cõtingere poterat. quod ratio superior non ordinaret in deum: ꝛ sic in primo statu nihil ꝯtigere poterat qđ qñ ꝗ deordinaret a deo nisi pctm̃ mortale p qđ ordo mortis tollebaẗ a deo. Facta aũt deordinatiõe aie a deo fcã ẽ inordinatio i virib' aie. ꝛ p ꝯñs in corpe: ita qđ sicut rõ supior fuit iobediés dño: ita vires iferiorẽs sũt iobediẽtes aie. Et ex tali inobediẽtia ẽ in hoie ꝯtinua pugna. De qua dic̃ Apl's Gala. v. Caro concupiscit aduersus spm̃. Et ex hac pugna seqtur mors. Iuxta illud. Sap. ix. Corp' qđ corrũpiẗ aggrauat aiaꝫ. ¶ Tertiũ: p pctm̃ facta est executio regalis iudicij. Nã p sniam necessitatis mãdatũ fuit primo hoi. sicut habeẗ Gene. ij. De oi ligno padiso comede. De ligno ãt scie boni ꝛ mali nõ comedas. quocũꝗ n. die comedes ex eo: morte morieris. Nõ eni plus credidit dyabolo ꝑmittẽti mẽdatiũ. ꝛ dicẽti. Nequaquã moriemini. scit enim deus ꝙ quacũque die comedetis ex eo: aperientur oculi vestri: et eritis sicut dii sci. b. ꝛ. m. Geñ. iij. Et quia credidit falsitati: reus fuit criminis lese maiestatis. Et ideo reus fuit pena totius posteritatis. Unde subditur inferius lata sententia. in sudore vultus tui. v. p. t. donec reuertaris in terram de qua sumptus es: quia puluis es: ꝛ in puluerem reuerteris. Geñ. iij. Et non solum ipse: sed omnes posteri eius iuxta illud. ij. Re. xiiii. Omnes morimur ꝛ quasi aqua dilabimur super terram.

Sermo terti'.

D. Eus mortem non fecit. sapentie. i. Cuꝫ mors sit quedam pri atio: ꝛ omne agens intendat esse perpetuum: quia propter hoc agit: quicquid agit: vt habetur in secundo de anima. Mors est preter intentionem agentis: ꝛ ideo sapien. i. dicitur. Deus mortem non fecit. Prouenit autem mors in hominibus naturaliter ex tribus.

¶ Primo ex mensura periodi.

¶ Secundo ex natura contrarii.

¶ Tertio ex vehementia calidi.

¶ Quia sicut in aliis litteris dicitur Una queꝗ res suo periodo mensuratur. Mensurans autem ẽ tempus quia sicut dicit sapiens. Tabefacit tẽpus: ꝛ omnia senescunt in tempore: ꝛ ideo per se tempus est causa corruptionis. Unde Apostolus Heb. viij. Omne quod antiquatur ꝛ senescit: prope interitum est: ꝛ huius signum est: ꝙ ea que sunt extra tẽpus nõ antiquãtur: nec senescunt nec corrumpuntur: sicut angeli ꝛ similia. Idem in anima. Unde dicitur. ij. de anima: ꝙ si senex acciperet oculum iuuenis videret vt iuuenis. Per quod datur intelligi: ꝙ nec anime: nec virtus earum senescunt: sed solum corpus: et partes ei'. ¶ Secundo ex natura cõtrarij. Nam in corpore humano sũt quattuor elementa: ex quibus componitur corpus: ꝛ quattuor qualitates contrarie: q̃ cõtinue adinuicẽ pugnãt: ex quarũ discordia dissoluitur corporis armonia. sicut enim incarcerati nituntur quotidie ꝛ noctu frangere carceres. vt possint fugere. ꝛ ad loca ppria remeare: sic isti quattuor inimici corpora frangũt ꝛ destruũt:

vt ad loca pröpria reuertantur: vt le
uia sursum: ꝛ grauia deorsum ten-
dant. Oē enim compositū ex contra
rijs est corruptibile. Hmōi simile vi
demus in hoibus existentibus extra
propriā patriā: qꝛ semp desiderant:
ad propria redire. Tale est corp' no
strum ex pricipijs nature: quod opꝫ
corrūpi iuxta illud. Apl'i. i. Cori. xv.
Seminat i corruptiōe: sꝫ resurgit in in
corruptōe. ¶ Tertio ex vehemētia ca
lidi. Quū. n. aial viuat p calidū ꝛ hu
midū: si calor fuerit interius: deficcat
cito humidū: ꝛ sic corp' dissoluit. Si
cut in lucerna ɔtigit: qꝛ ignis cito ex
tinguit: sic humor cito ɔsumit. Et hoc
contingit in quibusdam regionibus
ethiopū callidissimis: in quibus ho-
mines vltra. xxx. annos non dicunt
viuere: ꝛ rō hmōi est: qꝛ corpora eo-
rū sunt circūdata aere calidissimo. ꝛ
iō opꝫ ꝙ sint porrosa ꝛ sicca: eo ꝙ
euaporant cōtinue: ꝛ hūidū recedat
a corpore: ꝛ qꝛ humidū recedit: ideo
efficiuntur corda eorum frigida. Et
ideo talis propter defectum virtutis
naturalis: que cum spiritu euapora-
tur cito senescit ꝛ dficit: quia sic dr. ij.
Corinthio. iij. Spiritus est qui viui-
ficat

Sermo quarto.

Va autez

pater ꝓuidentia ab initio cuncta gu
bernas. Sapie. xiiij. Cuꝫ ois rector:
ꝛ gubernator studeat multitudinez
regere: ꝛ in oi bono ꝛ ꝓsperitate ser
uare: hoc ē valde mirabile: ꝙ dr q ē
sūm' gubernator ꝛ rector oium crea
turarū: ꝛ hēat curā de oib' sicut ma-
nifestat Sapientia in vbis ꝓpositis:
ꝙ tam nobilissimā creaturam. s. na-
turam humanam tot diuersitatibus
mortis subijci permittit. Circa ꝙ sci-
endum est: ꝙ hoc contingit ex trib'.
¶ Ex circunstantia loci.
¶ Ex intemperantia cibi.
¶ Ex immoderantia exercitij.
¶ Quia virt' naturalis per salubri-
tatem aeris conseruatur illesa. Aer
enim subtilis ad liberam ꝛ sinceraꝫ
respirationem plurimum valet: sed
aliquādo impedit: per nebulas: que
abundāt in locis paludosis: ꝛ humi
dis: ex quibus nebule resoluuntur:
que aerē inficiunt ꝛ faciunt pestilen-
tē. Aer aūt infectus: plus naturā cor
rūpit: ꝙ cibus corruptus: qꝛ imedia-
te: sine alteratione ad vitalia transit
sed cibus corruptus digeritur ꝛ alte-
ratur. Inficit aūt aer ex vapore cor-
rupto: qui procedit ex animalib' ve-
nenosis: sicut legitur in legenda bea
ti Gregorij ꝙ in stagno quodā: dra-
co pestilens latitabat qui egrediens:
ꝛ ad muros ciuitatis accedēs: aerē
inficiebat: ꝛ plurimi interibant.
¶ Secundo ex intemperantia cibi
iuxta illud. Multi perierunt propter
crapulam. Et ratio huius est: qꝛ sm
ꝙ hō hꝫ determinatā q̄titatē ita hꝫ d
terminatā vtutez. Virt' āt corpal' sal
uatur in medio: corrumpitur in ex-
tremis: sicut patet in rebus sensibili-
bus: que multo frigore: sicut in hye-
me: corrumpuntur: ꝛ a multo calo-
re: sicut in estate: omnia propter ni-
mium calorem desiccantur. sed in ve
re omnia viuificantur. ꝛ prata virēt
herbe florent: plante pullulant: pro-
pter temperatum calorem. Et sm
hunc modum: si cibus fuerit tempe-
ratus conseruatur corpus. Nam si
fuerit nimis paruus cibus: debilitan
tur virtutes naturales: ꝛ si fuerit ni-
mis magnus: cibus corrumpitur:
quia ex nimio cibo multi humores
generantur. ꝛ humiditates. Et ex hu
miditatibus: nonnulle generantur
infirmitates. Et hoc est ꝙ dicitur in
euangelio Luce vigesimo primo. At
tendite autem vobis ne forte grauē-
tur corda vestra in crapula ꝛ ebrie-

tate ⁊ curis huius vite ⁊ superueni-
at in vos repentina. dies illa.
¶ Tertio ex immoderantia exerci-
tum. Naꝫ ex immoderato labore de-
bilitantur virtutes corporales. Et iō
natura sapiens ordinauit tempus la
boris. ⁊ tempus quietis. qꝛ tempus
quietis debet equari tempori laboris
Nam quantum dies excedunt ī esta-
te. tantum noctes excedunt in hye-
me. ⁊ hoc ordinauit natura ad con-
seruandū vices. Et rō est quia dispo-
sitio corporis ordinata est ad simili-
tudinem musici instrumenti. in quo
corde ad cordam sunt redacte. Et
ideo si fortius debito percutiātur de-
struitur armonia. Et sic est in corpo-
re humano sicut patet ad sensu. quia
excellentia sensatorum corrumpit
sensum sicut nimis splēdida res cor-
rumpit visum. Hypocras. Ab indi-
gentia vel superfluitate corrumpitur
sensus. Unde dicitur de sole. ꝙ ra-
dijs suis excecat oculos. Sic est de
singulis sensibus. propter virtutes
corporis in multis laboribus corrū-
puntur. eo ꝙ laboris vehemētia dis
soluit corpis cōsonātiam. In medio
autem conseruatur. Sermo. v.

d Eus mor

tem nō fecit. sapie. i. ca. ⁊c. Cū mors
sit vltima penarum: eo ꝙ horribiliū
finis sit mors: non infligit a iustissi-
mo ⁊ pijssimo dño sine merito culpe
quia culpa ordinat per penā. Et ideo
ex culpa p̄moꝝ parētū: p̄uata est ori-
ginalis iustitia: per quam homo po-
terat non mori; ⁊ relict⁹ in p̄ncipijs
nature. Et hoc est quod dr. De⁹ mor
tem ⁊c. Non fecit eni causaꝫ mortis
que est peccatū: quia a deo nō est illō
quod est contra naturā. De quo pec-
cato: mors: ⁊ oia q̄ sunt mortis oriū
tur. Est aūt in oib⁹ multiplex mors.
¶ Propter distantiā localem.
¶ Propter differentiam virtualem.
¶ Propter violentiam exteriorem.
¶ Eo ꝙ multum distat a deo: ⁊ hoc
est ꝙ dicit Apostolus. ij. Gal. 5. Duꝫ
sumus in corpore pegrinamur a do-
mino ⁊c. Et ideo patres ex desiderio
essendi cum deo: appellabant se pere
grinos: ⁊ aduenas super terram.
¶ Unde pha. psal. ii9. Heu me quia
incolatus ⁊c. Nam lꝫ deus sit vbiqꝫ
tamen f̄m nobiles eius conditiōes
dicitur esse in celo: iuxta illud. Psal.
izi. Ad te leuaui. o. m. q. h. in. c. Et
phūs de celo ⁊ mundo dicit ꝙ huius
signum est: ꝙ homines manus ad ce
lum leuant. Et quidam dicit ꝙ due
sunt partes orbis. s. centrum: ⁊ cir-
cūferentia: ⁊ omnes leges in hoc cō
cordant ꝙ deus in circunferētia resi
det. s. in celo. Et ideo dicitur in libro
de celo ⁊ mundo: ꝙ ibi est vita: meli-
or omni vita. Et ideo videmus: ꝙ
res quanto magis distant a celo vel
a deo: magis corrumpunt sicut gene
rabilia: ⁊ corruptibilia: que sunt sub
celo. Que autem magis appropin-
quant ad deum perpetuo solidantur:
sicut patet de corporibus supercelesti
bus: que nulla alteratione mutant.
Et ideo homines quādiu sunt in hac
valle miserie constituti continue mo
riuntur. Sapien. v. Nos continue de
finimus. ¶ Secūdo propter deficien
tiam virtualem. Eo ꝙ virtutes natu
rales semper debilitantur in agendo
Et ideo primo tantuꝫ conuertitur de
alimento quod sufficit: non soluꝫ ad
restaurationem deperditi. sed etiam
ad augmentuꝫ: ⁊ hoc durat vsqꝫ ad
xxj. annum: postea conuertitur solū
ad restaurationem. Ultimo debilita-
tur tantum natura. ꝙ non potest tan
tum conuertere de alimento in nutri
mentum: quantum deperditur. Unde
oportet ꝙ propter defectum natura-
lis virtutis: ⁊ admixtionē contrarij

sequatur corporis dissolutio. Exemplum huius habemus de vino: cui si sup admisceatur de aqua q fit aquosum: quia aqua inualescit. et virtus vini debilitatur in tantũ q iam non est vinum. sed aqua. et sm hunc modũ hoies senescunt. et naturalr moriuntur. quia ppter multã comestionem. fit admixtio multi extranei. et est in eis defectus ṽtutis naturalis: que nõ põt cõuertere extraneum. et assimilare sibi. Et ppter hoc i senib' sunt multe superfluitates. et viscose humiditates. Et sm hũc modum homines senescũt: et naturaliter moriunt: iuxta illud. Apostoli heb. 8. Omne qd antiquatur et senescit, ppe interitum est.

¶ Tertio, ppter violẽtiam exteriorẽ sicut tyrãnoꝝ: q: vna die occiderunt vndecim milia virginum altero die multas matres. Aut ppter violẽtiã elemẽtalium actionũ. eo q peccatores offẽdũt creatorẽ celi et terre. Jõ ipsi offendunt ab oib' creaturis mũdi. Unde a terra absorbent. ab aqua suffocant ab aere ificiunt diuersis infirmitatibus. ab igne cõburunt. Uñ dr sap. xvi. Ois creatura exardescit i vltione inimicoꝝ. et ppter hoc apostolus petebat de ista miseria liberari. d. Ro. vij. Infelix ego hõ qs me liberabit de corpe mortis hui' gra dei per iesum xpm et c. Mirabilia opera tua dñe. ps. 138.

Sermo vj.

Deus mortem nõ fecit. sapiẽ. i. Cum ois artifex opus suũ firmet et stabiliat sicut melius potest. Videt mirabile q deus: quum sit pfectissimũ agẽs: creaturam suã tam nobilissimam. s. humanam naturã negligat: et mori permittat. ¶ Circa q sciẽdum est. q pcedit ex diuina pũidentia: que pmittit sic deficere et mori triplici ratione.

¶ Primo rõne ṽtutis: quã ei ididit.
¶ Scđo rõne getis. quã ei instituit.
¶ Tertio ratione societatis ad quã eam perducit.

¶ Ipse enim est optimus opifex: et gubernator. Optimũ aũt est in qualibet gubernatione vt gubernator, pui deat rebus gubernãdis sm cõditionẽ ipsaꝝ. Nam in hoc iustitia regni consistit. Unde nos videm' q rectores et gubernatores ciuitatũ pmittũt. q homines ciuitatis agãt sm sua officia: et suas exerceãt artes sine qbus ciuitas cõseruari nõ põt. Nam natura iclinat adhuc isimul homines habitare vt hoies sibi iuicem ex ppriis actib' subueniãt: quia nullus est. qui sibi ipi sufficiat cuiuscũqz conditionis existat: nisi solus ille qui fuit verus deus et homo: et nisi sit aliquis. plusq homo: sicut fuit Jo. Bap. et alij qui fuerunt in solitudine soli habitantes. Unde dicit phũs. q homo naturaliter est animal politicum. Et ideo idiget diuersarum rerum subuentione: sicut patet discurrẽdo per singula. Et sm hũc modum deus propter suam pũidentiã mundũ gubernat. et pmittit res agere sm pprias ṽtutes. Sed corpus humanum componit ex quatuor rebus: que sibi inuicem inimicãtur: et habet contrarias actiones: ex quarum contrarietate dissoluitur.

¶ Secũdo rõne quietis: quam ei instituit. Nulla enim res põt qetari nisi in pprio loco: sicut nauis non quietatur nisi in portu. et sagitta in signo. et grauia deorsum: et leuia sursuz. sic homo nõ qescit nisi in deo. Augu. pmo confessionum. Fecisti nos dñe ad te et inquietum est cor nostrum donec requiescat in te et c. Et huius signum est: quia res extra proprium locum corrumpitur: et in proprio loco conseruatur: quia sicut dicitur in alijs literis locus est conseruatiuus locati. Et ideo sapiens medicus remittit

infirmum ad locum vbi fuerat oriũdus. Sed nos in hoc mundo sumus infirmi diuersis infirmitatibus. Per quod patet. ꝙ non sumus in loco ꝓprio. Sed peregrinamur continue. Psal. 192. Multum incola fuit anima mea ⁊c. Sed in celo est proprius locus animarum vbi nulla corruptio est vel pestis, nulla alteratio. vel infirmitas vel senectus. Quia sicut dicit quidam philosophus. A globo lunari sursum non est malum. Sap. iij. Et non tanget illos tormentum malicie. Ubi constituisti domine lucidissimas mansiones: ibi requiescũt sanctorum anime. Sed ad prouidẽtiam gubernatoris pertinet: vt vnaqueqꝫ res sortiatur ꝓprium locũ: eo ꝙ ipsa prouidentia est gubernatiua ⁊ ordiatiua: Sed tunc vnaqueqꝫ res est bene ordinata: quando locata ẽ: ſm exigentiam sue nature. Sed anima hominis non potest ad locum suum ascendere. nisi a corporis carne soluatur: iuxta illud. Psal. 141. Educ domine de carcere animam meam. Et ideo diuina prouidentia permittit homines mori. Propterea dicitur in euãgelio. Bona ⁊ mala: vita ⁊ mors a deo sunt. ¶ Tertio ratione societatis. ad quam eaꝫ perducit. Nullus sanus artifex faceret aliquod vas: qđ non posset nec deberet impleri. Deus autem creauit animam hominis tante capacitatis ⁊ virtutis: que posset impleri: ⁊ in se deum recipere: ⁊ deus in ea habitare posset. Joan. xiiij. Ad eum veniemus ⁊ mansionem apud e. f. August. Animam dei capacem meminimus: ⁊ deo repleri potest. Et ideo nullum bonum terrenum põt animam saciare. Immo homo quãto plura habet tanto plura desiderat. Iuuenale teste Satyra. xiiij. Crescit amor nummi: quantuꝫ ipsa pecunia crescit. Et ideo ista est maxima pena. quia homo semper comedit: ⁊ semper famescit. semper bibit: ⁊ semper sitit. quia dicitur Joã. 4. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterum. eo ꝙ bona temporalia non saciant. sed vacuãt. Quia quanto plus homo habet de pecunia: tanto minus habet de anima. Quum igitur nihil sit vacuum in natura ſm ꝙ probatur in alijs libris: ad diuinam prouidentiam pertinet animam vacuam replere. Sed repleri non potest in bonis eternis: nisi prius carne soluatur. Juxta illud p̃s. 64. Replebimur in bonis domꝰ tue. Et iterum p̃s. 71. Replebitur maiestate tua. Ideo necesse est per mortem ad illa bona peruenire que paulus optabat philosophi. j. cupio dissol. ⁊c.

¶ Sermo. vij.

m Irabilia opera tua domine. Psa. 138.

Illud mirabile reputatur: quod maxime apparet: eius tamen causa ignoratur. Sicut multi mirantur: quãdo vident eclypsim solis ⁊ lune: ⁊ quando vident monstra: ⁊ portenta maxima: ⁊ hoc propter ignorantiaꝫ cause. sed sapientes. qui causam sciunt non mirantur. Et scđm hunc modũ mirabile potest videri hominibus, ꝙ ita sepius: ac subito homines moriuntur, ⁊ precipue constituti in dignitatibus. sed si hoc diligenter attendimus: non hoc contingit a casu nec a fortuna. sed potius a diuina iusticia. Et hoc triplici ratione.

¶ Propter ꝯſuationẽ boni vniuersi
¶ Propter punitionem delicti.
¶ Propter terrorem aliorum.

¶ Quia sicut dicitur in alijs litteris bonum quanto cõmunius. tanto diuinius atqꝫ eligibilius. Unde bonuꝫ partis dimittitur ꝓpter bonũ totius sicut exemplum pꝫ in artificialibus.

Uidem⁹.n.ꝙ medic⁹ abſcindit mē/
brū putridū.vt cōſeruet totum ſubie
ctum. Et abijcit ouē morbidā ne to/
tus grex inficiat. In ciuilib⁹ etiā hoc
apparet. Uidemus enim ꝙ poteſtas
ſuſpendit latronē ꝑpter bonū ciuita
tis. In naturis etiā manifeſte pꝫ. Nā
natura permittit res corrūpi vt poſ/
ſint augmentari. Sicut pꝫ de frumen
to.ꝙ in terra corrūpitur. Ideo dicit
Math.v Niſi granū frumēti cadens
in terra mortuū fuerit.ipſm ſolū ma
net. Et ſcdꝫ hunc modū diuina iuſti/
cia multos perimit.ꝑpter bonuꝫ to/
tius populi: ſicut patet de Dathan ⁊
Abyron: Qui murmurabant cōtra
Moyſen. Ideo orauit vt ſubita mor
te interirēt: ⁊ ſic pateret eis ꝙ deus
miſiſſet eū. Ideo aperta eſt terra ⁊ de
glutiuit Dathan. ⁊ aperuit ſup ꝯgre/
gationeꝫ Abyron. ⁊ deſcenderunt i
infernū viuentes cū quadrigis ⁊c̄.
Hoc aūt fecit diuina iuſticia.q̄ poſuit
malos ꝑpter cōſeruationeꝫ bonoꝝ.
Uñ dñs precepit Moyſi dicēs. Ma/
leficos ne.pa.m. Permittit de⁹ mor/
tem corporis. ꝑpter vitam anime.
¶ Scdo mors ꝓcedit ex diuina iuſti
cia ꝑpter punitionē delicti. Licet eniꝫ
nō ſit modo tēpus iuſticie.ſed potius
miſericordie.tñ qꝛ pctōres nō ceſſāt
deū offendere: ⁊ ei⁹ patientiā ꝓuoca
re ad irā: interdū de⁹ rigorē ſue iuſti/
cie exercet in peccatores acri⁹. Unde
Ualeri⁹ maxim⁹. Lento eniꝫ gradu
ad vindictā ſui diuina ꝓcedit ira.tar
ditatēq; ſupplicij grauitate compen/
ſat.libro primo de religione. Et Au/
guſti. Deus nō ꝑmitteret in reb⁹ ma
lū eē.niſi eſſet a deo potens vt de quo
libet malo ſciret eligere bonū. Et ſe/
cundū hunc modū oēm penā ordina
uit per culpā.vt nihil ſit inordinatuꝫ.
Et iō in diuina ſcriptura reperim⁹.ꝙ
ꝑp diuerſa pctā occiſi ſunt hoies ex
diuina iuſticia. Naꝫ ꝑpter pctm̄ luxu
rie homines perierunt in diluuio. qꝛ
ſicut dicit hyſtoria ſcolaſtica de cau/
ſa diluuij.tantuꝫ inualuit luxuria.ꝙ
mulieres inueſaniā verſe.ſupergreſſe
viris abutebāt. Propterea dicit de⁹
Gene.vj. Repleta ē terra malicia eo
rum: ⁊ ego diſpergā eos cum terra.
Penitet eniꝫ me feciſſe hominē. Itē
vt habet Gen̄.xix. ꝑpter pctm̄ cōtra/
naturā deſtruxit Sodomā ⁊ Gomor
rā. Unde pluit ſuper eam igneꝫ ⁊ ſul
phur.vt pena rñdeat culpe: qꝛ in pec/
cato illo eſt ardor ⁊ fetor: ⁊ iō punit
igne ⁊ ſulphure. Itē ꝑpter pctm̄ ſup/
bie ꝑcuſſit quoſdā ſicut pꝫ.xiiij. Re.
xix.ꝙ angelus dñi percuſſit in caſtris
aſſyriorum.capi.lxxxv.milia. Simi
liter habetur in actibus apoſtoloruꝫ
xij. De Herode qui veſtitus veſte re/
gia ſedit pro tribunali ⁊ contiona/
batur ad populum. Populus auteꝫ
acclamabat dei vocens ⁊ nō homi
nis. Et ſtatim percuſſit eum. Ange/
lus domini: eo ꝙ non dediſſet hono
rem deo: ⁊ conſumptus a vermibus
expirauit. Tertio propter terroreꝫ
aliorum. Sicut habetur in actibus.
De Anania ⁊ Saphira vxore eius:
qui ad argutionem Petri expirauē/
runt ambo. ⁊ factus eſt timor ma/
gnus i vniuerſa terra ⁊ ſuper omnes
qui audierunt. Naꝫ ex timore domi
ni recedit homo a malo: iuxta illud.
Eccleſia.ꝓmo. Timor domini expel/
lit peccatum.

¶ Sermo octauo.

q Uomō

miſeretur pater filioruꝫ
miſertus eſt dominus timētibus ſe.
Pſal.102. Quoniam quelibet res
habet propriam operationem con/
uenientem ſue propietati: ſicut Sa/
phyrus habet purgare oculū: ⁊ ada
mas trahere ferrum ⁊ calor natura
lis conuertere cibum in nutrimen/

tum: sic proprietas dei est misericor/
dia: vt dicit Gregor. ⁊ cantatur assi/
due in ecclesia. Deus cui proprium
est ⁊c̄. Et ideo operatur ea que sue p/
prietatis sunt. scilicet misericordiaꝫ.
psal. xxxij. Misericordia domini ple
na est terra. Et iterum Psal cxliiij.
Miserationes eius super omnia ope
ra eius. Et ideo ex misericordia dei
procedit ꝙ quidam velociter mori/
untur. ne in hoc seculo diutius affli/
gantur: quia sicut dicitur Job. xiiij.
Homo natus de muliere ⁊c̄. Sed mi
serie misericordia exhibet morte me
diante: ⁊ hoc operatur deus miseren
do triplici miseratione.
¶ Primo eorum paruitatem.
¶ Secundo eorum puritatem.
¶ Tertio eorum iocunditatem.
¶ Ne decipiantur ab inimico qꝛ sūt
fragiles ⁊ debiles ⁊ ideo comparan
tur rei fragili. Job. xiiij. Qui quasi
flos ⁊c̄. Hec autem fragilitas inest
eis ex parte materie. quia de puluere
terre formātur. psal. cij. Recorda/
tus est qm̄ puluis sumus. Item inest
eis fragilitas ex parte corporalis for
me. psal. cij. Quoniam ipse cognouit
figmentū nostrum. Itez inest eis fra
gilitas ex parte substantie. Job. xx.
Transiet sicut visio nocturna. Idez
vij. Ecce nūc in puluere dor. ⁊ quare
sicut est fragilis. ita est miserabilis: ⁊
ideo tales indigent misericordia ne
decipiantur ab inimico cui resistere
non poterunt. ꝓpter quod dixit. Sa
ul ⁊ Dauid. i. Regum. xvij. Non va/
lēs resistere Philisteo isti. qꝛ puer es.
Nā puerorꝫ est esse sicut cera de qua
facile formant oēs figure. sic ⁊ ipsi ḋ
facili inducunt ⁊ formant ad malū
⁊ acquirūt habitū vitiosū. ita ꝙ nō
possunt de facili remoueri. Phs. ha/
bitus est de difficili mobilis. Et iuxta
illud Isa. Sicut ethipos nō pōt pel
lem suam mutare ⁊c̄. Et ideo miseri
corditer agit deus. quando a pueri/
tia tales vocat de hoc mundo Sa/
pien. iiij. Captus est ne malicia imu/
taret cor eius. Secundo miseretur
eorum puritati. ne maculentur pec/
cato. Nam puer dicitur quasi purus
aer. Sed purus aer obtenebratur: ⁊
maculatur ex fumositatibus terre ⁊
aque. Et ideo tales misericordia in/
digent ne maculentur a mundo. Nā
illud quod est purum ⁊ mundum ci
tius maculatur ꝙ̄ illud quod est ipu
rum. enim vero maculatur ex fumo
sitatibus siccis terre que faciunt ani
mam aridam. ps. cxlij. Anima mea
sicut terra sine aqua tibi. Item macu
latur ex humidis vaporibus aque.
que faciunt animam lubricaꝫ per lu
xuriam ⁊ concupiscentiā. Geñ. xlix.
Effusus est sicut aqua: non crescas:
quia ascēdisti cubile patris tui: ⁊ ma
culasti stratum eius. Et ideo pius pa
ter misericordiarum tales vocat di/
cens. Mathe. xix. ⁊ Mar. x. Sinite
paruulos venire ad me: quoniaꝫ ta
lium est regnum celorꝫ. Tertio mi/
seretur eorum iocunditati ne priuen
tur solatio. Nam qui puritate pollēt
digni sunt vt ante deum nouꝫ canti
cum cantent. Apoc. xiiij. Cantabāt
canticū nouū ante sedem dei ⁊ agni
⁊ nemo poterat dicere canticū illud
nisi illa. cxliiij. qui empti sunt de ter/
ra. Et ratio huius est qꝛ hi sunt q cuꝫ
mulieribus nō sunt coinquinati. vir
gines. n. sunt ⁊ sequuntur agnum
quocūq; ierit. Et ideo misericors deꝰ
agit misericorditer tales a mundo
abstrahens. ne propter fragilitatem
decipiantur a dyabolo. iuxta illud
Sapien. iiij. Placida enim deo iusti
anima. propterea illā liberat de me/
dio iniquitatum. Postꝙ̄ dictum est
de causis mortis. nunc dicenduꝫ est
de conditionibus eius. Cuius par/
tis ista sunt capitula.
¶ De fortitudine mortis.
¶ De bonitate eius.

¶De timore eius.
¶De honore eius ⁊c̄.

¶Sermo nonus.

Mors

Quam amara ē memoria tua. Ecclesi. xli. Uos debetis scire. ꝙ si memoria mortis est amara incōparabiliter est amara eiꝰ experientia. q꞉ tanta est eius potētia ⁊ fortitudo. ꝙ nihil est sub celo. quod ei resistere possit.

Nam primo ipsa destruit naturam.
Secundo vincit potentias.
Tertio deijcit excellentiam.

¶Est enim natura vis insita rebus e similibꝰ similia ꝓcreans: ⁊ sicut facit ꝙ planta facit plantā ⁊ leo leonē ⁊ homo hoies. sic qcqd operaꝛ natura. operatur in tēpore sicut pꝫ in generatione hominis. Eius formatio fit i xlvi. diebus scđm sniaꝫ sacre scripture ⁊ etiā philosophie. Nam August. super illud Jo. ij. annis. xlvj. edificatuꝫ est templum: hoc dicit ꝙ hic numerus dierū cōpetit formationi corporis humani. Phisici etiā dicunt ꝙ in tot diebus natura corpus humanum format. Nam conceptus sex primis diebꝰ. est in forma lactis: in. ix. sequētibus est sub forma sanguinis. in. xij. est sub forma carnis in. xviij. Sequētibus diebus ꝓcedit vsqꝫ ad lineamenta mēbroꝝ. Unde versus. Sex in lacte dies: tibi sunt in sanguine terni. Bis seni carneꝫ: ter seni mēbra figurant. Corpore vero completo ⁊ organizato anima a deo nouiter creata infunditur. ⁊ sic ad generationē hominis operatur deus. qui dat animā. Nam etiaꝫ operantur instrumenta nature. Motus enim celi opatur: cuius virtute q̄litates agunt Operaꝛ etiā homo ⁊ sol. q꞉ homo hominē generat ⁊ sol. Operanꝛ etiā artes ⁊ studia anteq̄ ad perfectū deueniant. Et licet cū tanto labore ⁊ in tāto tēpore homo formeꝛ ⁊ ad ꝑfectum ducaꝛ: vno ictu occidiꝛ: ⁊ nihil ē qđ contra mortem: hoiem possit iuuare nec diuitie: nec delicie: nec honores. Diuitie non liberant a morte: nec delicie a verme: nec honores a fetore. Sicut dicit. B. Post hominē vermes post vermes fetor ⁊ horror: sic in nō hominē vertiꝛ ois hō. Nec etiā potentia humana. Exemplū de Alexādro. a quo petierūt quidā phi. qbus Alexander obtulerat imortalitatē: rn̄derunt ei. ꝙ non poterat eis conferre. quū ipse esset mortalis. Qui ⁊ dixerunt ei. Quuꝫ sis ergo mortalis. cur tot mala discurrendo facis. ¶Secundo destruit potentiam. Nam potentie sunt primum operatorium. Operationes vero sunt cōmunes corpori ⁊ anime. Itaqꝫ nec anima sine corpore: nec corpus sine anima opari pōt. q꞉ corpus ⁊ ptes corporis sūt instrumēta aie. Unde sicut miles nō pōt pugnare sine instrumētis militie clipeo. s. ⁊ lancea ⁊ similibus: nec ēt aliquis artifex potest sine suis instrumētis. ita nec corpus sine anima vel aia absqꝫ corpore. Propter qđ diciꝛ scđo de anima. Qui dixerit animaꝫ gaudere vel tristari. tanq̄ dixerit eaꝫ texere vel edificare. Hoc est dicere sicut anima non potest texere vel edificare sine manibꝰ: ita existēs in corpore non potest gaudere vel tristari sine corporis partibus. Propter ꝙ dicitur in primo de anima. si est anime aliqua propria operatio hoc maxime est intelligere: sed hoc non est sine fantasmate quod est cōditio corporis. sed mors istam potentiaꝫ sua fortitudine destruit: ex eo ꝙ hō mortuus non potest amplius operari.

¶Tertio deijcit excellentiam: iuxta illud. ps. xxvj. Ubi impiuꝫ superexaltatum ⁊ eleuatum sicut cedros liba

ni. Transiui et ecce non erat etc. De hoc etiam dicitur Baruch.iij. Ubi sunt reges gentium et qui dominantur eorum qui lumen in am.g the. sibi aurum et argentũ acquirunt sibi et non est finis etc. Et subdit. Exterminati sunt: et ad inferos descenderunt. Refert quidam Ermogenes philosophus. ꝙ tũba Alexãdri erat aurea et il patulo posita corã qua ꝯuenerunt plures phylosophi. Quorum unus dixit. O Alexander heri nõ sufficiebat tibi totus mundus: hodie sufficiunt quattuor ulne terre. Alius dixit. O Alexander heri populo imperabas: hodie unus solus tibi imperat. Tertius dixit. O Alexãder: heri terram premebas: hodie ab ea premeris. Quartus dixit. O Alexander heri vocem tuam omnes timebant. hodie te mortuum nullus timet. Quintus dixit. O Alexander heri habebas comitiuam tot regum principum ducum. hodie solus iaces in sepulchro. Sextus dixit O Alexander heri habebas tot regna in tua potestate: hodie te mors tenet in sua. Septimus dixit. O Alexander heri comedebas tot cibaria delicata. hodie factus est esca et cibus vermium. Et sic patet ꝙ nulla excellentia ẽ in mũdo: non temporalis nec regalis nec cuiuscunque altitudinis vel excellentie que per mortem cito non destruatur: deprimaturque velociter iuxta illud Ecclesi.x. Omnis potestatus vita brevis. Et alibi Job 30 Elevasti me et quasi super ventum ponens elisisti me valde. Quia quanto magis elevatur periculosius deprimitur iuxta illud. Jsa.xiiij. Quomodo cecidisti lucifer d̃ celo. qui mane oriebaris. Corru. in ter. qui vul. gentes. Et salomon qui altam domum facit. querit ruinam.

¶ Sermo decimus.

Elior ẽ

dies mortis: die nativitatis. Eccle. vij. ca. Vos debetis scire ꝙ res que est melior omni re: recte potest dici bona. Sed res que ẽ melior omni re: est vita: qr oia inferiora videntur ordinari ad vitã. Nam elementa sũt ꝑpter mixta: et mixta ꝑpter plantas et ꝑpter aialia plante: et aialia ꝑpter vitam humanã: sed mors est melior vita: propter tria.

¶ Quia coniungit fini.

¶ Quia coniungit paci.

¶ Quia coniungit veritati.

¶ In unaquaque re optimus ẽ finis. Unde omne agens agit ꝑpter finem et finis movet agentem. Unde dicit sap. ꝙ nullus aliquis ageret nõ venturus ad finem. Sicut navigatores non navigarent: nisi deberent venire ad portum: et miles non bellaret. nisi propter victoriam. et agricola nõ seminaret nisi speraret fructũ se percepturum. sed utilior finis hominis est deus: ad quem non possumus pervenire. dum sumus in hac vita quia scd̃m apostolum dum sumus in corpore peregrinamur a domino. ꝑmo Cor.v. Et sic vita impedit nos pervenire ad finem: et non solum nos. sed que sunt in nobis. sunt. n. in nobis quatuor principia materialia. q̃ oia desiderant pervenire ad suos fines. sed mors frangit creationem et oia coniuncta dissoluit. et quodlibet elementorum vadit ad ꝓprium locum. sicut ad suũ finem. Nã aia vadit ad deũ. q eam creavit. si tñ sine peccato mortali decedit. Caro ad terram de qua sumpta fuit. Geñ.iij. Cinis est et in cinerem reverteris. ¶ Scd̃o cõiungit paci. Nã dũ sumus in hac vita. sumus in continua pugna: quia i nobis pugnant elemẽta: humores et

partes essentiales. Sed ex pugna elementorum ducimur ad mortem. Ex pugna humorum ducimur ad infirmitates: qz ex corruptione diversorum humorum oriuntur diverse infirmitates in corpore humano. Ex pugna vero ptiuz essentialiũ inclinamur ad peccatũ: eo q caro repugnat regule rationis: iuxta illud. Aposto. li. Ro. vij. Video aliã legem in membris meis repugnantẽ legi mee. Et ratio huius est: quia simile inclinat ad simile: z qz caro est in iniquitatibus concepta. ps. l. Ecce enim in iniqui. ideo ad iniqtatẽ iclinamur. Et i omnibus discordijs istis sumus. dũ vivimus in hac vita. Sed mors ab oib[9] istis nos absoluit. si sine peccato decedimus. z coiũgit nos paci. iuxta illd ps. lxxv. In pace factus est locus ei[9]. Et habitatio eius in syon. Et. ps. iiij. In pace in idipsũz dor. z req. ¶ Tertio coiungit nos veritati. Sed in hac vita falsitati coniũgimur. iuxta illud ps. x. Diminute sunt veritates a filijs hominum. Et rõ huius est qz ois cognitio. pfecta. sed ois veritas a pma virtute. sicut oẽ bonũ a pmo bono. Sed in hoc mundo non cognoscimus primam veritatem: eo q omnino vera cognitio est a sensu. Unde intellectus: cuius obiectum est verum accipit a fantasia: z fantasia ab imaginatione. z imaginatio a sensu cõmuni. z sensus communis a sensib[9] particularibus. z sensus particulares a rebus materialibus. Sed iste videntur esse vere. z sunt false z vane. iuxta illud Roma. viij. Vanitati creatura subiecta est. sicut res que videtur pulchra. z vana est. iuxta illud. Prouer. xxxi. Vana est pulchritudo. Fornicator est delectabilis. sed est detestabilis. Et divitie videntur stabiles z sunt fluxibiles. Sed in cognitione est talis processus. scilicet de primo ad ultimum a sensu ad intellectum. Et quia prima acceptio est falsa. ideo z ultima est falsa. Et propter hoc dum sumus in via involuimur a tenebris falsitatis. z parum cognoscimus de veritate. Sed anime que sine peccato decedunt coniunguntur perfecte veritati z in illa veritate contemplatur omnem veritatem: quia anime videnti deum orta est omnis creatura. Grego. Qui intus dei claritatem habet. nihil est foris quod ignoret. z sic qui perfecte diligunt: z per consequens perfecte delectantur: Augu. Quum pervenerimus ad te fontem zc. Hec omnia consequuntur per mortem z ab his omnibus impediuntur per vitaz ergo melior est dies mortis zc.

Sermo secundo

Mors bonuz est iudiciuz tuuz. Eccle. xli. Video q debetis scire cives spectatissimi q iudiciũ mortis est bonum triplici ratione.

¶ Primo ratione cõmunitatis.
¶ Secundo ratione equitatis.
¶ Tertio ratione virtutis.

¶ Bonum enim scdm Dyo. est diffusivum suiipsius z huiusmodi signuz est quia res quãto plus habet de bonitate: tanto amplius se diffundit sicut patet tali exemplo. Item corporalis lux videtur optima. Sed nos videmus q carbunculus plus diffũdit de claritate q̃ cristallus z candela plus q̃ carbunculus. z stella plus q̃ candela: z luna plus q̃ stella: z sol plus q̃ luna z deus plus q̃ sol: z vnũ quodq3 quanto plus habet de bonitate: tanto magis habet de diffusione. Sed mors communiter se diffundit ad omnia iferiora sensibilia: que corrumpuntur quodãmodo: eo q mors est quedam privatio. Propter quod dicitur. Eccle. ix. Cõmuniones

mortis scito ⁊c. Sed potest aliquis dicere quod quanto est cōmunior tā to ē peior. hoc eēt vex si ex h̄ ↄseqref malū q2 ex malo p̄cedit malū. Sz ex morte sine pctō cōtigit seq summū bo nū iuxta illd. Jo. Apo. xiiij. Bti mor tui q in dn̄o moriunt ⁊c. ideo Apo stolus desiderabat eam. d. Phi. prio Cupio ⁊c. Elias autē petiuit anime sue vt moreretur. ¶ Secundo ratio ne equitatis: eo q̄ est iusticiaria eter ni iudicis. Omnis enim rex in regno suo. ad hoc q̄ nō remaneat vlluz ma lum. habet iusticiā ad remunerādos bonos ⁊ puniendos malos. Sed mors est iusticiaria dei. qua in om nes iuste procedit. ⁊ nulli parcit: nec est acceptio p̄sonarum apud deum: nec recipit pro redemptione dona. nec precibus acquiescit. Quod aūt nō acquiescat precibus apparet quia ita moriuntur iuuenes. sicut senes: iu xta illud. Omnes morimur. i. Reguz xiiij. Et Eccle. ij. Moritur doctus. Si militer vt indoctus. Exemplum de quodam iuuene. quem pater de or dine volebat extrahere. qui dixit pa tri. Pater si vultis me liberare de il la mala cōsuetudine. quam habz ho mo in terra. ad te veniam. Cui pater respondit. Libentissime fili mi. ⁊ pe te quicquid vis. ⁊ faciam tibi. Dixit tunc p̄ri filius. Hoc agatis qd̄ nō mo riantur iuuenes. nec senes. Qui mox ex filij verbis contusus tristis inge miscens ait. Nec tanta quum sim se nex vsq3 huc excogitaui. Viue in pa ce ⁊ recessit lectus ac gaudens super prudentia filij. Jtem mors est instis sima. quia in ea fit retributio merito rum. iuxta illud. Reddet tunc vni cuiq3 iuxta opera sua: in multis lo cis: sicut ⁊ tu esto supra quinq3 ciui tates ⁊ Luc. ix. Propter quod mors peccatorum dicitur pessima. ⁊ mors sanctorum dicitur preciosa: ¶ Ter tio ratione virtutis. Habet etiaz po tentiam sanatiuam. videmus quod res que sanant morbos corporales sunt amare. Et scd̄m hunc moduz se habet mors ad morbos spirituales eo quod mors est valde amara. iu xta illud. Eccle. xli. O mors quā ama ra est memoria tua. Sed quia sic est amara liberat a culpa: iuxta illud Ec cle. xlv. Memorare nouissima tua ⁊ in ⁊c. Propter quod scripsit Arist. Alexandro. Scribe in annulo tuo litteras mortis: vt quum eas legeris decidat superbia tua. Exempluz. Dū quidā cōfiteretur peccata sua cuidaz confessori ⁊ ei magnā penitētiaz in iungeret: occidit eum gladio. Et simi liter de secundo. Accedēs aūt ad ter tium ille blāde ⁊ dulce locutus est ei dicens. Nihil aliud tibi iniungo. nisi q̄ sepulture mortuorum debeas in teresse. ⁊ quando poteris sepelire: se pelito ⁊ adiuuato. Quum autez ille hoc faceret. semel terrore mortis pa uefactus: reliquit seculum: ⁊ factus monachus preteritoruz penituit. in sanctum virū se erexit. Et iō dr̄ meli9 est ire ad domū luctus: q̄ ad domuz conuiuij. Et ob hoc dicuntur monu mēta. quasi mētē monētia. Seqr̄ er go. O mors bonū est iudicium tuuz.

Sermo duodecimo.

m Emorare nouissima tua: ⁊ in eternum nō peccabis. Eccle. vij. Vos debetis scire: q̄ nonnullas iacturas libenter sustinēt homines propter vtilitatem. quam ex eis consequuntur. Exempluz sicut infirmus sustinet incisionem vulne ris in mēbris p̄pter vtilitatem corpo ris vel p̄pter deū vt martyres. Et iō videtur mors esse valde vtilis p̄pter tria que hō habz ex ea. vel eius consi deratione valde vtilia.

¶ Primo hz noticiam perpetualem.

¶ Secundo habet vtilitatem regu/
le generalis.
¶ Tertio habet vtilitatem doctrine
salutaris
¶ Ualde eni vtile est: ꝙ homo scri/
ptum cognoscat: qꝛ sicut dicit Ber.
Multi multa sciūt ⁊ seipos nesciunt.
Nā quidā hn̄t noticiā elemētoꝝ sicut
phi ⁊ astrologi. Et qdā hn̄t noticiaꝫ
operationū ciuiliū: vt Jurisperiti: sꝫ se/
ipsos ignorāt. Sꝫ bn̄ talē hꝫ noticiā
ꝑꝑ cōsiderationē mortis. Et hui⁹ rō
est: qꝛ tale est ꝯpositū qualia sūt cō/
ponētia. Sꝫ ꝑ mortē hō resoluitur in
sua cōponētia: ⁊ in tali resolutiōe ap
paret. ꝙ fetores. ⁊ qꝺ putredines ⁊
abhominatiōes sunt ex qbus hō cō/
ponitur. ꝓpter qꝺ dicit. B. Quid fe/
tidius humano cadauere. qd horri/
bilius hoie mortuo. Cuius erat in vi
ta gratissimus amplexus: fit in mor/
te horribilis aspectus Quid igit sūt
delicie. qd diuicie. qd honores. Diui
cie nō liberāt a morte. Nec delicie a
verme. nec honores a fetore. Et sic ꝑ
mortē homo venit ad noticiā sue vi
litatis. post hominē vermes: post vꝰ/
mes fetor ⁊ horror. sic in nō homi/
nem vertitur ois hō: quia forma fa/
uor populi: feruor iuuenilis opesqꝫ.
surripuere tibi noscere qd sit homo.
ꝓpter qꝺ Alexander vulneratus a
sagitta dixit. Uos vocatis me filium
Jouis: sꝫ hoc vulnus monstrat me
esse filiū homis: sed hic magis mon/
stratur ꝑ mortē: cuius sciētia est val
de vtilis ad ñ presumēdū de se. iuxta
illud. ps. viij. Ut sciant gentes quoni
am homines sūt. ¶ Scđo est vtil' ꝓ/
pter regulā generalē: qꝛ ea q̄ ad fineꝫ
ordināt̄ur: ꝯm ordinē ordināt̄ur ad
finē: sicut pꝫ in artificialibus natura
libus: ⁊ ciuilibus. Jn artificialib⁹ q/
dem: qꝛ domus est ꝓpter habitatio/
nem. Et in naturalibus pꝫ: qꝛ arbor
sic ordinat̄ a natura vt possit fruct⁹
ꝓducere: ⁊ eos cōseruare. ꝓpter qꝺ
habet arbor a natura radices in ter
ra ad recipiēdū humores: ⁊ folia ad
ꝓtegēdū fructus. Hoc ēt pꝫ in ciuili
bus: qꝛ pugna est ꝓpter victoriā. ⁊ iō
acies militū ordināt̄ur ⁊ disponūtur
vt possint ad victoriaꝫ ꝑuenire. sicut
dicit Uincentius in lib. de arte mili/
tari. Et isto modo ex cōsideratione
mortis q̄ est finis hois: vita debꝫ diri
gi. ꝓpter qꝺ Job. xij. Jnterroga iu/
menta ⁊ docebūt te: ⁊ volatilia celi
⁊ indicabūt tibi. Loquere terre: ⁊ re
spōdebit tibi: ⁊ narrabūt pisces ma
ris: quia cauda tanq̄ fine reguntur:
vt nauis temone.
¶ Tertio est vtilis ꝓpter doctrinam
salutarē: qꝛ ex cōsideratione mortis
hēt̄ur cognitio vltimi finis: si finis ē
cā causaꝝ: qꝛ oē agens agit ꝓpter fi/
neꝫ. ⁊ finis mouet agēs. Uñ oēs cau
se ordināt̄ur ad finem: quia in quali
bet operatione est quedaꝫ circulatio
in quā finis mouit agens ⁊ agēs mo
tus disponit materiam ⁊ materia di
sposita informatur ꝑ formam ⁊ for
ma ordinatur ad finem: ⁊ sic ei⁹ cau
sa est principiū ⁊ finis. Et quantū ad
hoc melius est ire ad domū luctus q̄
ad domū cōuiuij: qꝛ in ista finis cun
ctorum hominum admonetur. ⁊ vi
uens cogitat qd futuꝝ sit. Uñ petrus
cōmestor fecit in tūba sua hos ver/
sus. petrus eram. quem petra tegit
factusqꝫ cōmestor. Nūc comedor vi
uus docui: docere ne cesso. Mortu⁹
vt discant qui vident inceneratum.
Quod fuit iste sumus: erimus quan
doqꝫ quod hic est. Unde qlibet mor
tuus dicit viuenti: iuxta illud. Eccle.
xxxviij. Memor esto iudicij mei: sic
eni erit ⁊ tuū. ꝓpter qꝺ monumēta
sūt in patulo. qꝛ monēt mētē. exēplū
Jo. elemosynarij: q faciēs sibi fabri
cari sepulchꝛū nunq̄ voluit id ꝑfici
ordinās ꝙ semꝑ in solēnitatibus: cū
eēt in honore pōtificali veniret aliqs
dicēs. sepulchꝛū tuū imꝑfectū est. Jn

be ergo illos pficiq: qꝛ nescis qñ fur ve
niet: iuxta illud. Luce. xij. Estote pa/
rati: quia qua hora non putatis fili/
us hominis veniet ⁊c.

Sermo decimotertio.

Memor esto iudi
cij mei.
sic. n. erit
⁊ tuum.
Eccle. xxxviij. Uos debetis scire ꝙ cō
sideratio mortis ē valde vtil' pp tria.
¶ Primo p eā vitamus id qđ ad im
pediēdam salutē est efficatius.
¶ Scđo per eam acqritur id quod
est ad curandā plagā virtuosius.
¶ Tertio p eaȝ cōfertur id quod ad
adipiscēdaȝ salutē est vtilius.
¶ Nihil eni est efficatius siue in bo/
no siue in malo q̃ radix toti' ⁊ prin
cipiū sicut pȝ: ꝙ i opibus meritorijs
charitas est radix oīuȝ meritoꝝ ⁊ ē
efficatioꝛ ad merēdū. patet ēt in ter/
ra nascētibus: ꝙ radix est efficatioꝛ
ad fructificādū. Jsto mō in opib' vi
ciosis mūdana malitia q̄ est radix oī
um maloꝝ est efficatioꝛ ad ipedien/
dum bonū. Hec aūt malitia cōsistit
in trib' vȝ in cōcupiscētia auaritia ⁊
supbia. Nā supbia inordinata erigit
in altuȝ. Et quāto magis eleuat: tāto
magis depmit. Et iō talis qui erigit
similatur vaporibus terrestribus: q
postq̃ ascenderint sursuȝ. iteꝝ deor/
sum deprimūtur: ⁊ eoꝝ locus nō in/
uenitur amplius. Et iō de his dī. ps.
xxxv. Uidi ipiū exaltatū: ⁊. e. s. c. l. Et
ptrāsiui ⁊ ecce nō erat. q. eū: ⁊ nō est
inuētus locus ei'. sed ab hoc impe/
dimento hō liberatur p mortē. pro/
pter qđ Aristo. scripsit Alexādro vt
insculpi faceret i annulo suo litteras
mortis. Exemplum habemus de pa/
uone: qui visa cauda superbit. sed vi
sis pedibus humiliatur. Uñ Elias cū
fuisset cōminatus mortem Achab:
dixit dominus ad Elyā. Nōne vidi/
sti achab humiliatū corā te. propter
quod dicit Eccle. x. Quid supbis ter
ra ⁊ cinis. Jtē auaritia deprimit. qa
terrenis bonis affectus a statu digni
tatis sue eijcit tales qui debent terre
nis dominari. efficiuntur terreno/
rum bonorum serui: sed ab hoc libe
ratur homo per considerationē mor
tis: ppter quod dicit Hiero. Facile
contēnit oīa q se cogitat moriturū.
Jtē cōcupiscētia retrahit qꝛ nihil est
qđ hominē de statu sue altitudinis
sic eijciat sicut cōcupiscētia: qꝛ totum
obtenebrat hominem ⁊ reddit sicut
belluā. sed ab hoc liberatur hō p consi
deratione mortis. ppter quod dicit
Grego. Nihil tātū valet ad domādū
carnis desideria. q̃tū cōsideratio mor
tis assidua qualisq; futura sit mor/
tua. Exēplum legitur in vitis patruȝ
ꝙ quum quidam senex tētaretur de
quadā muliere. audiens ꝙ eēt mor/
tua letanter iuit ad sepulchrum. ⁊ il/
lo aperto intinxit pallium in tabo. sa
nie ac putredine eius. ⁊ reuersus ad
cellam quū tentaretur de illa mulie/
re. applicabat ad nares illum fetorē
dī. Ecce quod desideras. delectare in
ipso. ⁊ saciare. ⁊ sic mortificabatur
illa tentatio. ¶ Secūdo acquiritur
per eam illud qđ est ad curandū pla
gam virtuosius. sicut enim in corpo
re sunt diuerse infirmitates. ita reg
runtur diuerse medicine. qꝛ cōtraria
contrarijs curātur. sed peccata sunt
diuerse infirmitates aīe. sicut dīc Tul
lius. Jnter quas est peccatū mortale
cōtra qđ ordinatū est penitētie reme
dium. que sm Ambrosiuȝ est virtus
perfecta. que eē impfectum reducit
ad pfectum. sed ad hanc assumendā
inducit mortis memoria. sicut habe/
tur in Jona. v. ꝙ viri Ninivite ad cō
minationem mortis penitentiā ege/
runt. Legitur. n. illis quod quuȝ Jo/
nas predicaret adhuc quadragin/
ta dies ꝙ Niniue subuerteretur: tūc rex
descendēs de solio suo induct' sacco

sedit in cinere. Exēplum de pirata: qui occidit duos confessores vt supra.

¶ Tertio per causā ꝯfert illud qđ ad adipiscēdā salutē est vtilius. Et hoc ē pseuerātia: iuxta illud. Non qui icepe rit: sed q pseuerauerit ⁊c. Sicut eniꝫ miles non recipit honorificentiā nisi supuenerit victoria: ⁊ nauta nō recipit pmiū: nisi puenerit ad portuꝫ: sic homo non pmiaẜ: vel saluaẜ: nisi pseueret vsq ad vite terminū. Sed hāc pseuerantiam ꝯfert nobis memoria mortis ꝓpter qđ dẜ. Apoc. iij. Esto vigilans ⁊ ꝯfirma cetera: que erāt moritura. i. pitura: q2 si non vigilaueris pseuerādo: veniā ad te cito. Exēplūꝫ illius iuuenis: quē vocabat pr̄ extra religionē trahere: qui dicit q̄ amoneret ꝯsuetudinē mortis: lege vt supra.

¶ Sermo. xiiij.

Buc do

mie de custodia aiaꝫ meā. ps. 141. Nō dubitetis vos ignorare ciues spectatissimi q̄ mors est valde vtilis ꝓpter. iij.

¶ Primo liberat a carcere.

¶ Secūdo liberat ab errore.

¶ Tertio libat ab irrōnabili amore

¶ Sicut eni existēs in carcere puaẜ ꝓpria opatione que est ciuiẜr viuere vẜ ꝯuersari: eo q̄ hō sit aial politicuꝫ: ⁊ naturaẜr iclinanẜ hoies adiuicē ꝯuersandū: sic aīa existēs in corpore puaẜ ꝓpria opatione. Qđ sic pꝫ. Opatio ꝓcedit a potētia: ⁊ potētia iest rōnali: rōnalis aūt est itellectus ⁊ volūtas. Sed itellect9 respectu veri: volūtas respectu boni. Sed q̄diu anima est i corpore nō pōt pfecte itelligere veritatem: q2 sicut dẜ in ps. 98. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius. Et rō huius ē: q2 itellect9 a fantasmatib9: ⁊ sine ipsis itelligere non pōt. Sed fantasmata causanẜ a rebus exteriorib9. Sed res exteriores apparēt q̄ nō sūt: q2 aliqđ apparet pulchꝝ: qđ est turpe: ⁊ aliud apparet turpe qđ est pulchꝝ ⁊ aliđ videtur odoriferū: quod est fetidū: ⁊ ecōtrario: ⁊ sic de alijs sensibus: ⁊ sic sepe a falsis decipiẜ intellect9: ⁊ hec est causa quare magis hoies intēdūt falsitati q̄ veritati. Propter quod dẜ. ps. xj. Diminute sunt veritates a filijs hoiuꝫ Itē volūtas respectu boni. Sed plures magis diligūt mala q̄ bona. Et ratio huius est: q2 bonū ⁊ verū ꝯuertunẜ: q2 nihil intelligiẜ nisi cognitior sicut dicit Aug. Sed q2 nō cognosciẜ verꝝ. ideo diligiẜ bonū. ꝓpter quod i ps. 4. dī. Filij hoium vsq quo graui corde ⁊c. Sed per mortem aia educitur de corpore ⁊ liberatur a fantasmatibus: ita q̄ intellectus tēdit in verū: ⁊ voluntas in bonum nisi per peccatum impediatur. Nam quelibet aīa separata a corpore habet plenissimaꝫ cognitionē veritatis: ⁊ dilectionē trinitatis. Propter q̄ quidā Platonic9 nomine: quum legisset libros Platonis in qbus ꝓbatur anima esse imortalis: interfecit se vt his miserijs absoluta diuinis intellectibus vniretur.

Secūdo liberat ab errore. Tota eni nostra cognitio oriẜ a sensu: ideo q caret sensu: caret vna scia: eo q̄ qui nunq̄ habuit visum non potest hēre sciam de coloribus: sed sensus informatur reb9 sensibilibus. Res aūt sensibiles sunt in ꝯtinuo motu. Ideo qdā phūs nomine eraclitus ꝯsiderās continuuꝫ motū in reb9: in fine sue vite: ad hoc deductus est: q̄ nolebat de q̄stione rn̄dere v̄bo: sed tm̄ mouebat digitum: q2 res vera: statiꝫ erat falsa Et isto modo ꝓpter continuaꝫ varietatem rerū falsam estimationē ⁊ opinionem haberemus de ipsis: sicut pꝫ de antiqs phis: qui mẜtis fuerūt erroribus implicati. Sicut Democritus dixit oia cōposita esse ex atthomis. ⁊ sicut empedocles qui posuit mūduꝫ per litem ⁊ amicitiā generari: ⁊ cor-

rumpi.ſed ab his erroribus liberatur
anima per mortem: quia ſi ſine pecca
to decedit intuetur ⁊ videt omnē ve
ritatē dei. Grego. in moralib⁹. Quiſ
intus diuinam claritatem habet: ni
hil eſt foris quod ignoret. ¶ Tertio
liberat ab irrationali amore. Amor
enim naturaliter tendit ad bonum:
quia ſicut dicit phūs primo ethicoꝝ.
Bonū eſt qđ oīa appetunt: ſed aīa car
ni cōiuncta cōpellitur ad dimittēdū
verū bonum: quod ꝑ ſe ē amabile: et
ad diligendum bonum apparens: ſi
cut videmus ꝙ auarus diligit pecu
niam: ⁊ adulter luxuriā. Sed natu
rale eſt ꝙ bonum quanto purius ē:
tanto eſt nobilius: ⁊ quanto plus re
cedit a puritate tanto plus recedit a
dilectione. Sed bonū diuinū eſt bo
nū puꝝ: nihil habens mali admixtū
Sed bonū mundanū multis defecti
bus eſt admixtum ⁊ malis: ſicut pꝫ
de diuitijs: ad quas multi afficiunt:
⁊ ſe affligunt: que hn̄t in ſe multos
defectus ammixtos. ſ. laborē in acq
ſitione afflictionē in poſſeſſiōe: ⁊ do
lorē in amiſſinoe. Sed ab oībus his
liberatur hō per mortem: qꝛ aīa poſt
ꝙ̄ ſeparata eſt a corpe: nō obtenebra
tur: niſi per mortalem maculam. Si
cut cognoſcit primum veꝝ: ita affici
tur ad primum: qđ eſt deus. Propter
qđ dr̄. ps. xvij. Diligā te dn̄e for. m.
⁊c. quaſi dicens onere carnis graua
tus te diligere non poſſum iuxta il
lud. Corpus quod corrumpitur. ag
grauat animam. Sermo. xv.

Upio

c Upio diſſol
ui: ⁊ eſ
ſe cum
chriſto
ad phili. ꝑmo. Cū corpus nāe ſit dire
ctū ab intelligētia nō errāte: ſemper
eſt rectū: ⁊ ſemper tendit ad illud: qđ
eſt bonū: niſi ex defectu alicuius ꝑn
cipij impediatur. Et iō naturaliter hō
non appetit mortē: eo ꝙ deſtruit eſſe.

Si tamen recta ratione mors conſi
deretur vtilis inuenitur ꝓpter tria.
¶ Quia liberat a mundo.
¶ Quia liberat a peccato.
¶ Quia liberat a prauo conſortio.
¶ Primo liberat a mūdo: q nos ↄti
nue decipit eo ꝙ mō ponit in ꝓſperi
tate mō in aduerſitate. Qꝛ ſicut mu
tatur mūdus ſic mutātur ea que i ipo
ſunt. Nā in mūdo mutantur elemen
toꝝ qualitates: qꝛ vno tēpore dn̄anꝉ
cōia ſuperiora ſicut in eſtate: qn̄ ſol
mouetur ꝑ ſigna meridionalia: ⁊ ſꝫ
hāc mutationē generanꝉ frigora: et
calores venti ⁊ pluuie. Item generā
tur tēporum viciſſitudines: ſm̄ quat
tuor tpa anni: quibus tp̄s diſtinguiꝉ.
Itē mutāt hominum etates ⁊ quali
tes: ⁊ cōditiōes. Qꝛ qlibet exiſtens in
mūdo multis rotatūr infortunijs.
Propter qđ dicit Boeti⁹ ꝑmo lib. de
cōſo. Quid me felicem totiens iacta
ſtis amici. Quum igiꝉ ſic ſit iſte muta
bilis mundus: ⁊ de bono in malum
variabilis merito eſt contēnendus.
Exemplū cuiuſdam ducis: qui poſit⁹
in extremis reſpiens pallatia ſua di
xit. O ꝙ̄ eſt contēnendus mūdus iſte
Ecce habeo tot pallatia: ⁊ tot poſſūt
hoſpitari in eis: ego tn̄ neſcio: quo
hac nocte debeam ire: ⁊ hoſpitari. ſꝫ
ab hoc mundo homo liberatur per
mortem quia anima ſeparata. Per
ſuam naturam nō hꝫ locū i hoc mū
do: ſed in celo niſi ꝑ pctm̄ ipediatur.
Propter qđ dr̄ in. ps. xxi. Dn̄s regit
me nihil mihi deerit ⁊c. ¶ Scđo libe
rat a peccato: Nā quandiu aīa eſt in
corpore hꝫ voluntatē vertibilem ad
bonum: ⁊ ad malū: nec eſt aliqs in
carne viuens: q poſſit ex toto abſol
ui a peccato: niſi per gratiam ſpālē: ſi
ſicut fuit btā vgo. Et rō hui⁹ ē. Qꝛ lꝫ
volūtas non poſſit cogi a carne: tn̄
multū iclinaꝉ ab ea: ꝑꝑ vehementes
paſſiōes: qs hō patiꝉ i corpe: ⁊ ipelliꝉ
ad malū. Propter qđ dicebat apoſt.

Ro.vij. Infelix ego hō. Et ꝑꝑ talē im pulsum: nemo ē q possit carere pctō: ꝓpter qđ dicit Jo. prima pmo. Si di xerimus ⁊c. Sꝫ ab hoc liberamur ꝑ mortē qꝛ si hō sine pctō decedat: ita firmatur in bono: ꝙ nullo mō pōt de flecti ad malū: iuxta illud Eccle. xv. Firmabitur in illo ⁊ nō flectetur ⁊c.

¶ Tertio liberat a prauo consortio: qꝛ inter oia que ipediunt salutē nřaꝫ est malū cōsortiū: ꝓpter qđ btō Arse nio qrēti viā salutis vox de celo dixit Arseni. fuge homines: ⁊ saluaberis Et hui' rō est qꝛ elemēta q cōtingunt se: alterant ⁊ corrūpunt: a ꝓprietati bus suis: sicut terra ab aqua hume ctat: ⁊ aer infrigidat. ⁊ ab igne inflā matur. Uñ vn' malus hō inficit totā cōgregationē. ⁊ vna ouis morbida totū gregē corrūpit ⁊ vn' malus hu mor totū corp'. Et iō Juuenalis ille poeta satyricus inqt satyra secunda Dedit hec cōtagio labeꝫ. Et dabit in plures: sicut grex tot' in agris: vni' scabie cadit. ⁊ prurigine porci. Uua ꝯspecta liuorem ducit ab vna. iu xta illud. Modicū fermēti totā mas sam corrūpit. Et iō diligēter dꝫ hō ca uere ab hmōi: qꝛ q tetigerit picē inq nabitur ab ea. Sꝫ ab hoc hō liberat ꝑ mortē qꝛ si sine pctō discedat de cō sortio malignoꝝ trāsit ad cōsortium btōꝝ ⁊ angeloꝝ. Qꝛ ſm Gre. Hoi nes assumunt ad ordines angelorū ſm diuersitatem meritoꝝ iuxta illud erunt sicut angeli dei.

Sermo. xvi.

Jmor

mortis cō turbat me Job. iiij. Sciendū est. ꝙ timor immi nētis piculi cōturbat hoiēꝫ. Et iō i ti more pallescit: qꝛ calor naturalis in terius reducit: vt possit resistere imi nēti piculo: sic illi de comitatu redu cunt ad ciuitatē. qñ ab inimicis op pugnātur. vt nō ꝑualeāt in obsidiōe.

Et iō qdā nō timētur. qꝛ estimantur lōginqua multum. vel qñ sunt mul tū vel ꝓpinqua vel coniuncta. Pro pter qđ illi q decapitant nō timent pe ricula q sūt ita ꝓpinq ꝙ non possint remediū apponere. Ita hō timet pro pter aduersariuꝫ inuadentē. sed pre oibus alijs que timentur est mors. ⁊ hoc pꝫ quantū ad eius potentiam.

¶ Primo destruit esse.

¶ Secundo destruit bene esse.

¶ Tertio destruit posse.

¶ Primo destruit eē. quo dicit Aug. Considera qd bonū sit esse boni. qđ bti desiderāt. sed istud esse sic desidera tum destruit ꝑ morteꝫ. Esse enim est qđ ꝑ diffinitionem designatur: quia diffinitio est oratio significās qđ qd est. sed diffinitio hois ē ꝙ substantia aiata. sensibilis. rōnalis. suba aūt est qđ ꝑ se subsistit. sed talis subsistentia tollitur ꝑ mortē iuxta illud. ps. cij. spūs ptrāsibit i illo ⁊ nō subsistet ⁊c. Itē substātia ē aiata sed aiatū distin guitur. quum aia ꝑ mortē a corpore separatur iuxta illud. siccine separat amara mors. Itē substātia ē anima ta sensibilis. sed nihil ē sensibile sine calore. sed mors extiguit calorem. ⁊ huius signū. qꝛ quum hō morit i ex tremitatibus infrigidatur donec to tus calor expiret. Itē substātia rōna lis est. sꝫ mors distiguit rōnē. qꝛ tāta est acerbitas mortis. ꝙ nihil ꝑmittit cogitare. vñ ecclesia. Memēto crea toris anteꝙ veniat tps afflictionis.

¶ Scđo destruit bū eē. qꝛ nihil est de siderabilius bū esse. sed iter oia desi derabilia. decentia pulchritudinis ē maxime ꝯsiderabilis. Et illa pulchri tudo in tribus ꝯsistit. In iuuenili eta te in mēbroꝝ eqlitate. ⁊ in coloris vi uacitate. sꝫ mors destruit iuuenilem etateꝫ. eo ꝙ nō pcit etati: vel cōditioi Exemplū illius iuuenis quem pr vo lebat de religiōe extrahere. vt supra. Itē destruit mēbroꝝ equalitateꝫ. qꝛ

mors destruit ⁊ dissoluit membra:
⁊ reducit in sua ↄponentia. Item de
struit colorem: qr q̄tuncūq3 iuuenis
hō sit coloratus in morte sit fuscus.
Trenoꝝ iiij. Quō obscuratus ē au/
rū: mutatus est color optim⁹. ¶ Ter
tio destruit posse: quo nihil est vtilius
qđ ꝑatet. Ois. n. res est ꝑpter suā opa
tionē. Opatio aūt egreditur a poten/
tia: q̄ est pncipiū opationis. Uñ res q̄
nō pōt opari ē quasi frustra. s3 mors
destruit oēs potentias hois. ⁊ potēti/
as animales: per quas sentit. ⁊ potē
tias vitales per quas viuit. ⁊ potenti
as naturales p quas nāliter agit. Et
rō huius est: qr potētie aiales sunt in
capite: vitales in corde: naturales in
epate. S3 per mortē totū corpus de/
struitur: ⁊ in sua elementa reuertit.
Quum ergo tales potentie sunt or/
ganice. ideo destructis organis: dstru
untur ⁊ ipse potētie q̄tū ad operatio
nem. Sicut destructo oculo destrui
tur visus ⁊ destructa naui destruitur
nauigatio. ¶ Quarto destruitur cō/
uiuere. Naturaliter enim continet cō
uiuere alijs. Quia nullus homo suf/
ficit sibi. Unde Esopus. Nemo sibi sa
tis est eget omnis amicus amico. Et
propter hoc qui non viuit cum alijs
aut est hō siluestris: aut est plus q̄ hō
Et hic sufficit sibi ipsi. Sicut Jo. Ba/
ptista qui viuebat in heremo. Sed
conuiuere destruitur p mortē: qr nul/
la post morte3 h3 motū: quo possint
ciuiliter conuiuere: qr vnusq̄sq3 cum
alio viuit ⁊ conuersatur in his q̄ ma
xime ab amico diliguntur. S3 Aug.
dicit q̄ defuncti nesciunt quid aga/
tur in ista vita. Sermo. xvij.

Imor mor/tis con turbat me.

Job. iiij. cap. xv. Cum mors sit finis
omniu3 terribiliu3 sicut dicit Philo
sophus. 3. Ethico. Eo q̄ omne quod
timetur: propter mortem timetur. iō
ab hominibus timet. Uñ Petr⁹ apo.
ꝑpter timorem mortis negauit xp̄m
quem maxime diligebat. Et ip̄e xp̄s
imminente morte cepit pauere. Rō
autem quare mors multū timet est.
¶ Primo rōne icertitudis accessus.
¶ Scđo rōne similitudinis igressus
¶ Tertio rōe ipossibilitatis sui curs⁹
¶ Et ideo non potest sibi preuidere:
qr subito dum non sperat venit con
tritio ei⁹: iuxta illud. Quum dixerit
pax: ⁊ se: tunc re. super eum interit⁹.
Et ratio huius est: quia infinitis mo/
dis mors superueniet homini: quia
aliquando per tristiciā: aliquando p
naturam: aliquādo p violētiā: aliq̄n/
do p repletione3: aliq̄n p euacuatio/
nem. Per tristiciā quidē: qr q̄ñq3 cor
tristatur: ⁊ claudit: ⁊ sic virtutes: et
spiritus vitales egredi non possunt.
Et ideo homo desiccatur: ⁊ debilitat
iuxta illud. Prouer.. xvij. Spiritus
tristis exsiccat ossa. Item moritur p̄
nimia leticia: quia in leticia aperitur
cor. ⁊ tunc spargitur calor ⁊ infrigi
dantur membra. Et ideo homo etiā
gaudio nimio moritur. Unde legit
de hypocrate: q rediēs a studio: quu3
timeret ne mr pre nimio gaudio mo
reret reuersiōis filij: pmisit ei nūciu3:
q nūciaret ei aliqd triste. Itē morit p
violentiā qr ois creatura eū ipugnat
Nā calor dissoluit: frigus mortificat
humidū putrefacit: siccū desiccat. ⁊
hoc ē q̄ dicitur in libro Sapientie. v.
Armabit creaturam ad vltione3 ini
micorum. Itē moritur p naturā. Nā
natura est principiū motus. Motus
autem abstrahit partes. Item mot⁹
est in tēpore: in quo omnia senescūt.
Ideo sunt prope interitū. Item mo/
rit pp nimiā repletionē: qr ex nimia
repletōe suffocātur v̄tutes naturales
iuxta illđ. Eccle. vij. Propter crapu/
lā multi pierūt. Itē pp euacuationē
ex q̄ natura dbilitat ita q̄ ñ pō ei ali

quãdo ſubueniri ꝑ quã piã medicinã
ps.lxxij. defecit caro mea ⁊ coꝛ meũ
Et ſic moꝛs timẽda ẽ pp incertitudi
nẽ. Eccle.ix. Neſcit homo finẽ ſuuʒ:
¶ Scdo rõne ſimilitudinis igreſſus
Nã ingreſſus hoĩs ad vitã rñdet in-
greſſui hoĩs ad moꝛtẽ: ⁊ ecõtrario.
Sed quũ hõ ingredit̃ ad vitã eſt ple-
nus miſerijs. quũ vero moꝛit̃: ꝓuat̃
diuitijs: q2 nihil ſecũ fert in ingreſſu
nec in receſſu. Apo .i. Thi.vi. Nihil
eni intulimus in hũc mũdũ. ps.lxxv
Nihil inuenerũt oẽs viri diuitiarũ in
manibus ſuis. Et Job.i. Nudꝰ egreſ-
ſus ſum de vtero matris mee: nudus
reuertar illuc. Exemplũ ſoldani: qui
fuit maximus inter oẽs ſoldanos: q
appꝛopinquãs moꝛti: fecit ſibi affer-
ri ſudariũ ſuũ: ⁊ lacerari ⁊ vocifera
ri: Ecce ſoldanus nihil defert de bõis
ſuis: iuxta illud. Job. xxvij. Diues
quũ doꝛmiuerit nihil ſecum afferet.
¶ Tertio rõne impoſſibilitatis ſui
curſus: q2 cõtra moꝛtẽ non põt dari
remediũ vllũ. Tũc diuitie nihil ꝓſũt
potẽtie nihil cõferũt: nec his ſimilia:
q2 cõtra diuinã ſniam nõ põt eſſe re-
pugnãtia: q2 hoc iudiciũ a dño omni
carni. Exemplũ illius militis gratiſ-
ſimi illi regi: q quũ viſitaretur a rege
⁊ offerret ei oĩa: que facere poſſet pe
tiuit expulſionẽ moꝛtis. Cui rex. hoc
facere nõ poſſum. Et ille. Ego illi ſer
uiã q hoc facere poteſt.

Ser. xviij.

ſ ICUT chꝛiſtus re ſurrexit: ⁊ nos reſur-
gemus. i.
Coꝛinthio. xv. Poſtquam dictuʒ eſt
de conditionibus reſurgentium: nũc
dicendum eſt de dotibus ipſoꝛum.
Et quia homo conſiſtit in anima et
coꝛpoꝛe: ideo dotatur quantum ad
vtrunque: Sed quia anima eſt nobi
lioꝛ coꝛpoꝛe: ⁊ dotes anime differũt
a dotibus coꝛpoꝛis: ideo de dotibus
anime prius dicendum videtur.
Que quidem quantum ad preſens
quattuoꝛ poſſunt aſſignari ſcilicet.
¶ Primo viſio immediata.
¶ Secundo tentio firma.
¶ Tertio dilectio inflammata.
¶ Quarto delectatio continua.
¶ Eſt q2 imediate videmꝰ deũ ſicut ẽ
Hoc aũt replet oẽ deſideriũ iuxta il-
lud. Jo. xiiij. Dñe oñde nobis. p. ⁊. ſ.
n. Et iõ Moyſes l3 eſſet iſraelitici po
puli ꝓnceps ab eo ꝯſtitutus faciẽ do
mini contẽplabat̃. Et iõ dicebat. Oñ-
de nobis. f. ⁊c. Cui ⁊ rñſum eſt. Ego
oſtendam tibi omne bonuʒ. Et vere
in eo eſt omne bonũ aggregatum: q2
in eo ſunt oẽs ꝑfectionis omniũ gra
tiarum. ſicut dicit quidaʒ Phũs. Et
ideo ſi eẽt aliquod bonũ in alia crea
tura: quod in deo nõ inueniretur: eẽt
diminutus reſpectu illius creature.
Sic patet i omni genere creaturarũ
reſpiciendo. Nulla enim creatura in
ueniretur ita nobilis ꝙ in oĩbus aliã
creaturã excederet viliorẽ ⁊ non in
aliquo excedatur. Sicut aurũ ẽ nobi
liꝰ plũbo: ⁊ nihilominus plũbũ exce
dit aurũ in aliquo q2 ſpeculũ obtegi
tur ex plũbo: qđ nõ põt fieri ex auro.
Et leo eſt nobilior agno in fortitudi
ne. Agnus autem excedit leonem in
manſuetudine. ⁊ ſic eſt in ceteris cre
aturis. ⁊ ratio huius eſt: q2 nulla cre
atura eſt: que contineat oẽm ꝑfectio
nẽ. Si qđ ergo eſſet in aliqua creatu
ra: quod non eſſet in deo: illa creatu
ra eſſet nobilior deo: quantũ ad illaʒ
cõditionẽ qđ eſt abhominabile cogi
tatu. Igitur quũ deus contineat in ſe
omnem ꝑfectionẽ. ⁊ bonitatẽ deſide
rium in aſpectu eius ꝑficitur. ⁊ reple-
tur. iuxta illud Jſa. lx. Tunc videbis
⁊ afflues. ⁊ mirã. ps. cxxvi. Qui im-
pleuit deſiderium ſuum. ¶ Secunda
dos eſt tentio firma. In hac enim vi
ta licet deus ſentiatur: nõ tñ firmiter
tenetur: quia vadit ⁊ recedit. iuxta il
lud. Jo. xiiij. Vado ⁊ venio ad vos ⁊

ideo dicitur de quadam deuota mu/
liere. q̄ quum aliquādo sentiret diui
nam consolationē: ⁊ aliquñ descende
ret a spiritu: aduocabat oēs virtutes
theotogicas dicēs. Fides mea vade
ad deum: ⁊ iura eum per oēs articu/
los: q deo credūt. vt veniat spes mea
parare hospitium. vt digne sponsus
adueniēs recipiaẜ. Charitas mea te/
ne eum quum venerit: ne recedat. Et
sic magnā ꝯsolationez capiebat. sed
nō perseuerabat. In vita v̊o illa sic te
nebiẜ. q̄ nunq̄ separabiẜ. iuxta illud
Cant. iij. Tenui eum: nec dimittā ⁊c.
¶ Tertia dos est dilectio inflāmata
quia sicut dicit Aug. in fine solilogo
rum de ciuitate dei. dicit. Uidebimus
⁊ amabimus. Et quia in ista vita pa
rum eum cognoscimus: ideo paruz
eum diligimus: quia semp p̄mū cō/
tinetur in posteriori: sicut in omni ca
lido. p̄mū calidū. Un̄ vsurarius dili/
gens pecuniā: diligit dn̄m. nō ꝓpter se
sed ꝓpter bona que cōsequiẜ: ⁊ hoc
nihil aliud est. quam quedā similitu/
do diuia. ⁊ sic in omni diligibili. quō
diligiẜ p̄mū diligibile. sʒ tūc: sicut cla
re videbimus. ita amabimus. Unde
amabimus eum ꝓpter suam si̅litudi
nem. sed essentialiẜr. ⁊ quia bonū mo
uet appetitū: ⁊ illud est infinitū. ideo
ibi implebiẜ. Modus aūt quo dilige
mus est: quia ex toto corde. ex tota
aīa. ⁊ ex tota v̊tute. ¶ Quarta dos ē
delectatio ꝯtinua. In p̄senti vita aīa
non cōtinue delectaẜ: qꝛ nō eo modo
disponiẜ. sicut delectat esuries hoiem
in cibo. sed variata dispōne. variaẜ
delectatio: qꝛ post repletionem nulla
extat delectatio in cibo: ⁊ peccans de/
lectaẜ in actu peccādi. iuxta illud. pro
uerbi. 2. Letaẜ quuʒ male fecerit. sed
perpetrato peccato. mox delectatio re
cedit. sed in vita eterna deo ꝯforma/
bimur: sicut pʒ q̄ deus s̄m vnam dis/
positionē semp gaudet vna simplici
delectatione. sicut dẜ ethycoꝝ. 7.

¶ Sermo. xix

Sicut christus re-
surrexit. ⁊
nos resur/
gemus. xij.
Cor. xv. Postq̄ dictū est de
dotibus aīe. nūc dicēdum restat de do
tibus corpoꝝ glorificādoꝝ: que item
sūt quattuor: que respōdēt quattuor
defectib⁹ qb⁹ in vita ista affligimur.
Corruptibili nāqʒ corrn̄det icorrupti
bilitas: grauitati agilitas spissitudi/
ni subtilitas: caligini claritas.
¶ Prima erit icorruptibilitas.
¶ Secunda erit agilitas.
¶ Tertia erit subtilitas.
¶ Quarta erit claritas.
¶ Prima. n. cognitio corpoꝝ glorifi
catoꝝ erit icorruptibilitas. In hac vi
ta p̄senti oēs morimur. qꝛ tpe mēsu/
ramur. ⁊ tpi subycimur. Tēpus aūt
a motu p̄mi mobilis causaẜ. Et ideo
qō sub motu celi cōtineẜ corrūpiẜ: ⁊
alterationi subijciẜ. Sed in celo em
pyreo nō est mot⁹: ⁊ per ꝯn̄s nec tp̄s.
iuxta illud. Apoc. x. Et tēpus nō erit
amplius. Tēpus aūt. vt ait Ph̄s. in
quarto physicoꝝ est causa corruptio
nis. Et iō oīa q̄ sunt supra tp̄s nō cor
rumpunẜ. Sicut angeli ⁊ sancti in ce
lo existētes: ⁊ hec est causa quare aīa
variaẜ. Iusticia scia ⁊ ignorātia vitia
⁊ v̊tutes: qꝛ quodāmodo tēpori sub
iacent. Et hoc inq̄tū corp⁹ regit ⁊ mo
net. ⁊ de hac dote dicit Apo. i. Cor. xv.
seminaẜ corpus corruptibile. surget
icorruptibile. Et sciēdū q̄ corruptibi
litas accipit corpib⁹ nostris ex parte
loci: ex parte subiecti: ⁊ ex parte cibi
⁊ ex parte loci: qꝛ nos videmus sen/
sibiliẜr. q̄ loca in quibus non est bon⁹
aer nō patiunẜ hoies diutius viuere.
sed in mūdo isto est aer corruptus vẜ
ꝓpter nimietatem caloris. vel aliarū
qualitatum cōtinue agētium ⁊ patiē/
tium: quibus aer inficitur: ⁊ ideo oēs
corrumpimur. iuxta illud. ij. Reguʒ

i4. Oēs morimur ⁊c. sed in celo nulla est alteratio: q2 ibi est locus sanus ⁊ ob hoc ibi nullus moritur: vt dicit Apo. i. cor. i5. Absorta est o mors victoria tua ⁊c. Jtē rōne subiecti: quia qđ cōponit ex cōtrariis corrūpit: q2 cōtraria cōtra se pugnāt ⁊ alter causat. ⁊ ꝓpter hāc pugnā eueniūt infirmitates. corruptiōes humoꝝ ⁊ senectutes. sed i supna patria cessabit oīs discordia: ⁊ pugna. ⁊ ibi erit summa ꝯcordia: iuxta illđ ysa. 66. Ecce ego declinabo sup eam: quasi flumen pacis: ⁊ quasi torentē inundantē gloriā gentiū: quā suggetis. Jtē rōne cibi. si enī illi⁹ cibi vsus fruct⁹ ligni vite ꝯseruat ⁊ fouet a morte. De quo Geū. ij. Uidete ne sumatis de ligno ⁊c. q̊ fructu enoch ⁊ Helyas vescūtur q sunt i paradiso deliciaꝝ ⁊ fuerūt multis milibus annoꝝ. ⁊ ꝑseuerabunt vsq3 ad aduentū xp̄i ad iudiciū: ⁊ nō moriūtur: q2 illo ligno vescūtur. multo magis faciet ille verus fruct⁹ vētris virginis: q in mēsa celestis patrie mistrabitur: iuxta illud vt edatis ⁊ bibatis sup mēsam meā ⁊c. ⁊ sic p3 ṗma dos s. incorruptibilitas. ❡ Scđa dos est agilitas: q2 corpus qđ nūc est graue: efficiet leue. Et de hac dote dicit Apo. j. cor. xv. Seminat corp⁹ materiale: surget spūale. Spūs eni q est in corpibus nr̄is: est nūc cu3 laborib⁹ ⁊ pena: q2 est cōtra naturā corpis nr̄i grauitas. Sed tūc totalr corp⁹ subdet aie: ita ꝙ nullus labor erit in motu corpoꝝ glificatoꝝ. iuxta illud ysa. xl. sancti qui sperāt in dn̄o. ha. fo. su. pe. do. vt aqle ⁊c. Et simile hu⁹ videmus in stellis: que cōtinue mouētur: ⁊ nō gescunt: ⁊ laborē nullū sentiūt. ❡ Tertia dos est subtilitas de qua etiā di ad i. Cor. xv. seminat in ifirmitate: surget in v̄tute. Ex quo ita obediēs erit: ꝙ nihil poterit ei resistere: vt videmus in corpe redēptoris: qui clausis ianuis itrauit ad discipulos. Exemplū habemus in naturalibus. quia sicut radius solaris penetrat: int⁹ ⁊c. ita corpus glorificatum v̄tute diuina penetrabit oēm materiā ❡ Quarta dos ē claritas: quia corpus qđ nūc est tenebrosum: siue vmbrosum erit lucidu3 De hac dote dicit Apo. j. Cor. xv. Seminatur in ignobilitate: surget i gloria: ⁊ hoc apparet satis rōnabile: q2 illud qđ cōicatur ignobiliorib⁹ poterit cōicari nobiliorib⁹ corporib⁹. S3 nos videm⁹ ꝓprietates corporis celestis: sicut cōicatur luciditas lapidib⁹ ꝓciosis: sicuti in iaspide ⁊ carbūculo credēdum est ꝙ magis cōicabit corporibus humanis: que iter oia corpa iferiora summū gradū obtinēt. ⁊ ꝓpter cōplexionē. ⁊ ꝓpter nobilitate3 forme: quibus ꝑficiunt: ⁊ ideo dicit in euāgelio Mat. i3. Fulgebūt iusti sicut sol in regno. p. m. Sed tūc erit augmentū lucis ⁊ claritas: quia erit lux lune: sicut lux solis: ⁊ lux solis septēpliciter: sicut lux septē dieꝝ: ⁊ lux corpoꝝ glorificatoꝝ equabit claritati solis: ⁊ ad hoc valet dictu3. Danielis. xij. Fulgebunt iusti sicut splēdor firmamēti: ⁊ q̄si ad iustitia3 erūt ⁊c. ⁊ sic p3 de quattuor dotibus corporu3 glorificatoꝝ.

❡ Sermo. xx.

Sicut christus resurrexit ⁊c. j. Cori. xv.

Cōsequēter dicēdum est de conditionibus corpoꝝ damnatoru3. Ad quod sciēdum est: ꝙ sicut conditiones damnatoꝝ differūt a cōditionibus beatoꝝ: ita ⁊ dotes. Jdeo dicēdum: ꝙ corpora damnatorum erunt incorruptibilia deformia integra et grossa primo.

❡ Primo erunt icorruptibilia.
❡ Secundo erunt deformia.
❡ Tertio erunt integra.
❡ Quarto erunt grauia.
❡ Primo quidem erunt incorrupti-

bilia: quia ſm ordinem nature erũt:
Nam per ordinem iuſticie eſt ordina
tum decretum ⁊ iſtitutum: ꝙ ſm mẽ
ſuram delicti ſit plagarum modus.
Sed culpa mortalis: lʒ ſit ifinita: quã
tum ad offenſam diuinam: q2 culpa
debet conſiderari ſm conditionẽ per
ſone que offenditur. Per peccatum
mortale offenditur infinitum bonũ.
ideo culpa que eſt in eo: eſt infinita.
Si igitur peccatum cõmittit per aiaʒ
⁊ corpus. iuſtum eſt ꝙ i anima ⁊ cor
pore homo puniat. ſed ſi corpora dã
natorum corrumperent: tũc diuina
iuſtitia iterrũperetur. Et ſic ſm iſtum
modum certũ eſt ꝙ corpa damnato
rum nullatenus corrumperentur.
Hoc etiam patet ſm ordinem natu
re. ſicut enim omnia membra corpo
ris humani dependent ab anima ⁊ de
ficiẽte anima omnia membra rema
nent immobilia: ita omnia corpora
vniuerſi dependent a motu celi: quia
motus celi eſt quaſi anima mundi.
ideo ceſſante qͦ erit in iudicio gene
rali ceſſabit omnis alius motus qui
eſt i alijs corporibus. ita ꝙ nulla erit
actio cõtrarioꝝ. ⁊ per cõſequens: nec
corruptio ⁊ ratio huius eſt. quia oĩa
agentia naturalia ſunt inſtrumenta
ꝓmi motus. Sed nos videmus ꝙ ceſ
ſante actione ⁊ quieſcẽte manu mili
tis. ceſſat actio enſis. ⁊ iſta eſt ſecũda
via per quam corpora damnatoruʒ
erunt icorruptibilia. Secũdo erũt de
formia. Que qdeʒ deformitas cauſa
bitur ex tribꝰ. ꝓmo ex aduſtiõe ignis
q2 erunt perpetuo in ardoribus ſem
piternis. ⁊ ille ignis erit totus fumo
ſus. quia nõ poterit exalare: ſicut nos
videmus. ꝙ cũcta igni ſuppoſita deni
grantur totaliter. ita erũt corpora dã
natoruʒ. iuxta illud. Johelis. ij. Oẽs
vultus redigẽtur in ollam. ſecũdo ꝓ
pter ꝓuationẽ lucis. Oĩs eni pulchri
tudo. que ẽ i coloribus ꝓcedit a luce
q2 lux eſt yypoſtaſis coloꝝ. Unde vide
mus ꝙ ſole eclypſato. oĩa paleſcunt
ſed ſol eclypſabitur damnatis. quia
nunq̃ videbũt lucem. De hac defor
mitate dicit Hieremias. Trenorum
quarto. Denigrata eſt ſuper carbo. f.
eorum. Tertio propter elongationẽ
orbis. Unde oculis noſtris vide
mus. ꝙ corpora huius mundi. quan
to magis appropinquant orbi. tan
to magis ſunt lucida. ⁊ que magis
recedunt. remanent vmbroſa. ſicut
patet de terra. ſed magna diſtantia
eſt inter orbem ⁊ centrum. in quo
damnati icluduntur. ⁊ ſic patet ꝙ re
manebunt vmbroſa.

¶ Tertio erunt integra.

¶ Quia cum omnibus membris re
ſurgent: vt ſicut in omnibus mem
bris homo peccauit. ita in omnibus
torqueatur iuxta illud. ſapiẽ. ij. Per
que homo peccat. per hec ⁊ torque
tur: ⁊ huius exemplum habemus in
diuite epulone. qui torquebatur in
lingua: quia per loquacitatẽ: ⁊ ebrie
tatem peccauerat.

¶ Quarto erunt grauia.

¶ Leuitas enim in corporibus eſt ꝓ
pter aerem: quia videmus ad ſenſuʒ
ꝙ corpora: que multuʒ habent de ae
re: natant ſuper aquas. ſicut ligna
que ſunt poroſa. ſed ferruʒ: quia mo
dicum eſt poroſum: ſtati in aqua ſub
mergitur. ⁊ etiam naues propter con
tinentiam aeris icedunt ſuper aquas
⁊ modicus lapillus. qui nõ continet
aerem ſtatim mergitur in profundo
ſed a loco damnatoruʒ totus aer ex
cluditur: quia ita replebitur. ꝙ nullũ
locum habebit. Nam ſicut dicit yſay.
Cõgregatione vnius faſcis: retrudẽ
tur in lacum. Item propter ſubtilita
tem. vnde omne corpus: quãto ſubti
lius tanto agilius. Et quia dicitur ꝙ
natura corpoꝝ inferiorum eſt: ꝙ nul
lum poterit venire ad maiorẽ ſubtili
tatem q̃ ſubtilitas ignis: que ſit per
naturam. Sed ignis eſt leuior oĩbus

corporibus elemẽtalibus. vnde vide
demus ꝙ quando aliqs inflãmatur in
igne velociter mouetur sursum. sed cor
pora dãnatorum natura magis grossa:
ꝙ̃ subtilia erunt: qḋ pz ex loco: quia
ignis est subtilior aere: ⁊ ceteris ele/
mentis: ⁊ ita sup oia collocatur. Lo
cus aũt dãnatorum est iferior ceteris lo
cis. ⁊ loca damnatorum sunt ibi. Igitur
erũt valde grossa. qꝛ corporibꝰ gros/
sis debetur locus inferior. ⁊ sic pz.

¶ Sermo. xxj.

I christus

resurrexit ⁊c. i. Cor. i5. Dictũ est de cõ
ditionibus quantũ ad corpora pctõ/
rum nũc dicẽdũ est quãtũ ad animã
Unde sciẽdũ est ꝙ sicut gra opponitur
culpe. ita cõditiones beatorum sunt cõ/
trarie cõditionibꝰ damnatorum. Nam
in beatis: sicut dictum est. sunt quat/
tuor nobiles conditiones quantum
ad animam.

¶ Primo visio dei immediata.
¶ Secundo tentio firma.
¶ Tertio dilectio continua.
¶ Quarto dilectio inflammata.
¶ In damnatis aũt tenebre obnubi
lantes. Est ergo pma cõditio in dam
natis caligo ⁊ obscuritas: qua nũꝙ̃
deũ videbũt. Et hoc est maximum pe
narum. Unde sicut dicũt sancti ꝙ vs/
ꝙ ad diẽ iudicij dãnati videbũt glo/
riam beatorum ad suã maiorẽ penã. iux
ta illud sap. v. Uidẽtes turbabuntur ti
more horribili. sed post diem iudicij
claudetur ianua: ꝙ decetero videre nõ
poterũt gloriã btõrum. Ex hoc augmen
tabitur eorum pena: qꝛ ꝯsiderabũt se indi
gnos: nõ solũ illã gloriã participare
verum etiam respicere. Et de hoc dicit
scriptura. Diuine visionis possumus
scire ꝯsuetudinis ꝯstãtiã ꝯtrariã. Nã
vnũ ꝯtrariorum scitur per aliud. scitur eniz
quantũ malũ sit infirmitas: qñ ꝯside
ratur ꝙ̃ bonum est sanitas. Et qd sit
pauptas. qñ consideratur abundãtia.
Quuz igitur in dei visione omne bonũ
ꝯsistit: iuxta qḋ dictũ est moysi q̄rẽti
faciẽ dei videre. responsum est. Ego
ostendã tibi omne bonũ. Et sic p lo/
cum a ꝯtrarijs: in puatione visionis
ꝯsistit omne malum. ¶ Scḋa ꝯditio
eorum erit snia separãs: qꝛ tunc separa
buntur boni a malis. iuxta illud Mat.
xiij. Exibũt angeli. ⁊. s. m. ⁊c. sz ꝙ̃diu
durat vita hoīs: oia sunt cõmixta si/
cut videmus ꝙ lux ⁊ tenebre sunt i
eodẽ corpore. Ut in cãdela in qua est
flãma: ⁊ iuxta lichnũ sunt tenebre. ⁊
sicut videmus ꝙ luna que in circuitu
est luminosa: ⁊ in medio tenebrosa:
ita in corpore humano cõmixti sunt
boni ⁊ mali humores. ⁊ ꝯtrarie qua
litates. Ita in ciuibꝰ sunt boni ⁊ mali
sed in iudicio separabuntur boni a ma
lis. Et hoc fiet per diuinã sniam: qua
dicetur. Ite maledicti ⁊c. Et hec erit ta
lis sepatio: ꝙ nunꝙ̃ cõmixtio vl ꝯiũ/
ctio fiet. ¶ Tertia ꝯditio erit inuidia
ꝯtristãs: qꝛ volũtas eorum est: ⁊ erit per
inuidiã corrupta ⁊ deprauata. vñ sicut
sancti sunt pfecti in beniuolẽtia: ita vo
luntas deliberata in dãnatis est corru
pta: que nõ põt velle bonũ. Et rõ hu/
ius sumitur ex loco. Uidemus. n. i vni/
uerso ꝙ triplex est dñia locorum. s. supre
mus: ⁊ medius ⁊ infimus. Qui sunt
in loco supmo. sunt sicut stelle in fir/
mamẽto. existẽtes ⁊ ita sunt liuida:
ꝙ pñt fieri opaca. Et ea que sunt in i/
fimo loco sicut terra: adeo sunt opa
ca. ꝙ nõ pñt aliquomõ fieri lumino/
sa. Uerum ea que sunt i medio sicut aer
⁊ aqua illuminantur ⁊ obtenebrãtur.
Et fm hũc modum sancti q sunt i ce/
lo. adeo sũt ꝯfirmati in bono ꝙ nul/
lo modo poterũt velle malũ. ⁊ dãnati
qui sunt in iferno: ita sunt obstinati
in malo ꝙ non possunt velle bonum.
Sed homines existentes i mũdo isto
possunt vsqꝫ ad mortẽ velle bonũ ⁊

malū: ⁊ peccare ⁊ relinquere pecca-tum. ¶ Quarta conditio que est in eis: est gehēna cruciās. ⁊ hec est infernalis ignis. Unde sciendū est ꝙ triplex est ignis. s. mundi: purgatorij: ⁊ inferni. ignis mundi est crucians et consumens: quia consumit ligna. Et hic ignis purgatorij est cruciās ⁊ purgans sed nō cōsumens. Ignis āt inferni est crucians: sed nō purgans nec cōsumēs. qr in illa die querēt homines mortē ⁊ fugiet ab eis. De hoc igne dicit in Isaie. lxvi. Ignis ⁊c̄. Ignis eoꝝ nō extinguet in eternum Hic ignis non idiget nutritione nec alicuius insufflatione: qr flatus dn̄i tanꝙ torrens succendet eū: ⁊ sic patent quatuor cōditiones dānatorum quantū ad aiam cōtrarie quattuor dotibus beatorum.

Sermo. xxij.

Melior ē

mors ꝙ vita amara. et requies eterna ꝙ languor perseverās Eccle. 30. Apud sacros doctores occurrit questio vtrū melior sit mors: ꝙ vita amara. Ad istā questionem sunt due opiniones differētes ⁊ opposite. Quidā enī dicunt: ꝙ melior est vita ꝙ mors. Et rō est ista: quia p mortē totū corpus destruit ⁊ corrūpitur: ⁊ in terraz redigitur. Uñ Bernar. de miseria corporis humani ait In mortez hois facies pallescit: nasus frigescit. dentes nigrescūt: aures surdescunt: oculi tabescunt: nervi et vene corrūpuntur: cor pre nimio dolore scinditur. In domo nō custodit ne domestici dom⁹ nimio fetore moriantur. Ad aerem non suspendit: ne aer corrūpatur. In aquas nō proijcitur: ne aque nimio fetore inficiant sed quid fit: terra foditur ⁊ in terraz eijcitur: ⁊ tanꝙ venenuz pestiferum: ne amplius appareat. terra cooperit Ideo melior est vita ꝙ mors. Quidam dicunt oppositū allegātes figurā de Moyse qui potius elegit cum populo dei mori: ꝙ cuz filia pharaonis delectari. Legitur. Dan. xiij. ꝙ susanna sanctissima domina. dixit. Melius est mihi incidere in man⁹ hominis ꝙ derelinqre legē dei mei idest mori. ⁊ salomon ait. Eccle. vij. Melior est dies mortis die nativitatis. Ratio est: qr qñ homo nascitur: nascitur ad laborē: ad multas miserias. Unde Job. xiiij. Homo enim de m. n. v. tpe. r. m. m. q. quasi. f. e. ⁊. f. v. v. ⁊. n. i. e. s. p. plenus defectib⁹ taz anime ꝙ corporis moriendo transit de labore ad reqeiē. Hinc est qd̄ salomon dicebat. eccle. 30. Melior est requies eterna: ꝙ languor perseverās: ⁊ Paulus ad phili. j. Cupio dissolui ⁊ esse cuz xp̄o. ⁊ Job. x. Tedet a. m. v. m. ⁊ David ps. cxix. Hei mihi: qr incolatus me⁹. p. est. ⁊ Job. x. Quare de. v. e. m. q. v. con. e. n. o. m. v. f. q. nō. e. de. v. t. a. t. ⁊ vere opinio istorum est melior ⁊ magis tenēda: propter triplicem rationem.

¶ Primo propter beatitudinem.

¶ Secundo propter honorem.

¶ Tertio propter cognitionem.

¶ Tria sunt spectabiles: viri bona ꝙ hō naturalit appetit. ⁊ tñ ad hec pervenire neqt nisi pri⁹ fuerit carne solut⁹. Circa btitudinē. dicit Aug. ij. li. de ciui. dei. Qd̄ nulla ē cā philosophādi nisi vt btūs fiat. ⁊ Boeti⁹ de cōsolatōe. Pho. li. 3. dic̄ ꝙ appetit⁹ btitudinis nr̄e mētib⁹ hoīum naturaliter est īsert⁹. Recitat Aug. ꝙ qñ quidā phs a quodā suo discipulo iterrogaret q̄re philosopharet: rñdit ꝑpter vitā beatā: ⁊ q̄rens qñ illā assequeret: dixit qñ hoc corp⁹ reliquero i terra. Circa btitudinē. sctūs Thomas prima scd̄e. q. ꝑma ⁊. vij. ar. viij. querit vtꝝ beatitudo ꝯsistat in aliquo crea-

to vel increato. Ad questionem re-
spondet. d. quod diuerse fuerunt opi
ones. Aliqui philosophi pagani po-
suerunt beatitudinem consistere i bo
no creato vtputa in delitijs ⁊ volu-
ptatib⁹: ⁊ isti dicebant epicuri. ⁊ hác
opionez in p̄nti tenent paupes: q̄ re
putát voluptuosos ac diuites eē bea
tos. allegátes pphetá in p̄s. dicentez
cliij. Beatū dixerūt pplm: cui hec sūt
⁊ opinio istoꝝ dicit esse falsa q̄ pba
ri pōt tali argumentatione. Beatitu-
do excludit omne malum ⁊ includit
omne bonum sed voluptates ⁊ deli
cie atq̄ diuitie non excludunt omne
malū. ergo beatitudo nō est in diui-
tijs neq̄ in voluptatib⁹. ergo opinio
illoꝝ est falsa. Itē btitudo nō subijci
tur mutationi ⁊ variationi. sed volu
ptates ⁊ diuitie subijciunt fortune. i.
mutationi ⁊ variationi. ergo beati-
tudo nō cōsistit in illis. Maiores sūt
vere ⁊ minores pbant p illō qō scri
ptū est Eccle. i. ē ⁊ alia ifirmitas: quá
vidi sub sole in maluz dn̄i sui: diuitie
ꝯgregate. Ideo Dauid dixit. p̄s. xvj.
Diuitie si affluát nolite. c a. De volu
ptatibus dicit Boeti⁹ de cō. p. lib. iij.
Tristes exitus voluptatū. Iō dicitur
Eccle. xij. ego ecclesiastes fui rex isra
el in hierusalē ⁊ pposui in aīo meo
q̄rere ⁊ inestigare sapiēter de oībus
q̄ fiunt sub sole. Hanc pessimá occu
patione dedit deus filijs hominū vt
occuparent in ea. Et vidi cuncta q̄ fi
unt sub sole. ⁊ ecce vniuersa vanitas
⁊ afflictio spūs. Itez beatitudo saci-
at appetitū hoīs. sed hec supradicta
nō saciāt. ergo i illis vera nō cōsistit
btitudo. dicit Boe. iij. li. de cō. p. bea
titudo ē stat⁹ oīum bonoꝝ aggrega
tione pfect⁹. eccle. v. Auarus nō iple
bitur pecunijs. Et Petrarcha de re-
medijs vtriusq̄ fortune. Auar⁹ aua-
rior fit eo quo plus hz. Igit videt q̄
beatitudo nō ꝯsistat in diuitijs. Aliq
dicebát btitudinē ꝯsistere in delicijs

⁊ voluptatibus Epicuri ⁊ istoꝝ etiā
opinio est falsa. Et ratio huius est.
In illis in quibus animalia conue-
niunt nobiscum in illis non consistit
beatitudo. sed animalia cōueniunt
nobiscum in voluptatibus ergo in
volupta. ⁊c̄. Item ad beatitudinem
sequitur delectatio perfectissima que
resultat ex apprehensione vniuersa-
lis boni. sed delectatio voluptatis
est imperfectissima: q̄ scdm Boetiū
de cōso. lib. iij. Tristes exitus volu-
ptatū. ergo ⁊c̄. Aliqui dixerunt cōsi-
stere in fama ⁊ honore ⁊ isti dicebā
tur stoici: ⁊ isti etiaz errauerūt: ⁊ rō.
Quia gloria que pcedit ab vno ho-
mine in alterū est plurimū fallibilis
Unde Boetius. iij. de cō. Plures ma
gnum sepe nomē ex falsis vulgi opi-
nionibus abstulerunt. Quo qd tur-
pius excogitari pōt. Nā q falso pre.
dicantur nomine: suis ipsi necesse est
laudibus erubescant. Idem. Naz di
gnitas collata improbis nō claros
sed miseros facit. ergo beatitudo nō
consistit in gloria humana neq̄ i ho
nore nec in bono creato. sed i bono
increato: quod est ipse deus. Ad qō
quidē bonū perfectū ⁊ optimū pue-
nit anima mediante morte. ⁊ sic pa-
tet quō melior est mors q̄ vita ⁊c̄.
¶ Scdo dixi q̄ melior est mors q̄ vi
ta ratiōe honoris. Inter cetera q̄ ap-
petit hō in hoc mūdo: appetit honora
ri. sed in hoc mundo nō pōt perfecte
honorari. Et hmōi ratio est: q̄ scdm
Tulliū. honor est reuerētia exhibita i
testimoniū virtutuz. sed hō variatur
q̄ hodie est virtuosus ⁊ cras vitio-
sus. intra illud Job. xiiij. Nunq̄ i eo
dem statu permanet. Et nota etiaz q̄
q̄uis hō semp perseueraret in virtuti
bus in quib⁹ sequit honor. tamē nō
ab oībus honoraret: ⁊ p̄cipue a ma
lis. q̄ mali odio habēt bonos ⁊ eos
vituperát. Figura de scribis ⁊ phari-
seis: qui semp detrahebát honori xpi

⁊ eius fame. Nonnulli eorum aie// bant eum fore bonum: aliqui malũ. Item nota ꝙ quamuis homo hono raretur in vno loco. Tamen in alio non: vbi non esset cognit⁹ nec eius virtutes. Figura de Alexandro ma/ gno qui tamen sicut narrat Seneca Cordubensis. quũ audisset a quodã pħo plures mundos esse ait. Uhe mi hi misero: qui nec vno quidẽ suz po tit⁹ honore vel potes sic dicere: ꝙ oĩa que in mũdo sunt appetunt. vt diui/ tie: dignitates: honores. propter ho norem solum appetuntur. Sed in/ ter cetera q̃ habent reddere magnũ honorẽ homini est mors: qr ꝑ mortẽ corporis aĩa recipit honorem a deo: ⁊ a mundo. A celo qr descendũt an geli ⁊ sancti ad aĩaz sibi sociandã ⁊ cõglorificandaz. Unde officio mor/ tuoꝝ cantatur. Subuenite sancti dei Occurrite angeli dñi. Deinde a mun do: videlicet a clericis ⁊ a populis: et sic ꝑ mortẽ magis honorãtur mor/ tui q̃ viuẽtes sicut ait salomon. Me lior est dies mortis: die natiuitatis. Eccle. vij. Ego magis laudaui mor tuos q̃ viuentes. Et ideo merito di xit. Melior ⁊c̃.

¶ Tertio homo natura appetit sci/ entiam. idest scire tanq̃ ꝑfectionez sui esse. Unde philosophus primo Methaphisice. Omnes homines na tura scire desiderant. Legitur de so/ lone qui quum esset in articulo mor tis audiuit disputantes. ⁊ quo meli/ us potuit caput erexit: quumq; in/ terrogaretur propter quid caput ele uasset ait. vt quum perceꝑo id de quo disputatis: letior moriar. Un/ de Gregorius nazanzenus in apolo gia ait. Optabile mihi est ⁊ perfectuz vsq; ad vltimum discere. Unde qui/ dam philosophus dixit. si alterum pedem in fouea haberem adhuc di/ scere vellem. Sed ad scientiam per/ fectam non potest anima peruenire nisi per mortem. vt inquit apostolus scdo Corinthi. xiij. Nunc cognosci/ mus per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Et ideo me/ lior est mors q̃ vita ⁊c̃. Et hoc soluz intelligitur de bonis ⁊ iustis. qui vir tuose in hac vita vixerunt. Ideo de istis dicitur. Ezechi. ij. Uita viuet ⁊ non morietur. Sap̃. v. Iusti autez in perpetuum viuent: ⁊ apud dominuz est merces eorum. Et quia in christo viuit ⁊ quiescit. Ideo vos parentes eius ⁊ cognati ac amici eius non de/ betis dolere de eius morte. Quoniã preciosa est in ꝯspectu domini mors sanctorum eius. Et si presens defun/ ctus posset loqui: vere exprobran/ do: lugentibus diceret. illud quod scribitur Luce. xxiij. Filie hierusalez nolite flere super me: sed super vos ⁊ super filios vestros. Consolami/ ni ergo secum in domino dicentes. Melior est mors q̃ vita: ⁊ sic ille fa/ ciat vobiscum misericordiam suam qui viuit ⁊ regnat in secula seculo/ rum. Amen.

Sermo xxiiij.

b **Eneom**

nia fecit. Mathei. vij. Se/ cundum sententiam ⁊ doctrinã phi/ losophi. Diuerse cause habent diuer sos effectus. Nam homo generat ho minem: oliua oliuam ⁊c̃. Et si causa est bona: generat bonum effectum: ⁊ mala malum effectum. Unde Ma thei. xij. ait ipse saluator. Bonus ho/ mo de bono thesauro cordis sui pro fert bona. hanc etia z sententiam ha bemus. Mathei septimo. Nõ potest arbor bona malos fructus facere: neq; arbor mala potest bonos fru/ ctus facere ⁊c̃. Quum igitur homo iste enim fuerit bonus in vita sua: ⁊ bonam vitaz duxerit: sequit ꝙ bona

opera fecerit: sicut dicit verba ꝓposi
ta. Bñ oia fecit. In qbus verbis duo
tanguntur de hoc homine.
¶ Causa operationis.
¶ Causa delectationis.
¶ Quantũ ad primũ sciendũ est ẞm
phm: ꝙ finis mouet semp agentem.
Exemplũ victoria que est finis belli:
mouet exercitũ ad pugnanduz. Silr
mouet habitatio q̄ est cā qua fiat do
mus magisteriũ ad faciendā domũ.
Quũ pncipiuz in opabilib⁹ sit bonũ
& assecutio talis boni sit finis ꝓpter
qđ oia appetũt bonũ: hic est ꝙ vnus-
qsqꝫ mouet ad operāduz bonuz siue
apparēs siue existēs bonũ eniz appa
rēs tm̃, adeo est deceptiuũ sicut ē bo
nũ tēporale qđ delectat mltos. Et iō
multos decipit. Nā auar⁹ appetit bo
nũ pecunie: & in ipsa ponit finem ac si
esset pfectũ & vltimũ bonũ. Luxurio
sus appetit voluptates. Supb⁹ hono
res & dignitates: sꝫ qꝛ tales a tali ap-
parēte bono decipiunt. iō arguit eos
Gre. d. Momētaneũ est qđ delectat
eternũ vero qđ cruciat. Silr sapiens
hec plenissime intelligens. Prouer.
xiiij. ait. est via que videt hoi iusta:
nouissima aũt ei⁹ deducũt ad mortē
Bonũ autē veꝝ est ipse de⁹ q cōtinet
oē bonũ extra quē nō est bonũ. Hoc
bonũ cognouit Philippus: quũ di-
xit ad xp̄m. Dñe oñde nobis patrez
& sufficit nobis. Est eniz de⁹ tale bo-
nuz: qđ bñ sufficit habēti. Immo hꝫ
replere & saciare oia in quo est. Uñ
qdā sctũs Ni. fallor. Aug. ait. Ualde
auarus est cui non sufficit de⁹. Istud
eniz bonũ debet mouere ad bñ ope-
randũ: qꝛ qñ aliqs expectat recipere
aliquaz magnam remunerationem
pro labore suo ille labor nō ē sibi gra
uis: sed patiēter portat. qꝛ dicit Gre.
ꝙ cōsideratio premij minuit vim la-
boris. Exemplũ de Iacob. qui serui-
uit patruo suo Loth septē annis pro
Rachel & videbantur illi dies pauci
pre amoris magnitudine. Gen. xxix.
Sic spiritualiter loquendo. quando
aliquis homo. Sanctus considerat
remunerationem & gloriā paradisi: q̄
veris fidelibus est promissa & prepa
rata: qcqd laboris vigiliarũ & absti-
nētiaꝝ ieiunoꝝ infirmitatũ & hmõi
patitur totum patienter portat pro-
pter spem quaz hꝫ ad illa delectabi-
lia supernoꝝ. Et hec est causa quare
iste libenter ieiunabat: ibat alacris &
libenter ad ecclesias: elemosynas fa
ciebat. Sciebat quidē mensam eter-
ni conuiuij sibi preparataz. Sciebat
insuper ꝙ ad illas epulas erat inuita
tus: iuxta illud Luc. xiiij. Ubi ait do-
minus nuptiaruz. Omnia parata sũt
venite ad nuptias. Et ideo in hora fe
licis exitus sui potuit pius & miseri-
cors deus dicere illi: quod dixit ami
co suo Moysi. Exo. 33. Ueni osten-
dam tibi omne bonum. ¶ Scđz qđ
de hoc homine considerare habem⁹
est causa dilectionis. Pro cuius de-
claratione sciendũ est ꝙ quanto ser-
uus studet facere voluntatē domini
sui: & plus sibi placere: tanto magis
ab ipso domino suo diligitur. Unde
salomon Prouer. xiiij. Acceptus est
regi minister intelligens. Ita ad pro
positũz sint. Quanto magis aliquis
studet facere voluntatez domini no
stri Iesu xp̄i: Tanto magis est acce-
ptus illi: etiam magis in amore con
iunctus. Quod autem hoc sit veruz
ipse auctor veritatis ꝓbat Mat. xij.
Quicũqꝫ fecerit volũtatē. p. m. q. i. c.
est ipse me⁹ frater: & soror: & mater ē
Magna est dignitas esse frater vni⁹
Ducis. Regis. Marchionis. Impe-
ratoris. sed per adimpletionem vo-
lũtatis diuine multo gloriosior & di
tior efficit: qꝛ filius adoptiōis Regis
& Imperatoris fit iesu xp̄i: & qꝛ hic
studuit facere eius voluntatem: ideo
credendum est ipsum in celo cum eo
gaudere. Amē. Sermo xxiiij.

m **Odicum**

plora sup mortuũ. Eccle. xxij. sũt ali‑
q̃ ita vltra modũ ⁊ iordinate diligẽ‑
tes filios vel ꝓpiquos ⁊c. ꝙ qñ mo‑
riãtur irremediabilr plorãt ⁊ vix cõ‑
solationẽ recipiũt: sed dicũt quodã‑
modo id qđ hẽtur. Geñ. xxxvij. De‑
scẽdã ad filiũ meũ lugens in infernũ
Ut ergo hij a tali amaricabili fletu
reuocentur duas notabiles conside‑
rationes declaro.
¶ Pria ꝯsideratio diuine volũtatis.
¶ Scđa ꝯsideratio diuine largitatis.
¶ Quãtum ad primum dico: ꝙ con‑
sideratio diuine voluntatis facit mo‑
dicum plorare super mortuum. De‑
bemus nanq̃ esse concordes cũ di‑
uina voluntate ſm sentẽtiã docto‑
rum ⁊ theologicoꝝ ⁊ iusticiarum. in‑
ter quos est. s. Tho. in questionibus
de veritate: q. xxiij. ar. viij. ⁊ in pmo
sentẽtiaꝝ dist. xlviij. ar. pmo. Hẽtur
ẽt in decretis. xiij. q. ij. cap. q̃ prepo‑
sterum vbi dicit Ciprianus: qđ ppo‑
sterum est q̃ peruersũ vt quũ dei vo‑
luntatem fieri postulamus: qñ euo‑
cat nos: ⁊ accersit de hoc mundo nõ
statim voluntatis eius imperio pa‑
reamus: sed obnitimur ⁊ oblucta‑
mur: ⁊ more seruoꝝ ad cõspectũ do‑
mini cum tristicia pducimur: ⁊ volu‑
mus ab eo pmijs celestibus honora‑
ri: ad quẽ venim⁹ inuiti. Idipſũ quoq̃
Señ. itellexit ꝙ parẽdum sit volũta‑
ti dei q̃ scribẽs ad lucillũ sic ait. Pla‑
ceat homini qcq̃d placet deo. Quũ
igitur volũtas diuina sit pma ⁊ sum‑
ma causa omnium que fiunt in hoc
mundo cuius alia causa querẽda nõ
est scđ3 magistrũ sentẽtiaꝝ: loco pri‑
mo di. xlv. Et scđ3 beatũ Tho. prima
parte. q. xix. ar. iiij. Quare ergo de‑
bemus contristari si deus voluit vo‑
care ad se filium tuum: vel quẽlibet
alium: vnde nota. ꝙ Aug. ait li. đ ve‑
ra religione: qui pfecte deum diligit
nõ affligit̃ morte alicuius. De⁹ autẽ
est dñs viuoꝝ atq̃ mortuoꝝ. Uerũ
est ꝙ possum⁹ aliquantulum flere in
morte amicorum: sed non multum
contristari: ex quo deo sic placitũ fu‑
it: vnde Hyero. de verbis pauli de
morte filie sic ait. Bon⁹ est de⁹ ⁊ om‑
nia que bon⁹ facit bona sint: necesse
est: mariti orbitas irrogatur: plango
quod accidit: sed quia deo sic placet
equo animo sustineo. vnicus raptus
est filius durum quidẽ sed tolerabi‑
le: quia hunc ille sustulit qui dederat
hec ille. neq̃ enim per planctum no‑
stros possumus mortuos suscitare
Et iđ fatuũ est. Hanc rationẽ allega‑
bat Dauid. ij. Reg. cxxij. Quũ filius
sibi charissimus lãgueret flebat: nec
capiebat cibũ. Quã aũt mortu⁹ fuis‑
set comedit vestiuitq̃ se vestib⁹ rega‑
libus: ⁊ consolationem accepit. Cui
quũ serui admirãtes de hoc dixissent
quum infans viueret: ieiunabas ⁊c.
respondit. quum adhuc viueret ieiu‑
naui ⁊c. Dicebam quis enim scit si
forte eum donet mihi dominus: nũc
autẽ quia mortuus est: quare ieiu‑
no. Nunquid potero eum ampli‑
us reuocare. Ego vadã magis ad
eum. Ille vo non reuertetur ad me
⁊ cõsolatus est Dauid. Nos enĩ si nõ
possumus penetrare voluntatem di‑
uinam: vt illã intelligamus: quare
faciat istũ mori: ⁊ illũ viuere: debe‑
mus: tamẽ scire ꝙ bñ oĩa disponit: ⁊
sapiẽter: qꝛ ſm Aug. sepe offenditur
deus ne offendatur amicus. Ideo di‑
spositiõe diuina sepe cõtingit: vt filij
qui nimis carnaliter diliguntur sub‑
trahãtur quatenus affectiões nostre
libentius in deum transferantur.
¶ Secundũ ꝙ cessare facit ⁊c. est cõ‑
sideratio diuine largitatis: quã nob
preparauit post hãc miserabilem vi‑
tam. Dum enĩ hic sumus subiecti su

mus multis miserijs ⁊ afflictionib⁹:
⁊ verā qetē hr̄e nō possum⁹: vn̄ Aug.
de visitatōe infirmoꝝ dicit. Quis nu
merare posset pn̄tis vite molestias.
Esurire sitire calere algere lassari ⁊ i-
numerabilia que ex ip̄a cōsuetudine
nobis domestica sūt: deniq̄ʒ cū auda
cia pnūcio: q: ꝑncipiū vite hominis
initiū doloꝝ est: ⁊ iō hō moriēdo fit
de seruo dn̄s: cert⁹ de dubio de mise-
ro beat⁹. Istud nō ignorauerunt phi
antiq: q̄ in ortu pueroꝝ flebāt: i mor-
te gaudebāt significātes: ꝙ hō ad la-
borem nascitur: ad regeʒ aūt morit.
Et ideo modicum ⁊c.

Sermo vigesim⁹ quintus.

ſ

Piritus

eleuauit me: ⁊ adduxit in hierusaleʒ.
In visiōibus dn̄i. Ezechiel. viij. Sētē
tia est angelici doctoris ⁊ scrutatoris
secretoꝝ dei. s. Tho. xxij. q. clxxv. ar.
ꝑmo ad secūdū ꝙ ad dignitatē hois
ptinet: ꝙ ad diuina eleuet: ex hoc ip̄o
ꝙ hō factus est ad imaginē dei. Hoc
eni ip̄e nō potest per ꝓpriaʒ virtuteʒ:
sed p grāʒ dei. Vn̄ subdit. s. doctor rō
nē. d. q: bonū diuinū excedit in īfini-
tum facultatē humanā: iō idiget ho-
mo vt supnaturaliter ad illud bonū
capescendū adiuuetur ꝙ fit p q̄dcūq̄ʒ
bn̄ficiū grē dei. hec ille. Quū igit iste
fuerit deo vnitus p grāʒ: vt credim⁹
fuit a spiritu dei eleuatus: ⁊ potuit di
cere in hora transitus sui. cum Eze.
spiritus ⁊c. ad duo videnda.

¶ Primū nature sue pulchritudineʒ.
¶ Scōm oipotētis dei maiestatē.
¶ Dico ꝑmo ꝙ aia istius est eleuata
ad vidēdum suā ꝓpriā pulchrituinē.
Quādiu eni aia nr̄a ē circūdata hoc
mortali corpore nullo mō pt videre
suā pulchritudinē: q: qcqd videmus
opʒ p organum corpale videre q̄d est
mō terrenū corpale ⁊ vile ⁊ obscurū

Sed post quū aia liberatur a corpo
re mortis huius: statī intelligit suaʒ
pulchritudinē: que trāscēdit oēm for
mositatē mūdi huius: vnde ar. ꝑmo
ethi. Bona aie sūt maxime bona. Et
vij. Poli. Bonū anime ꝓciosius ē oi-
bus bonis. ⁊ Aug. in libro de quali-
tate declarās aie decorē ait. Quēad-
modū fatēdū est aiaʒ humanā nō eē
q̄d deus ita ꝓsumendū est: nihil inter
oia que creauit de⁹ ipsi deo eē ꝓping-
us: ⁊ iō Dauid cōtēplando cur in ob
scuro aiam suā quātis bonis eēt do
tata exultans spū ait. Venite ⁊ vide-
te oēs qui timetis deū quāta fecit ani
me mee. ps. lxvij. s. quot dōis eā deco
rauit quot potētijs quot virtutibus
⁊ ornatu: ⁊ hoc est q̄d dicit dn̄s ipse
loquēs ad aiam rōnaleʒ. Ezech. xvi.
Unxi te oleo ⁊ vestiui te discolorib⁹
⁊ calciaui te iacincto. ⁊ cixi te bysso
⁊ idui te subtilib⁹ ⁊ ornaui te ornamē
to. Nō credatis ꝙ isti ornatus aie sint
ex vestibus materialib⁹ q: aia nō vti
tur talib⁹ ornamētis: sʒ spūalib⁹ ⁊ di-
uinis donis que animā faciūt splēdi
dam ⁊ corruscātē plus cūctis syderi
bus. Quapropter quum iste viderit
nūc tātā formositatē nō est plorādū.
¶ Scōm spūs dei ⁊c. Ad vidēdū lu
men eternū ⁊ splēdorē oipotētis dei
in quē cōtinue desiderāt angeli cōspi
cere est ista conclusio in thelogia ap-
probata p fidē. ꝙ aia rōnal' exn̄s de
corpe sine macula peccati statim cō-
iungitur deo ⁊ p gratiā ⁊ per beataʒ
fruitionē. ⁊ videt ⁊ cōtemplatur na-
turā ⁊ essentiā magni dei. Et hoc ē ꝙ
declarauit Jo. in ꝑma epistola. ca. iij.
Dicens videbimus eū facie ad f. sicu
ti est. Uidere eni deū sicuti est. est vide
re deū essentialiter ⁊ nō per visioneʒ
imaginariā vel fantasticā sicut expo
nunt doctores ⁊ maxime Tho. pria
parte. In qua q̄dē visione diuina ꝑn
cipaliter cōsistit tota felicitas: ⁊ gau
dium beatoꝝ: q: ip̄a est summū bo-

num ꝛ solũ essentiale bonũ qꝺ ab oi bus desideraꝭ sicut fateꝭ Arist.j.ethi. bonũ oia appetũt hinc ẽt Ansel.cõtẽ plãdo illã ieffabilẽ eẽntiã diuinã exci tat aiam suã.d.Excita te nũc qſo aia mea ꝛ erige parũper totum intelle ctum tuũ:cogita quãtũ potes quale: ꝛ quãtũ sit illud bonũ:si eni singula bona delectabilia sũt cogita quãtuꝫ sit illud bonũ qꝺ cõtinet oia bona nõ qualiter in rebus creatis expiris:sed tãto differẽter quãto differt creatoꝛ a creatura.si enĩ est bona vita creata: ꝙ bona ẽ vita creatrix. Deniqꝫ si ma gne ꝛ multe sint delectatiões in reb⁹ delectabilibus:quãta ẽ delectatio in illo q fecit illa delectabilia:ꝛ qꝛ h̄ no ster. N. vixit virtuose ꝓm ꝙ fuit mihi facta relatio. hic narra ṽtutes ꝛ vitã quum ergo bñ vixerit merito dicere põt verba in pncipio sermonis assũ pta spũs eleuauit me: ꝛ adduxit i hie rusalẽ in visionibus dñi ad videndũ .s.aie mee pulchritudinẽ ꝛ oipotẽtis dei maiestatẽ ad quã ꝛc. Amẽ.

Sermo vigesimo sexto.

n Obilis abijt in regionem lõginquã accipe sibi regnũ. Luc.xix. Presens vita sicut expiẽtia ipa mater rex demonstrat est tota plena angu stijs ꝛ afflictiõibus. vñ Salomõ hec ex corde cogitãs: quãuis plus oibus pncipibus afflueret diuitijs q̃ h̄ pos sũt hũ ait eccle.i. Ego ecclesiastes fui rex in hierusalẽ ꝛ ꝓposui in aio meo querere ꝛ inuestigare sapiẽtia:de oi bus que fiũt sub sole ꝛ ecce vniuersa vanitas ꝛ afflictio spũs. quapꝛopter quilibet sapiẽs itnẽdo istas miserias abũdare deberet quantũ põt saltẽ in animo istum mũdũ relinquere ꝛ ad aliã pinguioꝛẽ trãsire. scꝫ ad patriam beatã sicut fecit iste de quo ait the ma nostrũ. Et de quo possumus ver ba ꝓmissa dicere. Nobilis ꝛc. Dupli ci ex causa hic est laudandus.

¶ Primo ex sanguinis nobilitate.

¶ Scđo ex moꝝ honestate.

¶ Dico ꝓmo ꝙ iste est laudãdus ex nobilitate sanguinis vel parentele. Est eni sententia Crisosto. sup math. ꝙ nobilis dupliciter consueuit: vno modo qs diciꝭ nobilis qui est legiti me natus ex patre nobili: sed in seipo est viciosus talis est nobilis nuncu patiue tñ: qꝛ ꝓm famam vulgi insi pientis. Nam apud vere sapientes ta les vitiosi minime nobiles sunt quia amittunt suã nobilitatẽ ex vitiosa vi ta ipoꝝum sicut innuit ꝓpheta in. ps. xlviij. Homo quum in hoꝛe esset nõ intellexit: ideo ꝓpter eius peccatũ cõparatus est iumẽtis insipientibus ꝛc. Et ideo postq̃ perdidit suam di gnitatem per peccatum deus eiecit illum de paradiso ꝛ tanquam vilem deputans dixit in sudoꝛe vultis tui. u.p.t. Istis etiam egregie loquitur Lact.li.y. De institu. repꝛehẽdendo.d. Homines ꝛ nominis sui ꝛ rationis obliti oculos suos ab alto deijciunt Ille nobis vultum sublimen dedit: vos in terram curuamini tanq̃ vos peniteat non quadrupedes esse na tos. Dum enim miseri volutamini: quum deoꝛsuꝫ queritis: quod in sub limi querere debuistis. Isti cadunt de dignitate sicut fulgur de celo co ruscans Ouidi.meth.j.pronaqꝫ ꝛc. Querit philosophus.iiij.metha. quũ sit quod fulgur compositũ sit ex va poꝛe igneo ex magna parte sui: ꝛ de natura ignis sit ascendere: quare ad ima descendat ꝛ non magis ascen dat. Et respondet quod hoc accidit qꝛ habet secum modicũ vaporis ter re: cuius naturam magis sequiꝭ: cuꝫ strepitu ꝛ fetoꝛe sic fatui multi. Nam nobilioꝛẽ ꝑtem.s. aiãm sequi debe rent: cuius natura est sursum ascen dere: sed miseri vilioꝛem ꝑteꝫ.s. coꝛ

pus sequuntur implicando se vitijs
carnalibus. Ideo subito cum strepi/
tu ad infima inferni descendũt: sicut
attestatur ꝓpheta in .ps. ix. Perit me
moria eoꝝ cũ sonitu ⁊c. ¶ Secũdo
ex moꝝ honestate. Dicit. n. Cri. Ubi
supra ꝙ nobilis scḋo modo dr: q est
natus ex parẽtibꝰ bonis in dignitate
cõstitutis: ⁊ est virtuosus: ⁊ isti vir/
tuosi dicũtur nobiles ꝓprie. Hꝫ autẽ
nobilitas ẜm sapiẽtes singularẽ pro
prietatẽ ⁊ inclinationẽ ad bene ⁊ ho
neste viuendũ: vnde narrat scriptu/
ra .ij. Macha. vi. de illo nobili scriba
Eleazaro, ꝙ potius voluit mori quã
subditus esse peccatoribus. Domi/
nus ẽt Albertus magnus in suis pol
liticis ait ꝙ adolescẽs quidam nobilis
fuit captus a barbaris. ⁊ cogebatur
facere opa seruilia: ⁊ puer ex nobili/
tate animi talia ferre nõ valẽs caput
fregit in muꝝ ⁊ mortẽ petiuit ⁊ in fi
ne cõstitutus ait. Nõ seruiã: nõ serui/
am. Et quid de illo nobili pñcipe re
ge francoꝝ Ludouico dicemus q ita
nobiliter vixit: q nunꝗ̃ ꝑ aliqḋ pec/
catum mortale diabolo seruiuit: qa
qui facit peccatũ seruus est peccati.
Et dicebat filijs: ꝙ potius eos vellet
videre mori. quã aliquando peccare
mortaliter. O quã sunt laudãdi tales
nobiles apud deũ ⁊ apud homines:
qr ⁊ si nobiles sunt nobiliter viuũt.
Unde Diogenes phs. Nobilitas ho
minis mẽs. ⁊ deitatis imago. Nobi/
litas hominis virtutũ clara ꝓpago.
N. h. diuinũ colere cultũ. N. h. ad ce/
lum tollere vultũ. N. h. aĩum refrena
re supbum. N. h. nature. Iura tenere
N. h. nisi turpia nulla timere. Et qua
re multi cadunt in peccati spurcitiã
nisi ꝙ nõ respiciũt ad suã generosita
tem: quod si aspicerẽt raro vel nũꝗ̃
peccarent. quum igitur iste. N. fuerit
nobilis genere: ⁊ eius etiã parentela
declarat nobilior moribus ⁊ hone/
state: merito erat iste a nobis hono/
randus: sicut nũc credimus honora
ri ab angelis in vita eterna. Amen.

Sermo vigesimo septimo.

t

Tolle ani

mam meã. iij. Reg. xix. Nõ est dubiũ
ꝙ si volumus inuestigare naturas re/
rum creataꝝ in pꝛima fronte: hec locu
tio sancti ꝓphete Helie videtur pau/
lulum extranea: ⁊ ipse propheta vi/
debitur nobis cõtrarius: ⁊ oĩbus re
bus. qm̃ oẽs res animate naturali/
ter fugiunt mortẽ ⁊ faciũt de vltima
potẽtia ne pereant: ⁊ incipiẽdo a re/
bus animatis aĩa rationali: sicut est
homo videmus per experiẽtiã: ꝙ ho
mo vt euadat mortem: ponit millies
i die si opus est corpꝰ ꝓpriũ inter lan
ceas ⁊ enses: ⁊ vt recipiat vitam cor
poralem abijcit ⁊ respuit quicquid sub/
stantie hꝫ: quod patet quãdo sũt isir
mi. Pellẽ enĩ pro pelle ait. Job. ij. Et
cuncta que possidet dabit homo pro
anima sua. Uidemus quoqꝫ aĩatas
res anima sensitiua: vt bruta fugere
naturaliter mortẽ ⁊ naturaliter fuge
re illos q volũt sibi inferre mortem.
Agnus videns lupũ fugit lupus leo
nẽ. Musca colũbã colũba accipitrẽ.
pulli miluum lepus canẽ qr natura/
liter cognoscunt esse sibi infensos: ⁊
hostes. similiter animatas anima ve
getatiua: sicut arbores herbe plan/
te. ꝙ ꝓpter conseruationẽ suã nitun/
tur celare radices sub terra: in quibꝰ
consistit earum vita. ⁊ hoc est ꝙ di/
cit Boetius i tertio de conso. psa. xi.
Omne nanqꝫ animal tueri salutẽ ni/
titur ⁊ laborat. mortẽ vo pernitiẽqꝫ
deuitat. sed noster ꝓpheta Helyas in
psona cuiuslibet iusti vadit querẽdo
mortẽ ⁊ clamat omnipotẽti deo: ꝙ
velit tollere aĩam suam a corpore ꝓ/
pter vnã causam rationabilẽ: ⁊ ista
causa est possessio omnium bonoꝝ

Pꝛo cuius declaratione ſcienduꝫ eſt
ꝙ in hac vita nō ē pſona. que poſſit
dicere. Ego hēo vitā bonā ⁊ nihil de
eſt mihi. Ego ſum contentus qm̄ qui
poſſidet vnū bonū: non poſſidet alte
rum. Et multotiens ſi qs hꝫ vnuꝫ di
em bonū: hꝫ mille malos. Et hoc eſſe
verū atteſtaṫ. Boetius. 2. de cōſ: Pꝛo
ſa. iiij. Anxia enim eſt res humanoꝝ
cōditio bonoꝝ vt q̄ vel nunquā tota
ꝓueniat. vel nunquā ꝑpetua ſubſiſtat
Huic cēſus exuberat. ſꝫ ē pudoꝛi dege
ner ſanguis. Hūc nobilitas notū fa
cit. ſꝫ anguſtia rei familiaris mallet
eē incluſus ⁊ ignotus. Ille vtroqꝫ cir
cūflu᷒ vitā celebꝛē defleṫ: Ille nuptijs
felix. oꝛbatus liberis alieno cenſum
nutrit heredi. Alius pꝛole letus. filij
filieue delictis meſtus illachꝛymat.
Jccirco nemo facile cuꝫ foꝛtune ſue
conditione cōcoꝛdat. Ineſt enim ſin
gulis qđ inexpertus ignoꝛet: quod ex
pertus exhoꝛreat: hec iſte. Sed ecōtra
in alia vita. Perſona hēbit omne bo
num. poſſidebit oē bonuꝫ: qm̄ poſſi
dēdo ſummum bonū ipm fontē oīs
boni: poſſidebit oīa alia bona crea
ta. Atteſtante. Ber. qui ait in medita
tionibus. Ibi habemus deū. q̄ ē ſum
mū bonū: ſumma felicitas. ſumma
iocunditas. ſumma libertas. perfecta
charitas. eterna ſecuritas. Ibi ē vera
leticia: plena ſcientia omnis plenitu
do. ⁊ omnis beatitudo. Eſt ibi pax.
bonitas. pietas. lux. virtus. honeſtas
gaudia. leticie. dulcedo. vita peren
nis: gloꝛia. laus. requies. amoꝛ ⁊ cō
coꝛdia dulcis. Ipſe deus placet. ⁊ ꝓ
pter ſe ſufficit ad mercedem: ſufficit
ad pꝛemium. Nec extra illū aliquid
aliud eſt: nec queritur: qꝛ totū in illo
inuenitur: quicquid deſideraṫ hec ille
Hec enim cōſiderās hō iuſtus: his il
lectus infeſtat cum pꝛopheta Helya
omnipotentē deū. dicendo continue,
Tolle animam meā. Quapꝛopter ſi
nos volumus chariſſimi virtutes ⁊
bonas operationes huius noſtri. N
cōſiderare: qui moꝛtuus eſt: ⁊ quō i
fine cū gratia dei confeſſus eſt ⁊ cōi
catus: ⁊ quā deuote acceperit oīa ſa
cramenta eccleſie poſſumus firmiter
tenere: ꝙ fuerit de numero hoꝛū ho
minū: qui cū helya querūt trāſire ex
hac vita ⁊ valle miſerie ituri ad illā.
vbi ē oē bonū: xp̄s q̄ eſt bn̄dictus in
ſecula ſeculoꝛū. Amē. Ser. xxviij.

e **Stote pa**

rati. Matth. xxiiij. Uel Leui. xij. Deſi
derans miſericoꝛs deus continue ſa
lutē noſtrā. ⁊ videns ꝙ nunquaꝫ co
gitamus de moꝛte. ⁊ non cogitando
non facimus aliquam pꝛeparationē
nec aliquod bonum recolit nobis in
pꝛeſentiarum noſtram ſalutem. Di.
the. pꝛeaſſumptum. Eſtote ⁊c. Di
ſcurrens ſacrā ſcripturā inueſtigāſqꝫ
p illā inuenio. ꝙ quilibꝫ dꝫ ſtare ꝑpa
ratus expectādo moꝛtē pꝛopter tria.
¶ Pꝛimū eſt tp̄is moꝛtis icertitudo
¶ Scōm eſt loci moꝛtis incognitio.
¶ Tertio eſt modi moꝛtis ignoꝛatio
¶ Pꝛima ergo cauſa: quare debem᷒
ſtare parati: eſt incertitudo tempo
ris moꝛtis. Eſt enim moꝛs incerta q̄
tum ad tempus. Non enim vel fuit
vnquam aliquis in hoc mundo tam
iuſtus aut ſanctus qui ſue potuerit
certe ſcire terminū vite: niſi per reue
lationē diuinā. aut i qua etate debeat
moꝛi vel in fantia. vel pueritia: vel i iu
uētute. vel i ſenectute: vel i eſtate: vel i
hyeme. Et hoc ē qđ dꝛ. Job. xxxij. Ne
ſcio q̄diu ſubſiſtā. ⁊ ſi poſt modicū
tollat me factoꝛ meus. Et ꝓpter hoc
chꝛiſtus ammonebat diſcipulos ſu
os. d. Matt. xxv. Uigilate: quia neſci
tis diem neqꝫ hoꝛam. Et rō eſt quare
eſt ita occultum homini tempus vi
te ſue: ⁊ moꝛtis. ſecundum Auguſti.
Ut hō ſemper dubitando de moꝛte

semper inueniatur paratus in hac
vita ad mortẽ. Vñ dicit in quadam
epistola. Nescis qua hora mors veni
at. semꝑ vigilia. vt quũ venerit para
tũ te inueniat. Latet vltimus dies. vt
obseruent oẽs dies. Sero parantur.
remedia quũ mortis imminẽt ꝑicu-
la. Itẽ sup ꝑs. ci. Ne desperatõe hoies
peius viuerẽt. ꝓmisit xp̄s portũ idul
gẽtie. Et ne in ea spe venie peius viue-
rent: fecit diẽ mortis incertũ. Prudẽ
tissime vtrũqꝫ cõstituẽs: ⁊ reuerten-
tes quo rapiant: ⁊ differẽtes quo ter
reant. Ergo iã bene viue. Cras inqs
bñ viuã. Indulgẽtiã tibi deꝰ ꝓmisit:
crastinũ diẽ nemo tibi ꝓmisit. Si he
ri male vixisti: bene iam viue hodie.
Stulte hac nocte auferet a te anima
tua. Nõ dico q̃ ꝑparasti cuius erunt.
sꝫ ꝑm ꝙ vixisti vbi eris. Et hoc ip̄m
dr̄ de pe. di. vij. cap. si qs positus ⁊c.
Quũ igit tp̄s mortis incertuꝫ sit: oi
hora estote parati. ¶ Secũda causa
quare q̃libet ꝑsona dꝫ stare parata: ẽ
loci mortis incognitio. Vñ dr̄ ꝓuer.
x. Nesciũt hoies vbi corruãt. nesciũt
enim an debeãt mori in terra: an in
mari: in domo: vel in agro: vel ĩ ciui
tate ⁊c. Et hoc nõ fecit ob aliam cãꝫ
eternus deꝰ: nisi vt hõ cognoscat su-
am virtutẽ. suã potẽtiã suũ brachium
esse vbiqꝫ. ⁊ cognoscẽdo: vbiqꝫ eum
timeat. Unde de seipso dicit. ps. cx-
xxviij. Quo ibo a spũ tuo ⁊c. Usque
dextera tua. Postq̃ igit locus mor-
tis nostre ẽ ita incertus: debemus fa
cere sicut ille q ꝑdit aliquã rẽ: q ẽ cer
tus ꝙ res ꝑdita est in aliquo loco: et
tñ qꝛ nescit: quis sit ille locus: querit
in oi loco. Sic ⁊ nos: qꝛ nescimꝰ lo-
cum mortis nostre: debemꝰ in oi lo
co esse parati: expectãdo ip̄am. Et h
est ꝙ dicit Seneca ad lucillũ. Incer-
tũ est quo loco mors te expectet: tu
vero eã in oi loco expecta. Et. B. in
meditationibus. Certũ ẽ ꝙ morieris
incertum ẽ quo: aut qñ: aut vbi: qm̃

vbiqꝫ mors te expectat. Tu quoqꝫ si
sapiens es: eã vbiqꝫ expectabis. Esto
te ergo parati. ¶ Tertia cã quare dꝫ
q̃libꝫ eẽ paratꝰ: ẽ modi mortis igno
ratio. De hac cã loquit. Eccle. ix. Ne
scit finẽ suũ hõ: sꝫ sicut pisces capiun
tur hamo: ⁊ aues laqueo. sic capiun
tur hoies in tp̄e malo. nescit enim si
moriat in gr̃a vel in pctõ si diues: vel
pauꝑ: sanus: an infirmꝰ ⁊c. nec etiaꝫ
scit hõ q̃uo erit eiꝰ finis: qm̃ alij com
burunt: alii suspẽdunt: nõnulli deca
pitant. aliqui suffocant. aliqui fame
occũbũt. ⁊ siti. q̃dã in carceribꝰ. qui-
dã ferro. q̃dã peste. q̃dã gelu. quidaꝫ
estu. Et hmõi similibꝰ. Vñ ait Prosp
Ferro. peste. fame. viclis. algore. ca-
lore. Mille modis miseros mors ra
pit vna viros. Et sic varij sunt euen-
tus. ⁊ modi mortis. ⁊ ignoti fines.
Et rõ huius incertitudinis ẽ. vt hõ co
gnoscat ip̄m deũ eẽ dñm mortis. Ui
demꝰ eni qñ aliqs hꝫ dominiũ alicu
ius rei. vtitur ea re: vt vult. Exẽpluꝫ
si quis haberet vnũ equũ vteret eo
quum liberet. aliqñ equitãdo. aliqñ
portãdo ligna. ⁊ hmõi. Sic ⁊ eternꝰ
deus. quũ sit dñs mortis. vtit pluri-
bꝰ: ac varijs modis mortis. Qđ ap-
te ostẽdit in suis martyribus: sicut re
citat aposto. Hebre. xi. Alij aũt distẽ
ti sunt non suspientes redemptioneꝫ
vt meliorem inuenirent resurrectio-
nem. Alij vero ludibria experti: insu
per ⁊ vincula ⁊ carceres. Lapidati
sunt sauciati sunt. in occisione gladij
mortui sunt ⁊c. Qua propter estote
parati vt cum venerit dominus. i. ip̄a
mors. que ad nutum dñi venit. ⁊ pul
sauerit ianuam cordis vestri confe-
stim aperiatis ei: sine timore impeni-
tentie. Que fuerũt verba assumpta.
Pensando ⁊ enim cõtinue amicus
⁊ charissimꝰ noster. N. hãc incertitu
dinem mortis quãtum ad tempus.
locum ⁊ modum: sicut homo sapi-
ens ⁊ prudens studuit continue pro

posse suo stare paratus meditationibus. virtutibus ⁊ bonis opib⁹ suis. Hic narra vitam. ⁊ finē suū. ⁊ in fine suo se muniuit armis fidei: ꝯtritionis. cōionis ac aliorum sacramentorū ecclesie: vt securus abiret. Quā obrem credere possumus. ꝙ sit in vita eterna. ⁊ fruatur nuptijs spiritualibus cū illis virginib⁹. de quib⁹ dicit Matth. xxv. Que parate erāt intrauerunt cū eo ad n. velimus ⁊ nos carissimi continue stare parati. vt mereamur gustare de illis nuptijs vite eterne. amen. Sermo. xxix.

m Elior est

dies mortis. die natiuitatis. Eccle. vij. istud ṽbū qđ ꝓposui. ē sapiētis Salomōis. q dic. ꝙ melior est dies mortis die natiuitatis. ⁊ tñ oēs gaudēt i natiuitate. ⁊ dolent i morte. Uñ hoc ṽbū vr mirabile. ⁊ q̈si incredibile. ⁊ tamen in veritate est ita vt dicit salomō. oīs sapiā data est ei a deo ⁊ non ab homine ita ꝙ eius sapiā nunq̄ errauerit. si. n. dixero tibi ꝙ nix sit alba. ⁊ carbo ignis niger istud approbatione nō indiget: quia oculus hoc ꝓbat. ⁊ indicat. Itē si dixero tibi. ꝙ mel sit dulce. ⁊ fel amarū. hoc silr nō opȝ ꝓbare: q̄ gustus hoc ꝓbat. Sȝ qñ dico tibi. ꝙ melior ē dies mortis. d. n. non credis mihi: q̄ natulr omnes fugiūt mortē: ⁊ q̄runt vitā. Et tñ hoc ꝓbo. ⁊ ꝓbo sic. Melior ē finis. q̄ ea q̄ sunt ad finē. i. melior est res finita ꝑfecta q̄ illa que debēt ꝑfici. vt ait Salomō. Melior est finis oratiōis: q̄ ꝑncipium. ⁊ etiā ſm phūȝ. ij. physicorū. verbi gratia. Melior est colligere. seu metere. q̄ seminare: q̄ seminam⁹ ad hūc finē: vt colligam⁹. Et huius. Similiter est de morte ⁊ natiuitate hoīs. Homo enim nascit vt mereatur bonuȝ: siue malū: penā vel gloriā. Hoc autē homo in morte recipit siue bonū: siue malū: ſm illud. Apoc. xiiij. Opera enim illoꝝ. s. i. igitur patet ꝙ melior est. d. m. d. n. Et hoc ꝙ sit verum demonstratur per triplicem rationeȝ.

¶ Primo propter cōdicionis hominis incertitudineȝ.

¶ Secundo propter multorum periculorum ereptionem.

¶ Tertio propter eterne beatitudinis adeptionem.

¶ Dico primo. ꝙ melior est mors q̄ natiuitas. propter incertitudinē ꝯditionis humane. Qđ sic patet. Naȝ in natiuitate hominis. nescit qualis debeat eē hō: sȝ in morte scitur qualis fuerit. Ideo dr. Eccle. ij. Ne laudaueris hominem in vita sua. Si ergo nō debes laudare: vel magnificare hominem: nisi post mortem eius. ergo similiter non debes gaudere perfecte de natiuitate eius vel vita vel de aliquo statu eius. sed solum post mortem eius debes gaudere. Uidemus enim ꝙ nauta prudens: quandiu habet merces suas in mari: nū quā gaudet: nec securus existit: q̄ semper veretur ne fortuna repentina irruat: et omnia bona ⁊ etiā seipm demergat Sic est de nobis quandiu sumus in hoc ergastulo carnis subiecti sumus multis procellis: ⁊ tentationib⁹. Et ideo non debemus gaudere. Unde Lactantius li. iij. de institu. sic ad propositū ait. Hec aūt vita pñs btā esse nō pōt: quia malis subiecta est ꝑ corpus. Sed qñ ꝑsona morit: ad portuȝ perducit: ⁊ ad finem desideratum attingit. Exemplum habem⁹ in fructibus: Nam fructus q nascunt i testa: vt nux amigdala ⁊c. quandiu sunt in testa: non possunt laudari vel vituperari: q̄ nescit quales sint intus. boni: an mali: licet pondus sit signuȝ bonitatis: tñ aliqñ vermis est intus corrodens eos. ⁊ sic decipiunt mul-

tos. Sic quandiu hō est in testa cor/
poris: non vꝫ laudari: nec vituperari
quia nescit quādiu viuat: qualis sit
intus. Quod bene post mortē qualis
fuerit scitur. Et ideo melior est ⁊c.
¶ Secundo dico: ꝙ melior est ⁊c.
Propter euasionem multorum peri
culorum. Est eni dies natiuitatis ho
minis: ingressus ad oēs miserias et
ad oīa pericula huius mūdi. Dies au
tem mortis est egressus ab omnibus
illis. Quanta sint picula miserie: ca/
lamitates: angustie: ⁊ mala hui⁹ mū
di: quis sufficeret enarrare. Certe nul
lus. Et q2 qn̄ hō morit ab oib⁹ huius
modi malis liberat: iō poti⁹ gaudēdū
est de morte ꝙ̄ dolēdū. Vn̄ Aug. lib.
soliloqoꝝ. Quādiu miser iactabor i
fluctib⁹ mortalitatis clamans ad te
dn̄e ⁊ nō exaudies. Audi dn̄e clamo
rē meuꝫ de hoc mari magno: ⁊ educ
me ad portum felicitatis eterne. Feli
ces q de piculo huius maris educti:
ad te dn̄e portū tutissimū puenire po
tuerunt. O vere felices qui de pelago
ad littus de exilio ad patriam: de car/
cere ad palatium: peruenire merue/
runt. O vere beati qui omniū maloꝝ
exuti sarcina: securi iaꝫ de sua immar
cessibili gloria ad regnum decoris p
uenire meruerunt: hec ille. Melior
ergo est dies ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ me
lior ⁊c. Propter acquisitionem eter
ne beatitudinis. Quuꝫ enim eterna
beatitudo nō possit haberi: nisi mor
te mediante: ideo mors nō ē fugien/
da: sed amplectenda: ⁊ desideranda
quemadmodum faciebat Aposto//
lus. phi. xii. d. Cupio dissolui ⁊c. Dic
⁊ Seneca: Stultissimum est timere:
ꝙ non possis vitare. Et ideo indubi/
tanter ꝼm fidem nostram: omnis q
bene moritur: ad celum vadit cum
xp̄o ad regnādū i ppetuū. Figura hu/
ius habetur. i. Macha. i. Vbi dr: ꝙ
pueri Alexandri regis magni: impo
suerunt sibi omnes diademata post
mortem: ⁊ filij eoꝝ post eos. Ex hoc
eniꝫ datur intelligi: ꝙ hō filius regis
eterni non potest coronari: nisi post
mortem. Et quia iste amicus noster
N. qui nup defunctus est: vt bene no
stis: bene ⁊ virtuose vixit. ⁊ bn̄ mor/
tuus est: indubitanter credere debe/
mus. ꝙ anima eius in pace requiescit.
et viuit cum christo in gloria. Ad
quam ⁊c. Sermo. xxxij.

v Eni in
hortū meū soror mea spōsa. Cāticoꝝ
. ij. Quū oīs artifex opus suū firmet
⁊ stabiliat (vt pꝫ per experientiam)
mirabile profecto videt quū deus sit
pfectū agens: ꝙ creaturā suam: quaꝫ
fecit nobilissimā. s. naturā humanaꝫ
sic deficere ⁊ mori permittat. Et de
hoc forte apud multos est admira//
tio grandis. Ad hoc dicenduꝫ est. ꝙ
deus hoc permittit euenire ex diuina
prouidentia. Reperio enim ꝙ diuina
prouidentia permittit hominez mo
ri ⁊ deficere. Triplici ratione.
¶ Primo propter tranquillitatem.
¶ Secundo propter felicitatem.
¶ Tertio propter sacietatem.
¶ Dico primo ꝙ deus permittit ho/
minem deficere ⁊ mori propter trā/
quillitatem: q2 per morteꝫ ducimur
ad perfectam tranquillitatem. Dici
tur enim Job. vij. Militia ē vita ho/
minis super terram. Et bene. Nā con
tinue sumus in assidua pugna. ⁊ im
pugnamur. Sunt enim in homine
quattuor qualitates que nunquam
cessant impugnare homineꝫ. Humi
dum pugnat contra siccum calid uꝫ
contra frigidum. ⁊ ecōtrario. Et qn̄
vnū istoꝝ supat ab altero corrūpit.
⁊ generatur mors corporalis vt di/
cunt Medici. Impugnamur. ij. a sen
sibus: quia mors intrauit per fene//
stras. s. per sensus nostros. Impugna

mur. Ab exteriorib⁹: q̃ꝛ a vaporibus
corpus īficit̃. a delectationib⁹ decipi/
mur. a demonib⁹ seducimur. Nã dicit
Apo. ephe. 6. Nõ est vobis collucta/
tio ꝛ pugna aduersus carnē ꝛ sangui
nē tm̃. ſꝫ aduersus mūdi rectores ꝛ
ꝑncipes tenebraꝝ haꝝ. i. demões. Uñ
B. mūd⁹ caro d̃mõia. d. m. p. ſꝫ p mõ
tē ab his oibus liberamur. iuxta illd̃.
ps. 42 saluasti. n. nos d̃ affligētib⁹ nos
ꝛ odiētes nos ꝯfudisti: ꝛ post ad pfe
ctam trãqllitatē ducimur. vt d̃r Tho
bie. 3. Post tēpestatē trãqllū facis. Et
ps. xly. In pace in idipsum ꝛ alibi ps
75. In pace fact⁹ est locus ei⁹. Proba
tur ēt hec ꝑma conclusio. ꝛ alia rõne.
Dicit enim phūs ꝑmo phoꝝ q̃ nulla
res põt qetari. nisi in ꝓprio loco. Exē
plum. Nauis nõ põt qetari nisi in por
tu ꝛ sagitta nisi in signo: ꝛ grauia ni
si deorsum: ꝛ leuia nisi sursuꝫ. Bonū
ꝛ eni nõ põt qescere i alio: nisi in deo
intra sniam Aug. Fecisti nos dñe ꝛ
ingetū est cor nostrū: donec reuertat̃
ad te. Et rõ quare res extra ꝓpriũ
locū nõ qescit. ē q̃ꝛ corrūpit̃ ꝛ putre/
scit. In ꝓprio aūt loco cõseruat̃. Exē
plū de aqua in fonte: ꝛ plãta in terra
ꝛ de pisce i aqua ꝛ huiusmodi. Si. n.
plãta euellat̃ cito arescit. Et rõ est ſm
phm. ꝑmo phoꝝ: q̃ꝛ loc⁹ est ꝯseruati/
uus locati. Jõ sapiēs Medic⁹ mittit i
firmos ad locū: vbi fuerãt oriundi.
Quū igit̃ nos sim⁹ subiecti multis in
firmitatib⁹. pꝫ q̃ nõ sum⁹ in ꝓprio lo/
co: q̃ꝛ vt dictū est loc⁹ est ꝯ. l. Loc⁹ aūt
nr̃ est in celo: vbi nulla erit corruptõ
nulla ifirmitas. Ad celū ṽo nõ possu
mus ꝑuenire: nisi p mortē. Ergo diui
na ꝓuidētia dimittit hoiem mori: vt
ꝑuēiat ad celū. vbi ē imēsa trãqllitas
¶ Scđa rõ de⁹ q̃re ꝛc. Est q̃ꝛ p mortē
ducimur ad supnã felicitatē. Quoni
q̃ꝫ. n. i hoc mūdo sum⁹ ꝑegrini sum⁹
vt dicit Apo. heb. 13. Nõ hēm⁹ hic ma
nētē ciuitatē: sed futurã inq̃rim⁹. Jõ
sanct⁹ ille ꝓpheta Dauid ad hanc pa/
triã venire desiderabat: cogitãs suam
ꝑegrinationē dicebat ps. 119. Hei mi
hi q̃ꝛ icolat⁹. m. p. e. Ab hac. n. ꝑegri/
natione solū p mortē liberamur. Si
ṽo in gr̃a morimur ꝑducimur ad il/
lam felicitatē supnã. Exemplū de la/
zaro: vt dꝛ luce. 16. Factū est vt more
ret̃ mēdicus: ꝛ portaret̃ ab angelis ĩ
sinū habrahe. i. ad eternã felicitatē: ꝛ
gloriã. Jtē exēplū d̃ beato Dñico. Cu
ius sãctissima aĩa: imediate post mor
tem visa est deferri ab angelis in celū
p scalas candidissimas: ꝛ i sūmitate
scalaꝝ xp̃s ꝛ btã ṽgo eū gratiose expe
ctantes. ꝛ felicitatē ꝑpetuã ei ꝯferen
tes. ¶ Tertia rõ: quare de⁹ ꝑmittit ho
minē mori ē ꝓpter facietatē. ad quã
nos ꝑducat. Quis. n. artifex sapiens
faceret vas aliquod qđ nõ posset vel
deberet ipleri. Certe nullus sic de⁹ quū
creauerit aiam humanã tãte capaci/
tatis ꝛ ṽtutis que posset deū in se reci/
pere. ꝛ deus posset i ea habitare: vt di/
cit ꝓpheta. Aĩa iusti. sedes est dei: que
de nulla creatura potest ipleri: credis
ipsum hãc frustra ꝛ stulte fecisse. Cer
te non. sed vt de ipso deo impleatur.
Solus enim deus aiam nostrã põt sa
tiare ꝛ implere: vt dicit Aug. Aiam
hois capacē visionis diuine: nil potest
implere ꝑter deū. Quū igit̃ nulluꝫ sit
in natura qđ possit animã satiare: q̃a
quãto plus hꝫ: tãto plus desiderat vt
ipsa veritas dicit. Jo. 4. Qui biberit
ex aqua hac sitiet iterum. Ad diuinã
ergo ꝓuidentiam ꝑtinet: eam imple/
re bonis eternis. Sed ad talia bona
non possumus ꝑuenire: nisi per mor/
tem. Ergo o anima christiana nõ mi
reris si deus permittit nos mori corpo
raliter: quia hoc facit vt ad eternam
vitam nos perducat. Non ergo debe/
mus dolere de morte charissimi no/
stri. N. quia ex hac militia ad trangl/
litatem eternam: ex hac ꝑegrinatio/
ne ad beatam patriam. Et demum ex
hac inopia ad facietatem desiderabi/

lem. A pmo ergo ad vltimum vocat oipotēs dñs animā ad eterna gaudia dicēs. Ueni in hortū meū soror mea sponsa. Ad que etiam nos vocare dignet qui viuit.

¶ Sermo. xxxj.

m Elior ē dies mortis die natiuitatis Eccle. vij. Istud est valde mirabile: qđ sapiēs i v̄bis ppositis ait: q̄ sit melior dies mortis q̄ natiuitatis: cum mors: vt dr̄. iij. Ethy. sit vltimum terribilium: ⁊ oēs eam detestant. ⁊ fugiunt ⁊ tn̄ dicit Salomon q̄ melior est dies ⁊c. quā natiuitatē oēs optāt Sed si bene aspicimus verba pposita habēt v̄itatē. Que pbat triplici rōne.

¶ Primo pp̄ter apparentiam diuine claritatis.

¶ Secundo pp̄ter beatitudinem humane felicitatis.

¶ Tertio propter confidentiam perfecte securitatis.

¶ Dico pmo q̄ est melior mors die natiuitatis: pp̄ter apparentiā diuine claritatis. Quia mors seqt claritatē. claritas btitudinē. beatitudo felicitatē: ⁊ felicitas securitatē. Ex hoc ergo pbat: q̄ mors ē optia: q̄r. id est bonū qđ fac̄ bonū: s3 mors fac̄ bonū q̄r fac̄ vidē deū: q ē optim⁹: ⁊ melior oib⁹ bonis: ⁊ in cuius visione solū regescit appetitus humanus: q̄r qui videt deū recipit in se deum: q̄r res visa recipit intus a vidēte. sicut lux recipitur ab oculo s̄m suam essentiā. Dicit enim phūs. libro de sensu ⁊ sensato. q̄ nos videmus int⁹ suscipientes. Unde qui videt deū: videt oē bonū. iuxta illud. Ostendā tibi omne bonū. Et ideo in hoc solū appetit⁹ saciat: ⁊ qetat: q̄r n̄ pōt plus appetere. sicut nec visus corporalis pōt clarius videre: q̄ lumen lucis. Et hoc est qđ querebat philippus. d. Dñe ostende. n. p. ⁊. s. n. quasi diceret qcqd aliđ dares nō sufficeret Et pp̄ter vitā impedimur ab ista visione: q̄r ait deus moysi. Non videbit me hō ⁊ viuet. Sed qs posset dicere: q̄ aliqui vidētes deū vixerūt per eēntiam. sicut Moyses: ⁊ Paulus. Rñdet tho. pma par. q. xij. ar. xij. dicēs: q̄ sic deus miraculose ⁊ supnaturalr qcq̄ operat: reb⁹ corporeis. ita ēt supnaturalr ⁊ p̄ter cōem ordinē: mētes aliquo⁊ in hac carne viuentiū. s3 nō sensib⁹ carnis vtētiū. vsq3 ad visionē sue essentie eleuauit. iuxta Aug. sniā3 Nemo per essentiā. deū pōt videre. nisi ab hac vita quodāmodo moriat. etiā oino exiēs de corpore siue alienatus a sensib⁹ corpis. vn̄ ps. 141. Educ de. c. a. meā. ¶ Scđo pp̄ter beatitudinem humane felicitatis. Melior est mors q̄ natiuitas. quia viuētes vita mortali. nō possunt esse felices. l3 qdam errātes in diuersis reb⁹ posuerūt felicitatē. sicut in diuitijs i pecunia ⁊ similib⁹ quia s̄m opinionē taliū. beatus est qui habet qcqd vult. Itē qda3 posuerūt in honorib⁹. qdam in voluptatib⁹: quidā i diuitijs que oēs opiniones sunt false. In diuitijs nō pōt esse felicitas. quia etsi per eas possint haberi bona corporalia. non tn̄ spiritualia. Itē nō cōsistit in honorib⁹. q̄r felicitas ↄsistit in felice tanq̄ summū bonū ipsius. Sed honor magis cōsistit in honorante q̄ in honorato. vt ait phūs pmo Ethy. lectione. 5. c. 5. Itē nec in voluptatibus nec in alijs bonis corporis. q̄a s̄m bona corporis hō a multis aialib⁹ superat. puta ab elephante in diuturnitate a leone in fortitudine. ab aquila in visu. ergo i hac vita nullus potest esse beatus. q̄r in nulla re temporali consistit felicitas. sed tantū in visione diuina. iuxta illud. Jo. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te veru3 deum. Sed ad hanc visionem in qua consistit beati

tudo siue vita eterna. non possumus peruenire. nisi per mortez. et sic mors est melior vita. quia per eam cōsequimur vitā beataz. ꝙ non facimus per vitam temporalē. quātum ad actum &c. ergo melior. ¶ Tertio ꝓpter cōfidentiam perfecte securitatis. lz eniz in hac vita possimus affluere multis bonis, tamen in possessione eoꝝ non sumus securi. et hoc patet quātuz ad spūalia bona et temporalia. De temporalibus bonis apparet ad oculum. Nam diuitie. voluptates honores. semper non possidenł ab hoie. imo que habet hodie oportet ea dimittere. vel in vita vt multi faciunt. vel in morte saltem. et quādo credūt in eis delectari. tūc eis subtrahunł. Exemplum luce. xij. de illo qui dicebat anime sue. Anima mea habes multa bona &c. De spiritualibus bonis etiam patet. quia nemo dum viuit est securus de sua salute. Nota hoc exemplū ꝙ cignus quādo vult mori cantat. Leo vero. quia vixit de rapina. plorat Sic iusti qui simpliciter et innocenter vixerūt gaudēt de morte. quia vadunt ad premium bonoꝝ. Sed mali qui male vixerunt plorant. quia currunt ad supplicium damnatorum. sicut ipse saluator ait. Ibunt hi scilz mali in supplicium eternum. iusti autem in vitam eternam.

¶ Sermo. xxxij

Upio dissolui. et esse cū Christo. Phi. primo. quum opus nature non sit opus intelligentie: ideo semp est rectum: et semper tēdit ad illud quod est bonum: nisi ex defectu alicuius impediatur pncipij. Et ideo homo: qui est opus nature: et habet perfecte operationem intelligibilem: nō appetit mortem: eo ꝙ mors: hz destruere. Si tamē mors cōsideref rōne vtilitatis inuenief vtilis: et ꝑ ɔñs poterit appeti et maxime propter tres vtilitates quas facit.

¶ Primo qz liberat hoiem a mundo
¶ Scdo qz liberat hoiem a peccatis
¶ Tertio quia liberat hominem a prauo consortio.

¶ Dico pmo ꝙ mors appetenda est quia liberat hominē a mundo: q nos quotidie decipit: eo ꝙ modo in infirmitate: modo in sanitate: modo in aduersis. modo in ꝓsperis ponit: et sicut mutatur mundus: sic mutantur ea que sunt in mūdo. Nam in mūdo mutanł qualitates elemētoꝝ de frigido in calidum: de sicco in humidum et ecōtra. Item qualitates et ɔditiōes hominū mutantur: qz homo existens in mūdo: semꝑ est in rota fortune vt ait Boeti⁹ de cōso. Quum ergo mundus iste sit variabilis de bono in malum merito est cōtēnendus. Exēpluz de quodam: qui posit⁹ in extremis vidit sua palatia et dixit. O domine deus ꝙ ɔtēnēdus est iste mūdus. Ecce ego q hēo tot palatia: nō possum hospitari in eis: et nescio quo hac nocte ire debeā: et hospitari: sz ab hoc mūdo: et ei⁹ fallacijs hō liberał p mortē. Nam post mortē hō nō erit variabilis: sicut mō est: qz si ibit sine gfa nō poterit reuocari ad ipsam. Si vō cum gfa ibit nec illam aliqñ ammittet. ¶ Scdo mors est vtilis: qz liberat hoiem a peccato. Quādiu enim anima est ɔiuncta corpori hz volūtatē variabilem: et ad bonum et ad maluz. Nō est qsꝙ in carne manēs: qui ex toto absolui possit a peccato: nisi per gratiā spālem Sicut de beata vgine. Et ratio huius est: qz licet volūtas non possit cogi a carne ad peccandū: tñ inclinał ab ea. ꝓpter imminentes passiones suas: quas homo patitur a corpore: et ideo quodāmodo impellił ad maluz. Iō Aposto. hoc sentiens. Ro. vij. ait. In

felix ergo quis me liberabit a corpore
mortis huius. Et ideo ꝓpter talē im
pulsum nullus est qui possit dicere se
esse sine peccato. vnde ꝑme. Jo. ꝑmo
Si dixerimus ⁊c. Per mortē.n. ab
hoc pctō hō liberaē: qꝛ si hō sine pecca
to decedit: ita firmaē in bono ꝙ nō po
test amplius: subijci malo. vt dicitur
Eccī.14. Firmabiē in illo: ⁊ non fle-
cteē. Patet ergo quō mors a pctō li-
berat. Jdeo vtilis: bona ⁊ appetēda ē
¶ Tertio mors est vtilis: qꝛ liberat a
prauo ꝯsortio. Jnter alia enim mala
que nostrā salutē impediūt est maluꝫ
ꝯsortiū. Vñ cuidā scō pꝛi q̄rēti viam
salutis. rñsum est ei de celo. Fuge ho-
mines ⁊ saluaberis. Rō huiꝰ est. quia
sicut elemēta nō corrūpunē a se sed a
suis qualitatibꝰ: sicut terra ab aqua
humectatur: que naturaľr est sicca. ⁊
aer īfrigidaē ab aqua: ⁊ inflāmaē ab
igne: ita hō a prauo ꝯsortio īficitur.
Unus eni malus hō: totā ciuitatē in-
ficit. Morbida facta pecus totū cor-
rumpit ouile. Et Juuenale teste. Una
ꝗ ꝯspecta liuorem ducit ab vua saty
ra.ij. Modicū fermēti totā massam
corrūpit. Corrumpūtqꝫ bonos mores
colloqa mala. Unus malus humor
in corpore totū corpus corrūpit. Pro
pterea dicit Aug. in regula esse eijciē
dos de monasterio: ne cōtagione pe-
stifera plurimos perdant. Et ideo di
ligēter dꝫ hō ab huiusmodi: se custo-
dire: qꝛ qui tāgit picē ingnabiē ab ea
Eccī.xij. Sed ab hoc liberaē homo ꝑ
mortē. ⁊ de ꝯsortio malignoꝝ tran-
sit ad ꝯsortiū beatoꝝ āgeloꝝ. Quia
enim charissimꝰ noster. N. timuit ne
in aliquo offenderet deū: dum viue-
ret studuit ⁊ a peccato: ⁊ a mundo: ⁊
a prauo consortio quantum fuit pos
sibile se subtrahere: credendum est:
ꝙ sit in numero sanctorum sociatus
in eterna patria ad quam.

¶ Sermo. ad pueros. xxxiij.

i

Ste puer

magnus coram dño. Luce ꝑ-
mo. Puer iste: qui modo mortuus ē
magnus est ante ꝯspectuꝫ diuinum.
Rō eiꝰ magnitudīs: ⁊ glīe est: qꝛ ma-
nus dñi est cum illo. vt dī luce ꝑmo
manus. s. misericordie. qꝛ deꝰ eripuit
eū de tenebroso mūdo hoc. sꝫ multis
nō sic vꝫ: imo admiraē dicētes. Erat
vnus nobilis ⁊ potēs: hñs vnū filiuꝫ
sibi dilectū: virtuosum circūdatūqꝫ
prudentia eleuatūqꝫ ingenio: ⁊ tñ deꝰ
subito eū rapuit. Et quare nō cōser-
uauit eū in ꝯsolatōe patris sui. O stul
ti ⁊ terrena tm̄ sapiētes: ostēdā vobis
ꝙ nō immerito deus voluit eū ita tener
rimū ad se venire triplici ratione.
¶ Prima est ꝑꝑ aīe pulchritudineꝫ.
¶ Scđa ē ꝓpter parētū punitudineꝫ
¶ Tertia ē ꝓpter p̄adisi retributionē
¶ Prima ergo cā: quare deus voluit
hunc tenerrimuꝫ filium vocare ad se
est ꝓpter anime pulchritudinem. Ne
enim maculent animas suas in imū
dicijs pctōꝝ. deus vocat pueros ad se
sicut testatur scriptura. Gen̄.ij. Deus
creauit hominem ad. y. ⁊. s. suam. s.
ꝭm animam claram: albam ⁊ carē-
tem omni imūditia. Hoc quoqꝫ Ari.
confitetur. 3. de anima. d. Aīa ē sicut
tabula rasa in qua nihil est pictuꝫ po
test tamen depingi. Jtaqꝫ anima est
sicut charta alba in principio: ⁊ ibi
scribuntur peccata in processu tempo
ris. ⁊ bone etiā operationes. Ne ergo
tanta pulchritudo anime eius ingna
retur: per cōmissioneꝫ pctōꝝ voluit in
sua nūc puritate deꝰ euocare. Mani-
festum est.n. ꝙ hic sine peccatis non
possumus viuere: qꝛ septies in die ca
dit iustus. Et si qs sine mortalibꝰ vi-
uit rarus inuenitur: nigroqꝫ simillī-
mus cigno: ⁊ cū maximo labore hoc
pōt facere. ⁊ est de illis de qbus Hie-

re dicit. Cecidim⁹ quaſi foliũ vniuerſi. Hoc etiá experiétia docet: qꝛ de mille vn⁹ nó vadit ſine pctó mortali. Jó vt puer iſte i ſua puritate ꝯſuaref: eũ vocauit. Et hoc é illõ ꝙ dr̃. Prouer. vj. Rapt⁹ eſt ne malicia mutaret itellectũ eius. Prima ergo cá quare dñs tulerit eũ aptiſſime patuit.

¶ Scða cá eſt ad punitioné parentũ. Sũt eniꝫ aliq̃ qui ita inordinate diligunt filios ꝙ nó vereñf multa mala ꝑpetrare. pctá cómittere: vſuras facere fraudes dolos iſinitaqꝫ ſcelera admittere vt filios ditét. honorent. magnificent. ⁊ alta palatia eis edificent. Et citius eligunt ſuppliciũ eternũ: vt placeát filijs. Uñ Perſi⁹. O curas hominũ: o quantũ eſt in reb⁹ inane. De hoc ét habem⁹. ij. Re. xij. de Dauid q̃ habuit filiuꝫ ex Berſabee ex adulterio: ⁊ pctm̃ volés deus punire filium ſibi dilectũ occidit. Ut aũt iſta cá dánatiõis eoꝝ amoueaf: ⁊ pctm̃ quod comiſſerũt ꝓpter filios puniaf iuſto iudicio dei: filij eorum moriuntur.

¶ Tertia cá ſubtractionis pueroꝝ é vt eis paradiſi apperiat portas: ⁊ in thronũ eterne glorie eleuenf. Taliuꝫ eniꝫ vt hr̃ Math. xix. eſt regnuꝫ glorie celoꝝ. Si eniꝫ ſcirem⁹ quá dignitaté acquirant pueri baptizati: i morte gauderem⁹ multũ. Nam ſi q̃s haberet filiũ ⁊ ſciret illum factũ eſſe in alia patria magnũ dñm. Regem Jmperatoré. ducé vel principé: nó certiſſime fleret. imo poti⁹ gauderet. Quáto magis de pueris morientib⁹ inocétibus debet letari: qꝛ ipſo fctó aſſumunf i palatiũ vite eterne: ad ſeruiédum regi regũ cui ſeruire regnare é: quib⁹ continuo dñs dicit. ⁊ hr̃ Luc. xviij. Cito ꝓferte ſtolá primá: ⁊ induite illos. Et Jſa. lj. Leticia ſempiterna ſup capita eoꝝ: gaudiuꝫ ⁊ leticiam obtinebũt: ⁊ fugiet ab eis dolor ⁊ gemitus. ⁊. ij. Mach. x. Felix dies in q̃ reuerſus es in terrá patrũ ſuoꝝ: ⁊ ſediſti in ſede regni eoꝝ. His ergo tribus cauſis paruulos vocat deus: de mundo ad gaudia vite eterne.

Sermo. xxxiiij.

m **Ortuus** eſt ſenex: ⁊ plenus dierum Geñ. 35. Hec verba formaliter dicta ſũt de Patriarcha. Jſaac tñ tráſumptiue in iſto defuncto videm⁹ eſſe cópleta: qꝛ ⁊ ſenex obijt ⁊ plenus dieꝝ. Hec eniꝫ duo ſolent hoies deſiderare. ſ. diu viuere: ⁊ filios ſuperſtites relinquere. Jn hac aũt auctoritate duo ſunt cóſideráda. Primũ qꝛ dicit de viro iuſto q̃ mortuus eſt ſenex. Scðm eſt qꝛ dicit plen⁹ dieꝝ. Diſcurrendo ꝑ ſcripturá ſacrá: ⁊ per alioꝝ doctoꝝ libros inuenio: ꝙ qui moriunf ſunt i quadruplici ſtatu ⁊ differentia.

¶ Quidá ſũt ſenes ſꝫ nó pleni dierũ.

¶ Quidá pleni dieꝝ ſed non ſenes.

¶ Quidá nec ſenes nec pleni dierũ.

¶ Quidá ⁊ ſenes ⁊ pleni dierum.

¶ Dico primo ꝙ quidá moriunf ſenes: ſed nó pleni dieꝝ. Jſti ſunt qui dies ſuos hñt vacuos: ⁊ ſine fructu. Jn ꝑſona taliũ dr̃ Job. vij. Ego habui menſes vacuos. Dicũt expoſitores morales ꝙ dies vacui dicuntur: i quib⁹ hõ nó operaf quicq̃: ad ſaluté ſuá pertinés. De Tito aũt Jmꝑatore dicif: ꝙ quũ ſemel ſederet ad menſá ⁊ veniſſet in eius menté ꝙ illo die nihil ſtrenuũ ac méorabile egiſſet: menſam reliq̃t ⁊ cũ gemitu ⁊ dolore exclamádo dixit. O amici mei dié iſtuꝫ perdidi. Cogitate o chariſſimi mei: ſi iſte gentilis: tantuꝫ doluit de amiſſione vni⁹ diei: q̃tuꝫ debét dolere xp̃iani: ⁊ nũq̃ ceſſare die noctuqꝫ a bono ope: ⁊ ꝓcipue quñ cognoſcant ꝙ capilius de capite eoꝝ non peribit: nec momentũ tpis quin de oibus rõneꝫ reddant in die iudicij. Uñ Ber. ait.

ome tp̄s tibi ipensuz: regref q̄liter a te fuerit expensuz. Et iō dicebat sapiens Eccle. iiij. Fili cōserua tp̄s ⁊ declina a malo. Sȝ sunt aliq̄ senes tpe: iuuenes vero morib⁹ q nunq̄ voluerūt expēdef tp̄s sibi datū i bono ope De qb⁹ Apo. c. ij. dr. Dedit eis tp̄s vt pniaȝ agerent ⁊ noluerūt penitere a fornicatōe sua. ¶ Scdo dico q̄ qdā moriunf pleni dieꝝ: sȝ nō senes. Isti sunt boni ⁊ bn̄ viuētes: q quotidie crescūt i opib⁹ virtuosis De qb⁹ ps. lxxxiij. Ibūt de. v. i. v. v. d. d. in. s. Et apte illud dici pōt Sap. viij. Consumat⁹ in breui: expleuit tēpora multa qꝛ vȝ in breui tēpore quo vixit: ita studuit: ⁊ festinauit bn̄ facere: q̄ r m̄ fecit: ac si mlto tpe vixisset. Un̄ illi dies dicunf pleni. s. bonis operib⁹. Et ideo de Tabita q̄ fuit de istoꝝ numero dr Act. xxviij. plena erat bonis operib⁹ ⁊ elemosynis q̄s faciebat. ¶ Tertio qdā moriūf: nec senes nec pleni dieꝝ Tales sunt hoies viuentes i lasciuijs: expendētes totū tp̄s in vanitatib⁹ ⁊ luxurijs sicut videm⁹ multos facere. Sȝ veh illis qꝛ dulcedo eoꝝ tēporalis vertef in feliin alia vita. Isti sūt insensati: ⁊ bestiales sȝ nō itelligunt Un̄ phs. iij. ethi. dicit. Delectari maxime in delectationib⁹ gustus ⁊ tactus: bestialitas est. Et idē ibideȝ. Appetitus est isaciabilis circa delectationes: ⁊ ita est in veritate: qꝛ qn̄ homo plus querit delectationes sensuales: tanto magis anxiaf: ⁊ alias q̄rit. Et iō prudentes hoies debent suppeditare oē qd appetit caro miserrima. Un̄ Aug. Dat tibi ꝯsiliū. d. Melior ē modica amaritudo i faucib⁹: q̄ eternū tormentū in viscerib⁹. Uere multo satius est: nūc ponere frenū sensualitati ⁊ cōcupiscentie q̄ postea in inferno in eternū cōburi. Quarto quidam moriunf ⁊ senes ⁊ pleni dierū. Isti sunt illi qui hic satis vixerunt: ⁊ bn̄ vixerunt de die in dieȝ meli⁹ operantes: vt ait Sen. Longa est vita: si plena ē. Implef aūt quū sibi aīus bonuȝ suuȝ reddidit. ⁊ ad se ptāteȝ sui transtulit. De quoꝝ numero fuerunt Dauid ⁊ scūs Job. qui ait. ix. c. Dies mei transierunt sicut naues portātes poma. Nauis eniȝ poma portans q̄cunq̄ transierit odoreȝ suauissimuȝ relinqt. ita et viri iusti onusti pomis virtutuȝ. ⁊ fructibus bonoꝝ operuȝ odorē bone fame ⁊ exemplū probitatis posteris derelinquūt. Maxime auteȝ nauis: odoreȝ pomoꝝ emittit: qn̄ saluis mercibus portui applicat Sic est qn̄ hō in fine vite sue bn̄ vixit ⁊ virtuose applicuit ad portuȝ felicitatis eterne. tunc apparent poma. s. virtutes ⁊ opera bona redolentia coraȝ deo per glorificationeȝ. ⁊ coram hoibus per imitationeȝ. Talem credimus charissimuȝ nostruȝ. N. defunctuȝ extitisse. Et ideo merito eū cōmēdare possum⁹ ⁊ dicere mortu⁹ ē ⁊c̄.

Sermo. xxxv.

n Otū fac mihi dn̄e finē meū ps. 38. Ego eniȝ scrutando scripturas reperio q̄ qlibet hō siue iustus siue peccator libenter vellet scire fineȝ suū: quātum. s. deberet esse in hoc mūdo. sed pctōres pp̄ter vnū. Iusti vero pp̄ter aliud. Pctōres vt possent liberi⁹ peccare ⁊ plus in delectabilibus morari dicentes. Bn̄ possum⁹ adhuc multuȝ gaudere. qꝛ. xl. annis adhuc superuiuemus: ⁊ in fine poterimus postea facere penitentiā. qꝛ deus est misericors. Iusti vero vellent scire finē suū. vt meli⁹ se ppararent p verā penitētiā. De quoꝝ nūero erat. Dauid. d. qd subdit in ps. Ut sciaȝ qd desit mihi. Jō notuȝ fac mihi fineȝ meum. i. notifica q̄tum viuere habeaȝ. In sacra eniȝ scriptura inuenio q̄ aliquid

pōt notificari alicui tripliciter.
¶ Primo per verba.
¶ Secundo per verbera.
¶ Tertio per exempla.
¶ Dico p̄mo ꝙ aliqd notificat̄ alicui per verba cui⁹ de⁹ notificauit finē nr̄m nobis: ⁊ hoc p3 in his q discunt grām̄aticā: logicā3. vel alia3 liberalē sciam. q2 per verba magistri ignorātes instruunt̄ de illis: de qbus nulla3 ante habebāt cognitione3. Per istu3 eni modū deus nobis notificat finē nr̄m. s. per verba sacre scripture. Uis scire fine3 tuu3. Lege Job. xiiij. Ubi ait. Breues dies hoīs sunt. i. vita hominu3. In breui. n. h3 fine3 suu3. Uñ ipse de⁹ Apo. vlt. ait. Ecce ego venio cito: ⁊ merces mea mecu3 est: reddere vnicuiqꝫ. s. o. s. Uñ possum⁹ colligere ex verbis istis ꝙ breues sunt dies hoīs: ⁊ finis noster ꝓxim⁹. ⁊ qualis erit vita vniuscuiusqꝫ talis erit finis ei⁹: qa dicit vnicuiqꝫ reddere. Exemplū illoꝝ qui vitiose vixerunt hēmus Luc. xvj. De diuite epulone: q ꝓpter pctā ⁊ sua vitia sepultus est in iferno post morte3. Ecce finis ei⁹. Ite3 vēiet cito reddere bonu3 bonis. Exēplū ibi de3 de Lazaro qui ꝓpter patientia3 ⁊ virtutes alias post morte3 est receptus in sinu Abrahe. Et hoc ē qđ dic̄ Apo. Ro. vj. Finis vero. s. bñ viuentiū vita et̄na. Ecce quō per v̄ba notificat̄ vniuscuiusqꝫ finis ei⁹ ⁊c̄. ¶ Scđo aliquid fit notū alicui per v̄bera. Sicut p3 de magr̄is circa discipulos de patre: circa filios: d dño circa seruos q2. s. per verbera notificat eis illud qđ per verba noluerūt itelligere. sic facit oipetens deus nobiscū. Ut eni3 nobis fine3 nr̄m notū faciat verberat nos ifirmitatibus: tribulatōibus angustijs: pressuris ⁊ tormētis multis. Nōne tibi notificat̄ finis tuus qñ ↄtinue febrem pateris: qñ dolores i corpore sine cessatiōe sustines: qñ ⁊c̄. Certe sic. Si ergo dilectissimi verbis diuinis nō instruimur: verberib⁹ salte3 emendemur: vt sciamus fine3 nr̄m de ꝓximo euenire voce saluatoris attestāte qui ait. Mat. xxiiij. Uigilate. s. in bōa ⁊ vera pnia: q2 q̄ hora nō putatis. f. h. v. Ex quo eni3 nescis fine3 tuu3: prepara te in occursu3 domini o aīa xp̄iana. ⁊ ne tardes de die in die3: q2 nisi sic feceris: ille non te preparatum inueniet.

¶ Tertio notificatur aliquid alicui per exempla. Hoc patet in scriptoribus: pictoribus ⁊ huiusmodi qui videntes aliorum opera: instruūt̄ ad operandum similia. Sed pius deus plus facit nobiscum. quia quotidie ponit exempla ante oculos nostros de termino ⁊ fine vite nostre: nō parcendo diuitibus: non pauperibus: non potentibus: non sapientibus robustis: non iuuenibus non senibus: Eccle. vij. Moritur doctus similiter vt indoctus. ⁊ ad hoc probandum nō indigemus ratiōibus. ⁊ quia ad sensum patet. Hodie enim vnus occiditur gladio nec potest dicere. Deus adiuua me. Modo morit̄ alter in naufragio. Modo ille in campo ruit. Iste in lecto occūbit subito. Ille necatur. iste suffocatur. Alij anima extorquetur adeo ꝙ nullus euadere potest quin vl' i isto modo vel illo ad mortem currat. O charissimi nonne ista sunt exempla que nobis finem nostrum notificant. Certe exemplu3 habemus ⁊ habuimus ante oculos nostros nunc. Et clamat ante nos propheta. d. Emendate in melius: q̄ ignorāter peccastis ne forte. p. q. s. pe. ⁊ iuenire non positis. Uides istū mori in vsura: tu restitue. Uides illum mori cum odio: tu cum omnib⁹ pacem habeto. Et isto modo mereberis post finem tuū que3 tibi deus notificauit verbo verbere: exēplo ad regna celoꝝ peruenire. Ad que ⁊c.

b Eati mor
tui: qui in dño moriunẜ. Apo.
xiiij. Pro cuius verbi declaratione:
sciendũ ꝙ oium hoiuȝ: qui ex hac vi
ta deducũt: siue infantiũ siue adulto/
rũ: quadruplex est differentia.
¶ Hi vadunt in locum purgatorie
afflictionis.
¶ Isti in locũ supne glorificationis.
¶ Hi autem in limbum.
¶ Hi vero in locum eterne dam/
nationis.
¶ Quidã eniȝ moriunẜ in domino.
¶ Quidam cum domino.
¶ Quidam preter dominum.
¶ Quidam cõtra dominum.
¶ Quelibet istaꝝ differentiaꝝ trifa/
riam diuidiẜ. Primi ergo moriunẜ
in dño: hi sunt q decedũt in statu gr̃e
⁊ sic in dño. i. cũ gratia dñi moriunẜ
nõ tñ mundi. Et iõ nõ statim possunt
euolare ad gloriã: qꝛ nõ intrabit i eã
aliquid coinquinatũ. Apo. xxi. Ta/
les enim descendũt ad locũ: vbi opȝ
purgari illos p ignẽ quẽ locũ dicimꝰ
purgatoriũ. Et nota ꝙ ẽ duplex pur
gatoriũ loqndo de loco. Unũ ẽ scdm
generalẽ declinationẽ. Et hoc est i cẽ
tro terre ꝓpe infernũ. Aliud est scdm
spãleȝ dispositionẽ. ⁊ hoc ẽ in aliquo
loco sicut placet diuine dispositioni
⁊ ordinatiõi. Sicut pȝ de aĩa pascha
sij ⁊c. Et hoc cõtingit dupliciter. Pri
mo qñ aliquis cõmisit aliqd morta/
le pctm̃: de quo habuit ꝯtritionem ⁊
sic remissa est culpa tñ nõ soluit hic
totaȝ penam debitaȝ. Scdo qñ aliqs
decedit cũ culpa veniali tñ sine mor/
tali. Tertio qñ qs decedit sine morta
li ⁊ veniali: tñ cuȝ reatu pene venia/
lis. Põt eniȝ fieri vt qs p cõtritioneȝ
cõsequaẜ remissionẽ culpe venialis:
⁊ remaneat debitor pene q̃ debeẜ ve/
niali quaȝ penam soluet in purgato/
rio. De his tribus. Apoc. dic̃. p. cor. 3.
Si qs supra edificat sup fundamẽtũ
hoc. s. fidei. ligna. fenũ. stipulã detri/
mentũ patieẜ: ipse tñ saluus erit. Sic
tñ quasi p ignẽ. Per ligna intelligiẜ
primus modꝰ. per fenuȝ secũdus. per
stipulã tertiꝰ. Pro istis ergo primis
q in dño moriunẜ sunt suffragia fien
da q̃ sunt in quadruplici differentia.
Uidelicet misse. Orões. Elemosyne
Jeiunia. Inter hec aũt potissimuȝ lo/
cuȝ optinet missa. Nota exemplũ pa
schasij: cuiꝰ aĩaȝ reperit. S. Germanꝰ
eps̃ Cãpanus. Itẽ exemplũ illius pre
sbiteri in balneo: qui reperit quẽdaȝ
defunctũ sibi obsequentẽ. In quarto
dyalogoꝝ hec habes circa finẽ. Ta/
les ergo dicuntur: beati spe. nõ re. ⁊
hoc est qd dicit Thoma. Beati. Scdo
cũ dño. i. in gr̃a dñi. ⁊ sine aliqua cul
pa originali. mortalis ⁊ venialis. ⁊
sine aliquo reatu pene decedentes.
Tales enim statiȝ euolant ad celum
⁊ hij quoqȝ vt primi sunt in triplici
differẽtia. Primi sunt infantes: q cuȝ
baptismo aq̃ moriunẜ. De qbꝰ dicit
Aug. ad petrũ dyaconũ paruulis: q
nunduȝ ꝓpria volũtate credere. nec
penitentiaȝ pro pctõ qd originaliter
traxerũt agere possunt sacramẽtum
fidei: qd est scm̃ baptisma. ꝙdiu rõ/
nis etas eoꝝ capax eẽ nõ põt. sufficit
ad salutẽ. Pro talibꝰ nõ est orandũ
Scdo sunt martyres q baptizanẜ ba
ptismo sanguinis. Et iõ statim ad ce
lum euolant: ꝙuis non fuerint bapti
zati baptismo aque: propter defectũ
aut ministri aut elementi: sicut fue/
runt rectores disputantes cũ Katari
na martyre cõuersi ad fidem ab ea.
Pro istis etiam non est orănduȝ: qꝛ
vt ait Augu. Iniuriaȝ facit martyri:
qui orat pro martyre. 3. Sunt q ba/
ptizantur baptismo flamme. i. spiri
tus sancti. sicut sunt penitentes. qui
tantam contritionẽ habuerũt ꝙ ois
culpe ⁊ pene remissiones sunt conse

cuti: sicut fuit latro in cruce. Nec ꝓ
istis est ēt orādū: sicut ēt maria mag/
dalene: q̄ si statiꝫ post cōtritionēꝫ de/
cessisset: statiꝫ ad paradisū euolasset
⁊ de multis alijs q nō indigēt oratio
nib⁹ ergo ꝯcludo. Beati mortui ⁊c.
¶ Tertio ꝑter dn̄m. Hi sūt infātes: q
cū peccato solo origiali decedūt: qui
dicūtur mortui: nō in dn̄o nec cū do
mino: sꝫ certe ꝑter dominū q᷑ nō cuꝫ
grā dei: q᷑ sine baptismo. De quibus
Jo. dicit. iij. cap. Nisi qs renat⁹ fuerit
ex aqua ⁊ spiritu nō intrabit i regnū
dei. Neqꝫ cōtra dn̄m q᷑ nō cū morta/
li: sed ꝑter dn̄m: ⁊ hoc cōtingit tripli
citer. Primo qn̄ parentes nolūt eos
baptizari: sicut pagani ⁊ Judei. Se/
cundo quādo nō possūt: puta ꝑꝑ de/
fectū aq̄. Itē si ꝑꝑ ignorātis sacerdo
tis defectū: q᷑ nescit formā baptismi
Tales nō saluātur: sed descēdūt ad
limbū: q᷑ nō induerūt xp̄m quē per
baptismū iduim⁹ vt ait Apo. Ga. iij.
Oēs eni q in xp̄o baptizati estis xp̄m
iduistis. Tertio qn̄ parētes negligūt
puta q᷑ expectāt aliquem absentē vt
baptizet: vel alia cā nō necessaria: ⁊
interim infātes moriunt. Tales infā
tes descēdūt ad limbū ⁊ parētes nisi
peniteāt ad ifernū. Pro talib⁹ quoqꝫ
nō est orādū nec ecclesia itēdit ꝓ tali
bus orare: q᷑ nō sūt capaces grē diui
ne. Nota cōtra parentes: q circa hoc
sūt negligētes. Nota casū de quodaꝫ
puero q dū a parētibus differet bapti
zari: quadā nocte fuit a diabolo vt
existimo circūcisus: ⁊ quū tota no/
cte vociferaret puer nec sciret a nu/
trice qd hēret de mane cōsurgēs inue
nit eū circūcisū: qđ fuit mirabile.
¶ Quarto moriūtur cōtra dn̄m. Isti
sūt q cū peccato mortali decedūt per
qđ homo efficitur inimicus dei. Rō
q᷑ cōtrarioꝝ eadē est disciplina. ma
nifestū est aūt qđ per obediētiā efficit
qs amicus dei iuxta illud. Uos ami
ci mei estis. s. s. que. ꝑ. v. d. dn̄s Jo.
xv. Ergo a cōtrario hō ꝑ inobediēti
am efficitur inimicus dei: ⁊ cōsequē/
ter si in hoc peccato decedat moritur
cōtra dn̄m: iuxta illud. Qui nō ē me
cum cōtra me est. Lu. xi. Cōstat enim
ꝙ peccatū mortale nō est aliud: quaꝫ
trāsgressio diuine legis ⁊ celestiū in/
obediētia mādatoꝝ ſm Ambro. Cō
cluditur ergo: ꝙ ꝑ peccatū mortale
efficitur hō inimic⁹ dei. Et iō tales cō/
tra dn̄m moriunt ⁊ mori dicunt. pro
talibus ergo nō est orādū. Nec sācta
mater ecclesia ꝓ talibus intēdit ora/
re nec ēt nos debemus: q᷑ in infer/
no nulla est redemptio.

Sermo. xxxvij.

q **QUum ue**nerit hora eoꝝ reminiscamini q᷑ ego
dixi vobis Jo. xvi. Sine sapiētes tres
sūt ꝑtes prudētie. s. memoria ꝑterito/
rum. Intelligētia ꝑsentiū ⁊ ꝓuidētia
futuroꝝ. Quū igitur inter oia q̄ agi/
mus: prudētia sit maxime necessaria
iō inter alias virtutes ⁊ oꝑatōes: q̄s
potissime in hominib⁹ cognoscim⁹
eē: est qn̄ in arduis negotijs pruden
ter se hn̄t: iuxta sentētiā Salomonis.
ꝓuer. xxvij. Frater in angustijs com
probatur. Hinc ē ꝙ hō q prudēter in
morte se hꝫ: prudēs merito ab oibus
dici pōt quū negotiū mortis sit valde
arduū: q᷑ est vltimū terribiliū scđm
phm. iij. ethi. Circa ꝙ si prudēter vo/
lumus agere: debemus habere tres
predictas partes. s. vt.
¶ Primo cōsideremus preterita.
¶ Secundo intelligamus presentia.
¶ Tertio preuideamus futura.
¶ Et q᷑ ista tria sūt nobis multū ne
cessaria i mris negotijs: iō xp̄s de⁹ no
ster i verbis ꝓpositis hoc nobis isinu
at. d. quū venerit hora. s. mortis ali/
cui⁹: reminiscamini: q᷑ ego dixi vob
sic debere accidere: ⁊ q̄re q᷑ h̄ locu/

tus sum vobis. Cuiꝰ verbum in eternum ꝑmanet: q2 celuz ⁊ terra transibunt. Uerba autez mea nō tr. Lu. ij. Quantum ad ꝓmū sciendū est ꝙ sciencia que adiscit cito obliuioni traditur nisi repetat: ⁊ iō sicut assiduitas studij est vna de clauibꝰ sapientie: ita memoria vel repetitio scitoruz. Et iō ne sciam mortis obliuiscamur: q̄ nobis necessaria est ⁊ vtilis dicit. Reminiscamini .i. sepe de morte cogitate. Que qdē cogitatio seu memoria valet ad multa: ⁊ precipue ad reducendū peccatores ad deū: iuxta illud ps. Reminiscimini ⁊ con. ad .d. vniuersi fines terre. Et ad retrahēdum ipsum a peccatis. Un̄ Eccle. vij. Memorare nouissima ⁊c. Figura de antiocho. ꝓmi Macha. vi. Qui ait. nūc reminiscor mala que feci in hierusalem vasa auri ⁊ argēti. Quid per regem anthiocū spoliatorē hierusalez nisi peccatorē intelligimus spoliantem aiaz suaz ⁊ auferentez inde vasa .i. omnes v̄tutes: qui reminiscēs mortis confitetur peccatuz suuz per quaz cōfessionem absoluit a peccatis ⁊ tegitur: vnde in recordatione mortis semꝑ debes orare cuz Thobia .d. ne reminiscaris dn̄e delicta mea. vel parentum meoꝝ neqꝫ vindictaz sumas d.p.m. ⁊c. ¶ Secundo debemus intelligere presentia: ⁊ q2 vt dicit Grego. plus mouent exempla q̄ verba ⁊ presentia q̄ p̄terita. ideo si memoria mortis p̄teritoꝝ non te mouit. ad benefaciendū respice istū qui: hodie mortuus est quante fuerit pulchritudinis nobilitatis potentie: vt merito possit assimilari statue Nabucodonosor: cuius caput erat aureum. pectus ⁊ brachia aurea ⁊c. Modo aūt audi Job in persona ipsius .d. Expoliauit me dominus gloria mea: ⁊ abstulit coronam de capite meo destruxit me vndiqꝫ: ⁊ vt ait xp̄s. si in viridi ligno hoc faciūt in arido qd fiet: hoc est si mors ꝓstrauit istū iuuenem pulchrum fortē diuitem ⁊c. qd faciet de sene. ⁊ debili ignobili ⁊ paupere quasi dicat multo magis: q2 vt ait apl's. Hebre. viij. Omne qđ antiquatur ⁊ senescit ꝓpe interitū est. Et hoc oībus dicit: ⁊ maxime mulieribus in sua virtute cōfidētibus. Eccle. xxxviij. Memor esto iudicij mei. q2 sic erit ⁊ tuum. Hodie mihi cras tibi ¶ Tertio debemus ꝓuidere futura: vn̄ nota s̄m doctores: ꝙ dicere dei ē facere. ps. dixit ⁊ facta sūt: tūc .n. deꝰ iudiciū mortis fecit qn̄ dixit. q̄cunqꝫ die comederitis ex eo morte moriemini. Gen̄. j. Et quāuis deꝰ mortē nō fecerit sꝫ impij manus ⁊c. tn̄. cā mortis est peccatum: q2 sententia dei est irreuocabilis: q2 ego deꝰ ⁊ non mutor ait ꝓpheta in ꝑsona dei: iō cū summa certitudine mortem debemus expectare. Et quia iste charissimus noster. N. erat certus de morte: timens mortē sempiternam: taliter ordinauit vitam suam: vt non filius mortis: sed filius dei cum alijs vocaretur. De quibus ait ps. lxxxi. Ego dixi dij estis ⁊c. Rogemus ergo omnipotentem deum vt mentes nostras dirigat in beneplacito suo: vt ⁊ nos mortis temporalis reminiscentes fugiamus mortem eternam: a qua ip̄e nos liberet qui est bene. deus. Amē.

Sermo. xxxv.

m Elior ē mors quam vita amara. Eccle. xxx. Uos debetis scire: multa esse que sunt per se ita liquida ac manifesta vt probatione vel declaratione non egeant: sed statim quuz dicuntur approbantur: vt si dicatur ꝙ ignis sit calidus glacies frigida: mel dulce: fel amarum ⁊c. Quedaz sunt que nisi demoustrentur: ⁊ pro

bentur. Nullo modo creduntur: ita
enim videtur cõtrario. Ut si diceres
vobis quod terra est rotunda: ⁊ qđ
sub pedibus nostris est alia habita/
tio hominuz: nisi ratione vobis pro
barem non crederetis: ⁊ tamen est
ita in veritate. Hoc ideo dico: quia
vobis proposui vnum verbum Sa
lomonis: quod opinioni hominum
non videtur verum: sed totum con/
trarium. Et tamen iterum est: quod
dicit. Dicit eniz ꝙ melior ē mors ⁊c.
Scito certe quod illud non videtur
vobis verum ⁊ credibile: quia si eét
melior naturaliter homo inclinare/
tur ad ipsam appetendam .: sed ego
video quod omnes ⁊ omnia mor/
tem fugiunt ⁊ vitam tuentur ⁊ custo
diunt. Ergo non videtur verum: sed
contrarium: quum tamen ista sit ve
ritas: ⁊ ideo quia videtur contrarie/
tatem habere: debet ratione proba/
ri: ⁊ quod homo primo facie nõ cre
dit ratione credere cogatur. Dicit er
go Salomon melior est mors q̄ꝫ vi/
ta: quod hoc sit verum patet.

¶ Ratione quietationis.
¶ Ratione durationis.
¶ Ratione cõmendationis.
¶ Ratione premiationis.

¶ Dico primo ꝙ mors est melior vi
ta ratione pacifice quietationis: quã
diu enim sumus in hac vita: in pace
⁊ quiete esse non possumus: sed su/
mus in continuo motu ⁊ pugna: qa
oportet nos pugnare cum mundo:
cum carne cũ diabolo. Jđ dicit Job
vij. Milicia est vita hois super terrã.
sumus ⁊ in continuo motu: iuxta il/
lud Eccle. primo. Generatio preterit
⁊ generatio venit. Et iterum. Tran/
sit mundus ⁊ cõcupiscentia eius. Et
Grego. dicit. Quotidianus defectus
corruptionis: nihil aliud est q̄ꝫ quedã
prolixitas mortis. sed mors ponit
nos in pace: ⁊ quiete. Quod est intel
ligẽdum de morte bonorum. Nõ au

tem peruersoruz. ⁊ peccatorum. Vñ
Apo. xiiij. Beati mortui qui in. d. m.
Amen iam dicit spũs ⁊c. Quuz igi/
tur requies sit melior labore: ideo
mors est melior vita. ¶ Secũdo ra/
tione durationis: sitis modicuz du/
rat: qꝛ vapor est ad modicũ parẽs. Fꝫ
ꝙ dicit Apo. Jacobus ⁊ ẽt nos ducit
ad mortẽ: iuxta illud. ps. lxxxviij. qđ
est homo q vivat ⁊ nõ. v. m. quasi. d.
nullus: sed mors corpalis ducit nos
ad vitã perpetuã: que nunq̄ꝫ finit. Un
de Apo. ij. Cor. v. d. Quãdiu sumus
in hoc tabernaculo ingemiscimus
grauati eo quod nolemus expoliari
sed superuestiri vt absorbeat morta
le ꝙ est ad vitam. Quũ igitur vita p/
petua ad quam nos ducit mors cor
poralis sit melior vita corruptibili.
Sequitur ꝙ melior sit mors q̄ꝫ vita.
¶ Tertio ratione cõmẽdatiõis. quã
diu eni sumus in vita presenti, lauda
re aliquẽ secure nõ possumus: ꝓpter
diuersa ⁊ varia pericula que hic sunt
qꝛ qui mõ videt iustus bonus ⁊ san
ctus põt cadere ⁊ cadit in peccatuz.
quia modo sapiẽs efficitur stultus: ⁊
ideo dicit sapiẽs Eccle. xi. Ante mor
tem ne laudes queq̄ꝫ: ⁊ Grego. Lau/
da post vitã magnifica post consu/
mationem. Lauda nauigãtis felicita
tem: sed quum perductus erit ad por
tum. Lauda ducis virtutem: sed quũ
pductus est ad triũphum: sed mors
nos tutos ponit tranqllo portu. Jđ
secure laudatur ⁊ cõmẽdatur: quuz
ergo mors ponat in tuto ⁊ certo por
tu salutis: vita vero in incerto: ergo
melior ⁊c. ¶ Quarto ratione pre/
miationis: sitis enim ꝙ dum sumꝰ
in hac vita premiũ eternum habere
non possumus: sed p mortẽ ad illud
opꝫ nos puenire: vnde Paulus hoc
considerãs dicebat phi. j. Cupio dis
solui ⁊ esse cum christo. Quum igi/
tur ad vitam eternã habendã ⁊ pos/
sidendã sit creatus homo: ⁊ ad illaz

ꝯuenire nõ possimus: nisi ꝑ mortem corꝑalem. ꝗd frustra laborat homo mortem fugiẽdo. Ideo ad illaꝫ obtinendã melior est mors ꝙ̃ vita: vt asserũt verba in ꝑ̃ncipio sermonis ꝓposita: qḋ intelligendum semꝑ de morte iusti ⁊ non peccatoris.

r

Euertar

In domũ meã: vñ exiui. Luc. xi. Secũdũ sñiaꝫ tã phoꝝ ꝙ̃ sanctoꝝ doctorũ vnaqueqꝫ res hꝫ naturalẽ ĩclinationẽ ⁊ amorẽ ad locũ: vñ ꝓducta ẽ. rõ q: in loco vbi res recipit eẽ meli⁹ conseruatur in suo eẽ in sua ꝑfectiõe. quã alibi: vñ phs li. de celo ⁊ mundo. d. Locus est cõseruatiuus locati. Exẽplũ de pisce. q: loc⁹ ei⁹ est aq̃: ĩõ conseruatur in ea: ⁊ extra eã corrũpitur ⁊ moritur. Iõ ⁊ medici qñ hñt aliquẽ infirmũ q sit extra suã patriam: quẽ nõ possũt liberare tã cito: dãt ei cõsiliũ: vt ad ꝓpriã patriã redeat. Et hinc est ꝙ hõ existẽs extra suã patriã. quãuis hẽat multas diuicias ⁊ honores ⁊c. tamẽ nihil sibi videnꝉ: q: est extra suã patriã ⁊c. sic spũaľr loquẽdo. patria ad quã est aĩa nostra creata est in celũ: nã ſm oẽs creaꝉ a deo q creãdo infũdit. ⁊ infũdẽdo creat. Iõ aĩa oĩs hꝫ singularẽ inclinationẽ ad hoc celũ: q: ibi recepit eẽ ⁊ meli⁹ ibi cõseruaꝉ ꝙ̃ alibi: q: ibi beatificaꝉ: quã beatificationẽ oẽs appetũt. Teste Boetio. iij. de conso. phica. d. Oĩs mortaliũ cura quã mulpliciũ studiorũ labor exercet: diuerso qdẽ calle ꝓcedit ad vnũ tñ beatitudis finẽ nitiꝉ. ꝯuenire quo adepto nihil vlteri⁹ desiderat. Iõ iste defunctus quãuis habuerit diuicias. dignitates ⁊ hmõi ĩ hoc mũdo: tamẽ q: extra suũ locũ erat. semꝑ habuit naturalẽ ĩclinatõeꝫ ad celũ ⁊ ad pr̃iaꝫ supnã. ĩ q̃ acq̃reret cõseruationẽ. q: est locus ꝓpri⁹. q̃ conseruatio nõ põt hñi in hoc mũdo propter variabilitatẽ ⁊ corruptibilitatẽ. Iõ recte de eo dicit thema nostrum. Reuertar in domũ meã: vnde exiui. In quibus verbis tria tanguntur.

¶ Primo cõsũmatio presentis peregrinatiõis. ideo dicit. Reuertar.

¶ Secũdo inclinatio conuenientis cõsolationis. iõ dicit in domũ meaꝫ.

¶ Tertio assecutio decentis coniunctionis. ideo dicit. Unde exiui.

¶ Primũ ergo qḋ tangiꝉ ⁊c. est consumatio pñtis ꝑegrinatõis. Uidem⁹ enĩ ꝑ expiẽtiaꝫ: ꝙ qñ aliqs mittiꝉ ad aliquẽ locũ siue ad aliqd ꝑagẽduꝫ: ꝓ quo debeat merere honorẽ: puta ad studiũ vt acq̃rat sciaꝫ: vel in aliqḋ officiũ quo cõpleto cõsueuit ad patriã reuerti. Figura hẽtur Thobie. xij. de filio Thobie ⁊ angelo q missus fuerat ad illuminandũ pr̃eꝫ. Cui iaꝫ illuminatiõe ꝯpleta aĩt angelus. tẽp⁹ est vt reuertar ⁊c. sic spũaliter vnusq̃sqꝫ nr̃ mittiꝉ ĩ hũc mũdũ tãꝙ̃ scholaris ad studiũ ad pugnaꝫ dimicãdo ꝯtra diabolũ carnẽ ⁊ mũdũ q: dicit Iob. Milicia est ⁊c. Peracto ergo certamine debꝫ dicere homo: reuertar ad eum q me misit. s. ad deuꝫ. q: ergo h̃ noster charissim⁹. N. ꝑegit officiũ studiũ ⁊ militiaꝫ suaꝫ. ideo dicit. Reuertar ⁊c. ¶ Scḋm v̈o ꝙ tangiꝉ est inclinatio ꝯuenientis ꝯsolationis: ⁊ hoc tangiꝉ quñ diciꝉ in domũ meaꝫ. pro quo sciẽduꝫ est ꝙ semꝑ appetit⁹ inclinatur ad bonũ: siue sit apparẽs siue exñs. Quuꝫ igiꝉ vita eterna sit summe bona ⁊ plena multis bonis. ideo iste defunct⁹ ad istaꝫ domuꝫ semꝑ inclinatus fuit: tanꝙ̃ ad summũ bonũ ad quaꝫ homo ꝯueniẽs merito dicere põt illud Luce. xix. In domo tua opꝫ me manere. ¶ Tertiũ aũt qḋ tãgitur est assecutio decẽtis ꝯiunctiõis ⁊ ideo dicit: vñ exiui. ꝓ quo scienduꝫ est ꝙ res nũꝙ̃ q̃escit donec sit in loco ꝓprio. Nã ad ꝓpriuꝫ locum sue natu-

re oia tēdūt. Uñ Eccle.i. Ad locū. vñ
exeūt flumina reuertenť. Quū igitur
locus aie fit celū empyreū: ⁊ nō mun
dus iste teste Aposto. q ait Hebre. xiij
Nō habem⁹ hic manentē ciuitatem.
⁊c. Et hec fit: ad quā ꝑuenit. H. ideo
merito diceř potuit cum transiret ex
hoc mūdo illud. Jo. xv. Exiui a pa-
tre: ⁊ veni in mundum: iterum relin
quo mundum: ⁊ vado ad patrē ⁊c.
¶ Sermo. xl.

o Portet

mortale hoc induere i-
mortalitatē. i. Corinthi. xv. Pro hu
ius anctoritatis declaratōe: has tres
questiones ꝓponā: ⁊ mō sologistico
procedam. Quarū prima talis erit.
¶ Prima. Corp⁹ humanum ē mor-
tale ꝑpter elementi cōpositionem.
¶ Secunda. Corpus humanum est
mortale ꝑpter delicti commissionez.
¶ Tertia. Corpus humanum mor-
tale: resurget incorruptibile: propter
operis boni retributionem.
¶ Prima conclusio ꝓbať. Oē qđ est
cōpositū ex quattor elemētis ē mor-
tale. Sed corp⁹ ⁊c. Item oē compo-
sitū ex diuersis humorib⁹ ⁊ ꝯtrarijs
est mortale. Sed corp⁹ hu. est sicut er
go ⁊c. ¶ Secunda ꝓbať. Oē corp⁹
humanū principiū traxit ab Adam.
Sz corp⁹ ade factum est mortale ꝑꝑ
peccatum. ergo ⁊c. Maior huius ve
ra est. Minor probatur per auctori-
tatem sacre scripture. Gen. ij. Qua-
cunqꝫ hora comederis: morte mo-
rieris. Sapien. ij. Inuidia diaboli:
mors introiuit in orbē terarꝫ ⁊c. Joe
lis. ii. Anima que peccauerit: ipsa mo
rietur. Ergo cō. vera. ¶ Tertia con-
clusio probari potest sic. Ad iusticiaz
pertinet reddere vnicuiqꝫ mercedem
sui operis. ſm ꝙ qs opatur. Sed ta-
lis retributio non dabitur: nisi quan
do corpus resurget. Ergo oē corpus
resurget ꝑpter talem mercedem: vel
retributionem. Maior huius ꝓbaťr
mistice loquēdo. Mat. xiiii. Redde
qđ debes ⁊ alibi. i. Thimo. v. Dign⁹
est operarius mercede sua. Minor
probatur auctoritate Anastasii. Di-
cit in. iii. simbolo nostre fidei. ad cu-
ius aduetū. o. h. ⁊c. Et sequiť nūc sui
operis retributio. Et qui bona ege-
runt ibuunt ⁊c. Qui vero mala ⁊c.
Ergo ꝑpter talem mercedē opꝫ hoc
mortale resurgere. Et resurgēdo da-
bitur ei sui opis retributio: Que erit
multiplex q̄ retributio sūt dotes aie:
siue corpis glorificati: q̄s ponūt nři
doctores theologici. Et precipue ille
gl'iosus doctor Scūs Thomas đ aq
no q dicit. ꝙ qñ Judex veniet ad iu-
dicādū. ⁊ angelus canet tuba: đ quo
angelo loqtur. Hiero. d. siue bibā: si
ue comedā vř illa vox sonare in au-
rib⁹ meis. surgite mortui venite ad
iudiciū. De ista tuba loqtur. apost. i.
Cor. xv. vbi dicit. Canet eni tuba et
mortui resurgēt icorrupti. Dicit igiť
ipse ꝙ ad talem vocē tube: oēs resur
gēt: ⁊ resurgent his dotibus ornati.
¶ Primo leuitate.
¶ Secundo subtilitate.
¶ Tertio impassibilitate.
¶ Quarto luciditatē.
¶ Quinto visione.
¶ Sexto odoratione.
¶ Septimo dulci voce.
¶ Octauo pulchritudine.
¶ Nono emanatione.
¶ Sunt. n. illa btā corpa ita leuia: ꝙ
trāseūt in momēto: quocūqꝫ volūt.
Hoc pꝫ de corpe xp̄i glorificato ꝙ ex
sua agilitate ⁊ leuitate ad celos ascē
dit: qđ differt multū a terra eodem
momēto. ¶ De scđa. i. subtilitate: pe
netrabunt: iubar solis: qui penetrat
vitrum ⁊ non frangit. Et hoc patet
etiaꝫ de chri. Uñ stantibus Apostolis
hostio clauso ⁊ fenestris: appuit. Et

iō dixerūt. Cognouerūt dn̄m in fra-
ctiōe panis. Vn̄ Aposto. ait. seminaẗ
corpꝰ aiale ⁊ resꝑget spūale. ¶ De ter
tia sūt enĩ ipassibilia nulli detrimēto
passiōnꝫ sbiecta. hoc pꝫ auctate apł.
In pncipio posita. Opꝫ mortale hoc
iduere imortalitatē: ⁊ corruptibile in
dueẗ icorruptibile. ¶ De q̈rta sūt. n.
ista sı q̄dē corpa g̃liosa: clariora sole
dico ⁊ septies. Mat. xiii. Fulgebūt iu
sti sic sol i regno pr̄is sui. Et notandū
q̄ dr̄ sic sol qr̄ ⁊ ip̄e sol hꝫ pmo hoc
ꝙ est leuis: ⁊ agilis q̄ subito extēdiẗ
ab oriēte ad occidētē. subtilis. ii. q̄
ꝑnetrat. iii. Impassibilis: quia pene-
trādo nō lediẗ. Et. iiii. lucidꝰ q̄ illu-
minat totā terrā. Et hec oīa hēbunt
corpa btā qn̄ erūt suis aia bꝰ iuncta.
¶ De q̄nta vō: q̄ōlibet corpꝰ btūm
ab oībꝰ videbiẗ: ⁊ ip̄m oēs intuebun
tur. Vn̄ notādū de visu. Visus enim
corpis glorificati differt a visu cor-
poris pn̄tis q̄nq̄ꝫ differētiis. Prima
dr̄ia ē: q̄ corpꝰ nostrū solūmodo vi-
det exteriora: ⁊ glorificatū ⁊ interio
ra: ⁊ exteriora. Scd̄a dr̄ia: q̄ si hoc
corpꝰ respicit supius: eodē intuitu nō
videt iferius. Corpꝰ aūt glorificatū:
eodē intuitu videt ⁊ supius ⁊ inferi-
us. Tertia dr̄ia nostrū corpꝰ nō adeo
bene cernit ea que a lōge sunt: sicut
ista que ꝓpe sūt. Illud vero ⁊c. Quar
ta dr̄ia corpꝰ nostrū si respicit an̄: nō
videt retro. Illud vō sic. Quīta dr̄ia
nō omnes simul videt. Illud vō ⁊c.
¶ De. vii. de odoratiōe illa corpa ef
fundēt odorē amenū. ⁊ suauissimū
Et nota ꝙ nō solū effundent vnum
odorē. sed diuersos. Et hō erit tanto
plus quāto fuerit vas diuersaꝝ virtu
tum ita erit diuersoꝝ odorꝫ. ¶ De
viii. pulchritudine. Oia corpora erūt
pulcherrima. Et pulchritudo vnius
erit diuersa ab alijs. His enim doti-
bus solūmodo ornatur corpus illi-
us. qui vixit in hoc p̄senti corpore v̄-
tuose. ⁊ ad vltimū ab illo aia recessit
in fide ecclesie ⁊ in gratia dei. sicuti fu
it iste de quo hodie facimus presen-
tē cōmemorationē: viri excellentissi
mi. Ipsum vero laudare valeo: q̄n̄
vas multarū virtutū fuit. Hic enim
fuit sapia decoratus: cōuersatiōe ho-
nestus. sermone discretꝰ. tēꝑantia
modestus. cōstantia magnanimus.
Iusticia p̄lucidus. patientia armatꝰ.
fide ꝑfectus. charitate feruidus. spe
robustus. Et fere oībus virtutibꝰ im
butus. Et q̄ habuit in se tot ⁊ tātas
virtutes. ideo laudat eū ꝓpheta. Da
uid di. p̄s. xxiii. Hic accipiet. b. a. d. ⁊
m. a. d. s. s. h. ē. g. q. d. Et nota ꝙ ꝑ
has virtutes: quas in vita est opera-
tus. vocat eū dn̄s. d. serue bone ⁊ fi-
d. i. g. d. t. Et ip̄e respondet di. Reuer-
tar in domū meam vnde exiui. Exiui
de celo ⁊ veni in mūdū iterū reliquo
mundū. ⁊ vado ad patrē. Et est ipsa
anima decorata his dotibus: insigni
ta dei imagine. d̄corata similitudine
dotata spiritu sancto. redempta san
guine proprio christi. deputata cum
angelis: capax beatitudinis. heres
bonitatis: particeps rationis. Et his
omnibus dotata fuit anima istius.
Ideo eam vocat dn̄s. d. Veni electa
mea ⁊. p. in. te. t. meū. Et iō q̄ voca-
ta est a dn̄o: filij ⁊ parentes eius non
debent flere: imo gaudere. lꝫ ꝙ gra-
ue sit a tristicia posse cōtineri quan-
do amittiẗ talis pater. Et ideo quan
tū ad respectū vite presentis possunt
parētes eiꝰ dicere: ⁊ nō solū ipsi. verū
etiā oēs ꝯterranei. Quomodo sedet
sola ciuitas plena populo facta est q̄
si. v. d. g. Sed nolo in p̄senti habeatis
istū respectū: sed ad illud. qō ipse di-
cit cum propheta Thobie. xii. Tem-
pus est vt reuertar ad eūꝫ qui me mi
sit. Vos aūt benedicite dominum. ⁊
enarrate oīa mirabilia eius ⁊ confi-
temini dn̄o corā oībꝰ viuētibꝰ ꝙ mi-
hi fecit hic misericordiā: p gr̃aꝫ et in
alio dabit gloriaꝫ. Ad quā. Ser. xli.

, **Vocabis**

me et ego rñdebo tibi. Job. xiiij. Nota q̄ q̄libet vocatus de malo loco ad bonum debet libēter ire. Figura huius habemus de Loth qui vocatus fuit ab angelo. d. Exi ciuitatē & saluum te fac in monte. Per loht enim figuratiue loquendo intelligere debemus quenlibet morientem: q̄ a deo vocatur. d. Exi ciuitatem. i. mūdum istum. & te saluum fac in monte. i. in vita beata. Et nota q̄ talis exitus fit per mortē: & ideo mors melior est vita humana. & hoc est quod dixit Sapiens eccle. vij. Melior est mors q̄ vita. Et rō hui⁹ est: q2 aīa per mortem facit nobilissimū discursū ad deum si mō moriatur in gratia. et q̄libet moriens discurrit isto modo.

¶ Primo de mutabilitate ad immutabilitatem.
¶ Scdō de seruitute ad libertatem.
¶ Tertio de labore ad requiem.
¶ Quarto de paupertate ad thesaurum multiplicem.
¶ Quinto de fame ad saturitatem.
¶ Sexto de vilitate ad honorem.
¶ Septio de merore ad iocūditatē.
¶ Octauo de bello ad ꝯtinuā pacem.
¶ Dum autem homo viuit ē subiectus continue mutabilitati: quia.
¶ De libertate ad seruitutem.
¶ De requie ad laborem.
¶ De diuitijs ad paupertatem.
¶ De saciabilitate ad famem.
¶ De honore ad vilitatem: siue vituperium.
¶ De gratia ad culpam.
¶ De vita ad mortē sempiternā &c.
¶ Ideo dicebat Job loquendo de his omnibus miserijs cap. xiiij. Homo natus de muliere breui viuens tempore: replet multis miserijs. Qui q̄si &c. Et ideo dicebat poeta laureatus. Mouentur homines more hominis. & nihil sub celo stabile concernitur. & in primo de remedijs vtriusq̄ fortūe inquit. Quū res fortunas hominūq̄ cogito: nihil inter tā subitos & tot rerum motus mortali vita inquetius inuenio &c. Sed quum hō moritur, peruenit ad veram immutabilitatem. iuxta illud sacre scripture Ego sum dn̄s qui non mutor. Unde nota q̄ nihil aliud est optimum bonum: preter deum. & enim ita perfectum bonum q̄ illo inuento: aīa vltra nihil querit scdm Boetium. iij. de cōso. Omnis mortaliū cura &c. q2 ē ipsius anime verū obiectū in quo aīa ipsa speculatur: iuxta illud. Ego sū speculum sine macula. ergo melior est mors &c. ¶ De scda ad Ro. viij. Ipsa creatura liberabitur a seruitute pcti. ps. cxxij. laque⁹ cōtritus est &c. s. per mortē. ergo melior ē mors &c. ¶ De. iij. de labore ad reqē. ps. lxxij. In labore hominum nō sunt: & cum h. non. f. Math. vi. Respicite volatilia celi q̄ non serunt neq̄ metunt: neq̄ congregant in horrea & pr̄ vr̄ celestis pascit illa: Et sancta mater ecclesia cantat. In circuitu tuo domine lumen est &c. ¶ De. iiij. de pauptate ad thesaurum. Mat. xiiii. venite benedicti &c. ps. iii. Glia & diuitie &c. Augusti. Thesaurum habens in arca diues est. Ad istum thesaurum peruenit ista aīa. ergo melior. ¶ De. v. s. de fame ad saturitatem. ps. xvi Saciabor quum &c. Isaie. lxv. Serui mei comedent: & vos esurietis. Figuraz de diuite habem⁹ qui petebat guttam aque. ergo melior. ¶ De. vi. de vilitate: ad honorem Sapien. v. Hi sunt quos habuim⁹ in &c. Luce. xxij vos estis q̄ mansistis mecum in tribulationib⁹ &c. Jō cantant clerici super mortuos. Subuenite sancti &c. O q̄lis potest esse honor: sociari angelis et ab ipsis deduci coram deo: ergo.

¶ De. vij. de merore: ad gaudium. Isaie. lij. Gadiū leticiaȝ obtinebunt. Idē. lxv. Gaudebo in populo meo ꝛ ꝑs. xlix. Exultabunt sancti in gloria ꝛ letabuntur in cubilibus ꝛc.

¶ De. viij. ꝛ vltimo de bello ad cōtinuā pacē. ps. cxxxij. Ecce ꝙ bonū et ꝙ iocūdū ꝛc. Isa. xxxij. Sedebit populus me⁹ in pulchritudine pacis in tabernaculis fiducie: ꝛ i requie opulenter. ergo ꝛc. Et idō nō debes mirari: si aīa cuiuscūqȝ vocati a dn̄o rn̄det se velle ire. Et idō qn̄ qs moriť ei⁹ amici ac ꝓximi nō debent flere: qr ad hoc etiā nos hortať Salom. Eccle. xxij. Modicū plora sup mortuū Igitur vos rogo amici charissimi: vt sup ꝑntē mortuū flere pax debeatis: quū sit hodie vocatus a deo: de tā miserrimo loco ad tā btissimā requiem. Sicut vere possumus autumare. Illis naqȝ is fuit virtutibus preditus: qbus pōt in hoc mundo quis decorari. Postremo illa accepit arma que sancta mater ecclesia suis fidelibus prestat: quū ad tale bellum eundum preuidet. Seruauitqȝ quecūqȝ mandata precepit. vt illud amplecteret: quod ait. Si vis ad vitā ingredi serua mandata ꝛc. Ad quā etiam nos vocat qui ꝛc. Sermo. xlij.

Surge ꝓpera amica mea ꝛ veni. Cāticorū. ij. Si bn̄ inspicio maior amicitia que eē possit: est amor sponsi in spōsam: ꝛ econtrario. Spiritualiter loquēdo per sapientē: qui amicitiaȝ petit surgere: intelligere debem⁹ christum ꝛ per amicam animam. Christus enim spōsauit sibi animā iuxta illud Osee. ij. sponsabo te mihi in fide. Et ideo summe eam diligit. Ideo cantatur in ecclesia. Sponsus amat sponsam. Saluator visitat illam. Unde notate charissimi quandam esse consuetudinem spōsas dotem dare maritis. Christus autem facit oppositū. Nā ipse ꝑparat doté sponse. Et ꝑma dos quam ꝑparat anime: ē ista: ꝛ iste dotes erunt quinqȝ.

¶ Pria admirabilē pulchritudineȝ.

¶ Secunda rationis capacitatem.

¶ Tertia spūm scūm in adoptionē.

¶ Quarta pro eius dilectione proprium sanguinem.

¶ Quinta immortalitatem.

¶ Primo dedit illi admirabileȝ pulchritudinem. Unde Canti. primo. Egredere pulcherrima dominarum ꝛ abi post vestigia gregum ꝛ pasce hedos tuos. Loquitur hic anime: quia ea est pulcherrima creaturarum. Et ꝙ hoc sit verū: ꝙ sit pulchrior oi creatura alia ꝓbať: ꝛ primo ratione ordinationis rerum supernarum. Naȝ deus ordinauit terram: que est vilior oibus alijs: qr est fex reliquoruȝ: Est enim terra stabulū: in quo deus proiicit fecem alioꝝ elemētoꝝ ꝛ celorū: supra terraȝ ordinauit aquas: supra aquas aerem: supra aerē ignē. Et supra hec quattuor elementa ordinauit planetas. s. lunam: supra lunā speram igneam: supra sperā igneam mercurium: supra mercuriū venereȝ supra venerem solē: supra solē martem: supra martē iouē: supra iouem saturnum: ꝛ supra hec celum stellatum: ꝛ supra stellatum cristallinum ꝛ supra reliqua: celum empireuȝ. Et i illo posuit deus aiam rationalem in signum pulchritudinis: quia locus ꝛ locatum ꝺm phūm debēt ꝓportionari. Celū empireū est pulchrū per consequens ꝛ ipsa anima: que ibi collocatur ē oīum reꝝ pulcherrima. Ideo de ipsa dicit. Pulchra sum ꝛ decora filia Hierusalem Canticorum sexto. ꝛ ista est prima dos anime. ¶ Secūda dos est ista: dedit illi deus rationis capacitateȝ: qr tā fecit capacem rō

nis. Unde phūs in p̄mo de aia. dicit. Opatio ppria aie est ipsum itelligere. Un̄ scire debetis spectatissimi viri: q̄ deus fecit diuersas creaturas. Et ex his creaturis: aliqb' dedit esse solum vt sunt lapides: aliqbus dedit esse ⁊ viuere vt arbores aliqb' ⁊ eē ⁊ viuer̄ ⁊ sentire: vt aialib'. aliqb' eē ⁊ viuere ⁊ sentire ⁊ intelligerē. ⁊ hoc soluz vltimū cōicauit solis angelis: ⁊ etiaz aie. Et ista est scd̄a dos quā dedit aie.

¶ Tertia dos est ista. Dedit illi spm̄ scm̄ in adoptionē: qr dotauit eā spūs .s. oībus donis ⁊ gratijs. ¶ Quarta dos est ista. Dedit illi p ei' dilectiōe ppriuм sanguinē: qr p ei' amore sanguinē suū fudit super lignum crucis: iuxta illd̄ Apoc. p̄mo. Ipse lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. de his dotibus. d. Ber.

¶ Anima est insignita dei imagie.
¶ Decorata similitudine.
¶ Desponsata fide.
¶ Redempta sanguine proprio.
¶ Deputata cum angelis.
¶ Heres bonitatis.
¶ Capax beatitudinis.
¶ Et particeps rationis.

¶ Ultima dos est ista. Dedit illi imortalitatē. Et iō imortalis. Nā ipsa aia est qd simplex. Et q̄ sit imortalis pbaf exēplis scripturaꝝ. Dicas hic illd̄ exēplū illius abbatis: quē plorabāt monaci mortuuz. Qui dixit. O stulti nolite flere: qr nō mortuus: sz de morte ad vitā pueni: Exēplū etiā illi' scholaris bononiēsis. q mortuus appuit socio suo: q tot' ardebat. Exēplū lazari quatriduani. q iaz fetebat. Ecce ergo videre quō bn̄ est dotata. Ex q' bus dotib' comp̄hēdi pōt. Jesum xp̄z summe diligere aiam nostrā rōnalē. Et qr ipsam summe diligit: ideo eam vocat. d. v̄ba prelibata. Surge exsurge de loco isto vilissimo: ⁊ veni ad locum btitudis. Et ista nō pōt surgere: nisi relinq̄t corp' i terra. Qm̄ de natura graui est: nō sursum posse ascēdere. Quū igif corp' sit graue: qr de terra. ideo nō pōt aia cū corpore sursū ascēdere. ⁊ corpus nō valet relinq̄re nisi morte mediāte. Igif q̄libet aia bene desponsata cū xp̄o est ꝯtenta a corpe per mortē dissolui: vt ad sponsum venire queat in vitā eternā: iuxta illud apl̄i. Cupio dissolui ⁊c. Et postq̄ aia vocaf a xp̄o: ⁊ illa est ꝯtēta ire: parētes eius. ac cognati: nō debēt flere: si qs filioꝝ aut alterius cuiuscūq3 vocatur: imo gaudere potius: ⁊ p̄cipue qn̄ v̄tuose vixerūt: ⁊ in gremio ecclesie q̄escūt. Sicut fecit iste: q vixit v̄tuose. Hic narra qbus v̄tutibus fuerit p̄signitus: postremo quō sac̄ra ecclesie suscepit. Jō gaudete charissimi: qr hodie xp̄s vocauit spōsam suam dicēs. Surge ppera ab ista caduca vita ⁊ veni in illā terrā quā mōstrauero tibi Ad quam ⁊c.

¶ Sermo. xliij

v Ocabis me ⁊ ego rn̄debo tibi. Job i4. Et per Job. q dicit deo vocabis me debemus itelligere aiam cuiuslibet moriētis: q petif a deo: vt relinquat vitā p̄ntē ⁊ mundū istū: ⁊ sequaf euz iuxta illud qd̄ dictū est Abrae. Gen̄. xij. Egredere de terra tua. ⁊. d. c. t. ⁊ veni in terrā. q. m. tibi. Per Abraam qui vocaf intelligere debemus aiam nostrā que vocaf a deo. d. sibi. Egredere de terra tua. i. exi foras de terra i. de corpore tuo: qd̄ ex terra est. iuxta Gen̄. iij. Memēto qr cinis es ⁊ in cinerem reuerteris. ⁊ iteꝝ Gen̄. ij. Formauit dn̄s deus hominē de limo terre ⁊c. Hieremie. xxij. Terra terra terra. audi v̄bū dn̄i dei tui. Gen̄. i8. Loquar ad dn̄m meū cum sim puluis ⁊ Cinis. Et sequif ⁊ veni in terraz. i. ad aliā patriā: ⁊ ibi te crescere faciam in gentē. m. i. sociabo te angelicis cho

ris: et sanctorum cuneis. Et ideo videns ipsa anima se a deo vocari: tam benigne: debet Cum Job. c. Uocabis me: et ego respondebo tibi. i. ego creatura tua respondebo tibi creatori vocanti me. Operi manuum tuarum. p d. i. nisi me isto corpore solueris non potero ad te ire. Ista est moralis expositio et mystica verbi prelibati. Uocabis me et c. Notate quod quando anima a deo petitur libenter ire debet ratione multiplici.

¶ Primo propter vocantis dignitatem
¶ Secundo propter vocati preliationem.
¶ Tertio propter vie longitudinem.
¶ Quarto propter vite humane breuitatem.
¶ Quinto propter loci turpitudinem.

¶ Dico primo quod maxima est dignitas vocari a rege: a papa sed multo magis a deo. quum sit ipse iuxta illud Apoc. 19. rex regum et dominus dominantium. Et nota quod ad se deus neminem vocat: nisi prius sit iustificatus a peccato et hoc per gratiam suam. quia secundum sanctum Tho. nemo pot a culpa surgere: nisi per gratiam diuinam: sed pot cadere. quos ergo vocat illos et iustificat: secundum dictum apostoli. Quos vocauit illos et iustificauit: et quos iustificauit: illos et magnificauit. Multa huius rei i sacra scriptura: adduci possent exempla. et primo de Petro: et Andrea: qui vocati fuerunt. Et ideo iustificati: et de Paulo apostolo. qui a domino iesu vocatus fuit: iuxta illa verba. Saule: saule et c. de. s. Matheo qui vbi audiuit: sequere me: confestim relictis omnibus secutus est dominum. et ideo iustificatus. Unde notate quod talis vocatio a deo facta: vocatur vocatio de culpa ad gratiam: que fit per oris cofessionem: per cordis cotritionem: et per operis satisfactionem. Et his tribus modis iustificatur a deo: quando vocatur. His tribus modis iustificata e hodie anima huius nostri. N. vt dicam postea in vltima parte istius sermonis. et quia iustificata a peccato: ideo dicit ipsa. ¶ Uocabis me et c. per gratiam. et ego respondebo tibi per preparationem: cupiens venire ad te. quia iustificata. et quia est contenta ire. ideo vos amici eius non est vobis flendum. immo gaudendum: quia iuit ad locum securum: vbi vos expectat gaudens.

¶ Secundo propter vocati preliationem. Quelibet anima libenter ire debet quando a deo vocatur: quia dum anima non vocatur a deo per mortem corporalem. est in cotinuo prelio: quia habet pugnare cum triplici hoste vz cum carne cum demonio: cum mundo et peccato. Primo cum carne militat. quia caro concu. aduersus spiritum et spiritus aduersus carnem. Ideo dixit Job. et Militia est vita hominis super terram. Ber. Mundus caro et c. Cum demonio: quia cotinue nobis insidiatur. Ideo dicit Jacobus primo. Fratres sobrij et c. Cum mundo quia non est obtemperandum eius illecebris. immo colluctandum. vt sancti. Inimici facti huius mundi: facti sunt amici dei cantat ecclesia.

¶ Tertio propter vie longitudinem. Maxima enim distantia et immensum chaos est inter nos et celum. Et ideo si qui ad celum ire debent: opus quod faciant sicut viatores: qui comedunt antequam de domo recedant. vt melius ad terminum peruenire possint: ad quem ire intendunt Hoc figuratur de Helia. 3. R. 19. Angelus ad heliam. surge comede. grandis enim adhuc tibi restat via et c. Per heliam possumus itelligere animam cuiuslibet morientis: cui dicitur. surge. s. a corpore: et antequam surgas comede. i. corpus christi sume: quod datur viatoribus vt melius ad terminum sue vie: valeant attingere. Et ideo ille hoc considerans cum maxima reuerentia et deuotione recepit corpus christi in hac sua infirmitate. et ideo quasi dicit. Uocabis me. s. de isto misera bili corpore. et s. dicens. Nunc ad te ve-

nio domine: quia cibatus angelorū esca. Ideo vos parētes ei⁹ non debetis flere mortem istius: quia huius virtute sacramēti: nō est mortu⁹: sed viuit cum christo: iuxta illud Joan. 6. ego sum panis viuens ⁊c. si quis ⁊c.

¶ Quarto debemus pēsare. Uite humane breuitatem: quia valde breuis iuxta illud Job. 7. Memēto mei de⁹ quia ventus ⁊c. ⁊ ideo hāc breuitatē considerare debet quilibet homo et qualibet hora stare paratus vt si petatur: possit respōdere: venio: ⁊ hoc p̄cipit christus. Math. xxiiij. Estote ⁊c. Et ideo ille cōsiderans hec omnia voluit esse paratus: habendo omnia sacramenta secum: vt dixi ⁊c.

¶ Quinto ⁊ vltimo ꝓpter turpitudinē. Locus ille in quo homo habitat malus est: quia plenus laqueis. ideo dixit. s. Antonius. Iste mūdus plen⁹ est laqueis. ⁊ laquei quibus ligatur anima sunt peccata mortalia que illaqueant animam. Prouer. v. Funibus peccatoꝝ suoꝝ constringit̄. Unde ysa. lij. Solue vincula colli tui captiua filia syon. Hiere. 3. Tu fornicata est cum amatorib⁹ multis: ⁊ facta es velut adultera. ⁊ quādo anima ē separata a corpore: idest ab ista vita ecclesiastica amplius non potest polluj: ⁊ precipue quando moritur in fide sicut fecit ille qui post factā omnē p̄parationē dixit. Pacem meam do vobis: sicut dicit Apostolus. ij. Cori. xiij. Pacem habete ⁊ deus pacis et dilectionis erit vobiscum. Ego autē relinquo mundum ⁊ vado in gloriā eternam. Ad quam.

¶ Sermo. xliiij.

Uado ad eum qui me misit. Joā. xv.

Scire debetis: ciues ⁊c. ꝙ quādo aliquis paterfamilias vult recedere a filijs aut cognatis ⁊c. anteq̄ perueniat ad actum sui recessus. p̄mo per aliquot dies nūciare anticipat filijs: ac amicis de recessu suo. ⁊ ratio est vt ipsi filij ac cognati minus contristentur: quia si eos premonet ante recessum assuefaciunt adeo in tristitia: ꝙ non postea sic condolēt: sicut facerēt si recederet p̄mo die post factam auisationē. Istum modum ⁊ stilum dominus noster Jesus tenere voluit admonēdo amicos suos vos amici mei ⁊c. idest discipulos anteq̄ recederet ab hac vita mortali: dicens ad illos verba preposita. Uado ⁊c. Si bn̄ noui ciues ⁊c. Dominus Jesus in suo recessu: vel separatione quatuor agit principaliter.

¶ Primo ꝓponit accessum delectabilem. ibi vado ad euȝ qui me misit ⁊c.

¶ Scd̄o ꝓponit cōceptum lamentabilem: ibi. sed quia hec locutus sum vobis tristitia imp. cor. vestrum.

¶ Tertio proponit profectum commendabilem. Si autem abiero mittam eum ad vos ⁊c.

¶ Quarto ꝓponit effectum admirabilem. Ille me clarificabit ⁊c.

¶ Primo accensum delectabilē. Circa hanc primam particulam posset quis sani ingenij querere: quare filius vadit ad patrem. Respondem⁹ ꝙ hoc facit quadruplici ratione: ⁊ p̄ma est hec. Prima est motus nature Secūda est Actus iustitie. Tertia est conuictus amicitie. Quarta est tractus conuenientie. Prima ratio fuit actus nature: ⁊ hoc potest probari rationibus naturalibus. Dicit eniȝ philosophus ꝙ omnia redeunt ad suum principium: ⁊ ratione naturali. Nonne vidimus ꝙ sol continue mouetur de parte orientali ad partem occidentalem: ⁊ iterum ad suū reuertit̄ principium: ⁊ ibi quiescit: iuxta illd̄ cātici

Abachuc. Sol ⁊ luna steterũt ĩ habi
taculo suo: Altera rõne ⁊c. Nõne vi/
dem⁹ q̄ radi⁹ solaris: q a sole ꝓcedit
ad suũ ꝑncipiũ reuertit̃. s. ad solem
Similiter corpus humanum creatũ
fuit ex terra: ⁊ aliquo tp̄e viuit super
terrã: ⁊ in fine reuertit̃ ad suum ꝑnci
piũ: ex quo fuerat creatus. iuxta illð
Geñ. j. Creauit deus hoiez de limo ter
re. ⁊ iõ ꝓpha hiere. xxij. Appellat cor
pus nostrũ terrã. d. Terra terra terra
audi v̄bũ dñi: ⁊ notate q̄ dicit terra:
ter. rõne triplici. Primo q̃ fcm̃ ð ter
ra. Scðo quia viuit in terra terrenis
vescẽs. Tertio q̃ reuertet̃ in terram:
tanq̄ ad suũ ꝑncipiũ: ⁊ sic hẽs verita
tem auctoritatis p̄hi: q̄ oĩa ad suum
ꝑncipiũ reuertunt̃. Sic pari modo fi/
lius dz reuerti ad patrẽ: q̃ a p̄re ꝓces/
sit, sicut ipse attestat̃: exiui a p̄re ⁊ ve/
ni in mũdũ iterũ relinquo⁹ mũdũ ⁊c.
Et notate q̄ sicut fili⁹ hz recursuz ad
patrẽ a quo ꝓcessit: ita anima habet
recursum ad suum ꝑncipium: in quo
fuit creata. ⁊ hoc est celum: ⁊ ad ce/
lum non potest peruenire nisi morte
mediante vt cito habebimus in vlti/
ma particula. Igitur nemo debet cõ
tristari in morte amici: quia per eam
tantum acquirit bonum q̄ non con
sequeretur nisi moreretur. iuxta illud
Exodi. xxxiij. Non videbit me homo
⁊ viuet: ⁊ ob hoc si iste cum viuis lo/
qui a deo haberent licentiam incre/
paret vos accerbissime. d. Nolite fle/
re sup me ⁊c. ego vado ad patrẽ ⁊c.
¶ Secundo filius vadit ad patrem:
propter actum iusticie. Habemus
enim in decretalibus extra de regulis
iuris q̄ eo iure quod in alteruz quis
statuit: vti ⁊ ipse debet. Sed redem/
ptor noster hanc delectabilem legem
sine decretalem statuit: vt qui se hu/
miliaret deberet exaltari. Ideo super
omnes obseruauit. Quia nemo vn/
quam tam profundam habuit hu/
militatem: q̄ Christus. De qua humi
litate loquitur apostolus Phi. ij. Hu
miliauit semetipsum factus obedi/
ens vsq̄ ad mortem. mortem autez
crucis: ⁊ quia se sic humiliauit: ideo
meretur exaltari a patre suo in celo.
Volendo ergo mercedem a patre re
cipe sue humilitatis dixit verbuz pro
positum. Vado ad eum qui ⁊c.
¶ Tertio filius vadit ad patrem ꝓ/
pter conuictum amicitie. Scire debe/
tis q̄ valde desiderabile est filio dei
cum patre conuiuere: quia lex vere
amicitie est: vt amici simul conuiuãt.
Que amicitia maxima est inter pa/
trem ⁊ filium quod patet. Nam om/
nis bona amicorum sunt commu/
nia. Et inter veros amicos debet esse
equalitas. Hec omnia sunt inter pa/
trem ⁊ filium: quia omnia dedit pa/
ter filio Joã. io. Etiam est equalitas
inter eos. Nam pater ⁊ filius habent
vnaz essentiam: idem velle: idem pos
se. Ideo ipse dicit. Joan. io. Ego ⁊ pa
ter vnum sumus ⁊ Joã. ꝑmo. in ꝑn/
cipio ⁊c. Sunt etiam equales quan/
tum ad naturam: ⁊ quantum ad per
sonam ⁊ quantum ad sapientiam: ⁊
voluntatez: iuxta illud. In tertio sym
bolo. Sed patris ⁊ filij ⁊c. ⁊ ideo di
xit Philippo ioã. ꝑmo. Philippe qui
videt me ⁊c. quia ego in patre: ⁊ pa/
ter in me est. Et equalitas est iter eos
Ideo eorum amicitia est optima et
maxima. Sed de iure vere amicitie est
simul viuere. Igitur filius voluit ire
ad patrem. vt in perpetuum cum pa/
tre viueret. Ideo non est mirandum
si filius ⁊c.
¶ Quarto filius vadit ad patrem:
propter tractum conuenientie. Nam
omnis anima rationalis ðsiderat na
turaliter ꝑuenire ad patrẽ celestem.
Et hoc desiderium exprimebat Phi/
lippus: quãdo dicebat. Domine ostẽ
de nobis patrem ⁊c. Joan. xiiij. Sz
quia dicit ioan. xiiij. Nemo venit ad
patrem nisi per me: ideo conuenien/

erat vt ad prem iret: ⁊ poſtmoduȝ ſu
os apłos ſecum duceret. Qđ ⁊ fecit
poſt miſſionem ⁊c̄. qꝛ ipſe ſpūs.ſ. ita
eoꝝ corda accendit: ꝙ nunꝙ̄ pecca-
uerunt. Et morientes oēs ibant ad
prem. qꝛ filius fecerat eis viaȝ. Et iō
dicebat. Si aūt abiero mittā ad vos
ſpirituȝ veritatis qui a patre ꝓcedit
⁊ ille monſtrabit vobis viaȝ venien
di ad patreȝ. qui nunc ſunt cuȝ patre
Ad queȝ q̄libet anima deberet ire cu
pere. qꝛ vt ſupra dixi: oīs anima ra-
tionalis deſiderat peruenire ad pa-
treȝ ſuuȝ. Pater enim anime eſt de-
us. qui eaȝ creauit in celo. Et qđ deus
ſit pater anime pȝ triplici rōne. Ra-
tione creationis. Ratione guberna-
tionis. ⁊ ratione adoptionis. Dicit
aūt pater noſter ratione ſpālis crea-
tionis. qꝛ creauit nos ad imaginem
⁊ ſimilitudineȝ ſuā quaȝ aliȷ̈s crea-
turis iferioribus nō impreſſit. Deu-
tero. xxxij. Ipſe eſt pater tu⁹ q fecit ⁊
creauit te. Iteȝ rōne gubernationis.
Quāꝙ̄ enim oīa gubernet. nos tam̄
gubernat. vt dños. cetera vt ſeruos.
ſapien. xiiij. Tua pater prudētia cun-
cta gubernas. Et ſapien. xij. Cū ma
gna reuerentia diſponis nos. Item
rōne adoptiōis. qꝛ aliȷ̈s creaturis de
dit q̄ſi munuſcula. nobis autē here-
ditateȝ. ⁊ hoc qꝛ filiȷ̈. ſed ſi filiȷ̈ ⁊ he-
redes. Apo. Ro. viij. Non accepiſtis
ſpiritū ſeruitutis in timore. ſed ſpiri-
tuȝ adoptionis filioꝝ in quo clama
mus abba pater. Vñ in ſcriptura ſa-
cra. Oium veſtruȝ vnus eſt pater ve-
ſter in celo. Et oium veſtruȝ vna eſt
mater in terra. Vñ quū volum⁹ ora
re. clamamus i celū domino. Pater
noſter ⁊c̄. Mat. vj. Deſiderat igitur
ad iſtū aīa peruenire. ſed iſtud deſide
riuȝ non valemus adimplere. niſi ve
niant ipſe aīe noſtre per viā xp̄i. i. per
morteȝ. ſ. ꝙ corporaliter moriamur
Per iſtaȝ viaȝ iuit filius dei ad patrē
ſuuȝ. iuxta illud qđ ſcribit Luce p̄mo

Oportuit xp̄m pati ⁊ ita ⁊c̄. Ergo opȝ
⁊ nos mori: qꝛ pfectio cuiuſlibet re
gionis conſiſtit in imitatione ſui du
cis quē hȝ: ſed nos habemus ducem
noſtrum Ieſuȝ xp̄m qui mortuus eſt
pro nobis. Ergo opȝ ⁊ nos pro eius
amore mori: qꝛ mors corporis eſt vi
ta anime: eo ꝙ per mortē corporalē
homo deuenit ad vitā eternaȝ. Et hoc
eſt qđ dicebat Apo. Colo. iij. Mortui
enim eſtis: ⁊ vita veſtra abſcondita
eſt cū xp̄o in vita eterna. Quia ergo
per mortē deuenim⁹ ad vitā eternaȝ.
ſequit cōſequēter: ꝙ melior ē mors
ꝙ̄ vita. vij. Eccleſiaſtici. Et iteꝝ. Lau-
daui magis mortuos ꝙ̄ viuētes: p̄ci
pue illos qui bene occūbunt. Illi .n.
bñ moriunt: quoꝝ mores perhibent
teſtimoniū fidei: virtutibus charita-
ti: elemoſyne. Et taliū mors dicit pre
cioſa. p̄s. cxxvj: Precioſa ē i. cō. d. m.
ſan. e. Et dicitur precioſa propter tria
que ipſa mors cōfert anime.

¶ Primo confert perfectionem.

¶ Scđo confert quietationeȝ.

¶ Tertio confert delectationem.

¶ Circa primuȝ ſcire debemus ꝙ de
rōne perfectiōis eſt vt vnūqđq; attin
gat ad ſuū principiū. ſed ad ſuū p̄nci-
piuȝ aīa deuota beata ⁊ ſancta non
pōt puenire ⁊ attingere niſi per mor-
teȝ: que eſt ſeparatio aīe a corpore.
Ergo mors iuſtoꝝ dici pōt precioſa.

¶ Scđo dicit reſpectu quietationis.
Vñ notandū ꝙ nulla res quietari po
teſt: niſi ſuper ſtabile ⁊ imobile. Sed
quicqđ eſt extra deū ē mobile ⁊ iſta
bile. iuxta illud Boetiȷ̈. O qui ppetua
mundū rōne gubernas. Terraruȝ ce
liq; ſator: qui tēpus ab euo. Ire iu-
bes: ſtabiliſq; manēs das cūcta mo-
ueri. Li. iij. de. cō. Ergo quuȝ oīs res
quietari deſideret: opȝ ꝙ veniat per
manus mortis ad ſuum deſiderium.
Ergo mors illius q̄ ad ſuū deſideriū
cōducit illuȝ: eſt precioſa. p̄s. cxxvj.
Beatus vir qui impleuit deſiderium

suum ex ipsis non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

¶ Tertio confert delectationē. Vera enim delectatio est absqꝫ amaritudine. sed nulla delectatio temporalis pōt acquiri nisi cū amaritudine. iuxta illud Boetij de con. li. ij. psa. iiij. O q̄ multis amaritudinib⁹ humane felicitatis dulcedo respersa est: preter delectationeꝫ: quā anime iustorū ꝛ beatoꝝ a deo consequunt̄ que est vita beata: omni plena iocunditate ꝛ dlectatione. iuxta illud ps. xv. Delectationes in dextra tua vsqꝫ i finem. Istam aūt delectationē non pōt habere anima nisi p mortem. Ideo mors iustoꝝ dicit̄ preciosa. De quoꝝ numero fuit. N. Et iō mortē alacriter accepit dicens vado ad eum ꝛc̄.

Sermo. xlv.

Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare vt a peccatis soluāt. ij. Macha. ij. ꝑm Augusti. Oēs q ab hac vita recedunt aut sunt valde boni aut valde mali: aut mediocriter boni. Cōsiderata auctoritate. Augusti. oibus nō pdest oratio. qnum dicat verbum ppositū. sancta ꝛc̄. Solum aūt oīo. ceteraqꝫ suffragia: q̄ pro defunctis fiūt: psunt illis qui ab hac vita decedunt mediocriter bonis. i. in purgatorio existentibus. Uñ nostri doctores taleꝫ mouent questionem. Utrū dei suffragia psint oib⁹ defunctis. Et respondēt. d. q̄ non sed solū in purgatorio existentibus. Et pmo non valere dicunt pro valde bonis. Ratio qꝛ bonoꝝ nostroꝝ non egent ad sacietatem totius appetitus: que est vita eterna: quia anima totaliter saciatur in illa vita beata. iuxta illō ps. xvj. Saciabor quū appa. ꝛc̄. Et alibi. Replebimur in bonis domus tue. Et qꝛ appetitus beatoꝝ saciatur in ista vita beata. iō nō indigēt suffragijs nostris nec auxilijs nostris. Uñ de celebratione missaꝝ. cap. cū marthe. dicit sic. Qui rogat pro martyre iniuriā facit martyri: ꝛ sequit̄. sed si aliquibus nostris suffragia fiunt qui nobis nescientibus sint in eterna requie non sunt ista suffragia: sed gratiarum actiones.

¶ Scđo non valent etiaꝫ valde malis. Uñ Aug. si scirem patrē meū in inferno esse: anteq̄ pro eo orarē potius meme occiderē. Et rō qꝛ si rogaret: contra diuinā iusticiā faceret: per quā peccator iam dānatus est eternaliter in inferno. iuxta illud Euāgelij. Discedite a me maledicti in ignē eternum ꝛc̄. Math. xxv. Alia est ratio: q̄re p mortuis nō est orandū: eo q̄ ab hac vita decesserunt desperati: ꝛ i inferno sunt absqꝫ vlla spe venie. Job. iiij. Peccāteꝫ quotidie ꝛc̄. Qꝛ in inferno nulla est redemptio ꝛc̄.

¶ Tertio. Prosunt mediocriter bonis vt sunt illi qui sūt in purgatorio: his suffragia psunt. Uñ Aug. i3. q. i. Eis hec prosunt qui quum viuerent hec sibi: vt postea prodesse possent meruerunt. Uñ Grego. xiij. q. ij. Aie defunctoꝝ q̄ttuor modis adiuuant̄. idest a pena purgatorij absoluuntur Oblationibus sacerdotū. Precibus sanctorū. Elemosynis caroruꝫ. Ieiunijs cognatorum. Quos modos distinguit. Ray. sic suffragia quidem psunt defunctis ad absolutioneꝫ pene: a qua possunt absolui: quattuor modis. Uno modo p itercessionem q. priuatā membroꝝ. i. per orationē sanctoꝝ. Scđo mō per intercessioneꝫ capitis ecclesie. s. xpi: ꝛ sic adiuuant̄ per oblationeꝫ altaris. Tertio mō p modū pene. i. elemosynaꝝ largitionē Quarto p modū absolutiōis pene. i.

per ieiuniorum afflictionē. Et ad predictos modos oēs alij reducunt. Sed magister doctorum. sctūs Tho. in. iiij. sniarum dicit distinguēdo istos modos ꝙ duplex est ecclesia. s. militās ⁊ triūphans. Prima nō hꝫ locū in purgatorio per modū auctoritatis. Unū sciendū est ꝙ anima que est in purgatorio a pena dupliciter absoluit. Uno modo qdeꝫ per viaꝫ gratie. Alio modo per viaꝫ iusticie. Per viam gratie dupliciter. s. per intercessionē publicaꝫ capitis: que fit i oblationē sacramenti altaris. ij. Per intercessioneꝫ. q. priuataꝫ membrorum ecclesie. s. per orationes sanctorum. Alio mō absoluitur a pena per viā iusticie. Et hoc ēt dupliciter. Uno mō per viam redemptionis. Alio mō per viam pene. s. per elemosynarum largitionē. Alio modo p ieiuniorum afflictionē. Ideo hec oia considerantes parentes non debetis flere. sed istis modis ei subuenire: vt a peccatis soluant. Ad scđam q̄stionem. Respōdet Ray. Melius ē op⁹ charitatis qđ dirigitur in deuꝫ: q̄ qđ dirigitur in hoies. Ideo pmi duo modi. s. oblatio altaris ⁊ oratio sanctorū sūt meliores ⁊ perfectiores q̄ duo vltimi. quia principaliter diriguntur in deuꝫ. Alij vero duo in homineꝫ. s. elemosyna ⁊ ieiuniuꝫ. Notate de primo suffragio. scūs Tho. in. iiij. sententiarum: ⁊ etiam secundum Ray. in sua summa dicit ꝙ principali⁹ suffragium est sacramentum altaris. ⁊ ratio est: q: in ipso continetur christus qui est fons charitatis: cuius intercessio excellit omnes. Ideo ⁊c̄.

Ideo vos considerātes ista oia: nolite flere: sed eis succurrite p dicta suffragia: vt si quo tenetur vinculo: possit absolui. Et sic sancta ⁊ salubris erit cogitatio pro defuncto orare: vt. a. p. s. per gratiam dei: que nos ⁊c̄.

a **Anima** plus ē q̄ esca ⁊ corpus.

Mathe. vj. Scđm cursum prudētie ⁊ cognitiōis naturalis quā to res est melior ⁊ nobilior preciosiorq̄ꝫ. tanto magis ac maiori studio ē custodienda. Sed quum hoc ita sit ⁊ rō naturalis habeat locū veritatis nos dicemus aiam esse custodiendam omni cura. potius q̄ corpus. Ratio quia nobilior omni creatura mundiali. Que quidē nobilitas pōt pbari aliquib⁹ argumentis. Probatur igitur aiam esse nobiliorē omni creatura mundi. Illa dicitur esse nobilior ⁊ perfectior creatura mundi: que deo magis assimilat. sed anima magis deo assimilat: q̄ ois alia creatura. Ergo anima est nobilior ⁊ perfectior omni creatura mūdi. Assumptuꝫ de deo notū est: ⁊ liquidū ⁊ manifestū: q: est perfectissimus. Immo ipse dat ceteris perfectioneꝫ. Artifex semper est perfectior ope. Et illi nihil deest. ps. xv. Dixi dn̄o deus me⁹ ⁊c̄. Maior patet. Minor probatur. Gen̄. primo. Creauit deus animam ad imaginem ⁊ similitudinē suā ⁊c̄. Item illa creatura dicitur esse nobilior inter ceteras creaturas que continet in se omnes perfectiones aliarum creaturarum. Sed anima continet in se omnes perfectiones aliarum creaturarum. Ergo anima est nobilior inter ceteras creaturas. Maior liquida. Minor probatur. Grego. in quadam Omelia super illud verbuꝫ Ite ⁊ predicate euangelium omni creature dicens. Anima habet quid cōmune cum omnibus creaturis. Habet esse cum lapidib⁹ viuere cuꝫ planctis sentire cum animalib⁹ intelligere cum angelis. Ergo ⁊c. ps. vij. Minuisti eū paulominus ⁊c̄. Usq̄ꝫ q pambulat ⁊c̄. August. super Gen̄. ad

litterã. Sicut deus est super oẽm creaturã. ita aĩa oẽm creaturã natura ⁊ dignitate p̃cellit. Sed theologi doctores sacri dicunt q̄ angelus nõ est nobilior aĩa natura sed dignior statu ⁊ officio. q2 ipse cõtemplatur deũ modo absq3 medio. sed quedaz auctoritas dicit. Mensura hoĩs que est ⁊ angeli videt cõtradicere. Respondent. d. q̄ illa auctoritas intelligitur de futuro. Non autem de p̃senti. Uñ verũ est q̄ q̃dam aĩe habebunt tantã gloriã quantũ angeli ⁊ plus. Quum ergo cives prestantissimi aĩa sit tante dignitatatis: debet bene custodiri ⁊ maxime a pctĩs: per que deuz amittit: ⁊ suam nobilitatez minuit: ⁊ imaginez dei perdit. Uñ. B. iratus cõtra pctõres clamat alta voce. d. O aĩa ad imaginez dei creata: dei similitudine decorata cõciuis sanctorum: ⁊ coheres angelorũ erubesce porcinaz contraxisse similitudinẽ. Ut igit̃ anima non amittat suaz nobilitatez debet a peccato cauere. Et maiorez curam debet homo habere de anima q̃ de corpore. Uñ nota quid debeat facere quelibet anima duz est in corpore: ne in eternuz in iferno damnet̃ Figuratiue ostendit̃. Geñ. xix. vbi dicitur q̄ duo angeli venerunt Sodomam: vt euerterent eã. ⁊ inuenerunt Loth sedentẽ in foribus ciuitatis ⁊c̃. Et cogebãt euz dicẽtes. Surge ⁊ tolle vxorez tuaz ⁊ duas filias quas habes ⁊ ascende in montez: ⁊ salua animaz tuã in monte. Et eduxerũt eum extra ciuitatez ⁊c̃. Per Loth intelligitur quelibet aĩa xp̃iana. in qua est pctm̃. Loth interpretat̃ vinctus siue ligatus cathenis pctõrũ: ⁊ sedet in foribus ciuitatis. i. in extremo vite sue q2 in omni puncto ad mortẽ currit. iuxta ilIud. ij. Cor. xj. Periculum in mari ⁊c̃. Et sequitur eo sedente venerunt duo angeli per quos intelligende sunt due inspirationes. Altera que dicit. Recede a malo. altera fac bonum. p̃s. 33. Recede a malo ⁊ f. bo. Et cogebant eum angeli. d. Surge vsq3 extra ciuitatem. Iste due inspirationes peccatorem excitant a peccato. iuxta illud Aposto. li. Surge qui dormis ⁊ exsurge a mortuis ⁊c̃. sed si moriens vult surgere necesse est ei: q̄ secuz ducat vxorem suam. ⁊ duas filias. Per vxorẽ intelligas penitentiam. Per primaz filiam confessionem. Per secundaz satisfactionem. Et cum his filiabus debet exire in mari ⁊ saluare animã suam in mẽte. ⁊ non respicere retro idest ad tẽporalia que relinquat post mortẽ. Et sic in hoc mundo gr̃am ⁊ in futuro gloriam. Amen.

Sermo. xlvij.

a Udiui vocez de celo ⁊c̃. Apo. xliij. Secundum diuinam scripturam reperimus quadruplicẽ vocem clamantium.

¶ Prima est peccatorum.
¶ Secunda est damnatorum.
¶ Tertia est purgandorum.
¶ Quarta est iustorum.

¶ Prima dicitur vox peccatorũ. s. hominuz mũdanorũ. qui sunt dediti voluptatibus ⁊ delicijs. De quib⁹ dicit̃ sapien. ij. Uenite p̃fruamur: que bona sunt in terra. i. in hac vita: ⁊ vtamur creatura ad libidinẽ celeriter i iuuentute nostra: ⁊ vino precioso impleamus nos: ⁊ non intereat flos nostri temporis. Coronem⁹ nos rosis. idest vanitatib⁹: anteq̃ mors nobis eueniat: ⁊ a nobis nulluz fiat solacium absq3 luxuria.

¶ Secunda vox est dãnatorũ quam dãnati in inferno emittunt propter seuissimas penas q̃s patiunt̃: ⁊ portãt p̃pter peccata que cõmiserunt: dum hic viuerent: pro quibus penitentiaz

nõ egerunt. De hac voce dicitur Isa. v. Uox eorum quasi maris sonabit. que vox est confusa ⁊ querulosa: ⁊ ista vox generatur ex agitatõe fluctuum: sic vox dãnatoꝝ est terribilis cõfusa ⁊ querulosa: propter fluctuũ agitationẽ .i. ꝓpter penã magnã: que eis est ĩpartita ꝓpter eoꝝ peccata q̃ commiserũt. Isti dãnati emittunt voces horribiles: ⁊ tamẽ nõ exaudiunt: qꝛ nõ clamant per contritionẽ suorum peccatorum: nec ꝓpter misericordiã consequẽdã: sed solũ ꝓpter multiplicẽ tormẽtorum penã. sicut clamabat diues in inferno sepultus. ¶ Tertia vox est purgãdoꝝ qui in purgatorio purgantur: ⁊ isti emittunt voceȝ ad nos viuẽtes petẽtes a nobis adiuuari suffragijs. Uñ Job. xix. Loco istorum dicit. Miseremini mei ⁊c. Propter ꝙ viuẽtes debẽt audire vocem istoꝝ ⁊ desideriũ eoꝝ opere adimplere. ps. cxxvi. Beatus vir q̃ impleuit desideriũ suũ: ex ipsis ꝓuer. xxi. Qui obturat aures suas ad clamorẽ pauperis ⁊ ipse clamabit ⁊ nõ exaudietur. ¶ Quarto vox est iustoꝝ quã emittunt ad deũ orãdo ꝓ se ⁊ ꝓ peccatoribus mũdi. ps. cxli. Uoce mea ad dominum clamaui ⁊c. Usq; in deficiẽdo. Ista vox audit a deo. ps. lxxxx. Clamabit ad me ⁊ ego exaudiã eũ ⁊c. Istã vocẽ emittũt ad deũ veri penitẽtes: quãdo querũt saluari ⁊ iustificari: iuxta illud. ps. cxviij. Clamaui in toto corde exaudi ⁊c. vsq; ꝑuenerunt. Figura de Ezechia rege: cuius vocẽ lachrymabilẽ exaudiuit deus. Jõ dixit. audiui vocẽ tuam ⁊ vidi lachrymas tuas ⁊ descendi liberare te iiij. Regũ. xx. Hãc vocẽ lachrymabilem dȝ emittere quilibet moriẽs flendo peccata sua instar Ezechie: ⁊ dominus exaudiet vocẽ eius. vt ẽt audiuit vocẽ zacharie ⁊ Helisabet: cui angelus dixit. Exaudita ẽ oratio tua ⁊ Helisabet vxor tua pariet tibi. s. in senectute sua ⁊c. Hac voce lachrymabili clamauit ille defunctus. N. dũs viueret. cui dcm̃ est. exaudita est oratio tua: ⁊ Helisabet .i. vox tua lachrymosa pariet tibi filiũ .i. gratiã ꝑ quaȝ finita pena q̃ tibi ꝓ peccatis tuis dabitur in purgatorio: ꝑueniẽs ad gloriam. Ad quam nos christus perducere dignetur. Amen.

Sermo. xlviij.

r Eddite que sũt Cesaris Cesari ⁊ que sũt dei deo. Math. xxij. Secũdum Macrobiuȝ Tulliũ Senecam oẽsq; doctores tã gẽtiles quã grecos tã modernos quã antiquos: iusticia est reddere vnicuiq; qđ suum est. Est itaq; corpus ex terra. ideo terre tradendum est. sicut suo creditori. ⁊ sue creditrici iuxta illud Genesis. iij. Memento qꝛ puluis es ⁊ in puluereȝ reuerteris. aĩa vero est spũs. ⁊ ideo spiritui dȝ reddi qui est deus. qꝛ suũ eẽ ex deo hȝ. Igit tãq̃ creatori suo reddẽda ẽ. sed nota ꝙ deus nunq̃ opatur iusticiã sine misericordia: nec misericordiã sine iusticia. ¶ Primo vtrũq; opatur manifeste ⁊ aperte: vt in saluatõe bonorum. qꝛ iuxta iusticiam dat bonis bona. Opatur ẽt misericordiã manifeste. qꝛ remunerat vltra meritum ⁊ condignũ. Teste Paulo. Ro. viij. nõ sunt cõdigne passiões huius tẽporis ad futurã gloriã que reuelabitur ⁊c. Unde Bernardus. fateor nõ suȝ dignus meis ꝓprijs meritis regnũ obtinere celoꝝ. sed duplici rõne obtinens illud dominus meus Jesus xp̃us ⁊ hereditate patris ⁊ merito passionis altero ipse contẽtus. alterũ mihi donauit. cuius dono illud mihi vendicare nõ erubesco. ¶ Secũdo aliquãdo opatur iusticiã apte ⁊ misericordiam occultã vt in peccatoribus ꝑ tri

bulationes:sicut in san. Antonio. q a demonibus est vehementer cesus. Itē in sancta katerina de senis:que si militer cesa est. ¶ Tertio aliquando opatur misericordiā apte ⁊ iusticiā oc culte:vt in expectatiōe peccatoris:qꝛ pius ⁊ misericors expectat vt pecca tor reuertatur:sed quo magis expe/ctat eo arctius puniet. Unde Valeri/us maxi. in primo libro de religio/ne. Lēto eni gradu ad vindinctā sui diuina ꝓcedit ira:tarditatēq; suppli/cij gravitate cōpēsat. ¶ Quarto ali/qñ vtrūq; occulte:in inocētibꝰ ⁊ pue ris in limbo abditis: ⁊ in iferno ob trusis diuitibꝰ q h videbant boni ⁊ iusti:sꝫ hic posset qri. Quare ergo de us punit si ē vt dixisti piꝰ ⁊ misericors vltra cōdignū vel demeritū:naꝫ ille q peccat:peccat tēporalr: ⁊ deꝰ illum punit eternaliter:ergo nō est ita pius ⁊c. Rñdeo dicēdū eē ꝙ quāuis pec/catū sit tpale:tñ īficit ⁊ deturpat eter nale. s. aīam in qua eternaliter mane bit culpa: ⁊ peccatū tanquā materia ignis. Iō merito cremat ⁊ punit eter naliter. Itē alia rō:qꝛ per peccatum offendit deꝰ:q est īfinitus. Iō īfinite dꝫ puniri:sꝫ qꝛ hō nō potest portare īfinitā penā intēsiue:deꝰ vult ꝙ portet extēsiue. s. per tēpus īfinitū. Item alia rō:qꝛ mala volūtas reproboꝝ ē eter na:iō ⁊ pena dꝫ eē eterna.

¶ Prīo ↄclarat h ēt exēplis. Prīo vē ditio cuiuscūq; rei est momētanea: ⁊ tamen possessio est ꝑpetua ⁊ eterna.

¶ Secūdo. Item vulneratio est mo mentanea: ⁊ tñ cecitas est perpetua.

¶ Tertio. Itē casus in foueam est tē poralis: ⁊ tamē detētio ē perpetua.

¶ Quarto. Itē effusio oculoꝝ ē mo/mētanea: ⁊ tñ cecitas est eterna.

¶ Quinto. Itē potio veneni est tem poralis; ⁊ tñ mortē opatur ꝑpetuam

¶ Sexto. Item actus cuislibet sacra menti ē momētaneꝰ:tñ est ꝑpetuꝰ ca racter:sic in proposito.

¶ Misericordia ⁊ iusticia dei mani feste oñdit opata a deo i amico nro. Primo misericordia:qꝛ vocauit eū a labore ad regē dicēs. Venite oēs q laboratis ⁊c. Et ego ⁊c. Scdo quia vult eū coronare corona īmortalita tis. ps. viij. Gloria ⁊ honore corona sti eū. ⁊ ↄstituisti eū ⁊c. Et Osee. xiiij. germinabit sicut liliū ⁊ florebit ī eter nū añ ⁊c. Nō ꝓpter eiꝰ merita:sed ꝑp suā pijssimā misercordiā. ¶ Scdo iu stitiā qꝛ reddet illi iuxta opa sua. Io. Teste in apo. xiiij. Opa. n illoꝝ sequū tur illos ⁊c. Iste igit vt implere dcm̄ dominicū. Reddite q̄ sūt ⁊c. se dispo suit in vita ad grām hic ꝑ penitētiam ieiuniū:oratiōes:elemosynas:eccle/siarū visitatōs reddēs vnicuiq; ꝙ su um ē: ⁊ i futuro ad gloriā ꝑ eū ⁊c.

Sermo. xlix.

S Olum mihi supest sepulchrū. Iob. xvij. Ego ↄsideraui dicit patien tissimꝰ. Iob qd ē vna extrema demē tia vna stulticia : ꝙ ꝑsona fatiget ad acgrēdū res mūdanas:res tempales res corꝑales:qm̄ qñ bñ stētaui ⁊ mi hi crepuit cor ad acumulādū venien do ad oibꝰ mortē d rebꝰ nō remanet mihi nisi vna ꝑua fossa vnū obscuꝝ: ⁊ strictū sepulchrū solū mihi supest se pulchrū si nos iuestigemꝰ ⁊ q̄ramꝰ bñ prudētes ciues mei nos repimꝰ ꝙ q̄n/do hō est viuus hꝫ magnam ampli/tudinem magnā latitudinē que lon/gitudo tota restringitur quādo ipse hō venit ad mortē:vñ ego repio qd hō viuus hꝫ duplicē latitudinem.

¶ Primo hꝫ latitudinē nature ⁊ aīe

¶ Secūdo hꝫ latitudinem fortune.

¶ Magnā ergo latitudinē hꝫ aīa in vno corpore vino quātū ad essentiā ⁊ quātum ad suas virtutes:quātum ad suā essentiā anima est in toto cor/

pore: ⁊ tota in qualibet parte corporis: vnde non est aliqua pars sic parua sic vilis in corpore humano: quādo viuit in qua non sit tota anima essentialiter ⁊ s̄m suaz naturaz: ⁊ nō est solum in cerebro vel capite vt dixerunt quidaz reprobati a pħo in libro p̄mo de anima: sed tota in digito pedis ⁊ manus. Et breuiter vbiq3 est tota essentialiter. Et hoc tu habes clare ab auctoritate Augustini in. vi. libro de tri. cap. ix. Ubi ait. Creatura quoq3 spiritualis sicut est anima: est quidem in corporis cōparatione simplicior: sine cōparatione autez corporis multiplex est ⁊ ipsa non est simplex: naz ideo simplicior est corpore: q̄m non mole diffunditur per spatiū loci: sed in vnoquoq3 corpe ⁊ in toto est ⁊ in qualibet eius parte tota ē. nō solū anima habz latitudinē i corpore viuo: quātum ad essentiā: sed etiam quātum ad suas virtutes. Debetis notare q̄ ipā anima s̄m suas virtutes: q̄m virtus visiua est in oculo virtus auditiua est in aure: ⁊ sic de alijs virtutibus secūduz suas virtutes nō est tota in qualibet parte corporis qr virtus visiua nō est in aure: virtus auditiua nō est in lingua ⁊c. Concludo ergo breuiter ⁊ dico q̄ homo viuens hz magnaz latitudinem quantum ad naturam. Or verte cartā el se ne vene la spirata morte ⁊ totam hanc latitudinem restringit intātum q̄ ipsa anima non est in corpore nec essentialiter nec v̄tualiter: nec in toto corpore. nec in aliqua parte ipsius corporis: solum ergo mihi superest sepulchrum. ¶ Secundo dico quod homo viuens habet latitudinem fortune. Modo dilatat se quātum ad carnem in filiabus parentibus. Modo quantuz ad temporalia videlicet in thesauris ⁊ pecunijs ⁊ mercemonijs in edificijs in agris: in vineis. Essendo sic ampliatus ⁊ dilatatus venit mors ⁊ telo suo restringuit eum in vno paruo loco. Unde considerans hoc eccle. loquitur de seipso. ij. ca. dicēs. Magnificaui opera mea vsq3 ⁊ nihil permanens sub sole: solum mihi superest sepulchruz ⁊ hec verba fuerunt coram vobis sūpta. Noster. n. N. e passato ab ista presenti vita ruminando sepenumero ex mente istam locutionem Job. ⁊ videndo apertissime in omnibus his rebus mundanis non esse aliud nisi vanitatem afflictionez spiritus ⁊ corruptionem ⁊ q̄ in morte non acquirit aliud nisi vnam paruam fossam: quando fuit in isto mundo visus accumulare res in quib⁹ nō ē vanitas: sed virt⁹ nō afflicti sp̄ūs: s3 gaudium mentis non corruptio: s3 perpetuitas ⁊ virtutes ⁊ bonas opationes. Hic narra vitam suā ⁊ virtutes suas ⁊ finem suum. Possumus ergo concludere ⁊ dicere sibi audacter illud q̄ dicit psalmista in. p̄s. lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutem. vid. deus deorum in syon. Tu. N. qui ambulasti per viam huius mundi de virtute in virtutem gaude iubila ⁊ fac festum q̄m contemplaberis deū deorum facie ad faciem in syon. i. in vitam eternam. Uelimus ⁊ nos dilectissimi viuere virtuose in hoc mundo vt mereamur videre ipsum summum bonum facie ad faciem in isto mundo per gratiam ⁊c. Amen.

Sermo. xlix.

Non est mortua puella: sed dormit Math. ix. Uolēs fons pietatis. Jesus x̄p̄s parētes amicos ⁊ vicinos archisinagogi q plorabāt amare mortem filie sue vnice: dicit sacer euangelista Mat. q̄ vertit se ad multitudinem ⁊ dixit. O brigata nō plo-

retis nõ est mortua ⁊c. Quãuis na-
turalibus phis ista locutio appareat
falsa ⁊ ipossibilis: egregij ciues mei
ꝙ vna puella mortua sit viua ⁊ dor-
miat: quũ dicat pncipes phoꝝ Aris.
in lib. de som. ⁊ vigilia: istas duas
passiones. s. dormire ⁊ vigilare esse
passiones aialis viui: tamẽ apud im
peratorẽ nature. i. oipotentẽ deũ est
possibilis ⁊ verissima: nec est miran
dum. Uidem⁹ enim ꝑ expiẽtiã aliquas
res videri falsas hoibus simplicib⁹
idiotis ⁊ grossis: ⁊ tamẽ esse verissi-
mas hoibus doctis ⁊ in sciẽtia edu-
catis: or dicatis mihi. Quis hõ spo-
liatus philosophia posset imaginari
totã terrã esse minorẽ vna stella celi.
Certe nullus: ⁊ tamẽ apud phos istõ
est verissimũ. Itẽ qs vnꝙ̃ posset cre
dere id qđ credunt. s. ꝙ tres spũales
res i corpe res imateriales res que p̃
ma facie vidẽt false ⁊ ipoſes ⁊ tñ sũt
possibiles ⁊ vere: silr reuertẽdo ad ꝓ
positũ. Nec locutio dñi nostri Iesu
xp̃i videt phis ipossibilis: ⁊ tamẽ si-
bi q est deus ⁊ hõ est possibilis ⁊ ve-
rissima: non est ergo mortua puella.
Cõsiderãdo plurib⁹ vicibus istaꝫ lo-
cutionẽ charissimi: ego repio sub bre
uitate tres ꝯditiões ꝑsonaꝝ de qb⁹.
¶ Primo alique videntur viue ⁊ in
veritate sunt mortue:
¶ Scđo alique videntur mortue: ⁊
in veritate sunt mortue.
¶ Tertio alique videntur mortue: ⁊
in veritate sunt viue.
¶ Dico p̃mo ꝙ aliq̃ ꝑsone videntur
viue ⁊ in veritate sunt mortue: ⁊ iste
sũt illeq̃ fecerũt sibi paradisũ de hoc
mũdo q posuerũt totã felicitatẽ suã
in rebus hui⁹ mũdi q stãt suffogati ⁊
submersi neli piaceri dilecti ⁊ cõsola
tione mũdani carnali ⁊ bestiali. qui
clauserũt oculos per nõ resguardar
piu el celo ꝑ non se recordare piu de
dio vt nõ recordarẽtur amplius ꝓ
priẽ salutis. Isti tales vidẽtur ꝙ sint
viui ⁊ nõ solũ viui: sed ẽt bene viui:
⁊ tamẽ dolorosi e meschini: sunt in
veritate mortui quãtũ ad aiam: ⁊ il
lud ẽ ꝙ dicit tuba fidei xp̃iane Pau.
apostololus scriuãdo ad Thimo. v.
capi. Uidua q̃ in delitijs est viuens
mortua est: ⁊ iđ angelus dñi ep̃o per
gami q erat de ista p̃ma brigata dicit
Apoc. iij. cap scio opa tua q: nomen
habes vt viuas ⁊ mortu⁹ es: ⁊ đ istis
p̃mis nõ dicit dñs ṽba assũpta. ¶ Ali
quãdo aliq vidẽtur mortui ⁊ in ve-
ritate sũt mortui: ⁊ isti sunt illi q per
fragilitatẽ vel ignorãtiã vel ꝑ ꝓpriaꝫ
maliciã hauẽdo peccato mortaliter
stãt indurati: ⁊ obstinati in malo: ⁊
nullo modo dicere volunt culpã sed
potius volũt mori cũ ip̃o pctõ mor-
tali ⁊ ire ad sepulchrũ eternum: ⁊ isti
tales hoies desperati hoies diaboli-
ci: hoies inhumani: vident mortui q̃-
tum ad corp⁹ ⁊ sunt in veritate mor
tui quãtũ ad aiam ⁊ quãtũ ad corp⁹:
⁊ ista mors. s. aie ⁊ corpis est multũ
plus acerba multum plus crudelis.
multũ plus terribil̃ ꝙ̃ sit solũ mors
corpalis: de qua terribilitate loquẽs
Aug. speculũ limpidissimũ toti⁹ eccle
sie militãtis i. xiij. d. ci. dei. cap. xij. d.
hoc. Illa enim mors est grauior ⁊ om
nium maloꝝ pessima que nõ fit sepa
ratiõe anime ⁊ corpis: sed in eternaꝫ
penã poti⁹ vtriusqꝫ cõplexu. Ibi ecõ
trario nõ erũt homies añ mortẽ nec
post mortẽ sed semꝑ in morte: ac per
hoc nunꝙ̃ viuẽtes nunꝙ̃ mortui sed
sine sine moriẽtis: nunꝙ̃ erit homi-
ni peius in morte quã vbi erit mors
ipsa sine morte: nec enim dicit domi
nus de istis verba assumpta. ¶ Ali-
que alie ꝑsone ⁊ iste sunt vltime vidẽ
tur mortue. ⁊ in veritate sunt viue: ⁊
isti sunt illi q viuunt in hoc mundo
virtuose iuste ⁊ sancte. Et quãdo pas
sano sine peccato mortali ⁊ moriunt
cum gratia omnipotẽtis dei: ⁊ quã-
uis videãtur mortui quãtum ad cor-

pus: in veritate non sunt mortui sed viuunt quantū ad aīam in eterna vita. In persona quoꝶ Paulus ait. Et ad Corin. vi. Quasi morientes ⁊ ecce viuimus. Et veñ. Beda super illo passu. Lu. xx. Deus autē nō est mortuoꝶ sed viuorū dicit. Est autez vera vita qua iusti deo viuunt ⁊ qñ corpore moriunt. ⁊ de istis vltimis dicunt a domino verba assumpta. Et qꝛ ista puella est passata ab ista pñti vita ꝺm ꝙ mihi facta fuit relatio a ꝑsonis fide dignis visa est viuere virtuose. Hic narra vitā: suas virtutes: ⁊ finem vite sue: si purgata diligēter ab oi peccato possumꝰ credere ꝙ sit de ista vltima brigata. Quāobrē arditamente possumꝰ dicere de ea thema assumptū. Nō est mor. pu. ⁊c. O pfes: o matres: o fratres: o sorores: o parentes: ⁊ o vos oēs alii amici nō effundatis lachꝛymas non ploꝛetis nec detis vobis melenchoniā ⁊ afflictionez quoniā vestra puella vel filia soror ⁊ parentes ⁊c. nō est mortua sicut vos cogitatis: scilicet quātuz ad coꝛpꝰ. Quātum aūt ad aīam viuit ⁊ dormit in gloria paradisi expectando futurā spem ⁊ resurrectionē. Ad q̄ oipotens deus faciat nos ꝑuenire ꝑ grām ⁊ demū possimus in alio mūdo per gloꝛiam. Ad quā nos perducit ⁊c. Sermo. li.

b Reues di

es hominis sunt. Job. xiiii. Tanta ē breuitas nostri tempoꝛis ⁊ maxime nūc honorādi cives ꝙ quādo cogito quasi ex toto extra me ipm̄ ⁊ prorūpor in lachꝛymas et totꝰ tremo et ex magna amaritudie et doloꝛe cordis cōqueror venisse in hūc mūduz dicēdo illud qꝺ dicit Job. iii. ca. quare data ē mihi lux ⁊ vita: Et propter hoc piu e piu fia ti e me misse a voler inuestigare la radice el fundamento de questa breuita: ⁊ quando bene quesiui et requisiui ego reperio ꝙ duo solum sunt potissima fundamenta istius tante breuitatis.

Primum fundamentum est natura ipsius tempo ris.

Secundum fundamentum est: deus dominus ipsius temporis.

Dico p̄mo ꝙ primū fundamentum breuitatis nature ē natura ipsꝰ temporis. Et pro aliqua declaratōe. hoc debetis notare ꝙ magna differētia ē inter naturā eternitatis et naturā tēporis: ꝺm ꝙ egregie diffinita est a no stro ciue Boetio. v. de conso. Eternitas ē interminabilis vite tota simul et perfecta possessio sine discursu: sine successione sine vicissitudine. Sed tēpus est q̄dā possessio iꝑfecta qm̄ illud ꝙ possidetur in tempore possidetur firmiter et quiete. Nō aūt mutabili ꝺm rōnem qꝛ qꝺ possidetur in tempore hꝫ finē et nō est totuz simul sicut eternitas sed hꝫ partez post partem. s. diem post diem: mensem post mensem annū post annū et semper sine requie sine intermissione ambulat. Et totuz hoc nō procedit ab alio nisi qꝛ ipsum tēpus est fundatum: et radicatum supra motum primi mobilis et primi celi et est sua mensura. Unde. iiii. phisicorum. Tēpus est numerus motus ꝺm prius et posterius Et qꝛ celuz nunq̄ quiescit in ꝯtinuo fluxu et in continua generatiōe sequitur ꝙ tempus fundatum super hoc celum mediante suo motu fit similiter in continuo motu ⁊ continua generatione. Sed post horribilem iudicium celum erit immobile et nō erit aliquod tēpus. Uidi dicit aglaꝰ grandis. Jo. raptus in spū. Aposto. io. Et qd vidisti Jo. Uidi et angelus quem vidi stantem supra mare et supra terram leuauit manum suam ad celuz et iurauit per viuentem in secula secu

lorũ:qui creauit celum et terraƷ et ea
q̃ in eis sunt:qꝛ tp̃s nõ erit amplius.
Breues igit̃ dies hois. Quãtũ ad istõ
p̃mũ fundamentũ sufficit. ❡ Scõm
fundamẽtũ breuitatis nostri tpis est
dñs deꝰ ipsius tpis totꝰ cursus. tota
lõgitudo. Tota breuitas nr̃i tpis est
in manu dei sicut pecunie tue sunt in
manibꝰ tuis. Et sicut tu dispẽsas. et di
stribuis pecũias tuas ꝓut tu vis. cui
tu vis: ⁊ quãtũ tu vis: sic ipse deꝰ dispẽ
sat et distribuit tp̃s ad libitũ suũ. quã
obrẽ tu bone hõ nõ potes iuste conq̃
ri de deo dicẽdo. Cur deꝰ nõ das mihi
nisi triginta annos tpis ⁊ illi das. l.
Cur facis me mori in flore iuuẽtutis
⁊ illũ in senecta. Qm̃ illud tp̃s parũ
vel satis ꝙ tibi dat nõ ex debito sƷ ex
gr̃a ex benignitate ex dono. sicut tu
das pecunias tuas. Habens igit̃ dñs
tp̃s in manibꝰ suis: et in sua potesta
te: nos reperimꝰ in sacra scriptura di
spensasse ip̃m tp̃s humane nature di
uersis vicibꝰ diuersis modis. Et pri
mo incipio a Gene. Nos habemꝰ ꝙ
si primꝰ pr̃ noster. Adam durasset in
gratia et nõ peccasset deꝰ dispẽsasset
tp̃s ꝙ semp vixisset. SƷ qꝛ peccãdo
ꝑdidit gr̃am accepit ab eo tp̃s viuen
di et sibi taxauit et dixit ei. Amice:
ex quo nõ curasti mihi obedire: non
curasti offendere me: nõ curasti ꝑde
re gratiã meã: ego quoqƷ nolo ꝙ tu
viuas in eternũ sed soluƷ. dcccccxxx.
annis. Geñ. v. Et factũ ẽ tp̃s quo vi
xit Adã nongentis triginta annis ⁊
mortuꝰ est. Ueni magis vltra. vi. ca.
tu reperies ꝙ oipotens deꝰ videndo
magna peccata: magnas abomina
tiones: magna scelera incipere cre
scere: et multiplicari sup terrã in tan
tũ ꝙ ois caro corruperat viã suã: mo
tus ad iram iurãdo dixit hec verba.
Nõ ꝑmanebit spiritꝰ meus in homi
ne i eternũ qꝛ caro ẽ. ErũtqƷ dies eiꝰ
tãtũ. c. viginti annorũ. Et in p̃nti nr̃a
etate illud tp̃s abbreuiatũ ẽ i aliqbꝰ

vsqƷ ad. lxxvij. Si aliq pur transeũt:
illud tp̃s ꝙ rarũ est eoꝝ vita põt ma
gis vocari mors labor et dolor q̃ vi
ta. Dies annoꝝ nostroꝝ in ipsis sep
tuaginta annis et ampliꝰ eoꝝ labor
et dolor: ait ꝓpheta. p̃s. lxxxix. Et i
multis personis nos uidemꝰ: hodie
istos annos eẽ abreuiatos. Uidemꝰ
ẽnim ꝙ iustus dñs vni dat. xxx. an
nos. Uni alteri dat. xx. Illi. l. mẽses.
Et minꝰ etiã scƷm ꝙ sibi placet. Et to
tũ hoc nõ ꝓcedit ab aliquo nisi ꝙ ip
se deꝰ est tpis. et põt facere de ipso qc
quid vult. Breues ergo di. ho. sunt ⁊
ista fuerũt verba assũpta. Noster. N.
mortuꝰ est videdo dies istiꝰ tpis esse
breues mediantibꝰ suis virtutibꝰ su
is bonis opationibꝰ in qbꝰ se exercu
it quãdo fuit in presenti vita ⁊ mediã
te confessione cõmunione ⁊ alijs sa
cramentis ecclesie que deuote sum
psit in suo fine. visus est ꝓuenire ad il
lam vitam vbi sunt dies eterni perpe
tui ⁊ sine fine. Quamobrẽ nos q su
mus hic presentes possumus erigere
oculos ad celũ ⁊ reddere gr̃as deo ⁊
dicere cum pha. Uitã petijt a te: ⁊ ti
bi. e. lõ. di. eter. Quã vitã nobis deus
concedat in hoc mũdo per gratiam
⁊ in alio per gloriam qui ⁊c.

Sermo. lij.

Upio dis
solui ⁊ esse cum xp̃o: ad phil.
primo. Licet ista locutio Pauli apo
stoli tube fidei xp̃iane videatur extra
nea prima facie homo. ciues mei. scƷ
desiderare ⁊ appetere horribilẽ ⁊ ob
scuram mortẽ cũ sit sn̄ia oiuƷ phorũ
⁊ maxime Ari. in pluribus locis ⁊
potissime primo ethicoruƷ in princi
pio: ꝙ obiectum volũtatis sit bonuƷ
⁊ ꝙ omnes res que desiderant a vo
luntate desiderãtur in quantũ habẽt
in se aliquã bonitatẽ: ⁊ ipsam mortẽ

videamus experimentaliter nõ bonam: sed potius malaz q᷑ est priuatio vite que vita est vna res bona. q̃propter nõ deberet desiderari: sed fugi non deberet appeti: sed haberi in abhominationem nõ deberet amari sed haberi in odium: tamẽ si nos consideramus istã locutionem pauli reperiemus cãm nõ esse extraneam sꝫ cõgruentissimã ⁊ conuenientissimam. Nos habemus in phẏa ꝙ vna res desideratur duobus modis.

¶ Primo per se.

¶ Secundo per accidens.

Illa res desideratur per se q̃ hꝫ in se aliquaz bonitatem: ⁊ illa res desideratur per accidens: que nõ habet i se aliquam bonitatẽ: sed est via ⁊ causa alicuius alterius bonitatis: verbi gratia. Infirmus desiderat medicinã amaraz: ⁊ miles bellum propter pecuniã: ⁊ tamẽ iste res nõ desiderantur per se q᷑ nõ habẽt aliquã bonitatez. sed desiderantur per accidens inquãtum amarum est via ⁊ cã ad introducendũ sanitatez in corpore que sanitas est vna res bona. ⁊ isto modo apostolus desiderat mortem non ꝙ mors habeat in se aliquã bonitatez: sed q᷑ est via mediãte qua homo iustus peruenit ad deuz: q deus nõ solũ est bonus: sed est ipsa bonitas ⁊ supra oẽm bonitatem. Et ꝙ hoc sit verum audi adiunctionẽ q̃ facit sue locutioni. Nam postqꝫ dixit. cupio dissolui adiunxit ⁊ ẽsse cum xp̃o. Multe sunt cause ꝓpter quas homo iust⁹ positus in hoc mũdo continue desiderat mortẽ. Sed vna est illa q̃ transcendit omnes alias. scꝫ perfecta cognitio veritatis. De ista ꝓpter breuitatem solũ dicemus duo verba. Princeps philsophorũ. Ari. inuestigando proprietates hois inter alias reperit vnam q̃ manifestauit in principio. Metha. dicens. Oẽs homines natura scire desiderant. Ratio huius est: q᷑ omnis res imperfecta naturaliter appetit ⁊ desiderat esse pfecta. Et q᷑ hõ ignorans est vna res impfecta naturaliter appetit ⁊ desiderat esse pfectus ⁊ scire ⁊ nõ solum scire. sed ẽt perfecte scire. Est aũt impossibile ꝙ hõ vsqꝫ quo est in hac vita pñti possit habere pfectã cognitionẽ ⁊ sciam alicuius rei. ꝭm ꝙ dicit Ari. in pmo phisihorũ ⁊ in pluribus locis: ⁊ maxime in quito Metha. ⁊ pmo posteriorũ. Tunc pfecte cognoscif ⁊ scitur aliqua res quãdo pfecte sciunf ⁊ cognoscunf cause ⁊ principia illius rei vsqꝫ ad elementa. Et q᷑ existẽs i hac vita nõ potest pfecte cognoscere nec scire pncipia ⁊ causas alicui⁹ rei: nec creature seqtur ꝙ nõ possit habere pfectam cognitionẽ vel scientiã alicuius rei. Quod homo exñs in hac vita nõ possit habere pfectam' cognitõnem principiorũ ⁊ cãrũ creatoris accipiendo pro ista principia ⁊ cãs cognitionẽ suam in tuitiã sui visionem pꝫ q᷑ deus nõ habet pricipia nec causas: sed potius est vniuersale principiũ ⁊ cã oĩum. Unde tuba fidei xp̃iane Paulus apostolus ait. i. Corũ. xiij Tunc aũt fa. ad fa. videmus nũc per spe. in enig. ⁊ Ari. ij. Metha. dicit ꝙ sic se hꝫ intellectus noster ad res manifestissimas ⁊ ad res diuinas sicut oculos noctue ad lumẽ solis. Unde sicut oculus noctue propter debilitatem sui visus nõ põt pfecte respicere solem ita intellectus noster quousqꝫ est in vita pñti coniunctus huic corpori nõ potest perfecte propter suam debilitatez cognoscere ipsum deum. Quod etiã homo existens in presenti vita nõ possit perfecte cognoscere principia ⁊ causas ipsius creature est similiter notum ad minus de principio: ⁊ causa vniuersali sicut iam habuistis. Ergo conclude ⁊ dic propter causas assignatas ꝙ homo quousqꝫ est in hac vita pñti non potest habere

pfectá cognitioné ⁊ sciam alicui⁹ rei nec creatoris nec creature. Sed qñ hō iust⁹ recedit ab ista vita pñti ⁊ spoliatur isto corpe hȝ profectá cognitioné ⁊ sciaȝ creatoris ⁊ creature. Creatoris qꝛ nō videbit eū amplius p speculū.i.p creaturas ⁊ enigmata.i.per figuras.sȝ videbit eū facie ad fa. vel sicuti ē. Creature ēt habebit pfectam cognitioné ⁊ sciam: qm̄ videndo ⁊ cōtéplādo diuiná eéntiá clare et pfecte videbit creaturam in ipsa diuina eéntia sicut in suo pncipio ⁊ i suo fōte lipidissimo. ⁊ de hoc accipe vnum pulchrū originale Bernardi in sermone de oib⁹ sanctis ⁊ factá finem. Cognoscemus tūc ipm in semetipm trinitaté ⁊ gloriá illá sine vllo enigmate mūdo corde cōtemplabimur. In hoc enim erit vita eterna vt cognoscamus patré ⁊ filiū cū sctō spū ⁊ videam⁹ deū sicuti est.i.nō mō sic ē in nobis: sed sicut est in semetipsum. Tūc quoqȝ in ipsa sapia: oia que i celo ⁊ que in terra sunt pfectissime cognoscem⁹: in ipso fonte sapie rerū oium cognitioné habétes. Pensando ergo illud hō iustus posit⁹ in valle miserie hui⁹ mūdi clamat alta voce cū Paulo dicendo. Cupio ⁊c. Que verba fuerūt corá vobis assumpta. Maius desideriū ⁊ maior volūtas q̄ habuit noster. N. i hoc mundo fuit hoc .s. mori ⁊ eē cū xpo. ⁊ posset implere hoc suum desideriū visus est viuere virtuose: hic narra uitam: virtutes ⁊ finé quáobré cū trásierit ex hoc mūdo possumus credere ppter suas v̄tates ꝙ in alio mundo sic viuat ⁊ regnet ⁊ triumphet in secula seculorū. Amen.

Sermo. liiii.

Mnes

morimur. ij. Re. xiiij

Quenq̄ quotidie videatur a sensu ⁊ per experientiaȝ ꝙ oēs vniuersaliter morimur prestá. d. tñ multi nesciédo cás ⁊ nō habédo cognitioné ⁊ notitiá sciétificá de hoc vehemēter mirantur. Sed si é aliqs q de hoc habeat nō solū cognitioné ⁊ notiticiá experimétalé ⁊ sensitiuá sed etiá scientificaȝ et cognoscat cám nō mirabitur qꝛ scit vñ procedit. Est verū ꝙ circa istá materiá assignātur a sacris doctoribus theologis multe ⁊ diuerse cause. Sȝ in presentiarum intédo loqui breuiter dimittendo oēs alias accipiem⁹ solū vná theologicá que est ista. Ná nostra corruptibilis per talem modum ordinata é disposita ⁊ cōposita ꝙ est necessarium ꝙ aliqua lite veniat ad corruptionem ⁊ nos oēs similiter veniamus ad mortem. Memento quia Cinis es et in cinerem reuerteris. Gene. iij. Et propter aliquaȝ declarationé hui⁹ debetis notare ꝙ sūt alique creature que ꝓm suaȝ naturá non sunt corruptibiles nec in toto nec in parte sicut sunt celi. Sol. Lūa. Stelle ⁊ si tu reperis aliquando in sacra scriptura alchuno parlare ꝙ dicat oppositū. s. ꝙ celi ⁊ stelle sunt corruptibiles sicut in ps. ci. Opera manuum tuarum sunt celi ipsi peribunt tu autem permanes ⁊c. De stellis autem sicut habes in Apoc. vi. stelle cadent de celo sicut ficus mittit grossos suos debes intelligere de corruptione que est ꝓm qualitatem ⁊ non scd̄m substantiam: qꝛ celū scd̄m substantiam est ingenerabile ⁊ incorruptibile ⁊ in alterabile: ⁊ in augmentabile sicut probat phūs in lib. i. de celo et mūdo. nec pōt recipere peregrinas impressiones ibidem. Celuȝ est elongatum a cōtrarijs ibidé. Et pp̄ter hoc ipse ibidem dicit. Celū é locus deputatus oipotenti deo. Et in eodem lib. dicit ꝙ est locus spūum ⁊ dei. Et cōcordat cum propheta Dauid dicente Celum celi domino terrá aūt dedit ⁊c.

Ista igitur corpora celestia non sunt corruptibilia nec in toto nec in parte Sũt aũt aliq̃ alie res que sunt corruptibiles: ⁊ i toto: ⁊ in parte: ⁊ iste sũt oẽs cõposite ĩfra hoiem sicut est aurũ argentũ plũbuȝ ⁊ huiusmodi: ⁊ oẽs res: siue vegetales sicut sunt radices plãte ⁊ arbores ⁊ oẽs res sensibiles sicut sũt aialia bruta. Oẽs iste res sũt corpales ⁊ in toto: ⁊ in pte. In toto qm̃ leo mortuus nõ est amplius leo in toto nec in pte. Qm̃ moriẽte leone sua aia amplius non viuit: sed morit̃ sit̃ cũ corpe. sunt aliq̃ alie res que sũt corruptibiles in pte: sed non in toto: sicut sunt quatuor elemẽta. Elemẽta eni ſm phm sunt sit̃ actiua ⁊ passiua nã vnũ elemẽtũ corrũpit aliud. Verbi grã. Ignis corrũpit aerẽ ⁊ aq̃ corrumpit̃ ab aere: ⁊ tñ ignis corrũpendo aerẽ nõ corrũpit totũ aerẽ: sȝ partem: sicut exp̃sse: dicit phũs in lib. de celo ⁊ mũ. ca. 8. Et in p̃mo methauroꝝ. Et rõ est p̃ma: q̃ si ignis corrũperet totum aerem sequeret̃ vnũ magnum incõueniẽs in phã. s. ꝙ locus. vt erat p̃mo aer eẽt vacuus ꝙ ẽ ↄtra phũȝ. 4. phisicoꝝ. Et si diceres bñ nõ posset repleri alio elemẽto: ego dico ꝙ est ĩpossibile: qm̃ dicit ipse Arist. in 4. de celo ⁊ mũ. ꝙ oia elementa mouent̃ naturalr̃ ad sua loca: sicut ad suos fines ⁊ naturalr̃ qescẽdo saluãtur ⁊ cõseruant̃ in ipsis locis. Quãobrem in illo loco vacuo non posset esse aliqd̃ aliud elemẽtũ: sicut in loco naturali. sed violẽter: ⁊ cõtra naturã Si ergo elemẽta essent corruptibilia in toto sequeret̃ imediate vnũ illoꝝ incõueniẽtiũ: vel ꝙ ille locus elementi corrupti eẽt vacuus: vel eẽt repler᷒ aliquo corpe ppetuo ⁊ violẽto: ⁊ nullum violẽtũ est ppetuum. ij. de celo ⁊ mũdo. Cõclude ergo ⁊ dic ſm veraȝ phiaȝ ꝙ quatuor elemẽta sunt corruptibilia in pte: ⁊ non in toto. Sũt aliq̃ alie res que sunt corruptibiles ĩ toto: sed non in parte sicut est hõ. In toto qdẽ. q̃ hõ corruptus siue mortuus nõ est amplius hõ. Oculus hoĩs mortui nõ est amplius oculus. Manus hoĩs mortui nõ est amplius manus. nisi volumus loq̃ eq̃uocãdo eo mõ quo dicimus: ꝙ hõ dict᷒ est homo qd̃ oculus marmoreus est oculus ꝙ man᷒ metalli est man᷒. dicit phũs. ij. de aia. ⁊ in lib. de morte ⁊ vita. Sed si volumus loq̃ ppzie formalr̃ vniuoce: hõ mortuus nõ est hõ oculus hoĩs mortui nõ est oculus rñde sic de aliĵs Et q̃uis hõ sit corruptibilis in toto: tñ nõ est corruptibilis in parte. s. aia q̃ aia est vna res ĩcorruptibilis. Et qñ recedit a corpore recedit: sicut vna res ppetua ab vna re corruptibili. Separat̃ hoc ab hoc dicit phũs in. iij. de aia: sicut ppetuum a corruptibili. Cõclude ergo: ꝙ omnes naturalr̃ sunt mortales ppter corruptibilẽ naturã. Omnes ergo morimur. Postq̃ ergo oẽs vniuersalr̃ morimur. Charissimi debemus niti viuere tali modo ꝙ ad minus qñ morimur moriamur bñ. Et q̃ noster. N. visus est viuere v̾tuose ſm ꝙ mihi facta relatio a fide dignis: hic narra vitam ⁊ finem suum Possumus credere ꝙ sit mortuus bene ⁊ moriendo bene particeps sit factus glorie vite eterne vbi viuit ⁊ triũphat. Amen. ¶ Sermo. liiij

Omnes

morimur. ij. Regũ. 14.
Quelibet hominẽ esse necessario corruptibilem ⁊ mortalẽ ciues ⁊c. Breuiter clare ⁊ sufficienter probatur in presentiarum tripliciter.

¶ Primo quantum ad principium ipsius hominis.

¶ Secundo quantum ad medium.

¶ Tertio quantum ad finem.

¶ Quantum p̃ncipium ꝓbatur hoc

pncipium et exordium humane generationis sicut est vobis manifestum fuit noster pater Adam qui essendo in statu inocētie per ordinationem et dispositionē diuinā erat immortalis erat icorruptibilis: et sic nos fuissem⁹ imortales si ipse durasset in statu inocentie. Sed recedendo ab isto statu mediante peccato effectus est mortalis. et cōsequenter omnes nos effecti sumus peccatores: et pp ter peccatum mortales. Et de hoc accipe vnam pulchram auctoritatē ab aurelio Aug⁹. speculo ecclesie militantis in. 13. de ciui. dei cap. 3. Fatendum pmo vsq3 ibi teneret obnoxiū: et tuba xpiane fidei Paulus apo. scribēdo ad ro. v. capi. dicit. Sicut per vnū hominē in hunc mūdum peccatū intrauit: et per peccatum mors: ita et in oēs hoies mors p trāsijt: in quo oēs peccauerūt. Tu potes petere et dicere. Tu mihi dicis paule q pater noster Adā peccauit et peccando cecidit in mortē sum cōtētus: sed q̄ culpam habemus nos si ipse peccauit. Respondit tibi apostolus. di. in quo oēs peccauerūt qm̄ sm magistr in secūdo. di. 30. Oēs eramus in ipso Adam materialr vel causalr et ṽtualiter. Essendo igit ipse Adam corruptus, mediante peccato fuit necesse q etiā nos fuissem⁹ corrupti mediāte peccato: et hoc videm⁹ per experiētiam q quādo radix vnius arboris est corrupta cōtaminata et maculata oēs rami qui pcedunt ab ipsa sicr sunt corrupti cōtaminati et maculati. Similiter essendo vna radix in adam corrupta ppter peccatum: et per peccatum damnat⁹ ad mortem fuit: necesse est q omnes nos qui sumus rami huius radicis simus corrupti: et propter peccatum damnati ad mortem. Omnes ergo morimur. Quantum ad pmū.

¶ Secūdo dico q quilibet homo q̄tum ad medium. i. quantum ad suā vitam est necessario mortalis. et hoc probatur per vnam rationē physicā subtilem et peregrinā. Cōmuniter naturales philosophi ponūt duo mouimenta vnum circulare et rotūdū: aliud rectum: et dicūt q ista differentia est inter ista duo mouimēta: qm̄ motus circularis et rotūdus nunq̄ venit ad finem nunq̄ quiescit in aliquo termino. sed semp est in continuo fluxu et propterea omnes ille res que mouentur illo motu sunt incorruptibiles et perpetue sic sunt celi. Sed mot⁹ rectus de necessitate habet finem et quiescit in aliquo termino excepto si non esset mot⁹ infinit⁹ qui non reperitur. propter hoc omnia illa que sunt mobilia isto motu sunt corruptibilia instabilia et mortalia. Ad propositum vita cuiuslibet hominis non est aliud q̄ motus quidam rect⁹. Unde quia vita hominis est mot⁹ rect⁹ necesse est q aliqua vice quiescat in suo termino et veniat ad aliquem finem et sic q̄libet homo venit ad mortem et corruptionem. Omnes ergo mor. et c.

¶ Ultimo dico q etiam quantum ad finem suum quilibet homo est mortalis. Dicit princeps philosophorum Aris. pmo ethycorum q bonum ē q̄ omnia appetunt: omnes res mundi appetunt et desiderant eorum bonum .i. finem quia bonum et finis conuertuntur et habent naturalem inclinationem ad ipsum. Uidemus per experientiam q lapis proiectus in aerem nunq̄ quiescit donec pueniat ad suū finem. i. ad centrum. Et cur illud: q̄a habet naturalem inclinationē et quodammodo naturalem appetitum ad ipsum centrum. Ad propositum nostrum finis hominis est deus. Unde homo nunq̄ habet quiescere: nunq̄ est contentus: vsq3 quo non peruenit ad suum finem. Et ista est locutio nostri Aug. spe. ecclesie militantis in pmo lib. confe. capi. i. vbi dicit. Fecisti nos ad te et inquietum est cor nostrum

don ec quiescat in te. Sed hoc nō potest consequi homo nisi deponat vitā corporalem & assumat vitā spiritualez sicut est iusticia dei. Et quia hoc fit mediāte morte: ideo oēs morimur. Et hec sunt verba coram vobis sumpta. Non debemus ergo mirari nec debet nobis videri extraneum: charissimi si noster. N. migrauit ex hac vita presenti: quoniā sicut vos audistis erat necessarium q ipse moreret. Erat necessarium per respectū sui principij erat necessarium per respectum sui medij: & maxime erat necessariū per respectū sui finis. Unā nō poterat peruenire ad suum finē qui est deus nisi hic dimittere vitam suā corporalem. Auēdo igit in pñtia hic dimissam vitam suā corporalē ppter aduentuz mortis: & essendo si sforzato de viuere vtuose in hoc mūdo: hic narra vitam suā: vtutes & finem. Possumus ergo credere q sit cōiunct⁹ cum xpo suo fine & teneat eum: stricte amplexando & dicat. Inueni quem diligit aīa mea te deum nec dimittā. can. iij. Uelimus etiam nos viuere virtuose: vt possimus peruenire ad vltimum finem &c. Amen.

¶ Sermo. lv.

Vinum mixtū est aqua. ysai. pmo. Scdz doctrinā sanctoꝝ tria loca pncipalia inueniunt.

¶ Unus est in quo sunt omnia bona & nullum malum.

¶ Alius est in quo sunt omnia mala & nullum bonum.

¶ Alius est in quo sunt bona & mala simul mixta.

¶ Locus autem in quo sunt oīa bona & nullū malū est celum in quo est btitudo que oīa bona compħendit i se. Unā Boe. de cōso. lib. iij. psa. ij. Beatitudo est stat⁹ oīuz bonoꝝ aggregatione pfect⁹. Alius loc⁹ est in quo sūt oīa mala & nullū bonū. s. īfernus de quo dr Job. io. Terra miserie & tenebraꝝ vbi horror īhabitat. Alius locus est in quo sunt bona & mala simul mixta. Et iste est mundus iste: de quo loco dr. pūer. i4. Risus dolore miscebit. Et Boetius de consol. libro. ij. psa. 4. Oīs mundana felicitas multis amaritudinib⁹ est respersa. Et hoc rōnabile. Nam ſm phos mediū participat naturam extremoꝝ vt pz. Sed mūdus iste est medius iter celū q est supra nos in quo sunt solū bona & inter infernum q est infra nos: in quo sunt solum mala. Ideo cōueniēs est q in mūdo sint bona & mala mixta. Sed q̄ sint plura bona aut mala: pōt dici. Qd si loquamur de vna psona in speciali pro aliqua hz plura bona q̄ mala & aliq̄ plura mala q̄ bona. Exemplo illoꝝ duoꝝ phōꝝ quoꝝ vnus semp plorabat alter semp let⁹ stabat. Habetis ergo q quilibet ī hac vita hz bona mixta cum malis: vt q libet possit dicere verbum propositum vinū tuū mixtum &c. Ut per vinum intelligatur bonum & consolatio: quia habet letificare iuxta illud. Et vinum letificat cor. hominis. Per aquam vō itelligat tribulatio q̄ facit sicut aqua que ifrigidat. De qb⁹ ps. Saluū me fac deus: qm̄ in aq. vs. ad. a. m. Unā nullus hz in ista vita vinū suū purū. i. ɔsolationē suā puram sine admixtione aque tribulationis vt patet de diuitibus potentibus habētibus filios &c. Uerū est q aliqui hñt nimis de aqua sine vino. Sed debent consolari: qz deus facit sicut bona mater que non dat filio vinum purum: sed mixtum qz magis est sanuz. Applica ad personā q̄uis cōsolari. quomodo deus posuit in vino suo de aq̄ tribulationis que sic ei accidit: vt

non inebriet vino consolationis. Et ideo patiēter sustinere debet ⁊c. Exēplo beati pauli qui dixit loquēs de se ipso qui habuit multum de aqua tribulationis in vino sue ꝯsolationis. Cum īfirmor fortior sum ⁊c.

¶ Sermo. lvj.

Nudus

egressus sum de vtero matris mee. nu. re. il. dn̄s. de. do. ab. sicut do. pla. ita. f. est sit no. dn̄i be. Job j. Scd̄m doctrinā sapientū vita cuiuslibet sancti fuit: ⁊ est reducta ad memoriā ad magnū documētis exēpluꝫ psonaꝝ mūdi: q꞉ ex vita eorū instruimur qd facere debem᷑. Uerūtamē est ꝙ a diuersis sanctis exempla diuersarum ꝟtutuꝫ possumus accipe. Nam a beata virgine possum᷑ accipe exēplū maxime humilitatis ꝑcipue qn̄ dixit Ecce ancilla dn̄i ⁊c. A beata Maria magda. ⁊ Joāne baptista exēplū maxime pnie. vt pꝫ a btō Joāne euāgelista exēplū maxime mundicie: ⁊ sic de aliis. sed a btō Job singulr̄ hēm᷑ exēplū maxime patiētie. Nā cū quadam die ꝓcuratōe demonis fuisset sibi nūciatū ꝙ oīa sua aīalia erāt sibi ablata que erāt septē milia ouiū: ⁊ tria milia camelloꝝ qngēta iuga bouū ⁊ qngēte asine silr̄ omnes sui famuli fuissēt mortui exceptis qbusdā paucis q sibi ista nūciauerūt: ⁊ ꝙ grauius est oēs filij qui erant. vij. ⁊ filie que erāt tres mortue fuissent nūciatū ē. Ipe auteꝫ oīa patiētissime sustinuit: ꝙ pꝫ q꞉ oībus istis nūciatis ꝓtulit ꝟba ꝑposita. Nudus egressus ⁊c. In qb᷑ ꝟbis tangit tres rōnes ꝓpter quas nullus dꝫ de amissione temporaliū contristari.

¶ Prima est q꞉ hoc exigit reꝝ ꝯditio Cum dī. Nudus egressus sum.

¶ Scd̄a q꞉ ista est diuina opatio. Cū dr̄ dn̄s dedit dn̄s abstulit.

¶ Tertia quia ista est diuina acceptio. Cum dicitur sicut domino placuit ita factum est.

¶ Quantū ad pm̄ū sciēdū ꝙ nullus dꝫ de iure ꝯtristari si dedit illud ꝙ nō est sibi naturale nec substātiale: ſꝫ res tēporales nō sunt de suba homis nec sunt sibi substātialia. Immo accidentaliter adueniūt. Si enim aliqs pderet pedē aut manū multū dolere posset: q꞉ ista sunt hoi naturalia: ⁊ ꝺ substantia eius: sed non sic est de parentibus ⁊ de reb᷑ tēporalib᷑ ⁊ mūdanis. Et ideo nostra naturalis cōditio exigit ꝙ de eoꝝ amissione dolere nō debemus. Et hoc tāgit Job cū dicit. Nud᷑ egressus. s. ⁊c. Quasi dicat signuꝫ est ꝙ ista nō sunt nobis naturalia nec de substātia nostra: q꞉ sine eis nati sum᷑ ⁊ sine eis in morte recedemus. Exemplum de pho biante: qd̄ ciuitate exiēs ⁊ omnib᷑ pditis dixit se nihil amisisse: q꞉ oīa mea mecum porto.

¶ Quantū ad scd̄m sciendum ꝙ qn̄ aliqua persona bona temporalia perdit: potest aliqualiter contristari. sed de eo ꝙ sit diuina operatione non debet persona contristari: quia deus est dominus noster. De eo autem ꝙ facit dominus seruus tristari non debꝫ Deus autem est ille qui principaliter aufert ab omnibus bona temporalia ⁊ si homines aliqn̄do sint causa: hoc est permissione diuina. Ergo de eo ꝙ facit dn̄s deus nulllus tristari debet: nec cōtra eum turbari nec murmurare: quia hoc pōt de iure: q꞉ oīa sua sūt. Et ideo pōt cui vult dare ⁊ a quo vult auferre. Et hoc notat cum dī. Dominus dedit ⁊c.. Uñ Hiero. ad Tirasiū Nihil abstulit tuum qui dignatus est recipe ꝓpriū. Propriū creditum suuꝫ recipere decuit creditorem. Unde ex hac scd̄a. pꝫ ꝙ nō solū nō debem᷑ dolere: sed nec cōqueri nec murmurare Et declara p exēpluꝫ in psonis que si sapientes sunt nō cōquerunt quādo

ab eis concessa auferunt. Et iõ q̃libet
dꝫ dicere illð eccle. xij. Reuertat pul-
uis in terrã suã ⁊ spũs ad deũ q̃ dedit
illũ. ¶ Quantũ ad terrã sciendũ ẽ ꝙ
amicoꝝ vt dicit ille sapiẽs est ideꝫ vel
le ⁊ idem nolle: q̃ꝛ amicoꝝ oĩa sunt
cõia. Ergo cũ deꝰ sit amicꝰ noster de-
bemꝰ velle illud ꝙ vult: et nobis pla
cere ꝙ sibi plꝫ. sed certũ est ꝙ hoc ꝙ
facit sibi plꝫ alias nõ fecisset. Ergo ⁊
nobis dꝫ placere. Vñ dic̃ Seneca ad
lucillũ. Placet hõi q̃cq̃d deo placet
Et iõ quilibet volens bñ facere ⁊ ti-
mens errare dꝫ voluntateꝫ suã diue
volũtati q̃ãtũ põt cõformare. Et rõ
est q̃ꝛ volũtas diuina est regula oĩuꝫ
nostraꝝ opationũ ⁊ voluntatum: ⁊
nullus errat nisi inquantũ ab illa re-
gula recedit. Ergo illud q̃ð deus vult
debemꝰ ⁊ nos velle. sed certũ ẽ ꝙ deꝰ
voluit hoc ꝙ factũ est alias nõ fuisset
factũ: q̃ꝛ oĩa q̃cunq̃ꝫ voluit dñs fecit
Et iõ de hoc nullus dꝫ ꝯtristari. imo
magis gaudere q̃ꝛ dꝫ credere ꝙ non
vult nisi bonũ ⁊ vtile hoĩbꝰ. lꝫ istam
vtilitateꝫ ꝑsone nõ videat. Quia ita
est de aduersitate sicut de medicina.
Qui licet videat amara: tñ est vtilis
Nã sapiens infirmꝰ in receptiõe medi
cine amare gaudet ꝓpter vtilitatem
quã inde sperat. Et iõ dicit Hierony.
in ep̃la quadã. si nostros defunctos
plangimus quos iteꝝ resurrecturos
speramꝰ q̃d facеremꝰ si deꝰ tm̃ preci
peret mori: volũtas tñ eius nobis suf
ficeret ad solatiũ nullũ debemꝰ ꝓpo-
nere neq̃ꝫ affectũ. Et q̃ꝛ gaudium est
circa gratiaꝝ actiones. iõ de oĩbus
q̃ nobis diuina ꝑmissione eueniunt
sibi debemꝰ gratiaꝝ actiones refer-
re ⁊ dicere cũ beato Job. sit nomen
d. b. ⁊c̃. Sermo. lvij.

m Odicum

plora sup mortuũ. Eccl. xxij.

Querit a doctoribus. Utꝝ ꝑsona sa
piens ⁊ virtuosa de aliqua aduersi-
tate sibi adueniente debeat cõtristari
in corde ⁊ illã tristiciaꝫ ostendere in
opere. Ad istã q̃stionẽ respõdet. scũs
Doc. Tho. super Job ꝙ de hoc fue-
runt antiquitꝰ due opiniones apud
phos. Una fuit ꝙ in hoĩe sapiente ⁊
virtuoso nõ cadit aliqua passio ali-
cuius tristicie de amissione alicuius
rei tp̃lis: ⁊ si tristatur non est sapiens
nec virtuosus: ⁊ isti fuerũt q̃daꝫ phi
vocati stoyci: q̃ꝛ stabãt in porticis ⁊ da
bant se moribꝰ. Et huiꝰ rõnem assi-
gnant. q̃ꝛ dicunt ꝙ bona temporalia
non sunt bona hoĩs sꝫ fortune. Mo
do nullus sapiens nec virtuosus dꝫ
tristari de amissione eoꝝ que nõ sũt
sua. sed virtutes ⁊ scia sunt bona ho
minis. ⁊ iõ si ista perderet tristari dꝫ
Alij philosophi fuerũt qui dixerunt
ꝙ virtuosus ⁊ sapiens bñ põt ⁊ debet
tristari de hmõi sed tẽperate. ita ꝙ rõ
nõ recedat a sua rectitudĩe. Et rõnes
huiꝰ assignant q̃ꝛ vt dicebant: hõ hꝫ
duplicabilia bona. s. q̃dam bona ꝓn
cipalia: ⁊ ista sunt bona aĩe que sunt
virtutes ⁊ sciẽtie. Alia sunt bona in-
strumentalia. ⁊ ista sunt bona tẽpo-
ralia que instrumentaliter deseruiũt
virtutibus: q̃ꝛ nullus exercere potest
actus virtutuꝫ nisi habeat tẽporalia
sicut pꝫ de virtute liberalitatis. ⁊ iõ si
hõ ꝑdit v̾tutes sũme dꝫ tristari: q̃ꝛ il
la sũt bõa eiꝰ ꝓncipalia. sꝫ si ꝑdit tp̃a
lia tristari põt aliq̃liter: q̃ꝛ sũt bõa eiꝰ
aliq̃liter sꝫ nõ multuꝫ: q̃ꝛ sũt bona in
strumentalia solũ. Et istius secunde
opinionis sunt doctores theologici.
In cuius exemplũ Job d̾ amissione
tẽporaliũ tristatus est: sed tñ a recti-
tudine rõnis nõ recessit. Qð patet q̃ꝛ
quuꝫ oĩa tẽporalia ⁊ filios ꝑdidisset
⁊ in ꝓpria ꝑsona percussus fuisset di-
xit vxori sue. si bona suscepimus de
manu dñi. Mala aũt quare non su-
stineamus. Quod fuit verbum tem-

perate choleris ⁊ nõ absortum a rõne. Et iõ bene dicit in verbo ꝓposito cuilibet qui ammisit aliquē propinquum vel amicuz per mortē. Modicum plora sup mortuuz. In quo verbo duo tangit. Unum est qꝛ fletũ cõcedit ibi plora super mortuũ. Secundo temperamentũ imponit ibi modicuz. ¶ Quantũ ad primũ sciendũ ꝙ nõ legitur in nouo nec in veteri testamento ꝙ deus simpliciter prohibuerit ea que sunt naturalia imo cõcessit sicut de commestione ⁊ aliĳs. Modo hoc est naturale ꝙ quando aliqs de hac vita recedit. ꝙ parētes ⁊ amici tristant ꝓpter sensualitatez ⁊ carnez q̃ hñt. Nam fletuz in morte parentuz non īuenit ꝓhibuisse sȝ magis concessisse sicut pȝ de Abraaz qui fleuit mortez vxoris. ⁊ sic de aliĳs multis sanctis legitur. Et iõ bñ dicit in verbo isto. Modicũ plora super mortuũ. Sed statim post istaz cõcessionez ponit documentũ seruanduz in fletu. d. Modicũ quasi dicat. Deber iste fletus esse tēperatus. Et ratio huius põt eē duplex. Una est ex parte defuncti qꝛ nihil hoc ꝓdesse põt nec quantũ ad corpus nec quantum ad aiam. Non quantũ ad corpus qꝛ per fletuz suscitari nõ põt. Nec quantum ad aiam: qꝛ talis fletus sibi nõ ꝓdest sed elemosyne ⁊ alia bona sunt que sibi prosunt.

¶ Scđa cã est qꝛ nocet plorantibus ⁊ dupliciter. s. quantuz ad corpus ⁊ quantũ ad aiam. Quantũ ad corpꝰ: qꝛ ex tristicia desiccat. Uñ Salomõ Prouer. xvĳ. Spiritꝰ tristis exsiccat ossa. Et aliqñ etiã accidit. Uñ eccle. xxx. Multos occidit tristicia ⁊ nulla vtilitas in illa. similiter nocet anime qꝛ persona peccat nimis cõtristando qꝛ videt velle contra ꝙ deus vult. Et ideo ille sapiens. Eccle. xviĳ. ex vnaquaqȝ parte hoc tangēs dicit. Depelle tristiciaz a te. Neqȝ emiȝ est ꝯuersio ⁊ huic ꝓderis nihil ⁊ teipsuz cõsumabis. Et maxime tũc dȝ persona temperate tristari quando illa persona ē mortua ordinate ⁊c̃.

Sermo. lviĳ.

Omnes

isti congregati sunt et venerunt tibi. Isa. lx. Querit sanctus Tho. scđa scđe. que sunt remedia ad tollendã tristiciaz vel ad mitigandã ī hoīe tribulatiõez: ⁊ dic̃ ꝙ sunt multa. Et inter alia tangit vnũ ꝙ est visitatio amicoꝝ. s. de illa tribulatiõe cõparationē ostendendo. Et rõnez huius assignat. ¶ Una est qꝛ vnuz contrariũ hȝ expellere vel ad minꝰ mitigat aliud. Modo gaudiũ ⁊ tristicia sunt cõtraria. Et ideo quando gaudiuz ⁊ delectatio in corde alicuiꝰ imprimit eius tristicia a corde repellit vel mitigatur. Unde generale remedium est facere ⁊ dicere ea que inferunt gaudiuz ⁊ delectationez tribulationi. Modo iter alia que ingerũt gaudiuz ⁊ delectationē cordi alicuiꝰ est quando ⁊ experitur manifeste ꝙ hȝ amicos plures. sed illi qui visitãt amicos in tribulationibus existētes ⁊ eis cõpatiuntur ostendunt se eē veros amicos eoꝝ: qꝛ vt dicit Seneca Hoc vnũ bonũ hȝ aduersitas: quia ꝓbat amicos. Et ideo ꝑsona videns ꝙ visitatur in suis tribulationibus a multis gaudium hȝ ⁊ delectationez in corde ⁊ sic dolorē mitigat vel expellit. ¶ Scđa cã est qꝛ si aliqs onus graue super se haberet: ⁊ cõuenirent aliqui ad eũ qui partez illiꝰ oneris sibi auferrent vel ad secũ portandum humeros proprios submitterent ille multũ alleuiaret. Qñ persona ē tribulata habet super se graue onus ad portandũ. Uisitatio autē amicorum cõparatione ostendendum non est

aliud q̄ ostēsio q̄ ipsi volūt q̄tū i ipsis est auferre illud onus ab eo vel ad min⁹ secū portare. Et iō est magna alleuiatio tristicie. Istud remediū verū habetis q: amici multi vos visitauerūt q in hoc oñdūt se esse veros amicos: q: vos i aduersitate visitāt ꝛ paratos se esse oñdunt ad auferendū istud onus a vobis si possent vel ad minus oñdunt se paratos ad portādū vobiscū. Et iō habeo magnam materiā ad cōsolandū vos. Uñ vere possū dicere vobis verba ꝑposita. Dēs isti cō. ꝛc̄. In qb⁹ tria oñduntur ꝑmū ē q̄ sunt multitudie numeroꝝ scōm q̄ sunt prōptitudine copiosi ibi cōgregati sunt. Tertiū q̄ sunt rectitudine vigorosi venerunt tibi ꝛc̄.

Sermo. lix.

f Rater q adiuuaẛ a fratre q̄si turris firma. Prouer. xviij. Ad euidentiā hui⁹ auct. pōt moueri vna pulchra qō quā mouēt. d. ꝛ est qō talis. Utꝝ aliqs possit bñ viuere i hac vita sine amicis Et determināt veritatē q̄ nō. Et rō hui⁹ assignaẛ. Omnes morimur ꝛc̄. ij. Re. xiiij. Nota q̄ persona non debet dolere de parentib⁹ mortuis propter multas causas.

¶ Prima ꝑpter morīēdi necessitatē
¶ Scđa ꝑpẛ reuocādi ipossibilitatē.
¶ Tertia ꝑꝑ suiētis maiorē facultatē
¶ Quarta propter dei beneplacitū ꝛ voluntatem.
¶ Quita ꝑꝑ imortalis vite adeptōez
¶ Sexta ꝑꝑ misiaꝝ mūdi euasionē.
¶ Septima ꝑpter debiti solutionē.

¶ Hoc pꝫ in quodā rege pagano de quo narrat Aug. i li. de cura ꝑ mortuis q cū dijs suis sanctificaret nunciatū est ei q̄ fili⁹ su⁹ viuēs obijsset: ꝛ dicit q̄ nō dereliqt sacra q̄ manibus gerebat nec lachrimat⁹ est nec suspirauit. sꝫ ait. Sepelliaẛ. Memini. n. eū me genuisse mortalē. et subdit Aug. q̄ diabolus in iudicio corā xp̄o dicet Ecce hic auctor me⁹ cui nec resurrectionē nec paradisū ꝑmisi pro morte vnici nobilis ꝛ sapiētis filij sacra mea nō reliquit nec fleuit. Tui autē xp̄iani pro qbus ideo mortu⁹ es vt mortē non timerent ꝛ essent de resurrectione certi non solū lugent mortuos voce ꝛ habitu. sꝫ etiā ad ecclesiam procedentes confunduntur.

¶ Scđo ꝑpter reuocandi ipossibilitatē. Cui⁹ exēplū habemus i Dauid de quo hꝫ. ij. Re. xij. q̄ qñ filius suus mortu⁹ est resumpsit coronā quam ꝑpter īfirmitatē eius deposuerat. Et alia signa regalia resumpsit ꝛ cū a suis maioribus de hoc admirantibus interrogaretur dixit. Ego ibo magis ad eū q̄ ipse reuertaẛ ad me. Sꝫ cū infirmaretur orabā flebā vt eū mihi domin⁹ restitueret sanitati ꝛ d̄ hoc loqtur verbū ꝑpositū frater ꝛc̄.

¶ Tertio ꝑpter seruiētis maiorē facultatē. Nā parentes ꝛ amici multotiens ipediunt ne deo seruiaẛ: quia inimici hominis domestici ei⁹. Math. x. Exēplū de sctā Melania de qua dicit Hiero. in epistolā ad Paulinā consolatoria de morte Blesille. Sacra inquit Melania nostri temporis īter xp̄anos natura nobilis calente adhuc viri corpusculo nec dū humato duos filios simul perdidit sum. dicturus incredibile: sed xp̄o teste: non solū lachryme gutta defluxit: q: stetit imobilis. ꝛ ad pedes xp̄i aduoluta quasi ip̄m teneret arrisit. Expeditius inquit seruitura sum tibi dñe: q: me tanto onere liberasti. Uñ Augu. super gē. ad litterā. Amicabili q̄dā beniuolentia plurimū fit: vt offendaẛ deus nec offendatur proximus.

¶ Quarto ꝑpter dei bñplacitū ꝛ voluntatē. Nec sola si alia non esset deberet eē sufficiens. Huius exemplū

habem⁹ i curio optimo de quo Aug. lib. de ci. dei dicit Curi⁹ armat⁹ equo in abruptū terre hyatū precipitem se dedit: qr iusserant sic dij vt illuc quez Romani haberēt mitterēt. Si igitur paganus nullā spez hñs de rōne mor tis se dedit: qr dij hoc iusserāt: quāto magis xpianus nō deberet de sua vl' alioꝝ morte dolere qñ scit hoc deuz velle. Uñ Piero. Resurgere credim⁹ ꝛ plāgim⁹ qd faciendū si mori te pci peret deus. Uoluntas ei sola vtiqꝫ suf ficeret ad solatiū cui nullū debemus ꝑponere affectū. Uñ Cassio. Tortum ē cor qcunqꝫ vult ꝙ deus nō vult. ꝛ econtrario. ¶ Quinto ꝓpter imor talis vite adeptionē. Cui⁹ exemplū habem⁹ in Roberto pho de quo re citat Aug. li. de ciui. dei sic dicēs. Ro bert⁹ lecto. Platonis li. v. de aīe im mortalitate disputauit: se pcipitē de dit de muro: vt ð hac vita migraret ad eā ꝙ credit esse meliorē. Si igitur homo paganus tantā fidez dedit dic tis alteri⁹ pagani: quāto magis chri stiani per deū suū certificati non debe rent de sua vel suoꝝ morte dolere vt ad beatā vitaz possent attingere.

¶ Sexto ꝓpter miseriaꝝ mūdi eua sionez. Cui⁹ exemplū habem⁹ i mul tis gentilibus ꝛ paganis de qbus di cit Solinus qð apð plurimos luctuo sa sunt puerperia ꝛ leta sunt funera. Cōsuetudo eniz est apud eos ꝙ quā do puer nascitur parentes ꝛ amici congregantur ꝛ faciunt magnū plā ctuz ex eo ꝙ in hunc mundum venit passurus multitudinez miseriarum. Alicubi etiā (vt in India) est consue tudo vt dicit Pieronymus ꝙ mulie res cuz suis maritis faciūt se sepeliri. Malūt. n. cū viro mortez subire quā post ipz in luctu ꝛ statu miserie rema nere. ¶ Septimo ꝓpter debiti solu tionez. Tenemur eniz deo soluere de bitum mortis. ꝛ ideo nullus dolere dꝫ si soluit quod dꝫ. Exemplū de tri bus epis de quoꝝ morte recitat Cy prianus de alijs duobus recitat Gre go. Unus nāqꝫ nullo modo volebat hoc debitū mortis exsoluere. Cui ap paruit angelus dum infirmaretur ꝛ cum indignatione dixit. Pati times exire non vis. Quid faciā tibi. Et sic ab eo recessit. Alius volebat soluere sed non debebat. si vero debebat sta tim volebat. Unde infirmatus dixit si vnqꝫ bene. si aliquando quare nō modo. Tertius ponebat hoc in volū tate creatoris paratū remanere quā tum vellet: ꝛ soluere quando vellet ꝛ iste dicitur fuisse. Et Ambrosius. Unde infirmatus dixit cum in extre mis laboraret rogatus fuit vt ipetra ret a domino ꝓlongationez vite ait. Non sic vixi vt me pigeat iteꝝ viuere. Nec mori timeo qm̄ bonū habemus deum. Ac si dicat. si deo placet ꝙ ad huc viuam possum viuere sine meo rubore. Si placet deo ꝙ moriar pos sum mori sine timore. Quāuis āt pro pter predictas causas ꝛ multas ali as non debeamus cōtristari de mor te parentum. pium tamen est paren tes mortuos modicum lugere: quia sic dicit Ber. Plaga recens dolore non caret. Propter hoc Aposto. ad Thi. iiij. non prohibet simpliciter cō tristari: sed dicit non contristemini sicut ceteri qui spem non habent. sed de resurrectione. Prohibet igitur tri sticiam nimiam rationem perturbā tem ꝛ in desperationem deducentez. Ecclesi. xxij. Modicum plora super mortu. requiescit anima illius. Ex quo patet ꝙ illi quorum anime va dunt ad quietem non sunt plorandi sed illi qui moriūtur in peccatis. Uñ Pierony. in epistola ad Paulinam de morte Blesille dicit. Quis mortu us sit lugendus dico quem gehenna suscipit quez tartarus deuorat in cu ius pena ignis eternus estuat. Nos autem quoꝝ exitum angeloꝝ turba

cōmittatur: quibus obuiam xp̄s oc-
currit: grauemur magis si diutius in
tabernaculo isto mortis habitemus
quia quādiu hic moramur peregrina-
mur a domino. Ideo ⁊c. Amen.

Sermo. lx.

m EMOR

esto iudicij mei: sic
erit ⁊ tuū heri mihi ⁊ tibi hodie. Ec-
cle. xxxviij. Deꝰ ꝑcupiēs nos saluari
qui vult oēs saluos fieri vt dicit Apo
stolus ⁊ in tribulatiōibꝰ cōsolari per
scripturā sacrā loqtur nobis aliquā-
do in ꝑsona mortuoꝝ vt ꝑ oēs mor-
bos nos in n̄ris tribulatōibꝰ cōsolet̄
sed quia multe ꝑsone que sūt hic tribu-
late sūt de morte huius ꝑsone: iō in ꝑ
sona eius volēs cōsolari eis loqt̄ di
cēs v̄ba ꝓposita. Memor ⁊c. In qbꝰ
v̄bis ad parētū suoꝝ consolationem
⁊ omnium hic existentiū instructio
nem tanguntur tria.

¶ Primo premittit admonitionem
fructuosam. d. Memor.

¶ Secundo subiungit rationem vir-
tuosam ibi: sic erit ⁊ tuum.

¶ Tertio ponit expositionem precio-
sam ibi. heri mihi ⁊c.

¶ Quātum ad primū sciendū ꝙ cu-
iuslibet persone duplex dz esse iudici-
um. Primū est ꝑticulare: ⁊ istud tan
git solū animā: ⁊ hoc iudiciū fit cuili
bet quādo morit̄: quia statim anima a
corpore sepata iudicat̄ s̄m opa sua ⁊
vadit ad locū quē meruit. Aliud ap-
pellatur iudiciū vniuersale: ⁊ istud tā
git corpus ⁊ animā: ⁊ istud erit quā-
tum ad oēs in fine mūdi quando vo
ce archangeli dicetur. Surgitē mor-
tui ⁊ venite ad iudiciū. Et tunc ani-
me cū suis corporibꝰ resurgēt ⁊ s̄cdm
ꝙ meruerūt facta prius de omnibus
diligēti examinatiōe ad loca diuersa
ibūt: vel ad infernū vel paradisū: ⁊
ibi in eternū manebūt: si ergo quera
tur de quo iudicio loquat̄ scriptura
sacra in persona istius mortui. d. me
mor esto iudicij mei. de p̄mo vel de
secūdo dico ꝙ de vtroq;: vn̄ non ali-
ud dicere vult nisi quia admonet vos
ꝙ debeatis cogitare de morte ⁊ de ex
tremo iudicio: ⁊ ista admonitio est
valde vtilis ⁊ fructuosa: quia valet ma
xime ad tria. p̄mo ad peccata cauen
da. Nā si persona nunq̄ deberet mo
ri nec de suis operibꝰ iudicari posset
securius peccata cōmittere: ⁊ in ipsis
remanere: sz si bene cogitat ꝙ neces-
sario dz mori: ⁊ de omni cogitatiōe
locutiōe operatiōe iudicari dz mise-
rabiliter retrahi a peccato: vn̄ dice-
bat Salomon Eccle. j. In omnibus
operibus tuis memorare nouissima
tua ⁊ in eternū nō peccabis. Per no
uissima hominis s̄m sanctos intelli
git mortē ⁊ iudici. Vn̄ dicebat Aug.
li. vi. con. Nec me reuocabat a ꝓfūdi
tate carnaliū voluptatū ⁊ gurgite ni
si metꝰ mortis ⁊ futuri iudicij tui do
mine. Valet s̄cdo ad tēporalia cōten
nēda: si eniz tēporalia persona mo-
riēs posset secū portare: ⁊ si in iudi-
cio illo aliud valerēt sicut valēt i iu-
dicijs mūdi posset multū de eis cura
re ꝑsona. Hoc nō est veꝝ: quia secū nul
lus portare pōt: vnde Iob p̄mo. nu-
dus egressus ⁊c. ⁊ si aliud ponit̄ cir-
ca corpus in morte paꝝ ponit̄ ⁊ ma-
gis ꝓpter honorē ponit̄ q̄ ꝓpter vti-
litatem: nec ēt in die iudicij diuitie ali
ud valebūt: vnde dicit Salomon. P
uer. ij. nec tūc diuitie diuitibꝰ ꝓderūt
⁊c. ⁊ iō si ꝑsona bn̄ de morte ⁊ diui-
no iudicio cogitaret ista tēporalia cō
tēneret. Unde Hieronymus ad pau
linū. Facile cōtēnit omnia q semꝑ co
gitat se morituꝝ: ⁊ iteꝝ ad Ciprianū.
Qui eni quottidie meminit se eē mo
riturū cōtēnit presentia ⁊ ad futura
festinat. Exēplū huius habemus de
quodā rege nomine Saladino q vē

niens ad mortē volēs psonas indu/
cere ad contēnēdas diuitias tēpora/
les p totā ciuitatē portari fecit vnum
pānū de stamo ꝛ preco clamabat Sa
ladinus vobis notificat ꝙ de oībus
diuitijs suis nihil secū portat nisi hoc
ꝙ videtis. valet tertio hoc memoria
mortis ad despiciēda gaudia mūda/
na: si enim gaudia mūdi essent lon/
ga ꝛ deferrēt ad finē gaudiosuȝ per/
sone possent de ipsis curare: sed gau
dia mūdana nō sunt talia: imo sunt
breuia ꝛ cito terminātur: vnde dicit
gaudiū hypocrite ad instar puncti.
Per hypocritā intelligit mūdus qui
apparet illud ꝙ nō est: ꝛ pūctus de/
notat breuitatē: similiter omnia gau
dia mūdi terminātur finaliter ad tri/
stitiam: sicut pȝ de gaudio matrimo/
nij: vnde dicit Salomon puer. xiiij.
Extrema gaudij luctus occupat: im
mo etiā sunt mixta quādiu durat ꝛ
doloribus ꝛ tribulatiōibus: qꝛ risus
dolore miscebitur vt dicit idē: ꝛ iō de
eis nō est curādū. De hoc habemus
exēplū ꝙ recitat Hiero. de quodam
rege potētissimo qui cū haberet ante
se innumerabilē exercitū ꝛ qdā vel/
lent eum inducere vt gauderet fleuis/
dicitur. Et interrogatus de causa di/
xit. Fleo qꝛ post. c. annos omnes isti
mortui erūt: ꝛ ego cū eis: ꝛ in pulue
rem reducti. Ergo ꝛc. Quātuȝ ad se
cūdum pncipale sciendū ꝙ posset ali
quis qrere quare sic debeo recorda/
ri de iudicio isti' ꝛ pticulari ꝛ genera
li: qꝛ forte ista me nō tangūt tāgit rō/
nem. d. Sic erit ꝛ tuū: quādo eniȝ vi
det domū pximi sui ardere dȝ timere
idē de sua ꝛ sibi puidere ita ꝛc. sed tu
diceres nūqd ē similitudo inter homi
nes de morte ꝛ iudicio vltio: imo: vn
de dico ꝙ est magna diuersitas inter
hoīes moriētes: ꝛ quātū ad locuȝ ꝛ
quātum ad tēpus ꝛ quātū ad modū
ꝛ est ēt similitudo quātuȝ ad omnes
pmo quātū ad animā: qꝛ quilibȝ mo
ritur p separationē anime a corpore
ita tamē ꝙ anima remanet incorru/
ptibilis. De ista similitudine hētur in
libro. sapiētie cap. i. moritur doctus:
similiter ꝛ indoctus. scdo est similitu
do quātuȝ ad corp'. Corpa omnium
tā bonoꝝ ꝙ maloꝝ: tā sapiētiuȝ quā
stultoꝝ: tā diuitū ꝙ paupeꝝ putrescūt
ꝛ a vermibus corroduntur nisi de'
per miraculū cōseruet corp' alicuius
sancti a corruptiōe. De ista similitudi
ne dicit Eccle. Cū moritur hō heredi
tabūt eū serpētes ꝛ vmes: imo ꝙ plus
est corpus diuitū magis fetet ꝙ cor/
pus pauperū: vn̄ dicit Ambrosius in
Exameron. vi. Nulla inqt est discre/
tio inter cadauera mortuoꝝ nisi for/
te qꝛ grauius fetēt corpa diuitum de
structa luxuria: tertio est similitudo
in recipiēdo sicut meruerunt ꝛ bo/
na ꝛ mala. De ista similitudine dicit
sapiē. vi. Nō enim subtrahet psonaȝ
cuiusqȝ dn̄s: qm̄ pusillū ꝛ magnum
ipse fecit ꝛ equaliter illi cura est de oī/
bus. De hac similitudine dicit Aug.
Quid ages inquit o hō apud talē iu/
dicem quē fallere nec corrūpere po/
teris. Nō presumas euadere cum ille
nouerit omnia nec falsos testes qui
bus ipse fallatur nec patronū litigosis
artibus adhibebis nec ambies ali/
quo modo vt iudicē possis corrūpe
re: tunc enim iudex erit cause tue qui
modo est testis vite tue: pȝ scdm pn/
cipale. Quātum ad tertiū principale
sciēdum ꝙ posset aliquis dicere. Be/
ne scio ꝙ iste mortuus est ꝛ ꝙ etiam
ego debeo mori: sed nescio qn̄ forte
viuā vsqȝ ad. l. annos. Et iō cur opȝ
me ita cito cogitare de morte: ꝛ de iu
dicio. Dico ꝙ si hō de hoc eēt secur'
posset cōsiderter aliqua mala facere:
sed nō est sic. Et ideo explanat quan
do iudiciū tuū erit. d. Hodie mihi ꝛ
cras tibi: qꝛ scdm Aug. nihil est certi
us morte ꝛ nihil incertius hora mor
tis: vel dicit heri mihi ꝛ cras. Noli: er

go longā vitam tibi ꝑmittere: ⁊ noli morte tuā q̄si de lōginquo cōsiderare: vnde dicit Sene. multi sūt q̄ memoriā mortis hn̄t ⁊ morituros se eē credunt: tn̄ morte q̄si de lōginquo cōsiderātes vitā emēdare negligūt ⁊ cōversionē differūt: ⁊ tn̄ dicit Aug. sup Jo. q̄ penitēti veniā ꝓmisit dissimulāti diē crastinū nō spopōdit: nec in hora dīia est inter senē ⁊ iuuenē: q̄ ita est ꝓpe vn⁹ sicut alius: nisi q̄ in hoc ē dīia: q̄ senes an̄ oculos hn̄t mortem iuuenes v̄o post tergū: vita .n. nostra nō est nisi q̄dā cursus ad mortē: ⁊ q̄ incertus ē nobis dies ei⁹ ⁊ hora debemus eā quotidie expectare ſm Aug. Incertus dies tanq̄ quotidian⁹ ē expectandus ⁊c. Amen.

Sermo .lxi.

Misereminī mei misereminī mei saltē vos amici mei: q̄ manus domini tetigit me. Job. xix. Uerba p̄ntis thematis sūt Job. valde tribulati: q̄ tamen oppido ꝯgrue possūt accipi pro animab⁹ defunctoꝝ que in purgatorio purgātur: que ad suos amicos ⁊ notos clamāt dicētes: v̄bu ꝓpositū corā vestris deuotionibus. Jn q̄bus verbis duo notantur: ⁊ primo.

¶ Primo querulosa postulatio suffragij. Quū dicitur misereminī mei m. m. s. v. a. m.

¶ Secundo penosa demonstratio supplicij. Quum dicitur manus domini tetigit me.

¶ Circa primū. vbi notat̄ querulosa postulatio suffragij: est sciendum q̄ quedā consuetudo ⁊ conditio est in mundo: quādo aliq̄s subuenit alteri in eius necessitatib⁹ erūnis calamitatibus ⁊ miserijs: q̄ ēt ip̄e debeat a bn̄ficiis adiuuari: ⁊ hoc volūt oēs leges tā naturales q̄ scripte ⁊ dominicales. Considerata hac conditōe ⁊ debito conuenire iustum ⁊ equum est q̄ anime que sunt in purga. deberent a suis caris amicis cognatis ⁊ notis adiuuari. Respō. q̄ dum ipsi viuerent eos adiuuerunt: quod si nō fit talis anima cōquerit̄ de viuētib⁹ dicēs cū p̄ha. p̄s. xxx. Datus sum oblunioni tanq̄. m. ac. sed est magna ingratitudo multoꝝ: nō tamē omniū q̄ mortuis parētibus nunq̄ bn̄faciunt imo nunq̄ recordātur: ⁊ si q̄ p̄cepenunt fieri p̄ testamēta iuste largiuntur: immo aliquādo occultant: ⁊ tacent obliti bn̄ficioꝝ acceptorum. O si scirent quantas penas sint passuri illi qui hec faciūt nō dico q̄ darent illa solum que debent: immo cuncta que possident vt possent euadere illas penas sed cecitate ducti non hec considerāt. Un̄ ⁊ ipsi mortui retributionem reddent .i. non orabunt pro eis quū fuerint trāslati in requiē. Exemplum: quidam miles in bello karoli magni cum mauris pugnatur⁹ rogauit cognatum suum: vt si in bello moreretur equum suum venderet ⁊ preciū daret pauperib⁹: quod ⁊ factum est: mortuus est enim in bello. Jlle aūt cognatus eius equū vēdidit sed nequaq̄ p̄cium paupib⁹ erogauit. Post modicū v̄o tēporis ille qui fuerat defūct⁹ ei appuit tāq̄ sol fulgēs dixitq̄ ei. Cognate per octo dies penas maximas sustinui: quia non fecisti quod iusseram: sed nec tu impunis abibis. Hodie enim diaboli ferent animam tuā in infernū: ⁊ ego purgatus vado in regnū dei. Et ecce subito in aere auditus est clamor leonum vrsoꝝ ac lupoꝝ: ⁊ ip̄m de mundo abstulerunt. Deinde querit̄ de q̄bus hominibus aīe defunctoꝝ cōquerūtur: ⁊ respōdetur de quatuor.

¶ Primo cōquerūtur de his quibus hic fidelitatē ⁊ charitatem ⁊ beneficia exhibuerunt ⁊ ipsi eis non refun-

dant. Unde. ps. lxxvij. Obliti sunt benefactorum eius: ⁊ hec est magna ingratitudo: ⁊ cõtra ratione͂ humanã obliuisci ⁊ nõ regratiari bñfactoribus: vnde Aristo. v ethicorum. Opz regratiari ei q̄ gratiam fecit: sed defunctis aliter regratiari non possumus.

¶ Scdo defũcti cõquerũtur de filijs filiabus cognatis ⁊c. ac heredibus qui eorum bona possident: ⁊ eis nõ subueniunt. Et tales infideliter agunt: qr si quis non subueniret amico suo: quem in isto igne materiali videret puniri infideliter ageret. Et ecce anima patris vel ⁊c. forte ē in penis purgatorij: ⁊ tu potes ei subuenire ⁊ q̄re non subuenis. Audi quod anima patris vel ⁊c. ad te clamat di. Miseremini mei ⁊c. Et sunt due cause quare bis dicitur miseremini mei. Prima est quasi dicerent: quia estis in mundo: in quo potestis misericordiam adipisci. ps. xxxij. Misericordia domini plena est terra. Scda qr nos anime sum⁹ in purgatorio in miseria ⁊ paupertate: nec habemus amplius corpora nostra: quibus possim⁹ ieiunare meritorie: nec habemus substantiã quam pauperibus errogare possimus: nec alio mõ possimus nobis sucurrere. Ergo miseremini mei saltē. v. a. mei: quasi dicant: si alieni nõ subueniunt saltem vos subuenite: qui estis affines vel consanguinei vos q̄ possidetis hereditatem nostrã ⁊ ꝓpter vos sum⁹ in purgatorio: ⁊ si quis quereret dici causaz: qr debeaz tibi subuenire. Anima responderet .d. quia manus dñi tetigit me: ⁊ quare me: per sicut deus: quasi dicat. Deus punit me cum summa iusticia sua penam infligendo. Et vos amici me punitis magna pena me relinquendo. Et carnibus meis saturamini. i. meis temporalibus diuitijs.

¶ Tertio: conqueruntur de testatoribus qui non expediunt testamenta eis cõmissa: sed prolongant ⁊ protrahunt de die in diē. Et hoc est contra charitatē ⁊ fidelitatē: quia ſm Tho. Anime carent interea subleuamine qd eis deberet fieri de illo testamēto si exhibitũ fuisset tpe suo. Unde i Decre. xij. q. ij. di. Multũ delinquũt qui differũt mortuorum exeq testamēta. immo debēt excõicari: ⁊ sũt excõicati: quũ pñt soluere ⁊ negligũt. Uñ in decre. dicit. xiij. q. Debita suffragia pro mortuis non reddentes fures sunt ⁊ sacrilegi: ⁊ excommunicandi.

¶ Quarto cõquerũtur de sacerdotibus ⁊ religiosis: ⁊ pauperibus: qui elemosynas defũctorum recipiũt: ⁊ pro eis nõ fidēter orant: vnde in Decre. dicit. Receptores elemosynarum plus debēt. x. q. i. Quia sacerdotes nec aliquis qui de labore posset se nutrire debet accipere elemosynas: sed tantum debiles infirmi ⁊c.

¶ Secũda pars. Circa scdm vbi notatur penosa demonstratio supplicij: suppliciũ purgatorij: viri prestantissimi est horribile ⁊ apprime penosuz: ⁊ pcipue suppliciũ ignitũ. s. ignis Unde Aug. dicit. Di. xxv. ca. Qui in aliud seculũ distulit fructum conuersionis: prius purgabitur igne purgationis. Hic ignis: ⁊ si nõ est eternus: tamē miro modo grauis ē: ⁊ supat oēm penã: quam vnq̄ passus est aliquis in hac vita vel pati potest. Et qr ille anime sentiũt illũ ignē tã crudelē ideo clamant ⁊ petũt adiuuari p quatuor. s. aut p oblationem altaris: aut per orationem alicuius viri sancti: aut carorum ieiunia: aut cognatorum elemosynas. Jdo parentes eius. N. audientes per intellectum prepositi thematis vocem defuncti dicentis miseremini mei ⁊c. Cupientes eũ exaudire ⁊ a penis purgatorij redimere non tardabunt ei quã cissime subuenire: vt possit gloria eterna perfrui. Ad quam ⁊c.

Sermo.lxii.

Fenum agri hodie est: ⁊ cras i
clibanum mittit. Mat. vi. Scđm sē/
tentiā phi. iii. physicorū. Oē corrupti/
bile statim ꝙ separat a suo regēte ⁊
cōseruante: corrūpitur. Patet ð plan
tis: piscibus ⁊c. Presupposito igitur
dicto phylosophi eē vero: dico ꝙ cor
pus humanū est corruptibile ⁊ con/
seruatur a suo regēte: ꝙ est aīa: ⁊ sta/
tim ꝙ separatur ab aīa corrūpitur.
Et iō sub similitudine feni dicit xp̄us
cuilibet viuenti vbum ꝓpositū. Fenū
qđ hodie est ⁊c. Ubi vnū videndum
est. s. vilitatē corporis nostri: ibi cras
in clibanū mittit. Uilē cursuz hꝫ na/
tura corporis nostri: q: induit in se/
pulchro. Circa ꝙ ſm phm. Illud qđ
termino clauditur: breue ē. Jacobi.
iiii. Que est vita vestra. Uapor est ⁊
ad modicū appēs. Ad Ephesios. vi.
Id. n. qđ in presenti est: momētaneū
est. Hiero. Ubi sunt reges vbi sunt
pricipes: vbi sunt impatores: vbi sūt
locupletes rerū: vbi sunt potētes se/
culi. Certe quasi vmbra pertrāsierūt:
⁊ velut somniū euanuerunt: querun
tur. ⁊ nō sunt. Et q: vita presentis in
colatus nostri habet terminū. Ideo
dicitur esse breuis. Job. xiiii. Breues
dies hominis sunt. Propter quam
breuitatē ꝯparat a sacra scriptura fe
no agri: qđ parū in sua pulchritudi/
ne durat iuxta illud. Isaie. ix. Clama
Et qđ clamabo. Oīs caro fenum: et
gloria eius. i. eius pulchritudo: quasi
flos agri: ⁊ exsiccatū est fenū ⁊ ceci/
dit flos: q: spūs dn̄i sufflauit in eo.
Hāc breuitatē considerās. Job. xiiii.
clamat. d. Hō natus. de muliere. b.
.v.t.r.m.m.q.q.f.e.et.ꝯ.⁊.f.v.v. Et
ꝙ vita nostri incolatus sit breuis: ⁊
ꝙ digne feno agri assimilet figurati/
ue ostendit. iiii. Re. xviii. vbi dicitur
ꝙ deus loquēs ð assyriis ꝑ os Isaie:
ait. Facti sūt sicut fenū: agri: ⁊ virēs
herba tectorū. que arefacta est ante
quā veniret ad maturitatē. Qui sūt
hy assyrii de quibus loqtur dn̄s deus
nisi hoies in hac vita viuētes. Assy/
rii interpretantur vigilantes siue vi/
gilares. Un quilibet viuēs cōsidera/
re dꝫ breuitatē vite sue: ⁊ super obscu
ritatē finis sui inuigilaret iuxta moni
ta. Saluatoris Math. vi. Uigilate
itaqꝫ q: qua hora ⁊c. Et sequitur qđ
dixit deus facti sunt sicut fenum agri
q: post peccatum Ade facti sumus
mortales ⁊ corruptibiles. quia sicut
fenum ardore siccatur: ita caro de/
siccatur ardore cōcupiscētie peccati
⁊ iō dicit Apoc. iiii. Oē fenū cōbustū
est: supple in ardore pcti. Et Jacobi
primo. Sicut flos feni transibit. Ex/
ortus est enim sol cum ardore: ⁊ are
fecit fenum. ⁊ cecidit flos eius: ⁊ de/
cor vultus eius deperiit. Et sequitur
virens herba tectoruꝫ: que arefacta
est antequam veniret ad maturitatē
Herba ista virens interpretatur vir/
tutes ⁊ bona opera que sunt in tecto
idest in anima ⁊ virescunt eam: atqꝫ
ornant ⁊ decorant: Sed ante quam
veniāt ad maturitatē. i. an̄quā ad cō
plementū sūmi premii vite eterne: a/
rescūt ardore pcti Ps. cxxviii. Fiant
sicut fenū tectorū qđ priusquā euella
tur exaruit. Et iō dicit. Exo. x. ꝙ locu
ste. i. pctā opiunt vniuersaꝫ terrā. i. su
perficiē aīe: vastātes cūctas virtutes
q̄ sunt in aīa. Et iō iste pn̄s defunctus
cōsiderās ꝙ erat corruptibilis vt fe/
nū. ⁊ herba virēs. i. opa bona ⁊ vir/
tutes erāt exicate per ardorē peccati.
antequā ad corruptionē veniret. vo
luit oīa pctā per cōtritionē. ⁊ cōfessio
nē cū satisfactione expellere: vt eius
aīa cum viriditate. i. cū virtutibus ac
operibus bonis venire posset ad pre
mium vite eterne. Ad quam.

f

Sermo.lxiii.

r Eddc ꝙ
debes. Mat.xviij. Sciēduȝ
est: ꝙ hoi veniēti in mundū duo con
feruntur.s.anima ⁊ corpus.⁊ pro/
pter hoc duos creditores habemus
.s.deum ⁊ terrā. Terre debemus cor/
pus: ⁊ deo aiam: ⁊ hoc triplici rōne.
¶ Quia ab ipso creata.
¶ Quia ad eius imaginem facta.
¶ Quia eius sanguine redempta.
¶ De primo Amos ꝓpheta.xxiiij.ec
ce creauit me ⁊ formauit manibus
suis ⁊c. De secūdo. Geñ.pmo facia/
mus hoiem.⁊c. De tertio de sangui/
ne eius redēpta. Ait ergo redde qđ
debes.s. corpus terre.⁊ mihi animaȝ
dicit dominus. Redde corpus terre.
qꝛ de ea assumptū est Hiere.xxij. Ter
ra terra terra ⁊c. Salomon quoqȝ
Ecclesiastes vltimo. Reuertaꝛ pul/
uis ad terraȝ suam: ⁊ spiritꝰ redeat
ad illum q creauit eū. Dic ergo. Red
de quod debes. Sciendū est autem.
ꝙ debitor in duobus offendit credi/
torē. Primo quādo rem acceptam
reddit deterioratā. Secundo quan/
do reddit inuite. Sic deus nobis. Si
animā purā ⁊ mundā acceptā: imun
dam ⁊ deformē reddimus. hoc facit
ille q in peccato mortali permanet ⁊
delectatur. qꝛ tunc statim perdit simi
litudinē dei quā habebat per pecca/
tū. Studeamus ergo charissimi red
dere aias nostras deo: nō deteriora/
tas criminibus: sȝ potiꝰ melioratas
virtutibus. Arbitremur istū talem
prope diem extitisse. Cui a dño dictū
est. Redde quod debes ⁊c.

Sermo.lxiiij.

p Reciosa
est in cōspectu dñi mors sanctorum
eius. Ps.cxvi. sicut dicit Sanctꝰ An
selmus duo instituta in lib. sacre scri
pture possēt repiri diuersa quotidie.
Unū.s. de morte peccatorū pessima:
aliud de morte iustoruȝ preciosa vt
hic dicit Pha. in auctoritate ꝓposi/
ta. Preciosa i cōspectu dñi mors ⁊c.
Primo ēt dicit beatꝰ Anselmus de
morte peccatorū ꝙ eorū mors ē pes
sima ꝓpter triplicē rōneȝ. ¶ Primo
ꝓpter amissionē terrenorū in qbus
posuerūt suā speȝ ⁊ fiduciā. Uñ dicit
beatꝰ Greg. Nō sine magno dolore
amittiꝛ qđ cū amore possideꝛ. Unde
tales dicūt illud. Eccle.xij. O mors ꝙ̄
amara ē memoria tua hoi pacē ha/
bēti in substātijs suis adhuc volenti
accipe cibū Uñ si memoria ē sic ama
ra: quāto magis mors ipsa. Et vere
ipse in morte oia amittit ⁊ possessio/
nes ⁊ denarios ⁊ ēt pānos qbus in/
duiꝛ. Ergo pessima ē mors ⁊ amara
illis q posuerūt cor in talibꝰ. ¶ Se/
cūdo dicit Anselmus ꝙ mors pec/
catoris ē pessima ⁊ amara ꝓpter se/
parationē amicoꝝ ⁊ cōsanguineoꝝ.
Unde vꝛ ꝙ nullus est q tantū diligat
hoieȝ tantū in vita ꝙ i morte p oia in
foueā vellet ipm sociari. Uñ Job.xv
iiij. Fratres mei elōgauerūt a me: ⁊
noti mei q̄si alieni recesserūt a me: ⁊
ꝓximi mei dereliquerūt me. Et pha
xxxvij. ps. vlteriꝰ dič. Oēs amici mei
spreuerūt me ⁊ facti sūt mihi inimici
Uñ ducūt te ad foueā tu nō exibis: ⁊
terra cooperiet te. ¶ Tertio dicit pes
sima pp amissionē eternoꝝ. ps. Non
hitabit i medio domꝰ mee q facit su
perbiā. Et Paulus.i.Cor.vi. Regnū
dei nō possidebūt iniq: sȝ ibūt in sup/
pliciū eternū: ⁊ pluet sup peccatores
sulfur ignis: grādo. nix. glacies. Er/
go bñ diciꝛ pessima mors peccatoꝝ.
Sȝ mors sanctorū viroꝝ dꝛ p̄ciosa i
conspectu dñi ꝓpter alia tria.
¶ Primo ꝓpter cessationem opis.

¶ Secūdo ꝓpter piculū itineris.
¶ Tertio propter premiuʒ ꝙ ipsi ha
bebunt.
¶ Dico pmo ꝓpter cessatiōeʒ opis
mors scōrū viroꝝ est pciosa in ꝯspe/
ctu dñi. Apo. xiiij. Amō iā dicit spūs
vt regescant a laborib⁹ suis. Dicitur
hoi isti q mortuꝰ est. ps. lxxv. Factꝰ
est in pace locꝰ eiꝰ ⁊ hitatio eiꝰ in san
cta syon. Qui dr̄ locꝰ pacis ⁊ trāgli/
tatis. ¶ Scdo pp periculuʒ itineris.
ps. cxxxxi. In via hac qua ambula/
bā abscōderūt supbi laqueum mihi.
Et iō dicebat ꝓpha. Queādmoduʒ
desiderat ceruꝰ ad fontes aquarum
ita dsiderat aīa mea ad te deꝰ. Et pau
lus Ro. vij. Infelix ego hō qs me li/
berabit de corpore mortis huiꝰ ⁊c.
¶ Tertio dr̄ preciosa pp premiū ꝙ ip
si habebūt Mat. ij. Uoca oparios ⁊
redde illis mercedē suā. Quāta erit
ista merces istoꝝ viroꝝ bonoꝝ quaʒ
declarat ille Paulus dicēs. Qd ocu/
los nō vidit nec auris audiuit: nec in
cor hois ascēdit: que pparauit deꝰ di/
ligentibꝰ se. Et iō dicit Hiero. Quie/
scat vox tua a ploratu: ⁊ oculus tu/
us: a lachrymis. Apoc. Absterget de
us oēʒ lachrymā ab oculis sanctoꝝ
viroꝝ: ⁊ iā nō erit ampliꝰ neqꝫ luctꝰ:
neqꝫ clamor: sed neqꝫ aliꝰ dolor: qm̄
pora trāsierūt. Ergo pciosa mors sā/
ctorū viroꝝ qr iusti hereditabūt ter/
raʒ: ⁊ delectabunt in multitudine pa
cis. Ergo nō est dolēdū: sʒ potiꝰ con/
gaudendū si de pñti miseria ducatur
ad requiē. Ad quam christus nos p/
ducat ⁊c. Amen.
¶ Ofo funebris ꝓ quocūqꝫ Impa/
tore: rege: duce: principe: Marchiōe.
⁊c. ad regē Pandulfuʒ applicata

e Ratcō

cursus oīuʒ tantꝰ ad re
giā in hoc ipso nō tui solū Pādulfe.
veꝝ etiā totiꝰ huius ore maritime ca
su: vt voces meas audire posse nul/
lo pacto considerē. Undiqꝫ ciues cō
clamāt merent afflictant tū suburba
ni ad vrbē mesti: ac tristes veniunt:
fundūt lachrymas eiulatꝰ ad celuʒ
tollūt. Id qd cōsuetudine quadā in/
ducti facere circa mortuos cōsueue/
re hec eni ipsa. (Pādulfe natura tm̄
duce) ⁊ sentimꝰ ⁊ facimꝰ: vsuqꝫ po
tius a vetustissimis hito: ꝙ rōne aliq
doctrina ve seruamus ego vero rex
illustris alia quadā via ad cōspectuʒ
tuū venio: nō tn̄ lachrymarū expers:
neqꝫ doloris imunis. Ferreꝰ. n. esseʒ
ac tygridi similis si karoli germani
tui illius tanti tanqꝫ prestantis: atqꝫ
admirandi ductoris nostri morteʒ:
vna cum ceteris ꝙꝙ maximo posseʒ
luctu non deplorarem. ab aulaque
ad tumulum sūmo. cum dolore: fle
tuqꝫ non prosequerer. Hic enim eiꝰ
interitus quamꝙ non interitus qui/
dem: tete coniunx in primis victo/
ria: voxqꝫ Germanos te deiceps Ba
ptista: nepotes: agnatos atqꝫ cogna
tos attingit: itēqꝫ nosmetipsos: qui
vobis obedimus: deniqꝫ omnes qui
littus hoc Anchonitanum incolūt:
concutit atqꝫ perturbat. E manibꝰ
etenim omnium nostris Karolus
quom maxime consilio floreret: ⁊
etate sua valens vtilisque suis: ad/
uenisque futurus erat: ereptus est.
Uerū eni vo qd proficeres pādulfe:
si diutiꝰ tecū aīo macerareris: si legē
hanc ab initio conditā: opusqꝫ ⁊ op
timū: ⁊ diuinū oībus eque mortali/
bus seruandū obducta frōte despice
res: si in luctu lachrymisqꝫ cōtabesce
res: si qñ etiā a somno excitare pocu
lū epulasqꝫ aspnarere: qd nōnulli de/
mētes ac sensibꝰ tantū dedit efficiūt
Germanꝰ ingens meꝰ karolꝰ mortuꝰ ē
Iste vo exitus oībus etiam aiantibꝰ
⁊ seruatur: ⁊ imminet. Itaqꝫ mor
tuus est: non tamen exul: apud exter

nas ac barbaras nationes veneno
consūptus: vt Anibal aut apud Ba
bylonē vt Philippi macedonum re/
gis filius Alexander. Non in pere//
grino littore nudus iacuit: atq3 inse
pultus: quēadmodū in egypto Pō/
peius. quē etiā satelles nequā Achi/
las enecauit. cōcremauit codn⁹. Nō
apud ignobile linternū: in exilio suis
despectus mortē obijt: vt Scipio ma
ior: q tot tantaq3 de republica bñ me
ritus fuerat: quā ipa vt reliqüe omit
tant. ex Carthaginensiū faucib⁹ eri/
puerat: nō a sodalibus circūuent⁹: vt
in hyberia Sertorius. Nō tandez in
senatu a suis confossus: vt Cesar or/
bis terrarū domitor. Porstemo nō
sicut ⁊ celorū ⁊ mūdi conditor: atq3
oīum rex dñs noster Jesus xp̄s. Pro
cōi oīum salute moriēs: ab Hieroso
lymitanis illis stultis ip̄robis: duris
atq3 neqssimis: quos in tēplis quoti
die forisq3 docēs erudierat: libera/
uerat: sanos effecerat: p ludibriū tā/
dē in cruce fixus est. Juniores autez
etatis nr̄e duces rei militaris p̄clari/
simos. Braciū. Sforciāq3 omitto: q̈
morte pierūt. Nicolaū itē Stellā recē
ter strenuū illū atq3 intrepidū: neq3
hos solū: q fortunā p̄sequunt: vt ait
Uulgus. Sz multos: ac multos vr/
biū dños: vobisq3 finitimos: q ma/
gno cū dedecore ⁊ nobilitatis igno/
minia: fede. turpiterq3 vitaz finiere.
Cuius rei exēpla vobis sunt añ ocu/
los in piceno q̄ plurima. At v̇o di/
ces. Jmmaturior excessit e vita. ka/
rolus etiā regnū nobis ingetū religt
Qm̄ v̇o modo Pandulfe nō tempe
stiuus emorit is: q bene: fortiter iu/
ste. pieq3 viuēs: post multa ōmū egre
gia: preclaraq3 facinora: penes suos
emorit. Agedū libeat karoli fratris
vitā: resq3 cum domi: tum ēt militie
gestas: breui recēsere atq3 ab ineūte
eius etate ordiri. Adolescētē audio:
sub patruo suo pādulfo fanēsiū rege

duceq3 armipotētissimo p̄mū mili/
tasse: se cūq3 diutius apud Brixiam
vrbē in gallia citeriore: ⁊ clarā ⁊ pre
potentē: rebus bellicis exercitatū: p
id tēporis: cū maxime ad repellēdū
ducē mediolanēsiū. Ueneti nitebant
in eo bello. Karoli iunioris virt⁹ nec
dū etiā pubescētis preter oēs enituit.
Jtaq3 cū nō adolescētis: sed fortissi/
mi cuiusq3 d̄xterimiq3 ductoris ope
rā abunde nauasset. a patruo multis
ac multis p̄ciosissimis munerib⁹ do
natus. atq3 honestat⁹ est donec tan
dē victus. Pādulfus amissa Brixia
fanū rediens. ocio sese ⁊ reb⁹ vrba/
nis iā tū senex imersit. karol⁹ ad ma
latestā gēitorē reuertit. Jn altera v̇o
iuuēte sue militia. karolus quantum
laudis ac gl̄ie adept⁹ fuit apō Philip
pū Mariā mediolanēsiū ducē: tyrā/
norū oium nostri tpis maximū. at/
q3 fortunatissimū in eo bello q̄ ad/
uersus Uenetos gerebat: id ego neq̄
q̄ silētio pretermittēdum censui. Ad
quē cū a genitore vestro Malatesta
missus esset: paulopost q̄ in castra ve
nit vniuerso exercitui q permaxim⁹
erat prefect⁹ est. atq3 oium impator
declaratus. quo tp̄e ⁊ Nicolaus ille
picininus. ceterorū sine vlla contro
uersia nostri tpis. dux in re militari p̄
stātissimus. ⁊ Franciscus Sfortia vi
ce comes hic ipse piceni moderator.
⁊ ceteri per multi clari fortissimiq3
doctores in eadem militia versabā/
tur. Neq3 per id quidē etatis nō pe/
dites. nō tyrones: non velites. nō ro
rarii nō centuriones non tumultua
rij quidā milites. nō cōmilitones sz
plurimarū atq3 fortissimarū legio/
nuz duces aderant. Apud hos omis
ars eius semp. cōsiliū scia. v̇tus atq3
ai magnitudo. mirum in modum
cōprobata. Js aūt splēdor. ac decus
nemini adhuc ex principib⁹ vrbium
cōtigit nisi karolo Juniori: q malate
starum familiaz tam claro titulo de/

coꝛauit. Tertiā aūt eius militiā ⁊ recē
tem ⁊ vltimā: que ſibi adrueſus quoſ
dā illoſqꝫ ꝑ paucos vꝛbis vie ꝓdito/
res fuit. nō niſi inuitꝰ reminiſcoꝛ. In eo
n. bello tetro: atqꝫ ſceleſtiſſimo qꝺ ſu
perioꝛibꝰ annis ad euellendā funditꝰ
Malateſtaꝝ Piſaurenſiū ſtirpē. Eu/
genius pontifex maximꝰ geſſit cū vos
a ſedibꝰ pꝛijs. vꝛbe vrā Piſauro pelle
remini. tu qdē optimis auſpitijs fretꝰ
ad pulchꝝ ac nobile municipiū Gra/
dariā vobis in oī re dubia. ſemꝑ fidū
ꝯtēdiſti. Galeaȝ vrbinū: ad foꝝ ſem/
pꝛonij Karolus ſeſe recepit. Ibi neq̄/
q̄; in ocio. per ſocoꝛdiā tp̄s terere: aut
metu perculſus cedere: neqꝫ ſōno. de/
licijſqꝫ toꝛpeſcere paſſus eſt. Quin po
tius iuuētutē illā ſuapte natura belloꝝ
auidā p̄mū ad muniēdā vꝛbē. excitat
cōmeatꝰ vndiqꝫ cōpoꝛtari iubet. arcē
firmat. excubias accurate locis qbuſ
cūqꝫ diſponit ſuos iter muniēdū docȝ
aduerſus nefarios. quoſdam teterri
moſqꝫ ꝓditoꝛes: bellū foꝛe ꝓ pr̄ia: ꝓ
libertate ꝓ ꝯiugibꝰ ꝓ liberis. Nā; p̄res
ex hac vꝛbe ſecū aufugerāt) Itēqꝫ ꝓ/
parētibꝰ. aris focis tēplis deniqꝫ ꝓ bo
noꝝ oiuȝ ſalute pugnādū. His igitur
ſūma cū celeritate ſtudioqꝫ diſpoſitis
tp̄s idoneū nactꝰ iuuētute Sēpꝛonia
na: cohoꝛtibuſqꝫ ꝑ paucis comitāti/
bus in agrū Piſaurēſem erumpit: ca
ſtella q̄dā partim in deditionē accipit
parti expugnat: parti obſidet. ſȝ mox
Karolus a Joāne vitellio picētū ꝓ p̄
toꝛe bonoꝝ oiuȝ iugulatoꝛ erat vi re
pellit̄. ad arceſqꝫ ſempꝛonianas ꝯtru
dit̄. Nihilo tū̄ minꝰ ad vꝛbē. Piſaurū̄
crebꝛas excurſiones parat: ipſeqꝫ nō
nunq̄ p̄mꝰ in agmē deſcēdens: agros
depopulabat̄: hoſtes intra menia re/
pellebat. vrbiqꝫ ⁊ pꝛoditoꝛibus ſup/
plicia: cedes: incendia minitabatur.
Utrinqꝫ pugnat̄ accerrime: pellit̄ ce/
dit̄ vincit̄ oppugnat̄. Res erāt ī ſum
mo diſcrimīe. Quid p̄l̄a. libenter: N.
iſta p̄terimꝰ arte prudētia: calliditate

iduſtria: cura vigilijs: opē: laboꝛe: ſu/
doꝛe. karoli paucis pꝰ tp̄ibꝰ: ⁊ vrb̄ ⁊
vitellij ꝓ p̄toꝛis vires attrite ſunt: ita
vt pp̄l̄s in edia piēs. atqꝫ egeſtate co/
arctatꝰ auctoꝛibꝰ ꝓditiōis trucidatis
karolū ip̄m cum ingēti oiuȝ plauſu.
leticiaqꝫ: in ſedes pꝛias reuocauit.

h

Ec hec

fuit illa felix militia: i qua
foꝛtiter ꝓ cōi oiuȝ ſalute pugnat̄. ka/
rolus noctes ac dies oēm aeris itēpe
riē. vētoꝝ ēt aſperitates: eſtus: frigoꝛa
niues: imbꝛes: fam̄ ſitim vigiliaſ: oēſ/
qꝫ exilij caſus: ⁊ rei militaris difficul
tates tolerādo. nimiꝝ egrotatōis illiꝰ
ſue cauſas: imo v̄o moꝛtis ex hauſit
egregios illos p̄ſtantiſſimoſqꝫ roma/
nos imitatꝰ. Hoꝛatiū coclitē. Mitto
ſceuolā currīū. ac Decios: q ipſi foꝛti
aīo ꝓ rep. ſua moꝛtē oppetiuere. Hac
igit̄ triplici militia exercitatꝰ karolus
vita exceſſit cū ſūmo reꝝ bn̄ geſtarū
ſplēdoꝛe: ac glīa. Jāqꝫ ſenioꝛ vt mihi
vr̄: ⁊ cōſilio: ⁊ ſapiētia decedēs. Per
hec ampla magnificaqꝫ negocia per/
cucurrit: quēadmodū ⁊ a maioꝛibꝰ
ſuis ⁊ genitoꝛe vr̄o Malateſta reue/
ra ſemideo dignū fuerat: regnū vob̄
abūde cōpoſitū firmū: tutū: getūqꝫ re
liquit. Quas igit̄ meroꝛis cās habue
ritis ſi vitā illiꝰ a puero ſingulatiȝ ad
adoleſcētē: ab adoleſcēte ad virum.
Itēqꝫ a viro ad ſenē vt dicimꝰ intētis
oculis aīaduerteritis. Timetis ne foꝛ
ſitan qꝺ vos veluti mancos in regno
p̄ītiaqꝫ ſui viduos: oꝛbatoſqꝫ debuit
ob hoc ip̄m in ſolio meſti ſedetis: he/
retis ancipites. Ne te deieceris pādul
fe. Etenim eadā mētis acies: que illi
fuerat: eadē in ꝯſultādo ſapiētia vnū
pectꝰ vna acies: vna ꝓuidētia in agē/
do dexteritas par ſimilis in audiēdo
facilitas: ſimiles etiam in imperitan/
do iuſticia: v̄tus: temperantia: deniqꝫ

fratern⁹ ois vigor:similitudoq; tibi
ꝑsus hereret. Jmmo ne fraternus q̃
dem. vez ꝑna vis potius:ois tibi pe
nit⁹ insita est: ⁊ qđ vnū in charolo mi
nimum fuit ꝓhiberis in oi lraꝝ gene
re peritissimus. Quod mun⁹ in ꝑncipe:
vt est magnū atq; admirabile:ita ēt
hac nostra tempestate rarū esse ꝯsue
uit. Quādo quidē igiť id quod opti
mo cuiq; regi ꝓpriū esse debet fas sit
in te vno ꝑspicere:profecto:quid do
leas:quid anxius sis:haudequidem
video. Quāobremfac queso Pādul
fe vt ei⁹ illius germani tui occasu tibi
maiorē quēdam virtutū cumulum i
impertiēdo:chalcarq; admissum esse
cernamus:quēadmodū etiā nōnul
lis alijs fortib⁹:atq; clarissimis viris
factū esse lectitauim⁹. Neoptolome
us enim ille achillis fili⁹ post genito
ris mortem acrius atq; vehementi⁹
in res troianas concitat⁹ est. Ex quo.
Uirgilianū illud dictū pendet. Uesti
bulum ante ipsum ꝑmoq; in limine
Pyrrhus exultat telis. ⁊ luce corus
cus aena. Jtem illud. Jnstat vi patria
Pyrrhus nec claustra nec ipsi. Custo
des sufferre valent:labat ariete cre
bro. Janua: ⁊ emoti ꝓcūbunt cardi
ne postes. Et alibi. Uidi ipse furentem
cede. Neoptolemuz: ⁊ geminos in li
mine Atridas. Agamenoni ⁊ Me
nelao. Pyrrhum anteposuit Eneus
etiam Pompeius magni Pompei fi
lius:paterni splēdoris imitator:sena
tusq;: ⁊ reip. lāguētis ruinaz ꝑmole
ste ferens:ita impigre sese reb⁹ Cesa
rianis obiecisse ferť vt parum abes
set:quin in Hyspania Cesar aut ab il
lo opprimereť:aut sibi ipse ꝓprijs ma
nibus mortē ꝯsciscere:ꝙ se vni⁹ ho
minis interuētu:a tot successib⁹ retar
dari aspiciebat. Mihi autez hoc loco
res gestas Romanoꝝ in aio volutā
ti. L. Martij virt⁹ ingens:in ꝑmisq;
admirāda videť. Qui cuz Scipiones
illi duo belli fulmina. vt est apud poe
tam:post multas ac multas victori
as in Hyspania cecidissent neq; salu
tis vlla spes Romanis linqueretur.
exercitum qui tante cladi superfuerat:
non in lachrimis cōsenescere neq; in
fuga spē habere passus. quinimo pa
lantes colligere. saucios curare oisq;
reliquias in locum munitissimū ad
ducere. optimū esse rat⁹. si ꝑus q̃ cuz
hostib⁹ cōgredereť:apud suos verba
faceret:orationez ⁊ aptam pro tpe ⁊
reb⁹ oib⁹ q̃ maxime trepidantib⁹:cō
uenientem habuit ac sibi cōcionanti
flāma quedam ab vniuerso exercitu
fronti obuolitare:ideq; supra caput
celum versus attolli visa est:qđ omen
salutis spem illis iniecit. Jtaq; cuz pe
rorasset mox cum ingenti clamore:
ac plausu omnium. Marti⁹ impator
declarat⁹:hostes victoria superbiētes
aggressus:noctēq; diēq; persequitur
sternit:fugat:interimit:dissipat donec
tandem victoria potit⁹ Scipionum
mortem vlt⁹ est. Jgitur hui⁹ ipsi⁹ ꝟt⁹:
sicuti ⁊ reliquoꝝ:nunq̃ fortassis taz
clare venisset in lucem nisi Scipionū
occasus precessisset. Eorum igiť mor
te: ⁊ ingenium huic ad res ingentis
aggrediēdas excitatuz: ⁊ sūma laus
acq̄sita:q̃ neq; antea neq; post:tāto
pere illuxit:ita tibi faciūdū existimo
Pādulphe: ⁊ Malatesta p̄rimitāduſ
⁊ noua quedā ꝟt⁹ suscitāda. Qđ si fe
ceris:vt cepisti:omnis malatestarū:
laudes:atq; triūphos equaueris. Ne
q; eni tibi quoquo versus mentē vo
lueris desunt auxilia:neq; animi:ne
q; fortune. Anim⁹ est ad oia per ma
gnus. Obuersatur ꝑterea militie Ga
leaz frater:qui consilia tua:res ꝺni
q; vrbanas omnis prosperiores effi
ciet. Ad sunt etiam nepotes magna i
dole prestanti ingenio venustate inge
nua:quos ipsos iamiam prosagire pos
se confidim⁹ parentum simillimos fo
re. Reliquum igitur fuerit Pandul
fe:vt in hoc tanto luctu quem audis:

mentem firmes:ac tibi legem impo/
nas:ita vt sicuti nos regis:⁊ iam tui
pectoris moderator:⁊ tanꝙ auriga
quidam bon⁹ intelligare:vt gloriam
tuam victoriã que maxime circa fu/
nus collachrymat:⁊ regis sui me/
moria quẽ amisit:penit⁹ afflictaꝛ:cõ/
silio ꝑcib⁹ dictis lenias erigas ꝯsola/
re post hec vt vrbes:ac ppľos qui vob:
parent:ꝙ maxima potestis sapientia
fide cura pietate iusticia tueamini.
Nos etenim te ad vnum Pandulphe
teqꝫ Galeaz reges nostros ⁊ salutam⁹
⁊ volumus. ¶ Valete.

¶ Orõ funebris. Pro quecũqꝫ impe
ratrice. Regina. Ducissa. Marchio
nissa:in constantiã directa Pisaurẽ/
sium Dominam.

n ESCIO quo fa/
to no/
bis mõ
talibus
euenire soleat idqꝫ infortunium pa/
riter in omni fere negocio nr̃o possi/
mus incusare vt quãto maiore ad rẽ
petitam studio festinam⁹:eo lõgius
ab eadem repellamur. Econtra vo si
qs quasi nolẽs ac tanꝙ alio ꝙ ꝓpo/
suit vt cursum inflectat ⁊ votum su/
um dissimulans remorat⁹ tacitusqꝫ
subsistit desiderij compos.necesse est
quos postea fines:quot maloꝝ causas
que discrimina:quos luct⁹ accerbissi/
mos pariant res nostre humane testi
monio sunt. Mercatorẽ enim vide/
mus pre nimio diuiciaꝝ ardore:nũc
indos:nũc asiam:nũc armenios.⁊ si/
ne vlla defatigatiõe ac metu scythas
nũc Britãnos:nũc lybiam pagrantẽ
imo sepe naufragio afflictum nuda/
tumqꝫ seu tandẽ morte.cum iam di/
tissimus fieret ab eo ipso felicissimo
cursu interceptum longe ab suis vitã
finire. Quis nõ agricolas ipsos etiaꝫ
atqꝫ etiã admirari non possit:qui nisi
sepi⁹ fallerentur paruo admoduꝫ tẽ/
poris curriculo beatissimi fierẽt. Sed
illos vel aeris intẽperies:vt sepe acci/
dit:vel agrorũ malignitas:in qb⁹ tñ
colẽdis neqꝫ dies:neqꝫ noctes cõge
scunt:vel armentoꝝ interit⁹:aut alia
quecũqꝫ vis humana tot vndiqꝫ cir/
cũuoluit incõmodis:ita trepidos at/
qꝫ anxios tenet.vt quãdo quideꝫ sese
omni spe nõnunꝙ fraudatos vident.
ipsi semp aliene sortis inuidia mace/
rentur. Nauiculator item longa fasti
dit⁹ nauigatione:cum portũ quiescẽ/
di studio tam plenis:vt poeta inquit
velis ingressur⁹ eẽt cohorta de impro
uiso tẽpestate:aut vnde ꝑmum solue/
rat:ad longingora detruditur littora
aut iactis anchoris manifesto cũ pe/
riculo ventis aduersantib⁹ obsistens
cũqꝫ iam defessus foret:nouo deinte/
gro subire labores cogitur. Plurimo
huiusmodi possem in cõspectu vestro
adducere:que plane omnia sine vlla
defatigatione:ac tedio nisi me penit⁹
offenderent libẽtissime recenserem:
quib⁹ etiam luce clari⁹ appareret nõ
solum nautas agrestes:ac mercato/
res:quos dixim⁹ verumetiam ducto/
res:bello preclarissimos resqꝫ publi/
cas amplissimas:vt reliquarum ar/
tium opifices relinquam⁹:suis qui/
busdam fatis interdum sic astringi:
cõprimiqꝫ.vt ꝙuis omni suo conatu
ac virib⁹ summa rerum potiri cõten/
dant:fortune tamẽ iteruẽtu ꝓculdu/
bio ab eadẽ non sine maximo.sicuti
ab initio ꝓposuerã humanaꝝ reꝝ lu/
dibrio retrahanꝛ. Atqꝫ vtinam has
ego sititudines minore pisaurẽsium
damno:patrieqꝫ hui⁹ nostre calami
tate lõge magis tolerabili tuisqꝫ ale/
xander fortissime lachrymis:nõ tam
ppetuis referre ĩ mediũ potuissem. Et
enim pauloante:ꝙ hec tãta discrimia
vni⁹ ꝯstantie morte:de iprouiso emer
gerẽt:atqꝫ in ceruices nr̃as effunde/
renꝛ.que nam in vniuersa Italia Ci/
uitas si bella que iam fere extincta
erãt e medio sustulerim⁹ hac vna feli

cioꝛ numerari poterat: Que nam in
mediȷ̈s etiã fluctib⁹ minus trepida. q̄
nam adeo floꝛẽs adeo placida terra
mariq̃ʒ tam frugifera deniq̃ʒ tã beata
que nã regina q̄s iteꝝ pp̄l'us hac tẽpe
ſtate īueniri potuiſſet: ea pollẽs regia:
q̃lis apud nos dñabaẗ cui tãta etiam
ab īeunte etate īeſſet indoles: prudẽ-
tia tãtus animi vigoꝛ facũdia: pietas
iuſticia: pulchꝛitudo. pudicitia: v̄t⁹ di
uinaꝝ atq̃ʒ humanaꝝ reꝝ cognitio:
dotes deniq̃ʒ oẽs: que nõ de v̄gine nõ d̄
muliere: nõ de matrona: nõ de regina
nõ de ip̄ratrice: de nulla demum nym
pha: veꝝ de d̄a potius quadã vna oiuʒ
ſplẽdidiſſima btiſſimaq̃ʒ p̄dicari po-
tuiſſent: At non hec ciues p̄ſtãtiſſimi
aliquãdiu tanq̄ʒ in cella quedã peni-
tioꝛe cõquieſcere: mecũ queſo patie-
mini reminiſci. Nũc poſtq̄ʒ oẽs in lu-
ctu ſum⁹ reminiſci calamitatũ ſup̄io
ris t̄pis libeat. Quis etenim veſtrũ pe-
nitus excruciari nõ poſſit: quotiẽs ad
memoꝛiaʒ reuocare agreditur: q̄ nã
modo: ac potius truculẽtia tot annos
nobiſcum foꝛtuna meruduerit: ⁊ q̄ſi
nouerca quedã impiȷ̈ſſima excãdue-
rit: ſitq̃ʒ īmani quodã furore atq̃ʒ īſa
nia magno impetu ſuperbiſſime d̄ba
chata. Nonus ac decimus annus cir-
cũagiẗ: cum ſenioꝛ ille Malateſta nr̄
vꝛbis ne dicã hui⁹. ſed Italie potius
vniuerſe parẽs q̄dam ac moderatoꝛ
moꝛtẽ obiȷ̈t quo ipſo regnãte vt ſcitis
etas nimirũ fuiſſe aurea: ⁊ ſaturnus
apud nos alter imperiũ geſſiſſe viſus
eſt. Sub cui⁹ moꝛte pro foꝛtuna nob̄
īuidia malis paucoꝝ ɔſiliȷ̈s ois de im
pꝛouiſo bñ regnãdi ac ſeruiendi mo
dus periȷ̈t quib⁹ etiã auctoꝛib⁹ huiuſ-
cemodi ſegetes: que iã quatuoꝛ ãnos
pꝛoximos in agris nate ſunt noſtris
meſſui m⁹ deinceps Karolus iunioꝛ cu
ius. ⁊ cõſilio. ⁊ v̄tute regnum nobis
aut poti⁹ reſpublica quedã optima re
ſtituta erat mox aduerſa coꝛrept⁹ va
litudine. quã belligerãdo cõtraxerat
nature ɔceſſit. nõ multo poſt eius fra
ter Pandulphus archiepiſcopus pa
trianus p̄ſtanti ſane ingenio: atq̃ʒ in-
cõparabili ſapientia rex vita etiam
exceſſit. Quibus extinctis bellũ hoc
finitimum quod pene ciuile atq̃ʒ inte-
ſtinum appellare poſſumus: cum ho-
ſte accerrimo cooꝛtum: ⁊ vꝛbeʒ ⁊ ca
ſtella circũadiacentia: ⁊ agros opes
deniq̃ʒ noſtras omnis ita diſturba-
uit: ſoluit: attriuit: vt quãuis iam q̄ſi
defeſſi eſſemus: noſmetipſos tamen
integros atq̃ʒ recẽtes aduerſanti foꝛ-
tune obiectaremus: aderat eniʒ ade-
rat. Conſtantia illa noſtra Impera-
trix pꝛudentiſſima mulierum omni-
um noſtri tempoꝛis decus reuera ſti-
pes conſtans regni huius ⁊ ſolidiſſi-
mum patrie ſue firmamentum: ade-
rat atq̃ʒ adeſt vna ſecum domi. tum
deniq̃ʒ militie dux intrepidus. Heroſ
q̃ʒ pꝛeſtantiſſimus Alexander Sfoꝛ
tia. quem illa regem nobis Piſaurẽ-
ſibus: ⁊ fama ⁊ virtute ⁊ ſapiẽtia ſua
pluſquam humana conquieſcerat:
aduocauerat: ītroduxerat: pepererat:
ante oculos coꝛam locauerat. Qui-
bus ita imperitantibus ciues pꝛimi
atq̃ʒ infimi aggricole: vxoꝛes: liberi
templa: dom⁹ deniq̃ʒ foꝛtune omnes
noſtre beatiſſime foꝛe cenſebantur.
Quibus iterum ſuperſtitibus bella:
hec ſeuiſſima iã magna ex parte ſub
lata eſſe videbanẗ pꝛoximeq̃ʒ dici po-
terant extinguẽda. Iam fere ois īun
datio: p̄cella: fremit⁹: ardoꝛ bellicus
īcrepuerat: ⁊ quodãmõ p̄leticia me-
nia ipſa vniuerſa reſpirabãt cũ ſubi-
to neſcio qua deoꝝ inclemẽtia: ex ce-
teris: ex hoc littore adriatico: ex p̄ria
ex vꝛbe hac pulcherrima: ex cedibus
ex templis: ex foꝛo: ex cõcione: ex af-
fatu omnium mutuo: ex manib⁹: ab
oculis ex viſceribus erepta eſt nobis
Conſtantia Italie ſplendoꝛ mulierũ-
q̃ʒ ſine vlla dubitatõe p̄nceps: ac regi
na dom⁹ ſue iam labentis firmamen-

tum clypeus aduerſus oēm fortune
impetuꝫ:noſter campus.nauis por-
tus:propugnaculuꝫ.arx:tutiſſimūqꝫ
ꝑfugiū. Quis.n. viuente illa mot⁹
aut ſeditio pullulare:aut ſi pullulaſ-
ſetqm̄ mō adoleſcere aut ſi adoleuiſ
ſet:quibus tn̄ icōmodis obeſſe ciui-
bus potuiſſet: cum videremus vim
quādā illi⁹ mēti ſpūmqꝫ diuinitus iſu-
ſum ad omnia maxima de ſe preſtā-
da. Quaꝫ eniꝫ mulierē mihi dabitis
tū natura duce. tū ſtudio atqꝫ indu-
ſtria tam facileꝫ ad bene dicendum:
que ſiue premonita: ſiue de improui
ſo loqueretur:ſiue poeticis:ſiue ora-
torijs: ſiue philicis: ſiue humanis:
ſeu tandem diuinis de rebus quere-
retur:non ipſa didiciſſe que diceret:
ſed cōpoſuiſſe potius videbaꝛ. Quo
tidie inerat manibus Seneca: Cice-
ro.Liuius:ſaluſtius: ac diuus in pri-
mis Hieronimus:Aurelius:Augu.
Grego.Ambroſius:atqꝫ Lactanti⁹.
Ceteriqꝫ qui de latina lingua latius
tractarunt verſabantur. Quantum
vero ꝓſa: tum precipue metro eſſet
admiranda: id quidem nō coniectu
ra ſue quottidianis aſſeq diſputatio
nibus licebit:ſed epiſtolis oꝛonibus
Que ꝑ multis ac deniqꝫ vſibus: tū
diſparibus:tū heroicis ad regeꝫ ſuū
Alexandruꝫ ſummo artificio:cultu:
ſuauitate:lauticia:nitore:atqꝫ elegā-
tia:ſcriptis ꝓcul apparet. Quaꝫ ſane
ꝓuinciaꝫ decuſqꝫ vnice ſibimet etate
noſtra vendicauerat:in qua ne dicā
feminas prope nullas ſed neqꝫ etiam
viros ſatis multos videmus qui lit-
teris niſi maxime vtilibus (vt aiūt)
indulgeant ac ſi qui preſtante inueni
entur odio ſunt oībus. Deniqꝫ ſi qs
datur honos ie qdem ieiunus: atte-
nuiſſimus dari cōſueuit. At vero ꝙꝙ
hec litterarūꝫ cognitio in mulierib⁹
vir apparens ꝑ magnūſibi ꝛ viuē-
ti tulit:ſic deniqꝫ mortue decus alla-
tura eſt. Alia tamen atqꝫ alia ſunt lō
ge magis admiranda: que ſibi lon-
giorem quandaꝫ ꝑpetuitatem affe-
runt. Fides qdeꝫ illa eſt ꝛ charitas
in mārituꝫ Alexandruꝫ ſingularis:
que veluti gēma quedā ſplendidiſſi-
ma floſqꝫ vnus: oīum ſpecioſiſſim⁹
relucet in vxore in qua certo neqꝫ
Andromache in ſuuꝫ Hectorem ce
debat. Conſtantia nō Penelope in
Uliyſſem nō Laudomie in Prothe-
ſilaū:non Panthie in ſuſiuꝫ: nō Ar-
themiſie in Mytridatē:neqꝫ Caſſan
dre in Cyrum non deniqꝫ vt in Ita
liam redeamus. Julie i Pōpeiū aut
Portie in Brutum: ꝑpetuis vxo-
re rei luminibus: impar aut vlla ex
parte inferior vnꝗ̄ viſa eſt. Quo fit
Alexander preclariſſime vt quotiēs
illius pn̄itam:effigieꝫ mores lautiſſi
mos:pudicitiaꝫ:humanitatem: atqꝫ
ipſam reuera conſtantiaꝫ virtuteſqꝫ
igētes ad memoriā reuocaueris ne-
ſciam ipſe qs poeta:quis orator: qs
te demū philoſophus ab alto quodā
gemitu planctuqꝫ continere poſſit.
aut ſciat. Ac non potius vna tecum
ingemiſcat:inclamitet:torqueaꝛ:ex-
palleat:maceretur:menſes:dies:no-
ctes:horaſqꝫ diffundēdis lachrymis
impartiatur. Iā vero quāta foret in
oēs ēt iſimos facilitate ac miſericor-
dia:qđ mun⁹ ſicuti maximū diciꝛ in
ꝓncipe:ita etiā hac tēꝑſtate earū;eſſe
cōſueuit:tota ciuitas Piſaurenſis te
ſtabiꝛ:i qua nemo eſt q vnꝗ̄ niſi gau
dens:bn̄qꝫ ab illa pſuaſus diſceſſerit
Neqꝫ eniꝫ Titi optimi Romanorum
Imperatoris:ꝙdiu vixit inſtitutū ne-
ſcire videbaꝛ:q ſepe apud ſuos dicere
cōſueuerat regeꝫ bonū dicere nunꝗ̄
eos:qb⁹ iꝑat auditos ab ſe male cō
tentos dimittere. Iſqꝫ cū forte fortu
na iterdiu audiendis ciuib⁹ abſtinu
iſſet:in ſe tādē reſipiſcēs:amici diem
perditū eſſe q̄rebaꝛ. Itaqꝫ moriēs:an
teꝗ̄ ex hac vita nec duꝫ q̄dragenari⁹
emigraret: dixiſſe illō ferꝛ nihil vnꝗ̄

sese cuius pniam merito subire pos-
set preter vnum effecisse: quod tam̄
inde non ꝑdidit. Hac igit̄ via reges
Constātia quā sibi ab teneris mater
Helysabeth Camerinoꝝ regina sum
mo igenio ac sapientia mulier: atq̄
gubernādi laudibus preter oēs eta-
tis nostre prestantissima: quāq̄ auia
eius Baptista diuina quidē illa ꝑmō
strauerat: qua nescio an quicq̄ natu
re vnq̄ mai⁹ in eo sexu: post Mariā
virginē genuerit. Eiuscemodi tandē
fulgens indole: tam diuinis prepol-
lent laudibus: tot tantisq̄ dotib⁹ cir-
cūcomitata. Cōstantia ex hac tan-
dem vita: quā Cicero mortez potius
appellare audet: sibi quidē soli felix
excessit atq̄ ante omnes nostri tꝑis
mulieres: beatissima nobis vero Pi
saurēsib⁹ flebilis: calamitosa: die no
ctuq̄: semꝑ iposterū cōclamanda.
Ego igitur: rex noster sapiētissie Ale
xander in hoc tam imenso ne dicaz
tuo: vex poti⁹ Pisaurensiū oium do
lore: ac naufragio: qbus rōnib⁹ ani-
muz istū tuū labefactatū cōsolari ac
mansuefacere ꝑgā: nō inuenio nisi
forsitā abste vno incipiā: rursusq̄ in
eundē ois nostra refundatur oratio
Non sum eniz nescius quātis ꝛ natu
re dotibus: ꝛ fortune ornamentis:
nisi te deseras: preditus es: q ipse ne
dum multa ꝛ multa lectitādo: sicu-
ti ab initio inuēte tue fecisse predica-
ris: verūetiam domi: militieq̄ agitā-
do: tā fortia tibi cōparasti presidia:
vt ea corporis atq̄ animi bona: q̄
tibi nō superāt eadem iure optimo:
summis omnibus ꝛ viris ꝛ regib⁹
defutura eē videantur: paulati ex ani
mo tātū istū dolorē vt deponas ꝛ rō
ī ꝑmis optima ꝑxiaq̄ medicinarū
oium (vt Cicero docet) ꝛ tēpus vti
lissimū ēt ad id remediū: deniq̄ con
silia ipsa: te sua cohortabūtur. Cura
eniz atq̄ anxietas nullo ferre artifi-
cio medicabilis: vt meminit. Ouidi.
longa tandē mora extenuat̄. Tuum
igitur fuerit: quēadmodū certo po-
tes: vt tibi ꝛ impare velis. ꝛ mode-
rari. quod te sine oi suspitione factū
ire cōfidim⁹. Reliquū itaq̄ fuerit. vt
sicuti ab initio regnare ceperatis ita
ipse ꝓseueres Alexāder. Sentio eniz
Pisaurensiuz oium ꝛ oculos ꝛ aīos:
in te ita ꝯuersos: vt nulla vnq̄ rōne
ab eo tui desiderio tā imenso abalie
nari posse illos crediderim. Operaz
igitur dabis: vt tanq̄ nouus qdā her
cules: ad nos venisse iudiceris: cui⁹
ductu: auspicioq̄: ꝛ ciues: ꝛ patriaz
hāc pulcherrimā ab omnib⁹ vndiq̄
monstris. atq̄ hostiū audacia libe-
ratā non sine ingenti gloria triūpho
q̄ tuo preclarissimo sentiam⁹. Nos
.n. te regē nostrū ꝛ salutam⁹ ꝛ volu
mus tu nostri ēt tanq̄ tui miserebe-
re: dixi.

¶ Oratio funerea in quēcūq̄ Equi-
tem auratum fratris Thome acer-
bi Veronensis.

Sermo. .liiii.

q Uāquaz
mors communi sorte homi
num corpora dissipat. ꝛ inanes ver-
tit in cineres: nec equa tū lege cūctis
terribilis ē: sz his dūtaxat qb⁹ vt ait
Cicero cū vita oia extinguūtur: his
vo quorū laus emori nō pōt: ingen-
tium laborū: ac ꝓpe infinitarū mo-
lestiarū est egssimus finis. Ex cetu āt
generis humani: quē nos Ciuitatez
appellam⁹ duo hoium genera eē cō-
spicio. quorū virtute: ꝛ gloria. nec
ꝓprie solū familie. ꝛ potentes ꝛ cla-
re euasere verū vrbes ipse ex fortūa
mediocri. ex feda seruitute in liberū
impiū. ꝛ ad successus amplissimos
ꝑuenire. Hi sunt senatori⁹ ordo at-
q̄ equester: quāuis alter ex altero
ꝑcedeat: ꝛ in vnā ꝑsonā ambo quan

doq3 cõueniant. Que si mihi res ãte
hodiernã diẽ dubiũ fecerit animuz:
quãdo Britãnici nostri ornati eq̃tis.
de quo in p̃ntiarũ apud vos patres
sum verba factur⁹. maiores mihi in
mentẽ veniũt. sic fio certior. vt aliud
sentiẽtes: existimẽ lõge a veritate ab
esse. Nãq3 ab his ⁊ Britãnica fami-
lia reb⁹ potẽs ⁊ auro ac multa glo-
ria insignis effecta: ⁊ quod ẽ hãben-
dũ pluris. hec nostra Ciuitas eoruz
preclaris gestis illustrior reddita est.
Et quãq̃ nec hoĩ vni deus oĩpotens
maximus. naturaq3 oĩum parẽs in-
genua. cũcta ornamẽta contulerũt.
q̃n potius velint. non vna tantũ. sed
alia atq3 alia hoĩes hominib⁹ virtu
te prestare. hoc tamẽ honestissimo
eq̃ti tot taliaq3 video ornamẽta cõ-
uenisse: cũ a fortuna nãq3 tum maxi-
me ab ipsa virtute profecta. vt nulli
vel clarissimo oratori possit deesse
vel materia dicẽdi. vel cã. Sumẽ igi-
tur tantã dicendi p̃uinciã in tãta cla
rissimorꝫ virorꝫ frequẽtia. quãuis sit
mihi exiguũ ingeniũ. ac ferme ad di
cendũ p̃ tẽporis angustia iparatum.
hesterna solũ die ad hec dicẽda ⁊ in
uitatus fui ⁊ monitus. vestra tamen
viri Brixiani fret⁹ hũanitate primum
de preclara familia. deinde de mori
b⁹. de virtutibus de diuis Britãnici
gestis dictur⁹ accedo. si familie. qua
Britannic⁹ nr̃ ẽ nat⁹. si nobilitatẽ q̃
iam p̃pe ĩ vetustatẽ radices agit. Si
gentis titulos: ⁊ armis: ⁊ litteris cla
ros recensere uoluero: nõ seruabo
animi mei ĩstitutũ: ⁊ fortassis tracta
in longũ oratio. ⁊ ĩportuna vobis
erit: ⁊ molesta. Taceo igitur viros
ex familia ĩsignes. Joannẽ. Angelũ
Jacobũq3 supra ducentos sexagin-
ta annos a Federico impatore co-
mite creatos: recensebo solum supe
riorẽ Britãnicũ posterosq3 breui or-
dine virꝫ corporis viribus: ĩgenio cõ
silio belli gerendi peritia clarissimũ

Hic nãq3 (vti lr̃arum monumẽtis p̃
ditum est) post multas ⁊ q̃dem pru-
denter strenue. gloriose ammistra-
tas pugnas pro reb⁹ vestris viri Bri
xiani pro vobis Ciuib⁹ suis: pro hui⁹
reipublice nostre salute ⁊ ĩcolumita
te. annos octo ⁊ vigiti natus mortẽ
oppetijt. eo bello quod ferme po-
stremuz cum hec ciuitas gessit. O in-
uenẽ dignum profecto illo clamore
⁊ laudibus demosthenis quibus in
Arthemisio in Marathone in Sala
lamine defunctos pro patria com-
mendauit. Hic Britannicus ab illo
inclito viro. N. est genitus. qui pro
suis bene meritis atq3 egregie ab il-
lustrissimo domino. N. aurata mili-
tia donatus fuit. Cuius ceteras lau
des omitto. quia me vrget tempus.
⁊ dicendi locus vt descendam ad
Antonium dignissimum virum: tot
clarissimorum adolescentium pa-
rentem: quos inter vos Pullatos se-
dere intueor. quos ⁊ honorandi ⁊
consolandi causa in tam frequenti
Senatu conuenistis de quo iccirco
prius habenda est mentio. quia pri-
us ex humanis rebus quam genitor
per immaturam mortem sublatus
est. Sane Joannes Britannicus fa-
cillimisq3 atq3 summe ingenuis mo
ribus natus: ore oculis. fronte. facie
toto ipso corporis aspectu: motu: in
cessu: gestu: compositus erat: non ex
horrescens vllam hominum infir-
morum affabilitatem: aut consuetu
dinem: diuinam quandam benigni
tatem atq3 clementiam preferebat.
⁊ q̃d vsu euenit rarius: pares ciues:
nõ supiores cõtemptu maledictisue
sugillabat. Quid Justiciã. Quid Tẽ
perantiã: Quid liberalitatez: Quid
Magnificẽtiã: in q̃bus tot⁹ erat esse
sus cõmemorẽ laudẽ celebrẽ: Hoc
mihi loco lat⁹ patescit cãpus dicẽdi.
Si nõ in foro. Si nõ ĩ p̃uatis tectis.
Si nõ in angulis ip̃is. Si nõ eẽnt de

mum eius virtutes hac tota in vrbe
vulgate. Ecce viri Brixiani. quot
quantiſq; viris Britannicorum fa-
milia: ⁊ in arte militari: ⁊ in aurata
militia claruerit: ducta longo ordi-
ne antiqua ab origine gentis. Sane
hac mea breui cõmemoratione acci-
pere potuiſtis quantum equeſtris or
dinis gradum. dignitatem. ſplendo
rem. conſeruauerit. auxeritq; miri-
fice. Adeo vt ſumma cum ratione di
ci poſſit: plus honoris acceſſiſſe di-
gnitati equeſtri: ⁊ hiſce viris quã vi-
ris ex ipſa dignitate. Fateor equidez
equeſtrem: ordinem eſſe nobilitate
propria inſignem ac claruz ⁊ vti etiã
Archidamus Mileſi⁹ ſenſit: qui pri-
mus de componentia reipu. ſcripſit.
⁊ Plato illis in libris qui ſunt ab eo
eadem de re preclare cõſcripti: ⁊ oĩs
philoſophie pater ⁊ princeps ſum-
mus Ariſtoteles inter tres quas aſſi
gnant reipublie partes: ſi nõ ſummã
ſumme tñ ꝓxime accedere exiſtimo.
Non quidez ab re: q; ciues reliquos
aduerſus hoſtes in ſua habeat tutela
⁊ patriaz ſua manu defendere ⁊ ſeſe
pro ea ſtrictis gladijs obijcere. Quã
vero ſit glorioſum pro ciuibus ſuis
⁊ patria occumbere ſua inclita fa-
ma duo decij teſtantur. Preſtans
igitur ſuapte natura eſt: preſtantior
vero gloria rerum geſtarum eorum
virorum: qui in ipſo claruere preſtã-
tiſſimus aũt vel hoc his equeſter or-
do haberi poteſt: ꝙ ex eo lecto fuiſ-
ſet conſtet: patres illos qui primum
a Romulo mox a Priſco. Targnio
rege in ſenatum fuere conſcripti: a q
bus ille patritie Romanoꝝ familie
ingenijs: rebus geſtis fortunatiſſi-
mis ſpecioſiſſimiſq; triũphis ꝑ to-
tum orbez terraꝝ tanq̃ virtutũ oĩuz
humanaꝝ clariſſima lumina mana-
nere. Quis igitur memoratos ciues
noſtros nõ dicat laude digniſſimos
qui non ſolum non intulere decus
aurate militie ſed ⁊ ſuis fortiter: pie
animoſe: magnifice: glorioſe geſtis
ſplendore multo illuſtriorem facere
De quibus hec pauca a me ſint dicta
ſuccincte ⁊ leuia ſuarum compara-
tione virtutum. Quis ſane multa
breui ⁊ integre: clareq; cõmemora-
bit. Obeſt mihi tẽporis breuitas: ac
propterea in ſilentio multa pretereo
nec tñ eis moueor verbis qb⁹ neſcio
quoſdam accipi egere ferre: a nobis
quẽpiam in hoc dicendi genere eſſe
laudatũ. His equidez non aſſentior
nec vlli etiã viro vel libero vel pro-
bato iri aſſenſum puto. Cur eniz vi-
rum bonoruz laudes debent eſſe vel
moleſte vel graues. Ignaui: inuidi
ſceleſti: ꝑditi ciuis eſt eoꝝ cõmen-
dationes vel proſequi odio: vel inui
tis auribus accipere: qui ſua iduſtria
ſua virtute ſuis laborib⁹: ſuo deniq;
ſanguine ⁊ morte: ⁊ ornamento hu
ius vrbis: ⁊ ſaluti conſulerunt. Me-
ritiſſimo quippe iure in ore oĩuz no-
ſtrum ſumma cum laude ſemp ver-
ſari debent viri illi noſtriſq; animis
ac memoria viuere: quoꝝ maximis
laboribus atq; periculis ab iminẽte
ab hoſtibus ſtrage. ⁊ vt ita dixerim
morte cõſeruata fuit hec nobis cha-
riſſima patria. O igitur predicandaz
Britannicam domuz: ſummiſq; lau
dibus efferendam. Quod ita eſſe
cuilibet clarum facerem atq; ꝑſpe-
ctum viri preſtantes ſi ſuas victori-
as inſignes: ſi templa ſuis vexilis ⁊
ſpolijs onuſta: ſi ciuitas: ſi obſidio-
nales: ſi vallares: ſi ouales atq; tri-
umphales coronas memorare con-
ſtituiſſem. Sed non eſt mihi mens
tot ac tanta verbis complecti. Ad
Britannicum enim quem nunc: nũc
ſepulture mandauimus: noſtra feſti-
nat oratio. Cui per mitiſſima fata in
hac vrbe. ſitus amenitate. ſoli felici-
tate. aeris puri ac prope ridentis cla-
ritate antiquitate reruz ferme oĩum
abundantia: tot ingeniorum excellẽ
tium: tot eruditiſſimorum virorum

atq; fortissimorum impatoruz & copia & vbertate clarissima: ita vt possit cuz omni alia gente & ciuitate de nobilitate contẽdere: & ex his quos paucis ante ṽbis nominaui contingit nasci. Nobilissimis viris in tanta rei domestice. ac diuitiaruz copia. quanta alia nulla in hac ciuitate possit haberi. Non vulgari statura a natura donatus: sed pstanti mẽbroruz forma ac pceritate quadã senatoria vbi mihi videtur corpis moles animi sui emula fuisse. Ut enim varijs ex mẽbris cõmoda venusta: magnifica q; corporis species surrigit ac constat: sic illa tãtum ab viris probatissimis eruditissimisq; phis. & amata plurimũ & in admiratione semp habita maiestas animi rationisq; robustissimũ decus quã multiplicibus morum virtutũq; honestamẽtis deducitur constituiturq; mirifice. Fuit eni vir iste patricius: per annos etiaz teneros multa humanitate ornatus comis mansuetus benign9: eisq; cõstitutus morib9 quib9 facile ab omnibus posset amari. Dignat9 vero equestri dignitate: eũ sese prestitit. qui primum fuisset. Quis vero est ciues qui cõqueri possit ab ipo qppiã ppetratũ p insolẽtiam: per arrogantiã: per superbiã. Profecto nõ quid minimum huiusce generis meas attingit aures in totũ id perpetuũ tẽpus quo fui diu vobiscũ versatus. At in ciues paupe res hominesq; rusticos non iustissimus solum: verum semper clementissimus fuit. De equitate autez ipa res atq; superiores. nõ satis euz laudare possem. Nõ cupidus: nõ auar9: nõ tenax neq; rebus alienis vorandis vllum ei studiũ fuit: qn magis cõtinuo. & acri timore tenebat: ne quid mali per libidinẽ a domesticis suis p iniustitiã eẽt irrogatũ in quẽpiã. qd ita: qr sciebat idq; iterũ iterũq; volebat se diuinũ iudiciũ subiturũ: iniustosq; omnis crudeles: & vt aiũt famelicos lupos inhumanis mẽbris daturos acerbissimas penas in obscurissimis orci faucib9. & in illa ifernа cunctis expauescenda voragine: is sane timor igenu9 britãnici cordi erat calcar adhibitũ ad liberalitatez atq; beneficentiã que iure sancta a nobis appellari debet. Ea enim large magnificeq; vsus est non intantũ in splendida hominum nobiliũ. pncipũq; hospitalitale. at quod est longe sanctius: longeq; prestantius: in egenorum susceptione & illis diuinis actionibus: quas sacre scripture misericordie opera vocitant. assiduus fuit. Summa certe: & que clarius elucescat. ac semper summe sit laudãda hospitalitas q̈ mortaliũ imortaliũq; rerum conditor. christus noster sanctissimus rex in egentis persona excipitur. (Quod si fortasse quis neget). memoria repetat in euangelio domini voce dictum quod vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis: cõsulto sapiẽter preclareq; ab Britãnico hoc esse factitatum non possum non fateri. Neq; enim deus optimus maximus probis iustisq; nisi horum causa meritorum gloriam tribuet immortalẽ: neq; improbos atq; sceleratos nisi pro eis spretis benefactis eterno damnabit incendio. Sepe. (Reor). memoria Britannicus agitabat id prophete oraculum quo dicitur misericordiaz volo & non sacrificium. Nec vana fides mea atq; suspicio vt erit cognitu facillimum ex his que paulo post a me de sua pietate atq; misericordia dicentur. Reor inquam secum hec sepe colloquebatur. Britannice quando inter auratos viros ascitus & annumeratus fuisti: tibi primum accinctus est ensis ad tuendas partes iusticiamq; hominum miserorum: sunt & pedibus innixa calcaria quo si euenerit vsu ci

tandus equus: sit fortiterqꝫ agen/
dum ꝓ patrie ⁊ tuoꝝ ciuiū salute: po
stremo es gestandi auri potestate do
natus: vt quātum auꝝ metalla om/
nia nature nobilitate atqꝫ fulgore ꝑ
cellit tu tātuꝫ moꝝ virtutum: actio/
numqꝫ cōpositōe elegantia atqꝫ splē
dore religs ciuibus prestes. Que ab
Britānico cogitata a vobis splēdidis
simi eqtes haud quaquaꝫ sūt poster/
gāda: neqꝫ obliuioni tradēda. Vos
qppe hec nō cogitaturos ſꝫ facturos
iureiurādo promisistis. Miles nāqꝫ
vel gregarius vetustissimo more: sa/
cramēto fiebat: cui⁹ rei testes locuple
tissimi sūt ⁊ Cicero ꝑmo officioꝝ li/
bro ⁊ Catonis senis epistola ad pōpi
lium imperatorē monētis: ne filium
suū q pugnādi cupiditate ardebat cū
hoste cōgredi patiatur: nisi se primuꝫ
sacramento obligauerit. In vobis
adhuc ista vetustissimoꝝ militū disci
plina ꝑceptaqꝫ ꝑdurant. Nō eni nisi
iurati ad militiā aurataꝫ estis admis
si. Cogitate queso vestra iteresse. vos
eos eē quorū officiū sit aliene ifirmi
tati sucurrere. Nomē militis id apte
insinuat. A malo eni arcēdo p ethi/
mologiā dctm̄ est vti grāmatici vetu/
stissimi: tū maxime doctissimi tradūt
atqꝫ ideo is q supra Archidam⁹ mili
tem belli propulsatoreꝫ vocat. Vos
vero q nō milites solū estis: sed equi
tes nec eqtes solū: ſꝫ equestris ordi/
nis flos: plura maioraqꝫ decēt: alia
in pace alia in bello. In bello qdem
arma tenere suos ciues iuuare patri/
am ab iprobis ⁊ sceleratis vexatam
tueri. At in pace nō deseret fortitudi
nem eque: ac ꝓpriā aurat⁹ miles: si vi
duas vexari: si pupillos spoliari si ho
mines fortune exigue: ⁊ vi ⁊ armis
ꝓprio fūdo pelli cōspexerit: sese op/
ponere deꝫ resistere. ⁊ hm̄oi calamito
sum genus hominū cōsilio ⁊ ope iu/
uare. Hi vestre custodie: vr̄e fidei tra
diti sunt: vobis patres eximij ex mu

nere ꝓprio pauperū iminet cura atqꝫ
solicitudo: ꝓpterea seorsū a plebe re
liqsqꝫ ciuib⁹ selectū locū digniorē ho
noratiorēqꝫ tenetis: ſꝫ iā in id redea
mus vnde digressi sum⁹ quāq̄ nō ab
hoc cōsolatorio genere dicēdi alienū
existimo: nihil puto dissimile: quod
dignissimi patres ad vestram vtili/
tatem: honorē Britānici laudemqꝫ
cōducat. Nō tam eniꝫ in commemo
randis hominū laudib⁹: quam ad/
hortandis animis ad bn̄ agēdum ⁊
beataꝫ imortalitatē ꝯstitutū est. Igit
Britannicū ob hanc iaurate militie
susceptione pactam deo immorta/
li hominibusqꝫ fidē semꝑ misericor/
dia pietateqꝫ isignē vidistis: eaqꝫ taꝫ
multa ac varia: vt quū alteram eq/
stris officij ꝑtē intuēda. s. patria ma/
iores sui cumulate absoluerint: ne qd
a Britānica familia decoris abesset
ipe tātuꝫ alterā obseruauit ac coluit
vt summa ꝑfecto sit laude dignissi/
mus. Cui eni vidue petēti: nō fuit au/
xilio. Testes ⁊ omniū mendicātium
ordine viri religiosi ac femine ei⁹ in
oēs ꝑsonas cultui diuino dicatas of
ficiosissime pietatis. Testes vos ciues
qui ista ipa frequēter oculis vestris
obijcē potuistis: qn̄ qdē fueratis mul
ta cōsuetudine ⁊ familiaritate deuin
cti. Testes deniqꝫ vt vnū referam ex
multis ifinitis pupilli ferme oēs: ac
miseri hoies aduersaꝫ passi fortunā
⁊ nostri ⁊ vicini agri quādo coacta
arma fremebant. Eos nēpe ꝑpetuos
dies duob⁹ cōductis pistorib⁹ panes
cōfici iussit: neminem a domo repelli
pauperē: nemini ostium claudi. Vex
certatim vndecūqꝫ venientes iussit.
Be⁹ perhumane ꝑbenigne suscipi in
hospitalitatē. O singularē viri ꝓbita/
tem atqꝫ misericordiā. Vicit in ei⁹ pe/
ctore erga deū ⁊ ꝓximū pietas: quari
tie insaciabilē famen. Nō eniꝫ recusa
uit nō extimuit: hāc tātā elemosyna/
rum largitionē: in ea ꝑmagna rei fru

mentarie charitate qua ferme tota
Italia opprimebatur. Quid de illis
virtutibus: que ad quietam Ciuium
vitam attinent dicam. Qua eniꝫ va/
cauit: q̈ nõ ornatꝰ fuit: q̈ nõ excelluit:
q̃ tametsi eẽnt digna mẽoratu: supua
caneũ: tamen existimo referre vobis
qui me longe melius ip̃a teneatis stu
dium. s. curam diligentiam: que ipse
pacis interpres ꝛ auctor ad sedãdas
lites conciliandos ꝛ in amore ac be
niuolentia confirmandos hominuꝫ
animos frequentissime gessit. Mis/
sa igitur ista omnia facio. Taceo eti/
am trepidantem suam in paruis de/
lictis conscientiaꝫ: qua videbat spre
uisse ingenue fastum: mundi glori/
amqꝫ fallacem. Non eniꝫ vel elegã/
tiore vel profuso cultu corporis: quã
doqꝫ est vsus gn magis se astrinxe/
rat voto annulo atqꝫ cingulo aureo
dũtaxat exceptis nunq̃ alijs se orna/
mentis auratis ornari. Que res mee
apud vos cõmẽdationis continen/
tie atqꝫ seueritatis sue fideꝫ q̃ maxi/
mã facere põt. Constat eniꝫ apud no
biles veteresqꝫ Romanos plurime
laudi datum fuisse Caio. Mario. L.
Suffidio. Calphurnio ꝛ Manilio g
ꝛ alij quidam prestantissimi equites
Romani auro nunq̃ vti voluere. Ta
ceo amicitias per cõnubia suis au/
spicijs contracta optimatum ꝛ prin
cipum nobilissimoꝝ: quas nemo ni
si summe prudens neqꝫ promereri:
neqꝫ conseruare potest diuitijs omni
bus pluris estimandas abunde na/
ctus est. De religione eius postremo
atqꝫ in deum pietate: que lingua sa/
tis dicere poterit: que laus cum eius
virtute poterit comparari. Cedant fa
ctis verba cedat sanctitati oratio ne/
cesse est. Eo siquidem magnitudinis
amor. Britannici charitasqꝫ perue/
nerat: ꝙ frequenti desiderio teneba/
tur se pro christi fide ac legibus vi/
tam cuꝫ interritu cõmutare. Quare
nullum potest afferri amoris signuꝫ
ardentius. Quottidie (si cõmode fie
ri potuisset) rebꝰ sacris interesse vo
lebat. Sepe ieiunijs corpus preme/
bat: quibus in illa sua assidua men/
tis ad deum eleuatione atqꝫ oratio/
nibus sanctis attentior feruentiorqꝫ
reddebat. Quotannis patri nostro
ac principi deo per delictoruꝫ purga/
tionem que pro humana fragilitate
generatim ab omnibꝰ fere homini/
bus contrahuntur ad sacerdotis pe/
des recõciliabatur ꝛ quod est animi
eternis rebus dicati ac prope diuini
quando pro christiano more per sin
gulum quemqꝫ annuꝫ ipsuꝫ dei no/
stri sacratissimuꝫ christi corpus sume
bat: tãto spiritu ꝛ taꝫ celesti rapieba/
tur ardore: vt sese nõ posset luctu ac
lachrymis cohibere. Spectandũ sa/
ne ꝛ admirânduꝫ facinus annosum
senẽ: ꝛ illa taꝫ multa dieruꝫ grandi/
tate confectũ iuuenali eẽ cõstantiqꝫ
feruore. Nõ sui etiam dissimilis fuit
quum in hac sua vltima fata preue/
nisset. Eandẽ eniꝫ eucharistiaꝫ ꝛ reli
qua nostre fidei sacramenta paulo
anteq̃ excessit e vita sibi conferri po/
poscit. Quibꝰ munitꝰ nos in hac mi/
seriarum valle ꝛ tanto maloruꝫ tur/
bine dimittens superos adijt: bene
acte vite bonorumqꝫ laborũ immor
talia vt puto: ꝛ excelsa premia susce/
pturus. Quis enim neget iustissimo
cuiqꝫ ꝛ optimo viro nõ patere expe/
ditũ iter ad celos. Quis ꝟo britãni/
cũ nec ꝯtineri dicet inter iustissimos
viros ꝛ optimos. Ex his ꝑfecto qui
illum animi sui probitatem: ꝛ mirifi
cos nature igniculos: quos clari illi
progenitores sui ei igenuissent ꝛ has
nũc vobis corã memoratas: aliasqꝫ
complures consulto preteritas in/
genuas viri conditiones meminerit
ꝛ equa ratione pertractarit dictis me
is fidem abrogaturus est nemo.
De quo si hec a me pauca exili sunt

extussa igenio si dicta ieiune: si poti-
us in fascē cōplicata: ꝙ suuz digesta
p ordinē: mihi q̄so pcite viri ornatis-
simi abstulit a me ⁊ cogitādi copiā
⁊ dicēdi tpis angustia. Urget me ēt
vester grauissim⁹ conspect⁹ quē nep
trahā lōgi⁹ statiz vt vnū dixero. finez
dicēdi faciā. Ad vos adolescētes no
bilissimi: quos veste luctuosa tectos
videm⁹ ⁊ iter tot: pceres: tristes merē
tesqꝫ sedere in hoc oratiōis calce: no
ster se flectit sermo. Me casus vestri
acerbitatē cogitātē subit q̄dā misera
tio tristis vixqꝫ fieri posset vt a lachry
mis tēperarer: si mihi firma mēs eēt:
virū tā pbum: tā mansuetū: tā piū: ⁊
vobis tā dulcē pdidisse. Quis nēpe:
nisi ferreus: nisi duro ex silice natus:
nō doleat in amissiōe ⁊ tāti orbitate
parētis. Cui⁹ vult⁹ iocunditas ⁊ oris
sermonisqꝫ suauitas vos spē vnicaz
posteritatis sue psepe cōsolari potuit
afflictos. Me fortassis ista ipa cogi-
tādo puenistis: ac ppterea vos tristi-
tia debilitat: vestrūqꝫ cor exulcerat
dolor: sed si mecū memineritis: quā-
do hāc in lucē venim⁹: nobiscū eē ge
nitā mortē hunc luctuosuz diē facili
animo ⁊ equa mēte feretis. Nāqꝫ nō
vt Democritus Empedocles Dioge
nes voluerūt: cāu res humane: sꝫ nu-
tu diuino atqꝫ puidētia gubernātur
que animos hominū indissolubili ⁊
eterna natura creauit qđ ⁊ secut⁹ est
Socrates sensitqꝫ pclare q oraculo
appolinis sapiētissim⁹ iudicat⁹ est: h
enim nō tuz hoc tū illud sꝫ semp dice
bat animas hominū eē diuinas atqꝫ
ideo quādo ergastulo corpis solui
mur ⁊ mortali hac carne exuimur vi
demur ad illā nostri animi immorta
litatē traduci. Ipe se morietē in carce
re Socrates: quē modo memoraui
hac ratione immortalitatis cōsola-
tus est. Hac ipa quoqꝫ Diogenes.
Carneades Possidoni⁹ Clithomac⁹
diuersis etatibus diuersoꝝ hominuz

lamēta minuerūt. Ceterū si horum
phorum: q gentiles sunt apud vos
parui auctoritas sit: in sese pferat ani
mus atqꝫ ingeniū vestrū: ⁊ cogitetis
quāta maxia potestis memoria nul-
lum a vobis hominē fm hunc natu-
re ⁊ rerū humanaꝝ cursū inuentum
iri certo scio: q nō fuerit magno mor
tis imperio superatus. Nobis quoqꝫ
paulo post moriēduz est: sic omniuz
corpa cōstituta sunt. sic fata volunt.
sic deus maximus iubet. Cui quum
possit repugnar nihil: nefariū ē ptra
volūtatē eius gcꝙ deliberata animi
ratione sentire. Sat vobiscuz vester
auus clarissim⁹ fuit. Iaz sibi viuen-
dum erat ⁊ alia vita fruēdū ⁊ fortas
sis lōge meliore ea quā vobiscū diu-
tissime dulcissimeqꝫ cōuixit: Nec ni-
tor eqdē vos in spē vanā adducere.
Enimuero nihil auo vestro clarissi-
mo viro defuisse vidistis in vita ista
mortali ex his q̄ vel vera vel adūbra
ta bona hoies existimāt. Fuit. n. no-
bilitate ⁊ maioꝝ gloria clar⁹. Sena
tor pcipu⁹ eques aurat⁹ isignis moꝝ
elegātia cōposit⁹: iusticia: pietate cle-
mētia religiōe ⁊ multa animi pbita
te ornat⁹: si sūt āt ei adeo q sūma sa-
piētia cuncta gubernat vel nulla vel
pauca corpis siue animi ornamenta
negata in hac mortaliū sede miserri-
ma: quāto credi par ē imortales petē
ti sedes fauores pstitos quo in eter-
no regno beatoꝝ felicitate pfrui pos
sit: nō vob itaqꝫ dolēdū accōmodet
se tēpori rō: ⁊ vt ait Comic⁹: si id qđ
volum⁹ fieri nō pōt id nobis volēdū
est: cui refragari nō lꝫ. Hoc nra hec
oratio: ⁊ hi ornatissimi viri a vobis
exposcūt: qb⁹ ⁊ in pmis vobis recto-
res Magnifici. Deide vobis brixia-
ni ciues: q mihi dicēti tā faciles ⁊ tā-
ta attentione aures pstitistis: ⁊ q in
hoc suppremo vite discessu Britāni-
cum nostrū totāqꝫ Britānicam fa-
miliam ornatissimo conspectu ve-

stro decorastis. Si nō quas debeo: sal
tem q̄s possum ago atq3 habeo gra
tias imortales. Deū q3 maximū sup
plex oro: vt & Británicu3 & nos oīs
ad sempiternū ocium beatorum tra
ducere dignetur. Dixi.

¶ Oratio pro aliquo doctore siue a
liquo phylosopho defuncto: fratris
Gregorij Británici.

Sermo. v.

Si quis

vestrū est viri doctissi
mi: q forte admiref: q ego q neq3 in
genio neq3 eloquētia is sim: qui in
Anto. Bri. funere: laudes: nedū ora
tione mea ornare: sed pene verbis re
ferre possim inter vos p̄mus: specta
ti atq3 optimi viri huius virtutes i
mensas ausus sim enarrare: hanc to
tam in Joannē Bri. nostrū cām ver
tat: q potius sua solita beniuolentia
q̄e aut auctoritate mea aut aliqua
orandi facultate: quas in me nullas
esse sentio adductus hoc mihi dicen
di onus adiecit. Cui ex ea amicitia q̄
mihi cum illo iam diu ē: haud equū
esse cēsui morē suis in lachrymis ne
gare. Maiorē tamen imodū cupie
bam: q cum de Antonio. Brita. de
functo orationē audituri fuissetis nō
mei sed ipsi⁹ Ciceronis fuisset oro: q
cū magna dicēdi copia tū exercitatō
nis vi p̄ditus sit snia mea hāc sibi re3
vēdicare debuisset. Tū q̄m charissi
mi velut patris atq3 suauissimi p̄ce
ptoris morte: lachryme vt videtis
hoc fieri vetuerūt: hāc ad me rē detu
lit: nō q i dicēdo aut doctior aut vbe
rior vobis sim: qui mihi semp p̄cep
tores & magistri fuistis: s3 qui huius
ornatissimi viri laudes mecum sor
te sepi⁹ q̄ vobiscū cōmunicare solit⁹
erat. Verū neq3 mihi tātū assumerē
viri litteratissimi: vt Antoniū Britā:
laudatiōe mea diuturniorē famā cō
secuturu3 putarē nisi integerrimā ei⁹
in omni parte etatis summā religio
nem: scientiā: fide3: continētiā: cospi
cere3: & si nō orādo: enumerādo cer
te: nō minima3 sibi gloriā vendicare
poterūt. Qđ enim gen⁹ oratiōis: q̄ue
copia dicēdi que aut dicēdi: scriben
dique auctoritas hui⁹ nobilissimi viri
clarissimiq3 phi: satis ornate satis di
gne laudes cōmemorare posset: q̄s
ipsas poti⁹ viuo q̄ mortuo vtinā ref
ferre nobis cōtigisset. Sed incertus
atq3 inopinat⁹ casus: hāc optatissi
ma3 nobis voluptatē intercepit. Nā
quū sūmus pontifex constantia3 ire
cōstituisset: nōnullosq3 sūme auctori
tatis viros: & sapiētie atq3 erga hāc
nostrā religionē insigni quadā pieta
te affectos sibi delegisset. Antonium
p̄mo habere cōstituit: q in hāc lauda
tissimā rem: necessariūq3 negociu3:
ita oēm curā: studiu3: diligentiāq3 cō
tulit vt neq3 vim vllā: neq3 insidias:
neq3 mer⁹ p̄spicef: nec senectutis sue
incōmoda: aut labores extimare vi
deref. Quo circa hui⁹ tam diu agita
te diuise lacerateq3 religiōis nostre
diuino p̄pe affectu p̄mor⁹ pontifici
bus maximis: qui ipsi⁹ grauitatem:
prudentiā: ac vitā tanq̄ celeste oracu
lu3 venerabanf: cōcilij snias quan
tu3 in se fuit suscipiēdas fore: suade
re conat⁹ est. Et vt ceterorū bonoru3
iudicijsq3 adhereret oēm itineris lō
gitudinē: frigora: hiemes: viarū aspe
ritates: atq3 mortē si op⁹ esset p̄ferre
instituit. Que cū vt cogitaret p̄fecta
fuissent inueteratos grecorū errores
ad Romanā religionē sua opera: ac
diligētia deduxit. Quo quidē officio
oī laude atq3 honore dignissimo q̄d
manius fieri aut diuinius excogitari
poterat: O[illegible]coronā. Quas statuas
huic vir[illegible]onos: nisi debi
tus nulla gratia nisi dignissima red
di poterat hoies si in vita diuti⁹ fui

set statuissent. Ipse medius fidi⁹ nõ
solum vrbes: sed ipsi prope dicã agri
colles ⁊ si nõ pares maximos certe
honores Antonio decreuissent. Sed
cũ preter suã opinionem atq3 oium
honorũ iudiciu3 cõmune omniu3 li-
bertate3 defessam videret: ⁊ ad vni⁹
voluntatẽ redacta omnia tandẽq3
põtificẽ suũ ad fugã redactũ assiduis
febrib⁹ obsessus ẽ: paucosq3 post dies
dolore magis vrgente: q modo ex-
cessit e vita imo si diligẽter attende-
re: ac vere iudicare voluerim⁹ ad ea3
accessit vitam ad quã maiores no-
stri suos illustres viros ascendisse ar
bitrabant. Qui cũ suis curis ac mo
lestijs soluti fuerant: superorũ imor
taliũ cetum adire affirmabant: qui-
bus nõ modo statuas. verum etiam
aras ac templa dedicabãt. Eorũ sen-
tentias si quis nostrũ velut facin⁹ ꝓ
barit nescio cur nõ Antonio nostro
inter ipsos superos constitutũ locum
iudicem⁹ ꝑsertim cum toti⁹ antea-
cte vite sue mores ꝯspexerim⁹: oẽm-
q3 ꝑteriti tpis ac pueritie rõnem re-
cordari voluerim⁹. Quã demũ ado-
lescens incredibili pene virtute sum-
mam fuisse declarauit. Quis enim ẽ
qui tam singulari humanitate: vere-
cundia: modestia: adoloscentiã suã
ornauerit: q eo tẽpore oẽs libidines
ꝓpulsauerit: qui omnẽ sui corporis
partẽ illesam sanctissimãq3 seruaue
rit: Qui teneris adhuc ãnis se sic ad
phylosophiã liberaliũq3 scientiarũ
studia cõtulit: vt adolescẽs iter phos
⁊ doctria ⁊ vita numeraret. Nec vi
ri optimi paucis ꝯtigisse legim⁹. Pla
tone3 nãq3 ⁊ Aristotilẽ aliquot post
adolescẽtie sue annos phylosophie
operã dedisse cõstat: quoru3 codices
quos in senectute e media phyloso-
phia haustos scripserat hic adolescẽs
magno studio cõsecutus est vt cete-
ras deinde sue etatis ptes clarissimis
virtutib⁹ nedũ ornaret: sed vt nun-
q̃ ⁊ hominũ memoria euelli posset
effecit. Hi sunt grad⁹ viri clarissimi
qui ad dignitates: qui ad honores:
qui ad famã liberos ascẽsus parant.
Nec sunt ea virtutis elemẽta que nõ
sũmis ac nobilissimis viris solũ ve-
rũetiã infirmis imortalẽ gloriã vin-
dicant. Huius nimirũ adolescẽtiam
oẽs vos semp ꝓbastis: qui tã egregie
traducta future senectutis sue funda
mẽta his morib⁹ ac vita iecerat: et
que vsq3 ad postremos ipsi⁹ cineres
sibi pudicitiã: castitatemq3 seruaue-
rat quã seculorũ nostrorũ memoria
litteratorũ viroru3 cõmendationes
optimorũ hominũ ligue diuinis lau
dibus celebrabunt pari deinde virtu
te: aio cura: oẽs auaricie impet⁹ pro-
pulsauit. Que nõ solũ ꝑuatos pena
tes: verũetia3 ciuitates: ꝓuicias om-
niũq3 ornamenta corrũpit. Ab se. n.
preclare actum existimabat: cu3 mi-
nus pecunie multum glorie domum
reportasset. Quanta fide: quanta in
tegritate rõnis: pecuniam ex europa
exactã quã tota3 pene lustrauit: quũ
ex bixancij obsidione legat⁹ ad ipsi⁹
principes missus eẽt Impatori suo ꝯ
signauit. Qui principes cũ belli ne-
cessitate adducti: tum maxime digni
tate sapientia: ⁊ auctoritate homis
moti: magna3 auri partem contule
runt. Qua in legatõe Antonij Britã
nici sapientia3 atq3 fidem admirati
maximis sepe premijs eũ ipsu3 ad se
duct⁹ conati sunt vt suis in reb⁹ gerẽ
dis cõsilijsq3 capiũdis tanti viri pru
dentia dulcissimaq3 hominis fami-
liaritate vterent. Sed vt ab omni li-
bidine corp⁹ita ab omni lucri suspi-
cione aium semp auersum habuit.
Queadmodũ enim ille ipse transal-
pine voluptates nullam in ipsum lu-
xurie suspicionem inferre potuerũt.
sed continentie potius sue cunctis:
exemplum ac experimentum extite-
re: ita neq3 illũ auri sitis: neq3 glorie

aut honoris cupiditas: neqꝫ ambitio vlla ab instituto opere retardauit. Non referam clarissimis viris atqꝫ optimis artibus Italiam ad gentem elegit: non imminenti vndiqꝫ bello oblatum ocium anteposuit. sꝫ tanta abstinentia vsus est: vt que ceteri magnopere optare videntur ab se ea ipsa spernenda iudicauit. adeo vt nō ex Britannia antiquissima ciuitate franchorum vrbe. aut ex patricia familia ortum: sed velut e celo demissū homines intuerentur. Qua vero ceteris in rebus moderatione humanitate clementia vsus fuerit facile: omnes intelligunt. Nec scio an Xenocratem: aut Tarentinum archytam: aut reliquos homines in phylosophia clarissimos Antonio Bri. non modo anteponere. sed nec eq̈re possum. Qui cum aliquando ab emulis atqꝫ inuidis detractum sue dignitati apud imperatorem intellexisset. nō modo eos cū facile posset vltꝰ est: sed vltro se in ꝑiculis eorū defensorē patronūqꝫ cōstituit. Ampla hec laus memoria Britānicoꝝ nominis dignitas: atqꝫ gloria: ⁊ vt modo dixi que ex mortalibꝰ hominibꝰ suꝑorū imortaliū cetꝰ auget: sed liberalitati eius quā aliā cōparabimꝰ. Difficillimū est iudicare vtrū maiore laude dignꝰ extimet: an ea qua in suos: an i alios vsus fuit. Cuiꝰ rei testes: q̈ plurimi: nisi nota hec vobis eēnt: adduci possent vnū tamē Joānē Bri. nostrū dicā: q cū grecaꝝ litteraꝝ: in q bus nūc ꝑitissimꝰ est Antoniū sibi p̄ceptorē delegisset ab eo nō modo doctrina ac moribꝰ ornatꝰ fuit: sꝫ multis alijs ꝑpetuis ac maximis beneficijs sepenumero adiutꝰ. Qd nomē minꝰ in oēs q vel artibꝰ suis vel operibus eguissent fecisse ꝯstat: quotiēs eā mihi aut scientie: aut alicui studio se rei operā dare istituissent egestate ipediti: si Antoniꝰ defuisset icepta nūdum re defecissent. Quāta vo pietate misericordia fuerit nō gratissima solū in parētes ⁊ necessarios beneficia: in ciues suos in patriā diuina ꝓpe merita dederāt. Verūetiā in nr̄am religionē imortalisqꝫ dei cultū honoresqꝫ augendos assidui labores postremaqꝫ hec legatio demonstrauit. Que amandi ratio illud ego ausus sum dicere: qui sepius a sapientissimis atqꝫ optimis viris audiui cum in sermone de Antonij amicitia incideremus: neminem vnq̈ aut beniuolentia in omnes: aut amicitia in bonos viros ipsum antecessisse: neqꝫ in comparandis ac conseruandis amicitijs maiorē diligentiā adhiberet. Nec id solum sibiipsi ꝑsuadebat: verumetiā quum nihil ipsi tam virtuti consentaneū: tā iocūdū: tam necessarium: ⁊ secūdis ⁊ aduersis rebus extimaret. Oīs quantum poterat notos ac necessarios hortabat vt ceteris rebus humanis amicitiā anteponerēt. Nihil ēt vel ad augendam gloriā vel ad propriā communemqꝫ oium vtilitatē conseruandā maius neqꝫ viro bono dignꝰ a natura dari posse dicebat. Hi sunt viri Clarissimi humanitatis ⁊ sapientie fructus: ⁊ expressa hec signa virtutis cōiqꝫ omnium consensu diuina nature cōmēdatio. Que etiā si morte hac extingui non valeant tanti viri consuetudine nos minime tamē orbatos video quorum oium nostrorum dolorē amicorū ac necessariorum luctus merorem patrie domus Britānicoꝝ calamitatem quo pacto possim sine lachrymis referre non video. Ea enim etate nobis ereptus est: qua bonis artibus: optimis disciplinis: ⁊ grecis ⁊ nostris: haud parū prodesse poterat. Nā vt primū ab his scholis quas toto aīo cōceperat soluisset: oēm ad scribendi studium operam atqꝫ ocium contulit. O

grauē atq; acerbū diē hunc: q nō so-
lum domesticis ac ciuib⁹ tuis. verū-
etiā externis hāc tuā mortē nūciauit
O lugubres epistole nup hic plecte la-
chrymarum ac tristicie plene. O sors
hoium ignara istabilisq; fortuna q̃
repēte ea cōgratulatio: cupiditas: ac
voluptas quas tui iocūdi redit⁹ ex-
pectatio paulo ante tuis oīb⁹ affere-
bat: ad lachrymas conciderūt: q̃ nos
vndiq; ad luct⁹ nostrosq; merores
duplicāt. ⁊ ip̄rimis charissimi neces-
sarij tui viri ornatissimi: atq; illa tua
nobilissima familia dignissime Joā-
nis Britānici lachryme mouēt: que
certe me plurimū ad dicendū impe-
diūt. Cui qd ifelici⁹ accidere: aut ac-
cerbi⁹ inferri poterat minime scio.
Hic est q generis tui dignitatē: studia
honores ceteraq; pficie familie tue
ornamēta lacerata peneq; extincta
nō modo clara sobole: sed optimaꝝ
artiū disciplina: quas abs te olim di-
dicerat fauēte deo reficiet. Sz omitta-
mus nūc de Joāne dicere: cui⁹ huma-
nitas: sciētia icredibilis: virt⁹ ac sa-
piētia alios sibi locos vēdicare potue-
rūt ⁊ ad id nr̄a redeat oīo: qd̄ supius
dicendū erat cū Antonij studiū ⁊ in-
dustriā cōmemorarē: cui⁹ ingenium
ego ipse q nihil de eo mai⁹: aut mira-
bili⁹ antea audierā afferri posse cre-
debā: sepi⁹ ac vehemēter admiratus
sum. Nā cū iā grādis eēt: nulli⁹ p̄cep-
toris auxilio nr̄as perdidicit litteras
sibi oneri visuz est: cū tot annis phye
studijs vacasset ad puerilia litterarū
elemēta ⁊ reuerti cōmoda atq; ociū
aspnari: somnuz ac voluptates oēs
reijcere totūq; id tp̄is qd̄ ad res suas
familiares ob eūdas qd̄ ad ipsaz cor-
poris requiē dari oportebat: oēz in
hāc nostrā sciaz pdiscēdā cōtulit: in q̃
paulo post tm̄ ꝓfecit: vt doctisimis
litteratisq; viris nostris eū equare la-
tini minime dubitauerint. Qd̄ haud
nostraꝝ solū illustrandaꝝ causa: q̄s

clarissimis phis: eloquētissimis ora-
torib⁹: sūmisq; bonaꝝ artiū doctori-
bus: refertas audierat: verū ad suaz
⁊ ꝓpagandā ⁊ cōseruādā sciētiā fe-
cisse videt. Nā quum grecos oculis
vestrū adhuc ita patere video: vt nūc
vere credere incipiatis grecos hoies
hoium quondā sciarū: oium bonaꝝ
artiū: ois vite: optimarūq; reꝝ oīuz
inuētores p̄ceptores magistros fuis-
se: quum Antonij vestri vitā pspici-
tis: q oībus in rebus ita irrephēsus
vixit: vt bn̄ beateq; viuēdi cūctis se
speculū exhibuerit. Qd̄ qdez quum
mecū reuoluo tandē nobis spectatis-
simi viri mihiq; psuadeo: equo aio
Antonij mortē eē pferendā: q ita ex
hac nr̄a vita excessit: vt imortalē ip-
sius aium: ⁊ ad meliora ꝓficisci ⁊ no-
biscū semp esse arbitrari possimus.
Sed quo nunc te v̇tes grecia. Quas
parabis lachrymas. Phylosophoꝝ
oium tua gen⁹ Antonij morte mihi
pene sepultū videt. Cui post hūc va-
cuas scholas trades: Cui veteres tuo-
rū illustriū viroꝝ annales. Cui quō-
dā ex maiorib⁹ tuis ortā phylosophy-
am assignabis. Quē sibi heredē isti-
tues. Te ipsaz lugere oportet. Nihil
eni mali accidisse Antonio sed tibi
arbitror. Et si qd accidit tui solū ifor-
tunij merore accidit. O Socratis sa-
piētia O Platonis diuinū ingenium
O Aristotelis admirabilis cunctis i
rebus ordo. O Demosthenis eloq̄n-
tia oiumq; phylosophoꝝ Atheniē-
siū gymnasia cui nūc ex vr̄is tot vigi-
lias. Labores: famaz cōmittetis: qd
in fortunij tibi ifelix grecia addi po-
terat: nisi vt tot regibus exactis: tot
vrbibus euersis: tot rebus publicis
deletis tanti quoq; phylosophi deco-
rez amitteres. Sed quum nihil hac
re certius homini a natura datum
sit: neq; reliquis in reb⁹ nostris sem-
piternū aliqd aut diuturnū fecerit cō-
positis aīs ferenda sunt oīa. Unum

tñ tibi ꝑsuadere non omittá: qm̄ illu-
strissimoꝝ. Impatoꝝ: atqꝫ hoꝝ viro-
rum quos nūc dixi: semp sedes ac do-
micilium fuisti: vt nó solū huic locū sta-
tuas: aut ea corpoꝝ simulachra eri-
gas que p̄teritis hoībꝰ dedicabas: sed
suaꝝ imortaliū v̄tutū eas ꝯstituas ef-
figies: q̄ apud futura secula sempiter
naꝫ de se laudē p̄dicēt. ꝛ ne hoc claro
viro minꝰ etiá grata videare imorta-
lem ipsiꝰ memoriá cole. Cole ꝯtinen-
tiá moderationē humanitatē cole li-
beralitatē: quá in ꝓpinquos i amicos
in patriá gessit cole studiū doctrinaꝫ
diuinaꝝ humanarūqꝫ rerū sciam ho-
minis tui: vos aūt viri eloquētissimi
notate ꝙ eiꝰ opa nostre tm̄ illustrate
sint lr̄e. Sed recordatione ac deside-
rio amicissimi atqꝫ amātissimi An-
tonij nostri gloriá illiꝰ nomēqꝫ totis
aīs atqꝫ ore celebrabitis. Nam cum
oībꝰ rebꝰ termīos lꝫ icertos natura po-
suerit: hoꝝ tñ viroꝝ eterná apō mor-
tales famá: nisi itercíderit negligētia
scriptoꝝ: igenia tñ artesqꝫ reseruant.
¶ Oro Jo. Bitan. In obitu magni
Magr̄atus Brixiani Nicolai duodo
habita Brixie. ¶ Sermo. vj.

S Apienti mihi Magnifice p̄tor vosqꝫ
Amplissimi Patres Brixiani accer-
bissimū luctuosissimūqꝫ merorem:
quē ex obitu nicolay duodo huiusce
nostre vrbis p̄fecti optimi cōcepistis
aliqua ex parte leuare duo qdem oc-
currunt: que nobis sane nō molesta
esse nō pn̄t: alterū ꝙ ea me nō eē eru-
ditione itelligo: q eam possim vobis
afferre ꝯsolationē: qua vnūquēqꝫ ve-
strum maxime egere cognosco: alte-
rum ꝙ videá mihi tam puū tp̄is spa-
ciū ad cogitandū esse datū. vt ꝛ expe-
ctationi vestre ꝛ volūtati mee haud
quaq̄ satisfacere possim. Tam mul-
ta eni p̄clara erant tanqꝫ magnifica
egregia laude extollēda, que de hoīs
vita pariter ꝛ moribꝰ dicēda erant vt
icredibili dolore non affici nō queam
eo me dicēdi cāpo coarctari. vt effu-
sis habenis. vt vos fortasse ꝛ cupieba-
tis ꝛ ego volebam vagari nō liceat.
Accedit p̄terea hoc qđ tanta animi
ꝑturbatione ꝯsternor. vt ego nō mi-
nus i tanto luctu ꝯsolandus siꝫ quaꝫ
vos quos ꝯsolaturꝰ accedo. itaqꝫ ma-
gnifice p̄tor vosqꝫ ornatissimi p̄res
Brixiani faciá vt potero opāqꝫ dabo
vt qbꝰ in hac mea aī molestia reme-
dijs vtor. his ēt vos. si aptioribꝰ nō li-
cuerit. vti mecū vna positis. In tanti
talisqꝫ viri obitu igētē esse nr̄aꝫ iactu-
ram nō negabo. Is. n. nobis morte
sublatꝰ est quo ꝛ maioruꝫ glīa ꝛ sua
ipsius v̄tute aliū neminē. neqꝫ excel-
lētiorē. neqꝫ inocētiorē nr̄a fortasse
nouit etas. Si itaqꝫ ea que ad fami-
lie sue splēdorē ꝑtineant ituerí volue-
rimꝰ ꝛ ꝑspicere ea eē ortū familia in-
telligemꝰ. cuiꝰ atqꝫ ipsiꝰ plrima bn̄fi-
cia in rēpub. Venetam: tū obseruan-
dam. tū ēt augēdam extitere. Ex tri-
bus eni frībꝰ Thoma. arsenio leone:
quos ꝛ p̄claros viros veluti tria. reip.
sustētacula ꝑpit domꝰ duoda. P̄rem
habuit Arseniū virū illū quem etas
sua omni honore honestatum vidit.
Senatorij. n. ordis cū eēt totiꝰ senatꝰ
ꝯsensu ꝯstantinopolis rector ꝛ magi-
stratꝰ baiulus quē vocant creatꝰ est.
quē qdē magr̄atū ea animi itegritate
rexisse ferr̄. ꝛ moderatꝰ vt in p̄riaꝫ re-
uersus Venetiaꝝ ilico ꝯsiliariꝰ sit de-
gnatꝰ. Qua in dignitate quaꝫ sancte
quāqꝫ sincere se gesserit. illud idicio
est. ꝙ seq̄nti anno deceꝫ viroꝝ caput.
qđ aiūt creatꝰ est. Que dignitas quaꝫ
seuera. quāqꝫ oībꝰ formidolosa sit ꝛ
terribilis: nemo est vestrū qui nō co-
gnoscat. Omitto aūt ꝙ etate iuniore
Triremium p̄fectꝰ fuerit: que Joniū
egeū: ꝛ oīa deniqꝫ Maria ab hostibꝰ

⁊ pyratarũ incursione tuerent̃. Que oĩa dignitatũ genera velut hereditaria reliq duo fratres Thomas ⁊ leo sunt assecuti. Thomã .n. scimꝰ classis maritime im̃patorez fuisse: ex quare tantum laudis ⁊ glorie reportauit vt et terrestris exercitꝰ gubernator: senatus decreto ꝯstitutꝰ cuiꝰ vigilijs consilio ⁊ animi prudẽtia hostes sepe fusi fugatiq; sunt. Leonem patruũ alterũ ⁊ si ego taceam: cũcta nostra ciuitas nouit pretorem suũ. Quez magistratum quãta victoria ⁊ animi inocentia administrauerit cum vnusquisq; vestrum intelligat non est necessariuz cõmemorare. Eius corpꝰ humi sepultum in hac nostra ciuitate quiescit.

Nunc eundem constat ducem crete ante fuisse: que dignitas quãta sit illđ vobis documento esse põt. ꝙ ea ĩsula olim Minois potentis Regis sedes fuerit: ⁊ regnum laberinti domo centum vrbibus habitata: postea in vrbẽ reuersus decem viroꝝ omnibꝰ suffragijs p̃ncipatum obtinuit. Nicolaum aũt cuiꝰ honore video vos oẽs tristes ⁊ mestos Arsenij supradicti filium: Thome ⁊ leonis nepotẽ cum optimꝰ semp fuerit senator: cõstat p̃mũ oiuz nauium: que in egyptum quottanis ad merces exportandas mitti solent: p̃fectũ fuisse: mox ⁊ illis impasse: qui in Britaniã ⁊ occidentez nauigant: Quam dignitatẽ cũ iam in patriam remeasset subsecuta est p̃tura Rauennas: tuz interiecto paruo tp̃is spacio adeptus p̃turaz Bergomatẽ. Quibꝰ in locis tam sancte tam iuste versatꝰ est: vt in patriã reuersus: decẽ viratuz summa cum laude gesserit: postea in hãc Ciuitatẽ nostrã non sine magna oium vestra expectatione missus sit p̃fectus. Ubi ob egregia sua benemerita: ita omnibꝰ fuit carus ⁊ acceptꝰ. vt eius ductu tota ciuitas seip̃az quotidie felicez appellauit: mirabiliq; beniuolentia hominem obseruauerit ⁊ pietate. In eo enim omnia erãt ⁊ que Plato sapiẽs: ⁊ summus ph̃s optio p̃ncipi vendicanda censuit. Ea enim fuit integritate ⁊ iusticia: eaq; prudẽtia. ⁊ animi moderatione stipatꝰ. vt cum nõnulli singulari aliqua vel igenij vel doctrine vel v̾tutis p̃sentia iter ceteros sine illustres solus ipse oẽm simul laudem sit cõplexus. Quicqd eni agebat secũ ante diu multũq; meditabatur: qcqd ẽt considerabat: qcqd dicebat miraz semp prese ferebat bonitatem: veritatẽ ⁊ sapientiã. Nihil enim ab eo fictũ. nihil simulatũ: nihil deniq; ineptum ꝓficiscebat̃. Illuc ẽt eius omnes animi cogitationes tẽdebãt vt munificẽtie sue sinu ac gremio inopes ⁊ pauperes complecteretur.

Qua quidem vna re nihil in homine potest esse excellentius. Innocẽtiam ⁊ abstinentiam quãtopere in se ipso tueri cõsueuerit: quis ignoret est nemo. Tãtum enim a rapinis: ⁊ a p̃dis animũ alienũ habuit: vt turpiꝰ nihil: neq; fedius vnq̃ duxerit: eo ꝙ id largitionibꝰ ⁊ p̃mijs corruptꝰ non facit qđ iusticia factum iri postulat. Illud etiam semp sibi quadã nature bonitate vendicauit. quod Pericles monebat Sophoclem vt non solum oculos abstinẽtes haberet: sed mentem etiã ⁊ cogitationẽ omnem. Et qd in magistratu dignius: aut gloriosius agnosci possit. Nõne etiam illud miris laudibꝰ efferendũ est ꝙ ita cunctis in rebus turbulẽtissimos iracundie ⁊ idignationis impetus coercuit: vt ad animi moderationem imitandum sibi Aristidem assumpsisse visus sit. qui villicum qui deliquerat punire iratus noluit. Et probe quidem. Nemo enim iratus recte iudicat: nec alios quidẽ quisq̃ bene ⁊ sapiẽter moderatur: qui seipsum nequit. Sed quid multa. Nihil sibi ducebat potius q̃ iusticiam. ⁊ pietatem. Omnia ad officium boni viri: omnia referebat ad

deum. Ea animi religione vixit: vt ex ore eius quod turpe esset: quodq; offendere posset quemq̄ verbum non exiuerit. De virtute semper erat oratio de re graui ⁊ seria loquebatur.

Quanta animi fortitudine semper fuerit vel ex hoc solo cognosci licet. q̄ in tam graui tanq; diuturna valitudine nullam vnq̄ perturbationis significationem ex aliqua parte indicauit. ¶ Immo vero omnipotenti deo gratias innumeras quottidie agens ita casum suum patienter ferebat. vt ab ipso deo: si hoc egritudinis ⁊ morbi satis non esset: aliud sibi maius postularet dari: vt merito certe alteruz. Iob possumus appellare. Que omnia efficiunt vt hunc virum optimum ⁊ sapientissimum diiudicemus sit necesse. Humani enim generis fragilitatem ita nouerat vt hec que telis fortune subiecta sunt que nos bona appellare consueuim⁹ vt caduca ⁊ fragilia flocifecerit semp nihilq; sibi excellentius. nihil gloriosius comparatum iri putauerit q̄ ex omni parte ita vitam suam componere: vt cū ex ea migrandū esset celi portas sibi patentes inueniret. Damus enim omnibus qui patriam: vt ipse fecit: conseruauerint: adiuuerint sanxerint: certum esse in celo locum diffinitum vbi beati sempiterno euo fruantur. Nihil enim illi principi deo qui omnem mundū regit: quod quidem in terris fiat: acceptius est: q̄ iusti ciuitatum rectores ⁊ conseruatores. Quis igitur non iure doleat atq; animo vehementer crucietur in huius viri obitu qui ad humani generis beneficentiam ⁊ ad aliorum potius commoda ⁊ vtilitatem q̄ ad suaz ipsius natus erat cuius tamē amissionem patres optimi vel equo animo facile feretis: tristiciamq; vestraz ⁊ meroreȝ ommittetis memores eanos lege nature creatos eē: vt ex his vinculis corporis tanq̄ carcere omnino sit euolandum. Quicquid eniȝ fit lege nature: id ⁊ si acerbum videri solet: ob infirmitatem humani generis: profecto non modo in malis ducendum non est. Sed in bonis potius. Nec enim quos nos extinctos vocamus mortui sunt: immo vero viuunt: ⁊ hec quam dicimus vitam: mors est. Et enim que mors appellatur: quedam est separatio ipsius animi a corpore hoc est immortalis nature a natura mortali. Itaq; qui vinculis ⁊ mole corporis soluitur. liber certe est: magis ac magis viget ⁊ sapit. Quare si recte volumus rem ipsam nobiscum animo voluptare: nō est nobis morte sublatus Nicolaus Buodo: qui ex his tenebris: intollerabilibus erumnis: humane vite in celeste regnum ad vitam sempiternam: eamq; lucidam ⁊ perspicuam omniq; gaudio abundantem euolauit. Recepit iam premia bene acte vite: fruitur conspectu omnipotentis dei: quem in hac vita tam pie tanq; sancte coluit: vt ipso Iesu christo nihil esset ei dulcius nihil suauius. Nūc apud eum letatur: gaudet: exultat: quod id bonum tandem est consecutus: quo aliud nullum neq; dici potest neq; cogitari: aut felicius: aut beatius. Quamobrem Petre Buodo: vt ad te conuertam: cuius animum patris tui amissio maxime concussit: te hortor rogo patienter feras obitum: cum iam liquido cognoscas ob bene sancteq; actam vitam: in eam: sedem in eumq; locum celi receptum ad quem quisq; optimus ab omnipotenti deo recipi solet. Vidisti enim quanta animi ⁊ corporis patientia valitudinem suam tulerit curaueritq; more optimi xp̄iani omnia xp̄iane religionis sacramēta sibi dari: vt de se id vere dici possit. Beatus seruus quem quū venerit dn̄s inuenerit vi

gilantem. Conscius tu petre ei⁹ innocentie: conscius bonitatis: conscius: & misericordie in omnes: vt omnino tibi sit manifestum ab eo premia illa recepta: que deus omnib⁹ iustis & piis pmisit quam dicit. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiam consequntur. Crede ergo Petre: credite oēs Nicolaum misericordie diuine sinu exceptum: apud ipsum deum sempiterno gaudio frui. Quam misericordiam & tibi & nobis omnib⁹ omnipotens ipse deus larga manu donet: ac tribuat per omnia secula seculorum amen. Unum nobis restat Magnifi. pretor vosq; ornatissimi Patres bri xiani: vt imortales omnib⁹ vobis nomine Petri totiusq; familie Buode omniūq; ei⁹ cognatoꝝ & ppinquorū gratias agamus: qui eum alias sepe nūc demuz maxime ostēderitis: quāto amore: & obseruantia Nicolaum Buodo⁹ colueritis. Cuius obitū: amissionemq; tanto animi luctu. & squalore: hodierna die psecuti estis vt calamitatem vobis cum Petro: & eius familia cōmunē esse duxeritis. Quorū omniū benignitatem vestram & beniuolentiam ipse Petrus cū tota sua familia nobilissima Pollicet se semper recordaturum. Dixi: 1491.

¶ Oro pro quocūq; Principe Capitaneo Magistratu. legato. Doctore oi scientia celeberrimo. Attributa. dño Carolo zeno.

¶ Sermo. vij.

m Aximum

& amplissimū mun⁹ Illustrissime pnceps hodierno die ad me delatum video qui dignitati ac magnitudini rerū. de quib⁹ dicturus sum omne ingeniū & eloquentiā imparez esse cognosco. Non. n. video vbi latius: vbi sublimi⁹ mea potuisset versari oro q̄ de clarissimo ac ornatissimo viro Carolo zeno dicere: cuius interitu nō florētissima mō nr̄a respu. verūetiam tot⁹ terraꝝ orbis singulare quoddaz dec⁹ ac ornamētū amisit. fuit. n. natura ꝟtute glia tam excellēs: vt ēt hyno etas nr̄a potuerit in oi genere laudis cū antiqtate certare. Qui quum vix aut parum a lr̄is suum aiuz auertere sentiret easq; sensiz sinistra reꝝ ac tēpoꝝ varietate extigui cognosceret ne ipsoꝝ studioꝝ vet⁹ illa glia deficeret in Italiā nauigauit clarissimāq; & celeberrimā vrbē Florētiā applicuit: doctissimis hoib⁹: optimisq; studijs affluentē: nōnullasq; ēt Italie ptes summa oium expectatione & diuinis ppe laudib⁹ adijt: vbi & si q̄plurimos magnitudine igeny & industrie viros excellētes esse itelligeret: nullū tñ vl' minimū absq; nostris lr̄is inexcussum reliqt. Quas paulopost ciuitates euz grecis disciplinis tū optimis artibus summisq; ꝟtutib⁹ ita ornauit ac instituit vt & peritos & bonos viros pmultos efficeret. adeo vt non p̄sentia modo. sed futura etiā secula igentis suo nomini grās: nisi ingratissima fuerit referrent. Nōnulla enim que preteritorum hominum: aut negligētia aut aliqua alia culpa ex veteribus annalibus nostris ac codicibus exciderit Caroli industria ad lucem redierunt Hoc etiam concedi posse arbitror q̄ ex his litteris per multum incrementi auxilij & facultatis: nostris studijs additum sit. Quamplura Platonis ac Plutarchi monumenta Demosthenis reliquorumq; virorum illustrium libri nostrorum excellentissimorum hominum atq; grecorum gesta apud nos velut antea latuissent. nisi tantum Charoli beneficium nostris hominibus grecarum litteraruz scientiam: studiumq; suasisset. Sz vt hec & vobis: & toti orbi nota preteream nō ne iter naturalis hystorie ac

philosophie pnceps Carolus annu/
meratus est. Qũ eni ipsius grauissi/
mas snias audio:ipsũ illũ medi⁹ fidi
us galiũ quem apud Catonez maio/
rẽ legi visus sũ videre quẽ in studio
celi metiendi:atqꝫ terre ipse Cato pe
ne emori videbat Qualis in rerũ di/
uinarum cognitione fuerit. quẽ me/
thaphificẽ greci appellãt. vir grauissi
mus sacrarũqꝫ litterarũ pnceps ma
ximus Joannes Fabrianus testis ẽ:
qui cuz Carolo quattuor ꝛ viginti q̃
stiones soluendas posuisset nullo ꝑ
id tẽpus studio precedẽte nullis tũc
perlectis codicibus:dina quasi snia
ac grauitate discussit:nec absqꝫ ma/
xima ptissimoꝝ hominũ astantium
admiratiõe:ac laude. Eloquentiã ve
ro eius admirari magis q̃ꝫ laudare
cogor. viri doctissimi. Cuius dicen/
di ac scribendi. vi:ex his que apud
nos scripta extant: percipimus ꝛ in
ea maxime vtriusqꝫ rome laudatõe:
quam lr̃is grecis editam imperatori
misit. In quo in auditũ hois igeniuz
incredibilis verboꝝ vbertas sniarũ
copia nõ vt ex arte confecta. sed ve/
lut diuino quodã ore prolata sint ꝑ/
legũtur At ne qd studioso homine
dignũ:ipsius igeniũ denegasset: agri
colendi scia ꝛ voluptate mirifice af/
ficiebatur. Qua Catonis sentẽtia:ad
sapientis vitã proxime videtur acce/
di. ꝛ vt illi seni optimo ac sapienti
visum est. nulla beatior vita esse po/
test neqꝫ solũ officio q̃ hominũ gñi
vniuerso cultura agroꝝ est salutaris
sed etiam delectatione: ꝛ saturitate
copiaqꝫ reꝝ oiuz q̃ ad victũ hoiuz ꝛ
ad cultũ deoꝝ ptinẽt q̃dã i ea resoler
tiam Carolus adhibuit omitto que
ex sparsis seminib⁹ generãtur pratũ:
siluam:ceteraqꝫ: que absqꝫ alicuius
opere. terra largitur. Transeo pecu/
des ꝛ apũ examina hortos pensiles
pretereo:quos suo ingenio suis ma/
nibus struxerat, cupressus; oiumqꝫ
arborũ ordines. Quibus in rebus
neminẽ sibi vnq̃ vlla etas antepõet.
Qua fortitudine qbus morib⁹ suaz
oẽm etatez gesserit dicere pretermit/
tam:quoniam ex his que pauloante
cõmemoraui quum in hoc tam cõ/
muni pstantissimoꝝ hoium concur/
su atqꝫ frequentia neminẽ esse videã
qui non sit vnius viri desiderio suiqꝫ
funeris pietate vehementer affectus
Que quamquã ita sint humanissi/
me princeps iniquũ tum esse ducebã
vt ego: qui ciuis optimos omni sem
per laudationis officio ꝓsequẽdos
esse putarim:hoc tam egregium ho
nestumqꝫ laudandi munus recusa/
rem ab his ad me delatum quoruz
beneuolẽtiam ꝛ auctoritatem meo
de me iudicio preferendam arbitra/
rer. Volebam preterea Patres am/
plissimi ꝛ indignum esse censebam.
nobilissimorum funeruz laudes: in
hac potissimũ:vrbe:tantũ humani/
tatis:ac eloquentie studio affluentis
ab externis hoibus vsurpari: quum
id ꝛ maximis ꝛ optimis ciuib⁹ quos
omne pro patria officiũ explere de/
cet prisca laudabiliqꝫ cõsuetudine cõ
cedi soleret. Ego vero cum nec inge
nium nec eloquentiã:nec etatem de/
niqꝫ meã parem huic loco auctorita
tem pstare posse confidã: oẽm spem
meam atqꝫ cõsiliũ humanissime prin
ceps in te locaui. Soles enim ꝓ in/
nata tibi mansuetudine cũ de laude
ciuiũ tuorum agitur ꝛ eoꝝ maxime
q de repu. bñ meriti sunt. aures tuas
icredibili quadã attentiõe prestares
vos quoqꝫ patres optimi: qui huius
funeris decorãdi:causa tãto studio:
tanta inusitata frequentia conueni
stis:omisso dolore:aures iã vestras
accomodate his laudibus quas de
vita:de ingenio:de virtute:de gloria
huius prestantissimi nostri ciuis dic/
turi sumus. Que cũ quanta sint me/
cum considerarẽ; verererqꝫ ne maxi

marũ rerum vbertas orõnis modũ excederet: statui ea tantũ: que vestra expectatione: aut huius funeris amplitudine digna eẽnt: breuiter orõne cõplecti. Nõ dicã de huius in qua natus est: ciuitatis gloria: ꝛ splendore que rerum a se gestarum magnitudine: incomparabili diuturnitate libertatis: prestãtia ciuiũ. ꝛ nouitate quadã ac situs oportũitate: vix vlla laude digne ornari posset. Non dicã de antiqua: patriciaqꝫ familia sua: que tot egregios ciues edidit: ut nõ satis cõstituerim plus ne illa huic ciuitati. an hec ciuitas sibi splendoris attulerit. Nõ dicã ᵭ iustissio ac fortissimo viro Petro zeno patre suo: quo nescio an qsqꝫ eorũ quos vnq̃ vidimꝰ aut audiuimus aut legimus: gloriosius mortez obierit. Qui classis Imperator aduersus Morbassanum xp̃iane religionis crudelissimũ hostem: vna ꝑ deo immortali: pro patria: pro socijs pro amicis: pro sua deniqꝫ dignitate tuenda acerime dimicãdo: ad smirnas cecidit: vt vna morte oẽ gloriosum facinus: vno facinore oẽm gloriosã mortẽ pariter sit amplexus: Nõ dicam deniqꝫ de liberis: nõ de necessarijs: nõ de amicis q quales in eũ fuerint ex eoꝶ lachrymis ꝛ merore: cognoscite. Sunt alia his maiora Caroli nostri ornamenta. Quis. n. vt a vita incipiã: nõ vere miretur preclarã oĩs etatis sue institutionẽ: qua nihil aliud ꝓrsus: quã aditũ ad summã gloriã quesisse visus est. Primũ eni pueritie sue partem: mortuo patre lr̃is erudiendaz ornandamqꝫ putauit a quibus quicqd ocij ꝛ intermissionis dabatur: non ad ignauiaz: aut luxum: sed ꝑtem ad corporis: armorũqꝫ exercitationem: aliquid ẽt opere musice: ac fidibus accõmodauit vt principem grecie Temistoclem: cui forte in oĩ gloria par fuisset: in hac laudatissima parte superaret. O liberalem institutionem ꝛ preclara humane vite fundamenta quibus athene ille oĩum artium inuentrices neqꝫ plura neqꝫ meliora potuerunt excogitare. Itaqꝫ vt primũ ex ludo: atqꝫ his puerilibus erudimentis excessit vt illustrẽ aliquẽ ocij sui fructum ex negocio vendicaret. in miliciam cõfestiz ꝓfectus est. In qua quum ingenio: viribus fortitudine ceteris facile ꝑ̃stitisset: ad pontificem maximũ expectatus adolescẽs concessit: a quo dignitatem quãdam apud patrias etate sua longe ampliorez est assecutus. Pulcherrimũ profecto iudiciuz ꝛ maximo pontifice dignũ: qui cuz adolescentem moribus ꝛ disciplina egregie preditũ cognouisset: nõ virtutem annis sed annos virtute metiendos esse putauit. Patras ergo traijciens cũ difficilimas pacis ꝛ belli res: cũ consilio. tũ opera ꝛ imperio ministrasset: in varias deinde terraꝶ regiones enauigauit: tuz orbis vissẽdi studio quod plerosqꝫ sũmos ꝛ viros ꝛ Ph̃os fecisse legimus: tũ etiaz vt nauigalis rei disciplinã: qua potissimũ vnusquisqꝫ refectus inter mortales valere plurimũ iudicatur: longa exercitatione teneret. his artibus preditus cũ in patriã in summa reꝶ ac tẽpoꝶ difficultate venisset: apud patriciũ ordinẽ: ꝛ senatum amplissimis honoribus ꝛ magistratibus cõtinuo est donatus. In qbus tantum fortitudinis atqꝫ constantie: tantuz consilij ac prudentie declarauit. vt expectationez oĩum que de se maxima erat clarissimis rebꝰ terra mariqꝫ gestis facillime superarit. Quarũ cum maxima fama celebrata esset pleriqꝫ illum potentissimi reges desiderabant. Aliqui vero apud se habuerunt his tamen annis. Quibus nostra respublica. cum tranquillitate ꝛ ocio tem prestantissimorum

hominum copia. quam plurimum semp excelluit fruebatur. Quid vero demum is graui iam etate confectus. cum a republica cui omnem ferme vite sue fructum: et agendo et consulendo prestiterat: in ocium se contulisse: quid inq̃ suo ingenio: sua virtute: sua gloria dignius: aut facere: aut excogitare potuerat quã seni um suum inumeris laboribus: longa vigilia crebra nauigatione: assidua militia varijs fortune casibus: ac periculis iam defessum suauissimis et honestissimis litterarũ studijs cõfouere. Sicut Solonem Catonez Lucullum multosq̧ clarissimos viros senectutem suam solitos laxare legimus: in his tamen studijs: Hinc noster ita modeste versatus est vt cũ nullam iocundiorem voluptatez haberet in vita: nunquam tamen: neq̧ patrie neq̧ amicis priuato consilio defuit. Quo pacto omni sue vite aut prudentius: aut pulchrius potuisset consulere: q cum probe ociuz ad negocia retulisset ita perfecte vtrumq̧ cõplexus est vt ex eis maximas virtutes et amplissimam fuerit gloriam consecutus. quid honestius ex ocio socrates. quid ex negotio clari⁹ alexan. quesisse potuerat: hec itaq̧ quũ pmaxima sint patres optimi existimo tamen ab his qui prestantissimũ hunc hominem cognouerunt haud minus diuinum illud ingenium laudari de quo cum hoc mihi loco dicendum sit lector In primis humanissime princeps que apud te dico: q id cogitatiõe potius q̃ verbis equare posse intelligis. Scis enim quanta ingenij celeritate viguerit: quantam in perspiciendis rebus facilitatem habuerit qui non discere: sed reminisci: nõ apprehendere: sed tenuisse prius: omnia visus est. An forte poterat ingenium illud rerum sub limitate superari an varietate confundi. An multitudine obrui: Dicam p fecto illustrissime princeps. dicam que te sentire non dubito: neminem facile potuisse: aut in rebus altis sublimius: aut in diuersis perfectius: aut in multis copiosius dicere. atq̧ ornatius. Legimus plerosq̧ summos viros eximia ingenij magnitudine floruisse. sed eam tamen et numero rerum et proprietate quadam fuisse finitam: qui non in omnibus sed in quibusdam tantum artibus excellere potuerunt: hunc autem prorsus nescio. ad quem primum ingenij vsum natura genuerit: cum singulis in rebus non versatus. sed genitus esse videretur. Nil minus tamen ex ea ingenij facilitate. studij et vigilarum in cognoscendis rebus adhibuit. At quantũ ceteri: aut ludis: aut spectaculis aut eiusmodi voluptatib⁹. ad corporis atq̧ requiem temporis cõcedere solent totum id Carolus ad relaxandos publicos honores iucondissimis litterarum studijs conferebat. Maximus fuit in eo colendi ingenij ardor: et vehemens optimarum artium studium. Multos ille eruditissimos ac summos viros hospitalitate donauit. Multos preterea singulari quadam cognitione: ac amicitia dignos fecit. Quo enim. vt alios omittam: studio: qua humanitate Antonium massanum eloquentissimum et integrum hominum ac diuinarum artium eruditissimum coluit. Quanto amore ac vsu Guarinum nostrum grece. ac latine lingue peritissimum complexus est. Non Lisander Archylocum. non Athenodorum Cato: non lucullus anthiocum maiori consuetudinis ac humanitatis officio prosecuti sunt. Vides sane vir sapiens quantum ad gloriam: atque laudem hec litterarum ornamenta cõducãt

Quarum quum phylosophiā potis/
simum ac oratorium munus: tuȝ ad
bene beateqꝫ viuendū: tū ad publicā
hominū vtilitatem cōferre intellexit
nō quantū occupatissimo viro ⁊ in
quottidiana maximarū rerū varie/
te versato: sed quantū aut phyloso/
pho aut oratori par fuerat in his est
artibus assecutus. Quid enim illam
sublime phylosophie cognitionem
extollā: Quid illū dicendi vsū ac rō/
nē edisseram: Testis es tu Illustrissi/
me princeps vosqꝫ patres conscripti
q sepe cū in senatum rogati cōuenis/
setis suauissimā illam vocē grauissi
masqꝫ sententias maxima semp cuȝ
admiratiōe audiuistis. Testis ē Ro/
mana curia: que hunc ipsū quattuor
⁊ decem annos orantēȝ summo stu
dio laudauit. Testis ē Italia Testis
ēst grecia. Testis ē gallia: Testis ē bri
tānia. In qbus sepe cum altissimas
cās grauissima oratione porasset. sin
gularem semper dicendi palmā om
niū doctissimorū hominum iudicio
est consecutus. Quid illam rei mili/
taris disciplinam laudem. Nullū est
tam nouū: tam inauditum bellorūȝ
genus qd illi cum nostra: tum etiam
aliaꝝ gentium fortuna ignotum fue
rit. Quid diuinas ⁊ humanas leges
cōmemorem: Quid patrias consue
tudines: Quid iura gentiū. Quid va
rias hominū naturas. Quid situm
orbis: quid ipsam ꝓpe oīum rerum
ac artium cognitionē. Que oīa ipse
Carolus ita egregie tenuit: vt vix cre
dibile sit aut a multis hominibꝰ vna
etate: aut a multis etatibus ab vno
homine tolli potuisse. Quo vero pa
cto: hec sine singulari ac pene diuina
memoria fieri poterant: Lucium lu/
cullum maxima rerum recordatio/
ne viguisse legimus maiori tamen
verborum hortensium. hic vero no/
ster: cum miro quodā modo vtrisqꝫ
excelleret: nec multitudine imple/
ri nec eiꝰ memoria tēporis diuturni
tate exhauriri poterat. Itaqꝫ cū eius
ingeniū tantaqꝫ celeritate: facilitate
amplitudine tanto studio: ⁊ indu/
stria: tot rerum ⁊ artium cognitione
ornatum esset: hoc tamen ampliori
laude dignum arbitror: qꝑ hec ipsa
nō nisi ad virtutē accōmodanda eē
existimauit. Ita eni dū viueret sentie
bat sine virtute nihil eē in vita ma/
gnope expetendū. Cōtra vero ꝓpter
virtutē: extremos cruciatꝰ: dolores:
pericula mortis: ⁊ ipsā deniqꝫ mor/
tē forti animo eē tollerandā. Cur ita:
Qr cū de animoꝝ imortalitate reli
giose sentiret: nemini aditū in celuȝ
patere posse arbitrabatur: nisi ei qui
virtutē in primis cōstātissime coluis/
set. Que cū nō solū nostre sed prisco
rū quoqꝫ phylosophoꝝ religiōi con/
sentanea sint quo in loco cōstitutuȝ
eē credemus eum: qui tot tātisqꝫ vir
tutū predito ornamētis e vita disces/
sit. Quas eqdem si vt a me institutuȝ
erat singulas recēsere cōtendā: scio
ꝑfecto hāc meā vocē ipsāqꝫ diē me/
dijs in laudibus defecturā. Quare
humanissime ꝓnceps in dicēdo mi/
hi modus habendus est vt tāti viri
virtutes penitus laudatione non ca
reant: ⁊ ego hac tua benigna facili/
tate audiendi lōgius abuti non arbi
tror: atqꝫ vt a publicis rebus initiuȝ
sūmā: penultimū Januēse bellū oīuȝ
ꝑniciosissimū: que vnq̄ hec nostra ci
uitas gessit innūeras huius viri vir/
tutes efferre pōt. Nam cū in armis sē
per aut legatꝰ: aut impator terra ma
riqꝫ fuisset: qd fuit illud in dubijs re/
bus cōsiliū: quātus in difficultate la
bor: que in ꝑiculis fortitudo: que ce
leritas in cōficiendo: q̄ industria in
explorādo: que tolerātia in agēdo.
Maximas in eo bello opes effudit:
vulnera suscepit: oculū amisit hostes
ꝓfligauit: itestinos mercēarioꝝ mili
tū solꝰ ipe cōpressit: ⁊ Scipionis exē/

plo cum littora nostra vndiq; hostilium armorum fragore sonarent: in Januẽses fines cum classe inuectus plurima diripuit incendit atq; vastauit q̄ ante illum nemo non dico non fecerat: sed neq; excogitauerat quidem. Bichione vero illi⁹ vulgatissime nauis expugnationẽ p̄tereo multasq; res eo bello clarissime gestas quas karolus iste ad leuandas nostras calamitates quas nõ sine animi perturbatione audire nõ posse arbitror: iuste fortiter cõstanterq; declarauit. Uidisti enim hec omnia fortissime princeps qui in his ipsis periculis summa cũ laude quottidie versabaris: viderũt hec plurimi vestrum patres clarissimi: quorum opera & cõsilio in gentem reipublice expectationem atq; victoriam dedit. Uiderunt hec hostes ipsi q̄ nescio huius ne ornatissimi viri virtutẽ maiori odio an admiratõe p̄secuti sint. Sed quid ego antiqua cõmemoro. Enses vestri adhuc hostili cruore rubent ex ea victoria quã postremo ex Januẽsi classe apud ianuã gloriosissime retulistis: quum id quoq; bellum eius imperio prudẽtia virtute sũptũ administratum atq; confectum fuerit: vbi tm̃ superiores clarissimasq; virtutes superauit: quãtũ & etate & quottidiana armorum & maximarũ rerũ exercitatione sibi vẽdicasse par fuit. Uideo hic egregie sue virtutis testes plerosq; nobilissimos ciues nostros q̄ in ea expeditiõe fuerũt. In p̄misq; iustissimũ ac optimũ vir Leonardum Mocenicũ fratrẽ tuũ: q̄ legat⁹ cũ aliquot triremibus haud mediocrẽ in ea pugna est laudem assecut⁹. Taceo reliquas amplissimas Uenetorum etate sua victorias: quib⁹ quantũ momẽti sua virt⁹ presentiaq; prestiterit hoc loco pretereo. Nã id sicuti a vobis: ita vniuersa pene Italia celebratum est ampliorem dicendi locũ desiderare videtur. Quod si karoli virtutes singulatim poti⁹ enumerare q̄ collectas breuiter attingere instituissem: qua verborum copia quoue splendore orationis res ille cõplecti possent: q̄s decẽ annis apud Mediolani ducem omniũ cum laude & admiratiõe gessisse cõstat. Nã pretor vrbanus consiliiq; socius legatus ac pretor plerũq; in p̄uinciis cum fuisset in his est tã caste & integre tã fortiter strenueq; versatus: vt ipsi⁹ ducis grauissimi viri sẽtentia: summã rerum gloriã nãcisci mereretur. Nõ itaq; minorẽ sibi gloriam vẽdicauit virtute p̄pria q̄ militũ adiumẽto. Cui enim est p̄fecto nostrorũ memoriam hominum his virtutib⁹ quas karolus priuat⁹ exercuit fortitudine: patiẽtia: grauitate: cõsilio: liberalitate: que in hoc vno & p̄fecte & copiose nituerũt. Itaq; quos triũphos humanissime p̄nceps suis victoriis quas coronas suis vulneribus quas statuas suis virtutibus decernemus Sed cum hec prisca virtutum insignia ac monumenta exoleuerint iã nullum: sua vita: suo ingenio: sua virtute dignum fructum putabimus nisi gloriã ipsam: atq; laudẽ: qua nihil homini pulchrius: in hoc mortalium cursu potest excogitari. & si gloriam existimas celebrem ac proriulgatam hominum opinionẽ: que a publicis virtutũ meritis emanauit: nil video huic viro ad summã gloriam defuisse. Cum is in amplissima Uenetorum republica omnes ferme quas poterat dignitates ante habuerit q̄ voluerit ante tenuerit q̄ quesierit: & vt de imperiis & magistratib⁹ taceam quos ille sepe domi & foris pace ac bello terra mariq; gessit illõ patriciũ ordis de illo iudiciũ fuit q̄ edẽ sancti marci quẽ maxime ex superis optimum semp patronũ hec ciuitas sensit sue cure fideiq; cõmisit cum ex eo loco illustrissime p̄nceps in hac sum

nia toti⁹ iperij nostri arce fuerit collocatus. Id aūt cum ꝛ domi ꝛ paulo ante senectutē suaȝ obtigerit ei⁹ num forte adolescētia maximis honoribus caruit. Bellum atrox qđ cū finitimis gessit: hic quintuȝ ꝛ vigesimum vite annum agens suo ductu atq̧ auspitijs ministrauit. Quanta vero apud Joānem Galeatiuȝ Mediolani ducē eius: fuit opinio: q cuȝ ꝑpe oia illustria mundi ingenia collegisset: nō tamē satis habuisse credidit: nisi hūc ipsū ꝛ habuisset ꝛ collocasset imprimis. Regem vō cypriuȝ vsq̧ adeo hunc ipm̄ ꝓbasse scim⁹: vt quantū sui regni incolumitateȝ atq̧ salutem tanti ꝓfecto eum existimarit. Fortunaȝ vero qs ignorat id sibi glorie tribuisse: quod paucis vnq̄ cōcessit: que cū bellicis ꝓcipue in rebus varietatē soleat atq̧ incōstantiā declarare nullū tamē cum karolus sepius cōflixisset aut aduersuȝ aut non felicē pugne exitū reportauit. q̄ nam igitur amplior glorie maiestas q clarior splēdor huic viro addijci poterat q i amplissima Uenetoꝝ republica: q apđ potētissimos reges: ꝛ ꝑplos q apud deniq̧ fortunā ipaȝ ꝛ domi ꝛ foris terra ꝛ mari tantū glorie tātuȝ laudis habuit: vt eius vitā laudēt omnes ingeniū mirentur virtutes sūma celebratiōe colant. Facit hoc patres amplissimi: vt nostrā iacturaȝ ac ei⁹ interituȝ min⁹ molesto animo ꝑferamus qui vitā omni genere laudis ac cumulataȝ ꝑmo ꝛ octogesimo etatis anno dimisit quo numero cuȝ in se omnē prorsus ꝑfectionē conductam teneat: eos qui ꝑfuncti erant diuinitatem quadaȝ assecutos putauit antiquitas: que cuȝ ita sint illustrissime ꝑnceps iaȝ lachrymas atq̧ meroreȝ qbus hoc celebratissimū fun⁹ decoratum est dimittēduȝ eē censeo. neq̧ tam mestos eē oportet suo discessu q̄ letos ea presentia qua olim duȝ viueret iocūdissime fruebamur. Nam posteri homies. Ad quos celebris tātarum rerū fama defluxerit beatos nos appellabunt: qui hunc diuinum hominē his nostris oculis ītueri potuimus. In ꝑmis itaq̧ tu petre optime dimissis lachrymis id solū videas: quo mō paternā gloriaȝ hereditario tibi iure relictā possideas: nos vero reb⁹ tota citeriori gallia a se clarissime gestis testes sum⁹. Oēs fere ei⁹ etatis impatores supauit: sibi tū ipse cessisse visus est: quū in cumanas alpes ꝑfectus cū parua ad modū militum manu ferocissima ꝛ vi ꝛ armis ante indomitā multitudinē: comitate ꝛ cōsilio sibi cōciliauit. Quot ibi militum legiones trucidate fuerant. quot exercitus deleti: quot duces cesi. Nō ferro nō virib⁹ nō acierum cōflictu gēs ea cū animoꝝ imanitate: tū difficultate locoꝝ debellari poterat. Sed nouo quodā ꝛ inusitato bellandi genere. i. auctoritate humanitate clementia affabilitate comitate eloquentia Carolus inuictas vrbes ꝛ agrestes animos vicit domuit atq̧ subegit vt q maximis impatoribus in prudentia ꝛ fortitudine par fuisset his quoq̧ artibus enee illi ꝑstantissimo homini nō succūberet. o dec⁹ etatis huius ꝛ clarissimū seculi nostri lumē qđ tibi inter tot tātaq̧. aut nature aut studij aut fortune ornamēta datum erat q̄ nō ad cōmuneȝ omniū salutē tibi datū esse arbitrareris. quoad enim gerēdaꝝ rerum adiumēta sibi etas cōcessit haud magis sibi ipsi: q̄ sue glorie ac hominū commodis viuere sese putabat. Septuagesimum eniȝ iaȝ natus annū. cum cyprum traiecisset: qđ antea gestarū reꝝ argumētū erat: queȝ ibi virtutis sue vsū expressit. nā vt ea omittā que ad mores hominū ac ei⁹ regni dignitatem amplitudinēq̧ tuendā instituit: quātaȝ est eo bello laudē assecut⁹:

qđ ab rege se duce cũ Januẽsib⁹ actũ
est. Cum enim hostiũ insultu res cy-
pree in maximũ discrimẽ venissent.
Carolus & copijs & bellorum machinis
lõge inferior fortissimos hostes bre-
ui mora cõuertit in fugã & regẽ ac re
gnum ipm sũmo piculo liberauit. di-
gna certe senect⁹: quã talis adolescẽ
tia pcessit. Multa enim apud patras
& militari: & publica virtute adole-
scens gessit q̃ sicut eterna sũt memo-
ria digna ita & hac tẽporis angustia
lõge ampliora sũt: qđ si quis forte pu
taret eum aut trepidũ militẽ: aut parum
fortẽ impatorem fuisse: nudatũ Caro
lum aspiciat cũ difficile cognitu sit:
plura ne mẽbra: an vulnera in cor-
pore suo habuerit. Habeo preterea
multa clarissime pnceps q̃ si tẽpus &
dignitas tua prestaret: in mediuz af-
ferre possiz. Nec ea impatoria aut mi
litari tm̃: sed praua etiã domesticaq̃
virtute cõfecta. Quis enim vt ex eis
hoc vnũ attingaz ei⁹ ad fidẽ eam ma
gnitudinem liberalitatẽ nõ magnifi
cat cum adolescẽs adhuc patrasina
illa opulẽtissima dignitate sponte se
abdicasset. vt cũ Apulo milite duel-
lo de vita certaret. Nõ eni maximus
labor fidẽ nõ periculũ fortitudinem
Nõ expectata pauptas liberalitatem
suã extinguere potuit. Qua v̇o hũa-
nitate: qua clemẽtia in ciues in neces
sarios in amicos fuisse credim⁹. qui
apulũ istuz iure belli sibi captiuũ da-
tum cõfestim libertate donauit. Qđ
si. C. Cesaris clemẽtia tãtis laudibus
celebrata: vicisse victoriã dicif ꝙ ci-
ues suos: & eos pstantissimos qdem
viros & optime de republica meri-
tos nõ libertati sed patrie restituisset
quo nouo: quo inusitato laudãdi ge
nere hãc singularẽ virtutem cõplecte
mur: qua externum hostez: nec eum
certe probum hominẽ aut nostra de
republica bene meritũ: & vita & liber
tate donãtur: aut patres amplissimi
quibus Caroli nostri nomẽ & suarũ
virtutum imago relicta est. Summo
studio ac vigilantia niti decet vt eius
nomen nostris laudibus celebratuz
eternum immortaleq̃ faciamus: &
diuinam virtutum suarum imaginẽ
nõ statuis modo aut picturis. Sed
imitatiõe quoq̃ accipere declarem⁹.

¶ Oratio funebris cõmunis pro quo
cũqz comite. Fratris Gregorij britã-
Sermo. viij.

t Uum eẽ

vidēbaf. venerãdissime an
tiste: vt q suporis comitis nostri in-
tegritatem noueras: grauissima tua
copiosaqz oratione mestissimũ eius
fun⁹ deponere: verum q; ptes tuas ad
rem condicibiliorem. i. ad sacratissi-
mam celebrationez detulisti sapien-
tius: tametsi nõ sim ille: qui in flexis
humeris tantũ onus pati possim: ta-
men quia tuã spectabiliũqz rethorũ
auctoritatẽ meo iudicio preferendaz
esse duxerim: hoc munus ad me de-
latum non sum ausus recusare. Ni-
hil est autem ornatissimi. P. ꝙ spe-
ctatissimi hominis gloriam amplitu
dinem integritatẽ ex me audire cu-
piatis. Quis eniz est tãti ingenij qui
britãnicorum preclarissime res ge-
stas confidat posse memoriter nu-
merare. Nulla quidẽ est regio oraqz
nulla terrarum de qua maritimo terre
strive certamine nõ britãnica dom⁹
triũpharit. Multa hic possem cõme-
morare que ab insigni Ludouico pa
tre & vrbanis militarib⁹ reb⁹ sue eta-
tis primario fortiter & sapienter sunt
gesta nisi maximarum rerum vber-
tas orationis nostre modum exce-
deret: tãtoqz honori succũberet vir-
tus: cui difficili⁹ esset exitum q̃ princi
pium inuenire. Quis est qui nesciat
q̃ optime Joannes britãnicus. ei⁹ fi-

lius de florentiſſima Brixianorum
rep. merit⁹ fuerit: que ſua mirabili ſa
pientia extiterit diutiſſime gubernâ/
ta: auctoritate ornata fortitudine au
cta. Tādē ne qua i re laus brixiana a
Romana virtute excederetur: is pro
socioꝝ ſalute: plerisqꝫ vulnerib⁹ ma/
gnanime cōfoſſus eſt. O animū excel
lentiſſimū: o viri memoria colēdum
ſempiterna: q nihil forti⁹ nihil glorio
ſius nihil diuinius eē duxerit q̄ͥ de ea
rep. a qua ortuꝫ educationē innume
rabiliaqꝫ ornamēta ſuſceperat: nedū
infinitis laborib⁹: ſed ēt ſuo glorio/
ſiſſimo obitu bñ mereri. Accedit in/
ſup hoc loco cōmemorādus illuſtris
Andreas britānic⁹: cuius excellētiſ/
ſimas victorias quib⁹ Medos indos
pthos mariaqꝫ: terraſqꝫ q̄ͥ ſepiſſime
debellauit. Si. M. Tullius eloquen/
tie maximū ⁊ vnicū exēplar ſua ora/
tione cōplecti vellet ſub tāto onere ꝑ
fecto deficeret. Idcirco nihil eſt am.
pliſſimi. p. qḋ mihi verear haud con
ceſſum iri: ſitā arduā videbar ꝓuinci
am ſubterfugiſſe ⁊ eo potiſſimū: qḋ
hec vobis ſūt p̄ceteris notiora q ſuis
p̄clariſſimis triūphis ſepenumero in
terfuiſtis: ⁊ ita īterfuiſtis vt ꝓbatiſſi
me ei⁹ teſtimonio pſepe barbar⁹ po/
pulus: pace alioꝝ dixerim: plurimuꝫ
illi victorie ꝯtulerit. hic erat q ea vos
cōplectebaꝛ humanitate vt nō impe/
ratorē veſtrū: ſed clemētiſſimū pſem
cōſeruaretis. Quātū vo Andreas h
noſter: cui⁹ gr̄a hec a me dicta ſūt ſub
tāto pie tātiſqꝫ fratrib⁹ educatus bel/
licis inſtitutis floruerit argumēto ſūt
maxia acerriaqꝫ certamia. brixiana
nāqꝫ reſpu. ⁊ tot clariſſimorū hoiuꝫ
nūero pſtantiorē habuit neminē: cui
accumulandū diſtribuēdūqꝫ exerci/
tum crediđiſſet. Incredibilis fuit in
hoc hoie ſitis inedie caloꝝ frigorum
vigiliaꝝ tollerātia cuꝫ a ventoꝝ tem
peſtatibus eiect⁹ biennio ab hoſtib⁹
crudeliſſime detētus eſt. Nullū armo

rum genus equitādi nauigandi viꝝ
iſtū p̄terijt. Quanta dij immortales
vſus eſt eqtate in cunctis magiſtrati/
bus quos cū domi: tum foris ampliſ
ſimos ſemꝑ exercuit. Nemo eſt q vn
quā a iuſticie tramite p̄cio amore mi
niſqꝫ deflexerit. Urbes quidē oēs: q
bus ille clementiſſime prefuit ei⁹ pru/
dētia cognouerunt induſtriā admira
te ſūt ſanctitatē predicarūt. Nulla mē
tis acies ignoret q̄ nō tm̄ ante ocu/
los poſita cerneret: ſꝫ ⁊ q̄ futura eēnt
tanq̄ͥ p̄ſentia intuereꝛ. Quis vnquā
ſub purpureo ambitioſoqꝫ ornamē/
to religioſiorē viꝝ cōſpexit. Qui indi
gnū facinus arbitrabaꝛ: quicq̄ͥ omit
tere officij qḋ ad religioſiſſimum dei
cultū ptineret. Qm̄ igiꝛ hi ⁊ alijs inu
merabilib⁹ ornamētis: q̄ ſi a me or/
dine eſſent cōmendāda nec ingeniū
mihi nec mēs ſufficeret inſignē veſtrā
familiā ⁊ clariſſimū genitorē p̄ditos
viderim⁹: nihil eſt q̄ vos filij digniſſi
mi tāto patre tuqꝫ in p̄mis Ioannes
optime generoſeqꝫ adoleſcēs fortu/
nā veſtrā deploretis. Cōprimēde aūt
a vobis ſūt lachryme: qb⁹ muliebris
anim⁹ potiſſimū declaraꝛ: nec ſpecta
tiſſimū genitorē in pn̄tiaꝝ mortuum
ſꝫ vere viuere exiſtimetis. Qui ita ho
die ex hac vita deceſſit vt ad vitā ac/
cederet. Hucuſqꝫ enim mortali car/
ne veluti vinculis detinebaꝛ: vñ pa/
ter veſter hodie ex miſera mūdi dul/
cedine ad trāquiliſſimā ſedē euaſit.
Adijcite oculos ad hūc clemētiſſimū p̄
ſulē ſpectatiſſimū p̄fectū magnificos
rhetores ciueſqꝫ ornatiſſimos q ꝓ ſua
fide ⁊ parentis veſtri in ſe beniuolē/
tis ſingulari: more veſtro nequeunt
non dolere: verum immortali poti/
us deo gratias agite: qui feliciſſimū
genitorem veſtrum ex mundanis flu
ctuationibus ad tutiſſimum portum
reuocauit: vbi pro ſuarum virtutum
meritis euo cum electis fruitur ſem/
piterno. Dixi.

¶ Oratio funebris cōis fratris Gregorij Britānici.

Sermo nonus.

q Uantū fallaces: ⁊ caduce res humāe sint magnifici dn̄i ac viri prudentissimi: quotidiani casus ostendunt ⁊ clarorū hominū testant interitus. Nam qd precipue dicā de ipso summo Britānico: q vniuersū certamen quondā vicit: Quid profuit oibus mūdanis impare: sui tamen nulla perfrui potestate. Quibꝰ itaqꝫ nullis artibꝰ: nullis virtutibꝰ: nulla deniqꝫ potentia: mederi possumus. Quo circa bene lingue latine decꝰ: ⁊ auctor maximꝰ Uirgilius cōmonefaciēs inqt. Optima queqꝫ dies miseris mortalibꝰ egris. Prima fugit subeunt morbi tristisqꝫ senectꝰ. Et labor ⁊ dure rapit inclemētia mortis Maximus ⁊ bene viuendi Magister Tullius inquit. Cedunt dies ⁊ menses ⁊ anni nec preteritum tempus vnquam reuertitur: nec quid sequatur sciri potest. Et si longiqua ⁊ externa memoro: tamen ea in proposito assequar. dūmodo qbuspiam afferatur aliqua consolatio. Quod si ipi clarissimi hoies coarctare hūc terminū mortis haud valuere multo respectu minus nos: q eorum cōparatione homunculi sumꝰ: qui si suis diuitijs: omniqꝫ sua potentia quū cursū mortaliū regerent prouidere potuissent: ne morti oibus domināti subderent: haud quaq̄ credo: facile obsecuti fuissent: quū itaqꝫ leti potestas ex necessitate pueniat: cur igit dolemꝰ egreqꝫ ferimꝰ: quod ex necessitate prestat: O felices: imo feliciores: q moriunt tanta cum v̄tute: vt memoria eorum in eternū viuat atqꝫ irreprehēsibiliter moriendo in optimo vite statu collocentur.

¶ Oratio funebris pro muliere cōis fratris Gregorij Britānici.

Sermo. x.

q Uum nobis ex instituto nature firma sit moriēdi atqꝫ ingenita lex duo arbitror eē viri magni. qbus cū omnitū maxime xp̄iano hoie: hoc durum mortis imperiū: equa mēte ferendū est: aiteꝝ virtutis. alteꝝ nature bn̄ficio dat. Que mihi ita vndiqꝫ in hoc cōsolatorio genere dicēdi occurrūt: vt ab his nō diuertere aio: nō ea lingua tacere facultas sit: in decessu huiꝰ egregie matrone: quā quū fere nunc pcepissē vitā: cū interitu cōmutasse. egre tuli p̄reptā mihi eē tpis copiā: cōmēdationis sue: quo circa erit necesse: me succincte pcurrere in eiꝰ cōmēdatiōis virtutibꝰ moribꝰ: gestisqꝫ p̄cipuis: multasqꝫ cogar ⁊ certe meritas laudes silētio p̄terire. Sua qppe bn̄ instituta vita: ⁊ vulgata maiorū suorū gloria: longiorē q̄ facturus sū v̄borū campū deposcerēt. Ex antiq̈ eni ac apprime nobili Britā. familia oriūda ē: iqua ⁊ educata ⁊ ornata ingenuis moribꝰ: quū in ānis nubilibꝰ eēt: fame nobilitate: in clara emilioꝝ familia mr̄imonio collocata ē. Putauerūt qdē emilij accessurū ad suā gloriā singulare ⁊ precipuū rei familiaris incrementū si hac dn̄a sanguine ⁊ virtutibꝰ clara liberi forēt pcreati. Putauerūt nec vana spe fuere delusi. Nā suscepit ex viro liberos: p matrimoniali dignitate: religiose scēqꝫ educatos: suis instituit moribꝰ. Sub viri tutela degēs: pudicitie ornamēto Romana Lucretia nō multū inferior: viro orbata p[illegible] le Hieronimiane: ⁊ Judith sancte castimoniā: laudataqꝫ facinora ē egre

gie ꝓsecuta. Et si mihi est ꝑmissuz le
gibus ea audenter loq̄: q̄bus nec pu
blica fama nec priuata fides obsistit
vltra sacrū coniugalis officij vincu-
lum nō fallor nec indigna creditu lo
quar: tanta fuit predita castitate: mo
destia: itegritate: vt nō solū ꝓ roma
norum more: veste ꝯsecratos focos
incolere ⁊ capitoline Junonis pul-
uinarib⁹ incubare: verū ꝓ religione
nostra: inter sacratos virginū cho-
ros cōsistere Jure maximo potuisset
Quippe hāc iuuenū hanc senū vna-
q̄ȝ omniuȝ voce laudari sentio. An
ne quoqȝ tunc hui⁹ sue pudicitie per
hibuit fere inuictū oibus animis ar-
gumentū: qn̄ per inclementiaȝ ⁊ celi
malignitatē: mariti orbitatē subijt:
existens etate integra ⁊ forma insi-
gni. Eo ex tēpore: q̄d in longitudinē
q̄nquaginta annoruȝ crescit. ad hec
vsqȝ suprema fata in viduato tho-
ro: viduali castitate vitam perduxit.
Cuius animiatqȝ scti ꝓpositi ꝯstan-
tia a me nusq̄ ac nunq̄ satis laudan
da ea radice: eo desiderio nasci vide-
batur quo diuina p̄cepta: ⁊ futuraȝ i
mortalitatē lōge ampliori aio: q̄ ista
oia que cuncti cernim⁹ peritura cō-
plectebat̄. Recte igit̄ dicta Antoni-
na id eni nomē ꝑti quid diuinū: par
tim quendā mortalis felicitatis con
temptū. per ethymologiā significat:
vite nomē: ⁊ nomini fama: vbiqȝ cō
sentiēs. Nō ergo indigne: sed ꝓ me-
ritis ē assecuta illā vocis celebritatē:
senat⁹ ac plebis assensu q̄. s. inter hu
ius vrbis p̄marias matronas ꝯnu-
meraret̄. sane idoneū sue ꝓbate vite
testimoniū: q̄d apud vos ciues si non
maius fieri posset saltē noua cōme-
moratione illaꝝ virtutū suarū: ipsa-
qȝ testificatiōe opinionis mee vestri
animi dulci illa ⁊ cōsueta recorda-
tione caperent̄. Sed q̄d dissonat ser
mo incult⁹ tāto splēdore. Nec q̄dem
ꝑuuȝ igeniū rei magnitudinē suffert
Unice virtutis lumine Latro pēdēs
in cruce cū xp̄o. Btā imortalitate cor
ruscat: vnica virtutis actione: ange-
li sempiterna gloria decorant̄. Uno
hospitalis protectiōis bn̄ficio Raab
meretrix. Salomoni Judaice tribus
p̄ncipi in matrimoniū iuncta ē: ⁊ sa-
crarū litteraꝝ laude donata ꝑpetuo,
Ac quāuis vticēsis Catonis Hispa-
nia: Epyros: Achaia: Ciclades insu-
le sint vberrimi testes cōtinētie: vna
tn̄ Cypriace pecunie deportatio mix
nec satis laudatū orte iā glorie eius
p̄buit incrementū. Quare nō ē mihi
cōsiliū ingredi exercitū illū tā variuȝ
tā imēsuȝ bonoꝝ moꝝ virtutū: ⁊ infi
nitarū prope actionū pro xp̄o: ꝓ sua
pro ꝓximoꝝ salute habitaruȝ: q̄bus
quomō qualib⁹ laudib⁹ per q̄ verba
sim satisfactur⁹: certe nō video. Sed
ne habear inuid⁹ subticēs q̄ nouerūt
cūcti: Antonina pietate clemētia: eli-
mosinis multiplicib⁹: hijsqȝ sequen
tib⁹ xp̄i paupes fouit. Antonina: hu
manitate: benignitate: frugalitate: i
suas cōciues ornata tantā hoiuȝ be-
niuolētiā sibi asciuerat. Antonina ti
more religiosa: cerimoniaꝝ nostraꝝ
obseruatiōe: veneratione in supos i-
mortales: deūqȝ optimū maximū: ea
diligētia: ac gr̄a versata ē: ut clarissi-
mis ēt feminis potuerit eē ciuilis sa-
creqȝ cōuersatiōis ac toti⁹ vite ma-
tronalis exēplar. Abstinētia quoqȝ
data semper laudi mulierib⁹: ac vite
parsimonia floruit. Qua factuȝ esse
existimari. tam longā etatē q̄nqȝ. s.
lxxx. annoꝝ eā cū suis dulcissimis li-
beris cōuixisse. Quos dies ipse mo-
ralis ph̄ie pater: atqȝ abstinētie: pre-
ceptor alopescensis Socrates mini-
me: vidit: queȝ appollodor⁹ ⁊ phale
rius demetrius: sexagenariuȝ obisse
referunt auctore laertio. Potuit ita
qȝ pater uenerāde petre: tuqȝ ex eq̄-
stri ordie dignissime Thoma ad q̄s
primū noster sermo flectēdus ē: po

tuit inquã genitrix uestra his auxilia
rijs virtutũ copijs circunsepta non
moleste imo gaudẽter obuiã mortẽ
excipere. Quid ẽt potuit esse dolori
quando a nobis sequestra morte se
omnino abiturã conspiceret. Uidit
uos viros animi uiribus ac corpo-
ris integros: uidit opibus munitos:
uidit in beniuolẽtia esse ac singulari
cõciuiũ uestrorũ charitatẽ. Alterũ põ-
tificis legib⁹ in curia romana apud
sacros ꝓceres nõ exigue gratum: ac
nr̃e urbis canonicũ semꝑ inter pri-
mos habitũ: alterũ iã armis emeri-
tũ: aurata dignitate multaq3 boni-
tate insignẽ. Nõ defuit Antonine ge-
nitrici nr̃e clarissime ipsa bñficiorum
suorũ memoria i ea ancipiti ⁊ turbu
lẽta mortis angustia comes una fi-
dissima oium quaq3 nullum est: aut
certi⁹ auxilium. aut dulci⁹ moriẽti.
queadmodũ facinorosis hoibus: ni
hil formidolosius tetriusue: quam
male acte uite recordatio. Quũ tãte
adessent cause potuistis uos potuit
⁊ ipse uestrorũ cõsanguineorum affi-
niũq3 cetus dolorẽ cõprimere: cõti-
nere lachrymas gemit⁹: suspiria co-
hercere: qñ eius aiam vidistis tot bo
nis stipatam operib⁹: ac oib⁹ catho
lice fidei sacramẽtis armatã: ex tene
broso carcere corporis: ⁊ oium mo
lestiarũ plenissimo in vitã aliã: mor-
talitatis dolorisq3 expertẽ cõmigras
se. Jã de hoc satis. Quod v̊o secũdo
ꝓposuerã. s. nature bñficiũ apte vo-
bis suadet: tristicia debilitatos ani-
mos ad vires solitas reuocare. Nam
ipsa quoq3 imansueta implacabilis
mors deposita furoris sui facie min⁹
in matrẽ vestrã sceuire visa est: ⁊ eo
ꝓbitatis sue habuisse rõnem ꝙ eã in
graui senio euocauit. Nãq3 senectu-
te excepta: oi relique etati lõge ẽ du-
rio iste a vita discessus: humanarũ-
q3 rerũ suprema mutatio: quãdo vt
ipsi imaturi incoctiq3 fruct⁹: nõ sint
vi decerpunt ex arbore: ita iuuenili
ex corpore aius repugnãte natura di
uellit: Senib⁹ vero id nõ euenit mo
lestie: lassatis debilitatisq3 vinculis cor
poris. ad oi consortium presertim ad
dissociationẽ inclinãte ⁊ ferme ipel-
lẽte malorũ illa turba inumera que
secũ ducit ac trahit. Undiq3 inualida
senectus. Uelut. n. poma maturitate
cõfecta ⁊ mitia sua sponte leniq3 ca-
su decidũt senes qñ eorũ animi e cor
poreis vinculis egrediunt: redituri
ad patrẽ oium: vñ eorũ exit⁹ nõ mors
dicenda: qn poti⁹ ex itinere lõgo ni-
miõq3 difficili in suauẽ quẽdã sopo-
rẽ: ⁊ placidã qetẽ resolutio vocanda
est. Satis vobis genitrix vestra vi-
xit: satis laudi humane: satis nature
Sibi suisq3 virtutib⁹ vinẽdũ supera
rat: ⁊ eo ꝯuolandũ. vbi bonis bene
acte vite corona bonarũq3 oium ac-
tionũ premia cõferunt. Nil certe su-
best cause: qd̃ doleatis in hac orbi-
tate ⁊ extremo discessu parẽtis: qui(
fateor) est iprobis teterrim⁹ ⁊ ante
oia formidolosus: at illi nihil mali
opior euenisse. Nã queadmodũ quũ
hic nobiscum viueret Antonina illa
drusi germanici felicissimi impato-
ris vxore: cõiugalis amoris: ⁊ vidua
lis continẽtie gloria nõ inferior: ita
nunc hic digressa: ꝓut mihi fert ani-
mus nõ multũ abest ab illo scãꝝ vi-
duarũ cetu: i quo ẽt fortasis beata
felicitate pfruit. Habeat igit mestus
aius: habeãt lachryme. nõ meroris
opus est: vbi in vnã cõcordem leticiã
virtus ⁊ natura cõueniunt. Ubi etiã
iste amplissim⁹ senatus ad vos leuan
dos. sibiq3 dispartiendã doloris ve-
stri cãm: si qua est in vobis: tãta fre-
quẽtia cõsidet. Ad quẽ in hoc fine di
cendi noster se conferat sermo ⁊c.
Uobis igit i p̊mis rectores magnifi-
ci ⁊c. require gratiarum actões. ⁊c.
¶ Sermo funebris: pro biothanato
cõis: Fratris Gregorij Britan.

I N lugu
bri ⁊ tristi hac funeris:
põpa peroraturꝰ Amplissimi Ma/
gistratꝰ ⁊ ciues integerrimi: nescio
quo sermone vel preclarã Británico
rũ domũ tãta clade pculsam vel hoc
inopinato casu merentes aios ve/
stros releuare ⁊ consolari queã. Sẽ
tio eqdem miserandũ nr̃i Joannis
interitũ lachrymis potius ⁊ lamen/
tis: ꝙ alicuius solatij adminiculo ꝑ
sequendum. Sufficeret profecto ad
ingeminandos luctus ciuẽ optimuꝫ
illustris familie non infimũ decꝰ: or
natissimos fratres integerrimã con
iugem etatis tenere dulces natos a/
micorum propinquorũq̧ leta cõsor
tia imatura nimis nece deseruisse. At
vero horrendũ mortis genus: quo
extinctũ cõspicimꝰ vestra pia pecto/
ra imensis doloribꝰ angit. Joannes
nõ in paterno thalamo: nõ inter so/
licita: suoꝝ obsequia: nõ inter amaras
fratrum: coniugis: ac natorũ quere/
las: nõ inter pias amicorum lachry/
mas non inter sanctas sacerdotum
manꝰ confectus senio vltimũ effla/
uit spũm: sed inter insanos fluctus:
inter vndarũ vortices vitalibꝰ pre/
clusis auris incolumẽ floridã collu/
ctantẽ aiam exalauit. Fama mali ve
lox nuncia continuo domũ clamo/
ribꝰ magnis incendit: ⁊ vniuersam
vrbem repente pculit. Flete ciues op
timi. Flete Británici omnes. Flete
cũ amarissima genitrice tristes nati
acerbam parentis vestri sortem nõ
parcant oculi lachrymis nõ corda
doloribꝰ. Pro meo tamẽ erga vos
officio proq̧ spẽctata in rebꝰ aduer
sis virtute vestra: q̃ varios huiꝰ mun
di casus: vnica ⁊ imobili dei ꝓuidẽ
tia regi nõ ambigit aios vr̃os con/
cussos ad altiora ꝑ viribꝰ sustolle/
re conabor. Fidei nostre pietas: ⁊ re
cta rõ persuadẽt oẽ creature rõnalis
bonũ in deo optimo amplissima lar
gitate reseruari: esseq̧ in hoibꝰ diui/
nũ quoddã: quo ⁊ imortalitatẽ atti/
gere ⁊ btitudinem valeant adipisci.
Nec ea rõne terrarũ incolam deꝰ ho/
minem constituit: vt perpetuo inter
animátia bruta vitam degat: sed vt
extremo clauso die: carnis vinculis
absolutus pro virtutũ suaruꝫ meri/
tis in celorũ amplitudinẽ inter ange
licos choros dei cõsortio perfruat̃.
Quod pleriq̧ quum nõ intelligant
pudice religiose. honeste vite cõtem/
ptores fiunt. Malũt.n. ad oẽs car/
nis illecebras spreto deo immorta/
les sensus inclinare: ꝙ suspicere side
ra: ⁊ celestia bona suspirare. Proin
de varietati. multiplici. ⁊ amaritudi
ne plurima humana gaudia resper/
sit deus: vt intelligant homines ni/
hil esse in mundanis rebus tutum.
nihil stabile nihil omnino perseue/
rans: sed omnia que sub sole fiunt
vanitati fore subiecta. Admonẽtur
identidem omnes: carnẽ vniuersaꝫ
dei manu claudi. proq̧ iustissime vo
luntatis sue placito cuncta disponi.
Libeat parum per mundanos fastꝰ:
terrenas opes: ⁊ humanas delicias i
tueri. libeat principum arces pala/
tia diuitum: ⁊ inopum casas inspice
re. libeat per vniuersum terraruꝫ or
bem. diuersa mortalium studia: mẽ
tis oculo percurrere: ⁊ patebit satis
gemitibus. anxietatibus. erumnisq̧
cuncta compleri: ⁊ mille periculis:
mille casibus. mille mortis specie/
bus. vna eadem hora miserimam
mortaliũ vitã. in eternũ mergi. vt.n.
bti Pauli v̾bis vtar piculis fluminũ
pi. latronũ. p. ex gñe. p. ex gẽtibꝰ. p.
in ciuitate. p. i solitudine. p. i mari. p. i
falsis frĩbꝰ: videbitis hũc fortũe fal/
lacis blãdis elatũ fauoribꝰ ad alta
fastigia ꝓuolat̃. mox squalore carce

rum obsituz: et capitis snia plectēduz videbis eum auro et argēto cōplere thesauros: nec aggregādis opib' modum ponere: mox iter miserādas egestatis angustias infelicē actuz vitaz videbis illum membris incolumen pulcherrimo iuuētutis flore pulcherrima giugis spe pulcherrima liberorum sobole amenissima voluptatum ingressum prata mox vel rapido flumine: vel ancipiti gladio vel repētino modo: vel inopinato casu indignatā aiam paludib' stigijs dedisse pcipitē. Tenet. n. vt btūs Job ingt tympanū et cytharam: gaudēt ad tactū organi ducūt in bonis dies suos: et in puncto ad iferna descendunt. Dis admonet dulcis natos: parēs clemētissim': nō humanis fidere reb' non marcescentem et instabilē mundū diligere: non scelerib' addere: scelera: nec iter peccatorz sordes securos carpe somnos Admonet itidē egssim' iudex semper manu dei: ceruices mortaliuz omni et omni loco: tēp. re: vel negocio ardētissimum ire diuine gladiū in pctōrū interitū guibrari. Edocemur pinde cōtinue pcepta dei iuiolata lege custodire: salubri pauore singulis horarū momētis aduentuz expectantes dñi ante tribunal xpi paratos aios exhibere. Ut eni saluator docet: estote parati: qr qua hora non. p. f. h. v. Et iterum. Uigilate qr nescitis. d. neqz. h. Uerz ad Jo. nostrz redeūtes gsolamini iuicē ciues optimi in vbis istis Jo. ea nece extinct' est quā viris tum sapientia: ac iusticia: tum diuitijs: ac potestate magnis fallax mūdus sepenumero solet infligere: quā nihilominn' clemētissimū: optimū egssimū: et omnipotentē deum ante tpa: eterno suo cōsilio disposuisse credim'. Nec de salute ei' quēpiā desperare: aut solicituz esse velim: qm sm diuinarz scripturarum verissima documēta sepenumero qui oiuz corda nouit tam ifelici et horrēda morte mortale corp' plectit vt imortalis spūs saluus fiat. Josias optim' gladio cecidit. Sanctus pha leoni tradif. Nec tam grauitactura desolatam domum ampliori tristicia absorberi sniam. Reuoluite Britāni ci optimi vestrorz maiorum annalia. Recogitate viros amplissimos: qui sapia pietate iustitia opib' ac potestate vestram domū imortali gloria illustrarunt: auxerūt: ampliarūt: post bello partos triumphos: post pmeritas domi laudes: ad altas sedes trāsmeasse. Nec tñ in psentiarz illustres eqtes: comites incliti: egregij doctores et viri itegerrimi desunt: qui tum familie Britānicorz tum vrbi Brixiane clarissimum decus afferūt transiuit Jo. ad suos. Reliquit ornatissimos fratres cara ppaginis sue pignora in qbus perpetuo et extinctus viuet. Nolite tāto fletu imortalem aiam: ad imortales migrasse sedes condolere. Quin potius per vtutum omnium studia et opera pietatis: ac vite sanctimoniaz gressus nostros ad itinera celestia et nos dirigere laboremus. dixi.

¶ Oro pro aliqua nobili muliere cōmunis funerea fratris Gregorij brit. ¶ Sermo. xij.

m Axime

velle clarissime ptor. In signisqz pfecte: pstātissimi viri optimiqz ciues: vt et mihi dicere: et vobis audire vacare: qūte amplitudis: qūte claritatis: qūte pstātie fun' hodierno die psecuti sum': ostēdere: pfecto vobis si mō mihi tātis laudib' par oio iueniri posset: hac matrona pmaria: nec pstātiorē: nec gñosiorē alī az facile iueniri posse: seu maiorz suorz imagies inspiscere libeat: seu vite sue rōnes: quibus et se et familiam suam probe instruxerat. Idqz fateor non qr in tātū

maioꝝ laudib⁹ istis agere tp̄s cēseã
sed spectatissimo equestris ordis vi-
ro. d. N. de. N. ⁊ generoso huic cetui
filioꝝ tanteq; turbe cognatoꝝ, ⁊ affi
nium: toti deniq; ciuitati: que in tāta
calamitate mesta ⁊ lugubris ꝯspicit̄
Dis p̄mū omnib⁹ ignoscēdū esse mō
strarem: si se lachrymis tēperare nō
possem: quum tante ꝓbitatis tanteq;
excellētie feminā amiserint. Deinde
cōsolationis potissimū ineundū esse
rōnē. q̄ vitam illi⁹ tam bene institu-
tam spectantes desideriũ sui ferre nō
possumus. Facile. n. cui⁹ appareat q̄-
topere coluimus: ⁊ obseruauim⁹: vt
ei⁹ absentiam non magis proximi do
leant: q̄ nos omnes in ea virtutū om
nium insignia constitisse. Nulla eniz
res alia vim tantam habere pōt: vel
posset: que nos sine discrimīe omnes
ad amandū: ⁊ ꝓpterea cōmiserendū
alliceret: nisi virt⁹ egregia: qua in pri-
mis predita hec femina fuit. Non est
igitur magis dolendum: q̄ iocūdissi
ma ei⁹ consuetudine caream⁹: quam
gaudendū q̄ v̄tutis sue fruct⁹ vberri-
mos hodierna die susceperit. Nūc aūt
hui⁹ generose dn̄e claritatē si minus
hac mea tumultuaria oōne taz bre-
uib⁹ spacijs circūsept⁹ pro dignitate
ꝓsequi possim facile patiemini o cla-
rissimi viri. neq; enim nūc regrendū
esse arbitror ⁊ gen⁹ ⁊ ꝓauos ⁊ fortia
facta suoꝝ: que quanto clariora sunt
eo nobis notiora esse debent. Quis
enim nesciat. N. Domū cui⁹ edita est
stirpe q̄ potens auis attauisq; fuerit.
nec magis vbi nupta fuit. N. familia
desiderat: vt sua cōmemorez decora:
alta parentū cui⁹ dec⁹ ⁊ columē extat
modestissim⁹ coniunxit clarissim⁹ eq̄
stris ordis vir. B. N. quem virū si pos
sit hec ciuitas imortalem fieri vellet.
Absint igit̄ ab oōne funebri porten-
ta ista poetaꝝ. Uirtutesq; virū series
⁊ tanta nepotuz per tot ducta viros an
tiqua ab origine gentis, nec queraf

noster hic luct⁹: quam crasso laquea
ria fulua metallo mōtib⁹ vt alte gra-
is effulta nitescant. Atria congestos
satis explicare clientes. nec occupati
sum⁹ enarrare diuitijs prepotentes do
mos: quas possent nitro contingere
gēmas. Aut auꝝ violare cibis. Que
bona fortune quāta fuerunt ⁊ fint in
vtraq; familia ipsi melius ꝑcipe: quā
ego explicare possem. Nec tm̄ cōme
morasse ad id nobis cōferat ut docu-
mento sint omnib⁹ hodierna die nō
extrinsecus pendere: sed sita si nobis
esse oportere bene viuendi ratiōes.
Dis. n. qua modo dixi: nemo melior
nemo sanctior efficit̄: nec ea nob pos-
sunt hāc vitā ꝓtēdere: cui⁹ dulcedie de
litijs affluentes nimiūq; plerūq; capi
solem⁹. neq; vero que bona appella-
mus: bona fint: sed animi nostri ludi
bria quedā. nam si nos tātisp. dū viui-
m⁹ illecebris suis raro ꝯmulceat mo
nentes tn̄ ꝯtinuo eleserūt. nihil hoīū
igit̄ suū esse recte qs dixerit. qd̄ non
ꝑpetuo possideat. Qd̄ aūt nostꝝ q̄dq;
vere dicim⁹ eq ⁊ boni opati sum⁹. id
semꝑ nobiscū manet: semꝑ quocūq;
iuerim⁹ nostꝝ iter ꝓsequunt̄. Qd̄ quū
ꝓbe itelligēt prudētissima femia: vi
tā suā bn̄ ac sapiēt̄ istituē curauit: ef-
fecitq; vt itelligi posset nō admiran-
das esse opes: atq; diuitias: quas qui
possidet viciosior sepe efficit̄: admirā
dos aūt ⁊ oi laude ꝓseq̄ndos eē: q hu-
iuscemodi reb⁹ modeste vterent̄. q̄re
suꝑiorib⁹ omissis ad ea q̄ppe acriter
itendam⁹ animū. q mores fuerit que
disciplina vite. vt exēplū illinc quod
exortū fuerit: hinc v̄o ꝑ maiorē vite
sue etatē viguerit: nam a suauissimis
suis morib⁹ incipiā: humilitate tanta
fuit: quāta vult⁹ ⁊ oris dignitas: q̄ta
toti⁹ corpis aptitudo polleret. nulla
tā abiecta dom⁹: nulla tā humilis fa-
milia fuit: quā non illa opib⁹ suis iu-
uerit ⁊ vbi op⁹ fuerit exornauerit. Cō
memorare possem ciuitatis hui⁹ quā-

plures isimi et obscuri loci mulieres qs mãsuetissima mulier tãta beniuolentia ac charitate cõplectebat. vt eas nec comites qdẽ dsignaret. qua in re magis enituit claritudo sua. Nihil enim in vrbe nostra illustrius fuit: q̃ dñe. n. comitas et humilitas: quibus si alienos tantũ deuinxerat: quid domesticos dixerimus. Nõ possum optimi viri nõ lõgius pgredi: quum plãgores et eiulat⁹ seruoꝝ et ancillarum reminiscor: quib⁹ pauloante atria tota complebant. Testes sunt germani clementie et mansuetudinis dñe. N. Quam miseri illi qui non veluti dñaꝫ sed q̃si parẽtẽ flebãt et pclamantes appellabant. Erat. n. spectatissima mulier et omnib⁹ suauis et iocũda: et eaꝫ nõ magis verebant: q̃ amabãt. Ita enim res familiaris suo ordine pcedit. In qua serui et ancille non vi: sed amore paruerint: quod illa nimiruꝫ maxima vtute comparuerit. Non. n. impãdo magis q̃ agẽdo sua queq3 ad opa cõcitabat: et si qd expediendũ erat man⁹ opi pma iferebat: nec matrisfamilias potius. q̃ ancille offm̃ gerere videbat. et recte quidẽ. Nec eniꝫ aliter ad res gerẽdas famlos matrona inflãmare debet: q̃ strenuus impator exercitũ. Hinc inq̃ lachryme. hic gemit⁹ suspiria planct⁹ q tanto bono tam breui frui licuerit. Est quideꝫ qd doleas vir clarissime. N. Est quidem quod lugeatis omnes iuuenes egregij: q tantũ amiseritis boni. Est vero vtiq3 qd cõsolamini non mni⁹ (quũ in mentẽ venit) illam peracto laboꝝ suoꝝ cursu ad suum pmiatorem redisse: hec enim sua vt⁹ si nobis ornamento erat atq3 vsui: illa tamẽ suas actiones omnes ad vnum finem tetendit. vt suo tandem creatori ac redemptori placẽt: qd ita esse ex multis rõnib⁹ pcipere possumus. Qualis. n. illius in pauperes christi: misericordia et liberalitas fuit: que quũ ex his que publice mẽdicant: nemini dedisset multo pl'es tñ occulte sustẽtabat. Id. n. prudentissime vt cetera faciebat egregia mulier. Non erat. n. Iesu xpi. d. n. acceptissimã esse elemosinaꝫ si archana et soli deo cognita fuissent Uex qd in vita latuit: in morte necessario patuit. Piget reminisci quos plãct⁹: que lamẽta mõ per vrbẽ exaudita sint. vndiq3 personabant populi voces: omnipotẽtis dei implorantis fidem. Ueh miseris. qbus parenteꝫ optimã hec atra dies tam subito eripuit. Qua ex re facile declarat: quam misericors: quam benigna fuit: nec alia qdẽ esse potuit: qppe que religiõsi deditissima fuit. Predicatiões: smones: missas: saluberrimas ãmonitiones. diuina officia. ceteraq3 pia q̃ multiplicia in amplissima hac vrbe fiunt tanq̃ ceruus fontis aquaꝫ desiderãs: sic ista auidissime audiebat. Id ita eẽ ex operib⁹ suis facile dignosci potest: quãq̃ in apertuꝫ illa: sed occulta omnia: verum modicis sepe ex reb⁹ magna deprehẽdas. Quam eni orare videas: quã ieiunare: quam cõtinenteꝫ esse hanc existimare potes alias oblectationes corruptibiles meditari. O vere sanctimonialis mulier. O speculum viraginum. Que vnq̃ feminarum tam corpus suum ieiunijs labore vigilijs: et orõne macerauit. Cuius rei testimoniũ vel maximũ fuit illam qdem facere magna maiora aũt aio pcepisse. In hoc vo suo lãgore ac mala valitudine adeo se patiẽtissime tulit. adeo cum oib⁹ suauissime vt non despare (vt pleriq3 faciũt) sed exultãs atq3 letabũda mortem desiderare videret: tanq̃ alter patientissimus Iob Dominuꝫ vero iesum tanto amore: ac pietate diligebat vt aliud in mente: aut in corde velut beatissim⁹ ignatius nihil habere videretur ex quib⁹ omnibus hoc vnum (ne nostra in sis pp modũ infinitis vtutibus expo

nēdis vageꝶ oꝛo) admonuero eē nō
esse flendā. que ita se pauerat: vt non
moꝛtis: sꝫ imoꝛtalitatis pticipē absq̃
vlla dubitatiōe factam esse credamꝰ
nā si meremꝰ ꝙ talē repēte amisimus
id quoq̃ meminisse debemꝰ: nihil diu/
turnū videri posse: qȝ aliquū finē non
sit habituꝝ. Quāq̄. n. aliquot supstes
fuisset annos ei tū haud ita multo post
moꝛiēdū fuit. qȝ vt iam vobiscū loq̄r
vir clarissime. d. N. spectatissimiq̃ iu/
uenes nolite flere quā celestis regni
municipē esse itelligitis: ne sibi potiꝰ
inuidere videamini: nec tam moꝛtem
illiꝰ flere quā icōmoda vr̄a dolere pul
chꝛ ē. n. foꝛti viro: qualē te eē cogno
uimus vir pstātissime: ⁊ vos esse decet
o iuuenes egregij humanos casus. v̄/
tute iferioꝛes ducere. Qȝ si feceritis
letabiꝶ aīa illiꝰ quū viderit nolite vos
diuine volūtati obuiā ire. Exhylara/
bituꝶ tātoꝝ viroꝝ aspectꝰ nō medio/
criter. Recreabiꝶ tota ciuitas: q̄ vr̄o
meroꝛe ꝯficiꝶ: oēs existimāt hāc sibi
calamitatē cōem eē. nam vobis ma/
gnifice p̄toꝛ isignis p̄fecte: pstātissimi
viri optimiq̃ ciues. qui hāc pompā
funeris tā pie tam miserabiliꝛ ꝓsecuti
estis quū supꝛa memoꝛatoꝝ noīe vi/
roꝝ pꝛo hac in eos ꝓmptissima volū
tate vr̄a grās igentis agam: maioꝛes
tamē semper in vos eos habituros esse
polliceoꝛ. Satis enim vero mihi explo
ratum est: gratias vobis nec cario/
res: nec pstātioꝛes aut agi: aut referri
posse. q̄ si eos senseritis a luctu ⁊ squa
loꝛe desi stere dixi.

Ōro pꝛo vno doctoꝛe ⁊ genere no
bilissimo funerea cōis fratris Grego
rij Britā. Sermo. xiiij.

Essent foꝛ
tasse magnifici magistratꝰ insi
gnis questoꝛ spectatissimi eqtes cla
rissimi iurisconsulti vosq̃ ceteri me/
stissimi patres: qui hoc loco ad oꝛna
mentū ac decꝰ huiꝰ nobilissimi nr̄i fu
neris nō solū ꝓpꝛias eiꝰ laudes: atq̃
ipsas qdem amplissimas. sed ⁊. N. fa
milie. vn̄ hic nr̄ oꝛiꝶ: imo v̄o vn̄ nunc
discedit miser: vetustatē ac gl̄iā plu/
ribus v̄bis lōgioꝛeq̃ oꝛōne in mediū
ꝓferrent. Sed si quisq̄ vestrū est qui
id a me fieri hodierna die expectet: lō/
ge mihi credite vestra falliꝶ opinio.
Nam ⁊ si vellē: ob incredibilē animi
passionē qua nūc p̄ter modum affi/
cioꝛ id in p̄sentiarum agere: nequaq̄
possem. Et enim tam nobilissimo iu/
uene tam fidissimo in oēs bonoꝛum
studioꝛum adolescēte vel socio tam
amantissimo ac suauissimo fratre de
stitutus fateoꝛ equidem ingenue: eo
doloꝛe ea pene animi perturbatione
cōmotus: ac deniq̃ victꝰ sum: vt hec
ipsa lingua: nullam ad dicendū: mo
dicam etiam ad standum pedes ipsi
facultatem mihi suppeditent. Id ex
vultu ex palloꝛe facile vos iudicare po
testis: tremo totꝰ: alget sanguis: ⁊ iā
vox ipsa faucibꝰ heret: vbi vero quis
animo inconstans est ibi quid ex eo
vnq̄ ꝓbare possumꝰ. Esset hoc quidē
N. meo debitum amicitie. Sed vrget
doloꝛ instāt lachꝛyme: fieri non po/
test: vt hoc tempoꝛe longum coꝛā vo
bis sermonem faciam. N. familie di/
gnitatem superioꝛibꝰ diebꝰ ab hoc in/
felicissimo die longe diuersis atq̃ his
ipsis laribꝰ: quum de ea mentionem
facere oppoꝛtune mihi datū esset plu/
ribus verbis ꝓsecutꝰ sum. Huiꝰ vero
N. nostri laudes ac oꝛnamenta: quis
tanta rerum ignoꝛantia damnatꝰ est
qui ea non plenissime sciat atq̃ intel
ligat. Huius tam singulare acumen
ingenij: tam exquisita plurimarū re
rum doctrinā: quis non cognouit
ac pꝛobauit sepius. Hic vt vnico v̄bo
N. nostri vitā integerrimā: ac suauis
simos mores pstringamꝰ. hic inq̄ vt
p̄clara maioꝝ suoꝝ vestigia imitareꝶ

non prius e puero excesserat: ꝙ spon
te ad litterarū studia se contulit: grā/
maticam: atqꝫ eam sciam: quaꝫ nos
arteꝫ dicendi: greci rethoricaꝫ vocāt
quantuꝫ in eius etatis viro fas erat
consecutus: flagranti quodā aīo sta
tim cesareas leges amplexus est. In
ijs paruo admodum tp̄e: quantum
iam ꝓfecisset: illa florentissima ciui/
tas Patauina: studiorū nr̄orū alumna
atqꝫ ille totus noster ordo scholasti
cus qui hunc ipsum. N. nostrum pu/
blice ac priuate de legibus sepissime
subtiliterqꝫ differentē: ⁊ vidit ⁊ audi
uit probe testat̄. Uos etiā patres am/
plissimi: qualē iam de eo opinioneꝫ
feceritis: omnes intelligunt. Apud
vos huius auctoritas plurimum cla
ruerat in eo hec nostra valere iam ce
perat ciuitas: non paruā honoris ac
dignitatis spem iam collocauerat ⁊
haud iniuria quideꝫ. Erat in ipso. N.
nostro singularis quedam omnibus
in rebus agendis grauitas: ac senilis
prudentia. In amicos officiosissim⁹
semper fuit humanissimus erga oēs
Nemini infensus: non loquax: non
maledicus: non aliorūꝫ vitiorūꝫ pre
dicator. In maiores tāta fuit obser/
uantia: tanta i pares comitate: vt ma
iore non posset. Ea vero religione
pietate superos omnes prosequeba/
tur: vt in hoc extremo vite sue spū: de
uꝫ ipm̄ sibi amicuꝫ factum esse facile
omnes iudicare possim⁹ ⁊ debeam⁹
Ad hec quo tantarū virtutū splēdor:
illustrior adhuc hac populo gratior
esset: letissima corporis facies acce/
debat. Mēbrorū equa cōpago. Ad
oīa animi mandata ad oēs pene la/
bores perferendos robur sufficiens
Ex his quātū gratie hic apud oēs iā
sibi cōparasset hodierna die patres
integerrimi probe declaratū est quū
vniuersa ciuitas nostra: totus popu/
lus: oīs etas omne sacerdotiuꝫ atqꝫ
ipsa tota religio: deniqꝫ vrbis facies

(vt ita loquar) ⁊ menia ex eius obi
tu cōclamāt: merent affligunt̄. Nūc
quū ita vitam instituisset suam atqꝫ
in ea florida etate cōstitutus esset in
qua virtutis sue lauream laborum
ac vigiliarū premiū iure consequi iā
debuisset: is ab hac iniquissima mor
te: ab hoc impijssimo monstro no/
bis interceptus est. O infeliceꝫ diem
hūc mihiqꝫ quo ad viuaꝫ preter cete/
ros etiā semp acerbū. O mors impijs
sima: tu totius mali nostri fons ⁊ ori
go fuisti Propt̄ te hec mea crebra su
spiria hi mei languores amarissimi:
hoc meū languidū cor ij mei durissi/
mi singultus he mee lamentationes
ineffabiles: hec mea insueta lachry/
marum effusio: he mee sepius ad ce/
luꝫ porriguntur manus. Tu sola me
tristem perpetuo reddidisti. Tu visce/
ra mea: tu cor meum tanto doloris
impetu: tantaqꝫ meroris abūdantia
dilacerasti: vt summos cruciatus: ac
infinitas: vt ita dicam: mortes singu
lis horis pati ac sustinere videar. Tu
sola proh dolor spem meam: tu dec⁹
meuꝫ: tu delicias meas. tu deniqꝫ. N.
meum vita mea mihi carior ē hac lu/
ce ꝓuasti: humiqꝫ cōdidisti. O mors
amarissima mors dico: mihi felle
atqꝫ sardonijs amarior herbis. Que
enim preces nostre: tam ⁊ si suppli/
ces ac humane fuerint. Que nostre
calamitates: que miserie ad pietateꝫ
te flectere vnqꝫ potuerunt. Num cru/
delis aspectus tu⁹ tantam humi stra
geꝫ indoluit. Num fletu ingemuit no
stro. Num lumina flexit. Nuꝫ lachry
mas victus pietate dedit: aut est mise
ratus amantem. Heu heu ꝙ rectissi/
me sentiūt: qui ab omni prorsus hu/
manitate atqꝫ clementia alienam te
esse: autumāt: ⁊ credunt ⁊ predicāt
Nullam legem: nullam rationē: nul/
lā equitatē prete fers. est tibi libidini
legibus. Oēs ita bonos sicut malos.
ita iustos sicut iniustos pari mēte cō/

sternis & illa tua ieuitabili falce quo-
dāmodo secas ac metis & quod cer-
te magis ferendum est: longe crude-
lius in bonos ꝙ in malos tuam ali-
quando imanitatez exerces contra
omne ius. oēm equitatē. oēm consue-
tudinem: oēm morē hoc fieri ꝓhibē-
tem. Si quē miserum ac te sepiꝰ vo-
cantem vides: ab eo procul fugis:
vbi vero quē fortunatuz: felicem: ac
bonis omnibꝰ affluentē cōspexeris.
tu inuida. tu improba. tu proterua.
tu omni demū ratione carens: illum
totis viribꝰ inuadis. inuadendo cō-
sumis: ꝯsumendo perdis: ꝑdendo
ad nihilum tandē redigis. O mors
infestissima: ꝙ tu mitiꝰ inire poteras
parietes nostros non eos irrumpe-
re aut subuertere tecta. aderant ser-
ui affines amici q pro huiꝰ seruanda
vita ituturos oēs vltro se tibi offe-
rebāt: sȝ voluisti vt arbitror strepitū
tuum vndiqȝ circūsonare. Quid per
imortalem deū iniquiꝰ in me nuper
cōmittere potuisti: quid excogitare
crudeliusꝫ ꝙ vt viruz virtute virentē
forma preclaruz: etate florentem: ge-
nere magnum: opibꝰ potentē. N. N.
scholasticū nostrū mihi vi quadā ar-
riperes ac auferres. Quod nō satis
ad hunc animo meo persuadere pos-
sum. tam inauditum scelus. tam in-
dignuz facinꝰ abs te potuisse parari.
Illud mihi sepius ante oculos ponā
necesse est: quod si adesset & ipse poe-
ta noster magno cum gemitu decla-
maret. Quis te. Palinure deorum.
Eripuit nobis. Veꝝ quid ago impru-
dens: an fortasse me preterit: id na-
ture officiuz esse: vt nos mortalitati
omnia debeamꝰ. N. noster qꝛ homie
natus erat ideo sibi moriendūz fuit.
Mortem neqȝ consilio: neqȝ sapien-
tia quispiaz mortaliuz euitare vnꝙ
poterit. Stat sua cuiqȝ dies breue &
irreparabile tēpus: omnibꝰ est vite.
Pro viribꝰ igitur lachrymas inuti-
les cōprimamus: vociferationes fle-
tus: suspiria cohibeamus. Nam vt
ait ille nihil arescit citius lachryma.
Quod in huiusmodi casibus maio-
res nostri: viri fortes facere consue-
uerint interdum animo precurramꝰ
Pericles Atheniensium princeps:
quum de obitu duoꝝ filioruz eximie
spei nunciꝰ ad eum accessisset. is: vt
hystorie traditum est: nullo prorsus
edito gemitu. nulla facta vultꝰ mu-
tatione. ita respondit. Mihi nihil af-
fers noui. Huius tanti principis ac
similium mores atqȝ vestigia. sequa-
mur. Feramus equo animo casus
eos a quibus nulla cauere ratione
possumꝰ. Tuqȝ. N. consanguinee id
ipꝛimis facias queso. Noli amplius
flere: diuitius te ne macera. Tu te-
metipsum consolare ne maiore ꝙ
oporteat dolore afficiare. Tu quoqȝ
N. affinis. clarissime iurisconsulte:
quem inopinati casus dolor lachry-
mis parcere nequaꝙ sinit idem no-
bis concede: animaduerte qualem
in hoc ipso aduerse fortune motu te
esse oporteat. Vos ceteri viri mestis-
simi quid homines summa pruden-
tia pariqȝ fortitudine preditos dece-
at diligentiꝰ considerate. Experti re-
uocate animos lachrymis atqȝ me-
rori cedite. Idipsum quod ego nūc
miser a vobis ꝑto si ꝙ primuz a me
quod tamen non confido: fieri pote-
rit felix. heu nimium felix. huiꝰ tam
amantissimi fratris mei consuetu-
do familiaritas. amicitia. quantum
voluptatis haberet carendo nunc
magis intelligam. ꝙ fruendo. Hec
satis. Plura non sinit dolor. Reli-
quum est vt ad id quod per difficile
apud omnes censeri solet: hoc ē ad
gratiarum actionem ꝓpius accedā
Vibus igitur vobisqȝ imprimis ma-
gnifici ac generosi presides: isignis
questor: clarissimi equites facūdissi-
mi iureconsulti ceteriqȝ viri huma

nissimi pro eo ꝙ hodierna die nobi-
lissimū hoc funus nostruꝫ vestra pre
sentia decorare minime grauati estis
huius totiꝰ familie nomine q̈s pos-
sum ingentes ac imortales gratias
habeo agoqꝫ. Id non parue quideꝫ
pietatis argumentum fuit ꝙ hec to-
ta nostra ciuitas hoc extremū munꝰ
vale amanti nostro dederit. Dixi.

¶ Oratio funerea cōmunis fratris Gregorij Britannici.

Sermo. xiiij.

q Uaꝫ caduca quāqꝫ breuissima
sit hec mortalium vita magnifici re-
ctores, equites illustrissimi egregij
oratores ciuesqꝫ prestantissimi satis
supqꝫ quotidianis edocemur casibꝰ
Alios.n.in ipso lucis exordio.mors
nascentes subsequit̃. Nonnulli i me-
dia decedunt iuuentute. Quidam ve
ro ꝛ si potiri seculo longiuscule vi-
dentur: senio tamen confecti defice-
re necesse est. Hec quippe nobis do-
mestica sunt: indiesqꝫ experimento
probantur: quo quidē fit: vt eos mi-
nus debeant inferre dolorem quum
contigerit quādo tam sint familia-
ria tanqꝫ exemplo notissima. Condi
tionis nāqꝫ nostre nō fortune muta-
tio est. Itaqꝫ dulcissimus parens no-
ster: egregij ciues hodierna die in fa
ta cōcessit. Cuiꝰ quideꝫ acerbissimo
casu. si tamē acerbissimꝰ dici pōt: ni-
mio et ego vtiqꝫ dolore affectꝰ sum
ꝙ eū multo studio multoqꝫ honore
obseruabā. cū ob inclitam nobilissi-
māqꝫ illā familiā tā maxime ob ipsiꝰ
honestā religiosāqꝫ consuetudinem:
que oia quū ita sint vix quū hec pu-
to cohiberē lachrymas: nisi equissi-
mi clemētissimiqꝫ dei nutuꝫ crebris
aio cogitationibꝰ volutarē ꝗ summa
ꝓuidentia sua cūcta disponit: qui sue
ieffabilis sapie luminibꝰ circūspicit
intuet̃: diiudicatqꝫ vniuersa. Veren-
dū si ꝗdeꝫ est ne quū necessarios ca-
rosqꝫ nr̃os pro q̈daꝫ miseratione ꝛ
ipso vite cursu ad se euocauerit si vl-
tra q̄ par sit cōtristemur exardescat
in nos quasi de ipsiꝰ ꝓuidentia que-
rulos eiusqꝫ q̈ nos ira deseuiat. Eam
itaqꝫ ob rē paululū mēte recepta ad
vos presentē sermūculū facio: vt om
niuꝫ: si quē cōcepistis merorem pro
cul. longeqꝫ propulsetis. Que enim
occasio ista est: vt fidei iusticie mode
stie: tēꝑantie: ceterarūqꝫ virtutum
plenū viꝝ lugere debeatis. Lugeatur
mortuꝰ: sed ille quē gehēna suscipit:
quē tartarꝰ deuorat: in cuiꝰ ꝑna eter
nus ignis estuat: nō quoꝝ exitū an-
geloꝝ turba comitat̃ quibꝰ obuiam
xp̄s occurrit. Grauemur magis si di
utius in tabernaculo isto mortis ha
bitemꝰ qm̄ q̄diu hic moramur: vt
inquit apl̃us peregrinamur a domi-
no. Rn̄debitis fortasse arbitror. Iō
dolemꝰ: qm̄ vita decessit: quē tātopꝫ
re diligebamus. Aliqd ne noui ei cō
tigit. Nōne mortalē illum sciuistis.
Nūc qppꝫ terminū ab ineunte oium
ortu: cunctis q̄ sub celo sunt rebꝰ: in-
dissolubili atqꝫ sancita quadaꝫ lege
natura fixit. Nā quū ex ꝯtrarijs ter-
restria ista cōstituta sint vt dissoluāt̃:
opꝫ aliquū intestinuꝫ nāqꝫ bellū inter
se agūt ipsa cōtraria: at quoꝝ alterū
extiterit victor. tū repente in elemēta
e quibꝰ cōpactuꝫ est resoluit̃ corpus.
Si calor ꝗ hoi est a suo ꝯtrario algo
re. s. deuictꝰ fuerit. tū hūaui oēs artꝰ
rediguntur in cineres ꝛ in fatalē diem
hō ipē ꝑuenit. Monarcha ille phylo
phantiū Arist. in eo loco ꝗ de gene-
ratiōe ꝑnotatur. vniuersa q̄ ad hāc lu
cē ꝑ genesim veniūt suum necessario
exitū hr̃e prefixuꝫ voluit ob idqꝫ vel
citius: vel seriꝰ oportere corrumpi-

Nõ igit̃ nobis dolendum ẽ si e viuis
excesserit qd̃ fuerit moritur. Nihil e
nostro de⁹ subtraxit: nullã oino no'
bis intulit iniuriã. Non in quã fundẽ
de sunt lachrymę: si tantar optimar
virtutũ parens ad domiciliũ virtutũ
diem suũ clausit extremũ. Quãobrẽ
sũme vobis si sapitis: cõgratulandũ
est' nõ q̄ mortẽ obierit: sed quoniam
est sortitus imortialitatẽ. Neq3 vero
ingemiscendu3 est qm̃ hac teterrima
luce orbatus sit: gn potius letandu3
censeri d3: q̄ tam gloriose ta3 ꝓbate
nature debitũ persoluerit. Cõplures
legim⁹ apud gentes: audita nator u3
nece qui nõ lachrimas modo fudisse
sed ne mesticie quidẽ vllũ fecisse ver
bu3. Anaxagoras maximus celebra
tissimusq3 ille in toto terraru3 orbe
phus quũ cõperta a nũciantib⁹ filij
charissimi defunctione esset: hilari
placidoq3 vultu lusisse fertur. Nihil
inexpectatũ aut nouũ nunciatis. Me
mini eni3 me eũ genuisse mortalem.
Xenophon quoq3 iter mortales do'
ctissim⁹ filij maioris nata morte itel
lecta: qui in prelio ceciderat: coronã
tantũ deponere cõtent⁹ fuit. Agebat
eni3 solẽne sacrificiũ. Deinde quo nã
pacto occubuisset sciscitãs vt accepit
acerrime cõpugnãdo. iterijsse capiti
denuo coronã reposuit: ac numina
quib⁹ holocaustũ offerebat testat⁹ ẽ
maiorẽ se ex filijs virtute voluptate3
q̄ amaritudinẽ de morte sentire. La'
cena quũ filiu3 in bellum misisset au
dissetq3 intefectũ: iccirco inquit eum
genuerã: vt esset: qui pro patria non
dubitaret occũbere. Sed qd tot ⁊ tã
tos gentiliũ: hoies qui non mori so'
lum nõ dubitarũt: veru3 etiã libenti
animo vltroq3 ad mortẽ iuisse cõme
morẽ. Nõnulli in estuãtes rogos. alij
in ꝓfundissimos aquar voragines:
qdã vero pro patria pro parentibus
ꝓprijs pro amicis tandẽ: occunbere
nequaq̄ formidarũt. S3 quã ob cã3
Nullã ob aliam putem⁹: nisi propter
hui⁹ mundi calamitates: miserias:
erũnas: dolos: versutias: caliditates
ac vt tandẽ ad imarcessibile3 illam
eternãq3 beatitudinẽ pertingere va'
lerent. Dixi. Gratias age.

¶ Oratio cõmunis funebris fratris
Gregorij Britannici.

Sermo xv.

Olẽt nõ'

nulli Magnifici ꝓceres eq'
tes auro dignissimi splendidissimi.
Jurecõsulti qui sese oratores ꝓfiten
tur: ⁊ poetica mella solos se emana'
re cõfidunt: quum hui⁹ generis ora'
tiones funereas sunt habituri: i me'
dium defuncti laudes ceteraq3 or'
namenta adducere. atq3 in eis pre se
ferendis mirũ immodũ operã naua
re: quor quidem sniam viri prestan'
tissimi: cõsiliũ meũ non est in presen'
tiaru3 velle me imitari. Nam quum
p desideriũ hui⁹ dñi. N. nri: viri sigdẽ
optimi. N. Domũ videã totam lugu
brem merore: multisq3 in luctibus
esse: multo satius fore duxi: ea me
nunc potissimum differere: que leni
re nec renouare dolorem haud inte'
grassere faciant. Mihi igitur sat erit
vestris humanitatibus hoc vnũ per'
suadere: q̄ benignissima oratione:
mortem. s. ipsam ab oib⁹ equo anio
esse ferendã. Facite igitur vos mihi
attentissimos: ⁊ que dictur⁹ sum ais
aduertite vestris. Mors itaq3 teste
Platone. nihil aliud est: qua3 anime
a corpore dissolutio. Unde ⁊ Petrar
cha. La morte el fine duna pregione
obscura. A l'alme gẽtil: ale altre noia
Chãno nel fango posto ogni lor cu'
ra. Que quidem mors si quid nouũ
aut insolitum esset: summopere dolẽ
da foret. Ceter quu3 latissime pateat
illã oibus equã esse: neminiq3 prace'

..a mortalibus equo animo tolle/
randa illa videt. Quippe oia orta oc
cidunt. Constat enim eternaqz lege
hoc positū est vt constet genitū nihil.
stat sua cuiqz dies breue ⁊ irrepara/
bile tēpus oib⁹ est vite: ⁊ Orati⁹. De/
bemus morti nos nraqz. Enimuero
h est illa q̄ sola fatet: quātula sint ho/
minū corpuscula. Mors hec. vij. Re
ges q a pncipio cōdite vrbis Rome
regnarūt abstulit. Mors deide Cesa/
res oēs rapuit: mors isubriū duces il
lustrissimosqz pncipes ac bellorꝫ du
ces clarissimos secū depacisci coegit
sz vetera nimiū cōmemoro vniuersi
pfecto stupent artis mee: quū in hac
pria desideratorū igēs caterua mihi
succurrit: ⁊ qdē pborū hominū. Naz
p. h. dolor: vbi nā est patriti⁹ ille vir
dn̄s. N. huius prie pater cū tā clara li/
berorꝫ idole: vbi. N. vbi. N. vbi. N.
vbi. N. N. viri si qdē eruditissimi lra/
rū. vbi oium. N. legū pfessor. vbi. N.
ille physic⁹ egregi⁹. Ubi terti⁹ ille Ca/
to senex. Cytharedus ille Dauid teste
Aug. Quis est hō ingt q viuit ⁊ non
videat mortē ⁊c. Profecto hi oēs vi
taz cū morte mutarūt. atqz ij eius cer
te generis hoies fuere: quorū qppe in
pmis diuina ope. opa auctoritate ⁊
consilijs illud factum istud phibituz
hoc fabricatū: idqz gestū est vt meri/
to hoc corruptibile corp⁹ idui incor/
ruptibilitatē maluerint. Ope pciū tū
erat tam mane quam vespi apud fo
rū hosce viros graues ⁊ patricios cer
nere dignissimos. Multi illic erāt fa
bij multiqz Catones: sed vn̄ digressi
sum⁹ aliqn̄ nr̄a redeat oratio. Uide/
tis ecce viri pstantissimi quō sit ɔmu
ne mori. Oēs eniz impares nascimur
sz pares morimur. Un̄ ⁊ Maro Mā
tuanus ait. Optima queqꝫ dies mise
ris mortalib⁹ eui. pma fugit. Sube/
unt morbi tristisqꝫ senect⁹: Et labor
⁊ dure rapit inclemētia mortis. Que
qdē res nos lugere phibet: ppterea
qꝫ quottidiane neces itēritusqꝫ mul/
torum sedationē merendi afferunt p
ut est apud Homerꝫ Cicerone testeꝫ in
tusculanis q sic latine canit. Nāqꝫ ni/
mis multos: atqꝫ omni luce carētes.
Cernimus vt nemo possit merore va
care. Quo magis est equuz tumulis
mādare pemptos. Firmo aio ⁊ lu/
ctum lachrymis finire diurnis. Qui/
etiā si vtutes ipsas Cardinales con/
sulimus nulla erit eaꝝ que nos non
arguat ⁊ a luctu detereat. Aderit in
pmis fortitudo que nos eo aio eē di
cit: vt oia q̄ homini euenire pn̄t forti/
ter tollerem⁹ ⁊ p nihilo putem⁹. Ade
rit tēperātia: q̄ turpiter negter effemi
nateqꝫ facere nihil patiet. Nec insti/
cia finet nos facere ista afferēs dua/
bus de causis nos iniustos eē quum
feramus qō vtēdū accepim⁹ moleste
reddidisse. na soē. d. vita data ē vtēda
data ē fine fenore nob mutua: nec cer
ta psoluenda die: atqꝫ iterꝫ. Fata ma
nent oēs: oēs expectat auarus: Porti
tor ⁊ turbe vix satis vna ratis. Ten/
dimus huc oēs: metam pperam⁹ ad
vnā. Oia sub leges mors vocat atra
suas. Prudētie vō ad quid rn̄debim⁹
dicture veritate sola se eē contentaz.
Qūo ad bn̄: sic etiā ad beate viuen/
dum: quare si vim legēqꝫ ipsi⁹ mor/
tis si reꝫ ipam que luctū vetat cōside
remus: si deniqꝫ vtutes ɔsultrices ha
bere velim⁹: nihil est viri pbatissimi:
qꝫ mortē lugeam⁹. Eapꝑter. Domi/
ne. N. Uosqꝫ filij dulcissimi. N. ⁊. N.
desideriū patris vestri. N. viri. si qui/
dem optimi dū vita manebat eo ani
mo tollerare: vt poti⁹ elemosynis ⁊
orationibus qꝫ lachrymis ei⁹ aiam si
qua forte labe detinetur redimatis
quo celerius redigatis vbi beati sem
piterno euo fruūtur ad quaz glori/
am ille nos perducat ⁊c.

¶ Oratio communis funebris fra/
tris Gregorij britannici.

Sermo. xvi.

¶ Cumme

cum reputarē viri p̄stantissi-
mi quonā genere oratōis huiusce viri
grauissimi obitu vtēdū foret propo-
suissemq3 mihi de dolore leniēdo ser
monē facere ex tēplo p̄sto mihi fue-
re stoici ꝛ peripathetici phi plurimū
īter se de affectibꝰ hominū dissentien
tes. Stoicis. n. placet satiꝰ esse nullos
affectus admittere: qđ difficile quidē
ꝛ arduū valde videt̄ q̄ eos hr̄e ꝛ tpa
re sicuti ꝑipatheticis visuz est sic dicē-
tibus. Nos homūtiōes sumꝰ: oīa no
bis negare non possumꝰ. Dolebimꝰ
sed paꝝ. Cōcupiscemꝰ: s3 moderate.
Irascemur: s3 placabimur. Horum
ego ꝑipatheticorū v3 sn̄iam secutꝰ: in
credibili sūmoq3 dolore putarē dn̄z
N. consortis sue desiderio tabescere:
atq3 afficere debere: nisi mihi succur
reret ea hoie prudētia p̄ditū vsq3 fu-
isse vt nō hunc: dūtaxat: s3 alios ple-
rosq3 casus aduersos in suo amore
cōiugali equo animo ꝑpessus fuerit:
neq3 secus ac sapiētez decet viꝝ: quip
pe sapiēs teste Anneo Seneca ad oēz
incursū munitꝰ ꝛ impterritus non si
pauꝑtas nō si luctus: nō si ignominia
nō si dolor īpetū faciat pedē referret:
s3 imperritꝰ cōtra illa ibit: ꝛ iter illa
iuxta illud Sibilinū dictū. Tu ne ce-
de malis: s3 ꝯtra audēcior ito. Enim
uero crediderī3 ego atq3 adeo rē ve-
luti exploratā mihi ꝑsuadeo. Dn̄3. N.
illā sn̄iam physicā penitꝰ ac medulli-
tus imbibisse: nihil v3 quū acciderit
admirari: nihilq3 qđ eueniat nō eue
nire posse arbitrari. Ea ꝓpter Teren
tius ille p̄cipiēdo sic dicere solebat.
Oēs quū secūde sūt res maxime: tūc
maxime secū meditari op3: quo pa-
cto aduersaz erūnaz ferāt ꝑicula dā-
na exilia ꝑegre rediēs secum cogitet:
aut filij peccatū: aut vxoris mortez:
aut morbū filie. Cōia eē posse ne qd
vnq̄ animo nouum accidat: quicqd
preter spē euenerit: oē id putare eē in
lucro. Atq3 etia3 illud Enee Troia-
ni dicere omnia percepi atq3 animo
mecū an̄ peregi. Idcirco aduersū eiꝰ
generis hoies q̄bus nec lōga vita nec
multarum rerū vsus atq3 expientia
qcq̄ ꝓficit. Inuehit̄ Iuuenalis haud
iniuria dicens. at nihil in meliꝰ tot re
rum ꝓficis vsu. Magna equidem sa-
cris que dat p̄cepta libellis victrix for
tune est sapientia. Dicimꝰ autem hos
quoq3 felices: q ferre incōmoda vi-
te nec iactare iugū vita didicere ma-
gistra. Nos tn̄ duros affectꝰ has ani
mi ꝑturbatiōes ꝛ passiones: que sepe
numero circa cōiugalē amorez acci
dere solēt muliebris sexus tanq̄ ibe-
cillis icōstans ac minime firmus tol
lerare ac ꝑpeti nō pōt: qđ quidē dua-
rū clarissimarū mulierū exēplū demō
strabimus: altera quarū Julij Cesa-
ris filia primi: siquidē Romanoꝝ im
peratoris. Altera Catonis vticensis
Julia nēpe Cesaris filia magniq3 pō
pei vxor: quū viri sui vestē sanguino
lētam e campo Martio domū rela-
tum iri vidisset: metu territa exani-
mis cōcidit ꝑtūq3 iam vtero ꝯceptū
eijcere coacta est demūq3 ita expira-
uit: portia v̄o Catonis filia ꝛ bruti cō
iunx quum viꝝ suu3 in Thessalia vi-
ctum ꝛ iterēptū cognosceret deficien
te sibi ferro ardentes ore suo carbo-
nes sumere ausa est muliebri animo
parentis sui mortē imitata. Plures
alijs. v. p. vobis cōmemorarem mu-
lires que vel nature imbecillitate vel
nimia in viros indulgentia suos af-
fectus minime tꝑantes mortem sibi
cōsciuere quas omnis ne vos vllo af
ficiam tedio p̄tereo. Quantu3 igit̄ in
ter viros maxime sapientes ꝛ cete-
ros: necnō ꝛ mulieres quantum ad
effectus sedādos: iuxta ꝑipatheticoꝝ
sn̄iam interfit ex his queañ ea a no-

bis perorata sunt latissime pz. Quã-
obrem vt aliqñ modum huic oratio
ni faciamus elegantissime atqz veris
sime etiaz a Stoicis illud paradoxõ
dcm̃ est. Omnes stultos isanire dixi.

¶ Oratio communis funebris. Fra-
tris Gregorij britannici.

Sermo. xvij.

e X fonte

honestatis. v. Probatissi-
mi virtus vna elicitur quam fortitu
dinem: & animi magnitudinẽ appel
lant philosophantes eamqz in potẽ
tia aie que rõnalis dicitur locum hẽ
volũt. Aia. n. ꝑut vult Ari. suoꝝ ethi
coꝝ. ꝑmo duas hz ptes sine potenti-
as: quaꝝ altera oĩs est ꝑticeps: alte-
ra vo expers: vñ quum precipit: vt
nobismet ipsis impꝑemus hoc ꝑcipit:
vt rõ ipa coerceat temeritatẽ. Naz est
in animis omniũ fere natura molle
quidã demissũ, humile, eneruatũ quo
dãmodo & languiduz: & si nihil ali-
ud esset nihil eẽt hoie deformi⁹ teste
Cicerone in. ij. Tus. sed ꝑsto est domi
na omnium & regina ratio que cõne
xa per se & ꝓgressa longius fit perfe-
cta virt⁹. Ex qua deniqz nascit illa cu
ius ope multi clarissimi viri filiorum
suoꝝ obitũ nõ egre. sed equo animo
diuina gratia spirante pertulere. Ce-
terum vt omnes intelligant quorsũ
hec nr̃a tẽdat oratio ante oculos vo-
bis viri. P. Clarorum hominuz tria
adducã exẽpla: qbus qdez scire lice-
bit quãta animi eq̃nimitate ac tolle-
rãtia huiuscemodi acerbos immatu
rosqz casus cõstãtissime passi sunt: ad
quoꝝ qdẽ imitationem: & tu dñe. N.
desiderium dulcissimi patris tui non
moleste ferendum esse intelliges.
Nunc aduerte queso ad memoratu
dignissima. Paulo emilio Romano
ciui clarissimo eum dico: qui de rege
persa triumphauit. Erãt. iiij. filij: duo
in adoptionem aliarum familiarum
dati. Scipio videlicet & Fabius: duo
etiã in potestate retenti quos ex alia
vxore postea susceperat. Horum alter
quinqz diebus ante triũphũ mortu⁹ ẽ
xvi. annoꝝ etate. Alter duodeciz an-
norum etatis: tertia die post trium-
phuz decessit: nec fuit quisq̃ ciues qui
hũc filioꝝ Emilij casum nõ dolenter
ferret. Emilius ꝗtum recta ratiõe fre
tus fortitudinẽ & cõstãtiam nõ soluz
aduersus arma: sed aduersus omnẽ
fortunam pariter habẽdam ratus ea
moderatione mortem filiorum tulit
vt secũdis aduersa & domestica pu-
blicis obscurata dignitatem & ma-
gnitudinem rerum nequaquam de-
turparet. nã statim post funus primi
ex filijs qui defunctus est triumpha-
uit. alio deinde post triumphum de-
functo populum Romanũ in cõtio-
nem vocauit. Ibiqz ꝟba fecit nõ ho-
minis qui ꝯsolatiõis indigeret. sz pla
ne qui ciues suos ob ei⁹ incõmodũ lu
gẽtes ꝯsolaret. Extat ei⁹ oratio apud
Plutrarchũ Cheronẽsez philosophũ
& hystoricũ clarissimũ. Quint⁹ Mar
sius rex: hoc erit alteruz. Superioris
Cathonis collega filium: & ipse sum-
me pietatis maximeqz spei: & que
nec parua calamitatis accessio fuit
vnicum amisit. Quũqz se obitu eius
subrutum & euersum videret: ita do-
lorem altitudine consilij coercuit vt
a rogo iuuenis protinus curiam pe
teret: senatũqz quem eo die habere
oportebat euocaret. Quid de Ana-
xagora dicemus: hoc erit vltimum:
nõne quũ sibi enũciaretur mors fi-
lij: nũcio inquit nihil mihi teste Va-
lerio in expectatum aut nouum nun
cias: ꝓpterea q illum ex me natum
sciebam eẽ mortalem. His animad-
uersis multisqz alijs que si adducere
velim: hec dies me deficiet. Profe-
cto viri Prestantissimi illi mihi do-

lĕdi videnť: q̄bus oĩs vitá mors fue
rit: necnõ q̄ curios simulát ⁊ bacha-
nalia viuũt: nõ q̄ vixit in laudé nõ q̄
vitá hác mũdaná oẽm nõ pꝛiaꝫ sibi sꝫ
ꝑegrinationẽ existimarũt. Ná patria
nr̄a ⁊ cõuersatio nr̄a illo clamante q̄
apostolatũ adeptus est in celis est: ad
quá ip̄am eo q̄s felicioꝛ nobis ac bea
tioꝛ videri dꝫ quo ⁊ leui⁹ simul celeri
usq̄ꝫ redierit. nõ igiť. P. C. tá flédus ẽ
hic noster. Domin⁹. N. q̄ iuuenis viri
boniq̄ꝫ filij officiũ execut⁹: ac mũda-
na ꝑeginatiõe vinculisq̄ꝫ coꝛꝑeis libe
ratus sit q̄̃si lõgo post liminio ad sup
naꝫ rẽꝑuocat⁹: ne min⁹ vsu reꝝ atq̄ꝫ
prudétia ꝑditi videamur q̄̃ꝑ lacenam
mulierculá illá tradũt: q̃ quũ filiũ in
acieꝓ pr̄ia itereptũ sepeliret ait veluti
lamétáda sic flédũ miseros hylaris te
nate sepulchꝛo ꝯdo meũ pariter ⁊ la
cedemoniũ. Hmõi verba q̄cũq̄ꝫ sane
mẽtis hõ ac bonis preceptis imbut⁹
emittit q̃ si q̄s efficaciter aurib⁹ admi
serit nõ ignoꝛabit ita filios eẽ ꝑcreã-
dos: q̄n meminerit his adeo ⁊ acci-
piẽdi spũs ⁊ reddẽdi eodẽ momẽto
tp̄is legẽ dici. Atqꝫ vt moꝛi neminẽꝫ
solere: q̄ non vixerit: ita ne viuere ali
quẽ: q̄dẽ posse: q̄ nõ sit moꝛitur⁹ dixi.

¶ Oꝛatio communis funebꝛis. Fra
tris Gregoꝛij Britannici.

Sermo. xviij.

n Olumus

vos ignoꝛare de doꝛmiẽtibus
vt nõ contristemini sicut ⁊ ceteri. qui
spẽ nõ habẽt ꝑme Thes. iiij. Enimue-
ro si aliá vitá pꝛeter istá. sicut pagani
⁊ ceteri. qui spẽ nõ hñt minime spera
remus. N. vosq̄ꝫ. N. ⁊c. grádis nobis
fuerat sup defũcto nostro luctus assu
mendus: tum q̄ꝛ eius vita nobis gra
tissima fuit: aspectusqꝫ suauis: vt sa-
pienti voce merito de ip̄o dici potue-
rit. Dilectus deo ⁊ hominib⁹. c. m. in
b. est qui se cũctis amabilẽ: pꝛomptum
liberalẽqꝫ exhibuit: vt ad euꝫ veluti
ad fratrẽ ꝓpꝛium quisqꝫ ꝓ sua neces-
sitate recurreret: tũ q̄ꝛ in hac ampla.
re. p. vľ ciuitate nostra: q̃ bonos sem
ꝑ requirere cõsueuit ipse iusticie zela-
toꝛ in consilijs ꝓuidus paupeꝝ tutoꝛ:
viduarũqꝫ ⁊ pupilloꝝ strenuissimus
ac acerrimus defẽsoꝛ q̄̃ꝑ plurimũ vtiľ
erat atqꝫ necessari⁹: sꝫ aliá vitá patri
bus quondá repꝛomissaꝫ per eũ quo
nobis vita ẽ acquisita firma fide cre
dentes: ⁊ ad eam fiľes viros virtuti-
bus cõsertos accedere posse minime
dubitátes: iuxta pꝛepositá pauli sentẽ
tiam nequaq̄̃ꝑ tristari veꝝ poti⁹ mani
bus applaudere debem⁹: solet nimi
rũ ꝑfecte diligẽtiũ talis eẽ cõsuetudo
vt cũ amic⁹ de voꝛragine ꝓcellaꝝ libe
ratus poꝛtũ tutissimũ capit sibi vehe
mẽtius colleteť: q̄ꝑ aũt mari confliľis
mariqꝫ deterioꝛ h̄ vita cõsistat ex Au
gu. sn̄ia possum⁹ idagare dicẽtis: vi
ta hec est vita dubia: vita ceca: vita
erũnosa: vita imũda maloꝝ dña: su-
ꝑboꝝ regina miserijs ⁊ erroꝛib⁹ ple
na q̃ nõ est vita dicẽda: sꝫ poti⁹ moꝛs
in qua momẽtis singuľ ꝑ varios mu
tabilitatis defect⁹ diuersis exitioꝝ ge
neribus moꝛimur. nũquid ergo q̄ꝑ h̄
viuim⁹ in mũdo dicere possum⁹ vitá
quá hũoꝛes hũidát doloꝛes extermi-
nát ardoꝛes exiccát: aera moꝛbidant
ieiunia hebetant ioca dissoluũt tristi-
cie ꝯsumũt: solicitudo coartat secu-
ritas hebetat diuitie iactant pauꝑtas
deijcit iuuẽtus extollit: senect⁹ icuruat
ifirmitas frágit meroꝛ deꝑmit: ⁊ his
oĩbus moꝛs furibunda succedit si-
mulqꝫ gaudijs cũtis iusti penose vite
finẽ imponit: ita quũ esse desierit nec
fuisse puteť: si ergo tam miseram vi-
tam ciuis noster euasit adeptus me-
lioꝛem: nolite contristari sicut ⁊ cete
ri qui spẽ nõ habent sed potius exul-
tate ne videamini de eius gloꝛifica-
tione dolere: licet eniꝫ charissimi iste

tante ꝓbitatis fuerit, totq3 ac tantis virtutib⁹ vt merito debuerit vr̃a pñtia decorari. Pro quoq3 tñ ipsius hoc nõ debito: verũ poti⁹ benignitati vr̃e ascribẽtes innumeras vobis ac immortales referũt grãs sese suaq3 vr̃is opportunitatib⁹ offerẽtes. Uobis nihilõin⁹ ille retribuet: q sine fine vi. ⁊ re.

¶ Oratio funebris cõis Fratris gregorij Britãnici.

Sermo. xviiij.

n On pos sũ nõ dolere ⁊ grauiter q dẽ mag. pto: excellẽtissimi doctores ciues ornatissimi. vosq3 ceteri viri. Brixiãi prestãtissimi: quũ me nõ sentio ea eẽ eruditiõe ea litterarum sciã: qlẽ me fortassis ⁊ vos ipimis spastis: ⁊ ego maxie optarim. Uereor. n. satis ne expectationi vestre ac desiderio satisfacere nõ possim. In oi nãq3 dicẽdi genere oportet eũ q corã alijs mõstratur⁹ est: aliqd perfecte eruditum eẽ: ne si ceco cec⁹ ducatũ prestet: vterq3 pculdubio in foueã deuoluatur. Quare vnũ ẽ: qd a vobis suppliciter peto atq3 cõtẽdo: vt si forte a me minus luculẽter: minusue ornate q̃ cõsidebatis: aliq̃ circa hec funera ornamẽta: fuerint pcepta tradita: nõ iam mee volũtati: q̃ egregia est: ⁊ mirifica in vos viri Brixiẽses: sed ipis angustitati: q̃ me habuit aut ignorantie poti⁹ ascribatis. Id tñ velim vobis exploratũ sit: me ꝓ virili laboraturũ vt mihi ipsi nõ deesse positis agnoscere. Quũ itaq3 soleãt nõnulli q sese oratores profitent. ⁊ eloquẽtiã solos se nõ ignorare cõfidũt huiuscemodi orõnes funereas. sũt hituri: i mediu3 defuncti laudes ceteraq3 ornamẽta proferre: hi profecto mihi nõ solãdi gr̃a mestos accessisse vident verum vt docti poti⁹ diiudicari valeãt. Nos igit operã nauãtes: vt q̃ falsa quam fallacia sint i cognoscẽdis bonis hominũ iudicia positis agnoscere illud Satyrici poete Iuuenalis Satyra decima q̃ diligentissime examinandũ ducemus.

Omnibus in terris: que sunt a gadibus vsque.
Aurorã: ⁊ gangem: pauci dignoscere possunt.
Uera bona: atque illis multu3 diuersa: remota.
Erroris nebula: Quid enim ratione timemus.
Aut cupimus: Quid tam dextro pede concutis vt te.
Conat⁹ nõ peniteat: votique peracti.

Multi sane extãt: viri ꝓbatissimi q diuitias ⁊ elegãtiã. atq3 hui⁹ mundi gloriã: q etiã lõganimitatẽ vite bona eẽ autumãt. Sed de diuitijs qd dicat Roman⁹ ille poeta clarissimus Tibullus libro tertio audiamus.

Nam graue quid prodest pond⁹ mihi diuitis auri.
Aruaq3 si fidãt pinguia mille boues
Quidue domus prodest: frigijs innixa colũnis.
Tenare siue tuis: siue caryste tuis.
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos.
Aurateq3 trabes: marmoreum que solum.
Quidue in erithreo legitur que littore concha.
Tictaq3 sydonio murice lana iuuat
Non me regna iuuant: nec lidus aurifer amnis.
Nec q̃s terrarum possidet orbis opes.

Sed omissis ceteris: ppterea q̃ breuis oratio a me nũc est habẽda de lõganimitate vite pauca pcurramus. Nõne Iuuenale teste: h̃ est data pena diu viuẽtib⁹: vt remota semp clade domus: multis in luctib⁹: inq3 perpetuo merore: ⁊ nigra veste senescãt. Multa ꝑtereo mala quorum olu3 si ca

thalogũ facere instituerem :hic dies
me deficeret. Sed accipite queso vi-
ri optimi aurea ṽba:atq3 diuia: que
Seneca cordubẽsis scribit ad suum
lucilliũ epistola nonagesimatertia i
hũc modũ tonãs. O biurgam⁹. quot
tidie fatũ q2 ille in medio vite cursu
rapt⁹ sit quare ille nõ rapif quare il
le senectuté ⁊ sibi ⁊ alijsgrauẽ lon-
gius extẽdit. Utrũ obsecro egus in-
dicas te nature an tibi parere natu-
rã. Quid aũt interest ꝙ citissime exe-
as:vnde vtiq3 exeũdũ est. Nõ vt diu
viuam⁹ curandum est : sed vt satis.
Nã vt diu viuam⁹ fato op⁹ est. vt sa-
tis:aio Lõga est vita si plena est. Im
plef auté quũ aius sibi bonũ suũ red
dit: ⁊ ad potestaté sui se trãffert. Qđ
qdem assecutũ fuisse dũm Antoniu3
Britãnicũ nemini dubiũ est:vitã at-
q3 mores ei⁹ contẽplanti. Ea pp dñe
Joãnes ⁊ tu dñe Angele ceteriq3 fi-
lij ⁊ filie desiderium ei⁹ equo feratis
aio: dicatisq3 id patiẽtissimi Job ver
bũ. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño
placuit:ita factũ est:sit nomẽ dñi bñ
dictũ. Bñdicẽtes ergo patrẽ vestru3
dicatis. Bñdicat te pater mi ille:q vi
uit in secula. Amen. Dixi.

¶ Oratio matrimonialis Joannis
Britãnici.

Sermo.xxvj.

Etsi mi

hi iure letandũ est Magni
fici Rectores vosq3 Amplissimi pa-
tres Brixiani ꝙ ea mihi dicẽdi ma-
teria sit oblata:q̃ nihil oio in actiua
ciuiliq3 vita ṽsanti põt eẽ neq3 iocun
dius neq3 cõuenienti⁹:nõ possum tñ
nõ cõmoueri:quũ intelligo eã dicẽdi
facultaté minime assecutũ eẽ qua ⁊
vře de me expectatiõi ⁊ egregie mee
in vos volũtati satiffacere possim.
Nõ.n.me fugit in hũc locũ nihil sane
nisi pfectu3ingenio:elaboratũ indu-
stria afferri oportere. De matrimo-
nij.n.laudib⁹. ⁊ nuptiali bono dicẽ-
du3 est. Itaq3 cõsiderãti mihi imen-
sa ⁊ inumerabilia ppemodũ esse be
neficia:q̃ humane nature largit⁹ est p̃
potẽs deus:matrimoniũ visu3 ẽ ⁊ rei
dignitate ⁊ fructu ceteris oibus añ-
ponendũ. Qđ sacramentu3 qdẽ quã
ti faciendũ sit nemo est vestrũ q non
pbe intelligat vel ex hoc maxime:ꝙ
ab imortali deo institutũ fuisse certũ
scim⁹ quũ in paradiso terrestri dixit
p̃mis parentib⁹:crescite ⁊ multipli-
camini ⁊ replete terrã. Quare eoru3
explodẽda est imo dãnanda vt here
tica opinio:q affirmabãt in statu con
iugali hoĩes seruari non posse. Nam
quũ id sentirẽt:deũ ipsum q coniugij
auctor ⁊ institutor fuit:pcti auctore3
statuebant. Scim⁹.n.pene oẽs sctissi
mos viros veteris testamenti vxori
bus copulatos fuisse. Nec solũ Adã
primũ parentẽ nostrũ: sed ⁊ Enoch
q translat⁹ fuit in paradisu3 terrestrẽ
Noe q seruat⁹ fuit in diluuio. Illos
tres patriarchas gloriosissimos.
Abraã Isaac ⁊ Jacob. prudentissi-
mu3 ⁊ sapiẽtissimu3 Joseph Mosen
illũ legisdatore3:q adhuc viuẽs me-
ruit deũ videre ⁊ alloq. Cãtorẽ spũs
sancti Dauid pphetã. Ezechiã q fecit
solem redire i celo.x.lineis. Optimũ
illũ. Josiã. Deniq3 ⁊ ipsa3 dñi matrẽ
mariã desponsatã fuisse Joseph. que
nõ per hoiem sed per spm sanctũ fa-
cta est p̃gnans. Illud ẽt nos fugere
nõ d3.d.nostrũ Jesu3 xp̃m nuptijs i-
teresse voluisse factis in cana galilee:
vbi eas pbando ⁊ pñtia sua decoran
do aquã nõ sine maximo miraculo
in vinũ cõuertit. Uñ ⁊ Augu.ille san
ctissim⁹ ait. Nuptiaꝝ bonũ: semp q-
dẽ bonũ est: Qđ bonũ semp fuit in
populo dei. Quid ita:q2 quũ ex ma-
trimonio oia bona pueniãt:id oino
bonũ appellãdũ est. Que bona ista2

liberi nepotes: cognati: posterique
oēs. Quid postea: hinc ita familie ꝓ
pagant vt quū vnis edib⁹ capi neq̄
ant in vicos primū: deinde in ciuitatē
transeant ⁊ regnū. Quid alia ne ad
sunt bona. Infinita. Quomō. Q: ꝑ
matrimoniū imortalitas quedā no
bis est: q̄ ex liberis ac nepotib⁹ nobis
parit. Nam etsi corpore mortales su
mus: nomē tū nostrum ꝑ longū mit
tēdo genus imortale efficim⁹. Illud
etiā accidit ꝙ qui vxori adheserit illi
citos ⁊ turpes vitat cōcubit⁹: illud
q₃ ꝑuat qd̓ ꝑcipit apostolus vt vnus
quisq₃ suū vas possideat: matrimo
nij ēt beneficio ⁊ cōiugali charitate
⁊ ardētissima odia ⁊ grauissime ini
micitie extinguunt. Quod quidem
quū multis exēplis cōprobari possit
vno tantū aut altero vt breuitate stu
deā cōtentus ero. Nō. n. ignoramus
quādiu Julia magni pompei vxor ⁊
Cesaris filia in humanis egit: socerū
⁊ generū aiorū cōiunctione vixisse.
Qui postea mortua iulia nō sine ma
gno toti⁹ terrarū orbis detrimento
truculentissimo bellorꝫ ciuiliū furo
re patriā penitus subuerterunt. Que
quidē₃ atrocitas nō accidisset: si Ce
saris ⁊ Pōpei concordia communis
sanguinis vinculo cōstricta mansis
set. Non ne etiā scim⁹ ꝑ sabinas mu
lieres inter Romulū Romanorum
primū regē₃ ⁊ sabinos grauissimas
inimicitias ⁊ iam flagrātissima bel
la restincta fuisse: Possē₃ ꝑfecto per
multa cōmemorare q̄bus ipsa cōiu
gij bonitas elucesceret nisi cōsiderē
id vobis minime obscurū eē. S₃ tū
ne tantū sacramentū debito honore
defraudare velle videar nō nulla sta
tui cōmeminisse: q̄b⁹ liquido (quod
tū nō ignoratis) videre poteritis q̄ꝑ
te sit vtilitatis censcendum. Quis. n.
est tam a cōi sensu remotus qui non
intelligat hominē statim vbi matri
monij vinculo se astrinxit: quasi ve
teri deposita pellē nouos mores sibi
induere. ⁊ alia atq₃ consuerat vita
īcedere: ⁊ vt antea per lasciuiā₃ ⁊ iu
uenilem intēperantiam etatem egit
suam tunc demū ducta vxore vitam
suam. honestissimis exercitijs accō
modare. eaq₃ oīa facere que ad rei
familiaris amplificationē pertinent
Omnes enim cogitationes suas ad
sua suorūq₃ cōmoda confert: vt ea si
bi more boni patrisfamilias paret q̄
bus ⁊ sese ⁊ vxorem suam liberosq₃
suos honestissime alat ⁊ vestiat. Ea
demq₃ rōne vxor ad rei domestice
conseruationem nullis parcens la
boribus que industria mariti parta
sunt: quātum potest: custodit: tuetur
q₃. Fitq₃ vtriusq₃ studio ⁊ diligen
tia vt res domestica in dies crescat ⁊
augeatur. Quod contra in his sepe
fieri videmus: qui sine coniugio vi
tam agunt: eorum enim bona in de
terius quotidie labuntur: vtpote q̄
bus omnes insidientur: quum inte
rim nulla sit custodum vigilantia s₃
omnes ea potius deripiant ⁊ dissi
pent: vt omnino perspicuum sit ma
trimonio in hac ciuili ⁊ actiua vita
nihil esse nec vtilius nec beatius. q̄d
ꝙ non mediocris ex coniugio perci
pitur delectatio: Nemo enim est: nisi
fatuus qui non intelligat nihil esse
tam iocundū tanq₃ festiuum: quod
anteponi possit ei voluptati: quam
parentes ex filiolis suis capere solēt.
Quam sepe enim videmus paren
tes varijs miserijs ⁊ solicitudinib⁹
refertos omnem illam animi tristi
ciam tenere infantie osculis ⁊ blan
diusculis congressibus lenire.
Quid dicam quam iocundum quā
que voluptarium sit marito: cum se
mulieri coniunctum sentit: cuius se
pe sibi spectata sit multis in rebus
fides atque probitas. Pudiciciam
nouerit parsimoniam diligentiam
atq₃ charitatem. Nihil profecto ho

mini pōt esse suaui⁹: q̄ͣ vide iocūde
vxor in mariti prudentia: cōsilio: in/
dustria: ac mutua erga se voluntate
cōquiescit. Sed qd dicam quante sit
voluptati parentib⁹. quū in liberis ꝓ
creatis tanquā in speculo sese intueā
tur. nō solū eē sed ꝑpetuo fore. Hoc
qui oium suauissimū nō iudicet: ar/
bitror esse neminē. Sed ne nimio in
nolucro auribus vestris fastidium
potius: q̄ͣ voluptatē pariam: ommis/
sis que iure de laudibus matrimonij
dici poterant: ad sponsam me spon/
sumq; conuertam. Sed quo te exor
dio alloquar Margarita. Tā mul/
ta mihi (quod ad laudē decusq; tuū
ꝑtineat:) sunt dicēda: vt vnde auspi
cer sim ꝓpe modū nescius. In te eni
ois virtutum numerus ꝑfulget. Nā
siue ingenij tui acumen ⁊ prudētiā:
siue fortitudinē per constantiā: siue
animi modestiā: siue etiā corꝑis tui
honestatem: ⁊ prudentiā contēplor:
nihil sane habeo quare te miris lau
dibus efferendā nō censeam. Ut igit
ab ei⁹ prudētia patres Amplissimi in
cipiā neminē esse vestrum existimo:
q iure puellam prudentissimā eē nō
iudicet: omniq; commendatione di/
gnam. Nam quū in rebus humanis
prudens sit agere: recta veraq; cum
rōne: delectūq; habere bonorum ⁊
malorū: quis inficiabitur Margari
tam hac vna virtute ceteris oib⁹ an
tecelleꝛ. Nā quū his temporib⁹. Alij
quib⁹ oīno nihil est iudicandū ceci⁹
summū bonū in diuitijs ceterisq; for
tune bonis statuant existimātes hic
veram illā: quā querim⁹ beatāq; vi/
tā pēdere ipsa Margarita oi mentis
cecitate ingenij fulgore disiecta co//
gnouit dn̄m nostrū iesum xp̄m quē
antea ꝑles ei⁹ hebrea multis cū op/
probrijs ⁊ cruciatib⁹ erat: nec tradi
dit verū bonū esse. eū q abolitis ⁊
antiquatis illis veterib⁹ cerimonijs:
⁊ figuris nouū cōdidisset testamen//
tū: cui⁹ mādato ꝑspicuū eēt neminē
ꝓuari posse. nisi q sacrosancti baptis/
matis aqua lauareꝛ. Et qđ admira/
tione maxime est ꝓsequēdū nōdum
puella decimū etatis sue annū exple/
uerat quū diuino quodā afflata spū
hebreos tūc suos detestabili in erro/
re v̄sari sensit; q inuincibili quadā
animi duritia ⁊ ꝑtinacia. d. nr̄m iesū
xp̄m quē ꝓphete totiēs in veteri te//
stamēto venturū ꝓmiserāt nullomō
agnoscere voluerūt. Nā quū tenella
adhuc vt dixim⁹ etate in edib⁹ pater
nis Bonati adhuc viuētis hebraice
legis doctoris celeberrimi: suiq; po/
stea mariti. Dauid eiusdē legis magi
stri eruditissimi vanis documentis:
falsisq; veteris testamēti interꝑtatio
nib⁹ imbuereꝛ: aiaduertit vtpote que
ingenij acumine nemini cedat: ⁊ aui
⁊ mariti oīumq; iudeoꝝ mentē im//
mēso tenebraꝝ nubilo inuolui: qui
quotidie ꝓphetas solerti⁹ diligētia le
gētes nō intelligerēt iā illū messiā
venisse: nec iam ampli⁹ expectandū:
de cui⁹ aduentu totiēs ꝑdixissent ipsi
ꝓphete. ꝯsiderabat. n. diligētiq; exa
mine pōderabat ea: que a zacharia đ
messia dicta eēnt: de xp̄o sine contro/
uersia intelligi: quum ait. Quid sunt
iste plage: i medio manuū tuaꝝ. His
plagat⁹ sum i domo eorū q diligebāt
me. Nōne apertissime iudei (nisi eoꝝ
oculis effusa eēt caligo) intelligere
pn̄t hūc esse iesum xp̄m q ligno cru//
cis eas passus eēt plagas q̄s zachari
as preuidit atq; ꝑmonuit: At Mar/
garita doctrīe hebrayce ꝑtissima mē
tem suā ad v̄itatē indagandā erigēs
certe ait. De Jesu xp̄o oīo sensit za/
charias. Nā hec oia in xp̄o fuisse cer/
tissimū est. O īmensā puelle sapiā:
q̄ qđ virilis sexus iudaic⁹ nō sine sua
ipsius ꝑditōe nō intelligit. ipsa adhuc
paruula cum anime sue salute recte
intelligit. ⁊ credit. Mente etiam per/
tractabat quod a Dauid propheata

dictum est idemqꝫ ſuper illo zacharie
dicto cõſentaneum. Foderũt manus
meas ⁊ pedes meos: dinumerauerũt
omnia oſſa mea: ⁊ dederũt in eſcam
meam fel: ⁊ in ſiti mea potauerũt me
aceto. Quibꝰ oĩno colligebat de alio
nemine dici ꝙ̃ de ieſu xp̃o: cecoſqꝫ ſu/
os iudeos appellabat qui quod iã vo
verius eſſet non agnoſcerẽt. An non
dicemꝰ hanc puellam diuina potiꝰ ꝙ̃
humana exiſtere intelligentia ⁊ co/
gnitione. Quid illud Jſaye ꝓphete:
quam ꝑſpicaci mentis acie intuens
trutinabatur. Tradidit in mortẽ ani
mam ſuam ⁊ cum ſceleratis deputa/
tus eſt ⁊ peccata multorum tulit ⁊ ꝓ
tranſgreſſoribꝰ rogauit. Nõ. n. Mar
garita ignorabat hec de xp̃o dici: quẽ
ſciebat inter latrões ⁊ ſceleratos cru/
ci affixum fuiſſe. Jllud etiam Jſaie
comtemplabatur. Ecce virgo conci/
piet ⁊ pariet filium ⁊ vocabitur no/
men eius emanuel. i. deꝰ nobiſcum.
Oculos igitur intellectꝰ ſui ad aperiẽs
iam amplius meſſiam non expectan
dum ꝓſpiciebat: quem iaꝫ ex virgine
Maria natum ſibi conſtaret. Sed id
puellã maxime mouebat: ⁊ vt crede/
ret iam Meſſiam veniſſe magis atqꝫ
magis ĩpellebat qđ apud Danielẽ ſe/
pe legere cõtigerat ⁊ poſt hebdoma/
das. lxij. occidet xp̃s ⁊ non erit popu
lus eius qui eum negaturus eſt: quã
clare enim quãqꝫ dilucide vex meſſiã
fuiſſe Jeſum xp̃m teſtatꝰ eſt. Daniel:
qui eum occiſum iri a iudeis ſcriptuꝫ
reliqt: affirmãdo ppl̃m iudaicuꝫ dñi
ſui interemptoreꝫ: omni cum regno
ſuo perituruꝫ. Que oĩa an iudeis poſt
efferatam illam in perditionẽ dñi ra/
biem acciderint multis in verbis nõ
eſt ꝓſequẽdum. Neqꝫ eniꝫ inſcij eſtis
Ampliſſimi patres temporibus Titi
romanorum Jmperatoris: quanta
cum omniũ iudaici nomis populorũ
conſternatione hieroſolyma fuerint
euerſa. Jta enim euerſa ſunt vt iudeꝰ
ex omni regno ſuo eiectꝰ per omnem
terrarum orbem incertis domicilijs
omnibus non ſolum chriſtianis: ſed
cunctis nationibꝰ inuiſus erret atqꝫ
vaget. Quid hoc loco magis mihi li
beat exclamare ꝙ̃ illõ. O ſtulti ⁊ tar/
di corde ad credendum in omnibus
que locuti ſunt ꝓphete. Hec igitur ⁊
alia multa his ſimilia qualia in vete/
ri teſtamẽto ſcripta ſunt quum fere
quotidie legeret beneqꝫ penſitaret: ꝙ̃
a recto veritatis tramite deerrarẽt iu/
dei facile intellexit. Jtaqꝫ ſecum plu/
rima voluẽs que ex ſuis nemini com
mittere auderet mẽte ſua concepit fi/
de iudaica nihil eſſe vanius nihilqꝫ
fallacius chriſtiana autem fide nihil
verius: nihil ſanctius. Statuẽs igitur
anime ſue qua nihil habet carius ſa/
lutem parare: cogitauit ſepe adhuc vt
diximꝰ paruula quomodo ignorãti/
bus ſuis ad fidẽ chriſtianam: quam
omnino religioſiſſime colebat atqꝫ
tacita ſecum venerabatur confugere
poſſet. Quicquid enim dicebat qcqd
cogitabat: qcquid agebat ad laudẽ
domini noſtri Jeſu chriſti referebat.
Omnes eiꝰ cogitatꝰ in chriſto erant.
Quid plura cõmemorem. Tam mul
ta continẽter de fide chriſtiana loque
batur vt parentibꝰ ſuſpitionem inie/
cerit ne ad noſtra: quod tamẽ fecit:
caſtra vere fidei tanꝙ̃ tranſfuga mi/
graret. Jtaqꝫ puellam niſi adhibitis
cuſtodibꝰ egredi domo non patiebã/
tur: ⁊ quo eaꝫ ab ſanctiſſima opinio
ne deterrerent nondũ viro maturaꝫ
in matrimonium. Dauid de quo ſu/
pra dictum eſt tradiderunt: ſperãtes
nuptiarum lenocinijs fieri poſſe vt
puelle voluntas immutaretur. Cete/
rum quo plura ad eius voluntatem
labefactandam fiebant: eo quotidie
puella feruentiore ad religioneꝫ chri
ſtianam ferebatur animo. Aderat
hinc auus: nam patrem infans ami/
ſerat. aderat illinc mater: aderant co

gnati: aderant deniqꝫ omnes domesti
ci: quos varijs argumnetationibus
persuadere nitētes longe meliorē no/
stram esse fidē iudaicam: puella dissi/
mulato animi sui sanctissimo ꝯsilio
in eam ducebat spē: vt iam nihil am
plius eis de puella eēt timēdum. Sed
o ceci ⁊ vere in oibꝰ ceci iudei: qui nō
itelligebāt quo callidū adolescētule
eēt ꝓgressuꝝ ꝯsiliū. Expectabat nimi/
rum tēporis opportunitatē: quā tādē
nacta est. Memor enim erat xp̄i dicē
tis. Surge veni ꝓxima mea: viaꝫ tibi
feci ꝯcide recta: ⁊ veni ad me speciosa
mea: colūba mea: surge ꝓpera. Ego
pro te rabiē tēpestatum substinui. ego
fluctus qui tibi debebantur excepi. tri/
stis est facta anima mea ꝓpter te vsqꝫ
ad morteꝫ surrexi a mortuis fractis
mortis aculeis ⁊ inferni vinculis dis
solutis. Ecce transiuit hyems ⁊ flo/
res visi sunt in terra nostra: tēpus pu
tationis est h̄ est purgationis peccato
rum per baptisma. Excitata igit sepiꝰ
margarita ⁊ quasi ad hostiuꝫ spiritu
pulsante diuino: qd̄ in animo iā par/
uula habuerat non minus fortiter ꝙ̄
constāter peregit. Matre enim quaꝫ
incredibili pietate colebat: marito:
fratribꝰ: cognatis: omnibusqꝫ dome
sticis relictis: eorūqꝫ fletibꝰ: ⁊ lachry/
mis despectis: sentiēs cum illo dauiti/
co: audi filia inclina aurē tuam obli/
uiscere populū tuuꝫ: ⁊ domuꝫ patris
tui: vesperi surgit: ⁊ dominū nostrum
Jesum christum quesitura: furtim do
mo discedit. Cūqꝫ ad vicinā quādam
mulierē sane honestissimā fugiens se/
se contulisset: ab eaqꝫ eēt admonita
ibi tutā eē non posse: abiens ilico tre
pida vna cum vicina ad edes p̄torias
ꝯfugit putās ibi oīa fore sibi: vt fue/
runt: tuta ⁊ trāquilla. Quā Petrꝰ do/
natꝰ vrbis p̄tor magnificētissimꝰ itel/
lecta eiꝰ aduētꝰ causa hylari: vt est in
oēs comis ⁊ benignus: excipit vultu
statimqꝫ Laure vxori sue: que cū om
nibus ⁊ prisce ⁊ etatis nostre mulieri
bus: non solum castitate ⁊ sapiētia:
sed omni virtutū genere certare pōt
tradit atqꝫ cōmēdat. Quāta aūt vtri/
qꝫ animi leticia ⁊ iocūditate puellaꝫ
tanꝙ̄ optimā ⁊ spiritualē p̄dā nacti: i
domo sua habuerūt cōmemorādum
non cēseo. Nam ꝙ̄ta hic noster splen
didissimus p̄tor bonitate ⁊ iusticia sit
uos oēs locupletissimi estis testes: q
quotidie vt optimum pastorem be/
neqꝫ de repu. nostra meritum ac me/
rentem: miris effertis laudibꝰ: felicē
oio appellātes ciuitatē cui talē ꝯtige/
rit habere gubernatorē: qui in omni
seu tēpestate seu tranqllitate reruꝫ re
ctum semp iusticie clauum tenuerit.
Sed hec qd pluribꝰ cōsecter quū iam
nobis ītueri liceat effusis lib̄tatis ha/
benis hodiernū hūc tam magnificuꝫ
nuptiaꝝ apparatū celebret: suaqꝫ ipsi
us impēsa faciat. Neqꝫ. n. diuitē ho/
minem qui amplas sibi soli possideat
diuitias cōmēdandū cēsemus: sꝫ euꝫ
qui quum locuples sit: in alios libera
litatem exercet. Unū etiā mihi qd̄ nō
mediocrē vobis vniuersis est allatu/
rum voluptatē narrandum putaui.
Operepreciū eni est audire p̄res amplis/
simi quaꝫ pia quāqꝫ officiosa inter
ipsum p̄torē ⁊ Hieronymum campa
gnolam pataninum eiꝰ scribam ꝯtē/
tio orta sit. nam quuꝫ vtriqꝫ cuperēt
puellam suis ipsoꝝ sumptibꝰ alere: ⁊
tam diu domi habere ꝙ̄diu ei ꝓspectū
eēt. Hieronymꝰ vt omni stipatꝰ ⁊ qui
sibi hac tanta b̄nficētia gr̄am domi/
ni nostri Jesu christi ꝓmereri ⁊ cōci/
liare posse putauerit: multis p̄cibꝰ tā/
dem p̄torē expugnauit. ac vicit: puel
lam habuit: quam inter filias suas ꝙ̄
benigne: pure caste: inocēterqꝫ in hūc
vsqꝫ diem habuerit non putaui refe/
renduꝫ. Hoc tantum dixero hac vna
pietate ⁊ charitate: nihil enim deo ele
mosina ⁊ charitate ē acceptius mul/
tum apud deum vere gratie inuenisse

Sic enim illa quaꝫ querimus oẽs ce
lestis patria nobis paratur. Acceptã
puellã curant statim iuxta mandatũ
domini baptizari. Et per quem sacer
dotem: per eum ꝑfecto qui iter alios
huius vrbis sacerdotes vite integri/
tate optimus habetur reuerẽdum. s.
antistẽ. s. Agathe: qui vna cũ vtroqꝫ
ꝑtore ꝛ scriba bñficiũ bñficio addẽ
tes infatigabili studio solertiqꝫ dili/
gentia operam dant vt puelle quo le
tiorẽ iam facta xp̃iana ageret vitam
dos ꝯquiraꝫ. Quaꝫ qdẽ dotẽ q̃ facile
collegerint incredibile dictu est. Nõ
enim solũ hec amplissima resp. cõmu
ni oĩuꝫ ꝯsensu: sed ꝑuati etiam ciues
multi non relinq̃ntes eum quo semp
Brixiani ambularũt: liberalitatis tra
mitem: certatim quodãmõ era ꝯferẽ
tes paruo tp̃is spacio grandẽ sane do
tem aggregauere. Ita vt Margaritã
nõ solũ Petrus Bonat᷑ vrbis ꝑtor ꝛ
Hieronym᷑ cãpagnola Patauinus
scriba liberaliter ꝓsecuti sint: sed tota
ciuitas amplissimis bñficentie finib᷑
sit cõplexa. Omnia ꝑfecto Margari
te diuina quadã volũtate ex sñia suc/
cessere: nec immerito. Nam his etiã ani
mi bonis dotata est vt indignũ non sit
si bonis quoqꝫ externis que ad bene
trãquilleqꝫ viuendũ maximo solent
esse adiumẽto exornaꝫ. Doleo vehe/
menter p̃res amplissimi doleo in quã
mihi nũc orõnis mee vehiculo p am/
plissimũ puelle v̓tutum campũ decur/
rere non licere. Audiuissetis eni puel
lam q̃ta semp: lꝫ fuerit hebrea: mode
stia castitate: cõtinentia itegritate ni/
hil enim arbitrabaꝫ optimis morib᷑
esse dignius. Ita semp vixit vt inerti
ocio nihil sibi magis duceret aduer/
sum. Sciebat enim ignauia vim inge
niĳ tabescere ꝛ robur corporis hebe/
tari. Itaqꝫ nullum vnq̃ sibi tempus
vacuum dedit quin aut aliquid non
modo hebrayce sed ꝛ latine legeret:
aut familie curam non minus indu/
strie q̃ sapiẽter ageret. Quare vt ora/
tioni mee finem imponam habes phi/
lippe arigone quod tibi maxime le/
tandum sit q eam nactus es vxoreꝫ
que inter alia ꝛ corporis ꝛ fortune bo
na: quod ante omnia sponso querẽ/
dum est: ad te latura est egregios san
ctosqꝫ mores. Naꝫ vt plautus ait mu
lier satis dotata est: si bonis moribus
dotata est. Neqꝫ etiam id tibi nõ solũ
cum Petro Bonato pretore vrbis ꝛ
Hiero. cãpagnola quoꝝ vtriusqꝫ in
puellã insigne fuit vt scis studiũ con/
trahiꝫ: sꝫ cum vniuersa hac ciuitate
nr̃a que puellã vt filiã suã singulari q̃
dam beniuolẽtia cõplexa est ꝛ charis/
simam habet. Illud etiam tibi Mar
garita summe sit iocũditati q eo iu/
ueni coniuncta es: qui ne sigillatim
eius ornamenta que plurima sunt p/
curram: nullo virtutis genere: si tibi
anteponi nõ pateris te inferior est cẽ/
sendus. Que cum ita sint nihil aliud
mihi restat q̃ vt ad ipsum: quod felix
faustũ fortunatũ qꝫ sit desponsatiõis
munus accedamus. dixi.

¶ Orõ cõiugalis christofori Barciziĳ
¶ Sermo. xxi.

q Ualem in presenti causa inqꝫ hoc
ornatissimo ꝛ si tantoꝝ viroꝝ freq̃n
tia augustissimo loco oratorem esse
oporteret nõ suꝫ nesci᷑. pr. M. vosqꝫ
optimates ꝛ viri clarissimi. Nã si ꝯiu
giĳ ꝛ sacraꝝ tedaꝝ vim ꝑstãtiãqꝫ spe/
ctem᷑ res est in cui᷑ laudẽ vix huma/
nũ vllũ sufficiat ingenium: siue eorũ
qui in ꝑsentia hoc sacro iungẽdi sunt
Uictoris. s. Martinẽgi ꝛ Laure ma/
ie claritatẽ virtutemqꝫ intueamur: al
tero nobis demosthene: aut Cicero/
ne ad meritas eorum laudes referen
das opus foret. Quod quidem quũ
mecũ animo reputarem intelligerẽ/

quia ꝓuinciam longe meis imparez viribꝰ esse ꝑspecto: vti ingenue fatear: si per eos mihi licuisset: quibꝰ pro summis erga me meritis nefas ducerē aduersari: hoc dicēdi seu munꝰ: seu onus ꝙ libētissime declinassem. Ceterū in hac mea quā dissimulare nō possum sollicitudine quum singularis vestra omnium humanitas ac moderatio mihi ꝗdem ꝑspecta atqꝫ ꝓbata vehemēter recreet ⁊ confidere hortet: cum ⁊ mecū in re difficili ⁊ subitaria ꝯsiliuz quo cōstitui breuitatem: ⁊ mihi alioquin imparatam: ⁊ pro tēporis ratione etiam cōsentaneā ac ꝓpe necessariam ꝓcipuū imbecillitati mee subsidiū fore. Quādo ꝯsultius omnino ⁊ rectiꝰ est que cōsequi non speres non attingere: ꝙ suscepto temere oneri turpiter cedere. Quamobrē imēso dicendorum magnitudineqꝫ territus: ita de vniuerso huiꝰ cause genere dicam: vt itelligatis me magis: que summis fuerant laudibꝰ celebranda enumerasse: ꝙ ea (quemadmodum par fuerat) oratione illustrasse. De cōiugio itaqꝫ: vt iam inde pro meo instituto: mee huiꝰ (quecūqꝫ est) dictionis initium auspicer: quid a me dici potest: quod vobis viris doctissimis atqꝫ expertissimis non ꝗdem auditum sit ⁊ cognitum: An existimē vos ignorare matrimonium legitimam esse Maris ⁊ femine coniunctionem cum indissolubili vite societate ad humani generis propagationē: cōtinuūqꝫ illius lapsus remedium ⁊ reparationez adeo initium institutam: vti ex ꝓmis iisqꝫ duobus tantum parentibꝰ innumeri populi gentesqꝫ prodirent: ⁊ assiduo veluti supplemento conseruarentur. Quod quidem ⁊ Cordubēsis tragicus in Hyppolito his senariis cōmode vereqꝫ astruxit. Prouidit ille maximꝰ mundi parens: quum taz rapaces cerneret fati manꝰ: vt damna semper sobole repararet noua.

Cuius quidem sacramenti si dignitatem querimꝰ: omnium nobilissimuz excellentissimūqꝫ: non auctore tantū aut loco vel tempore: quibus rebus haud dubie maxime prestat. Sed qđ ⁊ ceterorū sacramentorū fundamentum sit ⁊ humani generis seminariū vere constanterqꝫ affirmabimꝰ. Sin fructum perpendimꝰ: quid externorum bonorū cum filiis in quibus ipsi vtplurimum parētes ⁊ corpore ⁊ animo recognoscuntur ⁊ quodāmodo perpetui atqꝫ imortales fiunt potest cōparari. Siuo fidē cōmoda honestāqꝫ voluptatē ispicimꝰ: qđ cōstantius qđ expeditiꝰ: atqꝫ iocūdius hoī eē pōt: ꝙ vbiqꝫ inqꝫ omni vita: atqꝫ fortuna: fidam ꝯiugē ⁊ bñ ꝯuenientē sociā habere. Pretereo hoc loco que ⁊ multa ⁊ eximia de ꝯiugali fide atqꝫ amore ex hystoriis vltro offerunt exēpla vt de Alceste. Hypsicrate Lucretia. Julia. portia. De sempronio: itē Graccho: Pompeio: Druso: duobꝰ plantiis: ⁊ aliis innumeris. Pretereo illđ qđ sublato iure ⁊ pudore maritali ꝑmissisqꝫ passim ꝓmiscuis ꝯcubitibꝰ: preter illud quod certa nulli soboles eēt cuz ꝓmo sanctissimo diuz necessitudis vinculo ⁊ ꝯtinētiā pariter verecūdiāqꝫ oēm ꝓcipua humane vite ornamēta perire nullūqꝫ inde aut ꝙ minimū iter hoīem: ⁊ belluā discrimen fore. Pretereo tantā ꝯiugii vim ⁊ sanctitatē apud oīs gētes semꝑ fuisse: vt ꝓter qđ nobis euāgelico oraculo sancitū est. Nefas homini eē separe: quos deꝰ coniunxerit: ⁊ eiꝰ interuētione maxima odia: ⁊ inueteratas inimicitias immo ⁊ flagrātissima bella restincta atqꝫ composita. Cōtraqꝫ eo rescisso aut violato cedes innumeras florentissimarum vrbium direptiones: ⁊ opulētissimorū regnoruz euersiones subsecutas testes in vtramqꝫ partem permulti Cesar ⁊ Pompeius Octauius ⁊ Antonius Sabini:

⁊ Romani Athenienses ⁊ Cretenses
Greci ⁊ Troyani: aut verius Euro-
pa ois ⁊ Asia. Omittā ⁊ illud cōiu-
gio nostro nō fidē tantum ⁊ ꝓlē:
sed ⁊ sacramentū: hoc est occultum
quoddā misteriū inesse. Quid enim
aliud legittima ⁊ sancta viri ⁊ mu-
lieris coniunctio prefigurat: quam
eternū dei verbū patris thalamo e-
gressum ⁊ nostre mortalitatis car-
nem indutū militantē ecclesiā sibi ꝑ
fidem in suo sanguine desponsasse.
Sed hoc hactenus preterenūdo quē-
admodū nobis ꝓpositū est attigisse
suffecerit. Superesset nunc de sūmis
eximijsqꝫ sponsi ⁊ sponse laudibus
⁊ ornamentis disserere: si quid atti-
neret eos alicuius oratione illustra-
ri: quos per sese ⁊ fortune ⁊ nature
⁊ animi bonis maxime claros atqꝫ
illustres nemo potest inficiari. Qui-
bus enim nō in nostra tantū ciuita-
te: sed in vniuersa Italia antiqssime
atqꝫ inclite Martinēga ⁊ Meia fa-
milie possunt esse ignote: quum ex
vtraqꝫ referre liceat innumeros in
quouis virtutis ⁊ laudis genere pre
stantissimos episcopos: ac dominos
moderatissimos. ductores fortissi-
mos: comites inclitos: equites splen-
didissimos: senatores sapiētissimos:
ciues egregios inqꝫ ⁊ toga ⁊ armis
ꝓbatissimos. Pretereo eoꝝ res domi
belliqꝫ sapienter ⁊ magnifice gestas
Pretereo: opes: affinitates: amiciti-
as: clientelas. Pretereo cetera: q̄ vix
a me enumerari possent vtriusqꝫ gē-
tis ornamenta. Possem vero ⁊ plu-
rimas egregiasqꝫ sponsi ⁊ sponse a
maioribꝰ suis nusq̄ degenerantium
laudes ⁊ ꝓpria illis bona seorsum
memorare: vt habitū: formā: firmi-
tatē: ingeniū: studia: eruditionē: cō-
tinentiā: integritatem: fidem: mode
stiam: religionē: ⁊ id genus virtutes
atqꝫ isignia: sivł ea magis mihi quā
vob: ⁊ vniuerse nostre ciuitati nota
essent ⁊ spectata: vel illi ipsi nō satis
interiori cōsciētie acquiescentes ex-
ternas etiā cōmendationes ⁊ plau-
sus consectarent. Quibꝰ quidem re
bꝰ ita sese habentibꝰ quis non faci-
le ominabitur idubitatoqꝫ affirma-
uerit presens coniugiū atqꝫ hos hym
neos ⁊ generis claritate ⁊ opū ma-
gnificētia: ⁊ studioꝝ moꝝqꝫ (quod
haud dubitandum est) similitudine
quū eximios: cumqꝫ auspicatissimos
⁊ fortunatissimos esse ac perpetuo fo
re. Quod vti ⁊ diuino quoqꝫ numi-
ne atqꝫ fauore: sine quo nihil possūt
cetera: firmetur atqꝫ sanciatur: sum-
mū maximū ⁊ imortalem deum:
voce pariter ac mente supplex inuo-
co atqꝫ adoro: vt quēadmodū leta
hucusqꝫ prospera presenti connubio
oia successere: ita ⁊ i posteꝝ perpetuo
fauore ⁊ felicitate prosequatur ⁊ fo
ueat: vt generosi ipsi coniuges ad ho
norem ⁊ gloriam ipsius oipotentis
dei: patrie: amicoꝝ decus ⁊ emolu-
mentū: suāqꝫ ipsoꝝ felicitatem ⁊ sa-
lutē videant filios filioꝝ suoꝝ pacē
super israel. Dixi.

¶ Oratio cōmunis nuptialis fratris
Gregorij Britannici.

Sermo xxij.

Exaudi-
uit dominus depreca-
tionē meā. Dn̄s orōnē meā assum-
psit ⁊c̄. Scribunt̄ hec verba i ꝓphe-
ta Dauid. ps. vj. Oium cōditor deꝰ q
cuncta ꝓspicit ⁊ discernit: ⁊ sine ipo
factum est nihil: primi patris nostri
Adam: qui ex pomo boni ⁊ mali: cō
tra voluntatē eiusdē cōditoris gusta
re ausus fuit tantā ab alto cernēs in
obediētiā decreuit in hoc seculo: ho
minē solitariā vitā ducere nō debere
⁊ similē sibi feminā cōtribuit i adiu-
toriū. Hoc. n. cōditor idē fecit: quia

Masculus de p se ad filiorum gñationē
sufficiēs nō erat. Femiaqз ⁊ multo
min⁹: sз vtrūqз pparauit ad gñatio/
nez. Opus eteniз sacrū cōstituit cōiu
giuз: quod verbo pcedente placet: ex
viro: ⁊ muliere copulat. Hoc. n. i ce
lis matrimonio suo prius cōstituit
demū i terris hoium opib⁹ pficitur
atqз ex hac rōne genus humanū effi
cit legitimū. In hoc. n. tantaз posuit
delectationē q hō audet parētes de/
relinqre ppter vxorez: ⁊ duo efficiū/
tur in carne vna. Aduertendum est
ergo oī cura vt in tali cōiunctiōe hō
se associet: ⁊ ɔiungat cū muliere sen
sata: honestaqз ⁊ pudica: bñ affinita
ta: ⁊ diuitijs fulcita: q qdez a paren/
tibus cōtribuunt. Sз virtus a solo
deo. Porro dū altitonās inter cetera
Antonina copulari cum Bartolo/
meo decreuisset tali sacramēto: ante
fati Bartholomei parentes cōsāgui/
nei ⁊ affines colletant gaudio ma/
gno valde cognoscētes Antoninaз
plibatā sensatā bñqз affinitataз for/
mosāqз: ac diuitijs copiosam. Hec
igit in presentia habui patres pstā/
tissimi multis de matrimonio preter
missis ne forte pluribus verbis deli
catissimas aures vrās diutius obtū/
derez. Que ad solēnez presentis act⁹
celebratōez necessaria forent: ⁊ opor
tuna. Tñ ad ea exponēda cōmodio
ri ac gratiori tēpore reseruās: oīpo/
tentez deū Jesuз xpз ⁊ gloriosaз vir
ginez pijs ⁊ deuotis pcib⁹ iterum atqз
iterum obsecro: vt hoc faustū ⁊ felix cō
iugiū multos faciāt durare p ānos.

¶ Oratio cōmunis nuptialis fratris
Gregorij Britannici.

Sermo xxiij.

n

Ulla mi

hi patres amplissimi ciues/
qз prestantissimi vberior: aut iocun
dior cōmitti oratio potuisset: q̄ vt de
earum illustriū celebritate nuptiarum ho/
dierna die in tantorum optimorum virorum
cetu dicturus essez. Enimuero si ea
q expositur⁹ sū vobis grata ɔstabūt
nullā me ampliorez dignitatē cōseq
posse putabo. Uidet nāqз mihi vi/
ri ornatissimi: nō modo humanū sз
celeste atqз diuinū sacratissimū cōiu
gij vinculū. Est. n. vt ita dicā toti⁹ or
bis plantariū atqз seminariū qddā.
Unde ⁊ ppinquitatū ⁊ affinitatum
gradus ita pene inumerabiles ema/
nare vident: vt totus certe mundus
inde vnitatē sortiri appareat. Sicut
egdez a Cicerone didici in his q de
officijs tradidit. Et quāq idipsū p/
creande plis atqз cōseruandi gene/
ris gratia ipleat ipsa natura: hortent
leges: ornatissimaqз moneat cōsue/
tudo. altioribus tñ pncipijs atqз di
gnioribus qbusdā causis in idipsum
trahi duciqз videmur. Quā felicem
ergo teipsuз nunc pdicē ornatissime
Angele cui a celo ⁊ diuinitus datuз
est: vt hāc clarissimā ⁊ modestissimā
Luciam ex optimo viro natā tuo co
pulatā cōiugio: tam splendidissimis
nuptijs felicissime cernas. sane mea
qdem snia nemo te fortunatior ne/
mo felicior: que ea ipsa decorat atqз
exornat. Ipsa eniз est: q fide pudici/
tia ⁊ honestate ornatissimisqз virtu/
tibus: veteres alias supabit mulie/
res. Huic neqз se illustris illa phenis
sa Dido: neqз pudicissima Lucretia:
neqз amātissima Arthemisia: neqз
felicissima atqз castissima tanaquil:
vllo virtutis genere: vnq audebit cō
parare. Ad teipsaз ergo modestissi/
ma domina Lucia: vt ɔcludā sic me/
cū cōuertā sermonē. Que te taз leta
tulerunt secula. Qui tanti tales ge/
nuere parentes. In freta dum fluuij
current: duз mōtibus vmbre lustra
bunt cōuexa polus dum sidera pa
scet. semper honos nomēqз tuū lau/

dēſqꝫ manebunt. Ad dei laudem.

¶ Oratio cōmunis nuptialis fratris
Gregorij Britannici.

Sermo. xxiiij

Vere nō

nulli Magnifici optimiqꝫ
viri ⁊ ciues ampliſſimi: ⁊ hi quidez
non ignobiles ſane auctores qui hu
manū admirantes ingeniū eius co/
pioſiſſima inuenta opa in mediū lu/
cēqꝫ ꝓtulerunt. Et hoc qdē non iniu/
ria quum alij ſniaꝝ alij vero rei mi/
litaris: alij nauigādi: educandiqꝫ ar/
tes ſunt ꝓfeſſi. Addūt etiaz frequen/
tes hoīum cetus iure ſociatos ac lege
vinctes que ciuitates appellantur eē
preclara mediu ſſidius ad mortaliuz
vſum conſeruandoꝝ aut alendoruz
ſimulacra: alij aūt quibꝰ aſſentior rē
vxoriam que a nobis in preſentiaꝝ
agitur longe ceteris preſtabiliorem
cenſere ſolent: quoniā omnia ⁊ do/
net ⁊ confirmet. Ex ea eniz hoīes ſūt
qui illa ſuperiora excogitāt. que ma/
ris ⁊ femine legittima cōiugatio an/
teceſſit. Attamen ſi mortales ritu fe
rarū in ꝓmiſcuos ierint concubitus
origine incerta ⁊ ſublata filioꝝ ne/
potuz ⁊ vxoris caritate: quibꝰ labo
rat: nulli futuri ſunt: nullus erit qui
militet q agrū colat: q nauiget: q edi
ficet. Nec eſt qua mortale genus ad
corruptionez: ad ꝑniciez ſemp ob/
noxiuz: ⁊ nature lege ſemp occiduū
īmortali quadā ſucceſſione lōga la/
taqꝫ amplificat in ſecula: ipſaqꝫ paſ/
ſim tenet terraꝝ orbem. Quid ſi ea
tollat e medio. Hominū multitudo
vix vno duratura eſt ſeculo. Quum
igitur res vxoria deletos īſtauret de/
ficientes reficiat: a qua hi oēs etiam
quos cernimus creati cōſeruati: in/
ſtitutiqꝫ ꝑdurant in ipſa quoqꝫ cō
iugia prima ſociata eſſe non inficia/
mur. Ex qua cum plures propinqui
tum propagatio etiaz ſobolis tum
etiaz que origo eſt ciuitatuz: ⁊ quaſi
ſeminariū reꝝ publicaꝝ eſt ipſa etiaz
ciuium conciliatio ⁊ amicitiaꝝ pro/
mulgatorium. In ipſa re ꝑterea: pu/
dicitia: continentia: caſtitas ⁊ fides:
necnō cuſtodia flagitioꝝ ſuas ſedes
ſua cacumina: ſuas deniqꝫ arces col
locauit: quoniaz intra viri ⁊ vxoris
affectū: circūſpecta ⁊ recluſa volup/
tas in alienos rūpendi cōplexus licē
tiam amiſit. Quid admirabiliꝰ qui/
dem docet charitas. ꝙ vt maritus ⁊
vxor moruz: probitatū: voluptatum
puritate deuincti: id efficiant: quod
vult Pitagoras in amicitia vt vnus
fiat ex pluribus. Ad hanc autem rez
cōprobandam: non adducam Tibe
rium ⁊ Cornelium: non Pompeiuz
⁊ Juliam ⁊ non Plotium ⁊ Ariſti/
lam vxorie charitatis exempla. Mi
hi exemplo ⁊ teſtimonio ſit pudiciſ/
ſima adoleſcentula: ⁊ vere charita/
tis ſponſa puriſſima domina Lucia
Angeluſqꝫ Britānicus quos virtu/
te nobilitate: animoꝝ ſimilitudine:
adeo coniunctos fore vaticinor vt
huic quidem etati ſpeculo: poſterita
ti etiam admirationi ſint futuri. En
nobis adeſt virgo nobilis: moribus
pudicitia: ꝓbitate: modeſtia: frugali
tate: inſignis ob quas quidem virtu
tes: clariſſimis ac ſapientiſſimis vi/
ris ⁊ magna p negocia cognitis: at/
tauo: ꝓauo: auo: patri: ita rūdet vt
ea nō minus domū illuſtrauerit. ꝙ a
canaliū domo fuerit illuſtrata. Non
dicā hoc loco de eximia patris pru/
dentia: liberalitate: virtute: quē tum
alie ipſius res ⁊ actiōes tuz vel acta
integerrime ac fortiter multoꝝ op/
pidoꝝ prefectura declarat. Alias. n.
dabitur aptior dicendi locus. Nunc
autem abſit vt narrare ſubdubitem
manſuetudinem atqꝫ animi magni/
tudinem: quibus tum totam patriā

oratis:tũ vero nõ degeneras a maio
rum tuoꝝ imaginib⁹ ⁊ vetustissime
familie perfita. Per tot ducta viros
antiq̃ ab origine gentis. Quas ob
res magnifici viri ciuesq̃ pstantissi/
mi matrone primarie virgines orna
tissime plaudam⁹ ⁊ congratulemur
huic cõiugio: qđ tanta laude volun/
tate officiũ preditũ ꝓspicim⁹. vt nõ
optimo: nõ factũ' fuisse auspicio ex/
cogitare possim⁹. Prestet itaq̃ deus
oipotens maxim⁹ optim⁹ hos venu
stissimos sponsos videri a nobis ne
dum parentes verum auos proa/
uosq̃ felices. Dixi.

¶ Oratio cõmunis nuptialis fratris
Gregorij Britannici.

Sermo xxv.

Etsi abũ/
de aliquẽ dicendi modum
q̃ rei magnitudini congru⁹ eẽ queat
in mediũ me afferre posse non putez
cogor tamẽ ad animoꝝ vestrorũ de
siderium explendũ membris treme/
bundis: voceq̃ submissa ⁊ tremula
in hac oratione itenta hodierno die
de re ipsa: quã dicturus accessi pau/
lisper attingere. Quum eni in omni
actione vt ab Cicerone oiuz eloquẽ
tissimo traditũ est: tria sint tenenda
vz appetituz rõni parere quo nihil ẽ
ad officia cõseruãda accõmodatius
vt ad ea que ptinent ad liberalẽ spẽz
⁊ dignitatez moderande sint cause.
Et quãta illa res sit q̃ efficere velim⁹
quo neq̃ maior labor neq̃ minor
diligentia suscipiatur: q̃ causa postu
let diligẽter animaduertere debem⁹
Hoc si qdem agere: quo potero eni/
tar ⁊ arcũ meaꝝ viriũ magis protra
ham: q̃ natura ipsa patiat. At in ea
sane extrema parte (cert⁹ sum) vehe
menter errabo: qm̃ ipse maiorez cu/
ram: ⁊ opꝫrã quã res postulet vt mi/
hi psuasum habeo ꝓfecto susceperiz.
Quis. n. oia que ex deo originẽ tra/
xisse ꝓspicim⁹: verbis extollere pos/
set. Quis nõ itellgit nihil posse ex di/
uinis pficisci: qđ nõ iustũ ac sctm̃ sit.
Et qdẽ sepe audiuim⁹ initio rerũ hu/
manaꝝ ferme pri⁹ q̃ humanũ genus
in nullã culpã: neq̃ nullius calamita
tis suppliciũ icidisset. q celitus tradi
te ⁊ cõmẽdate sũt nuptie: qb⁹ nõ q̃si
p libidinẽ aut alicui⁹ rei feditatẽ hu
manis membris abuti liceret. At ijs
tanq̃ toti⁹ humanitatis nodo vinci
mur oẽs. Hec ẽ inq̃ societas in q̃ oia
isunt q̃ putãt hoies expetenda: hone/
stas: gl'ia: trãqlitas animi atq̃ iocũ
ditas. Et cum hec absint: beata vita
sine his eẽ nõ põt. Atq̃ hoc itelliga/
mus i omni domo: i oi familia i cũ/
ctis ciuitatibus atq̃ opidis: ⁊ demũ
in toto terraꝝ situ: nihil eẽ salubrius
q̃ amicitias ⁊ caritatẽ: qbus retinen
dis nil ẽ ꝯiugio vtilius. Quis nempe
fideles: qs fratres qs vllo amore ac
federe ꝯiũctos iternoscat: nisi nobis
viri mulieris matrimoniũ foret ipo
sitũ quo bñficio vtiq̃ ita ab vtrisq̃
vere deuincimur vt nunq̃ vlla amo
ri nostro incidere possit calamitas.
Atqui huius rei necessitatẽ vna cuz
hac rõne ꝯcludã. Futuri eramus: vt
nostra venia dixeriz ipsis bestijs ife/
riores: nisi nos nubẽdo ⁊ q̃si perẽni
amore cõstringẽdo vincti essemus.
Sz de hijs hacten⁹ accurate ⁊ dili/
gẽter p ipm oratorẽ: excusatiõe vsuz
dictũ fuisse oibus vndiq̃ circũstãti/
bus apertissimũ est: q in his magni/
ficis nuptijs: criminis non fuerit ap/
paratus: ⁊ ad omniuz vota vniuer/
sa non processerint. Cui rei respon/
sum paucis dabo presertim cum ex/
cusatione opus non extiterit: quippe
quõ res ipsa fuit indicio: q inter cete
ra q̃ hoc ꝯuiuio preclara fuere hic po
tissimuz fuit abundãtia rerum: qua

inſtaurãtur defectus: hic preparatio
diligens que non nobis modo: ſed
quorum vis dominorum geſſiſſet mo
rem volũtati: hic optimus ordo: quo
ſine ad votum quid procedere nul/
lo modo poteſt: hic ⁊ quidẽ quod ſa
tius eſſe duxi: vultus acceſſere boni.
Quibus quo amore qua beniuolen
tia erga nos conuiuium hoc geſtum
ſit animo complecti ad modũ poſſu
mus. Quare ex parte affiniũ vxoris
vobis cũctis gratias agens: qui hy/
larem hunc diẽ ſuſcipere voluiſtis de
um oro: vt hi videlicet vxoris paren/
tes ⁊ affines econtra ea valeãt face/
re que deſiderio veſtre voluntatis ad
hereãt ⁊ his vtilia ſint ⁊ cõmoda: ⁊
ſic vltro citroqꝫ vna agentes vos ea
operamini: que dei ſunt quibuſqꝫ pe
rẽnes illas ſummi ⁊ ſuppremi om/
nipotẽtis ſedes conſequi non neq̃a/
tis: quo ad ipſius diuinitatis gloriam
noſtra omnia referẽda eſſe ducamꝰ
ad laudem ipſius qui cuncta creauit
in ſeculorum ſecula.

¶ Oratio communis nuptialis fra/
tris Gregorij britannici.

Sermo. xxvi.

Ideo r vi
dere ornatiſſimi viri. Matro
ne primarie: ⁊ virgines pudiciſſime
voſqꝫ oẽs qui huius cõuiuij decoran
di gratia cõueniſtis nõ potuiſſe huiꝰ
honeſtiſſimi iuuenis cõnubio nõ ad/
modum letari quod vtiqꝫ ex veſtra
humanitate credo exortum. Nãqꝫ ni/
hil humani a vobis alienũ puto ſi re
cte mecum vos attẽta mẽte animoqꝫ
liberali reuoluere curauero. Uerũ ne
lõgius mea ꝓtrahat oratio id ſane di
cam: quod ad rei magnitudinem per
tinere potiſſimum minime volebam
Datus eſt enim arctior dicendi locus
q̃ egregia mea poſcebat voluntas.
Nullam eni mihi vberiorem aut locũ
diorem committi orationẽ potuiſſe:
vos nõ p̃tereat patres ampliſſimi q̃
me de tã illuſtriũ celebritate nuptiaꝝ
hodierno die in tantoꝝ optimorum
viroꝝ cetu dictuꝝ. Enimuero ſi ea q̃
expoſiturꝰ ſum vobis grata ꝯſtabũt
nullã me ampliorẽ dignitatẽ cõſequi
vnq̃ poſſe putabo. Sed qd attinet vo/
bis iſta cõplecti quum nec mihi cũcta
cõplectẽdi cupido iceſſerit. At q ver/
bis icultis tãtum ſacramẽtum explica/
re potero q̃ rei magnitudini nullate/
nus reſpõdere valet. Nõ dicã ꝓfecto
de ſacratiſſimi ꝯiugij vinculo in quo
perenni quodã amore iuuenis iſte ⁊ hec
adoleſcẽtula: cuiꝰ optima indoles fu
ture ꝓbitatis inditiũ nobis facit cu/
iuſqꝫ virtutes iſte ſuſtulerit ad ſydera
nomẽ diuino iuſſu cõiuncti ſunt ppe/
tuoqꝫ ligati ⁊ hoc qdẽ nõ modo hu/
manum: ſꝫ celeſte atqꝫ diuinũ morta
les credunt. Satis enim p iſtm ado/
leſcentẽ de re iſta explicitũ eſſe: vobis
omnibus aptiſſimum eſt. Non dicam
de laudibus tante familie que vt om
nium huius caſtri venia dixerim iu/
ſte acquiſitis ſuperat multos nõnul/
los equat opibus. Et qd melius. ſ. pie
tate: liberalitate: benignitate: iuſti/
ciaqꝫ in omnes que nota ſunt omni
bus: preſtant vniuerſis. Non dicam
de virtute iſtius viri: cuius vita ab ine
unte etate ad bñ beateqꝫ viuẽdum: ẽ
eqdem conſtituta. Non dicam de ni/
mia liberalitate q̃ in ijs magnificis
nuptijs maxime eluxit. non dicam de
his que in vnoquoqꝫ conuiuio neceſ
ſaria ſunt quum ea ſint ex ſentẽtia di
ſtributa qppe cum nec h defuerit cibo
rum diuerſitas nec rerum abundan
tia nec preparatio diligẽs nec optimus
ordo nec bona voluntas aut bono/
rum vultuum acceſſio: qui vt aiunt
quo amore qua beniuolẽtia obſeq/
uum in amicos actum ſit apte oſten/
dunt. Et qd demum in ijs magnificis

nuptijs deesse potuit quod huic con/
iugio vel minimū posset afferre pu/
dorē. Nihil inquā cū vniuersa adeo
ad omniū vota laute ꝛ opipere pera
cta sint vt nihil supra. Quas ob res
vt finē faciā magnifici viri Matro/
ne primarie ꝛ ṽgines ornatissime cō
gratulemur huic cōiugio ꝙ tāta lau/
de volūtate tāta atqꝫ tāto officio: p̄di
tum pspicimus. Id aūt eo factū sit au
spicio humiliter obsecro vt hūc virū
optimū. A cōtinuo patrē post annum
felicē eē videam⁹. Nil ergo aliud sup/
est p̄stātissimi viri: vosqꝫ pudicissime
matrone vt vobis cūctis grās agam
q a prime vti hylarē hūc diē susceptū
hēre voluistis. Quibus ꝑ reb⁹ ipse q
omnia respicit quiqꝫ corruptōe caret
fenerato repēdat p̄mio. Ad laudez ꝛ
gloriam suppreme sue deitatis.

¶ Oratio ad conuiuiū nuptialis cō/
munis fratris Gregorij britānici.
Sermo. xxvij.

n Non uere
rer viri clarissimi quicꝙ̄ in
minimis mō reb⁹: sed ne in sūmis q
dem in tā excellētissimoꝝ hominum
cōsessu agere: nisi hoc ip̄m grande ac
ꝑdifficile onus hodierno die ad me
delatū extitisset. Nulle qdē res vel di/
gnius vel eleganti⁹ mea oratiōe exor
nari debuissēt: ꝙ̄ hoc sacratissimum
matrimoniū: de cui⁹ laudib⁹ hoc i lo
co a me dicēdum est: vbi nulla dicen
di facultas: nullū tā elegans ac ꝑpe
diuinū ingeniū satis digne sufficeret.
Cū enim nihil tā preclaꝝ vel magnifi
cum a me audire possitis: qn melio/
ra ac grauiora reperiātur: dicā tamē
quod de huiusce rebus ornamentisqꝫ
ad hāc q̄ celebrata est: hodie solēnita
tem attinet de sacramento legittimi
amoris. s. atqꝫ de hoc splēdidissimo
cōuiuio. Ad cenā enim ad quā tēpe/
stiue venim⁹ oppipere hoc apparatuꝫ
erat cōuiuiū cui⁹ amplitudo tria in se
per ordinē cōplexa est: p̄mū est volū/
tas dispositiua: que veluti forma cu/
iusqꝫ rei substātiā operaꝛ vna cū po/
tētia operādi. Que quidē volūtas lar
gissima clara ꝛ efficax hoc in loco ex/
titit tota cū facultate. Qd̄ plene verū
ipse testatur effect⁹: vt ex Augustino
colligitur. Ex spē opeꝝ clarebūt inti
ma cordis. Reꝝ isuper quātitas abū
dātissime nobis oībus delata est: tū
hylari facie: tū diligēti mistroꝝ ope/
ratu: tū ordie pulcherrimo redimita
in extremo. Preterea qd de reꝝ libe/
ralitate: qd de loci claritate qd de fre
quētia atqꝫ copia ciuiū edisserā. nꝫ. n.
in p̄uatis: sꝫ in publicis cōuiuiū solē/
ne versaꝛ vt maiorū mos est. Igiꝛ ve/
rā gloriā adipisci valet: q cūctis libe/
ralitatis officijs fūctus est. De hijs ha
ctenus. De sacramēto legitimi amo
ris qd aliud attinet dicere nisi qd̄ na/
tura diuinaqꝫ scriptura ꝛ mūdus ce
teris reb⁹ sacris id eē excellēti⁹ osten/
dit. Est. n. societas secūdū naturā ma
ris ꝛ femine ꝑcreāde sobol' cā. Visū
est aūt impossibile feminā sine mare
hoc adimplere. Quare eorū ꝯiūctio
vt ꝑpetuitas ipleaꝛ est necessitate ꝯsti
tuta. Id. n. in certis aīantib⁹ absqꝫ rō
ne fit: ꝛ inquātū nature capaces sunt
ꝛ ꝑcreādi cā solū: in ciuib⁹ aūt distin/
guitur magis. Apparēt. n. hinc auxi/
lia mutua ꝛ libidinis euitatio: ex quo
fit vt sacr͞m celit⁹ sit īstitutū vt nr̄a do
cet fides. Demū ne mūdus laberetur
egit oīpotēs maxim⁹ de⁹ vt sacrꝫ istō
esset p̄ncipiū vrbis ꝛ quasi seminari
um reipu. hinc sequaꝛ soboles hinc
fratrū cōiūctiōes hinc icredibilis ac
diuina familiaritas. qua nihil stabili
us arbitratum est. Mores p̄terea cre
scunt: sed ꝙ maius ceteris est celestia
loca impletur. Quāta igitur contē/
platiōe: quātoqꝫ amore venerari de

deat facillime intelligitur. O liberale
itaq3 institutū ⁊ humane vite ꝑsidiū.
O sanctissimū mun⁹ a dijs immorta/
libus invētū: ⁊ solis hominib⁹ largi/
tum. Quo genere oratiōis finē facio
post sumptōez ciboꝝ quedā pulchra
regratiatio. Quū sepe mecū repeterē
patres clarissimi qd ad sūmos hono
res mihi hac die p vestras reuerenti/
as impēsos posset igenio vel opa di/
gnum vestra expectatōe accedere nil
aliud eo in actu hoc difficili⁹ a me ex
cogitari posse videbā ꝙ cū ipō operē
impotētem nec satis dignu3 ad refe/
rendas grās me sufficiētem arbitra/
bar. Tātis vestris bñficijs nō video
nec re nec ṽbo ꝑ supplere posse: si igi/
tur ꝓ vestris immortalib⁹ de me meri
tis paꝝ vobis grāꝝ accumulate ege/
ro: queso atq3 obtestor mee modice
facultati poti⁹ ꝙ magnitudini vestro
rum beneficioꝝ tribuēdū putetis: q̄
enim tāta pōt existere vbertas igenij
que tanta dicēdi copia: qđ tā disertū
ac incredibile genus orationis quo
qsq3 possit vestra in me vniuersa ꝓ/
merita nō dico cōplecti: s3 ne impen
se numerare qdē qui hūc meū actu/
lum tātis viris grauissimis atq3 ho/
nestissimis seruit⁹ hac die visitare di/
gnati estis: ꝓ quib⁹ ⁊ sūmis ⁊ maxi/
mis bñficijs vti mihi par est: nā con
cessit immortales ago gratias quan
tas possum agāq3 dum viuā ꝑio oi/
potēti deo eiusq3 genitrici postremo
dñis ⁊ pr̄ib⁹ meis ⁊ successiue cūctis
hic presentialiter congregatis.

¶ Oratio nuptialis communis fra/
tris Gregorij britannici.

Sermo. xxviij.

Censeo

plerosq3 mirari. Reue
ren. ꝑses magni ꝑtores strenui mili/
tes doctoresq3 Eximij. ꝙ ego q nec
auctoritate nec copia vlla dicēdi va/
leo in hoc ornatissimo loco ⁊ in tan
ta prestantissimoꝝ viroꝝ frequentia
cūctisq3 scilētibus de ꝯiugio quicquā
ausim dicere. Et nemo hoc velim si/
bi persuadeat spōte hanc a me susce/
ptam cā. Quinimmo ab amantissi
mis dilectissimisq3 viris quibus me/
moria bñficij sempiterna sū abstri/
ctus magno studio ad me eē delatā.
Qui cū diuti⁹ excusationi institissem
ipsis morē gerendū eē existimaui: ne
vis amicitie a me spreta eē videretur.
Si qd itaq3 minus apte min⁹ graui/
ter ⁊ ornate ex me fulserit: vos que/
so atq3 obsecro patres humanissi/
mi non totū mihi sed partim amicis
qui mihi hoc dicēdi onus apposuere
partim rei excellētie splendoriq3 ve/
stro assignandū esse iudicetis. Quis
enim tanta est eloquij ꝑstantia quis
tanta animi ꝑdict⁹ magnitudine qui
cōiugalis matrimonij substantiam
sua oratione integerrima explicare
possit. Quisue intuens se orātez apud
tot grauissimos viros vndiq3 stipa/
tum nō pauesceret ac omnib⁹ artu/
bus contremisceret. Constitut⁹ itaq3
ante hūc dignissimū cōspectū pauca
ad modum de nuptijs dicam: quoni
am has non esse non felicissimas ne
minem vestrum arbitror ignorare.
Quāꝙ enī3 ⁊ ab ipsis superis ⁊ a ma
ioribus nostris multa tradita sūt: q/
bus cōmodatissimam ⁊ iocundissi/
mam vitam agamus: tamen ꝙ nihil
in rebus humanis coniugio salubri/
us atq3 prestantius fit: nō facile dixe
rim. Nam videmus salutem homi/
num humani generis conseruatio/
nem: vrbis fortunas ac domi sine le/
gitimo coniugationis vinculo stare
non posse. Quare cum diuina illa ꝓ/
uidentia: cuius nulli sunt fines qua/
si quendam mortalem in terris de/
um sese intelligeret virum ac feminā/
matrimoniali copula conglutinauit.

quo nr̄ȝ gen⁹ ꝯſeruaret amplificaret ꝛ cōſeruatū ꝑ ſpēȝ imortale: vt videmus: redderet fornicatōes adulteria iceſtus ſtupra multoꝝ deniqȝ maloꝝ flagitiorum genera ꝑ matrimoniuȝ extigueret. In quoꝝ locū ſola viri ꝛ vxoris cōiugatio pudicitia honeſtas ꝛ multa ad bñ beateqȝ viuēdū v̄tutis genera niſi ſuccreſcerēt niſi atqȝ extarēt, ꝑfecto nihil eēt quo in ꝑcreādis alēdiſqȝ liberis a ritu feraꝝ differre videremur. Nā cū hoc nobiliſſimū ſacramētū inocētie ꝛ puritatis tpe iſtitutū fuiſſe ex ſacris litteris didicerimus (ſatis certe admoniti ſum⁹ nos inocētes puros integerrimos ab oī deniqȝ luxurie ꝛ feditatis turpitudine remotos ꝛ alieniſſimos eē debere. Aduertim⁹ iſup patres optimi maximas diſcordias truculētiſſimaqȝ diſſidia hac vnitate cōiugij fuiſſe ſedata ꝛ paces optimas diuturnaſqȝ amicitias hac cōiugij ꝯſtitutōe veteres parare ꝛ in dies pare cōſeruareqȝ videmus. Scripſit hyſtoriaꝝ ꝑnceps Tit⁹ Liui⁹ ꝙ Sabini cū Romanis vehemētiſſimas inimicitias accerrimaqȝ ꝓlia iniere ꝓpterea ꝙ publice viri Romani hīe Sabinas feīas legitimas ſibi voluerūt vxores populi qdē pri⁹ inimiciſſimi nō mō teſte Ouidio hoc cōciliati maritali raptu. ſȝ ēt paritatis feruore vniti fuere: vt q antea duas: poſtea vnā eādēqȝ colerēt vrbē. q̄qui dē res Romanis tūc pullulātis iperij firmiſſima q̄dā fūdamēta iniecit. Niſi eni in ſuſcipiēdis iferēdiſqȝ bellis Sabini Romanoꝝ comites fuiſſent nō tot potētiſſimi populi nō tot extere natiōes g ritū ditiōi parauiſſent. qn etiā Scipio ille African⁹. q ſupior cognominat⁹ nō ꝯtēt⁹ corā florētiſſimo ſenatoꝝ ordie i ſanctiſſimo Iouis domicilio ꝛ in ſplēdidiſſimo ppl̄o ꝯcordiam cū Tyberio Gracco diuulgaſſe Corneliā quoqȝ filiā vt ē apud Valerium maximū ꝓtin⁹ ei deſpōdit. Arbitratus.n. fuit hō ꝛ l̄raꝝ peritia ꝛ eorū geſtoꝝ gloria ꝑſtātiſſim⁹ ꝯcordiaȝ nunq̄ illā morituā eē ſi fuiſſet cum Tyberio affinitate cōiūct⁹. Et ſancta fuit ꝯcordia h̄ ꝛ tanq̄ cōe quoddam vinculū. Parētē nāqȝ Cornelia atqȝ maritū vſqȝ ad extremuȝ vite ſpūm mutuo nutriuit amore. Preterea mulier ē hoīs ſuauiſſime vite coadiutorium in cui⁹ mutua beniuolētia cōgeſcat q̄ cū oia ſic loq̄tur vt ſecū cū qua itē res ꝓſperas letiores aduerſis v̄o leuiores cōicādo faciat. Hec oia ꝛ alia pl̄a breuitatis cā ſcilentio obmittēda eē putaui. Quā ſanctū igit̄ eſt hoc ſacrū vinculū qd̄ imortalis de⁹ ſanctitas ipa inſtituit q̄ fructuoſum q̄ ſuaue iocūdū amplectēdūqȝ ab oīb⁹ qd̄ ꝑ nulla religiōe: nullaqȝ aut diuine legis aut ſacroꝝ canonū inſtitutiōe tollat̄ ꝛ veneratiōi maxime hēatur. Que quom ita ſint: totqȝ bona ꝯcurrant ꝓuidus vir Angelus britānicus dominā Luciaȝ feminā honeſtam ꝛ pudicam progenitam ex homie vno atqȝ ſpectatiſſimo pr̄e. N. legittimaȝ mox ducit vxorē. Hac igit̄ gr̄a domini humaniſſimi deum optimum maximum glorioſamqȝ eius genitriceȝ Mariam cunctoſqȝ ſuperos exoremus: vt huic ſplendido coniugio immenſa quadam largitate faueant: quo ſit illorum potiſſime ſecundum gaudium: quorum ampliſſimas virtutes magnifica geſta illuſtres victorias omnium mortalium fama celebrauit. Referantur etiam honores ꝛ gloria. In primis generoſis huius ciuitatis preſidibus: quorum preſentia plurimum has nuptias illuſtrauit: poſtremo vt dicendi finem imponā eundem cunctorum rerum oppificē vniuerſumqȝ ſuperorum cetum accurate rogabimus: vt hoc coniugale fedus ſit ſponſo ſponſeqȝ fauſtum letum: cognatis vero amiciſqȝ gratiſſimum. Amen.

¶ Oro coniugalis cōis Fr̄is Gregorij
Britānici. Sermo. xxix.

V Idere vide

or. Spectatissimi presules
vosque alij ciues pegregij: si in tam
frequēti doctissimoꝝ viroꝝ conuētu
hoc dicēdi mun⁹ aggrediar: nō par/
uo temeritatis: atq3 insolētie crimie
vsari. p̄sertim quū maiores nr̄os: q
huiuscemodi offm̄ suscipe ꝯsueuerūt
matura eloquētia sūma oris facun/
dia ceteris p̄stare oporteret. Me vo
q nullo penit⁹ studio nullaq3 dicen/
di vbertate valeo: nōne maxia ipu//
dētia atq3 arrogātia iductū eē existi
mabitis: quū vos tāto splēdore: tan
taq3 benignitate: tāta deniq3 pruden
tia istructos eē aiaduerto: vt quā fa/
cile vobis cōstet: an idoneū ꝯsenta//
neūue sit: vt cui a teneris: (vt appel//
lāt vnguiculis) cū lr̄aria cōsuetudie
cū p̄nis amicitie vicul̄ deuict⁹ sim: a/
liqđ munusculū h̄ hiemali tpe nō af/
ferē: qđ vr̄o honore: ꝯmō: emolumē
toq3 futuꝝ eē cōsiderē. Quare ciues
p̄stātissimi si đ hui⁹ faustissimi federis
copula nō tā digna aurib⁹ vr̄is expo
suero: q̄so p̄stetis: ꝙ vos facile mihi
ꝯcessuros eē cōfido: si igenij mei opi
nionē recte itellexeritis me nō vllius
gl̄ie vēdicatiōis: s3 poti⁹ suoꝝ3 erga
me meritoꝝ cā in hūc locū descēdisse:
q si vos dicēdo explere nō potero: co
nabor saltē de tā ardua re ꝙ expedi//
tissime ꝙq3 celerrie a me fieri pote/
rit ptractare: ne aures vr̄as irrita q̄/
dā dicēdi ꝓlixitate cōtundā. Quā q/
dē pitissimi viri cū iter ceteras scien/
tie ptes tū serēdi: arādi: pecoris pascē
di domosq3 fūdādi: discipline q3 ca/
strēsis artificia recōditā eē existima//
ret: qn̄ ⁊ iocūdissimos hoiu3 cōiun/
ct⁹ q̄tidiano cultu: vnaq3 viuētes iū/
gēdas eē nō dubitāt. Sūt ⁊ q cōnu//
bia lōge magis ceteris p̄stare arbitrā
tur: maxie cū oia nobis p̄stēt donēt
atq3 cōfirmēt: q̄ si terris penit⁹ abdu
cerent̄: generis hūani cōditionē pua
tēporis exiguitate: oio interire neces
se esset. Quo circa ciues ornatissimi
ꝯsiderate: aioq3 diligēter agitate: ꝙ/
tū in ornāda amplificādaq3 re fami
liari oportunitatis cōmodiq3 cōseq̄/
tur. Nonne illud p̄cipuū ac singulare
cōiugalis amoris fundamētū oibus
reb⁹ merito q̄dē3 atq3 optimo iure
p̄ferendū eē dixeritis: vt ꝓbitatē: fi//
dē: mores: pudorē: pudicitiā: sedatā/
q3 cupidinē: pari mutuaq3 dilectiōe
teneāt: amplectant̄: atq3 ꝯseruēt: ita
vt duo corpa vno sensu regi: guber/
nari: ac vigere videant̄. Nec veluti i
armis militū virt⁹ ferocitas magna
nimitas ꝓcera deniq3 corpa sic ducē
das uxores maiores nr̄i ea p̄cipue eli
gi voluerūt. Quid exp… tatis: Quid
ampli⁹ q̄ritis ciues. Si… in huiusce/
modi re: diuturnior esse… vellē hic ꝓ/
fecto dies mihi nō suppeditaret. vos
tū nōne lōge magis ꝙ ego dicere sciā
ꝯcepistis. Quo fit ut silētio a vobis ꝯ
siderari malu3 quā inani mea garru
latione ꝯdēnari. Ad hui⁹ itaq3 rei di
gnitatē p̄ceps me cōuertā: ⁊ ad eos
s̄mones cōferrā de qb⁹ nuptiaꝝ res
agit̄. Hōesta nobis adest Tadea Bri
tānica spōsa quidē prudētissima: ꝓ/
bitate modestia: idole uenustate re//
uerētiaq3 insignis: quib⁹ q̄de3 virtu
tib⁹ nec a genitore suo iā Antonio.
Britānico nec ab auo q̄de3 sapientis
simo atq3 eruditissimo uiro Bartho
lo Britānico degenerare uidet̄. Qui
cū doct⁹ optimarūq3 artiu3 sit app/
me erudit⁹ spectataq3 uirtute in anti
qua Britannicorū familia: haud in/
iuria quide3 reponend⁹ esse uidetur.
Sbiectusq3 an̄ oculos: atq3 ora ur̄a
posit⁹ ē ornatissim⁹ adolescēs. Joan.
cimin⁹ bēignitate ai magnitudie: ige
nijq3 acrimōia: urbanitate: igenuis/
q3 morib⁹ lr̄arūq3 cupidissim⁹ ac stu
diosissim⁹: studijsq3 humanitatis or
nat⁹ ōniq3 affabilis atq3 tractabil̄.

¶ Sermones funebres vulgarizan/
di vltra primaz impressionem editi:
pro pueris. Sermo primus.

n Emo vestr

est viri egregij atque pru//
dentes qui nõ intelligat miseris mor
talibus vitam erũnis ⁊ calamitati//
bus plenã ad modicũ esse concessaz.
Iccirco quodaz singulari beneficio
a deo fieri vt preoccupati morte iu/
uenes in eterne vite refrigerio securi
permaneant. Quid namqz secundũ
apostoli verbuz: nunc maxime dies
mali sunt: magnum vtiqz dei benefi/
cium assequitur qui de presentis vite
periculis in qualicũqz statu salutis
euocat. Sapientie quarto: raptus ẽ:
ne malicia mutaret intellectum ei⁹:
aut ne fictio deciperet aiam illius. Fa
scinatio enim nugacitatis obscurat
bona ⁊ inconstãtia cõcupiscẽtie trãs/
uertit sensuz quãdo malicia cõsuma
tus in breui expleuit tempora multa:
placita enim erat deo aia illius: pro//
pter hoc pperauit educere illuz de me
dio iniquitatũ. Nam ⁊ de quibusdaz
pueris: q cum parentib⁹ morte pre//
uenti sunt a beato Augustino diffi/
nitur qd in hoc eis diuina clementia
prouidit ne diu viuentes malorũ pa/
trum vestigia sequerent. Iosie quo/
qz regi iuda pro magno beneficio a
deo pmissum est: vt legit quarti Re/
guz. xxij. Quod ipm ad patres suos
in pace colligent ne mala ventura su
per terram videret. Neqz solum iu//
ueni prouisum est: sed ⁊ nobis. Pro
pinquos enim mediocri dilectione:
non qui carni tantum dediti sunt: sz
⁊ q spiritui obsuare plerũqz nõ sciũt
qr aut amor aut odio fines excedũt.
Et subtractio rei amate affectum ad
se redire compellit ⁊ ordinem suum
tenere. Ergo nobiscum agitur quod
cum Ezechiele ppheta legitur actum
cui a domino dictum est Ezechielis.
xiiij. Filij hominis ecce ego tollo a
te desiderabile oculorum tuorũ i pla/
ga ⁊ non planges neqz plorabis: et
nõ fluent lachryme tue: igemisce ta/
cens: mortuorum luctũ non facies.
Locutus sum ergo inquit ppheta ad
populum mane ⁊ mortua est vxor
mea vespere. Hinc etiã Augu. in lib.
confessionum: de quodaz amico suo
defuncto loquens: ita dicit. Domine
deus comparauerã olim amicum so
cietate studiorum nimis charuz. Et i
fra. Naz vnde me facillime dolor pe
netrauerat ⁊ intime: nisi qr fundarã
in arenam cor meum: diligendo mo
riturum quasi nõ moriturum. Et in/
fra. Bñe habes qui amat te ⁊ amicũ
in te ⁊ inimicum ppter te. Nullũ ille
carũ: ille socium amittit: cui omnes
in illo cari sunt: q nõ amittit. Te aũt
deus nemo amittit: nisi q te dimittit.
Item alius p filijs. Sermo. ij.

i N hac vi

ta fratres charissimi diligẽ
di sunt homines tanquam in carne
mortales. Unde Sene. ad Lucillum
lib. xi. epla. lxxv. Nõ affligit sapiens
in amissione liberoꝝ nõ amicoꝝ. Eo
dẽ enĩ aio fert illorũ mortẽ quo ex
pectat suam: mihi quidẽ amicorum
defunctorũ cogitatio dulcis ac blan/
da est: illos enim habui tanq̃ amissu
rus ⁊ amissi tanq̃ habeam: Anaxa/
goras: quoqz cui⁹ meminit Valeri⁹
Max. lib. v. de parentuz moderatiõe
Audita morte filij: nihil inquit inex/
pectatũ: aut nouuz nuncias. Ego. n.
ex me natum sciebã esse mortalem.
Ideoqz subiunxit Valerius has vo
ces vtilissimis pceptis imbuta virt⁹
mittit: quas si quis efficaciter auri/
bus perceperit: non ignorabit ita li/
beros esse procreatos: vt memineri/

tis a rerum natura: ⁊ accipiendi spiritus ⁊ reddendi eodē momento tēporis: legē iudici. Atqz vt mori nemi nem solere qui nō vixerit: ita nec viuere aliquē quidē posse: qui non sit moriturus. Maro noster horuz sententiā affirmat de morte: stat sua cuiqz dies ⁊ Flacus etiā pluribus in locis ⁊ maxime. Odarū quarto. Pallida mors equo pulsat pede. ⁊c. ⁊ alia oda: sed vna omnes manet ⁊ nox ⁊ calcanda semel via leti: ⁊ alijs in locis apud eundē. Sed quid referam multoruz sapientiū sniās cum res in aperto sit: atqz vniuersorum sors sit cōmunis. Jneuitabilis eniz fati sors est inquit. Q. Curtius titulo. ix. de gestis Alexandri magni. Et quāq̄ durū ac difficile videat liberoruz mors aut amicorū tamen nullum aliud q̄ patientiam rectius habemus solatiū quēadmodū. Orat ad Uirgi. de morte qntilij amici. Durum sed leui⁹ fit patientia: quicqd est corrigere nefas Cuius affirmande snīe testis preclarus rex Dauid occurrit: cui nimiruz deus incerta ⁊ occulta sapientie sue manifestauit. Hic eniz cum pro filio egrotante: vt legitur secundi Regū. xij. Se coram domino ieiunijs ⁊ lachrymis afflixisset: moxue de morte illius nunciū audisset: de terra surgēs lachrymas abstersit: ⁊ causam regsitus: respondit propter infantem cuz adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui si forte domin⁹ eū mihi donaret: Nūc aūt qr mortuus est: nunquid euz potero reuocare. Ego magis ad eū vadam: ille vo non reuertetur. Sic ergo fecit apponi mensam ⁊ comedit ⁊ consolatus est Bersabee vxorem suaz: sed idem rex: postmodū vt legit eodem. xviiij. cuz filium suū Absalon extinctum lugeret ⁊ incedens operto capite clamaret Absalō filij mi filij mi Absalon. Correptus a Joab principe militie sue: protinus surrexit: ⁊ in porta sedit: sicqz familiam suam inde solatam alloquens confortauit. Ergo ⁊c. Consolatoria in q̄ ostēdit rationes. x. consolatorias sup mortē cuiusdā bet carissimi.

Taliqd vobis optimi viri consolationis impartiar: sup charissimi. n. obitu. decē mihi explicāde sūt breuit rōnes siue cāe quib⁹ ondā cuiusque mortis luct⁹ esse moderādos: ne dicā oio tollēdos lachrimādi qdez sūt mortui sed parti⁹ cū hoc humanitatis officiū sit. Neqz enim vt Terētianus chremes: humani quicq̄ alienū puto a me. Si quis. n. amici defuncti merorē prorsus phibere vellet obijcere possem illud Ouidij de re. amo. Quis matrez nisi mētis inops in funere nati Flere vetat. nō hoc illa monenda loco est. Cū lachrimas aīumqz impleuerit egr. Jlle dolor verbis erudiēdus erit. Rōnes āt quas enarraturus sum: vt ad ppositū redeaz: pene oēs aut plures in epistola ad amicuz. Cōsolatoria. Hieronymus. tangit: quāq̄ alijs verbis. ¶ Prima siquidē est cōsideratio volūtatis diuine: cui debem⁹ nostrā cōformare. vñ dicit Hieronym⁹. Si nostros defunctos plāgim⁹ quos tū resurrecturos credim⁹: qd facerem⁹ si mori tātum pciperet de⁹. Uoluntas ei⁹ vtiqz sola sufficeret ad solatium cui nullū preponere debemus affectum: ⁊ Seneca ad Lucillium Placeat homini quicquid deo placet: ob hoc ipsuz q deo placet. ¶ Secunda est cōsideratio equitatis: qr licitum ac iustuz est vnunquemqz qd suum est recipere. vnde ibidē subdit Hieronym⁹. Nihil abstulit tuū q dignat⁹ est recipere pprium creditū suū recipe decuit creditorē. Et nihil aliud decet quam creditori suo gratias agere mutuantez: ⁊

dicere cũ Job. Dominus dedit. Dominus abstulit. Job primo capitulo. De hoc credito redemptione dicitur Ecclesiastici. xij. Revertatur pulvis in terram suam: ⁊ spiritus redeat ad deum qui dedit illum. ⁊ Sapientie. xv. Reducit se vnde acceptus est: repetitus anime debitum quam habebat. ¶ Tertia est consideratio necessitatum: quia scilicet summꝰ omnes ad moriendum astricti. Juxta illam David sententiam quis est homo qui vivet ⁊ non videbit mortem. Geneseos. ij. Quacunqꝫ die comederis ex eo mortem morieris. Unde in persona domini. N. defuncti dicitur. Cui libet viventi. Ecclesiastici. xxxviij. memor esto iudicij mei. scilicet mortis sic erit ⁊ tuum. Mihi heri ⁊ tibi hodie. Unde Augustinus in libro meditationum. capitulo. xx. Hanc vitã immortalem vocat etiam mortez vitalem. Hinc Sene. epi. iiij. Quotidie morimur: qꝛ quotidie pars aliqua vite demitur: ⁊ tunc quoqꝫ vita decrescit cum crescimus: sic ⁊ recte mulier illa thematnites. ij. Regum. xiiij. Omnes morimur ⁊ quasi aqua dilabimur. Jtaqꝫ equanimiter mortem nostrorꝫ ferre debemꝰ Sene. ad Lucil. que q̃rela ẽ qđ incõmoduz si quid debebat desinere defecit. ⁊ Ambro. de morte saty. li. ij. quid absurdius q̃ vt id qđ sis omnibus esse prescriptũ: quasi speciale deplores. Mors enim equalis est oibꝰ. Virg. Stat sua cuiqꝫ dies Boe. de consol. li. ij. metro. vij. Mors spnit altã gloriã ĩvoluit humile pariter ac celsũ caput: equatqꝫ sũmis. Jnfima. Jtẽ orat li. j. carminum pallida mors. e. p. p. pau. regũqꝫ turres. Jdẽ. Sed vna omnes manet ⁊ nox ⁊ calcanda semel via leti. Jdem infra. scilicet omnibus quicũqꝫ terre munere vescimur. s. mortis palus enaviganda: sive reges: sive inopes arimus coloni. Jdem. Equa tellus pauperi recluditur: regumqꝫ pueris. Quintus Cur. lib. ix. de gestis alexã. Jnevitabilis facti sors ẽ. Jdẽ. Mors et fugacem ꝑsequitur virũ: nec parcit inbellis iuvente poplitibus timido ve tergo. Silius italicus. li. viij. Currit mortalibus evum. Nec mori bis posse datur: fugit hora rapitque. Tartareus torrens. Et claudianus đ morte. Sub tua purpurei venient vestigia reges. Deposito luxu turba cum paupere mixti. Omnia mors equas. Judam natura nocentes. Tu requiẽ datura pijs. Te iudice sontes. Jmpia cogentur vite cõmissa fateri. Apostolus ad hebreos. ix. Statutuz est hoibus semel mori. Quid multa necessitas hec ꝓbationibꝰ non eget. ¶ Quarta est consideratio fraterne vtilitatis erga ipm defunctũ qui per mortẽ liberatꝰ est a p̃ntibꝰ miserijs ac piculis. Vñ Hieronymꝰ vbi supra Tot ipugnationes diaboli: tot seculi clades evasit. Tot corpis bella: ⁊ lachrymas fundis: quasi nescias qd in teipso quottidie patiaris: pp hoc. n. ⁊ dñs discipulos admonet dicẽs. Si diligeretis me: gauderetis vtiqꝫ quia vado ad p̃rez. Jo. xiiij Vita hec brevis ⁊ crũnis plena. vñ ⁊ Virg. h considerans dicebat. Optima queqꝫ dies miseris mortalibꝰ evi. Prima fugit: subeunt morbi tristisqꝫ senectus Et labor: ⁊ dure rapit iclemẽtia mortis. Unde optime sensit. C. Cesar: vt est apud Salustium. Jn luctu atque miserijs mortem erũnarum requiẽ non cruciatum: ea cũcta mala mortalium dissolvere: vt habetur. xxxij. q. vij. c. licite. Omnia cum morte solvuntur. ¶ Quinta est consideratio divine dispositionis que novit: quãdiu expediat homini vivere ⁊ quando mori. Unde ibi dicit Hierony. Plãgimꝰ beneficia dei qui novit qđ nostre prestet infirmitati: hoc est qđ dicitur ab ipso domino Math. vi.

Scit enim pater vester: quia his om-
nibus indigetis. Hinc ⁊ Aug. in lib.
soliloquioꝝ. De salute inquit corpo-
ris mei: quãdiu quid mihi vtile sit ne
scio: tibi quidẽ domine hoc cõmitto.
Prima pe. ij. Omnem sollicitudinẽ
vestram ꝓycientes in eum: quia ipsi
cura est de nobis. Huic sentẽtie illam
non incõmode Socratis adiecerim
cui⁹. Valer. Maxi. meminit lib. 7.
Socrates humane sapiẽtie quasi qdã
dam terrestre oraculũ: nihil vltra pe-
tendum a dijs immortalib⁹ arbitra-
batur: ꝙ vt bona tribuerent: quia hi
demum scirẽt: qd vnicuiqꝫ esset vtile
Nos aũt plerũqꝫ id votis expeteremus
qd non impetrasse meli⁹ foret.

⁋ Sexta est cõsideratio inutilitatis
.s. luct⁹ ⁊ tristicie que necpñt mortuũ
ad vitã reuocare: nec a pena liberare.
vñ ibi hiero. Vide queqꝫ si dolori de-
beat aliqd ꝯcedi vbi sine aliquo reme
dio põt anim⁹ fatigari. Vñ ⁊ Jo. me
mẽto mei de⁹: quia vent⁹ est vita mea:
⁊ non reuertet oculus me⁹. Recte ec
clesiasticus. xxij. ca. Modicuz plora
super mortuo qm̃ requeuit. Et iterum
de fletu. 38. Huic nihil ꝓderis ⁊ te ipz
pessimabis: hinc ⁊ Aug. Cur emittis
lachrymas per maxillas cum resusci
tare nõ valeas quez ploras. Jdcirco
recte Oratius Mecenati suum lugen
dum obitũ vetat. his ṽbis. lib. carmi.
Absint inani funere nenie: luctusqꝫ
turpes: ⁊ querimonie. Cõpesce clamo
rem: ac sepulchri: mitte supuacuos ho
nores. ⁋ Septima ꝯsideratio ꝓprie
damnificationis que cordi ex luctu ⁊
aie ꝓuenit. vñ eccl. 30. Multos occi-
dit tristitia ⁊ nõ est vtilitas in illa: ⁊
ꝓuerb. xxv. Sic tinea vestimẽto ⁊ ver
mis ligno ita tristitia viri nocet cordi
Vñ ⁊ Ecclesi. 38: Repelle tristitiã a te
neqꝫ enim est cõuersio: ⁊ huic nihil ꝓ
deris: ⁊ teipsum pessimabis.

Octaua est consideratio ꝓprie vtilita-
tis que de ipa morte ꝓuenit. Sepe ami
ci iter salutis impediũt. Nam ⁊ cordi
ligentis ad mũdũ alliciunt: ⁊ eoꝝ ca-
lamitates offendũt. Et vt dicit Aug.
sup Gen. Sepe offendit deus ne offen
datur amic⁹. Ad hoc valet exẽplum.
Augustini ⁊ Ezechielis supra.

⁋ Nona est cõsideratio future resur-
rectionis. s. in qua ad vitaz reducent
qui cum dolore amittant: iuxta illud
Apost. pma ad Cor. xv. oẽs quidẽ re-
surgem⁹: hec cõsideratio debet esse lu-
gentium cõsolatio ꝭm illud Apost. i.
Thessalonicẽ. 4. Nolim⁹ uos ignora-
re de dormientib⁹ vt non contristemi
ni. Et Hieronymus ad Theodoram
de morte lucini viri sui. Aduersus er-
go mortis duritiam ⁊ crudelissimaz
necessitatem hoc solatio erigimur ꝙ
in breui visuri sum⁹ eos quos dolemus
absentes. Neqꝫ enim mors: sed dor-
mitio ⁊ somnus appellatur ⁊c. Am-
brosius de morte: Saty. lib. ij. Mor-
tem itaqꝫ ꝓbamus non esse lugendã
Primo quia communis est ac debita
cunctis. Deinde quia nos a seculi hu-
ius absoluit erumnis. Postremo qa
ad modum somni a labore mundi re
quiescere facit in spe resurrectionis.
Jdez libro pmo. Cessabunt igitur la
chryme mee: quia debet aliud inter
fidos ⁊ perfidos interesse. De fide re-
surrectionis dicit Lactantius libro
tertio aduersus fi. reli. de immortali-
tate iustorum. Si vita in dei religione
transacta sit: mors malum non sit:
quia traslatio est ad immortalitatez
Si aliter sit maluz sit necesse est: quo
niam ad eterna supplicia transmittit
Ergo si bonorum mors malum non
est: immo bonum quod felicitatem
tribuit: cur mortuum lugemus: im-
mo: vt Hieronymus ad Theodorã
vbi supra. Nos dolendi magis qui
stamus in prelio: vulnera accipimus
vitijs sordidamur.

⁋ Decima causa fuerit: si nos amici
iusti hac in vita dilexere: vtiqꝫ etiam

in eterna diligunt: nosq; meritis suis dirigunt. Unde Augusti. in libro de cura pro mortuis gerenda. Mater inquit mea: que me terra mariq; se/cuta est: vt mecum viueret: absit vt nunc vita feliciore: crudelis a deo vt cum aliquid cor meum angit: filium tristem non consoletur: quem vnice dilexit: quemq; nunq̃ mestum vide re voluit. Idem lib. Confessionuz. 9. Domine in sinu abrahe viuit nebri/dius: dulcis amicus meus. Tuus au/tem adoptiuus ex liberto filius. Ibi inquam viuit. vnde me multa homū tionem inexpertum interrogauit. = Iamq; non aurem ad os meum po/nit: sed spirituale os ad fontem tuuz. Ubi felix sine fine quantum potest p auiditate sua: sapientiam tuam bibit Nec sic eum arbitror ex illa inebriari vt obliuiscatur mei: cum tu domine quem ille potat: memor sis nostri. Cy prianus libro de mortalitate. Nō sunt lugendi fratres nostri accersione do minica de seculo liberati: cum scia/mus eos non amitti: sed premitti: ⁊ Ambrosius vbi supra. Quid te mi frater amantissime fleam: qui sic mi/hi ereptus es: vt esses omnium: non enim perdidi vsum tui. sed commuta ui. Ante corpore in separabilis: nunc indiuiduus effectu. Manes enim mecum ac semper manebis: nunquā te patria mihi eripuit: nec mihi patriā vnquam pretulisti: ⁊ nunc alteram prestitisti. Cepi iam enim ibi esse pere grinus vbi melior mei portio est.

¶ Nunquam siquidem in me totus fui: sed i altero nostri pars maior am borum. Uterq; autē eramus in Chri/sto: in quo ⁊ summa vniuersitatis: ⁊ portio singulorum est. Itaq; mihi pa ra frater consortium hospicij: ne que so diu deseras cupientem tui: properā tem expecta festinantem adiuua: ⁊ si diutius tibi morari videor accersi.

¶ Sermo in quo triplicem lugendi modum demonstrat. iij.

Ideo ornatissimi viri nonnullos ex vobis propinqui sui m . rte merore affici lachrimasq; fundere: cuius ego rei nonnulla me admiratio tenet: cū nouerim triplicem lugendi causam esse. Unam quidem non culpa carē/tem: alteram vero honestam ac decen tem: tertiam omnino culpabilē: has causas breuiter explicabo. De hinc de luctu temperando verba non incō mode adiunxero. Est itaq; prima in causa de morte amici: vehemens: tri/stitia: semper mala atq; damnanda: de hac Ecclesiastici. 38. A tristitia festi nat mors ⁊ cooperit virtutem: ⁊ tri/stitia cordis flectit ceruicem ab hac inquit festinat mors: idest cito vel de facili prouenit anime damnatio: ⁊ etiam corporis destructio: quia spiri/tus tristis exsiccat ossa. Prouerbiorum xxvij. ⁊ cooperit virtutem idest ener/uat bene agendi fortitudinem ⁊ fle/ctit ceruicem ⁊ debilitat mentem. Est in secunda causa compassio de mor/te amici cuius rei exemplum sumimus de deo qui ⁊ ipse mortuum Lazarum fleuit ⁊ arguit christus iudeos tanquā insensibiles. Matth. xj. lamentaui/mus ⁊ non planxistis: ⁊ Apost. quos dam arguit q̃ essent sine affectione. Dauid quoq; planxisse fertur nō mo do suos verum ⁊ inimicos: vt Saul ⁊ suos scdo Regum primo. Et Abner principem exercitus aduersarij. Ibi/dem. 3. Ideo recte dicitur Ecclesiasti/ci. 38. Fili in mortuuz produc lachry/mas: ⁊ quasi dura passus incipe plo/rare. Bene quasi dura passus: ac si ip/se patereris angustias: q̃s moriendo passus est ille: debemus de aliorū mi/serijs dolere. Aposto. i. Corin. xij. Si

quid patitur vnum membrum patiũtur omnia membra. Et ad Ro.xij: Gaudere cum gaudentibus: flere cũ flentibus. Cui concordat Horatius in poetica: vt ridentibus arrident ita flentibus adsunt. Humani vultus. Quemadmodum de beato Martino dicitur. Pium est flere martinum & pium est gaudere Martino. Hinc & Ambrosius de morte saty. Nõ grauem inquit lachrymis contraximus culpam. Alius est enim dolor nature aliud tristicia diffidentie. Et plurimũ refert desiderare quod habueris: & lugere quod amiseris: nec solus dolor habet lachrymas sed habet & lector lachrymas suas: & pietas fletum excitat: & oratio stratum rigat. Ipseq̃ lachryme dulces sunt: ipsi flet⁹ iocundi: quib⁹ extinguitur ardor animi: & q̃si relaxat⁹ euaporat affect⁹ vnde Ouid. de trist. Strangulat inclusus dolor: atq̃ cor estuat intus. Cogitur & vires multiplicare suas. Luct⁹ autem ille de quo tertio sum pollicit⁹: est qui nec tristitiam accipit: nec compassionẽ quia neq̃ secundum naturam: neq̃ sm gratiam ꝙ plerisq̃ amici diliguntur vel propinqui. Et fere omniũ amicitia temporib⁹ nostris: vel ficta est: vel mercenaria. Unde & ficte lachryme funduntur in morte: & de his que ex amicitia ficte procedunt. Dicit Seneca ad Lucil. Quis ferat hos qui negligentissime: cum amicos habuerĩt miserime lugeant: nec amant quempiã nisi perdiderint: ideoq̃ tũc effusi⁹ merent: quia vexantur ne dubium sit an amauerint: seraq̃ indicia affectus sui querunt. Et he quidem lachryme: facile restringuntur: citoq̃ arescũt. Ut enim dicit M. Tul. Nihil lachryma citius arescit. De huiusmodi etiã lachrymis fictis: etiã Oui. de re. amo. vt flerent oculos erudiere suos. De illis autem que procedunt ex amicitia mercennaria. dicit Iuuena. Maiore tumultu planguntur nummi q̃ funera fingit in occasum summa reducere veste: contentus vexare oculos humore coacto. Ploratur lachrymis amissa pecunia veris. Quid de impijs filijs dicam. qui parẽtum non modo morte nõ merẽt. Sed letantur quasi hereditatis quam profundere turpibus voluptatibus cupiunt relicti sint domini. Et si forte plorauerint: inanis ac breuis est eorum fletus: magisq̃ in risum prorumpunt lamenta quam compassionem: quemadmoduꝫ. Proximus: cuius meminit. A. gelius in noctibus atticis dicit. Heredis fletus sub persona risus est. ¶ Tristitia aũt omnis ac fletus moderanda sunt: ne in tristitiam mortiferam declinent: que menteꝫ absorbeat: iuxta illud. ij. ad Corin. ij. de quodam dicitur. Consolamini illum ne forte abundantiori tristitia absorbeatur. Abundans tristitia que maxime solet respicere damnum proprium: mortem operatur secundum Aposto. scdo ad Cori. 6. Ideo dicitur. Ecclesiastici. 30. ne dederis tristitiam anime tue: nec affligas te in consilio tuo. Et rursuꝫ docet Ecclesiasticus. xxij. Temperate lugeꝫ cum lugẽtib⁹ & compati aliorum miserijs & defectibus.

¶ Moralis luct⁹. Sermo. v.

1 Luctus mortui septem diebus. Ecclesiastici. xxij. moralis autem luctus mortui septẽ dieb⁹: quia septem dies peccatoris qui mortuus est morte: culpe sunt septem partes, ꝓsperitatis mundane. vꝫ: potentia vel gloria singularis scientia secularis: fama popularis: sanitas corporalis: voluptas carnalis: abundantia temporalis: securitas mundialis de quib⁹ dicit Iob 21. Ducũt in bonis dies suos & in pũcto

ad inferna descēdunt: de quibus in/
tellexit Orat. l. ij. in carminib⁹ cum de
diuite loqueret. Nulla certior tamen
rapacis orci fine destinata aula diuitē
manet herum. Et Sap. 6. potētes po/
tenter tormēta patient. Ideo Hiere/
mias. 17. Diem hois non desideraui: tu
scis. Pro his ergo peccatores. j. ad
Thimo. 5. lugendi sunt: qm ipsa psp
ritate mortui sunt sm illud: vidua q
in delitijs est viuens mortua est. Un/
de dies hos lugebat Job dicens. 3. c.
Pereat dies in qua natus sum. Et hie
remias. 20. Maledicta dies in qua
natus sum: finis. ¶ Sermo in quo
mortem docet non timendā: sed po/
tius contemnendam: aliqñ amplectē
dam. Sermo. vj.

Mors per

se timēda nō est. Primo q/
dem qr nullo pacto euadi pōt: Sene
ca de re. fort. stultū est timere qd vita/
re nō possis. Idē ad lucillū Epistola.
lxxvij. Nemo tam imperitus est vt ne/
sciat quādoqz sibi moriendum esse:
& tñ cum ppe accesserit: tergiuersatur
tremit: plorat. Nōne tibi videt stultis/
simus qui fleuerit qd ante mille an/
nos non vixit: eque stult⁹ est qui flet
qz post annos tres non viuet. Hec pa/
ria sunt: non eris nō fuisti: vtrūqz tē/
pus alienum est Job. 30. scio qr mor
ti trades me. vbi cōstituta est domus
omni viuēti. Cui cōsonat Ouidius in
libro methamorphoseos: oia debent
morti pauloqz moranti: Serius ac ci
tius metam pperamus ad vnā: Idem
li. amo. s. omne sacrū: mors importu
na pphanat: omnib⁹ obscuras inijcit
illa manus. Señ. in Thieste. Uite ni/
mis auidus est quisquis nō vult mū/
do secum pereunte mori: & Lucanus
mors vltima pena est: non metuēda
viris: Tibullus cuicūqz rapax mors
venit. Et illud homonee ad cōiugem
timetur: parce tuā. cō. fl. quas viuere
f. q. m. sol. ir. Nil. pr. l. nec. p. f. m. x. h
ois exi. vnus habz. Nam timor mor
tis isfidelitatis est signū. Unde Cypria
nus martyr lib. de mortalitate ei⁹ est
inquit mortem timere qui non vult
ad xp̄m ire. Et ei⁹ est nolle ad xp̄m ire
qui nō credit se cum xp̄o icipe regna/
re. Deniqz mortē timere signū est de/
sperationis & male cōscientie. Nā qui
hanc vitam diligens timet mortem:
similis est latroni qui suum diligit
carcerem: nec vnquam vellet egredi
quia nollet ad patibulum duci: vnde
Cyprianus vbi supra. Eius est in mū
do diu velle remanere quem mun/
dus oblectat quem seculum blandi/
ens ac deiceps illecebris terrene volu
ptatis inuitat. Mori ergo timeat quē
ad secundam mortem de hac morte
transire cōstat: Mori timeat cui hoc
longiore mora confertur: vt crucia/
tus & gemitus interim differantur.
Non est igitur mors timēda: sed po/
tius contēnenda: quia vita fragilis ē
& ideo cōtemptibilis sm illud Jaco.
4. Que est. n. vita vestra: vapor est ad
modicum parens. Unde Seneca hec
cognoscēs libro de naturalibus que
stionibus ait. Contemne mortem: &
omnia que ad mortem ducunt con/
tempta sunt: siue bella: siue naufra/
gia: siue ruinarum pondera: Itaqz si/
cut dicit Tullius in catone maiore.
Meditatum esse debet ab adolescen/
tia: vt mortem negligamus.
¶ Mors vero facili⁹ contemnitur a
bonis quam a malis: a pauperib⁹ quā
a diuitibus: a senibus quam a Juue/
nibus: a miseris quam a felicibus: a
bonis nunquam: quia vitam presen/
tem non reputant: sed meliorem ex/
pectant secundum illud ad Hebreos
xij. Nō habem⁹ hic manētē ciuitatem:
sed futurā inqrim⁹. Mali vo qr solā
p̄sentem vitam diligunt: quicqd dile/

xerūt per mortē amittūt. Ideo dicit
in Eccle. xli. O mors q̄ amara ē me-
moria tua homini pacē habēti i sub-
stantijs suis viro quieto: ⁊ cui⁹ vie
directe sunt in omnib⁹: ⁊ adhuc va-
lenti accipere cibū: hinc ergo recte
dicit. Tullius in parad. Mors qdē
his quorū cū vita extingūtur omnia
terribilis est non aūt his quorū laus
emori nō pōt. Ceterū a pauperib⁹ quā
a diuitib⁹ facili⁹ cōtēnit: q: quāto mi
nus hūt in mūdo q̄d diligāt: tāto ma
gis expediti mortē expectant. Scđm
illud Eccle. xli. O mors bonum ē iu
dicium tuū homini indigenti ⁊ qui
minoratur viribus: hinc Theodor⁹
Cyrene⁹: vt refert Valer. max. de li-
bere dictis: cum regem Lisimacum
increpasset: ⁊ ob hoc eum ille cruci
affigi iussisset. Terribilis ait hec sit
purpuratis tuis pena mea quidē ni-
hil interest humi an sublime putre-
scam. Ideo recte secundus philoso-
phus. Mors est pauor diuitum desi-
derium pauperū. Item a senib⁹ quā
a iuuenibus: q: sicut dicunt sancti
Ambrosi⁹ ⁊ Bernard⁹. Mors qui
dem iuuenib⁹ est in insidijs. senibus
aūt in ianuis. Vñ ⁊ Tul. in Cat. ma.
Mors inqt cōtingit adolescentib⁹
aduersante ⁊ repugnante natura: iō
grauis: senib⁹ vero venit tanq̄ spon
te nulla vi adhibita: ideo leuis. Po-
nit exemplum de frugibus.

¶ Denique a miseris facilius contem
nitur quam a felicibus. quia sicut di
citur Ecclesiastici. xxx. Melior est
mors quā vita amara. C. Cesar in
Catilinario Salustij. in luctu inquit
atque miserijs mors erumnarum re-
quies est non cruciatus. Non solum
autem contemnenda est verum ⁊ a
viris dumtaxat perfectis amplectē-
da. idest hilariter ⁊ amabiliter su-
scipienda.

¶ Primo quidem quia iudiciū dei
est: ⁊ hominis iusti est diligere iudi-
cia dei: quia iudicia domini vera iu-
stificata in semetipsa. Unde ⁊ Eccle
siasticus. xli. Noli timere iudicium
mortis. Hoc enim iudicium a domi
no omni carni. ¶ Alia ratio quia
finis peccati mors ē: ⁊ iustus debet
optare peccati finem, vt iusticia per-
maneat. Unde Danie. ix. finem acci
piat peccatum ⁊ deleatur iniquitas:
⁊ adducatur iusticia sempiterna.
Hinc ⁊ Ambro. de bo. mor. graui-
us est ad peccatum viuere: quam in
peccato mori: quoniam impius pec-
catū auget quādiu viuit: ⁊ si moritur
peccare desinit. iuxta illud Ecclesia-
stici. Mors viuenti prefertur: quia
scilicet peccare desijt. Et mortuo nun
dum natus: quia peccare nesciuit.

¶ Tertia ratio quia mors timorem
mortis aufert: qui etiam ipsa morte
quodāmō grauior est. Unde Hiero
nymus de vita Malchi. Grauior ex
pectata mors quam illata. Et Sene
ca libro Declamationum. Crudeli⁹
est quam mori: mortem timere. Et
Ambrosius de bon. ma. Non enim
igit mors grauis: sed metus mortis.

¶ Quarta ratio: q: mors nihil ali-
ud est quā effractio carceris. Unde
Psalmus educ de carcere animam
meam similiter Apostolus ad Ro-
ma. vij. Infelix ego homo quis me
liberabit de corpore mortis huius.

¶ Quinta ratio est: quod naturalis
debiti est solutio. Unde Varro in
sententijs ad Atheniensium audito-
rem: cum natura inquit litigat qui
mori graue fert: duplexque malū est:
cū moleste ferim⁹ quod necesse est.

¶ Sexta ratio est: quia est periculo
rum euasio: quibus vndique obsessi
sumus iuxta Aposto. ij. Corinthios
xj. Periculis latronū periculis flu.
Hinc etiam Ouidius in epistola.
Occurrunt animo: pereundi mille
figure. Morsque minus pene: quam
mora mortis habet.

¶ Septima quia miseriarum est finis et obliuio. Unde Ambrosius de bo. Mo. Nulla potest esse iocunditas inter has vite nostre amaritudines et plura infra. Unde et Job. diez quo natus fuerat perire optauit. Quasi principium malorum optauit diem perire generationis vt diem reciperet resurrectionis. Denique quidam feruntur populi: qui ortus hominum lugerent obitusque cum gaudio celebrarent: eo quod ex huius mundi periculis emersissent. Nos quoque dies natales sanctorum obliuiscimur: et eum quo obierunt diem celebri solemnitate renouamus. Hinc Apocalypsis xiiij. Amodo iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis. Post laborem igitur presentis vite quiescendum est: quia vt ait Ecclesiastici xxx. Melior est requies eterna quam langor perseuerans. Et profecto bene dicitur ab eodem septem: melior est dies mortis quam dies natiuitatis

¶ Octaua ratio: quia mors eterne ac iocunde vite: ingressus est: Hinc Cyprian. vbi supra. Non est exitus iste sed transitus et itinere temporali ex cursu ad eterna transgressus. Idcirco etiam Lactantius refert. Multi ex Philosophis: quia eternas esse animas suspicabantur: tanquam in celum migraturi essent: ipsi manus sibimet intulerunt vt Crysippus ac zeno. Empedocles: et ex Romanis Cato. Ideo Seneca in Agamenone dicit: quod rudis est Tyrannus qui morte penam exigit: quia scilicet ipsum a pena liberat quem punire se credit.

¶ Nona et vltima ratio: quia scilicet ex morte multiplex nobis beneficium prouenit. Unde Ambrosius: vbi supra morte inquit martyrum est religio defensa: fides cumulata: ecclesia roborata vnius etiam morte mundus redemptus est vnius mors. Uita omnium est: morte illius signamur. Mortem eius orando annunciamus. Mortem eius offerentes predicamus. Sola mors imortalitatem quesiuit: atque ipsa mors seipsam redemit.

¶ Alius Sermo funereus in quo bonis mortem esse appetendam et malis formidabilem demonstrat.

Sermo viij.

p

Pro licet ex predictis causis amabilis sit mors. Et bonis duntaxat viris appetenda: malis tamen formidabilis est. Unde de morte sicut de sacramentis dici potest vt Augustinus quod bonis quidem vtilis: malis autem inutilis. Unde Cyprianus: vbi supra mortalitas ista christi hostibus: pestis est: eius autem seruis salutaris excessus est. Et Ambrosius vbi supra. Mors inquit corporis iustis videtur bona sed plerisque metuenda: iustis namque quietis est portus: naufragium vero putatur nocentibus. De morte bonorum in psalmis preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. Et Apoca. xiiij. Beati mortui qui in domino moriuntur. Causa et vita mortem faciunt preciosam: vt dicit Bernardus in epistola de Machabe.

¶ De vita dicit Augustinus. Non est putanda mors mala: quam proba precessit vita: et Tullius nequaquam viro forti turpis mors accidere potest. De causa dicitur Ecclesiastici. iiij. Pro iusticia agonizare pro anima tua et vsque ad mortem: certa pro iusticia. Et vt Augustinus. Martyrem non facit pena: sed causa: in sermone de marty. Et duplex quidem martyrium est. Unde Cyprian. vbi supra Aliud est martyrio defuisse animum: et aliud animo defuisse martyrium Nec deus sanguinem martyrum querit: sed fidem. Nam nec Abraam

nec Isaac: nec Iacob occisi sūt: qui tamē fidei & iusticie meritis honorati: inter patriarchas primi eē meruerunt. Hec ille quib⁹ verbis ostendit martyrium voluntatis & operis. De morte vero malorum dicit. Psalm⁹ Mors peccatorum pessima: mala quidem est: quia vitam presentē quā solam diligunt: extinguit. Peior quia penitentie locum excludit. Pessima quoniam ad eternam mortem ira perducit.

¶ Sollicite mortem expectandam docet.

Sermo viij.

Multis ex causis fratres charissimi: quod ad hui⁹ enim dilecti nostri fun⁹ conuenistis: vt aliquid boni operis vestri vtilitatis reportetis mors a vobis vigilanter atqꝫ sollicite expectanda est: iuxta illud Iob. Cunctis diebus quib⁹ nunc milito & expecto donec veniat immutatio mea. Unde & Ouidius Methamorphoseos. Sed scilicet vltima semper expectanda dies homini est: dicīqꝫ beatus ante obitum nemo suprema ꝙ funera debet. Et profecto sollicite expectāda: quia insperate frequēter accidit. vt Ecclesiastici. ix. Nescit homo finem suum sed sicut pisces capiuntur hamo: et sicut aues comprehēduntur laqueo sic rapiuntur homines tempore malo: cum ex templo superuenerit. Ideo dicitur a domino. Marci. xiij. Uidete vigilate & orate. Nescitis eni quando dominus domus veniat: sero an media nocte: an galli cantu: an mane: ne cum venerit repente inueniat vos dormientes.

¶ Uigilanter quoqꝫ dixi expectandam mortem: quia multiplici vis venire solet: vt est apud prosperum in Epygrāmate. Ferro. p. f. vin. al. ca. mille modis. m. m. r. u. homines & Ouidius in epistolis. Occurrunt animo pereūdi mille figure. Morsqꝫ minus pene quam mora mortis habet. Expectanda ergo est beneuiuendo iuxta illud Ouidij in amorib⁹ de Tibullo mortuo. Uiue pi⁹: moriere pi⁹: cui conuenit illud. Statij in Thebaide libro. vij. Ite alacres vestri: nunꝗ moriantur honores. Precipue in ipso mortis articulo vigilandum est: vt de Iona. ij. capit. Cum angustiaretur anima mea in me domini recordatus sum. Alia translatio habet. Cum deficeret. Ex quo discimus sicut super eum locū dicit Hieronymus: eo tempore quo vita nostra deficit & corporis compago dissoluitur: non nos debere cogitationem aliaꝫ nisi ad deum vertere. Unde beatus Martin⁹ morte iminente: quia vbi amor ibi oculus. Oculis ac manib⁹ in celum semper intent⁹: sinite inquit me celum videre: vt spirit⁹ dirigatur ad dominum.

¶ Sic vigilanter expectāda: & cum venerit vincenda. i. fortiter toleranda. Seneca epistola. lxxxij. Non est mors ipsa p se gloriosa: sed fortiter mori gloriosū est. Et M. Tul. i Tusculanis libro pmo q nō modo quia mori necesse: verum etiam quia nihil mors hꝫ qđ sit horrendū q mortē nō timet: magnū sibi presidiū ad vitam beatam comparat.

¶ Iugiter memoranda.

Sermo ix.

Ortē dilectissimi quam ineuitabilem videtis: iugiter memorie recolendam moneo: iuxta verbum Ecclesiastici. Memor esto iudicij mei. Et hoc precipue propter tria.

Primo quia huius memoria plurimum necessaria est ad euitanda peccata. Juxta illud Ecclesiastici. vij. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua: et in eternum non peccabis. Ita sicut dicit Gregorius in Mor. lib. vj. Que sit carnis substantia testantur sepulchra. Nihilque sic ad eius desiderium domandum: valet quam vt quisque quod diligit viuum: quale sit mortuum penset. Sed facile huiusmodi memoria labitur. Exemplum porci. Uno capto ad imolandum: omnes clamant et gruniunt. sed statim obliti ad cibum recurrunt: sic homines aliorum plangunt obitum: sed statim: et amici et sui obliti sunt. Et hoc precipue diuitibus et honoratis accidit. Prosperitas enim obliuionis est mater. exemplum in Genesi. xl. de Joseph. et Pincerna. Succedentibus rebus oblitus est pincerna interpretis. Unde Psalmus homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus: et similis factus est illis. Jccirco a domino diuitibus dicitur. Luce. vj. Ue vobis diuitibus qui habetis consolationem vestram.

¶ Secundo mors memoranda est vt scilicet contra illam quasi subito venturam nos preparemus secundum illud Luce. xij. et vos estote parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet.

¶ Tribus ergo se preparare debet. Uidelicet per amaram confessionem. Ecclesiastici. xvij. Ante mortem confitere: a mortuo quasi nihil perit confessio confiteberis viuens viuus et sanus confiteberis. Et hoc iuxta psalmistam: quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi.

¶ Per bonorum operum multiplicationem. Quoniam de talibus dicitur Apoc. xiiij. Opera enim illorum sequuntur illos. Unde et prouerbiorum. vj. Uade inquit o piger ad formicam et cetera. Psalmus. Labores manuum tuarum et cetera. et Ecclesiastes. ix. quecunque potest manus tua instanter operare et cetera.

¶ Item per testamenti ordinationem iuxta quod Ezechiel regi dictum est. Jsa. xxxviij. Dispone domui tue: quia morieris tu. et non viues. Et re vera fatui et insensati sunt qui vsque ad mortis articulum testamentum condere differunt presertim cum incolumitatis tempore factum nihil obesset: immo plurimum suffragari posset. Ante mortem non confirmari valet vt Apostolus. ad hebreos. ix. vbi testamentum est mors necesse est intercedat testatoris: testamentum enim in morte confirmatum est. Alioquin nundum valet dum viuit qui testatur et cetera.

¶ Tertia ratio est qua mortem recolere debemus vt ipsorum mortuorum quos viuos dileximus nostris suffragijs adiuuemus elemosynis: ieiunijs et orationibus et alijs etiam bonis operibus: vt dicitur Ecclesiastici. vij. Mortuo non prohibeas gratiam. Et secundo Machabeorum. xij. Sancta et salubris est et cetera.

¶ Sermo funereus in quo monet mortales mori debere discere.

Sermo. x.

q Uotidiana experientia monemur. Fratres charissimi vt mori nos debere discamus: et tamen eternos nos credimus: rebus que multo plus damni quam vtilitatis affuerunt: studium impendimus. Huic per necessario studio non iam multum: sed minimam tantum operam dare negligimus. Hortor igitur vos vsu

quodam assiduo discere mori. Juxta illud Ciceronis in Tusculanis libro primo. Omnis inquit vita philosophorum: vt ait Cato. est mortis cōmentatio. Nam quid aliud agimus cum a voluptatibus corporis: ⁊ a reipu. negotijs animum seuocamus nisi ipsum animum ad seipsuȝ aduocamus maximeqȝ a corpore abducimus: secūqȝ esse cogimus. Animum autem a corpore secernere nihil est aliud quam mori discere. Hoc ergo mihi crede comitemur: nosqȝ a corpore sciungamus. idest mori discamus. Nec Cicero. hinc ⁊ Senec. in Agamennone. O quam miserum est nescire mori. Et epistola. xxvi. Qui mori didicit nō seruire didicit. Supra oēm potentiam est: certe extra omnem. Quid ad illum carcer ⁊ custodia ⁊ claustra liberum hostium habet. Una est Cathena que vos allegatos tenet amor vite. Jdem in hercule. Nunquam ille miser est: cui mori facile est. De hoc quoqȝ assiduo mortis vsu dicit Ambrosius de morte. Saty. libro secundo. Quottidie morior ait Apost. melius scilicet quam illi qui meditationem mortis philosophiam esse dixerunt: illi enim studium predicarunt: hic vsum mortis ipse exercuit. Beata mors qua peccato morimur deo viuimus. que culpe re fuga domino dedita a mortali nos seperat immortali nos consecrat. Et Macrobius libro primo de somno Scipionis. Plato quoqȝ duas mortes hominis nouit: quarum vnā natura: alteram virtutes prestant. Homo eniȝ moritur cum anima corpus relinquit solutum lege nature. Mori etiam dicitur cum anima adhuc in corpore constituta corporeas illecebras philosophia ducente contemnit ⁊ cupiditatum dulces insidias reliquasqȝ passiones omnes exuit: ⁊ hanc mortem dicit Plato sapientibus appetendam. Jllam do quā omnibus natura constituit cogi vel inferri: vel accersiri vetat.

¶ Sermo funereus in quo mortem nō esse accersendaȝ hominibus edocet pluribus rationibus.

Sermo. xi.

q Uāquā viri docti: vt sepe dictuȝ est. Mors nec timenda quin potius contemnenda amplectēda quoqȝ a iustis viris ⁊ ab omnib' adiscenda: nunq̄ tamen vita fastidio seu tedio haberi nunq̄ mors accersiri debet. Nam vt dicit Seneca epistola. xxiiij. Ridiculum est ad mortem currere tedio vite. Jdeoqȝ vir fortis ⁊ sapiens non debet e vita fugere: sȝ exire. Jdeȝ epistola. lxxviij. Nec vita tedio sit: nec mors timori vitaȝ fastidio adducere solent sui odium iners ociuȝ: hinc ⁊. Q. Curtius lib. iiij. Fortium virorūȝ est magis morteȝ contēnere q̄ vitaȝ odisse. Jteȝ Uale. maximus lib. ix. de cupiditate vite. Ratio precepit vitaȝ diligere morteȝ nō timere. Epicurus. quid taȝ ridiculum inquit q̄ morteȝ appetere: cuȝ vitam tibi metu mortis feceris inquietā: etiam Lucanus in quinto. Seuitia est voluisse mori: non soluȝ auteȝ aperta violētia: vt ferro: igne: aq̄: laqueo: vitaȝ sibi qs adimere debet: sȝ nec superabundanti cibo vel potu vel labore vel coitu quibus sepe vita tollitur opprimere corpus debet. De cibo ⁊ potu dicitur Ecclesiastici. xxxvij. Noli auidus esse in omni epulatione: ⁊ non te effundas super escaȝ. Jn multis enim escis erit infirmitas: ⁊ addit propter crapulaȝ multi obierunt qui

aũt cõtinẽs est adiciet vitam. Et. xxxi.
vigilia ⁊ cholera ⁊ torturia viro in-
frunito somnus sanitatis in homine
parco. De coitu. Naũ. iij. Corruẽt in
corpibus suis ꝑ multitudinẽ fornica
tionis meretrices speciose. Ubi tamẽ
itelligitur de oĩ supfluo coitu. Uñ Ga
lienus de sanitatis custodia. In sper
mate dicit ignis ⁊ aeris substantia:
ideoq; cõdẽsio ei⁹ est calida ⁊ humi-
da generat ex claro ⁊ puro sangui-
ne quo primaria alũtur ⁊ sustẽtãtur
mẽbra: vñ cũ supra modũ euacuatur
nõ supest quo pascant. Jõ ṽtus debi
litatur corpus desiccatur ac defectus
sequitur. Loqtur tñ Galien⁹ in lib. se-
minis de coeũtibus supflue nec inqt
humor solus: sed spũs quoq; vitalis
ꝑ oratorias exit in semine: vñ ⁊ mul-
ti mortui sũt. Ob hec eunuchi diutius
viuũt: q2 absciso neruo q erigit non
descẽdit semẽ: iõ coire nõ possũt. Por
ro de labore nimio intelligi põt illud
Hiere. xlviij. quia fecit plus Moab
ꝙ potuit idcirco periit: vt eniз ait Oui
di. quod caret alterna requie durabi
le nõ est. De tristicia ṽo ⁊ nimia cura
que cordis est: labor ẽ illud ꝓuerbio-
rũ. xxvij. Spũs tristis exsiccat ossa. ⁊
illud Eccẽastici. xxxviij. A tristicia fe
stinat mors: sicut aũt ait Augu. lib. ꝑ
mo ð ciuitate dei: nõ aliter Sãson ex
cusat ꝙ seipsũ ruina cũ hostib⁹ dom⁹
opp: essit: nisi q2 spũs sanct⁹ hoc latẽ
ter iusserat q ꝑ illũ miracła faciebat
Nec martyres vt ip̃e dicit corpa sua
mori ꝑ fide vel iustitia exponẽtes ip̃a
corpa ꝯderant sз in hoc ⁊ illud salu-
briter ꝓuidebant: quod ꝓpter vitam
anime que fides est cõseruandã vitã
corpoꝝ eorũ postponebant.

¶ De suffragijs defunctorum.
Sermo. xij.

q Uoniam

ab honestissimos ⁊ optimos viros
N. ⁊. N. qbus. N. vita functũ quem
nunc sepulture dedimus coniũctus
erat. Uos viri venerabiles ceteriq;
nobiles ac prudẽtes vel vocati vł pie
tatis officio cõuenistis vt ꝓcibus ve-
stris: spũs eius in pace qescat. pauca
mihi de suffragijs defunctoꝝ dicẽda
sunt: quo futuro tp̃e magis ac magis
eoꝝ animabus succurratis. Certũ er
go hз ecclesia: ꝙ viuẽtiũ illis sol suf-
fragia ꝓsint qui in purgatorio positi
sunt: nã de illis qui iã beata vita fruũ
tur certũ est nostris subuẽtiõibus nõ
indigere: quin poti⁹ eoꝝ nos ꝓcibus
indigem⁹. Uñ Augu. de verbo apost.
sup epistolis ad hebreos. Iniuria est
inquit in ecclesia ꝓ martyre orare: cu
ius nos debemus oratõibus cõmen
dari. ¶ De dãnatis cũ duplex sit opi
nio ⁊ vtraq; inuitat Augu. verbis in
Enchiridion dicẽtis. Nõ est negãduз
animas defũctoꝝ pietate viuentium
releuari: cũ pro illis in ecclesia elemo
syne fiunt: vel sacrificiũ offertur me-
diatori ⁊c. Hac omissa disputatiõe:
ꝑ determinatõeз dicẽdũ est illud Au
gu. lib. xxi. de ciuitate dei. Cã que fit
vt nũc ecclesia nõ oret ꝓ malis ange
lis eadẽ est cã qua fiet vt in extremo
iudicio: quãuis ꝑfecta charitate non
oret ꝓ oĩbus eterno igne cruciandis
Nũc aũt ꝓpterea ꝓ eis orat: quos in
genere humano hз inimicos: q2 tp̃s
est penitẽtie fructuose: nã si de aliqb⁹
certa eẽt ꝙ ꝑdestinati eẽnt in eternuз
ignem ire cũ diabolo: tã ꝓ eis nõ ora
ret: quã nec pro ip̃o: hec Augusti. Igi
tur illa opĩo ꝓbabilior eoꝝ. s. q dicũt
ecclesie suffragia nõ dãnat: sed tãtũ in
purgatorio positis ꝓdesse. ¶ Quoni
am igitur his solis vt dictũ est qui sũt
in purgatorio certũ hз ecclesia quod
eis ꝓsint viuẽtium suffragia ad illos
vt dicit beatus Bernardus. nobis
transeundũ est ꝑ cõpassionẽ: quibus
iuncti fuimus per humanitatẽ. Sur

gam igitur sequit illis in adiutoriū et interpellabo pro eis ieiunijs et oratio/nib⁹ et sacrificio singulari hm̄ōi po/test eorū penitētia resecari pena finiri ❡ Tribus aūt precipue causis suffra gari debemus eis: et maxime nr̄is. ❡ Prima. s. ppter amicitiā pristinā q: tenemur amicis reddere gratiam sicut dī Ecclesiastici. xxx. Alioquin si amico ēt defuncto gratia nō ipendit: nō fuit amicitia vera: que nō morte rumpit: sm̄ illud Canti. vltimo. Fortis est vt mors dilectio: si. n. vt mors dilectio fortis est: vtiqz a morte supe rari nō pōt. ❡ Secūda cā q: et nos in eorū statu futuri sumus: et tūc aliorū suffragijs similiter indigebimus: sicut dicit Ecclesiasticus. xxxi. Intelli/ge que sunt pximi tui ex teipo: et illud Job. v. Uisitās spēm tuā nō peccabis Hinc ēt dī a domino. Math. vij. oia quecūqz vultis vt faciāt vobis homi nes: eadē et vos facite illis. ❡ Tertia cā: causa est q: ipa eorū causa p se mi/serabilis est. Nam qlibet eorū quan/tūcunqz fuerit in hac vita diues: mo/do est paup sm̄ Job. xxvij. diues cū dormierit nihil secū auferret aperiet os suū et nō implet: impotētes infir/mi erunt: quāuis hic potētes et vali/di fuerint: quotquot ergo psalmi q̄t elemosyne quot misse pro eis fuerint quasi tot fercula ministrantur. Un/de q hec subtrahūt eis crudeliter sub trahūt vbera a paruulis. Et hoc plu rimi heredes faciunt qui dū deberēt capellas erigere vel legata distribue re differunt et negligentia laborem fugiunt vel auaritia bona defuncto rum impie detinent illis in purgato/rio ardentibus in proprias vtilita/tes conuertunt. Maius videntur pec catum facere quam pauperibus vi/uentibus subtrahere: quia hi petere et conqueri possunt: illi nequaquam Preterea damnosior est defunctis: quia dilatio pauperis tollerabilior eē potest. Eorum autē non sic interim cruciantur. Et si forte postea confe/ratur fieri potest vt non prosit. hodie siquidem est in purgatorio: qui cras fortasse non erit: et tunc suffragio nō idigebit. et iō bonorū suorū erogatio dilata iam ei non proderit.

❡ De animabus beatorū et eorū cognitione dilectione et fruitione dei.

Sermo. xiij.

n Ihil est fratres charissimi qd̄ ad cōsolationē defunctorū vel ad perferendos labores vite p̄ntis magis faciat q̄ꝫ vt cōsideremus qualis et q̄n/ta sit gloria beatorū ad quā fidelium anime trāsferūtur. Locus autem iste vbi sanctorū anime quiescunt: sin⁹ ab/rahe dī sinus dī ppter secretū abra/he: nō ppter antiquū pmissū. d quo dī Gen. xxv. sic erit semē tuū sicut stel le. Et Apost. i. ad Cor. xv. Loquens de gloria dicit. Stella a stella differt in claritate. Itaqz locus ille secundū Augusti. Luminosus est valde. Un/de et ecclesia canit Michael sanctus representet eas in lucem sanctaꝫ quā olim Abrahe promisisti et semini ei⁹. ❡ In isto felicitatis loco requiescūt anime sanctorum tribus iam doti/bus decorate: videlicet: cognitione: dilectione: fruitione. ❡ De cognitione dī a dn̄o Joannis. xvij. Hec est vi ta eterna vt cognoscant te solum ve rum deum: et quē misisti iesum xp̄m Ad hanc eternam vitam vbi cogni/to deo omnia cognoscimus: que fe/licitas omnes vite felicitates superat plusq̄ꝫ dici possit: vnde de ea Basilius ad nepotes: cum multa de ea vita di xisset subiunxit: quanto in omnibus preciosior est anima quaꝫ corpus: ita

vtriusq͡z vite differētia est. Ad hāc in/
quā vitā phi ēt venire cupiebant. Uñ
multa colligi pñt. ꝛ. M. Tullio Ci/
cer. in lib. j. Tusculanaꝝ ad hoc faciē
tia: ꝛ in dialogo de senectute: o inqͣt
preclaꝝ diē cū ex hac turbe colluniōe
discedā ꝑficiscar. n. ad viros sapien/
tes. Idcirco ꝛ ipi mala oīa pferebāt
pp spē future beatitudinis. Uñ idem
in p̄mo Tusculanaꝝ. Nescio qūo mē
tibus quasi seculoꝝ quoddā auguri
um futuroꝝ inheret idq͡z in maximis
īgenijs ꝛ altissimis aīs maxīe extitit
ꝛ facillime apparet. quo qdez dēpto
qs tā amēs eēt: q semp in laborib⁹ ꝛ
ꝑiculis viuere vellet. Itez philippica
xiiij. Breuis inqͣt a natura nobis da
ta est vita: sed bene acte vite memo/
ria sempiterna q̄ si lōgior ꝙ̄ hec vita
nō eēt qs tā amēs q maximis labori
bus ꝛ ꝑiculis ad sūmā laudē gl'amq͡z
cōtēderet. Cognouerāt ēt poete felici
tatē illā: neq͡z ad eā nisi cū v̄tute posse
ꝑuenire: vñ Ouidi⁹ libro p̄io fastoꝝ.
Felices aīe qb⁹ hec cognoscere p̄mū.
Inq͡z domos supas scādere cura fuit.
Credibile ē illos parit̄ vitijsq͡z iocisq͡z
Altius humanis exeruisse caput.
Non venus: ꝛ vinum sublimia pe/
ctora fregit.
Officiūq͡z fori militieq͡z labor.
Nec leuis ambitio ꝑfusaq͡z glīa fuco
Magnarūue fames sollicitauit opū.
Et quāꝙ̄ antiq hi ꝛ alij sapētes eter/
nā vitā ꝛ qūo ad eā ꝑuenire possent.
vt cūq͡z cognouissent viā tñ ꝛ hostiū
celestis domus non inuenerunt.
¶ De dilectione dicit̄ p̄mo Cor. xiiij.
Charitas nūꝙ̄ excidit. Nō. n. vt fides
euacuat̄: sz poti⁹ augmētat̄ vt ignicu
lus in syon fiat camin⁹ in hierusalē
vt legit̄ Isaie. xxxi. Illis eni cōsumat̄
illud p̄ceptū. Diliges dñm deū tuū ex
toto corde tuo: ꝙ in hac vita pfecte
īpleri nō pōt. ¶ Porro de fruitiōe si/
ue cōprehēsiōe dicit Apost. ad philip/
pēses. iij. Sequor aūt si qūo cōprehē
dā. in quo etiā cōprehēsus sum: hoc
aūt frui vel cōprehēdere est deo. i. per
semetip̄m immutabiliter adherere.
Augu. lib. cōfessionū. ij. O inqͣt iusti/
cia pulchra ꝛ honestis luminibus de
cora ꝛ isaciabili sacietate q es apud
te vita ipermutabilis qͥ intrat in te in
trat in gaudiū dñi sui ꝛ nō timebit. sz
hēbit se optime in optimo. Et beatus
Prosper in epigrāmatib⁹. semp erūt
ꝙ erāt ꝛc. Ergo charissimi qm̄ ex co
gnitōe ꝓcedit dilectio ex dilectōe frui
tio operā date vt cognoscatis dñm
quo cognito diligat̄ diligendo frua/
mur͡i eterna beatitudine ad quā ꝛc.

¶ De consumata felicitate.

Sermo. xiiii.

q Uoniā dilectissimi beatus est
cui omnia optata suc
cedunt: ꝛ vt Augustinus de ciuitate
dei lib. xxij. Felicitatem constat esse
plenitudinē omniuz optabilium: cer
tum est quod in illa consumatōe bea
titudinis replebitur in bonis deside
rium sanctoꝝ. Hinc ꝛ Hyeronym⁹
super epistola ad Ephe. lib. i. plenitu
do inquit eius: qꝛ omnia in omnib⁹
adimplebitur. ¶ Itaq͡z plenitudo il
lius beatitudinis omnibus mortali/
bus est ineffabilis insuper ꝛ incōpre/
hensibilis. De prima dicit Apost. ij.
ad Cor. xii. quod raptus ad visionez
celestis paradisi audiuit arcana ver/
ba que non licet homini loqui. hinc
ꝛ beatus Cesarius Arelatensis bea/
tam vitam illā facilius est consequi
quā enarrare. Unde ꝛ Basili⁹ ad ne/
potes. si quis. o. potest. c. h. f. m. ꝛc.
De incōprehensibili loquitur Isaias
lxiiij. Oculus nō vidit deus absq͡z te

que preparasti expectantib⁹ te. Et ite rum Apost. i. Corin. ij. Oculus nõ vi dit nec auris audiuit: nec in cor ho minis ascẽdit q̃ preparauit deus his q diligunt illũ. Uerum tamẽ vt dicit Augustin⁹ vbi supra. ex ipsis bonis q̃ in hac etiã vita deus cõferre nõ ces sat miseris: vtcũq3 ppendi põt quãta bona conferat electis suis in eterno regno beatificãdis: qd enim inquit dabit eis quos predestinauit ad vitã que hic dedit etiam eis quos prede stinauit ad mortem.

¶ De quadruplice parte beatorum. Sermo. xv.

f Lumi nis impet⁹ letificat ci uitatez dei: flumen de quo loquit: intelligit pax dei: qua ve luti flumine pfundunt anime beato rum. Flumẽ quidẽ egredit de loco vo luptatis ad irrigãdũ ligna paradisi. ¶ Quattuor flumina paradisi desi gnant quadruplicẽ pacẽ corporis: a nime sensibilis: cõscientie vel anime rõnalis, pacẽ aie ⁊ corporis: has ita describit Augusti. de ciuitate dei. li. xx. Pax ingt corporis ẽ reparatiua par tium. Pax aie sensibilis ordinata re quies appetitionũ. Pax aie rõnalis ordinata cõsensio cogitatiõis ⁊ ac tionis. Pax aie ⁊ corporis ordinata vita ⁊ salus animãtis. ¶ Et pma q dẽ pax. s. corpis nũc frequẽter quali tate elemẽtorũ intẽperata pturbat: a qua tũc electi liberabunt. Nã ⁊ cor pora ipsa in meli⁹ imutabunt: ⁊ ipso rũ qualitates elemẽtorũ corruptibi les: q̃ nunc corporib⁹ nrĩs corrupti bilib⁹ congruũt: ignis: cõflagratiõe dstruent: eorũq3 substãtie: qualitates alias induẽt: q̃ etiã hoib⁹ glorifica tis cõuenient: vt Augu. ait vbi supra li bro. xx. Pax ingt corpis est reparati ua partiũ. Pax aie sensibilis ordiata reges appetitionũ. Pax aie rõnalis ordinata ɔsensio cogitatõis ⁊ actio nis ⁊c. ¶ Secũda pax. s. aie sensibi lis nũc pturbat varijs dsiderijs. Qm̃ vt legit Ecclesiastici pmo. Nõ satiat oculus visu: nec auris auditu. Et vt le git prouerbiorum. xxx. Sãguisuge du rũ. i. carnis. s. gula ⁊ luxuria dicẽtes affer affer Et vt dicit Aug. eodẽ lib. xiiij. Corporib⁹ glorificatis nõ aufe ret comedẽdi ⁊ bibẽdi potestas. sed indigẽda vel necessitas. Nã ⁊ dñs ip se post resurrectionẽ legit comedisse Luc. fi. ¶ Tertia pax cõsciẽtie siue rõ nalis aie dirimit in ppetratiõe culpe sm illud Isaie. lviij. Nõ est pax ipijs: ideo dr Ecclesiastici. xxxviij. vtinaz attẽdisses mãdata mea: facta fuisset pax tua Et in Euãgelio Math. v. esto cõsentiẽs aduersario tuo. i. cõsciẽtie tue remordẽti. s. ipsaz pacificãdo. ¶ Quarta ṽo pax. s. anime ⁊ corpo ris pturbat dolorib⁹ ⁊ infirmitatib⁹ varijs a qbus. s. liberabunt oio sm illud Apoca. xxi. Absterget de⁹ oẽm lachrymã ab oculis eorum ⁊ mors vl tra nõ erit: neq3 luct⁹ neq3 clamor: ne q3 dolor ⁊c. Tũc igit vt dicit Augu. in lib. i. de ser. Dñi in modo. pmissũ illud saluatoris iplebit. Beati pacifi ci qm̃ filij dei vocabunt. In illa nãq3 pace pfectio erit vbi nihil repugna bit. Iõ filij dei vocabunt pacifici qa nihil resistit deo: ⁊ vtiq3 patris simili tudinẽ debẽt habere filij. Sũt aũt in semetipis pacifici q omnes animi sui motus cõponẽtes ⁊ rõni subijciẽtes atq3 spiritui fiũt regnũ dei: in quo sic ordinata sunt oia: vt id qd excellit in hoies. s. ratio ceteris nõ reluctantib⁹ imperet: ipsaq3 ratio subijciat verita ti. Hec pax in terra hominib⁹ bone voluntatis inchoatur ⁊ in vita bea ta perficietur. Hec Augusti.

F I N I S

¶ De moriendi necessitate Uincentius hystorialis.

h Omo

vite cōmodat⁹ est: nō donat⁹: lex eniz vniuersalis existit: q̄ ⁊ nasci ⁊ mori: precipit. Quidam phus.
Quid ergo ē mors: Sōn⁹ etern⁹ pauor diuitū desideriū pauper: euentus ineuitabil. latro hois fuga vite resolutio oium. Hildebertus cēomanensis de exilio suo.
Hoc est hic hois semp cū tpe labi.
Et semper quadā conditione mori.
Est hois nasci nudū nudūq₃ reuerti.
Ad mſes: nec opes toller posse suas.
Est hois putrere solo: saniēq₃ fateri.
Et miseris gradib⁹ in cinerē redigi.
Istius est hrs hō ꝓprietatis ⁊ illum.
Certi⁹ his dūz p̄mia nulla manent.
Res ⁊ opes prestantur ei famulant ad horam.
Et locuples mane: vespe paup erit.
Nemo pōt reb⁹ ius assignar manēdi
Que nut⁹ homis nō didicere sequi.
Jus illis de⁹ ascripsit: statuitq₃ manē.
Legibus: ⁊ nutu stare vel ire suo.
Ouidius Metha. x.
Omnia debētur morti: paulumque morati.
Serius aut satius sedem properamus ad unā.
Tendimus huc oēs: hic est dom⁹ vltima. Claudianus in miori.
O dira mors quicquid liquiduz cōplectitur aer.
Quicquid alit tellus: quicquid maris equora verrunt.
Quod fluuij voluūt. ⁊ quod nutriere paludes.
Cūcta tuis parit cedūt aialia regnis.
Lunari subiecta globo: qui septim⁹ auras.
Ambit: ⁊ eternis mortalia separat astris.
Sub tua purpurei venient vestigia reges.
Deposito luxu: turba cum paupere mixti: Oia mors equas.
Maximianus.
Ortus cuncta suos repetunt: matrēq₃ requirunt.
Et reddit in nichilum: quod fuit ante nihil. Prosper.
Ferro: peste fame viclis algor calor
Mille modis miseros: mors rapit vna viros.
Mille modis leti: mi8os mors vna fatigat. Statius i thebaide.
Non expectatis mors venit ordinibus. Enodius.
Mors omē durum: presens graue triste futurum.
Fine carens finis: ⁊ plena ruina ruinis. Petronius.
Heu heu nos miseros q̄ tot⁹ homūtio nil est.
Nil erimus cuncti postq̄ nos auferet orcus.
Ergo viuamus. dum licet esse bene.
Uincentius histor.
¶ De cōpēdio mortis ⁊ ei⁹ eqtate id circo aūt mors. ꝑcipue miseris nō ē mō nō formidabilis: verūetiā optabilis: qꝛ finis est miseriaꝝ ac reges laborū: naturalis debiti solutio: piculorū curatio: meritoruz reuelatio. pñie cōsumatio: carceris effrenatio: exilij quoq₃ liberatio: ⁊ ad pria regressio Uñ scriptū est. Jn sex tribulationib⁹ liābit te: ⁊ i septia nō tāget te malū Sex eni tribulatiōes vite pñtis sunt: Fames ac sitis frig⁹ ⁊ est⁹: lassitudo ⁊ morb⁹. Septima vo mors: q̄ libat ab his oib⁹. Solō athen. Felicitatis index: ē dies vltim⁹: ⁊ appellatiōis: honorē sapiēti ꝯfirmat rog⁹. Sigdē bonoꝝ initia debent fortune: phiam solus cōsecrat finis. Zeno. Stoyc⁹ Nullū malū gloriosuz ē. mors autez gloriosa ē: mors ergo malū nō ē. vñ

ꝛ ipse zeno manꝰ sibi itulit vt pꝰ mortē feliciꝰ viueret. Salu. i cat. In luctu atqꝫ miseris: mors erūnaꝝ reges ē: nō cruciatꝰ Ualeriꝰ maximus.
Humane ergo appellatōes felicitatis rogꝰ ꝯsumat q se icursui maloꝝ obijcit. Señ. ad luci. epl'a. xxiiij. Multuꝫ fuit cartaginē vicere: sꝫ āpliꝰ morteꝫ: Adeo mors timēda nō est. vt beneficio eius nihil auferendum sit aut timendum. Idem.
Rudis itaqꝫ tyrānꝰ est: q morte penā exigit. Idem li. ꝺ naturalibꝰ qō. ꝫ.
Mors ē lex: tributū: offīmqꝫ mortaliū: maloꝝūqꝫ oiuꝫ remediū Optatu illā: qsqs times mortis ergo nomen ne formides. Effice illā cogitatione multa tibi familiarē: vt si ita tulerit possis ei ꝛ obuiā exire. Hoc ēt hꝫ iter oēꝫ iusticie sue natura ꝑcipuū: ꝙ quū ad exitū ventū est oēs i equo sumꝰ.
Nihil interest vtꝝ me lapis vnꝰ elidat: an totꝰ mōs ꝓmat. Uagellius.
Si cadendum inquit mihi est: e celo cecidisse velim. Idem.
Optimum quoqꝫ est mori quū iuuat viuere. Quidā phs.
Dum vita est grata cōditio mortis ē optima. Boetius ꝑmo ꝺe ꝯso.
Mors hominuꝫ felix: que se nec dulcibus annis.
Inserit ꝛ mestis sepē vocata venit
Idem lib. ij.
Mors spernit altā gloriā: inoluit humile pariter ꝛ celsuꝫ caput: eq̄tqꝫ sūmis infima. Seneca.
O ꝙ miserum est nescire mori.
Claudianus in minorē.
Oia mors eq̄s: tu ꝺānatura nocētes
Tu regeꝫ datura pijs: te iudice sōtes.
Impia cogent vite cōmissa fateri.
Hildebertus cenomanensis.
Inter opes ꝛ ꝺelitias: populique fauores.
Hoc animus recolat: hoc tua ligua sonet.
Mors dn̄m seruo: mors septra ligonibus equat.
Dissimiles simili conditiōe trahens.
De prudentiꝰ contra mortem preparatione. Tullius ꝺe senec.
Sapiētissimꝰ qsqꝫ eqssimo aio moritur: nec eū vixisse penitet: q: ita vixit: vt nō frustra se natū existimet: ꝛ ex hac vita discēdit: tanꝙ ex hospitio: non ex domo. Cōmorādi. n. natura nobis diuersoriū dedit nō habitādi.
Idem in paradoxis.
Mors terribilis est his: quoꝝ cum vita oia extiguūtur: nō his quoꝝ laꝰ emori non potest. Idē libro. i.
Tota philosophoꝝ vita (vt ait cato) cōmēdatio mortis est: Naꝫ qd aliud agimꝰ quā a voluptatibꝰ corpis: ꝛ a reip. negocijs aiuꝫ reuocamꝰ: nisi ipꝫ aium ad seipm aduocamꝰ maxīeqꝫ a corpꝛ abducimꝰ: secūqꝫ esse cogimus. Aium aūt a corpe secernere: nihil aliud ē ꝙ mori discere. Hoc ergo mihi crede cōmētemur: nosqꝫ a corpore seiungimus vt. s. mori consuescamus. Idem.
Nequaꝙ viro forti turpis mors accidere potest.
Uegetius renatꝰ de re militariꝰ li. i.
Mortem minus timet: qui minus ꝺ liciarum nouit in vita.
Seneca ad lucilliū epistola. 4.
Pleriqꝫ iter mortis metū ꝛ vite tormēta miseri fluctuāt ꝛ viuere nolūt: ꝛ mori nesciūt. Facito tu tibi vitā iocundā oēm ꝑ illa solicitudinē deponēdo. Nullū bonū adiuuat hn̄tē: nisi ad cuius amisionem preparatus est animus. Idem. xxvj.
Quid ad illum carcer: ꝛ custodia ꝛ claustra: liberū hostium habet.
Una est cathena: que nos alligatos tenet: amor vite. Idem. liiij.
Illum lauda ꝛ imutare quem nō piget mori: quum iuuet viuere.
Que est enim virtus quum eijciaris exire. Sapiens nihil inuitus facit necessitateꝫ effugit: quia vult quod co

actura est. Petronius:
Ego sic semper & vbiqz vixi: vt vlti/
mam quãqz lucem tanq̃ non reditu
ram cõsumerẽ: Maximian⁹.
Felix q potuit trãqllã ducere vitam.
Et letus stabili claudere fine dies.

¶De morte contemnenda.

Gafredus.
Quando quidem mortem non eui/
tare necesse est transeat in formaz
virtutis. Ualerius li. viij.
Corpis siquidẽ & aie societas ĩfirmo
vinculo coherens facile dirimit ni/
mioqz studio bonũ retinẽdũ nõ est:
cuius caduca possessio tã leui afflatu
violẽtie cõcussa dilabi põt. Uarro in
sentẽtijs. Cũ natura litigat: qui mori
graue fert. duplex malũ ẽ: quũ mole
ste ferim⁹: qd necesse est. Seneca
Stultum est timere: quod euitare nõ
possis: optimũqz est mori: quũ iuuat
viuere. Idem.
Pusilla res est: vita hoĩs: sed ingens
res cõtẽptus vite: hanc q cõtẽpserit:
securus videbit maria turbari secur⁹
aspiciet horridã faciẽ fulminãtis celi
Quid ad me: q̃ magna sint: qb⁹ pe/
reo: ipm pire nõ magnũ ẽ. pide si vo
lum⁹ eẽ felices: nec hoiũz nec rex Ilo
re v̄sari aia in expimento est habẽda
Idẽ libro declamationum. iij.
Crudelius est quã mori: semper time
re mortem.
Optãda est mors ac fine mortis me/
tu mori. Idem.
Habeãt questus: discedat timor: vite
nimis auidus est: qs qui nõ vult mũ
do secũ pereunte mori. Idem.
Nusq̃ ille miser ẽ: cui facile est mori.
Idem ad Lucil. xxxvi. epla.
Que querela ẽ: qd icõmodũ: si qcqd
debeat desinere: deficit: & qs exit⁹ me
lior: quã in finẽ suũ natura soluẽte di
labi. Idẽ. liiij. In hoc (ni fallor)
erram⁹: q mortẽ seqiudicam⁹: quũz
illa & pcesserit: & secutura sit. Quic/
qd eni ante nos fuit: mors ẽ. Idẽ. 17.
Nemo tã imperit⁹ est: vt nesciat aliqñ
sibi moriẽdũ eẽ: & tñ quũ ppe acces/
serit: tergiuersat: tremit: plorat: Non
ne tibi videt stultissim⁹: q fleuerit: q
añ mille annos nõ vixerit eque stul/
tus est q flet: qd post annos mille nõ
viuet: hec paria sũt: nõ eris: nõ fuisti:
vtrũqz tẽpus alienũ est. Quid fles ad
hanc legẽ natus. Quid noui est: Hoc
oĩbus accidit. Idem. lxxxij.
Nõ autem est mors gloriosa: sed for
titer mori gloriosum est.
Que dementia est fugere: quum re/
troire non possis.
Cicero in philippica. viij.
Turpis fuga mortis: omni morte pe
ior est. Idem in thus.
Qui non modo (qz mori necesse ẽ:
verũetiaz qz nihil mors habet quod
sit horrendũ) mortem nõ timet: ma
gnum sibi presidium ad beatã vitaz
comparat. Ualerius lib. vij.
Theodorus excreneus quum regez
liscimachuz increpasset: & ob hoc eũ
ille cruci affigi iussisset: terribilis ait
hec sit purpuratis tuis: mea siquidez
nihil interest: humi an in sublimi pu/
trescam. Lucanus.
Seuitia est noluisse mori: Seneca.
Contẽne mortẽ & oia que ad mortez
ducũt contempta sunt: siue bella siue
naufragia: siue ruinarũ pondera.
Nunqd amplius facere pñt: quaz vt
corpus ab aio resoluãt: hoc nulla di/
ligentia euitat: nulla felicitas donat:
nulla potentia euincit. O te clemen/
tem & oblitum fragilitatis tue: si tũc
mortẽ tm̃ times quũ tonat: viues si
fulmẽ effugeris: Repetet te gladius
petet lapis: petet bilis. Nõ maximuz
ex piculis sz speciosissimũ fulmẽ est:
te cũ si sensuz mortis cite celeritas ĩfi
nita pueniet Iratis dijs ppicijsqz mo
riendũ est aius ergo ex ista despatiõe
sumatur. Uincentius hyst.
Legit ẽt q elerobort⁹ ambracensis
quũ legisset libro Platonis d imor/

tatilate aie se ab alto pcipitauit pre de siderio melioris vite. Sene. 24. Quo tidie qdē morimur: quotidie nēpe ps aliqua vite demit: et tūc quoq; vita decrescit: quum crescim⁹: Itaq; ridiculum est ad mortez currere tedio vite vir. n. fortis et sapiēs nō d3 e vita fugere: sed exire. Idē. lxxviij. Nec ergo vita sit tedio: nec mors timori. Uitaz in odij sui adducere solet in ers ociū. Vis q; necesse est: oēm vitā breuē videri: qui illā voluptatib⁹ vanis: et ideo ifinitis metiunt: Interi3 hoc tene: hoc morde aduersis non succūbere: letis non credere oēm fortune licentiā in oculis habere. Quicquid enim expectatum est diu leuius accedit.

¶ Quint⁹ Curtius.

¶ Fortiū viroꝝ est mortē magis cōtēnere: q̄ vitam odisse. Ualeri⁹ lib. 9. Ratio vitam diligere mortē nō timere precepit.

¶ Quidam phs.

¶ Heu quā multa penitēda icurrunt hoies viuēdo diu. Señ. ad lucil. 16: Junior es quid refert. Incertum ē quo loco te mors expectet: itaq; tu illam omni loco expecta.

¶ Scalpurius.

¶ Non hic semper eris: perdūt et gramina flores.
Perdit spina rosas: nec sp lilia cādēt
Nec longu3 tenet vna comas: nec populus vmbras.

¶ Ualerius.

¶ Socrates humane sapie quasi terrestre quoddaz oraculū: cōpendiaria via eos ad gloriam puenire dicebat: qid agerēt: vt quales videri vellent: tales etiam eēnt. Idē ab adolescentulo ɔsult⁹: vtꝝ vxorē duceret: an se omni mrimonio abstineret rñdit. vtrūlibet eoꝝ fecisse: actuꝝ se pniam. Nam hic te ingt sollicitudo: ibi te orbitas excipiet: hic generis iterit⁹: hic heres alien⁹: illic ppetua sollicitudo: ɔtext⁹ querelarum: dotis exprobratio: affinium graue supercilium: garrula socrus lingua successor aliēi matrimonij: incert⁹ liberorum euent⁹.

¶ Aug. lib. xiij. de ciuitate dei cap. 10. Mors non absurde di e malis mala: et bonis bona. In rege sunt enim anime pioꝝ a corpore separate: ipioꝝ autem penas luunt: donec istaru3 ad eternam vitam illaꝝ do ad eternam mortem (que scda di) corpora reuiuiscant. Ambro. Non. n. p pena: sed p remedio dñs dedit morte3: quia finis maloꝝ: atq; penaꝝ. est ergo mors nō solum malu3 non est: sed maximum bonum est. Greg. 4. dialo. Pensandum est q tutior via sit vt bonu3 qd quisq; ponit mortem suam sperat agi per alios agat du3 viuit ipe per se: Beatius quippe est liberu3 exire q̄ post vincula libertatem querere.

¶ Ambro. 10. de bo. mor.

¶ Impio amarior est vita quā mors Grauius est. n. ad pctm̄ viuere: quaz in pctō mori: qa ipius q̄diu viuit peccatum auget: si moriat peccare desinit. lōge itaq; illi dānatio psuisset ne incrementa faceret peccatoꝝ.

¶ Seneca.

¶ Male viuit: q̄sq̄s nescit bñ mori.

¶ Gregorius. xij. mo.

¶ Quū pñs vita semp icerta sit. tanto mors surrepēs timeri d3: quanto nunq̄ pvideri valet: ad hoc aūt cōditor noster latere nos voluit finem nostrum: vt dum incerti sum⁹ qñ moriamur semp ad mortē pati iueniamur.

¶ Idem om̄.

¶ Quia venture mortis tps ignoramus. et post mortē opari nō possum⁹ supest vt añ mortē tpa idulta rapiamus. sic. n. sic mors ipsa quu3 venerit vicit si psq̄ veniat semp timeatur.

¶ Plato in Gorgia.

¶ Mori qde3 nullus formidat: nisi oino stult⁹ atq; ignau⁹: iniuriā aūt facere formidat mltis. n. peccatis refertum animū ad iferos discēdere: ma

loꝝ oiuꝫ vltimū. Idem mors est qdē
vt mihi videt̾: nihil aliud q̄ duarum
reꝝ dissolutio aie. s. ⁊ corpis ab inicē.

¶ Plini⁹. ij. epl̄a

¶ Bū vita suppetit enitamur vt mors
quā paucissima que abolere pecca
ta possit iueniat.

¶ Plato vt supra.

¶ Periculosum. n. atq̄ graue putan
dum est: siq̄s animuꝫ suū neglexerit.
Nā si mors eēt toti⁹ iterit⁹: plurimum
lucrarent̾ improbi: quuꝫ ⁊ a corpe: ⁊
a prauitate sit̾ cū aio per mortē libera
rent̾: nūc aūt quum imortalis appa-
reat eē anim⁹ nullū supest refugiū: ne
q̄ tutamē maloꝝ nihil vt optim⁹ ⁊ sa
pientissim⁹ fiat. Nihil. n. quuꝫ decedit
secum defert anim⁹ p̄ter eruditionem
atq̄ alimoniā: que qdē his q mortui
sunt plimū ꝯducere vel abesse dicūt̾.

¶ Augustinus.

¶ De⁹ diē mortis icertū salubriter cō
stituit: diē suū vltimū q̄sq̄ salubrit̾
cogitet misericordia dei ē: qꝛ nescit
homo qn̄ moriat̾ latet vltim⁹ dies
vt obseruentur omnes dies.

¶ Tullius de amici.

¶ Illoꝝ beata mors videt̾: quorum
vita laudabilis fuit.

¶ Hiero. ad croma.

¶ Ego in peccatoꝝ meoꝝ sepulchro
iacēs dn̄icū de euāgelio clamorē expe-
cto: Hieronyme veni foras. O mors
desiderabilis: o mors omniū maloꝝ
p̄seutiū finis: o mors laboris clausu-
ra: q̄etis p̄ncipiuꝫ: q̄s cogitare queat
tuaꝝ vtilitates beatitudinum.

¶ Aug. de visitatōe ifirmorū:

¶ Nā male mori xp̄ianoꝝ nō est: bn̄
aūt mori cū xp̄o viuere est: ⁊ q̄s bn̄fi-
cia ipsi⁹ sufficiēter expediat: que hoieꝫ
cū xp̄o ꝯglutināt: que vt dcm̄ ē finis ē
maloꝝ nutrix ⁊ initiuꝫ est felicitatis
future. Aug. Nō morit̾ nisi q mortale
crimē admiserit s̄m illud. aia que pec
cauerit ipa moriet̾ qd̄ pei⁹ est: multi in
corpib⁹ viuis aias mortuas portare
noscunt̾. Crudelius est q̄ mori: mor-
tem semper timere.

¶ Seneca lib. 3.

¶ Mortalis est vita q̄ morit̾ v̄tutib⁹
Qui vitijs viuit sepelit̾ fame perdit
gl̄iaꝫ: q maēt turpitudini crescit ifa
mie.

¶ Petrus Rau.

¶ Semper hō bn̄facere tūc icipit: qn̄
mors tp̄s bn̄faciēdi assumit.

¶ Idem.

¶ Semper an̄ oculos cordis pone: q̄
nec amicoꝝ turba: nec familie mlt-
titudo nec auri argētiq̄ cōgestio: nec
gēmaꝝ lapides fulgentes: nec vinde
miaꝝ vbertas nō dēsitas segetū: non
iocūditas extēsa pctōꝝ p̄nt aie exeūti
de corpe vllū afferre p̄sidiū: sꝫ plus lu-
gent: qui ea dilexerūt.

Aug. li. exhortationū ad iul.

¶ Sēp ante oculos nr̄os v̄sent̾ vltimi
dies: vt quū diluculo surrexerim⁹ ad
vespeꝝ nos puenire nō ꝯfidam⁹: ⁊ quū
in lectulo mēbra disposuerim⁹ d̾ lucis
nō ꝯfidam⁹ aduētu: ⁊ facile poterim⁹
corp⁹ nr̄m a vicijs ⁊ cōcupiscētijs ma
lis refrenare. Heu heu q̄ breuib⁹ par-
cunt ingentia causis.

Claudianus lib. ij.

¶ Mortē pbam⁹ nō eē lugēdā. p̄mo
qꝛ cōis est ⁊ debita cūctis: deide qꝛ
nos a seculi hui⁹ absoluit erūnis po
stremo q̄ ad modū somni a labo
re mūdi reqescē fac̄ i spē resurrecti
nis. Ambrosius.

¶ Bōa mors qua pctō morimur deo
viuim⁹: que culpe refuga: dn̄o dedi
ta a mortali nos separat: ⁊ imorta-
li nos consecrat.

Macrobius lib. j. de som.

¶ Plato duas mortes hois esse dice
bat quaꝝ alterā natura: alterā v̄tutes
p̄stāt. Nō. n. morit̾: quū aia corp⁹ reli
quit solutum lege nature. Mori ēt d̾
quū aia adhuc in corpe ꝯstituta: cor-
poreas illecebras ph̄ia docēte ꝯtēnit:
⁊ cupiditatū dulces insidias reliq̄sq̄
passiones oēs exuit. Et hāc mortē di-

cit Plato sapiētib' appetēdā: illaȝ vo que oib' natura ↄstituit cogi vel iferri vel accersiri vetat.

Plutarchus.

¶ Quidā ginosophistaꝝ ab Alexā. iterrogat': vtrum ne pl'es viuētes an mortuos cēseret viuētes inqt nec eni amplius eē morituros. Sen.

¶ Hoc nulla diligentia euitat: nulla felicitas donat: nulla potētia euincit. Mors oēs eq̄ vocat. iratis diis ꝓpitiis moriēdū est. oēs. n. refuamur ad mortē: totū hūc quē videm' ꝓpl'ꝫ q̄ui q̄ cogitas esse. cito natura vocabit ↄ ↄdet. Nec de re. sꝫ de die q̄rif eodē ciciusue tardiusue moriēdū ē. qd ergo. Nō tibi timidissim' oiuȝ vī ↄ isipiētissim'. q magno ambitu rogat moraȝ mortis. nōne ↄtēneres eū q iter pitūros ↄstitut' bñficij loco petēt. vt vltimus ceruicē pberet. Id facimus magno estimam' mori tardius. In oēs ↄstitutū est capitale supplicīū. ↄ qdē ↄstitutōe dignissima. O te dementē. o oblitum fragilitatis tue. si tūc mortē times quum tonat.

Seneca ibidem.

Mors oiuȝ doloꝝ resolutio ē ↄ finis vltra quē mala nr̄a nō exeūt. h̄ futuitē remittit. hec captiuoꝝ cathenas leuat. carcere educit. hec exulib' i p̄riaȝ tēdētib' iter facit: hec equo iure exeq̄t oia. hec ē q̄ paupratis metu si diuitiaꝝ cura nō libidis stimulis agitat. nō iuidia tangimur. sed vt magna ↄ et̄na pax nos excipiat efficit.

Aug. li. de disciplina xp̄iana.

¶ Peruersus hō puerso mō pl' amat mortē q̄ vitā. ecce vñ te ↄuicoꝛ amas tunicā tuā bonā eā vis. amas villam tuā bonā ea vis. amas filiū tuū bonū eū vis. amas domū tuā. bonā eā vis amas amicū tuū bonū eū vis: qd est. qd ēt bonā vis hēre mortē: q̄tidie. n. rogas: vt qm̄ mors ventura est bonam mortē det mihi de' dicis. De' auertat a me malam mortē. Plus ergo amas mortē tuam: q̄ vitā tuam. Mori male times ↄ male viuere nō times: Corrige male viuere: ↄ tūc non timebis male mori. Sed noli timere. Nō pōt male mori: qui bñ vixerit. Disces ergo bñ mori si didiceris bñ viuere. bona mors hoi ē. q̄ vite extinguit mala.

Seneca in puerbijs.

¶ Attendite calamitates: cōsiderate diuitum sepulchra: vel eorum qui ante pauca fuerūt tpa nobiscū: quid sunt ↄ qd fuerūt: vel qd eis diuitie vel cupiditates ↄsint. Ecce nihil ex eis nisi soli cineres remanserunt: qui tamen si loqui possent: hoc nobis dicerent: vt quid infelices tantum pro seculi vanitate discurritis: vt quid vicijs ↄ criminibus repleti estis. Considerate ossa nostra: ↄ sic vobis abhorreant cupiditas ↄ miseria vestra: quod vos estis: nos fuimus. Quod sumus vos eritis. Ista omnino fratres carissimi sollicita consideratione pensate: ↄ hec considerantes expauescite. Diem mortis ante oculos vestros semper ponite ad emendationeȝ quātum potestis festinate. Nolite negligere q̄ quottidie vos peccantes pius dominus sustinet: qui quāto diutius expectatur: ni emendetis: tanto grauī' punief: si neglexeritis.

Aug. in s̄mone de beata vita:

¶ In luctu atq̄ miserijs: mors erūnarum requies est: nō cruciat'.

Salustius in chatilinario.

¶ Quō enim bonū est nos hic esse: Immo molestuȝ est: ↄ graue: atq̄ periculosum nimiꝝ vbi malicie: plīmū sapiētie modicū: si tū vel modicū inenitur: vbi viciosa sunt omnia lubrica operta tenebris: obsessa laqueis peccatoꝝ: vbi periclitātur anime: vbi spiritus affliguntur sunt sole: vbi tantū vanitas ↄ afflictio spiritus.

Ber. in sermone. ij. Ascen.

¶ Bene dicif: quia hō nunq̄ in eodē statu permanet: quia duȝ infantia ad

pueritiā. pueritia ad adolescentiam: adolescētia ad iuuentutē. Juuentus ad senectutē: senect⁹ transit ad mortem in cursu vite p̄sentis. ipsis suis augmentis ad detrimēta impellit. Et inde semp deficit. vñ se p̄ficere in spaciū vite credidit. Fixū enim statū hic hr̄e non possum⁹: quo trāsituri venimus. at hoc ip̄m nostrū viuere quottidie a vita transire est.

¶ Greg. lib. io. mora.

¶ Mihi videt accerba semp ꝛ imatura mors eoꝝ qui imortale aliqd parant. Nam qui voluptatib⁹ dediti. q̄si in diē viuūt. viuēdi cās quotidie finiunt. qui vō posteros cogitāt. ꝛ memoriā sui opib⁹ extēdūt his nulla mors nō repētina vt semp ichoatū aliquid abrūpat.

¶ Plin. epi. xxxiiij.

¶ Non est lugenda mors: quaꝫ immortalitas sequitur.

¶ Tul. de senectu.

¶ Migrāt quottidie bona fallacia. ꝛ multo veloci⁹ exeūt q̄ itrauerūt. ꝛ tñ si nobis vsqꝫ ad vltimū liceat istis frui: alijs certe relinq̄nda sūt. nihil nobiscum ferre possum⁹. nisi vita bene atqꝫ inocenter acta.

¶ Idem ibidem.

¶ Nec est hereditas nostra. q̄ nec eripi cuiq̄ nec transferri ad alteꝝ pōt

¶ Lactanti⁹ lib. vij.

¶ Quāta felicitas existimāda ē subtractū his labib⁹ hoiem terre p̄ficisci ad illū eqssimū iudicē: parētēqꝫ idulgētissimū: q p laborib⁹ regē p morte vitā pro tenebris claritatē pro terrenis ac breuib⁹ bonis: eterna ac celestia largit. Cū qua mercede accerbitates: ꝛ miserie: q̄s perpetimur in hoc mūdo facientes opera iusticie ꝯferri ꝯ coequari nullo modo possunt.

Lactā. li. 7. de vā ac falsa religiōe. c. 17

¶ Si qs nos iterroget: vtrūne bonū sit mors an malū rn̄debim⁹ q̄litatem ei⁹ ex vite rōne pōderari debere. Nam sicut vita bonū est si cuꝫ vtute viuat: malū si cū scelere sic ꝛ mors ex p̄teritis vite actib⁹ ponderanda est. Ita fit: vt si in dei religione trāsacta sit: mors malū nō sit: qa trāslatio est ad imortalitatē. Si alr̄ malū sit necesse ē: qm̄ vt dixi ad eterna supplicia trāsmittit.

¶ Idem lib. iij. ca. 19.

¶ Nō ē dign⁹ in morte accipe solatiū q se nō cogitauerit moritūꝝ.

¶ Cypri an⁹ d̄ pe. di. vij. c. Idcirco fr̄es.

¶ Oia mortaliū opa mortalitate dānata sunt. Inter pitura viuimus: Eq̄t oēs cinis. ipares nascimur: pares morimur.

Sene. epi. 92.

¶ Lugeat mortu⁹: sed ille quē gehenna suscipit: quē tartar⁹ deuorat: i cuius pena etern⁹ ignis estuat nō quoruꝫ exitū angeloꝝ turba cōmittat: qb⁹ obuiā xp̄s occurrit: grauemur magis si diuti⁹ in tabernaculo isto mortis hitem⁹: qꝛ q̄diu hic moramur: peregrinamur a dn̄o.

¶ Hierony. ad paulā de dormitione bresille.

¶ Ad initioꝝ tuoꝝ regulam: finis in ipso exordio cogitādus ē. Qualis ad vltimū illū diē p̄uenire cupis: talis iam nunc esse conare.

¶ Idem ep̄la ad virginem Mauricij.

¶ Plangere debuimus de seculo recedentes: si seculi inimicitias ꝯtra nos minime sentirem⁹ ꝛ plangim⁹ dn̄i beneficia: qui nouit infirmitati nr̄e qd p̄stet. Periclitari volebat adhuc: qui volet aliquem dormientem. Et inter fluct⁹ vite p̄sentis videre cupiebat miserum laborare: tantis ac talib⁹ tempestatibus vite. Tot impugnationes Dyaboli: tot corporis bella: tot seculi clades euasit ꝛ lachrymas fundis quasi nescias: quid in te ipso quottidie patiaris. Resurgere credimus nostros ꝛ plangimus. Quid faceremus si mori tantūmodo p̄cipēt deus Uoluntas eius sola vtiqꝫ sufficeret:

ad solatiuȝ: cui preponere iubemur affectū nullū. Quod dederat abstu/lit: q creauerat: quis est qui plangat quod ad tempꝰ accepat? Cōmoda/uerat: vt haberes: quātocunq̄ tem/pore voluisset: ⁊ quum vellet rursus auferret. Nihil abstulit tuū: qui reci/pere dignatꝰ est ꝑpriuȝ. Creditū suuȝ recipere decuit creditorem: ⁊ nihil aliud decet: q̄ꝑ creditori suo gratias agere mutuantem.

Idem epistola ad Tyrasium.

¶ Mors oium dolor ⁊ solutio est ⁊ finis: vltra quā mala nr̄a nō exeunt.

Seneca ad martiam.

¶ Quur aūt dur sit qd̄ q̄nq̄ patien duȝ est? Dolemꝰ: quēpiā mortuum. Ad hoc eniȝ nati sumꝰ vt maneamꝰ eterni? Abraam: Moyses: Isaias: Petrus. Jacobus. Paulus electio/nis vas: ⁊ super omnia dei filiꝰ mor tuus est: ⁊ nos indignamur aliqueȝ exire de corpore: qui ad hoc forsitan raptus est: ne malicia imutaret itel/lectum eiꝰ. Bonus est deꝰ: ⁊ oia que facit: bona sunt: necesse est. Mariti orbitas irrogatur: plango qd̄ acci/dit sed quia sic placuit deo: equo ani mo sustinebo: vnicꝰ raptus est filius duruȝ quideȝ: sed tolerabile: qr ab/stulit ille qui dederat.

Hieronymꝰ in epistola ad Paulā de morte Bresille.

¶ Rogatꝰ qd nā apud hoies eēt bea tiꝰ. Felicē inqt mori Antistenes.

Laertius Diogenes.

¶ Aduersus mortis necessitatē: que fratres diuidit: ⁊ charissima iter se noia crudelis ⁊ dira dissociat hoc re medio erigimur: q̄ꝑ i breui visuri su/mꝰ eos: quos absentes dolemꝰ eos.

Hec Hieronymus.

¶ Neq̄ eniȝ mors: sed somnꝰ appel latur ꝭm Aplm. Luciniꝰ in breui cō/sumatꝰ: expleuit tempora multa: nos dolendi magis: qui in prelio stamꝰ: vulnera accipimus: vitijs sordida/mur. Ille iam securus ⁊ victor aspi/cit de excelso: ⁊ fauet laboranti: ⁊ iu xta se locum preparat.

Hieronymus ad Theodorum de morte Lucinij.

¶ Gloria vincenti: mors est: non pe na putanda.

¶ Est ⁊ vita mala: mors reputan/da nimis. Quidam phus.

¶ Liberari a vita mortali: cuiusdaȝ mali in bonū cōmutatio est. Pla.

¶ Siquis sciat: quis est finis bono/rum: que felicitas vera: nunq̄ꝑ sibi videbitur prematura morte piturꝰ.

Quin. capi. iiij.

¶ Ego certo scio oēm animum im/mortaleȝ eē: q quuȝ ex hoc loco mi grauerit: si iniuria alios persecutus est cruciatibus afficitur. Si vero iu/sticiam coluerit contentꝰ ac sine do/lore ꝑmanet. Itaq̄ siue in hac vita: siue in altera: quum pie vixeris: te beatum esse oportet.

Pla. in sermone de con/temnenda morte.

¶ Eripere vitā nemo hoi pōt: ac ne/mo mortē: mille ad hāc aditꝰ patēt.

Sene. Tragedia. ȝ. Thebas.

¶ Dies iste quē tu formidas: eterni natalis est. Depone onꝰ. Quid cun/ctaris. Discutiet illa caligo: ⁊ lux vn diq̄ te clara ꝑcutiet. Imaginare tecū quātus sit ille fulgor: tot siderībꝰ iter se lumē miscentibꝰ. Nulla serenum vmbra turbabit eq̄liter splēdebit oē celi latꝰ: dies ⁊ nox in sinu aeris vi/ces tradēt: tūc in tenebris vixisse te dices: quū totā lucē totus aspexeris: quam nunc per angustissimas ocu/lorum vias obscure intueris: ⁊ ta/men admiraris illam iam procul.

Seneca epi. ciij.

¶ Quid tibi videbitur diuina lux: quum illam suo loco videris.

Idem tragedia. vj.

¶ Optāda mors est: sine metu mor/tis mori. ferre quam sortem patiunt

omnes nemo recusat.

¶ Nihil eque tibi tam pfuerit ad tẽperantiã omniũ rex: q̃ frequẽs cogitatio breuis eui: ⁊ hui⁹ tp̃is incerti. Quicqd facies: respice ad mortem.

Idem epi. cxv.

¶ Nullo pacto fieri põt: vt ei⁹ nobis amara mors nõ sit cui⁹ dulcis ẽ vita.

Aug. lib. xix. de ciui. dei.

¶ Cornelio pbo August. Hyppõnẽsis eps̃. salutẽ in dño perpetuã. Qualis ⁊ quãta sit nr̃a calamitas ⁊ miseria attende: obsecro diligenter. Formauit hominẽ de limo terre. Planetas ⁊ stellas fecit ex igne: flatũ ⁊ ventum fecit ex aere: pisces ⁊ volucres fecit ex aqua: hoies ⁊ iumenta fecit ex terra. Considera aereã: ⁊ viliorez te cognosces. Considera ignea: ⁊ vilissimũ te reputabis: nec audebis te pferre terrenis: q2 parẽ te inuenies immẽtis insipiẽtibus: ⁊ silis factus es illis. Quid ergo pdest nobis sapia hui⁹ mundi? vbi nãq3 queso fili sapia Salomonis? Ubi potentia Octauiani ⁊ Cesaris imperatoꝝ? Ubi fortitudo Sansonis? Ubi Plato ⁊ Aristotiles? Ubi Socrates Ouidius zeno? Democritus q a casu posuit mundũ? Ubi Hypocras: Galienus: ⁊ Auicẽ. cũ medicina sua? Ubi Priscian⁹ cũ grãmatica sua? Ubi Aristoteles cũ logica? Ubi Tullius cũ Rethorica? Ubi Euclides cum geometria? Ubi Pythagoras cum arismetrica? Ubi Ptholomeus cum astrologia. Nonne oĩa puluis? Nonne eoꝝ memoria ad nihilũ est deducta? Agam⁹ ergo fili penitentiã: dum tẽpus habem⁹ anteq̃ veniat dies illa magna ⁊ amara valde. Tũc in die furoris dñi: medicina Galieni: ⁊ Sophismata Aristotelis non pderunt. Sed plus gaudebit Lazarus pauperculus: ⁊ vlceribus plen⁹: q̃ oẽs huius mundi sapiẽtes: cũ eoꝝ astucia ⁊ doctrina. Opto te fili in xp̃o semꝑ bñ valere. August.

¶ Si iuste inqt Orphe⁹ sancteq3 viuemus: ⁊ hic bñ. ⁊ postq̃ hinc recesserim⁹: beatiores futuri sum⁹. Quaꝫ beatitudinẽ nõ determinato quodã tẽporis spacio habebim⁹: sed in eternũ requiescere poterim⁹: vna cũ ceteris habitãtes imortalib⁹. Eusebi⁹ lib. xij. c. xxiij. de euãgelica ꝑparatõe.

¶ Platonis sn̄ia est oẽm sapientũ vitã. meditationẽ esse mortis: debemus igit ⁊ nos animo pmeditari: quod aliqñado futuri sum⁹: ⁊ q2 velimus nolim⁹ longi⁹ abesse nõ põt. Nam si nongẽtos vire excederemus annos: vt ante diluuiũ viuebat humanũ genus: ⁊ Mathusalez nobis tẽpora donarentur. tamẽ nihil esset preterita longitudo: que esse desisset Et enim inter illum: qui quindecim annos habet: ⁊ illũ qui mille: postq̃ vite finis aduenerit: ⁊ irrecusabilis mortis necessitas: transactũ omne tempus ademerit: nihil interest: nisi q2 magis senex ac magis onust⁹ peccatorum fasce proficiscitur. Optima queq3 dies miseris mortalibus eui: prima fugit. Subeũt morbi tristisq3 senectus. Et labor ⁊ dire rapit inclementia mortis. Neuius poeta inquit pati necesse ẽ mortales multa mala. Hierony. in epi. de morte Nepotiani.

¶ Peiores morimur: q̃ nascimur: nostrum istud: nõ nature vitiũ est. Illa de nobis cõqueri debet ⁊ dicere. Quid hoc est. sine cupiditatibus vos genui: sine timoribus: sine supstitiõe sine perfidia ceterisq3 pestib⁹. Quales intrastis exire: percepit sapientiã siquis: tam securus moritur: q̃ nascitur. Nũc vero trepidam⁹: quũ periculũ accesserit: nõ anim⁹ nobis: non color constat. Lachryme nihil pfuture cadũt. Quid est turpi⁹: q̃ in ipso lumine securitatis etiã sollicitũ? Causa aũt hec est: qui inanes omniũ bonoꝝ sum⁹: ⁊ vite desiderio laboram⁹ nemo q̃ bñ: sed quãdiu viuat:

curat: quum omnibus contingere possit vt bene viuat: vt diu nulli.

Seneca.epl.xxij.ad Lucillium.

¶Ideo vniuscuiusqꝫ hoīs vite finem incertum fecit deus: vt semper vigilēt: semper parati sint: semper in agonia semper in virtute.

Grisost. super Mat.

¶Studeam⁹ fratres viuere vita iustoꝝ: sed morte eoꝝ mori: multo magis desiderem⁹. sapiētia enim iustoꝝ nouissima pfert: veniet quidē mors sed somnus erit dilecto domini. Janua vite: initium refrigerij: erit sancti illius montis scala ⁊ ingressus ad locū tabernaculi admirabilis. Morit quidem iustus sed secure: qꝑpe cui⁹ mors vt presentis vite est exitus ita introitus melioris. Bona mors iusti ꝑpter requiē: melior propter nouitatem: optima ꝑpter securitatē. Ecōtra mors peccatoꝝ pessima: mala siquidem in amissione mundi: peior in separatione carnis: pessima in vermis.ignisqꝫ duplici cōtritione.

Ber.in cōib⁹ sermonib⁹.

¶Placeat homini qcqd deo placet: quādiu virtus salua fuerit. non senties qd abscesserit. non affligitur sapiens liberorum amissione non amicorum. Eodem enim animo fert eorum mortem quo suam expectat.

Sene.epi.lxxiiij.ad Luc.

¶Mors nullū hꝫ icōmodū. veniet iteꝝ q nos in luce reponat dies ⁊ quo alo dꝫ rediturus exire. Nec infantes nec pueros. nec mēte lapsos constat timere mortē ⁊ etiā turpissimū. si eā securitatē nobis ratio non pstat. ad quam stulticia perducit.

Idem epi.xxxvj. ad eundē.

¶Nec sollicitissima meditatio semper dꝫ eē sapiētis. vt qm̄ breues dies sunt isti⁹ vite. ⁊ incerta sunt spacia. nunq̄ sit mors iprouisa morituro. nec p iordinatū incedat finē q se nouerit eē mortalē. Tēp⁹.n. breue ē: pterit qꝫ hui⁹ mūdi figura. ⁊ iō qui vtuntur hoc mundo sint tanq̄ non vtentes. ⁊ qui emunt tanq̄ nō possidētes.

Leo papa in sermone .vij.

¶Interest plurimū cui qs moriat, ⁊ viuat. qꝛ est mors q̄ cā est viuendi. nec alibi q̄ in hoc transitorio seculo. vtrūqꝫ cōquerit. vt ex qualitate tēporaliū actionū differētie retributionū pendeat eternaꝝ. Moriendū ē ergo dyabolo ⁊ viuendū deo: deficiendum iniqtati: vt iusticie resurgat occumbant vetera vt oriant noua: ⁊ nemo in peccatum recidit a quo resurrexit: quū hec sit salutis via ⁊ cepte in xp̄o resurrectionis limitatio.

Idē in sermone de resur. dn̄i.

¶Mors est nature animātium dissolutio: vel mors est corporis anime seductio. Secunda diffinitio mortis. Mors est eterni doloris ppessio: vel mors est animarum pro meritis ad eterna supplicia damnatio.

Lactan.lib.ij.

¶Mortē corpis ꝑpt peccatū de⁹ hoi influxit: ⁊ post pctōꝝ remissionē ꝑpter exercēdā iusticiā non aderat.

Aug.de pe.di.j. inter.

¶Quum igit per lōgissima tpa circa spatiū quinqꝫ millium annoꝝ ⁊ fere ducentoꝝ miserabiliter iaceret gen⁹ humanū. Misericordia pulsabat viscera patris: vt subuenirет secum habēs pacē. Sed ↄtradicebat veritas secū habēs iusticiam. Et iter eas magna cōtrouersia facta est. Nā misericordia deo dicebat. Eget miseratiōe diuina rōnalis cā: qm̄ misera facta est ⁊ valde miserabilis: venit temp⁹ miserēdi ei⁹. Ecōtra veritas dicebat Queso dn̄e impleri sermonē quem locut⁹ es. Totus moriatur Adam cū omnibus que erāt in eo: quādo pua ricando pomum vetitum gustauit. Dixit misericordia: vt quid domie me fecisti? Scit enim ipsa veritas q̄ ego perij: si nūq̄ misereris. Ecōtra vitas.

Si predictam tuaȝ sententiā p̄uaricator euaserit: perijt veritas tua: ꝛ nō permanet in eternuȝ. Fuit autem hec questio a patre missa ad filiuȝ. Ueritas aūt ꝛ misericordia coram eo eadem dicebant. Non videbatur quō circa homineȝ posset misericordia ꝛ veritas simul conseruari. Scripsit auteȝ rex sententiaȝ sic continenteȝ Hec dicit: perij si Adam non moriatur: ꝛ hec dicit: perijt si misericordiā non consequatur. Fiat mors bona ꝛ vtraqȝ habet quod postulat: vt ꝛ Adam moriatur: ꝛ misericordiam cōsequatur. Obstupuerūt omnes in verbo sapientie: ꝛ ꝯsenserunt ꝙ moriatur Adam misericordiam consequendo. sed querunt quō mors possit fieri bona quū horribilis sit ipso auditu. Respondit rex. Mors peccatoꝝ pessima: sed sanctoruȝ est preciosa: ꝛ vite ianua. Inueniaẜ ergo: qui ex charitate moriatur: nec obnoxiꝰ morti. Et sic mors non poterit tenere obnoxium: sed faciet in ea foramen: per quod trāseat liberati. Placuit sermo. sed vbi auteȝ talis poterit. Circuiuit ergo orbem terrarum veritas: ꝛ nemo mundꝰ a sorde: nec infans vnius diei inuentus est. sed et misericordia perlustrat celum: ꝛ nemiē inuenit: qui sufficientem ad hoc habeat charitatē. Et ergo hec victoria debebatur: quo nemo maiorem charitatē habere: vt aīam suam pro seruis inutilibus poneret. Redeunt itaqȝ ad constitutū diē anxie plurimū: non inuento: quod desiderabant. Tandeȝ seorsum pax eos consolans dixit. Nescitis quia non est q faciat bonum non est vsqȝ ad vnuȝ. Qui dedit consilium ferat auxiliuȝ. Intellexit hoc rex ꝛ ait. Penitet me fecisse hominem pena inquit tenet: vix penam sustinere incubuit mihi pro homine quem creaui. Et vocato Gabrielle dixit. Uade dic filie syon. Ecce rex tuus venit. Festinauit ille ꝛ ait. Adorna thalamum tuum ꝛ suscipe regem.

¶ Auctoritates Senec. de remedijs fortunarum.

¶ Morieris. ita natura hominis est: non pena.

¶ Morieris hac consideratione intraui: vt exirem vel conditione.

¶ Morieris: gentium lex est reddere quod acceperis.

¶ Morieris: pegrinatio ē vita nr̄a.

¶ Quum enim multum ambulaueris diuqȝ redeundum est.

¶ Morieris: stultuȝ est dubitare qō vitare non possis.

¶ Peregre morieris: nulla creatura mortua est aliena.

¶ Peregre morieris: nō est grauior somnus foris ꝙ domi.

¶ Iuuenis morieris: quicunqȝ ad extremuȝ fati venit: senex moritur. vnde viuere non possuȝ plus: est senectus mea.

¶ Insepultus iacebis: quid aliud dicam: ꝙ illud virgilij? Facilis iactura sepulchri.

¶ Egrotus: venit tempus: vt experimentum mei caperem.

¶ Egrotus: non in mari aut in prelio vir fortis tm̄ apparet: sed in lectulo virtus prohibetur.

¶ Istud toto seculo fieri nō pōt: aut eniȝ febrē relinquo: aut ipsa me.

¶ Semper esse non possumus.

¶ Amisi liberos. stultus est: qui flet casus mortalium.

¶ Naufragiū feci: non quod pdideris sed qō euaseris cogita.

¶ In latrones incidi. Alius in accusatores. aliꝰ in fures. alius in fraudatores. plena insidijs via est: noli conqueri ꝙ incideris: sed gaude ꝙ euaseris.

¶ Uxoreȝ bonā amisi vtruȝ inuene ras bonā an feceras. si inueneras hr̄e te posse intelligas: qō amisi/

sti: si feceras bene tibi ipsa res pe-
rijt: saluus est artifex.
¶ Uxorē bonā amisisti. qd tu in illa
pbabas pudicitiā: qm̄ multe casti
tatē pdiderūt: quā multas pessimas
ex optimis cōiugib⁹ pessimas vidi
mus: ex diligentissimis ex liberalis
simis reparatissimas.
¶ Mors spernit altā gloriā: inoluit
humile pariter ⁊ excelsum caput.
Boetius. ij. de consola.
¶ Qd̄ si putatis lōgi⁹ vitā trahi mor
tal' aura nois quū sera nob rapiet:
h ēt dies iā nos scd̄a mors manet
¶ Tu requies tranquilla pijs tel cer-
nere finis.
¶ Principiū vector. dux. semita ter-
minus idē. Tertio de conso.
¶ Nā sepe mortē cogētib⁹ cāis: q̄ na
tura reformidat: volūtas āplectit.
¶ Felix q potuit bōi fōtē visere ludū
¶ Felix qui potuit grauis terre solue
re vincla.
¶ Terribilissimum omniū ē mors.
iij. Ethico.
¶ Mors nihil aliud est nisi recessus
anime a corpore.
Sapiens letari debz de morte sua ⁊
nō dolere. lib. de pomo ⁊ morte.
¶ Stultus es q defles mortaliū cāus
Quid istis nouū aut mirū est: quā ra-
rissima sine isto casu domus. Quid
si iselicē voces arborē q̄ stāte ipa ca-
dunt poma. Et h tu⁹ fruct⁹ est. Nemo
extra ictum vulneris positus est. Bu
cuntur ex plebeia domo immatura
funera. Bucunt ex egregia. Nō ē fati
ordo qui ⁊ etatis. Nō quo q̄sq; venit
emittit. Quid est tamē h: q̄ idigne-
ris: quid circa idignatōem tuā venit
Periere pituri. sed ego illos supstites
optaueram: sed hoc tibi nemo pmise
rat habebāt illi cui⁹ eēnt magis quā
tui. Apud te pcario morabāt. Educā
dos tibi illos fortuna mādauerat: re
cepit illos nō abstulit. Sene. in trage.
¶ Graui me terrore pulsas: vite dies
vltima. meret cor soluūtur renes. le-
sa tremunt viscera tui spēm dum sibi
mens depingit anxia. Quis eni pa-
uēdum illud explicet spectaculū: cū
dimēso vite cursu carnis egre nexi-
bus. anima luctatur solui ppinquās
ad exitū. Perit sensus lingua riget. re
uoluūtur oculi pect⁹ palpitat anhelat
raucū guttur hominis: stupent mem
bra: pallēt ora. decor abit corpis. Ec
ce diuersorū ptes cōfluūt spiritū: hinc
angelice virtutes: illinc turba demo
num. illi ppius accedunt: quos inui-
tat meritum. Presto sunt ⁊ cogitat⁹.
verba cursus opa ⁊ pre oculis nolen
tis glomerantur omnia illuc tendat
huc se vertat corā videt posita. Tor-
quet ipa suū reū hic mordax cōsciē-
tia: plorat apta corrigendi defluxisse
tēpora plena luctu caret fructu sera
penitētia. falsa tūc dulcedo carnis in
amarū vertitur qn̄ breuē voluptatē
ppes pena seqtur: iā qd̄ magnū crede
batur: nil fuisse cernit. Ad que mens
in sūme lucis glia sustollitur asperna
tur lutū carnis quo mēsa puoluitur
⁊ vt carcerali nexu letabūda soluit.
sz egressa durū iter expitur aia q̄ icur
sant furiosa dire pestis agmina ⁊ di-
uersa suis locis istruunt certamina.
Nā hic icētores gule. illic auaritie al
bi fautores ire. alibi supbie vitij cu-
iusq; globus suas parat acies. Jam
si cedat vna turma: mox insurgit al-
tera ois ars tētatur belli ois pugne
machina. ne ab hostiū furore sic eua
dat aīa. O quā torua bellatorū mon-
stra sūt feraliū tetri. truces. truculēti
flāmas efflant naribus dracūtea tu
ment colla. virus stilant faucib⁹: ser-
pētinis armāt spiris: manus docta p
lijs: his oppugnāt aduētantes telis
velut ferreis: his quos attrahūt eter
nis mācipāt icēdijs: q̄so xp̄e rex inicte
tu succurre misero sub extreme mor
tis hora: quū iussus obiero. nullū in
me ius tyranno pbeat impio. Cedat

princeps tenebrarum cedat pars tartarea. pastor ovem iam redemptam: tunc reduc ad patriam: ubi te vivendi causa perfruor in secula Amen.

Petrus dami.

¶ Pensandum. quippe est: quum iam peccatrix anima a vinculis incipit carnis absolvi. quam amaro terrore concutitur: quantis mordacis conscientie stimulis laceratur. Recolit vetita que commisit. videt mandata que negligenter implere contempsit. dolet de sese indultum penitentie tempus inaniter percepisse. probat immobile sibi districte ultionis iudicium inevitabiliter imminere. Manere satagit. ire compellitur. recupare vult perdita non auditur. Post terga respiciens totius transacte vite cursum velut brevissimum unum itineris deputat passum ante se oculos dirigit et infinite perennitatis spacia deprehendit. Plorat itaque quia intra tam breve spacium acquirere potuit leticiam sempiternam. Deflet etiam se propter tam brevem illecebremque voluptatem inenarrabilem perpetue suavitatis amisisse dulcedinem. Erubescit: quia propter illam substantiam que vermibus erat obnoxia illam neglexit que choris angelicis erat inserenda. iam radios mentis attollit et eam divitiarum immortalium gloriam contemplatur eam propter vite huius inopiam perdidisse confunditur. Quumque sub se reflectit oculos ad huius mundi convalere . iterramque caliginem: super se vero miratur eterni luminis claritatem: liquido comprehendit quia nox erat et tenebre: quod amavit. O si residuum potentie tempus mereri potuisset quam dure conversionis iter arriperet: qualia et quanta promitteret: quantis se devotionum vinculis innodaret. Interea dum erubescentes oculi contabescunt dum pectus palpitat raucum: guttur anhelat dentes paulatim rigescunt: et quandam velut eruginem contrahunt. Pallescunt ora membra cuncta rigescunt. Dum hec itaque et huiusmodi tanquam vicine morti precedentia famulantur officia assunt omnia gesta simul ac verba: nec etiam ipse cogitationes desunt. Et cuncta hec amarum adversum actorem testimonium reddunt. Coacervantur omnia ante respicientis oculos et respicere refugit: coactus et invitus attendit. Adest preterea huic horrenda visio demonum ac turba scelerum. Illinc virtus angelica in illo qui medius est liquido deprehenditur: cui parti iure possessio vendicetur. Nam si pietatis in eo videntur insignia invitationis angelice blanditijs delinitur: atque armonice melodie dulcedine ut exeat provocatur. Quod si eum sinistre parti meritorum nigredo: et feditatis squalor adiudicet intollerabili mox terrore concutitur. Repentini impetus violentia perturbatur: precipitatur: invaditur atque de miscere carnis ergastulo violenter eripitur: ut ad eterna supplicia iam cum amaritudine protrahatur. Iam vero ponit egressiones de corpe quis explicare valeat quot armate iniquorum spirituum acies in insidijs lateant: quot frementes cunei feralibus telis instructi iter obsideantur. ne transire possit anima velut militari more constipate legiones oppugnant. Hec et huiusmodi in corde versare: quid est aliud quam lenocinantia vite huius blandimenta respuere mundo repudium dare illicitos motus carnis elidere. solumque perfectionis adipiscendum propositum indeclinabile custodire. Amen.

FINIS.

¶ Incipiunt ſermones funebres vulgares fratris Gregorij britanici.

M Emo m
rare noviſſima
tua ⁊ i eternũ nõ
peccabis. Queſte
parole ornatiſſimi citadini mei: ⁊
voi altri ꝓbiſſimi homini ſono del ſa
piẽtiſſimo Salomõe recitate da q̃llo
nel ſuo eccleſiaſtico al. vij. caplo: ⁊
ad nro documẽto ⁊ initio del mio fa
vellare aſſumpte. Ne le quale me de-
monſtra la noſtra grãdiſſima ⁊ ſme
ſurata cecitade eſſere incluſa ne lani
ma ⁊ core de li mortali: li quali ve-
dando continuamente la fragilita-
de: ⁊ item la incertitudine de la pſen
te vita: nientedimãcho in quella me-
teno tãto affecto: ⁊ tãta ſperanza: ac-
ſi ſe doveſſeno in eternum in quella
perdurare. Vedeno expreſſamente ⁊
nõ ſolamente vna volta lanno: ma
quotidianamẽte li mortali mãchare
⁊ ſolvere el debito de la natura: ⁊ ta
men ſe reputano eſſere immortali: ⁊
nõ dover eſſere del numero plurale.
Ultra di queſto cognoſceno veramẽ
te che la morte e vniverſale ⁊ nõ per
dona ad richo non ad povero: non
ad formoſo: nõ ad deforme non ad
grãde nõ ad picolo nõ ad zovene nõ
ad vechio: ita che nõ e cõditõe alchu
na la q̃l ſe poſſa gloriare chomo di
ceva el ſapiẽtiſſimo Salomone al ſe
cũdo caplo del ſuo Eccleſiaſtes. mo
ritur doct⁹: ſicr ⁊ idoct⁹. Et publio
Ovidio in q̃llo de ponto dice.
Fata trahũt oẽs: oẽs expectat avar⁹
Portitor ⁊ turbe vix ſatis vna ratis
Tẽdim⁹ huc oẽs metã ꝓpam⁹ ad vnã
Dia ſub leges mors vocat atra ſuas.
Et vegeti⁹ mors ſceptra legiõib⁹ eq̃t.
¶ Et niẽte dimãcho anchora nõ pa-
reno credere che debano morire. Et
item el prelibato Salomone in quel-
lo medemo capitulo dice. Nemo eſt
qui ſemp vivat: ⁊ qui hui⁹ rei habeat
fiduciam. Et ſottozonze. Umbre. n.
trãſitus eſt tẽpus noſtrũ: ⁊ nõ eſt re-
verſio finis noſtri: quoniã conſigna-
ta eſt: ⁊ nemo revertetur. Et molti al
tri doctori coſi dico zentili chomo
chriſtiani deſcriveno ⁊ repreſentano
queſta morte alhomo exortãdo q̃llo
al bẽ vivere: ⁊ a la rectitudie del bea
to vivere: ma quello pare dormenza
to nel lutoſo mundo: ⁊ non apre li
ochi al cielo ad conſiderare donde
habia lo exordio: li etiaz habia la re
greſſione per infina che non e reda-
cto al puncto extremo. ad intendere
quello che non ha voluto intendere
ne credere per fede. Ma certamente
ſe queſta coſa intraſſe nel cervello
de lhomo mortale gubernarebbe cũ
tal modo: ⁊ cum tanta prudentia la
vita ſua: che pocho temerebbe lo im
peto de queſta morte. El gli appari-
rebe quella eſſere coſa ſuaviſſima:
quando ad quella fuſſe conducto:
ad conzonzere el fine cum lo princi-
pio. Impero che la morte non e terri
bile: ſe non ad quelli: cum la morte
di quali oia pereunt. Chi vole adũq̃
temere pocho queſta morte debe dar
opera al beato ⁊ iuſto vivere: ⁊ me-
tere freno ad ogni lor diſio: chomo
dice vno poeta vulgare. Savio e co-
lui che ſi refrena ad tor la roſa che e
fra mille ſpini. Beato e quello diſio:
che ſua vita mena ⁊ reggi ad lũbra
de virtu divina. Pregamo adunq̃
tuti lo eterno ⁊ immortal idio che
preſti vita tranq̃lla ad queſto noſtro
proximo chariſſimo: el qual a habã-
donato queſta triſta ⁊ miſerabile vi
ta: ⁊ e ſalito ad quella imarceſſibile:
⁊ incorruptibile gloria de vita eter-
na. Ad quam nos producat ille qui
⁊ hunc vocavit dixi.

⁋ Ringratio assai ⁊ infinitamente
voi tutti quanticiues in primis spe/
ctatissimi: ⁊ voi altri auditori piētis
simi: li quali per lo officio de pietade
el qual haueti demonstrato in questa
hora v̄so questo nostro charissimo
passato de questa calamitosa vita: vi
seti dignati ad honorar: expectando
⁊ meritando dal sūmo remunerato
re essere premiati del fulgore de clari
tade sempiterna: la q̄l io credo cioe
hauer participata cum la societade
angelica Amen.

⁋ Secundus sermo funebris com/
munis ac vulgaris.

q Uis ē hō

q viuit ⁊ nō videbit mortez
⁊c. Le p̄senti parole sono del cātore
del spirito sancto recitati nel psalmo
lxxxviij. Le q̄le p̄libati parole specta/
bili citadini: ⁊ voi altri ornatissimi
auditori ꝯsiderādo esser de altissima
intelligētia: ⁊ suprema luculētia: co/
gnosco veramēte che la modicitade
del mio igenio non essere capace: ne
sufficiēte ad igresso de cosi ꝓfūdo sen
timēto: ⁊ maximamēte p che io sapia
molto bñ che q̄lli li q̄li sono exercita
ti in sili palestra de exponere la sacra
scriptura forza glie vsar piu ꝓfuse pa
role: che q̄lle possa porzere la mia ru
de eloquētia: ⁊ lingua mācho diser/
ta. Ma spero ⁊ fidome ne le vostre
dolce ⁊ piatose charita: che se i qual/
che cosa fosse māchа la mia oratiōe:
iperoche la angustia del tēpo me cō/
strēze essere piu breue che q̄llo che ex
pecta li vostre ꝓbitade: me pdonari/
ti: ⁊ io dal cāto mio daro opa piu ch
sia possibile a la mia ignorātia de far
che nō habiati ad desiderar mia dili/
gētia ⁊ studio: pēsando adūqȝ ⁊ me/
co volutādo ifra lanimo mio che co
sa vi douesse ꝓponere che vi delectas
si: ⁊ in pte satisfacesse ali vostri appe
titi p̄stamēte me occurse la snia del sa
piētissimo pho Cordubēse. Seneca.
el q̄l scriuādo al suo dilecto scholaro
Lucillio: ne la epl'a cētesima ⁊ pria. di
ce q̄sto senso. Ois dies: ois hora: ⁊ ni
hil sum⁹ ꝓbat. Ogni zorno ogni ho/
ra dimōstra ⁊ ꝓua che noi siamo nie
te: ⁊ cū piu forte argumento dechia/
ra a q̄lli li q̄li si anno q̄si dismēticato
la hūana fragilitade: ⁊ mortal cōdi
tione: dicēdo ad quello medemo in
la epistola vndecima. sic ordinādus
est omnis dies: tanquā cogat agmen
⁊ cōsumet atqȝ expleat vitam. Cosi
fatamēte se ōbeno ordinar tuti li zor
ni chomo ꝓpriamente si ordinasse el
cāpo ala expeditione ⁊ bataglia: ⁊ li
douersi cōsumare ⁊ complire la vi/
ta. Adunqȝ noi deuemo ordinar tal/
mēte la vita nostra iquali siemo chri
stiani ⁊ speremo securamēte la resur
rectione ⁊ la gloria de vita eterna in
memoria di quello che era zentile ⁊
daua cosi fati consilij ad suo caro di/
scipulo: che possiamo senza formidi
ne dire ⁊ lietamente occurrere ala
morte. Uixi ⁊ quem dederat cursum
fortuna peregi. O morte io non ti te/
mo: ho viuesto talmente che non ho
pagura de tuo falzone: ⁊ questo ter/
mino me haueua presignato lo om/
nipotente: ho consumato ⁊ cum vir
tu transcurso. Et poi se adio piace de
prolungar ala vita vno altro zorno
possiamo quello receuere lietamen/
te. Imperho che q̄llo e beato ⁊ pos/
sessor securo: el qual pole expectar li
zorni senza dolore: senza afflictiōe ⁊
solicitudine di morte. Qualūqȝ pso/
na o citadini spectatissimi ⁊ voi ho/
mini ꝓbissimi la q̄l ne lanimo suo se
cōtēta ⁊ dice. Uixi. io ho viuesto q̄llo
che me basta ⁊ nō ho timore de mor
re: q̄lla i vita possiamo laudare ⁊ di/
re ch ha fato grādissimo lucro i q̄sto
mōdo: ma voltiamo la carta: ⁊ q̄llo

che mai nõ vorebbe morire anci te-
me de usir fora di q̃sto tenebroso car
cere: ⁊ affanoso exilio: possiamo esti
mar esser debitore de ingẽti peccati: ⁊
seruo del insaciabile homicida Bel-
zebub. Cõsiderãdo adũqȝ tutti q̃ste
chosse el nostro charissimo: niuno
di noi e ignaro chomo prudẽtamen
te chomo iustamẽte: chomo mode-
ratamẽte: ⁊ fortamẽte habia institu-
ta la lui vita: accio c̃h occurisse ala ca
terua angelica di beati: ⁊ nõ temesse
la turba deli draconi tiri corui: ⁊ cru
deli attroci ⁊ seuissimi. ma subito vo
lassi nel seno del grãde Patriarcha
Abraam: doue regnera in secu lorũ
secula: in la qual gloria me cõduca p
la sua passione ⁊ nostri fragili meri-
ti: quello che ne ha recõperati cũ suo
sangue. Amen. Dixi.

¶ Terti⁹ Sermo funebris vulgaris

n Olumus

vos ignorare de dormienti-
bus: vt nõ ↄtristemini sicut
⁊ ceteri: Qui spem nõ habẽt. La reci
tata snia spectabili citadini: ⁊ voi ho
mini ꝓbatissimi: ⁊ voi venerãde ma
dre e del predicador dela fede ⁊ vaso
de electione sancto Paulo apostolo
scriuãdo ad Thesalonicẽses nella p̃-
ma epistola al capitulo. iiij. La qual
inueritade se nõ fossi altra vita che
questa: me generaria in la mẽte gran
de lucto ⁊ infinito lamẽto. primamẽ
te p che la luy vita era ad noi gratissi
ma: ⁊ lo luy aspecto era suauissimo
ita che veracemẽte de lui se poteua p̃-
dicare. Dilectus deo ⁊ hoibus: cuius
memoria in bñdictione est. El quale
ad tutti se rẽdeua amabile: prõpto li-
berale: gratioso: adeo che ognuno si
correua ad q̃llo chomo faria ad vno
suo fratello in le necessitade. Secun-
dario p che in questa ampla republi
ca: ⁊ inclita citade: la qual semp̃ si fa-
ceua grãde estimo di probi homini:
esso zelatore dela iusticia in li cõsilij
era defensore deli poueri: deli orpha-
ni: de pupilli: dele vidue: ⁊ tutti lo re-
putaueno como dolce padre. ma va
mẽte se noi pẽsiamo altra vita essere
meliore de q̃sta: ꝓmessa ali padri del
testamẽto vechio: trouaremo che p
niẽte si douemo tristare nela morte
del nostro charissimo: ma piu presto
alegrarse ⁊ iubilare: che il sia libera-
to de erũni ⁊ calamitade. Nõ reputa-
resti voi spectabili auditori quello es
sere vostro inimico: el qual appeti-
desse piu p̃sto che fosti nel mare, ꝑcel
loso ⁊ piculoso ⁊ pieno de turbinosi
pluuie: cha che fosti in tutissimo por-
to. Certamẽte respõdereti che si: Or
adũqȝ questo nostro dilecto fratello
e vsito fora d̃ questo pelago: cioe di
questo mõdo: ⁊ e intrato nel tutissi-
mo porto de vita beata: doue nõ e pa
gura di pouertade: non debilitade d̃
membri. In quella niuno vien offe-
so: niuno se acoretia: niuno a inui-
dia al proximo. doue non se accresse
la cupiditade de hauere. doue non e
alcuno desiderio de cibi doue regna
niuna ambitione de honore o vero
de potestade. Li non gli po essere al-
chuna formidine dyabolica. Li non
sono alchune insidie di demonij. Li e
lũtano lo tremore del inferno. Li nõ
gli pol intrare la morte de anima nã-
qȝ de corpo: ma li e la vita lieta per
presente ⁊ dono de immortalitade.
Li mai non pote ne potra habitare
discordia: ma ogni cosa e de vna me
dema voluntade. Li sono ogni cosa
trãquilla. Li e el splendore perpetuo
O vita beata: O vita iocunda O vita
desiderãda da tutti. Non e adunque
da contristarse: chomo fano quelli
liquali non hanno sperantia de la
resurrectione. chomo sono li infide-

li:ma piu presto de alegrarse se que//
sto nr̃o e salito ad quello ameno ⁊ ꝑ
petuo loco:pieno đ ogni gloria. Ala
qual ce códucano anchora noi le lui
sancti oꝛone acio che regnamo iſie//
ma ꝑ infinita seculoꝝ secula. Amē.
¶ Quart⁹ ſmo funebris vulgaris.

O Mors quam

amara est memoria tua. Ex/
plorādo ⁊ iuestigādo la ꝓprietade đ/
le cose create el sapientissimo Salo/
mone. Spectabiles cives: vosq; viri
ornatissimi:ac vos simil' matrone pu
dicissime. poi che hebbe expimētati
tutti li apiacere del mūdo:ritornādo
ala cōsideratione dela dura ⁊ crudel
morte: dice la snia ꝓlibata. O mors
q̃ȝ amara est memoria tua. Eccle.41.
ca. O morte q̃to e mai amara la me
moria tua. La qual breve ma gravis/
sima snia volēdo ꝑ nostro solatō me
ditar:⁊ nō generar tedio đ nimia ꝓli
xitade nel aio patiētissimo di ꝓstātis/
simi auditori:ꝑ brevitade io ritrovo
cinq; generatōe di hoi:aliq̃li la inevi
tabile morte appare amara. ma q̃sto
ꝓcede ꝑ diversi ⁊ varij causi. Di quali
el ꝓmo gñe.c. Prio li infideli. Scđo
li richi. Tertio li ociosi. Quarto li for
tunati. Quito li ifirmi. ¶ Circa del ꝓ/
mo la morte pare amara ali ifideli i/
pero nō ſpano ne credēo nel dilecto
filiolo đla v̄zene: ⁊ iō si diffideno. di
quali favella lo dilecto discipulo de
xp̃o. Qui non credit iā iudicatus est.
Quello el qual nō crede in xp̃o:⁊ nō
ha la v̄a fede: ꝓstamēte e iudicato .i.
cōdēnato:⁊ questo corrobora ⁊ cō/
firma el feroce Leone Marcho evā/
gelista dicādo. Qui v̄o nō crediderit
cōdēnabit. Quello el qual aut ꝑ per
tinacia:aut ꝑfidia nō credera la hūa
nitade ⁊ la divinitade de xp̃o:sara cō
demnato al focho gehēnale.
¶ La secūda generatiōe ala quale la

morte pare amara:se chiamano q̃sti
richi epuloni:imꝑho che nela morte
ꝯveneno abādonar li lor richezi:ne
li q̃l se ꝯfidavēo ⁊ se gloriavēo:⁊ te/
nevano ꝑ suo dio: aliquali ꝑ exēpio
clama el medico đ li ai Luca al.c.16
Mortu⁹ ē dives:⁊ sepultus ē in ifer/
no. ⁊ el cātore del spūsancto dice. Pe
rijt mēoria eoꝝ cū sonitu. la memo//
ria ela Fama de sti richoni more iſie
ma cū lo strepito cosi dico đ cāpani:
como đl murmurare deli hoi chi di/
cono. Tu nō sai ele morto miser Lu/
cha;q̃llo richone. Et itē nō po tacere
đ tali el ꝓfato cātor nela sua cythara
dicādo. Nō quū in honore eēt nō itel
lexit. Lo richōe domēte che liera iho
nore nō ha iteso:che bisognava pen
sar đla morte. ⁊ iteꝝ. Nō quū interie
rit nō sumet secū oia:nȝ đscēdet cū eo
gl'ia ei⁹. Qñ sara lhora che ꝯvenga
morire:el richo avaro:ñ portara cū
secho:nāq; vno picolo q̃drāte: nāq;
cū esso đscēdera la gl'ia đla sua roba
nela q̃l tāto spava. O matta ⁊ stolida
ꝯditiōe ad nō pēsar che volia aut nō
volia ꝯvenira lassare tutti q̃sti cosse.
vane. ¶ La tertia sorte:a la qual ap/
pe la morte acerba ⁊ amara: sono li
inerti : li desidi:li pigri: li ociosi li q̃li
nō si ꝯtētano far q̃lche opi de fructo
⁊ ꝑ cōsequēte si diffidano del suo me
rito. ⁊ quādo viene el tēpo đla mor/
te se tristano ⁊ nō voleno sentir no//
minar la morte:Contra di quali cri/
da la trūba dela fede Paulo ap'lo.
Nō coronabit:nisi q legitime certa/
verit. nō bisognaspi niuno da eēre co
ronato dal sūmo imortale ⁊ clemē/
te idio de gloria:excepto q̃llo el qual
sara fatigato legitimamēte ⁊ forte//
mēte havera dimicato ⁊ pugnato cō
tra lo hoste đla natura humana:cioe
el dyavolo infernale. ¶ Li quarti li
quali hāno ingēte spavēto đla mor/
te:sono chiamati q̃lli aliquali succe/
deno li cose ad suo voto:ad suo desi/

derio: ad suo modo: Impho che q̃n sarāno ꝯducti al pōte dela dissolutio ne del corpo alaia: nō potrano consi darsi nela fortuna: nāq̃ i li lor ꝓspi tade: cōmo admonisse Ualerio ma ximo nel. ix. lib. capi. de mortibꝰ non vulgaribꝰ. Enimuero mimo studio retinēdū est bonū: cuiꝰ ē caduca pos sessio. In ueritate si vorebbe cuz po cho studio ⁊ mima cura ⁊ diligētia ritener ⁊ cōsiderarse de quello bñ: la possessiō del qual e caduca ⁊ volubi le ⁊ incerta. ¶ La q̃nta specie: a chi appe la morte dura ⁊ atra ⁊ amara: sono li pcōri: aliquali subito che si sē teno feriti del telo dela īfirmitade: cō mēciano ad tremare ð pagura de la morte: pche li vedeno essergli abbre uiato il tēpo del peccare. Per che el specchio dela penitentia crida: sancto Hieronymo ⁊ e registrato nel sacro Decreto de pnia distinctiōe. v. c. pctō res. Pctōres vellēt sine fine viuere: vt possent sine fine peccare. Li ribal di peccatori vorebbeno semꝑ mai vi uere: acio podesseno senza fine pecca re. Ma la clemētia diuina a ꝓuisto a q̃sto appetito ⁊ ha ordiato la leze ge nerale: cioe statutū ē oībꝰ hominibꝰ semel mori. Ma diuersi modi: secū do cħ dice el cātore ðl spūsancto Da uid ꝓpheta: nel psalmo. cxvi. che la morte de boni chomo e stato questo nr̃o charissimo: ꝑciosa est in ꝯspectu dñi mors sctōrū eiꝰ. Ma la morte di pctōri e ribalda: mors pctōꝝ pessima Et iō q̃sto nr̃o amico spectabiles ci ues: ha tāto sapiētemente ꝓuisto ala sua vita che la morte nō glie parsa a mara ma dulcissima chomo quella mediante la qual lhomo peruēne ali gaudij de vita eterna. Amen.

¶ Sermo q̃ntus pro puero cōls.

p Tacita

erat domino anima illius: ꝓpter hoc ꝓpauit illū educere ð medio iniq̃tatis Questa vigorosa ⁊ sapida sciētia ꝓ cede ⁊ e nata dala fontana ð sapiētia. Salomōe nela sapiētia al ca. iiij. Do ue ꝓstātissimi auditori: io cum ogni mio studio ⁊ diligētia: q̃tūche ne re gni i mi pocha ⁊ breue: vederete pch causa miser domenedio dia la morte tāto imatura ali fantolini: ho troua to che p cinq̃ rasone dio sūmo ⁊ im mortale: ⁊ sopra tutti clemētissimo: accelera: ⁊ festina ad uocar ad si li in fanti. La ꝓma deli q̃li cū vr̃o dilecto vi mōstro. ¶ Prima rasone per la q̃l dio euoca ad si li inocēti ⁊ puri infan ti e pche desidera la lor pr̃ntia: ⁊ a lui piace li lor anime. ideo dice el thema placita erat dño anima illius. Tāto era piacēte lanima di q̃sto inoxio fio lino che appebbe che stesse mille an ni ad tirar ad si tāto splendēte zoielo Et per tāto a ꝓperato de edur quella fora dela iniq̃tade: ⁊ fora dela vora gine del pctō: ⁊ collocarlo in sede tu tutissima ⁊ secura da ogni piculo. ¶ Scōa rasone p la qual el summo idio domāda ad se li inocui: ⁊ ado lescētuli: nō e altro: excepto che mi ser domenedio: nō vorebbe che lal ma la qual ha creata ⁊ ifusa nel cor po del homo tāto splēdente ⁊ luci da: tāto chiara ⁊ formosa tāto pul chra ⁊ spectabile cascasse nel ceno del peccato: nel luto dela iniquitade nele sorde del flagitio: che piu presto la uole ipocho itēpesta: ⁊ cuz menor gloria: che lassarla cadere nel bara tro del inferno: domēte che aspecta la debi lucrar merito. Iō el sapiente Salomone respōde ad la q̃stione ꝓ posita ⁊ solue el dubio pelegrinam te. Sapientie. iiij. Raptus est ne mali tia: mutaret cor eius. Lie stato tolto impressa acio che la malitia nō ha uessi ad mutare la luy innocentia in peccato: ⁊ labe ⁊ sorde puzolēta di vitij. ¶ Tertia rasone che induce lo

oipotente idio ad la euocatione de la aia fora del corpo sie la ingẽtissima pietađ: la qual porta ad lan ma: acio che i q̃sto caliginoso ⁊ obscurissimo mũdo nõ se affliga longo tẽpo. Et de questo mene p̃sta fede ⁊ testimonio el grãde ꝓpheta. Isaia. dicẽdo A facie malitie collectur⁹ est iustũ. Dala facia: dalo laqueo de la malitia cioe del pctõ idio recogliera ⁊ chiamara ad se el iusto. ¶ La quarta rasone đ mostra ꝑ qual causa la imensitade đ la diuina misericordia: nõ lassa diuturnamẽte la dilecta aĩa habitar in q̃sto miserabile corpacio: sie che lardore đla charitade diuina cognosce che li ribaldi ⁊ pctõri nõ sono degni de simile cõsortio: ⁊ cõpagnia: che si debba mescolar li boni cuz li mali: li sancti cũ li pctõri. li beati cũ li dãnati ⁊ ideo cognoscẽdo che nõ ꝯueneno insiema simile semẽze: nõ vole che da tali siano acõpagnati ꝑche nõ sono degni. Et đ questo vene adduco vno testimonio singulare cioe la tuba de la fede xp̃iana lo ap̃lo Paulo: che dice. Quibus dignus nõ erat mũdus. di quali sci inocẽte infanti el mundo nõ era degno. ¶ Quinta ⁊ vltima rasone: per che causa dio chosi citamẽte chosi tẽpestuamẽte tira ad se li anime deli puri putini: sie che el summo ⁊ clemẽtissimo anhela ⁊ desidera indefessamẽte de volere coronare quelli ⁊ dargli la gloria del Reame celeste. Unde ꝑ bocha del sapiẽtissimo. Salomone crida alta voce de misericordia ⁊ de charitade: in la cãtica. ca. ij. Ueni de libano spõsa: veni coronaberis. Uiem o dilecta sposa mia: o dilecta anima veni: impero che io te voglio coronar dela stolla dela immortalitade: de gloria de vita eterna: Alla quale me conduca quello summo ⁊ eterno idio el quale ha chiamato lanima di questo nostro charo fratello. Amen.

¶ Sextus sermo cõis vulgaris.

Omnia parata sũt. vẽite ad nuptias. le sacratissime parole da me adesso recitate sõ del grandissimo ⁊ fidelissimo thesorere del sacro eloquio ⁊ deli archani mysterij diuini Sancto Matheo al cap. xxij. Ma noi nõ douemo pensare che lo euangelista sia quello che inuite al cõuiuio eterno como patrono: ma solũ como nũcio ⁊ trumbetta destinato dala diuina trinitade: in q̃sto mundo ad inuitar ale noce eterne le aĩe ꝑfectamẽte disposite al bẽviuere: ipero che za ogni cosa e apparechiata. Uenite venite tutti: iq̃li laborati ⁊ siti affatigati: ⁊ io ve reficiaro e ve ꝯfortaro ⁊ ꝯsolaro isieme cũ li ꝯpagnie đli ordeni ãgelici: ali q̃li epuli vedẽo q̃sto zorno essere sta chiamato q̃sto nr̃o dilectissimo fratello sopra del qual sacro parlar doi cose singulare me occurreno da exponẽ. ¶ Prima la ꝓuidẽtia dela abũdãtissima largitiõe diuina: la doue dice el thema nostro. Oĩa parata sunt. ⁊c. ¶ Scđa la amicitia đla copiosissima corte celestiale gratissima: la doue el dice. Uenite ad nuptias. Quãto adũ q̃ ala ꝓuidẽtia diuina nõ mãchara cosa alcuna i q̃lla mẽsa diuina: doue tãti mistri solerti ⁊ solliciti appechiano alo impio đl sapiẽtissimo padre dal q̃l ꝓcede tutte le fũtane đle sciẽtie ⁊ prudẽtie ⁊ bõtade. Dala sua adũq̃ eterna ꝓuidẽtia ifallibile: ala sua familia. i. ale aie di soi fui: nõ solam̃te ha appechiato vna cosa: vna epula vna viuanda: ma tutte q̃lle cose le q̃l cognosce essere necessarij ad siFe cõuiuio: nõ dice. Oĩa parata sũt. Le q̃l cose nõ sono discrepãti da q̃lli che se soleno pechiare q̃ in le noce materiale

cioe p̃mamẽte el cibo bẽ ordiato ad
recrear li fesi e strachi i q̃sto mũdo. O
q̃ta dignitade che dio se debba hu-
miliare ad apparechiar cum li pprij
mani ali soi serui: como dice el cãtor
de dio Dauid pphxta. Domine para-
sti in cõspectu meo mensam. Signor
gratioso tu hai cum li toi sancte ma-
ne apparechiato auanti a me la men
sa. Et item quello medemo ce mete-
ra auante ogni cibo incomparabile:
pieno de suauitate el qual presta ⁊ da
vita eterna. Et de questo mene testi-
monio fidele el sapientissimo Salo-
mone. Sap̃. xij. Angelorum esca nu
triuisti ppl̃m tuum: ⁊ preparatuz pa-
nem de celo prestitisti eis: sine labore:
omne delectamentum in se habẽtem
Signor tu hai nutrito el tuo ppl̃o del
cibo deli anzoli: ⁊ tu gli hai datto del
pãe fato in celo: elqual ha in se ogne
dolceza ⁊ ogni delectamento senza fa
tiga: senza sudore. Et de questo ne te
stifica Sancto Joãne cap. 6. che dice
Ego sum panis viuus: qui de celo de-
scendi: siqs mãducauerit ex hoc pane
viuet in eternuz. Jo son el pane viuo
el qual son venuto ⁊ desceso dal cie-
lo in questo mundo: per cibarue voi
homini mortali ingrati: ⁊ se qualche
veruno manzara di questo pane cuz
la mia gratia: zoe senza peccato mor
tale: mai nõ morira ma viuera i eter-
num ⁊ in seculum seculi. Tertio ha
apparechiato el loco amplo spacio-
so grande: ⁊ delectabile: doue ne dora
lozare tutti q̃sti acio nõ se calchemo
luno laltro: ma tutti stiemo asiati. ⁊
questo e figurato nel Genesis al cap.
xxiiij. doue dice. Est apud nos locꝰ spa
ciosus ⁊ magnus ad reficiendum ⁊
manẽdum. Et qñ el cantor del spiri-
tu sancto fo assentato in simile loco
comenzo a rẽgratiar laltissimo idio
cum alta voce dicendo. Statuisti i lo-
co spacioso pedes meos. Signor non
te posso assai rẽgratiare che tu hai po-
sti li pedi mei in vno loco cosi spacio
so cosi grande: tanto largo ⁊ iocun-
do. Et questo loco che crediti voi lo
habia apparechiato ⁊ scepato ⁊ mũ-
dato: ⁊ posti tanti belli tapeti: ⁊ belli
razi ⁊ cosi ornate spalere: nõ e stato
altro: se nõ el filiolo de dio. Elqual di
ce per boccha del suo canzelere Joãne
al cap. xiiij. Uado preparare vobis lo
cum. Jo vado auãti de voi per prepa-
rarue el loco del vostro cõuiuio. Et la
mazor delectatiõe che possa hauer li
cõuiuij sie qñ li vedeno li scuderi belli
politi: netti ⁊ eleganti ⁊ presti. Altri
scuderi non seruira in quello sancto
cõuiuio excepto el figliolo de dio ⁊ de
la verzene Maria Jesu Christo bene
decto: como testifica lo suo canzele-
ro ⁊ parente dilectissimo: nel cap. xij.
doue dice. Amen dico vobis: q̃ precin
get se ⁊ faciet illos discũbere ⁊ tran-
siens ministrabit ill̃. Et questo basta
quanto ala p̃ma parte.

¶ La scd̃a pte sie che lamicitia d̃la co
piosa corte celeste: sara gratissima.
Ma pche nõ solamẽte idio benignis
simo ha p̃parato el cõuiuio: ha voluto
anchora darme cõpagnia gratiosa: ⁊
nõ de vilani: nõ de artesani: nõ de sol-
dadi: nõ de citadini: ma deli sancti ⁊
spiriti beati: anzoli: archãzoli: troni:
dominatiõi: potestati: p̃ncipati: cheru
bini: ⁊ seraphini. Apostoli: ⁊ martyri
cõfessori ⁊ virgini. Et pche nõ sono
tutti degni de sire cõuiuio ⁊ de sire cõpa-
gnia: chiama solũ q̃lli che hãno la ve
sta nuptiale: cioe la charitade: la fede
la sperãza: inocẽti: sci: puri: iusti: ⁊ per
tanto dice el thema p̃fato. Uenite ad
nuptias: qm̃ parata sunt oia. Et q̃sto
e q̃llo che dicea lo apol̃o Paulo ali
Romani. 6. ca. Nũc aũt liberati a pec
cato: serui aũt facti deo: habetis fru-
ctum vestrum in sanctificatione: finẽ
vero vitam eternã. Cõsiderãdo adun
que questo cõuiuio el nr̃o charissimo
fratello nõ e stato negligente ad pue-

derse dela vesta nuptiale: cioe deli opi che richide al fidele christiano. Justicia: Patiētia: obediētia. fede: charitade: patiētia: cōstātia: acio podesse intrar in lo cōuiuio elqual ha apparerichiato dio diligētibus se: elqual me pceda ācho ra ad noi qllo elqual me chiama tāto dolcemēte dicēdo. Venite benedicti ad nuptias eternas: qm̄ sunt oia parata. Amen.

¶ Sermo septimus p quacūq3 muliere cōmunis vulgaris.

M Ulier gratiosa: inuenit gliā3. La mia pliba ta e pouera de parole ma parme pingue opima e grassa de intelligētia e sentimēto: laqual spectatissimi auditores: recita el sapiētissimo di morta li Salomone neli sui pūerbii al cap. ii. Neli quali pp̄iate parole doi cose diuerse vole ad noi demōstrare.

¶ Primo ētutis meritum: li doue dice. Mlier gratiosa.

¶ Secūdo glie premium: li doue dice. Inuenit gloriam.

¶ Nela pma parte adunq3 doue dice mlier gratiosa. Jo studiādo trouo de trei specie de gr̄a poderse ritrouar in vna dona. La pma e gr̄a natural laq̄l cōsiste in la belleza e elegantia corporale: e quāto ha le dotte pdecēte ala belleza e lizadria corporale: e maximamente nela lingua: qn̄ che nō parla excepto al tēpo che bisogna: e quādo bisogna modera e refrena la sua lingua: cosi dico in rn̄dere: como in exordiare e finire: che nō sia troppo zāzera: nō troppo audace: nō troppo taciturna: ma i ogni cosa tene el mezo. Et tale femina lauda el sapientissimo Salomone neli pūerbii al. v. ca. Fauus distillans: labia eius. Li labri de dona cosi fatamente sauia sono como vna pana de mele dolce nela boccha a lhomo.

¶ La secūda gr̄a e gr̄a artificiale: laqual cōsiste nelo ornamēto dele veste e de capilli e q̄lle altre cose accidētale como sanno q̄lle fare. Et q̄sta gratia vitupa pur el p̄fato sapiēte: in q̄llo cap. dicēdo. Ecce mulier occurrit ei in ornatu meretricio: pparata ad capiendas aias. Ma ambedone queste gratie sono fallace: scdo che dice Salomone neli pūer. cap. 31. Fallax est gr̄a. e vana est pulchritudo: ma volta la charta. La dona laqual ha qualcq3 e timor de dio: quella sara laudata e da dio e dali homini: como dice el prefato sapiente in quello medemo cap. Mlier timens deu3: ipsa laudabitur. Unde io trouo che quella dona che cerchara de abundar de q̄sti doi gratie sara exclusa dal regname celeste.

¶ La tertia gr̄a e gr̄a de infusione diuina: e questa gr̄a alchuna volta cōsiste in lo pudore verecūdia: secundo che dice Salo. nelo ecclesiastico. Noli discedere a muliere sensata: e bona qua3 sortitus es: in timore dei gratia enim verecundie illius super aurum: qm̄ cōsistit in rerum domesticar3 solicitudine. O tu che te vole maritari: aut sei vxorato nō te partir da quela dona che e sensata e bona: laqual tu hai trouata timorosa de dio. Impero che la gr̄a dela verecūdia de quella e piu preciosa: piu nobile: piu cara che loro e argento e gēme preciose: e iterum Ecclesiastici. xxvi. Mulier sensata delectabit vir3 suū. La dona de bono sentimēto e intellecto piacera e delectara ad suo marito. Alchuna volta la gr̄a muliebre cōsiste in la honestade de vita e sanctimonia di boni costumi: secundo che dice Salomone sapientissimo in lo ecclesiastico. Gratia super gratiā mlier sancta e pudorosa Gr̄a sopra gratia: e dono sopra dono La dona sancta e verecūda. Quelle

done che abundano de queſte gratie cõſeguiſcono la gloria immortale: ⁊ queſto baſta quãto ala prima parte: pigliamo la ſecũda ⁊ facio fine.

¶ La ſecunda parte e che mulier gratioſa inuenit gloriam. Jo trouo anchora grauiſſimi viri che la gloria muliebre ſe reperiſſe de trei ſpecie. Tute le done di queſto mundo ſe cõcludeno ĩ vno de queſti ſtati. aut che ſono vergine: aut nupti: aut vidue. Maſel ſapientiſſimo Salo. attribuiſſe trei ſorte de gloria ale vergene in la ſua ſap̃. cioe la lor memoria immortale. Sapien. 4. O quam pulchra eſt caſta generatio cum claritate: immortalis eſt enim memoria illius: quia apud deum nota eſt ⁊ apud homines: La ſecunda gloria fie la corona perpetua: ſecundo che diceua ſancta agneſe. Caſtitas mihi duplicabitur ad coronaȝ. La tertia gloria fie la excellente victoria cõtra la tentatiõe del mundo del diauolo ⁊ dela carne. Et impbo cãta la ſcã mater eccřa. Jn ſexu fragili deus victoriã ꝯtuliſti. Signor tu hai dato alo ſexo feminile ⁊ fragile tãta poſſanza: che hai cõſeguita la victoria cõtra lo exercitato inimico: la gloria deli maritati cõſiſte in trei coſe: la p̃ma e la fede verſo lo marito. La ſecunda e la ꝓbitade diuulgata de la bona fame: ⁊ ṽtude: ⁊ q̃ſto ꝯfirma lo ſapiẽte Salo. in lo eccřaſtico: Surrexerũt filie eius: ⁊ btiſſimã p̃dicauerunt: ⁊ in ṽtutibus eius laudauerũt eã. La terza gřa e la exaltatiõe eterna cõfirmaremo anchora queſto per lo alleg. ſapiẽte in lo eccřaſtico. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius: ⁊ ridebit in die nouiſſimo. La conſtãtia del aĩo ⁊ la belleza dela aĩa fiano gli ſoi veſti: ⁊ nel zorno vltimo redira quãdo andara incontra ala caterua dele ſancte done Eua: Rebeccha: Sarra: Anna: Suſanna: Noemi: ⁊ tutte q̃lle altre ſapiẽte done. La gřa dele vidue ꝯſiſte in tre coſe. La p̃ma fie la ſaluata honeſtade poi la morte del marito. Et q̃ſti lauda lo Apo. pau. nela. ij. epi. chel ſcriue ad thimotheo al. c. ij. Vidua eligať: nõ minꝰ q̃draginta ãnoꝝ q̃ fuerit vniꝰ viri vxor: in opibꝰ bonis teſtimonium hñs. La ſcđa gřa: e ſe ritroua hauer receuuto i caſa ſua li homini ſancti: ⁊ ha ad q̃lli miſtrato ſeruito ⁊ porrecto le elemoſine ſcđo la facultade. Vñ lo apřo dice. ſi hoſpitio recepit: ſi ſcõꝝ pedes lauit. La terza ⁊ vltima gřa che hãno le vedue e la ſancta excitatiõe in le ope dela miſericordia. Vñ ſottozouze el p̃fato apoſtolo. Si omne opꝰ bonũ ſubſecuta eſt. La dõa adũq̃ la q̃l hauera habuti q̃ſte gr̃e como veramente vedemo queſta nr̃a chariſſima hauer habuto poſſedera in laltra vita la gloria de vita eterna. Amen.

¶ Sermo octauus pro quocũq̃ ſene cõmunis vulgaris.

m Ortuus

eſt ſenex ⁊ plenus dierum. Habentur hec originaliter Geneſis. xxxv. cap. Quantũche le predicte parole forono ditte dal nr̃o patriarcha Jſaac: nela ſua morte: nientedimeno congruentiſſimamente gli vediamo poſſer recitar in lobito del noſtro ſingular amico Miſer Antonio Britãnico: el qual ha ſoluto el debito dela natura ⁊ e ſalito ad vita perhẽne. Ne la qual prepoſita auctoritade doi coſe occorreno da cõſiderare. La p̃ma e quando dice mortuus eſt ſenex: La ſecunda quãdo dice. Et plenus dierum. Diſcorrando lo ingenio peregrino per le ſacre ſcripture: ⁊ per gli codici de doctori priſchi ⁊ antiqui ritroua che intra quelli ch̃ moreno lie q̃tro diuerſi ⁊ mřto diſcrepãti ordini

al morire. Imperõ che alchuni more-
no vecchi: ma non ſono pieni de zor-
ni. Alchuni moreno pieni de zorni:
ma nõ ſono vecchi. Alchuni more-
no ne vecchi ne pieni de zorni. Al-
chuni altri moreno ⁊ vecchi ⁊ pie-
ni de zorni. La conditiõe deli primi li-
quali moreno vecchi: ma nõ pieni de
zorni ſono quelli liquali hanno trã-
ſcorſo tempo aſſai in queſto mundo
ma ſenza fructo alchuno de bone ope-
re. In loco di quali dice el ſpechio de
la patientia iob al. ca. vij. Ego habui
menſes uacuos. O triſto ⁊ miſero mi
che ho cõſumati li mei zorni: meſi: ⁊
anni caſſamẽte. Domandano li do-
ctori quelli zorni eſſer uacui neliqua-
li lhomo paſſa inertamẽte. ⁊ nõ fano
coſa digna de qualche laude aut me-
rito. Unde el ſe leze de Tito impera-
tore che vna uolta ſiando ad cena ſe
recordete che quel zorno nõ haueua
fatto acto alchuno ſtrenuo ⁊ memo-
rabile: ſe leuo da menſa ⁊ andete nel
ſuo cubiculo ⁊ gli cum gemito ⁊ do-
lore ⁊ pianto comentio ad lamẽtar-
ſe dicẽdo. O miſero mi che hozi nõ ho
facto acto alchuno degno de impera-
tore. Et interrogãtibus amicis quid
gemeret: reſpoſe. laſſatime far la pe-
nitentia del mio peccato. Et lor dico-
no qual peccato. Et quello reſpoſe.
Non vi par ad voi grãde peccato che
io ſiando imperatore: ⁊ cio che volio
e facto: nõ habia uſato verſo qualche
perſona qualche opera degna de mi.
Pẽſati adunq; uoi o chariſſimi audi-
tori: ſe q̃ſto el qual era zentile: ⁊ non
era per intrare in loco di ſaluatione
per opere che faceſſe: uoleua perho far
quello che doueria far el fidele chriſti-
ano expectatiuo del premio eterno.
Quũ ſit che uoi ſapeti mlto bñ che ca-
pillus capitis veſtri nõ peribit: quoniã
omnes numerati ſunt. Unde diceua
Bernardo. Omne tempus tibi impẽ-
ſum: requiretur qualr a te fuerit ex-
penſum. Tutto el tempo ad te anima
tapina attributo dal ſummo idio: ſa-
ra rechieſto a che modo lauerai expẽ-
ſo. Ma io trouo che ſono alchuni ve-
chi õ tempo: ma nõ hãno impiti li zor-
ni. i. nõ hãno cõſumato el tẽpo circa
li opere v̄tuoſe: Unde dice ſcõ Joãne
in la apocaliſis. ij. cap. Dedit ei tẽpus
ut pniam agerẽt: ⁊ noluerũt penitere
a fornicatione ſua. ⁊c. Et queſto ba-
ſta quanto ali p̃mi morienti.

¶ Secũdo ſono alchuni altri iquali
moreno pieni de zorni ma non ſono
vecchi. Et queſti ſono quelli che mo-
reno zoueni ma acoſtumati: ⁊ boni:
deliqual cõuenientemente ſe po can-
tar quello che dice el ſapientiſſimo
Salomone nella ſua ſapientia Sap.
8. Cõſumatus in breui: expleuit tem-
pora multa. Imperho che in pochi zor-
ni hanno cõſequito gli virtu: liqua-
li doueria acquiſtar in ſenectute. Un-
de ſe pono aptiſſimamente chiamar
pieni de zorni: quãuis ſiano zoueni.
Et bene ſe po adaptar quello fauela-
re deli Acti deli apoſtoli al capitulo.
xxvij. de Tabita laqual era del nu-
mero preaſſignato. Plena erat bo-
nis operibus: ⁊ elemoſynis quas fa-
ciebat. A queſto noſtro chariſſimo:
elqual era pieno de bone opere: ⁊ ele-
moſyne lequal lui facea. Ita che poſ-
ſiamo dire che era pieno de zorni: ma
non era vecchio.

¶ Tertio ſono alchuni altri iquali
moreno nõ vecchi: nãq; pieni de zor-
ni. Et q̃ſti tali ſono li zoueni laſſiui: le-
chardi. zugadori: biaſtematori: luxu-
rioſi: ſuperbi: ambitioſi: ſpadacini: li-
quali in vno ſubito caſo conueneno
laſſare la dolceza deli ſoi appiaceri: ⁊
morire come moreno li beſtij ſenza ſa-
cramenti. ſenza fede. ſenza ſperãza de
cõſequire el fine de vita. Et ideo ben
ſe pol dire che li moreno zoueni quan-
to al tempo. ⁊ nõ pleni dierum. quan-
to ali fructuoſe opere.

¶ Quarto sono alcuni altri: liquali
moreno e vecchi e pieni de zorni. Et
q̄sti sono quelli liq̄li hāno assai viue
sto in questo mūdo quanto ali anni
naturali: e sono pieni de zorni cioe
d̄ honesta de vita e d̄ facti laudabili.
Unde dice el sapiēte Seneca. Lōga
est vita si plena est. Implet aūt quuz
sibi anim⁹ bonuz suū reddit: e ad se
potestatē sui transfert. Quella vita e
longa laq̄l e piena: ma alhora se im
pisse quādo che lanimo rende ad si
li beni: e trāsporta ad se la sua pote/
stade. Del numero di q̄li era David
Thobia. Job. Abraā. Isaac. Jacob
Et pero diceua el specchio dela patien
tia Job al. c. ix. Dies mei transierūt
sicut naues portantes poma. Li mei
zorni sono passati como passano le
naue che portano pomi. Et e da no/
tare che quando vna naue va bonu
sta de pomi lassa grandissimo odore
li doue e passata. Cosi figuratiuamen
te q̄sto nostro amicissimo e passato
como naue charga de pomi: laq̄l ha
lassato grandissimo odore deli bone
e optime opere. Et iō potemo ben di
re como dice el thema n̄ro i p̄ncipio
Mortu⁹ est senex: e plenus dier⁹ &c̄.
¶ Nonus sermo cōis vulgaris.

Voca ope

rarios: e redde illis merce/
dem. Hec verba sunt originaliter.
Math. xx. ca. La clementia del imor
tale idio nō se dismēticha dela fragi
lita humana p̄ tanto che comāda al
figliolo dicēdo. O figliolo mio la in/
gente compassione laq̄l io porto ala
creatura humana me cōstringe do/
uer hauer pieta de quelli: e maxima
mente p̄che io vedo alcuni de lor ha
uer fidelmente laborato nela mia vi
gna: iō chiama quelli operatori e rē/
de ad cadauno di loro la sua merce/
de. Et per tanto io vedo doi cose da
considerare lequal se denotano i lo
thema assumpto.
¶ Prima la citatione del iudicio:
quando dice. Voca operarios.
¶ Secūda la remuneratione finale
qn̄ dice. Et redde illis mercedē. Do
ue se debbe notar che auante la vlti
ma citatione esso saluatore citando
chiama ciaschaduno per tre diuersi
modi: acio che cadauno se appare/
chia auāti al iudice. El primo modo
elqual tenera el saluatore citando li
mortali se chiama dono de grata do
natione: secūdo che dice el thesorero
de x̄p̄o bn̄decto sctō Math. ca. xxv.
Homo quidam peregre p̄ficiscens
vocauit seruos suos: e tradidit illis
omnia bona sua. Lequal cose nō si/
gnificano altro: excepto li doni e
charismate dela gratia. Ma io cene
troui tanti che butano via questi do
ni che pochi pochi veneno ad dio vo
cante q̄lli. Et questi tali sono p̄pria/
mente simili al falcone: elq̄l quādo
e ben pieno e sacio d̄ esca: nō vene p̄/
sto al pugno. Et per q̄sto peccato che
nō aldeno la voce ne la trōba: ne el
clamore de dio che chiama q̄lli ala
penitētia per citarli poi al iudicio sa/
ranno sententiati cōtumaci e rebelli
al p̄torio. Et iō Isaia vocifera alta/
mente. In sceleribus v̄ris vēditi estis:
e in peccatis v̄ris dimisi vos: q: vo/
caui e nō erat q̄ rn̄deret mihi. Voi o
cōtumaci peccatori dice Isaia al. c. l.
Seti vēduti in v̄ri ptinacij: e nele vo
stre sceleritade: e io ve ho lassati e a/
bādōati neli v̄ri vitij e peccati: ipero
che io ho bē fortemēte chiamato: ma
nō glie stato alchuno che me habia
resposto. El secundo mō elq̄l tenera
el iudice equo e iusto: se chiama se/
gno de dure menaze acio che q̄llo ch
nō hāno voluto far p̄ dono d̄ gratia
almācho lo cōuenga far per menaze
Et q̄sto e mōstrato e significato per

Osea pphа al. c. xi. Q2 puer israel ē: dilexi eū ꝛ ex egypto vocaui filiū meum. Perche israel e puto: cioe lo genere humano nō e capace dele cose altissime ꝛ diuine: iō io lho chiamato ꝛ vocato mio figliolino. Et perch Israel se iterpreta angustia: p tāto lo voluto chiamar fora dele angustie: pche in qsto mūdo nō e altro che angustie: affanni: afflictiōe de spirito ꝛ loco de dolore. ppriamēte lhō e i qsto mūdo secūdo che e la naue nel pelago del mare: laql periclita ꝛ fa naufragio. Et iō el benignissimo ꝛ sapiētissimo idio acio nō la periclitamo i la turbine dela tēpesta di qsto mūdo me voca ꝛ domanda secūdo che lui testifica p la boccha del suo fidele thesaurero Matheo. Nō veni vocare iustos sed petōres ad penitētiā: ꝛ seqr. Et renuistis. Jo non son venuto dice el saluatore clementissimo ad chiamare li iusti ma li peccatori a penitētia. Ma voi obstinati idurati ptinaci ꝛ ptumaci nō haueti voluto audir p ppria malicia. Et io cō li visceri d la pietade ꝛ clementia ho destesolе braze sopra el legno dela sancta croce p voi miseri petōri: ꝛ mai non glie stato hō elql me guardasse. El terzo ꝛ vltimo modo elql tenera il saluatore in la citatione iudiciale sara la parola dele pmissione dela felicita de etna. O che charezeꝛo che blādicieꝛo che losenghe: che el saluatore: elql vedendo che nō po tirare ad se li miseri petōri cū psenti ꝛ doni ꝛ muneri: ne per menace: se volta in ogni lato: se volta ale careze. O igrati peccatori: la benignita del saluatore ve manda ad chiamare ꝛ voi nō volete porzere le orechie ꝛ che voleto far de voi: el ve vol dare la vostra mercede. Et questa fo la secūda parte che preposemo: ꝛ che mercede e qsta? Elo vno marcello? nō. Elo vno ducato nō. Els vna vesta? non. Ela vna possessione? non. che e adūqꝫ? voto che te lo dica? si. Ele el reame del celo. Et che qsto sia el vero te lo cōfirma ꝛ ratifica esso saluatore p boccha de sancto Matheo al ca. xxv. doue el dice. Uenite bndicti patris mei pcipite regnū eternū. O che mercede: o che premio: o che salario. Considerādo adunqꝫ qsto nostro charissimo che dio la chiamato p gratia p menace: ꝛ pchareze: voluntera se disposto de ādare ꝛ psto se ha posto la vesta nuptiale: ꝛ e ādato a receuere el pmio dele sue ope meritorie: pcedente gfa diuina: ꝛ ha habuto la gloria eterna. Ad quā ēt nos pducat q viuit ꝛ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

¶Sermo decim⁹ cōis vulgaris pro puero siue puella.

Pater me⁹ ꝛ mater mea dereliquerunt me. Dñs aūt assumpsit me ꝛc̄. Lapsente auctoritade spectabiles ciues ꝛ vos viri grauissimi ac matrone pudicissime. Le del castigato citharedo e cantore del spū santo. Dauid pphета nel psalmo. xxvj. elqual parla in psona di qsto inocēte fantolino aut fantolina: dicēdo. Mio patre ꝛ mia matre me hāno abādonati: ma io ho trouato melior che padre ne anche madre. El sūmo ꝛ imortale idio subito che ha visto che sono abādonata da li mei parēti: me ha receuuta ꝛ acceptata nela sua aula regia: ꝛ corte iperiale. Jn lequale parole el grāde ppheta demonstra doi cose: cioe. Primo el defecto dela natura humana: laql abandona lhō in lo articulo dla necessita qn el disse. Pr me⁹ ꝛ mater mea derelīqrūt me ꝛc̄. Scdo el bnficio dela diuina misericordia laql e psta ad subuenir a lhō

nel tempo opoꝛtuno li done el disse. Dn̄s aūt assumpsit me ⁊c̄. Et io trouo che in tre cose la natura abandona lhomo ⁊ dio e citissimo ala subuētione. Et pꝛimo q̄sto nostro: aut questa nostra pura īfantolina e stata assumpta da dio foꝛa del ventre materno ꝑ sua figliola ī lo sctō baptesmo secūdo che dice Johanne secretario del nostro saluatoꝛe al pꝛimo capi. Dedit eis ptātez filios dei fieri: his q̄ credunt in nomine eius: qui non ex voluptate carnis: neq̃ ex voluntate viri: sed ex deo nati sūt. A dato el nostro saluatoꝛe la potesta da deuētare figlioli de dio: ma nō a tutti: sed solū a quelli che credeno nel suo nome: ⁊ liquali nō sono nati per volupta de carne: nāq̃ per voluntade de hō: ma sono nati da dio per el sancto baptesmo. Unde diceua el dicto cātoꝛe cū la sua cythara. dn̄i est assumptio nostra. La nostra assumptione in celo: nō e de altro excepto che idio. Secūdariamēte la nostra assumptiōe che vsa dio verso dela humana natura: e de duro ⁊ aspero seruitio in vno libe rale seruire ⁊ famulato: cioe ad seruire a dio in canti ⁊ dolci soni. Imꝑo che dice la tuba dela fede xp̄iana. seruire deo regnare ē. Ad suire a lo omnipotente idio: non e altro se nō vno regnare. Et che questo sia vero lo haueremo ad pꝛobare per lo testo dela lege antiqua. scd̄i Regū. xxij capi. Misit dn̄s de excelso: ⁊ assumpsit me. ⁊ abstraxit me de aquis multis ⁊ liberauit me de inimico meo potentissimo. ha mādato la diuina clementia in questo mundo tanto che son stata innocente: pura ⁊ munda dal excelso ⁊ altissimo trono suo: ⁊ me ha eleuata ⁊ assumpta ad se foꝛa dela misera erūna laqual me con uien ꝓuare: ⁊ me ha liberata da molti aqui cioe da molti maculi: liquali con difficultate haueria fugiti. Et vltra de questo laqual cosa e la mazoꝛe: me ha liberato foꝛa dele mani ⁊ insidij del mio aduersario ⁊ grande inimico elqual idefessamēte va sempꝛe cercando da deuoꝛar qualche veruno. Tertio ⁊ vltimo me ha assumpta el mio dilecto creatoꝛe foꝛa di q̄sto longo ⁊ magno ⁊ lōtano exilio: ⁊ bādo ⁊ hayme menata ⁊ cōducta a gaudio di citadini superni ⁊ sp̄ūali Et che questo sia vero lo confirma de sua boccha lui medemo dicendo nel. ij. deli Regi al ca. xi. assumam te hyeroboaz: ⁊ regnabis super omnia: que desiderat anima tua. Jo te eleuaro ti o ania: ⁊ hauerai ad regnar soꝑa tutte quelle cose lequal desidera lanima tua. Hieroboam se interp̄ta discernens populuz: seu supernuz diiudicans. Unde diceua Dauid ꝓpheta. laudādo quello elqual si assūꝑo cosi per tempo da miser domenedio. Beat' quē elegisti ⁊ assumpsisti. Beato quello elqual tu hai electo signoꝛ mio clementissimo: ⁊ hai assumpto auāti la tua diuina maiestade: po ben adunq̃ dire questa nostra innocēte putina. Pater me' ⁊ mater mea dereliquerūt me. ⁊ parētes mei: ma io ho trouato vno meglioꝛe che padre ne madre. ma si potriano excusare li parenti verso di quella dicendo che nō pono cōtra lo impeto de la moꝛte īperho che dice sancto Augu. Moꝛs iusta ⁊ equa rapit filios: nec parcit parentibus. rapit parentes: nec parcit oꝛphanis. rapit matres nec parcit puellis. Conuenientissimamente adūq̃ cōcludamo che non bisogna lamētarse deli parēti che nō gliano secoꝛso ī questo pūcto. īperho che la potētia dela moꝛte ꝑ tutto r̄gna ⁊ nō ē q̄ possit resistere ei. ma cōuiene succūbere al suo falzone acio che consequitamo la gloꝛia ad quaz credim' istam euolasse. Amen.

Undecim' sermo cōis vulgaris.

p **Reciosa**

ẽ i cospectu dñi mors sctõꝝ ei⁹. Hec modica verba sunt David i psalmo.cxvj. Spectabili citadini et voi altri auditori ꝑstanti doi specie de hoi moriẽte ritrova sãcto Anselmo: vna e deli peccatori la q̃l e pessima. lal tra sie deli hoi iusti: la q̃l e ꝓciosa avãti al cõspecto de dio. secũdo che dice el nostro thema preassumpto. ⁊ circa la morte de peccatori pessima.

¶ Primo la pone ⁊ distingue in tre modi. ⁊ dice che de tre specie la morte di peccatori ꝑ la amissione di ben terreni ⁊ tpali: nele q̃le hãno posta ⁊ locata la sua sperãza ⁊ ꝯfidẽtia. Uñ dice sctõ Greg. Nõ sine magno dolore amittit q̄ cũ amore possidet. Non se lassa ⁊ abãdona alcũa cosa senza grãdissimo dolore: la q̃l se possede cũ igẽte amore. Uñ tales dicũt. O mors q̄ amara ẽ mẽoria tua hoi pacẽ hñti i substãtijs suis. adhuc volẽti accipere cibũ. Eccl. xi. O morte q̄to e amara la tua memoria a lhõ che ha posto la sua btitudĩe ⁊ el suo fine i le sue substãtie: el q̃l desidera ãcora stare i q̃sto mũdo ad sgogliõare ⁊ darse ali piaceri dela gola. Ecco adũq̧ quanto e amara la morte di pctõri che hãno posto nel fãgo ogni lor cura. Secũdariamẽte dice Anselmo ch la morte di pctõri e pessima ⁊ amara ꝑ la separatiõe di parẽti: amici ⁊ benivoli. vñ vi che nullo sia el qual tãto ami il suo aharissimo amico che volesse pero acõpagnar q̃llo i la sepultura. Uñ in ꝑsona d q̃lli che moreno dice. Fratres mei elõgaverũt a me. ⁊ noti mei q̄si alieni recesserũt a me. ⁊ proximi mei derelinq̃rũt me. Oyme dice Job che li mei fratelli charissimi i la morte mia se sono lontanati da me. Et li mei amici ⁊ benivoli sono partiti da mi: como se fosseno alieni ⁊ forestieri. ⁊ li mei ꝓximi me hãno abãdonato. ⁊ i vno altro loco ꝓphetico se dice. Oẽs amici mei spreverũt me: ⁊ facti sũt mihi inimici. Tutti q̄ti li mei amici me hãno abãdonato: ⁊ me sono facti inimici. Tertio dice Anselmo che la morte di pctõri gli pare amara ⁊ pessima ꝑ la amissiõe dele cose eterne: beatifici ⁊ spũali. i ꝑsona de dio crida fortemẽte verso li pcatõri. David ꝓpha. Nõ habitabit i medio dom⁹ mee q fac̃ supbiã: dice el cãtore dela chiesia militãte. rapto i spirito. Signor ninno habitara i casa tua celeste: el q̃l sia supbo. nec hõ pctõre. ⁊ i vno altro loco dice iterrogãdo dio i spirito. Dñe qs hitabit i tabernacło tuo: aut qs regescet in mõte sctõ tuo Signor voria saper dala tua divina maiestade: chi sara quello che possa habitar nel tuo palazo: nela tua casa celeste: nel tuo tabernaculo. o veramẽte che reposara nel tuo sctõ mõte celso ⁊ elevato? al q̃l fo subito resposto. q igredit sine macula ⁊ operatur iusticiaz: q loq̄t veritatẽ in corde suo q nõ egit dolũ in lingua sua nec fecit ꝓximo suo malũ: ⁊ opprobiũ nõ accepit adversus ꝓximos suos. ⁊ a q̃sto mõ la morte di pctõri e cativa ⁊ amara ⁊ pessima ⁊c̃. Pigliamo la secũda parte e faciamo fine. Scdo ⁊ principaliter le da vedere dela morte deli iusti ⁊ sancti ⁊ boni: la qual se domãda ꝓciosa: in lo cõspecto de la diña maiestade: circa la qual cosa vederemo tre ponti principali. El ꝑmo d quelli e per la cessatione de labore. Secũdo che dice el cancellero de xp̃o sctõ Johãne nela sua Apoc. al. c. xiiij. Amodo iaz dicit spũs: vt regescant a laborib⁹ suis. El spũsancto ⁊ el sctõ angelo dice chel vole che da qui avãti cessi da fatigarsi la aĩa de lhõ iusto: como e stato questo nr̃o charissimo ⁊ el cytaredo zentile dice. In pace fact⁹ est

locus ei⁹: ⁊ habitatio eius in syon: el loco delo electo e facto ⁊ posito in pace: ⁊ la sua habitatõe sie in syon. i. in cita de tráquillitade: ⁊ questo basta quanto al primo che la morte ꝑciosa di iusti. Secũdo ꝑpter periculũ itineris, per rispecto del periculo del viazo: impero che gli regna ⁊ sono ascosi molti periculi: ⁊ questo lo cõfirma el gráde propheta Dauid nel psalmo. cli. in via hac qua ambulabam abscõderũt supbi laqueũ mihi. in la via in laq̃lio caminaua innocẽtamẽte. li ribaldi supbi diõmonij me háno isidiato: ⁊ hanno abscoso li lazi. ⁊ ipero el gráde ꝑpheta in loco de questo nr̃o charissimo parla ⁊ dice ꝺ mõstrádo lo lui affecto queadmodũ desiderat ceru⁹ ad fõtẽ aq̃ꝝ: ita desiderat aĩa mea ad te deus. Signor secũdo che il ceruo qñ ha gráde sete desidera la fontana chiara simelmẽte la nima mia te cõcupisse ⁊ desidera da venir ad ti solatio mio ⁊ gaudio ⁊ sãcto Paulo apl̃o dice lámẽtádose. infelix ego hõ q̃s me liberabit de corpe mortis hui⁹: ⁊ iteꝝ ad philippẽses primo ca. cupio dissolui ⁊ ẽẽ cũ xp̃o ⁊c. La tertia ⁊ vltima rasonzella ⁊ q̃sto facio fine: sie ꝑpter p̃miũ meriti: el p̃mio el qual receuera lhomo iusto ne la sua morte lo demõstra miser Bomenedio in sancto Matheo. ij. capi. quádo el dice al suo fiolo: voca operarios: ⁊ redde ill' mercedẽ: q̃sto presto fiolo mio chiama quelli lauoráti. ⁊ rẽde ad quelli la lor mercede. O q̃le ⁊ quanta sara q̃lla mercede de li homini sácti che rẽdera dio p le lor ope volíti che ve la dica o spectabili citadini ⁊ voi venerade madre: io nõ la voglio dire ma la tuba ꝺ la fede xp̃iana la declama dicẽdo: quã oculus nõ vidit nec auris audiuit: nec in cor hominis ascẽdit: que preparauit de⁹ diligẽtibus se. Et sancto Hyeronyꝫ. dice gescat voꝫ tua a ploratu ⁊ oculus tuus a lachrimis: ⁊ sancto zuáne cõclude ⁊ dice ne la lui Apoc. Absterget de⁹ oẽm lachrymã ab ocul' sanctoꝝ virorũ: ⁊ iá nõ erit ampli⁹ neq̃ luct⁹ neq̃ clamor: sed neq̃ vllus dolor que prima abierunt. Adunq̃ e preciosa la morte de li sancti boni ⁊ iusti homini chomo sapiemo che era el nostro charissimo in lo ꝯspecto de dio. p ch̃ li iusti hereditabũt terrá ꝑmissiõis ⁊ delectabũtur in multitudine pacis. Adunche nõ e da dolersi ma piu q̃sto da alegrarse ⁊ iubilare se da questa miserabile vita sono tolti li boni ⁊ iusti ⁊ tráslati a li gaudij ꝺ vita eterna: doue p̃ciosa mors sanctoꝝ in cõspectu dñi ad quá idẽ dñus donet ⁊ nobis gr̃am pueniẽdi: vt cohabitemus ibi in eternum: ⁊ in seculũ seculi. Amen. dixi.

¶ Incipiũt sermones nuptiales siue epitalamia vulgaria. Fratris Gregorij britannici.

f Aciamus

hominí adiutorium sil'e sibi. Queste sacratissime parole spectatissimi ciues: ceteriq̃ viri ꝓbissimi matrone pudicissime ac v̾gines verecũdissime foreno agitati nel cõsistorio de la trinitade poi che el sũmo ⁊ benignissimo idio hebbe creato lhomo ⁊ vedẽdolo essere solo ⁊ che nõ era sufficiẽte a la ipletiõe mũdiale: infra si stesso dice idio le nostre parole p̃libate. Faciam⁹ homini adiutorium sil'e sibi. Faciamo a lhomo vno adiutorio sil'e ad q̃llo ⁊c. Inter tutti li altri cose citadini p̃státissimi: io trouo ch̃ el piu iocũdo ⁊ el piu vtile che sia acq̃stato da lhomo mortale sie el vinculo matrimoniale: ⁊ chel sia el vero: ve lo demõstro aptamẽte. questa potestade ⁊ virtu ⁊ vigore ha el

matrimonio che li homini disiũcti ⁊
lõtani: ⁊ spesse volte inimici interue-
niẽte el ɔnubio spesse volte diuẽtano
grãdissimi amici. El mr̃imonio an-
chora le familie dissociate ⁊ che mai
nõ se conobbe li ɔpagna i affinitade
el mr̃imonio ɔcilia li ĩfẽsi signori: el
mr̃imonio e q̃llo che aleua le grãde
famelie: el mr̃imonio ele q̃llo che i-
pisse li citade d̃ citadini legitimi ⁊ po
litici: el mr̃imõio e le q̃llo el q̃l nõ las
sa piclitar la generatõe ⁊ spẽ hũana:
senza el mr̃imonio niuna citade niu-
na zẽte: niuna ꝓgente: ⁊ che piu forte
tuto el mundo non potria durare. O
adũq̃ q̃ti laudi q̃ti glorificatiõe me-
ritaria q̃sto venerãdo vinculo. Qua
le e quello che podesse sufficiẽtam̃te
cũ sua scia laudare ⁊ attolere ⁊ ma-
gnificar el maritale cõsortio. Certa-
mẽte io credo che nõ Tulio cũ la sua
eloquẽtia nõ Tito liuio cũ sua facũ-
dia nõ Macrobio cũ la sua abũdan
tia del dire: nõ el mãtuano ⁊ grande
poeta Uirgilio cũ la sua poesia non
Ouidio cum sua facilitade potria di
gnamẽte extollere ⁊ multifacere la
excellẽtia de q̃sto sãcto nodo: el qual
ha posto el benignissimo ⁊ imortal
idio fra lhomo ⁊ la dõna. O dignita
humana alaqual nõ li anzoli non li
signori: nõ li doctori: ma dio in pso-
na e venuto ad cõgropare ɔglutinar
⁊ cõiũgere. Qual adũq̃ e tãto ꝑter-
uo tãto petulãte tãto supbo ch̃ haues
se ardire de vitupare q̃sta opatõe diui
na. Quod de⁹ cõiũxit hõ nõ separet.
Quello che a fatto il sũmo dio non
ardea lhomo ad dissoluere disiũge-
re ⁊ separe. Qual e el piu bello dono
che hauesse possuto far idio ad hõ co
me donargli vna psona tãto fidele tã
to amatoria como fargli vna simile
ad si alaqual el podesse ɔmunicar li
soi archani li soi gaudij li soi dolori
li soi necessita. O igratissimo hõ se nõ
ringratia la largita diuina in tanto
dono. Se vno signore dõasse ad vno
suo militer vno bello cauallo elo rin-
gratiaria ⁊ benediria ⁊ magnifica-
ria la sua magnificentia non mille
volte ma miliari de milione. Et dio a
donato la sua imagie a lhomo: ⁊ vl-
tra di quello lo stipato ⁊ associato ⁊
compagnato de tanta nobile com-
pagnia quanto e la dõna ⁊ nõ debe
ringratiar per tanto presente. O in
quanta veneratione li Romani ha-
ueuano el sancto matrimonio: ⁊ che
el sia vero haueuano preposti molti
dei in demonstratione de la grandis-
sima dignitade de q̃llo. El primo dio
quando se prometeuano li spose era
domãdato Imeneus. El secũdo quã
do se menaua a la bñditiõe sacerdo
tale se domãdaua deus iugatin⁹. El
terzo qñ se menaua ad casa la sposa
se domãdaua domiducus. El quarto
⁊ vltio era ititulato ad vna dea chia
mata dea mãturna: eoq̃ vxor cũ vi-
ro manere deberet semꝑ. O che digni
tade. o che excellentia: o che gloria
porta questo sancto vinculo. Qual e
adũq̃ hõ che nõ laudi ⁊ magnifici ⁊
facia de grande estima quella cosa
che ha ordinata idio. Or io vedo
che le vostre expectatõe ꝓbissimi e at
tenti ⁊ expediti da voler veder la for
ma instituta da la nostra sacrosãcta
mater ecclesia: ⁊ che el tempo se ap-
propinqua ad effecto matrimoniale
meteremo da canto el prolixo par-
lar ⁊ veneremo ale parole che se so-
le vsare in simile acto. Piaceue dõna
Antonia ⁊c. Piaceue miser Andrea
⁊c. Factum est adiutoriũ homini si
mile sibi. dixi valete.

¶ Sermo scõs cõis vulgaris imene⁹.

n On ẽ bo
num hoiez esse solũ. Spectatissimi et

nes ⁊c. Lo altissimo ⁊ immortalissi-
mo idio zelatore ⁊ amatore de le sue
ope: el qual nõ voliãdo q̃lli piclitare
maximamẽte cognoscãdo la lor na-
tura essere fragile ⁊ ĩpotente a la sua
cõseruatõe senza la sua ope senza lo
suo adiutorio: deliberato nel suo se-
creto de nõ lassar lhomo solo: eo q̃d
el sapeua molto bñ q̃llo ch̃ era ꝑ dire
el suo pitissimo architecto del suo sa-
cro palazo Salomõe. Ueh soli: q̃m
si ceciderit nõ h̃z se subleuãtẽ: si ãt fue
rint duo fouebunt mutuo: disse le pa
role del nr̃o thema che dice. Nõ ẽ bo
nũ hoĩez eẽ solũ. El nõ e bẽ facto che
lhomo sia solo: ⁊ sottozonze: facia-
mus ei adiutoriũ sikẽ sibi Gene. ij. ca.
Aristotile fundatore de la secta pipa
thetica el qual ꝑ sua singularissima
scĩa ⁊ pitia era ap̃sso a li ph̃i antiqui
como vno simulacro de sapiẽtia: isi-
gnãdo el suo discipulo Alexãdro ma
gno rege del vniuerso: diceua che in
ogni gouerno de li republichi biso-
gna ordinar ⁊ constituire vna cõpa-
gnia la qual potente ⁊ habiti in ꝯui-
cinio: acio che se possẽno opitular ⁊
soccorrere presto ĩ li lor bisogni ⁊ ne
cessitade: ⁊ se podessẽno seruir luno
ad laltro. Ma qual e quella compa-
gnia aut ꝯiũctõe piu certa piu secura
piu iusta: q̃sto e quella la q̃l ha ꝯstitui
to lo sũmo ⁊ benignissimo idio: ⁊ e
secũdo la natura. Jdeo noi sapiemo
molto bene che intra tuti q̃sti li ani-
mali lhõ essere nato ⁊ apto al cõuine
re ⁊ a la societate: ⁊ q̃sto e el clemẽtis
simo idio ĩ q̃llo amenissimo loco del
paradiso terrestre auerlo munito ⁊
decorato di tanto nobile dono del
matrimonio dicẽdo. Crescite ⁊ mul-
tiplicamini ⁊ replete terram. Sapi-
entissimamente. Adũq̃ spectati viri
⁊ matrone honestissime intendẽdo
la leze essere da dio data miser Anto
nio ⁊ madona chiara piu presto cũ
merito ⁊ obedientia de la sacrosan-
ctamater ecclesia hanno voluto cuz
cõsentimẽto de la sua inclita familia
⁊ honore de tuti li lor amici ꝯzonzer
si che in niuna cosa mal cõsulta obtẽ
perare a lo appetito voluntario: ita
che vedendo essere appresso de lu-
no ⁊ laltro li cõditioni ꝯgrue ⁊ ꝯue
niẽte ad sikẽ acto: hãno conuocati q̃
li vostri spectabile ⁊ hũanissimi di-
gnitate acio che in ore duoꝝ vel triũ
aut ꝑo plurium stet oẽ verbuz. Li q̃-
tro adũq̃ cõditione che se dẽno ani-
maduertere sono la ꝓbita la pulchri-
tudine la nobilita li diuitie. La ꝑma
deli quali nõ ha bisogno de declara-
tione troppo diffusa: pero che noti ⁊
manifesti sono apertamente da vna
parte ⁊ laltra li lor probitade costu-
mi virtu ⁊ operi degni. Jmpero che
se consideremo da qualparenti sia ꝓ
geniti trouaremo quelle essere de tã-
te laude che piu presto el tẽpo ce mã-
charia che li virtu fossẽno referati
per mia imbecille oratione ⁊c. La se
cunda consideratione ꝯsiste circa la
pulchritudine: la qual siando subie-
cta a li speculatione vostre non ha bi
sogno de mei demõstratione d̃ argu
menti de rethorica de sophystaria: ⁊
ma e a dio manifesta che nõ sapio ni
si sit cec⁹: qual fosse quello che non
laudasse li belli ⁊ apti proportõe vi͂
corpali. La terza conditione e la no-
bilitade: ⁊ questa ꝑ che la excede li al
tri conditione in genere suo ⁊ inten-
dẽdo la breuita quia gaudẽt breuita
te moderni. ¶ Lassaremo al iudi-
cio de vostre probissimi spectabilita
de seu como non ignari de qual pa-
rentato sia la casa Britannica dala
qual e vsito fora tanti ꝓbi hõi como
e stato in ꝑmis miser Antonio pro
toparente de tuti poi li fioli Joan-
ne Marco Piero Andrea docto-
ri de leze. Et item in medicina mae-
stro Hercule Periandro ⁊ molti al
tri valente hõi li qual lassaremo da

canto p nõ eſſere tropo lõgo ⁊ ꝓlixo
nel mio incõcinno parlare: ma piu p̃
ſto p venir ala quarta ⁊ vltima con/
ditiõe de li diuitie. Et q̃ſte diuitie auẽ/
ga che ſiano bene de la fortuna inſta
bili caduchi ⁊ mobili: niẽtedimeno
p ch̃ ogni coſa d̃pẽde dal ſũmo ⁊ ma
gno idio: domãdaremo pur ancho/
ra queſti eſſere beni. ⁊ quãta faculta
de ſia da vna parte ⁊ laltra laſſare/
mo cunctare quelli che ogni zorno
cõuerſano i caſa de quelli como ſplẽ
didamẽte: como cautamente: como
opiperoſamẽte ſe viue i caſa de quel
li: ⁊ za intẽdo intrar in quelle coſe p
lequal ſiemo qua cõgregati: acio ch̃
q̃luche di noi fruiſca el gaudio cõce/
pto za molta hora: ⁊ veniremo al ſa
cro parlare fato ⁊ ordinato da la in
fallibile ⁊ ſacroſancta mater eccle/
ſia. Cioe. Piaciaue madona marga/
rita di tor ⁊ acceptar p voſtro ſpoſo
⁊ legitimo marito miſer Andrea ⁊c.
¶ Sermo tertius nuptialis commu/
nis vulgaris.

Quod de/
us cõiunxit hõ nõ ſeparet
Probiſſimi citadini ⁊ matrone pudi
ciſſime. Aciochenon ſe creda el falli
bile iudicio humano ⁊ temeraria p̃/
ſumptione che io ſia coſi demẽte co/
ſi proteruo coſi petulante che voleſſe
orar qua ſenza fundamẽto: ⁊ che io
facia le coſe de mio exiguo ceruello.
La ſacroſãcta mater eccleſia queſto
zorno me ha porti ⁊ preſentati le ſue
ſacrate parole: lequal noi habiamo
tolti p exordio ⁊ p̃ncipio ⁊ fũdamẽ
to del nr̃o debile parlare: le q̃l iporta
no nõ modica medulla de ſenſo. cioe
Quod deus cõiunxit hõ nõ ſeparet.
Quella coſa laq̃l ha cõiuncta el cel/
ſo idio: lhomo nõ lo ſeparí. O ꝓfun/
diſſima ſentẽtia degna de ogni vene/
ratione. Chi douemo pẽſare che foſ/
ſe q̃llo che cõiungeſſe li nr̃i ꝓthoparẽ
ti: li nr̃i primi genitori: ſenõne la diui/
na ꝓuidẽtia: la q̃l ꝓuocati che hebbe
miſer Adã ⁊ Eua li ſtatuite nõ in lo/
co occulto nõ abſcoſo nõ opaco: co
mo fanno adeſſo molti cateſtri liq̃li
ſenſa cõſenſo de padre ⁊ madre: ſen
za la diuina leze: cõtra el p̃cepto eccle
ſiaſtico: ſenza teſtimonio ſe marita/
no luno cũ laltro cũ grãdiſſimi ſcã/
dali: cũ picoli ingẽtiſſimi ⁊ in loco de
amicitia ſuſcitano mortalitade: diſ/
cordia: odio inimicitia: ma in preſen
tia de doi ſufficiẽti ⁊ nõ ſoſpecti teſti/
monij. La ſapientia del figliolo ⁊ la
charita del ſpirito ſancto: ⁊ qui i pa
radiſo de li d̃litij nõ fece far el ſermõe
ad Tul. nõ ad Ualerio Maxi. nõ ad
Saluſtio. nõ ad Sene. ma el padre
celeſte comincio ad itonar cũ gran
de voce dicẽdo. Quod deꝰ cõiunxit
hõ nõ ſeparet. Impero che erũt duo
in carne vna. Quello che cõiunge
adeſſo idio nõ lo diſſolua lhomo.
Impero che ſe acordarano doi ad
generare vna carne cioe la ꝓle ⁊ ſo/
bole humana: nõ lanima. O ſancto
viculo btõ o m̃rmonio o operatõe di
uina. Chi e quello che nõ laudi que/
ſto acto coſi ben ordinato. Et che al/
tramẽte ſente nõ po fugire che nõ ſia
ſuſpecto de quel mẽbro de hereſia
La ſacroſancta mater eccleſia cõnu/
mera tra li ſacramenti eccleſiaſtici el
ſancto matrimonio. Certamẽte chi
ſe parte da q̃ſto iuſtiſſimo ſacramen
to: lo potremo iudicar ptirſe da la iu
ſticia vrbanita policia dal recto: ⁊ fi/
nalmẽte da dio. Impero che idio iu/
ſtiſſimo ſolũ adiuta quelli ⁊ defende
da li aduerſitade: ⁊ li accreſce ⁊ ꝓſpe
ra: orna: ⁊ d̃cora: li qual nõ ſe ptẽno
da la ſua leze. Per la qual coſa cita/
dini ſplẽdidiſſimi ⁊ matrone vene/
rande: nõ e da marauiarſi ſe qualche
volta quelli li quali ſe ſono cõpagui

ti nõ in facie eccl̃ie nõ hanno seruata
la debita forma: laqual ha ordinato
idio cadeno in aduersitade i turbine
i lo ĩpeto d̃ la fortuna: & dio li ha abã
donati destituti subtracta la sua gr̃a:
ꝑ che q̃lli hãno abãdonato idio & hã
no spreta la sua lege: & li soi comãda
mẽti trãsgressori: ita che qcqd agunt:
gli chiede in finistrã fortunã & hãno
li fioglioli desobediẽti cauestri giotti
smãchi orbi zoti debili claudi nõ ꝑ al
tro: senõne ꝑ el peccato de la desobe
diẽtia diuina & ratificata ꝑ la sacrosã
cta m̃r eccl̃ia. Ma voltiamo vno po
co la carta & ꝯnumeremo li beni che
ꝓcede da q̃sto scõ m̃rimonio. prima
mẽte q̃lli che i dei noĩe & iussu se sono
associati: dio li stipa de bẽ ꝯuiuere in
pace ꝯcordia amore trãq̃litade a q̃lli
gli dona la pulchra sobole obediẽte
reuerẽte v̓tuosa & de ogni bn̄ficio ri
cha & ampla cõtẽtamẽto i zouẽtude
gaudio i vechieza soccorso i li biso
sogni honore i la morte. O scõ ꝯnu
bio: o scõ m̃rimonio: o iusto vinculo
Quñ fit adũqȝ che questi n̄ri amãtissi
mi parẽti habiano considerati tutte
queste ꝑallegate cãe: nõ hãno voluto
abãdonar li istituti diuini: ma a quel
li aderẽdose hãno cõuocati le vie spe
ctabilita acio fosseno ꝑn̄ti & testimo
nij fideli de questo scõ acto: acio co
mo sapeti molto bẽ le honeste ꝓsapie
da luna parte & laltra ornatissime sp
esser stati & ẽt nũc ꝑdurare cosi, ve vo
gliati dignar far oratiõe che da li lor
honestissimi costumi nõ degeneri. Et
che q̃sto mio orare ve sia grato: el q̃l
auenga sia senza doctrina: nõ tamen
senza amore & desiderio che dio ve
dia piena & longa vita insiẽma. Ve
neremo adũqȝ ad solito parlar ꝑ nõ
esser troppo tedioso &c. Piacine ma
do. Catharia &c. Et voi miser Loren
zo &c. Quod deus coniunxit homo
non separet.

¶ Sermo quartus. Imeneus vulga
ris communis.

e Runt duo i carne vna &c.
verba Pau. apost. ad eph.
v. cap. Cosa itegerrima viri
ꝑstãtissimi & matrone ve
recũdissime: & cosa da ogni pte ꝯspi
cua laq̃l el benignissimo largitore ha
donata a la hũana natura: niuno e
che q̃lla vitupi che nõ sia subito diiu
dicato aut ignaro aut isano: maxia
mẽte aiaduertẽdo che sitte istituto nõ
po ꝓcedẽ senõne da mazor maestro
che mortale. Laq̃l cosa spectabili au
ditori ꝓcedẽdo da tãto opifice nõ po
essere se nõ vtile aut necessaria. impo
che vediamo che ogni cosa che se ale
na aut che sente cõuiẽ ꝑdure cosa sitte
ad se acio che in la sua spẽ si multipli
chi & q̃sto nõ solũ i li aiali sẽsitiui: ma
etiãdio i li herbi & piãti: liq̃li sono sen
za sẽso. Que diremo del genere hũa
no el q̃l porta auãti de si & dimostra
la imagine diuina. Nõ vedete che la
diuina bõta ne dona licẽtia de la co
pula maritale dicẽdo erũt duo i car
ne vna. Cõcorrerano doi ꝑsone cioe
masculo & feia i douer generar vna
terza creatura. Et certamẽte el matri
monio nõ e altro al mio iudicio: se
nõ vna cõi..ctõe masculina & mulie
bre i doue.. ꝓcrear figlioli secundo la
lege: & no ꝑ volupta carnale solamẽ
te: aut ꝑ apiacer de cõcubito: ma acio
che secũdo la leze scdo la rasone se
cũdo el scõ & iusto viuere: generem
ad noi sili. Adũqȝ nel sacro cõiugio
bisogna precauerse & guardarse che
nõ solũ gli interuẽga adulterio: laq̃l
cosa e ipijssima: ma nãqȝ pur la sciuia
laqual cosa e cosa bestiale & cosa da
pegora: far cosa che nõ fosse degna d̃
honore. Ogni cosa se debbe far scdo
dio: secundo la natura: secundo la
virtude: simelmẽte da pẽsare & exco
gitare. Rectamẽte: adũqȝ lezemo in
Aristotile acutissimo & eruditissimo
pho che lhõ el q̃l ama la vita solita
ria: esser aut dio aut vna bestia. bestia
como ch habia bisogna d̃ cosi pochi

aut rari dio como q̄llo che nō habia
bisogno d̄ villa: ma altramēte lhō po
litico cōuiē ꝯuiuere: como quello el
q̄l habia bisogno di molti ⁊ varij co
si ala sua vita: ipo che non e hō adeo
potēte: adeo igenioso: adeo sapiente
el q̄l possa far ogni cosa per si istesso
ma bisognase opitularme del ꝓxio: ⁊
q̄sto nō e altro excepto la cōpagnia
da dio ad hō ꝯdonata. Qn̄ el dice nō
est bonū hoiem eē solū: faciam⁹ ei ad
iutoriū sibi simile. Non e bastāte che lhō
sia solo masculo: ma faciamo ad q̄l-
lo vno socorso ⁊ adiutorio non mol
to discrepāte da q̄llo: ma sime ad si: el
q̄l nō lo possi discaciar da si qn̄ chel
volia: ma ch̄ ꝯuēga ꝯmorire. Qō de⁹
cōiūxit hō nō sepet. Ma piu ꝑsto ha
voluto el clemētissimo ⁊ immortale
idio che lhō lasse lo padre la madre
che abādonar la dōna sua dicendo.
Relinquet hō prez ⁊ matrē: ⁊ adhere
bit vxori sue. Per la qual cosa a mi
me pare che nō solamēte prudētemē
te: ma verū ēt sanctamēte habia el iu
stissimo idio ꝓuisto ala gn̄atiōe hūa-
na: el qual comenzete a dar la via ⁊
la forma ad noi mortali del scō mri-
monio: da la q̄l cosa chi dissente nō
pol fuzire aut titulo de isania aut su-
spitiōe de falsitade. Chi crederemo
chi fosse quello: douemo tenir che el
sia stato Romulo madeno. douemo
credere che el sia stato Cecrope ma-
deno: douemo credē esser stato Vul
cano madeno. che crederemo adūqꝫ
Le stato quello che disse nel libro pri
mo d̄ la leze naturale. Crescite ⁊ mul
tiplicamini ⁊ replete terraz. Genesis
ij. cap. O largita laudabile: o indul-
gentia approbabile o dono gratioso
che dio habia voluto ꝓuedere a le ne
cessita de la natura senza peccato: q̄l
e quello che nō debia ringratiar q̄l-
la cosi ampla benignitade quella a
dio ꝓdiga ⁊ liberale largitiōe. Jō per
non esser piu ꝓlixo nel nr̄o orare pos
semo manifestamēte itēdere quanto

sia nobile quāto sia degno: quāto sia
venerādo el sacro vinculo del matri
monio el q̄l e sta ꝯstituto da la sapiē-
tia ifallibile ⁊ sanctissima trinitade.
Et anchora noi approbādo questa
scā opa siemo ꝯglutinati qua p simi-
le acto el qual ꝯuersa circa madona
Antonina britānica. ⁊ miser Gabrie
le fuscareno. Et io ormai me voltaro
a la vostra pudicissima ⁊ honestissi-
ma ꝓbita. Madona Antonia vi pia
ce de tor ⁊ acceptar per vostro sposo
⁊ legittimo marito miser Gabriele
⁊c. dicto amē subiūgēdū ē. Erūt duo
in carne vna ⁊c. dixi Valete.

¶ Sermo quintus vulgaris cōmu-nis in cōnubium.

R Elinquet homo prez ⁊ ma-
trem ⁊ adherebit vxori sue.
Verba Pau. apost. ad ephesi
os cap. v. De quāta estimatione se de
ba far ⁊ reputar el nodo maritale.
Prestantissimi viri ⁊ vos viragines
preclarissime trei cose maximamen-
te induceno li mortali in questa no-
stra vita cioe lhonore la vtilitade la
voluptade. Et primamente secundo
che in la societa humana non regna
pezor vitio ⁊ piu vituperoso che lo
adulterio: cosi nō se ritroua cosa piu
honesta ⁊ piu laudabile che la sancta
societa salua ⁊ pudorata. per la qual
cosa tra li altri sacramenti li quali so
no ordinati al bene ⁊ beato viuere:
io trouo questo solo essere sta fabri-
cato ⁊ constituto per la boca diuina
⁊ questo fo in li nostri ꝓtoparēti: ali-
quali lo oipotēte idio gli comādo ch̄
douesseno crescere ⁊ multiplicar ⁊ i-
pir la terra. Crescite ⁊ multiplicamī
ni ⁊ replete terrā. Genesis. ij. ca. El se
sole ⁊ meritamēte in alchuni laudar
el celibato ⁊ virginitade: iquali de-
spreciando la copula carnale se fa-
no simile ali anzoli. Ma in veritade
quelli che amano la vita ciuile ⁊ po-

litica: ⁊ voleuõ ꝯsulere ala republica
nõ se absteneno dal sctõ cõnubio: ex
quo el sũmo imortal idio cela cõces-
so. Vñ noi legemo apresso li doctori
che Licurgo dete vna lege molto lau
data dali antiq: nelaq̃l voleua ⁊ im-
paraua che tutti q̃lli liq̃li nõ se voles-
seno mai maritare: nõ douesseno in-
teressere ne vedere li zochi ne specta-
culi gymnici: ⁊ oltra de questo li fa-
ceua delezare ⁊ ludibriare: ⁊ final-
mente voleua che fosseno senza lho-
nore elq̃l soleno prestare li zoueni a
vecchi. Et questo nõ lo faceua ad al
tro fine: ⁊ ꝑ altra causa: senõ che vo-
leua che se hauesse vna grandissima
diligentia in ꝓcreare figlioli. Per la
qual cosa vnaltra cosa piu admirã-
da ꝓmetteua che se qualche zouene
non fosse leuato suso ad lo adueni-
mento de Borcillida nel theatro: nõ
solamente nõ voleua che fosse ripre-
so: ma etiãdio glie faceua donar q̃l-
che cosa. Et gli faceua dire queste pa
rolle. Non te admirar o Borcillida
se niuno se leua ad honorarte: perche
tu hai generato alchuno che leui su
so ali altri. Et nientedimeno era hõ
grauissimo: ⁊ haueua facto cose ma
xime nel imperio. Ma che bisogna
che dicamo de la lege de Licurgo:
nãq̃ sopra de Licurgo: de Mercu-
rio: oueramente de Cecopre: ouera-
mente dele institutione de Romulo
da po che xp̃o optimo maximo: elq̃l
e figliolo de dio: volse po nascere de
matrimonio: ⁊ oltra de q̃sto inuita-
to ale noze: volse q̃lli honorar deco-
rar ⁊ dignar con la sua presentia de
monstrãdo che e cosa sanctissima ⁊
vtilissima. Quanta vtilita ꝓceda da
q̃sta ꝯiunctiõe maritale ⁊ quãti gau-
dij: tutti q̃lli che lhãno ꝓuato rẽderã
no testimõio. In p̃mis il pie sp spa ch
li soi figlioli debano essere q̃lli che li
soccorra in la senecta. Spa itẽ de far
q̃lche valẽte hõ: como se lege i Vale
M. nel. iiij. lib. al. c. iiij. nel p̃mo exẽ
pio. de Cornelia figliola de Scipiõe
Affricano: che vna volta andete a
la casa de vna matrona Romana
chiamata cãpana. Et questa Corne
lia haueua tre figlioli liq̃li se domã
dauano li gracchi: impho che era
mogliere d Tito graccho. Et questa
matrona comẽzo ad apparechiar ꝑ
põpa molte cose auãte ad Cornelia
laudãdose ⁊ gloriãdose in simile co
se. Et Cornelia prudentissima tenete
a zanze Cãpana: donec li figlioli fos
seno tornati a casa dala scola: ⁊ q̃lli
dimonstrando disse: questi si sono le
mie zoie: q̃sti sono le mie perle que-
sti sono li mei thesori. Li vostri so-
no perituri: ⁊ sono subiecti ad incen
dio: ad furto: ad corruptione: li mei
ne foco ne aqua ne lari imo qd̃ est
maius: la morte mai non me potra
priuare. La colpa deli figlioli sono
la requie di lor parẽti: solatio ⁊ leua
mento dele fatiche: ⁊ pol sapere che
dio non dia tãta gratia tãto itellecto
tãta scia ali figlioli che nõ solamẽte
posseno vestire ⁊ pascere: ⁊ nutrire
li parẽti ⁊ cõsolarli: ma etiãdio ho-
norarli ⁊ decorarli. ⁊ che posseno de
uẽtar signori: aut cardinali aut pape
Immo q̃llo elq̃l nõ lauda questo sã
ctissĩo cõtracto nõ sente de hũanita:
ma piu presto costumi ferini ⁊ bestia
li. ⁊ questo ñ lo haueria tãto magni
ficato el celso idio: ⁊ p̃posito a lo a-
mor paťno dicẽdo. Relinquet hõ pa-
trẽ ⁊ mrẽz ⁊ adherebit vxori sue: se
nõ hauesse saputo che da questo effe
cto ne vscisse cosi ĩfiniti beni ⁊ vtili-
tade. Or adũq̃ qd̃ de⁹ laudauit non
hõ paruifaciat. q̃llo adũq̃ ha cõpro
bato idio: nõ lo facia de poco precio
lhõ: immo poti⁹ cerchi de obseruare
q̃llo cõmãdamẽto. Crescite ⁊ multi-
plicamini ⁊c̃. Et io ormai voglio las
sar questo mio ꝓlixo parlar ꝑche in
tẽdo d venir a lo effecto ꝑ elqual sie
mo tutti qua cõgregati acio che tãto
che el tẽpo me seruisse ⁊ le vostre ex-

pectatõe sono parati ad aldir la ꝯclu
siõe. ve piace a voi madõa Flora ⁊c̃.
Qõ de⁹ ꝯiunxit hõ nõ separet. Dixi.

¶ Sermo sextus cõmunis ad nu/
ptias vulgaris.

c Rescite ⁊ multiplicamini:
⁊ replete terrã. Geñ. ij. ca.
Cõciosia cosa pstãtissimi vi
ri ⁊ matrone honestissime: che poi
che dio hebbe creato lo vniuerso: nõ
fece cosa piu dina piu diuturna ch̃ la
pace: la cõcordia: la vnitade: che di/
remo del amor del viculo sacratissi
mo ⁊ idissolubile del mr̃imonio: p
elq̃l lhõ cõ la dõna cõ vno certo ho/
nestissimo nodo ⁊ groppo iter se se
cõiungeno. Et che se el ꝯiugio sia sta
p̃mamẽte ꝯtracto i celo auãte la di/
uina pñtia: auãte che i terra: chi sara
q̃llo elq̃le dubiti che q̃lla cosa nõ sia
optima ⁊ pfecta? Ma veramẽte noi
trouemo che neli p̃mi parẽti lo oipo
tẽte idio p la sua mirabile charitade
haordiato ⁊ ꝯstituto q̃sto scõ chara
ctere del matrimonio: ⁊ a d q̃sto fine el
clemẽtissimo redẽptore dela hũana
natura el volse nascere de cõiugio: ⁊
inuitato ale noze venne nõ sforzato
ma libẽtissimo: ⁊ q̃lli i sua pñtia nõ
soluz li decoro: ma etiãdio li adiuto
cõmutãdo laq̃ i vino i soccorso dela
lor pouertade: acio ch̃ noi cognosca
mo q̃lla essere opa dina ⁊ nõ hũana
solũ. Et auẽga che ogni amore sole
molto delectare: niẽtedimeno q̃llo
elq̃l pcede dal ben ꝯiugale: ha tãta ⁊
cosi icredibile volupta a piacer ⁊ dol/
ceza: che nõ se potria trouar i la vita
mortale cosa piu iocũda. Et oltra de
q̃sto gli accede la vtilitade grãdissi/
ma che maximamente se desiderã ⁊
expecta i tutta la mortal vita: q̃l e q̃l/
la amicitia: q̃l e q̃llo amore: q̃l e q̃lla
dilectiõe laq̃l se deba p̃ponere a q̃sta
carita ꝯiugale: ⁊ chi e q̃llo che viua
i q̃sta vita actiua ch̃ dubiti: che q̃llo ñ
po mãcar de ignominia: elq̃l viua sẽ
za ꝯpagnia legitia aut che possa cre/
scere scdo el dino decreto: iusso ⁊ sta
tuto: ⁊ che possa gñare fiłe ad si: p la
q̃l cosa nõ sẽza grãde cã mis Anto.
q̃ nr̃o Britan. ce a ꝯuocati ⁊ cõducti
elqual e homo sapiẽtissimo senõ che
vedendo la lege de pcrear liberi: ⁊ fi/
glioli: nõ se po adipire sẽza legitia cõ
sorte: ⁊ volẽdo bñ consortare suo fi
gliolo cõ la figliola de mis Martio
Romão hõ i p̃mis generoso ⁊ pbo.
Ue p̃ga vogliate eẽre attẽto ad q̃sto
acto mr̃imoniale elq̃l itendemo far.
Ui piace dõna. N. ð acceptare ⁊ tore
p vr̃o sposo ⁊ legitio marito mis. G.
⁊ ecõuerso. Rñsoq; placet: dicatur.
Crescite ⁊ multiplicamini ⁊c̃. Dixi.

¶ Sermo septimus nuptialis com
munis vulgaris.

o Mne aial appetit sibi siłe.
queste sacrate parolle spe/
ctatissimi ciues: ⁊ matrõe
pudicissime sono del sapiẽtissimo ar
chitecto de palatio del hierusalẽ. Sa
lomone neli soi puerbij al ca. c. dice
ogni specie ð aiali amare el siłe ad se
⁊ questo la maistra deli cose. la natu
ra me lo demonstra p expiẽtia che li
colõbi ꝯuolano volõtiera isieme cõ
uiueno volũtera. Li pessi. li passere. li
boui. le capre. le pecore. ⁊ sic de oi aia
liũ gñe. Ma che diremo dela nã hũa
na: igeniosa ciuile: ⁊ politica: debia/
mo dire che la sia iferiore q̃lli aniali
agunt ⁊ mouent quodã istinctu nãli
ma lhõ si moue cõ la rasone ⁊ niẽte
fa sẽza cognitiõe dela opa: ⁊ e nato
ad ꝯuiuere scdo che dice el fũdatore
dela secta pipatetica Aristotile phi. i
doi lochi i. vj. ethi. ⁊ i p̃mo politicor
Hõ ẽ aial politicũ ⁊ ciuile: aptũ natũ
cõuiuere. Et el scdo specimẽ dela elo/
quẽtia latina. Lactãtio firmião dice
Hõ est aial rõnale: risibile: rõnis ca/
pax: ꝯsilij participes: itelligẽs: ex hu
mo sublevatũ ad ꝯtẽplationẽ sui ar/
tificis. Lhõ e aiale rõnale: risibile: ca
pace de rasone: participe del cõsilio:
intelligẽte: leuato fora dela terra ad

ꝯtẽplare la nã del ſuo creatoꝛe. ſiãdo
adũq; lhõ aiale cõicatiuo ñ appetiſſe
ꝺ ꝯuerſare cũ li bꝛuti: cũ li vcelli cũ li
peſſi: ma chiama q̃llo che ſiſe ad ſi: q̃-
la e adũq; q̃lla coſa che ſia piu dolce
piu iocũda in q̃ſto mũdo: como e ad
potẽ gñar ſimile ad ſi. ⁊ q̃ſto ñ ſe pol
fare ſenza pctõ: niſi a q̃lli ch̃ hão ꝯtra
cto el vĩculo maritale. Oꝛ vediamo i
poco q̃te gaudij pilia lhõ foꝛa de q̃ſto
ſacroꝛipꝛimamẽte q̃llo el q̃l e bẽ ma-
ritato ha q̃ſti bẽi che ha ꝯpagnia ala
q̃l el laſſa la tutela ꝺla caſa: dele coſe
domeſtice: ela achi cõicar li ſoi archa
ni: ⁊ ha che lo ſubleua dali affãni che
lo ꝯfoꝛta i le aduerſitade: che lo adiu
ta i li negocij: che li leua dal aĩo li me-
lãcolie: che ſuiſſe i gli neceſſitade: che
ſta ſolicite i li ĩfirmitade: che ſocoꝛꝛe
ali fatiche. Et che el ſia el vo vediamo
marito ⁊ molier mãzar i ꝯpagnia. ⁊
q̃ſi nõ ſaper viuẽ vno ſenza laltro. Li
molieri ſono q̃lli liq̃li teneno mũda
la caſa: curano le coſe hũili: rendeno
netta la carne: teneno amane le coſe
che aq̃ſta el marito. Et impho merita
mẽte. El vaſo dela electõe ⁊ tuba dela
fede xp̃iana: ⁊ armario deli ſacri ſcri
pture Paulo apl̃o chiama li noze ho
noꝛabili ⁊ cubile imaculato: ⁊ noi ve
ramẽte potemo domãdar q̃ſti nozi ho
noꝛabili hodierni: inq̃to che da vna
pte ⁊ laltra ſcil; ſpoſo ⁊ ſpoſa ſon na
ti de gẽte nobile ⁊ clariſſima: laq̃l co-
ſa meritaria foſſe fatto vno cathalo
go ꝺ laude: ma pch̃ io vedo el tẽpo pa
ſare: laſſaro da cãto ſiſe ipꝛeſa ⁊ ſpec-
taremo la opoꝛtunita vnaltra volta ⁊
veniremo ad laudatiſſimo ꝯnubio:
el q̃l ſe ꝯtrahe iter miſ Auguſtio licã-
bꝛe: ⁊ madõa Lucretia tiburtina: ma
acio chel para che ñ ignoꝛemo la foꝛ-
ma maritale ſtatuta dala ſacroſãcta
madre chieſia: ad voi me volto dona
Lucretia. vi piace de toꝛ ⁊ acceptar p
vr̃o ſpoſo ⁊ legitimo marito ⁊c. r̃ñſo
amẽ. dicaſ non e maraueglia ſe li loꝛ
beltade ſono attracti amarſe lũo lal
tro: q꞉ oẽ aial appetit ſibi ſiſe. Dixi-

¶ Sermo. viij. nuptial̃ cõis vulgaris

Eh ſoli: q꞉m ſi ceciderit: nõ h;
ſubleuãtẽ ſe: ſi aũt fuerit duo
fouebunt mutuo ⁊c. pu̾erbio
rum. L; che ſpeſſeuolti habia
io meco iſiema q̃ſto ſacroſcõ inſtitu-
to ciues p̃ſtãtiſſimi ac viragies caſtiſ-
ſime: reuoltato ⁊ excogitato de q̃ta
dignitate ſi foſſe del q̃l hozi hauemo i
vr̃a pñtia ⁊ ꝯſpecto ad oꝛare: io tro-
uo la excellẽtia de eſſo eẽr adeo nobi
le: adeo celſa ⁊ ſublime che trãſcẽde
la mia fragile capacitade: ⁊ la ꝺbili-
tade del mio igenio: ⁊ nõ credo ch̃ ad
douer dilucidar ⁊ enuclear la lui effi
cacia: la eloquẽtia ꝺ dimoſthene: nõ
la facũdia di Tullio: nõ la ſcia di So
crate: aut Platone: aut Ariſtotile. Ni
entedimãcho ſe el pꝛone e libale non
debe eſſer el ſuo ſceue truce ⁊ crude-
le: el ſũmo optio maxio idío e coꝛteſe
⁊ libale i ſiſe ignoꝛatõe como e la mia
credo pur che anchoꝛa voi ſariti beni
gni i darme venia: ⁊ p q̃ſta fiducia la
qual ho locata ⁊ poſita neli vr̃e hũani
tade g̃foſi: como e ꝺ vr̃o coſtumo ad
idulger ali miſi ⁊ pctõꝛi: non me ſon
dubitato ad pigliar q̃ſta pṽicia: q̃ſta
cura q̃ſto cargo de oꝛare: ⁊ ſe ꝺli lau
de di q̃ſto venerãdo mr̃imonio: ſe nõ
abꝛazaro tutti q̃lli clauſuli che richie-
deria: ipo che laltitudie ꝺla mã trãſcẽ
de la potẽtia ꝺl ſap hũano: como dice
ſcõ Piero. ſpechio ꝺ pnia: pua igenia
nõ pñt ſufferre grãdes mãs. ⁊ ẽt dio
como biſognaria ad ſiſe impſa: dire
mo almãco q̃lli coſe liq̃l nõ vi ſaran
no mãco grati che iocũde. ⁊ pche el
nõ me fuze: che in mltilogo nõ ꝺerit
pctm̃: ⁊ p̃terea i lõgo fauelar genera
tedio. Et vlteri⁹ muſica i luctu: ipoꝛtu
na narratio: me ſſoꝛzaro ꝺ eſſere piu
breue che ſia poſſibile: ⁊ laſſaremo da
pte quelli grãdi laudi: liq̃l potereſſe-
mo adure da vna pte ⁊ laltra: cioe da
pte ꝺ miſ lo ſpoſo: el parẽtato del q̃l
tãti fati accedẽo ⁊ meritamẽte doue-

riano eer diuulgati. malamēte che lie
nato de miss. N. doctor de lege: ⁊ suo
barba excellēte: imo vno altro escu-
lapio i medicia: ⁊ similmēte il padre
dela sposa el ql e pńte nō dico i q̄sti lo-
chi sia stato potesta capitanio ⁊ gub-
nator dela repu.: ⁊ q̄to vale in ꝯsilio
ꝑche el satia vno lōgo catalogizare:
ma solamēte il [illegible] plare si ꝯsumara
i narr[illegible]re de q̄t[illegible] [illegible]atione sia el sa
cro m[illegible]sterio del [illegible] el mr̄imōio
adūq3 nō a tolto [illegible]
com[illegible] [illegible]oleua lāti [illegible] [illegible]da
opion[illegible] da vulc[illegible]o non [illegible] [illegible]ope:
regi de i athen[illegible] nāq3 da Romulo:
impo che saria [illegible] grāde ⁊ ꝯdēnatis
sima iscitia ad [illegible] [illegible]ire ad igēio hūa-
no qlla opatō[illegible] [illegible] nō po ꝓcedē [illegible]
dala diuia p[illegible] [illegible]ia. El ql n[illegible]
so terrestre: [illegible] nel loco [illegible]
⁊ delicij: qn el d[illegible]sse ali n[illegible] p[illegible]
che douesseno crescē ⁊ multip[illegible]
ipir la t[illegible]ra: p laqualcosa spect[illegible]
egregij zētilhoi ⁊ voi madre honestis-
sime. debiamo ꝯiectare ꝯsiderare de
q̄ta ꝑstātia ⁊ dignitade sia q̄sto sacro
viculo ꝯiugale: qn che vediam[illegible] [illegible]lo
eer sta istituito dal sūmo opifice ⁊ dal
ql nō po ꝓcedē: cosa se nō optia ⁊ ꝑfe
cta: q̄ti bēi adūq3 iporti q̄sto ꝯnubio
niūo e tōto ceco ⁊ grosso ch e ñ itēda
ipho el ꝓuisore vniuersale vedēdo la
nā hūana ñ posti augmētar i gnē ma
sculio solū: li parse de dar ꝯpagnia fe-
minile: ma disse nō ē bonū hoiez eē so
lū: faciam⁹ ei adiutoriū sile sibi ⁊ q̄sto
ꝯsiderādo el sapiētissimo Salomōe
cū la sua scia disse le parole dl thema
nro ꝑlibato. Veh soli: qm̄ si ceciderit
non hz sublenātē se: ⁊ sotto zonse: si
aūt fuerit duo fouebunt mutuo: ⁊ io
per nō ꝓtrahere piu i lōgo la mia orō
ne: vēgo ad fine per el q̄le siamo con-
gregati. Ve piace madona. N. de tor
⁊ acceptar miss. N. per vro sposo ⁊ le-
gitimo marito ⁊c. dicto amē. subiun
gatur: erūt duo in carne vna.

¶ Sermo. ix. ꝯnubialis cōis vulgaris

Vxor tua sicut vitis abūdās: i
laterib⁹ dom⁹ tue: ⁊ filij tui sicut
nouelle oliuarū i circuitu mē
se tue ⁊c. psalmo. 127. El pńte
fauellare egregii ciues ⁊ venerande
matrone: sie de q̄llo eximio ⁊ sapiēte
cātore: ⁊ cytharedo velocissimo Da-
uid ꝓpha. el q̄l eleuato in spū ⁊ ꝯside
rando la gñatiō[illegible] hūana eer multipli-
cata [illegible] Adā [illegible] Abraam: ⁊ da
Abraā fina al tēpo d[illegible]a natiuita d xpo
⁊ vedādo tāta vtilitade comenzo ad
laudare la opatione diuia cū el seme
hūano ⁊ exalto la felicita ⁊ ꝓpaga-
tio ne cū grādi cāti ad Adā pmo nro
parēte: ⁊ dice: Vxor tua sic vitis abū-
dans i lateribus dom⁹ tue. O btō padre
nro Adā q̄ta gra ha vsata cū te la bō
tade d[illegible]ia: che la dona tua e da ꝯpa-
[illegible]d la vite abūdātissima laq̄l sia piā
[illegible]ta i qualche angulo dela casa laq̄l
ꝑ pigne die ⁊ hūilitade ꝓduce ⁊ fructi
fica mirabilmēte cosi dico i maderi:
in folie: como i vna grossa: ⁊ abūdā
te: ⁊ li toi filioli sono ꝯparandi ali ra
meti deli oliue liquali nascono altrō-
chon del arbore. q̄sto fructo nū saria
laudato ⁊ approbato dal scō ꝓphā:
nisi fosse ꝓceduto dala volūta diuia:
laqual in recupatiōe dla natura An-
gelica laqual cascho dal celo: formo
lhō: ⁊ lo isignite dla sua imagie: ⁊ poi
lo associo de ꝯpagnia ad lui sile: ⁊ si
de aiali: dagādo ad quello la leze del
ꝯuiuere ⁊ disse ad q̄lla: eris sub ptāte
viri: ⁊ ad lhō disse in sudore vult⁹ tui
vesceris pane tuo. O Adā pone mēte
che tu ꝯuerai farte le spese ad ti: ⁊ ad
tua ꝯpagnia: e ad tui filioli nel sudo
re dela tua ꝑsona: ⁊ essa sara sotto la
tua ptāte ⁊ impio. Crescite ⁊ multipli
camini ⁊ replete terrā. Crescite ⁊ mul-
tiplicati ⁊ ipleniti la terra. laqualco-
sa ꝯsiderando io ꝓbissimi auditores
nō posso altro ꝯcipe: se nō: che la diui
na clemētia ha voluto ꝓuedere ala na
tura hūana che podesse multiplicare
senza pctō: impo che altramente lhō

generāte filioli p adulterio: aut ñ dis-
creparia dali bruti: aut che nō euita
ria la infinitade di pcti: z che volesse
dir nō potea mis domenedio far che
lhō nō peccasse cognoscēdo altre fe-
mine: aut senza el vinculo ɔnubiale:
rñderemo che de potētia absoluta po
seua far ogni cosa: q2 non é ipossibile
apud deū oē vbū: [illegible] potētia ordia
ria nō lo poteua f[illegible]mpo che ab ini
tio laueua ordinato che dapo la ruia
angelica douesse recupar z reimpire
le sedie euacuate mediāte la multipli
catione dele creature rōnale per copu
la maritale: laqual esso cū la sua bo[illegible]
cha ordino dicēdo nō é bonū hoiē [illegible]
solū: sed faciam⁹ ei adiutoriū sile [illegible]
z li ɔstituite el matrimonio a[illegible]
Adam z Eua z gela dete per la [illegible]
dicendo crescite z multiplicami[illegible]
replete terrā. Et ad q̄sto exēplo l[illegible] sa
crosancta madre chiesia ha ordiato
che niuno deba tor molier senza testi
monio: z p vba de pñti. Laqualcosa
sapiādo q̄sti nñi amici: z voliādo ob-
temperare al diuino decreto: z comā
damento: ve hāno qua ɔuocati acio
fiate testimonij fideli de questo acto
tanto sancto: z tanto honesto: z per
nō tediar piu li vostri ɔbitate ormai
me riuolto cum li parole formali ad
simile ordine ad voi dona. B. z vi i-
terrogo. Se vi piace de tor zc. Uxor
tua sicut vitis adūdans in laterib⁹ do
mus tue: z filii tui sicut nouelle oliua
rum in circuitu mense tue zc. z videa
tis filios filioz vsq3 in quartam gene
rationem. Dixi.

Sermo decimus z vltimus.

b Enedicā tibi in semine tuo
zc. Questa sancta snia nō
crediti Spectatissimi ciues
z vos viragines pudicissi-
me che labia cauata da Tullio: non
da Plinio: aut Macrobio: ma da
la fontana del potēte: z summo z op
timo: z maxio idio laqual el ɔmise
al suo caro filiolo z nño Patriarcha

Jacob. Laqual io ɔsiderando trouo
che non ad altro fine la desse excepto
che per la multiplicatione deli soi fi-
lioli cū la legitima ɔpagatione dela
loz ple: ɔgenie: acio che noi speculā
do queli legitimi matrimonij se in-
struamo ad non stare in peccato de
fornicatione: aut [illegible] adulterio: ma cū
licita honesta z [illegible] forma cri[illegible]
to catholico [illegible] ad coniun
zer[illegible] acio che [illegible]
ricia[illegible] diuina [illegible]
me d[illegible] z multi[illegible]
bo zc. [illegible] conn[illegible] che [illegible]
o[illegible] diuina z n[illegible] vulgare p
che vnūq[illegible] oz dña [illegible] nobilio-
ri [illegible] tanto se cō[illegible] pñti che
[illegible] quelli che [illegible] mandano
[illegible] hanon[illegible] anto bel
[illegible] magnificare [illegible] pñte
[illegible] z molto ma[illegible]rmente el
[illegible] per che chi vol bē inuestigare
e c[illegible] b[illegible] beni ifiniti: per el matri-
monio se schiua li icesti: li bestialita-
de: li adultery: li fornicatiōe: li sodo-
mi[illegible] acqsta amicite: affinitade ro-
ba: z [illegible] honori: z non credeti che
mazo[illegible] honor hauessi Priamo dl rea-
me: che dali soi. 50. filioli. per li quali
era tanto temuto: tanto honorato co
mo fu Hector: z Orodo rege di par-
thi ne hebbe trēta liquali el se defen-
deua dali soi inimici i bataglia z Ar
taxerse rege di pñ ne hebe. iis. liquali
sono tāto honorati z appciati. septē-
genti ne foreno ad Erothinio Re de
arabi: per lafiducia di q̄li deuastete z
misse ad sacomano lo egypto: z acq
sto tuta la assiria. o mirādo z multi-
faciēdo sacro: el qual dona a lhomo
tanto bñficio. Noi vedemo che diuer
si generi z diuersi specie z varij doni
dela fortuna: ma ad niuno vene ogni
cosa: per che ad alchuni gli accade
hauer roba: ma non hanno figlioli:
z alcuni hāno filioli z nō hano roba
alcūi āno possessiōe: alcūi diari: alcūi
aiali: z tutti sono diuitie: ma q̄sti sono

morte e q̃lli sono richeze viue e q̃l e q̃llo che volesse hauer possessiõ: aiali: api fugitiui columbi pauoni vcelli e pessi: e volta eẽr orbo de figlioli: q̃le e la piu bella richeza al mũdo como hauer imagini sue ad sĩ: viue e rõnabile: certamẽte al mio iudicio io credo che niuno lassaria q̃sti p hauer q̃lli vñ legẽdo io Valeri. ma. scriptoi d̃li egregij opi Rõam e exteri. nel lib. 7. al. ca. ij. ad exẽplo. xij. trouo che vna volta vno zouene el q̃l se vole maritare: e nõ sapia [illegible] che far [illegible] ad postular vno p̃hi[illegible] Socr[illegible] che el douesse [illegible]: aut [illegible] sapiẽtamẽte el p̃hõ. fa q̃l [illegible] tu larai mal ɔtẽto: e domãd[illegible] rasone disse: se tu nõ ti mariti te [illegible] solitudie tute trouerai [illegible] nectute eẽr sẽza fitioli. tu nõ [illegible] auer [illegible] achi lassar la tua roba: romanira hẽde tuo q̃lche forestero che mai tu nõ ve disti lo parẽtato mãcara e se ãnullara. se tu la torai tu hauerai semp̃ melãcolia: tu hauerai molti quereli p casa la te iprop̃ara la dota: semp̃ haue rai dolor: niẽtedimãcho mazor vtilita de ɔcede dal mrimonio p rispecto d̃l fine: che nõ la stare sterile cũ maculatione de alieni lecti: e se la scã madre chiesia nõ hauesse ɔuisto ala hũana leze saria vno duro viuẽ: ma acio lhõ possa senza ɔtagio senza labe de pctõ satisffar ala nã li ɔcede la copla d̃l scõ [illegible] mõio dicẽdo: ñ ẽ bonũ hoiez eẽ so[illegible] e similmẽte noi vedãdo che nõ e bẽ [illegible] che mis. N. sia solo. le bon che lo [illegible] mo cũ madona. N. dicẽdo a q̃[illegible] Placiue madõa ec. Et de di[illegible] dicã semi tuo i te ec. Finis

Impssuz Venetijs p Johãn[illegible] de Tridino. M.d.X. marti.

